

ERDÉLYI ÉS BÁNÁTI KÖZGAZDASÁGI LEXIKON

1929

Szerkesztési zárlat: **1928 október 30.**

*A szerkesztési zárlat után beérkezett
adatokat és esetleges változásokat a
következõ k ö t e t b e n fogjuk közölni.*

Utánnnyomás, fordítás
a szerzői törvény értelmében szigoruan tilos.

FRANKLIN-NYOMDA KIADÁSA
ORADEA.

Szerkesztő-Bizottság:

Dr Fried János,

az Erdélyi és Bánáti Kereskedelmi Testületek Szövetségének
főtitkára.

Dr Váradi Ödön,

közgazdasági író, a Háztulajdonosok Bankjának vezérigazgatója.

Dr Böszörményi Andor

ügyvéd,

a »Pénzvilág« főszerkesztője.

Munkatársak:

A romániai közgazdasági élet szakemberei és közgazdasági írói.

Szerkesztőség:

Oradea, Strada Densușianu (Jókai ucca) No. 11

Telefon: 9.

Szerkesztette:

Dr KLEIN DEZSŐ

ÜGYVÉD

a »Pénzvilág« felelős szerkesztője és kiadótulajdonosa.

**A grafikonokat, diagrammokat
térképeket és vázlatokat
készítette:**

Kursinszky Kálmán

felsőkereskedelmi iskolai tanár.

A lexikon ára:

Romániában 2000 lei

— Külföldön 100 Pengő.

ELŐSZÓ.

Egy erdélyi bankdirektor egyszer egészen váratlanul ezekkel a szavakkal fordult e sorok írójához:

— Erdély közgazdasági életében ma már csaknem lehetetlen eligazodni. Olyan az egész gazdasági berendezkedés, mint valami őserdő. Tekervényes és járhatatlan utak akadályozzák a biztos tájékozódást. A szakember a legnagyobb zavarban van, valahányszor valamilyen aktuális közgazdasági kérdés felmerül, vagy ha egy vállalatról akar pontos és megbízható képet alkotni magának, intézményeket, testületeket szeretne megismerni, ha egy olyan problémát kell megoldani, amelyre a rendes üzleti összeköttetések vagy a szaksajtó nem adhat azonnal és kimerítő felvilágosítást. Korszakalkotó munkát végezne az, aki rendszert teremtene ebben a káoszban, aki biztos iránytűt adna a kezébe a tájékozatlannak, vagy az idegennek.

A bankigazgatónak teljesen igaza volt. Mi magunk is éreztük számtalan alkalommal, általános érvényű, vagy aktuális problémáknál a pontos tájékozódás lehetetlenségét. Okvetlenül szükséges volt megkezdeni a rendszerezés nagy munkáját, levetíteni, lehetőleg pontos és kimerítő képbe az ismereteknek azt a zavaros tárházát, amelyet ma *erdélyi közgazdaság* név alatt foglalunk össze.

Nem egyszerű regisztrálásról, címtárról, almanachról, vagy utmutatóról van szó, mert hiszen ilyenek már voltak forgalomban a multban is, hanem komoly tudományos munkáról, mely szisztematikusan dolgozza fel az összes adatokat. Ha valakinek bármire szüksége van, azt megtalálhassa ebben a könyvben. Többet nyújtson, mint egyszerű felsorolásokat és adatokat, de mégis kevesebbet mint az üzleti életben szokásos információkat.

Már ebből a keretből is látszik, hogy az *Erdélyi Lexikon* megszerkesztése milyen rendkívüli nehézség elé állított bennünket. Egészen új területen kellett haladnunk, minden előzmény és minden járható ösvény nélkül. Magunk vágtunk utat a rengetegben. Adatokat szedtünk össze, amelyek soha még sehol nem szerepeltek, ismereteket tártunk föl, amelyek előtt még a legmodernebb közgazdasági tudomány is habozó és tájékozatlan. Apró, néhány szavas jellemzéseket szerkesztettünk meg, amelyek világosságot vetnek egy-egy fontos közgazdasági intézmény, bank, gyár, iparvállalat vagy cég egész egyéniségére és vezetőinek jelentőségére. Közgazdasági problémákkal foglalkozunk, amelyek egészen aktuálisak és általános érvényűek.

Rendszerbe kellett foglalnunk Erdély közgazdasági életének legfontosabb intézményeit, a kereskedelmi és ipari hatóságokat, testületeket, egyesületeket. Egyformán gondot kellett fordítanunk a pénzügyi, kereskedelmi és ipari szervezetekre. Nem volt szabad megfeledkeznünk a kereskedelmi és gazdasági szakoktatásról sem, mert enélkül hiányos lett volna a kép és nem lett volna teljes a tükör.

Íme, most az olvasó előtt áll az *Erdélyi Közgazdasági Lexikon*. Minden sora becsületos és fáradságos munkának az eredménye. Minden cikke bizonyítja azt, hogy komoly munkát akartunk alkotni és be akartuk igazolni, hogy az erdélyi közgazdasági irodalom igenis ma már teljesen akcióképes, világpiaci nivóju és bátran fölveszi a versenyt a külfölddel.

Nem tudjuk, mennyiben sikerül ez a törekvésünk? Kifogásolhatják egyesek, hogy az *Erdélyi Közgazdasági Lexikon* még mindig nem pontos; hiányoznak belőle egyes adatok, címek és jellemzések. Nem védekezni akarunk e kifogások ellen, csak magyarázattal szolgálni. Mi minden emberileg lehetőet elkövettünk, hogy a művet pontosság tekintetében is tökéletessé tegyük. De az adatok beszerzése néha olyan technikai nehézséget állított elénk, amelyet nem volt módunkban legyőzni. Nem beszélünk arról, hogy némelyek — igaz, hogy nagyon kevesen — félreértették intencionkat és nem támogattak bennünket a tőlük kívánt adatokkal, de fizikailag is lehetetlen volt minden kis faluból beszerezni a kellő információkat.

Ezek a hiányok azonban nem lényegesek és nem vonnak le a mű értékéből. És nem is jóvátehetőek. Ez a mostani lexikon a közgazdasági élet mai helyzetképét merevít meg. A közgazdasági élet azonban egy pillanatra sem mozdulatlan. Ellenállhatatlan erővel iramlík tovább és ami ma aktuális, holnap talán már elavul. Ezért is elhatároztuk, hogy ezt a lexikont a jövő évben kiegészítjük. Nemcsak a hiányzó adatokkal és nem csupán az időközben bekövetkezett változásokkal. Szándékunkban áll a Regát közgazdasági életét is rendszerbe foglalni és ismertetni a külföld részére is azokat a közgazdasági tényezőket, amelyek a külföldet is érdeklik. A jövőben a Lexikon már három nyelvű lesz.

A mostani Lexikon, amint az olvasó látja, ábrázolásokkal, térképekkel, diagrammokkal, grafikonokkal is ismerteti a gazdasági élettel szoros összefüggésben álló szervezeteket. Megszerkesztésében igénybe kellett venni sok-sok társadalmi és hatósági támogatást. Hálás köszönetet mondunk azoknak, akik ezt nem tagadták meg tőlünk. Talán első sorban az ő érdemük, hogy ez a mű most már a nagyközönség rendelkezésére áll.

A Szerkesztő-Bizottság.

A megyék román és magyar elnevezése.

Alba de Jos — Alsófehér
Bihar — Bihar
Bistrița-Năsăud — Besztercze-Naszód
Brașov — Brassó
Caraș-Severin — Krassó-Szörény
Ciuc — Csik
Cojocna — Kolozs
Făgăraș — Fogaras
Hunedoara — Hunyad
Maramurăș — Máramaros
Murăș-Turda — Maros-Torda
Odorheiu — Udvarhely
Sălaj — Szilágy
Sătmar — Szatmár
Sibiu — Szeben
Solnoc-Dobâca — Szolnokdoboka
Târnava-Mare — Nagyküküllő
Târnava-Mică — Kisküküllő
Timiș-Torontal — Temes-Torontál
Treiscaune — Háromszék
Turda-Arieș — Tordaaranyos

Székhelyek szerinti betürendes mutató.

I. Román–Magyar.

Abrud — Abrudbánya	Boholț — Boholt
Agnița — Agnetheln — Szent- ágota	Borgoprund — Borgóprund
Aiud — Nagyenyed	Boroșineu — Borosjenő
Alba-Iulia — Karlsburg — Gyulafehérvár	Borșa — Borsza
Aleșd — Élesd	Bozovici — Bozovics
Apoldul-de-Sus — Nagypold	Brad — Brad
Arad — Arad	Brașov — Kronstadt — Brassó
Aradul-Nou — Ujarad	Bran — Törösvár
Arcuș — Árkos	Bucium — Bucsony
Arded — Erdőd	Buteni — Kőrösbökény
Arpașul-de-Jos — Alsóárpás	Buziaș — Buziás
Avrig — Felek	Carani — Merczyfalva
Baia-de-Criș — Kőrösbánya	Caransebeș — Karánsebes
Baia-Mare — Nagybánya	Careii-Mari — Nagykároly
Baia-Sprie — Felsőbánya	Căila — Kajla
Bandul-de-Câmpie — Mezőbánd	Câmpeni — Topánfalva
Baraolt — Barót	Câmpulung — Hosszumező
Băița — Boicza	Cehul-Silvaniei — Szilágycseh
Băsești — Szilágyillésfalva	Ceica — Magyarcséke
Beclean — Bethlen	Cenadul-Mare — Nagycsanád
Beius — Belényes	Cermeiu — Csermő
Belin — Bölön	Cernat — Csernátfalva
Beșnova-Nouă — Ujbesenyő	Cernăuți — Czernovitz
Biertan — BIRTHÄLM — Beret- halom	Cetad — Csatád
Biled — Billéd	Chereluș — Kerülös
Bistrița — Bistritz — Besztercze	Ciachi-Gârbou — Csákgigorbó
Blaj — Blasendorf — Balázs- falva	Chiend — Kövend
Bocșa-Montană — Boksánbánya	Chirol — Királykegye
Bod — Brenndorf — Botfalu	Chisătău — Kiszető
	Chișineu — Kisjenő
	Ciacova — Csákova
	Cincul-Mare — Grosschenk — Nagysink

Ciuc-Sângeorgiu — Csikszent-
györgy
 Ciuc-Sânmartin — Csikszent-
márton
 Cluj — Klausenburg —
Kolozsvár
 Cocota — Orczydorf —
Orczyfalva
 Codlea — Zeiden — Fekete-
halom
 Cohalm — Reps — Kőhalom
 Comloșul-Mare — Nagykomlós
 Copalnic-Mănăstur — Kápolnok-
monostor
 Coroești — Korojesd
 Costești — Kosztesd
 Covasna — Kovászna
 Crasna — Kraszna
 Cristur — Székelykeresztur
 Cugir — Kudsir
Dej — Dés
 Deta — Detta
 Deva — Déva
 Diciosânmartin — Dicsőszent-
márton
 Diosâg — Bihardiószeg
 Ditrout — Ditró
 Dobra — Dobra
 Dognecea — Dognácska
Eșelnița — Dunaorbágy
Făgăraș — Fogarasch —
Fogaras
 Făget — Facsád
 Fofeldea — Hóföld
Gătaia — Gátalja
 Geoagiul de Jos — Algyógy-
alfalú
 Gheorgheni — Gyergyószent-
miklós
 Gherla — Szamosujvár
 Ghilad — Gilád
 Ghiriș — Aranyosgyéres
 Ghioroc — Gyorok
 Glogovăț — Őthalom
 Goruia — Gorony
 Gottlob — Kisősz
 Grabați — Garabos
 Gurahonț — Honcztó

Gurghiu — Görgény
 Guttenbrunn — Temeshidegkut
Halmeu — Halmi
 Hațeg — Hátszeg
 Halmagiu — Nagyhalmágy
 Hida — Hidalmás
 Homorod — Homoród
 Hosman — Holcmány
 Huedin — Bánffyhunyard
 Hunedoara — Vajdahunyard
 Husasău — Hosszuaszó
Iarmata — Temesgyarmat
 Ibasfalău Elisabetstadt —
Erzsébetváros
 Iecia-Mare — Nagyjécsa
 Iecia-Mica — Kisjécsa
 Iernut — Radnót
 Ighiu — Magyarigen
 Iladia — Ilyéd
 Ileanda-Mare — Nagyilonda
 Iliia — Marosillye
 Ilva-Mare — Nagyilva
 Ineu — Borosjenő
 Iohannisfeld — Jánosföldre
Jebel — Széphely
 Jibou — Zsibó
 Joseni — Gyertyóalfalu
Lăpușul-Unguresc — Magyar-
lápó
 Lechința (Lechnitz) — Szász-
lekencze
 Leordeni — Lőrinczfalva
 Liebling — Liebling
 Lipova — Lippa
 Livada-Nouă — Sárközujlak
 Lovrin — Lovrin
 Ludoșul de Murăș — Marosludas
 Lugoj — Lugos
Maria-Radna — Mariaradna
 Marghita — Margitta
 Mărgău — Meregó
 Mediaș — Mediasch —
Medgyes
 Mehadia — Mehadia
 Mercurea — Szerdahely
 Mercurea-Ciuc — Csikszereda
 Mercurea-Niraj — Nyárad-
szereda

Mihaifalău — Érmihályfalva
 Mociu — Mócs
 Modoş — Modos
 Moldova-Nouă — Ujmoldova
 Moritfeld — Moriczföld
 Nădlac — Nagylak
 Năşăud — Naszód
 Neudorf — Temesujfalu
 Nichişoara — Niczkyfalva
 Noul-Român — Oláhujfalu
 Ocland — Oklánd
 Ocna-Sibiului — Salzburg —
 Vizakna
 Odorheiu — Székelyudvarhely
 Oradea-Mare — Grosswardein —
 Nagyvárad
 Oraviţa — Oravicza
 Orăştie Broos — Szászváros
 Orşova — Orsova
 Orţişoara — Orczidorf —
 Orczyfalva
 Pâncota — Pankota
 Panticeu — Pâncélceseh
 Pardani — Párdány
 Pecica-Ungurească — Magyar-
 pécska
 Periamoş — Perjámos
 Pervova — Porhó
 Petroşeni — Petrozsény
 Pianul-de-Sus — Felsőpián
 Poienile de sub Munte —
 Havasmező
 Poiana — Polyán
 Poplaca — Poplaka
 Porumbacul-de-Jos — Alsó-
 porumbák
 Porumbacul-de-Sus — Felső-
 porumbák
 Porumbesti — Kókényesd
 Praid — Parajd
 Pui — Puj
 Racoviţa — Rakovicza
 Răşinari — Resinár
 Râşnov — Rosenau — Barcza-
 rozsnó
 Recaş — Temesrékás
 Reghinul-Săsesc — (Sächsisch-
 Regen) — Szászrügen

Reşiţa-Montană — Resicza-
 bánya
 Roşia-Montană — Verespatak
 Rupea — Kőhalom
 Sadu — Czód
 Salonta-Mare — Nagyszalonta
 Săcădate — Oltszakadát
 Săcheiid — Székelyhid
 Sălard — Szalárd
 Sălişte — Szelistye
 Sătmar — Szatmár
 Sănmărtinul Unguresc —
 Magyarszentmárton
 Sănnicolaul-Mare — Nagyszent-
 miklós
 Sânpentru-German — Német-
 szentpéter
 Sântana-Nouă — Ujszentanna
 Sântandrieu — Szentandrás
 Seini — Szinérváralja
 Semlac — Szemlak
 Sfântul Gheorghe — Sepsí-
 szentgyörgy
 Sibiu — Hermannstadt —
 Nagyszeben
 Sighetul-Marmaţiei —
 Máramarossziget
 Sighişoara — Schässburg —
 Segesvár
 Simeria — Piski
 Siria — Világos
 Stamora-Germană —
 Alsósztamora
 Suplac — Berettyószéplak
 Şag — Temesség
 Şandra — Sándorháza
 Şebeşul-de-jos — Oltalsósebes
 Şebeşul-Săsesc — Mühlbach —
 Szászsebes
 Şebiş — Borossebes
 Şeica-Mare — Nagyselyk
 Şeitin — Sajtény
 Şercaia — Sárkány
 Şimleul-Silvaniei — Szilágy-
 somlyó
 Şinca-Nouă — Ujsinka
 Şinca-Vechie — Ósinka
 Şoborşin-Săvârşin — Soborsin

Șomcuta-Mare — Nagysomkut
 Ștefănești — Székelyszentistván
Tășnad — Tasnád
 Târgoviște — Vásáros
 Târgu-Mureș — Marosvásárhely
 Târgu-Săcuiesc — Kézdivásárhely
 Târnova — Tornó
 Teaca — Teke
 Teiuș — Tövis
 Teregova — Teregova
 Tileagd — Mezőtelegd
 Tilișoara — Olasztelek
 Timișoara — Temesvár
 Ținea — Tenke
 Tomnatic — Nagyósz
 Toplița-Română — Maroshévíz
 Trăscău — Toroczkó
 Tulgheș — Gyergyótölgyes
 Turda — Torda
 Turul-Lung — Turterebes

Ucea-de-Sus — Felsőucea
 Uioara — Marosujvár
Vad — Vád
 Valea-lui-Mihai — Érmihály-
 falva
 Variș — Varjas
 Vatra-Dornei — Dornavatra
 Vărdia — Varadia
 Vășcău — Vaskóh
 Veneția-de-Jos — Alsóvenicze
 Vinga — Vinga
 Vințul-de-Jos — Alvincz
 Vișău-de-Sus — Felsővisó
 Vistea-de-Jos — Alsóvisó
 Vlădeni — Vledény
 Vlahița — Szentegyházásfalú
 Voila — Voila
 Vulcan — Vulkán
Zălau — Zilah
 Zlatna — Zalatna

II. Magyar—Román.

Abrudbánya — Abrud
 Alsóárpás — Arpașul-de-jos
 Algyógyalfalu — Geoagiul-de-
 jos
 Alsóporumbák — Porumbacul-
 de jos
 Alsósztamora — Stamora-
 Germană
 Alsóvenicze — Veneția-de-jos
 Alsóvisó — Viștea-de-Jos
 Alvincz — Vințul-de-Jos
 Arad — Arad
 Aranyosgyéres — Ghiriș
 Árkos — Arcuș
Balázsfalva — Blaj
 Bárczarozsnyó — Râșnov
 Barót — Baraolt
 Bánffyhunad — Huedin
 Belényes — Beiuș
 Berethalom — Biertan
 Berettyószéplak — Suplac
 Beszterce — Bistrița
 Bethlen — Beclean
 Bihardiószeg — Dioság
 Borgóprund — Borgoprund

Borosjenő — Ineu, Boroșineu
 Borossebes — Șebiș
 Borsa — Borșa
 Bozovics — Bozoviciu
 Boksánbánya — Bocșa-Montană
 Bolfalu — Bod
 Bölön — Belini
 Brád — Brad
 Brassó — Brașov
 Bucsony — Bucium
 Buziás — Buziaș
Csatád — Cetad
 Csákigorbó — Ciachi-Gârbou
 Csákova — Ciacova
 Csermő — Cermeiu
 Csernátfalú — Cernat
 Csikszentgyörgy — Ciuc-Sân-
 georgiu
 Csikszentmárton — Sânmartin
 Csikszereda — Mercurea-Ciuc
 Csernovitz — Cernăuți
 Czód — Sadu
Dicsőszentmárton — Diciosân-
 martin

Billéd — Biled
 Boholt — Boholt
 Boicza — Băița
 Ditró — Ditrău
 Detta — Deta
 Dés — Dej
 Déva — Deva
 Dobra — Dobra
 Dognácska — Dognecea
 Dornavatra — Vatra-Dornei
 Dunaorbágy — Eșelnița
Erdőd — Arded
 Erzsébetváros — Ibașfalău
Élesd — Aleșd
 Érmihályfalva — Mihaifalău,
 Valea-lui-Mihai
Facsád — Făget
 Feketehalom — Codlea
 Felek — Avrig
 Felsőbánya — Baia-Sprie
 Felsőpián — Pianul-de-Sus
 Felsőporumbák — Porumbacul-
 de-Sus
 Felsőcsa — Ucea-de-Sus
 Felsővisó — Vișeu-de-Sus
 Fogaras — Făgăraș
Garabos — Grabați
 Gátalya — Gătaia
 Gilád — Ghilad
 Gorony — Goruia
 Görgény — Gurghiu
Gyergyóalfalu — Joseni
 Gyergyószentmiklós — Gheor-
 gheni
 Gyergyótölgyes — Tulgheș
 Gyorok — Ghioroc
 Gyulafehérvár — Alba-Iulia
 Halmi — Halmeu
 Havasmező — Poienile-de-sub
 Munte
 Hátszeg — Hațeg
 Hidalmás — Hida
 Hóföld — Fofeldea
 Holczmány — Hosman
 Homoród — Homorod
 Honcztó — Gurahont
 Hosszuaszó — Husasău
 Hosszumező — Câmpulung

Ilyéd — Iladia
Jánosfold — Iohannisfeld
Kajla — Căila
 Karánsebes — Caransebeș
 Kápolnokmonostor — Copalnic-
 Mănăștur
 Kerülős — Chereuș
 Kézdivásárhely — Târgu-Să-
 cusesc
 Királykegye — Chirol
 Kisjenő — Chișineu
 Kisjécsa — Iecia-Mică
 Kisósz — Gottlob
 Kiszető — Chisățau
 Kolozsvár — Cluj
 Korojesd — Coroești
 Kosztesd — Costești
 Kovászna — Covasna
 Kóhalom — Cohalm, Rupea
 Kőkenyesd — Porumbesti
 Kőrösbánya — Baia-de-Criș
 Kőrösbökény — Buteni
 Kövend — Chiend
 Kraszna — Crasna
 Kudsir — Cugir
Liebling — Liebling
 Lippa — Lipova
 Lovrin — Lovrin
 Lőrinczfalva — Leordeni
 Lugos — Lugoj
Magyarszéke — Ceica
 Magyarigen — Ighiu
 Magyarlápos — Lăpușul-
 Unguresc
 Magyarpécska — Pecica-
 Ungurească
 Magyarszentmárton — Sânmar-
 tinul-Unguresc
 Margitta — Mărghita
 Máriaradna — Maria-Radna
 Maramarossziget — Sighetul-
 Marmației
 Maroshévíz — Toplița-Română
 Marosillye — Ilia
 Marosludas — Ludoșul-de-Murăș
 Marosujvár — Uioara
 Marosvásárhely — Târgu-Murăș
 Medgyes — Mediaș

Mehadia — Mehadia
 Merczyfalva — Carani
 Meregy — Mărgău
 Mezőbánd — Bandul-de-Câmpie
 Mezőtelegd — Tileagd
 Mócs — Mociu
 Módos — Modos
 Móriczföld — Morîţfeld
 Nagypold — Apoldul-de-Sus
 Nagybánya — Baia-Mare
 Nagycsanád — Cenadul-Mare
 Nagyenyed — Aiud
 Nagyhalmágy — Hălmaġiu
 Nagyilonda — Ieanda-Mare
 Nagyilva — Ilva-Mare
 Nagyjécsa — Iecia-Mare
 Nagykároly — Careii-Mari
 Nagykomlós — Comloş
 Nagylak — Nădlac
 Nagyósz — Tomnatic
 Nagyselyk — Şeica-Mare
 Nagysink — Cincul-Mare
 Nagysomkut — Şomcuta-Mare
 Nagyszalonta — Salonta-Mare
 Nagyszeben — Sibiu
 Nagyszentmiklós — Sânmico-
 laul-Mare
 Nagyvárad — Oradea-Mare
 Naszód — Năşăud
 Németszentpéter — Sânpetru-
 German
 Niczkyfalva — Nichişoara
 Nyárádszereda — Miercurea-
 Niraj
Oklánd — Ocland
 Oláhujfalu — Noul-Romăn
 Olasztelek — Tilişoara
 Oltalósebes — Şebeşul-de-Jos
 Oltszakadát — Săcădate
 Orczyfalva — Cocota, Orţişoara
 Oravicza — Oraviţa
 Orsova — Orşova
 Ósinka — Şinca-Vechie
 Óthalom — Golgovaţ
Pankota — Pâncota
 Parajd — Praid
 Pánczélceh — Panticeu
 Párdány — Pardani

Perjámos — Periamos
 Petrozsény — Petroseni
 Piski — Simeria
 Polyán — Poiana
 Paplaka — Poplaca
 Porhó — Perova
 Puj — Pui
Radnót — Iernut
 Rakovicza — Rakoviţa
 Resicabánya — Reşiţa-Montană
 Resinár — Reşinari
 Sajtény — Şeitin
 Sándorháza — Şandra
 Sárkány — Şercaia
 Sárközujlak — Livada-Nouă
 Segesvár — Sighişoara
 Sepsiszentgyörgy —
 Sf. Gheorghe
 Soborsin — Şoborşin
Szalárd — Sălard
 Szamosujvár — Gherla
 Szatmár — Sătmăr
 Szászlekencze — Lechinţa
 Szászrégen — Reghinul-Săseşc
 Szászsebes — Şebeşul-Săseşc
 Szászváros — Orăştie
 Szelistye — Sălişte
 Szemplak — Semplac
 Szentandrás — Sântandrieu
 Szentágota — Agniţa
 Szentegyházásfalva — Vlahiţa
 Szerdahely — Mercurea
 Székelyhid — Săcheihid
 Székelykeresztur — Cristur
 Székelyszentistván — Ştefăneşti
 Székelyudvarhely — Odorheiu
 Széphely — Jebel
 Szilágycseh — Cehul-Silvaniei
 Szilágyvillésfalva — Băseşti
 Szilágyosmlyó — Simleul-
 Silvaniei
 Szinerváralja — Seini
Tasnád — Tăşnad
 Teke — Teaca
 Temesgyarmat — Iarmata
 Temeshidegkut — Guttenbrunn
 Temesrékás — Recaş
 Temesság — Şag

Temesujfalu — Neudorf
 Temesvár — Timișoara
 Tenke — Tinca
 Teregova — Teregova
 Topánfalva — Cămpeni
 Torda — Turda
 Tornó — Târnova
 Torockó — Trăscău
 Töröcsvár — Bran
 Tövis — Teiuș
 Turterebes — Turul-Lung
Ujarad — Aradul-Nou
 Ujbesenyő — Beșenova-Nouă
 Ujmoldova — Moldova-Nouă
 Ujsinka — Șinca-Nouă
 Ujszentanna — Sântana

Vajdahunyad — Hunedoara
 Varadia — Vărădia
 Varjas — Variaș
 Vaskóh — Vașcău
 Vád — Vad
 Vásáros — Târgoviște
 Verespatak — Roșia-de-Munte
 Világos — Șiria
 Vinga — Vinga
 Vizakna — Ocna-Sibiului
 Vledény — Vlădeni
 Voila — Voila
 Vulkán — Vulcan
Zalatna — Zlatna
 Zilah — Zălau
 Zsibó — Jibou

Általános tartalomjegyzék:

I.

Bankok és Takarékpénztárak

II.

Gyártás és Kereskedelem

III.

Biztosító Részvénytársaságok

IV.

Hirdetések

BETÜRENDES TÁRGYMUTATÓ

I. Bankok és Takarékpénztárak

A	Oldal		Oldal
Agrárbank és Kereskedelmi Rt. Bistrița	1	Arad-Csanádi Gazd. Takarékpénztár Rt. Arad	6
»Ajutorul« Inst. de Credit și Economii S. A. Seica-Mare	1	Aradmegyei Takarékpénztár Rt. Arad	7
»Albina« Inst. de Credit și de Economii S.A. Sibiu	1	Aradi Központi Takarékpénztár Rt. Arad	7
»Almăjana« Első Almási Takarékpénztár Rt. Bozovici	2	Aradi Kereskedők Takarékos és Hitelintézete Rt. Arad	7
Alsósztamorai Takarékos és Öns. Egylet Rt. Stamora, German	3	Aradi Hitelbank és Takarékpénztár Rt. Arad	8
Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Aiud	3	Aradi Polgári Takarékpénztár Rt. Arad	8
Alsójárai Hitelszövetkezet Jara de Jos	4	Aradi Általános Takarékpénztár Rt. Arad	9
Anglo-International Bank Limited London	4	Általános Takarékpénztár Oradea	9
»Ancora« Institut de Credit și Economii S. A. Gătaia	4	Általános Bank és Pénzváltó Rt. Timișoara	10
»Aradană« Banca de Credit pt. Industrie și Comerț S. A. Arad	4	Áruforgalmi Bank Részv. társaság Brașov	10
»Armonia« Nagysiki Takarékpénztár Rt. Cincul-Mare	5	Auraria Casa de Economii societate pe acții S. A. Abrud	11
»Ardeleana« Takarékos és Hitelintézet Rt. Orăștie	5	B	
Aranyosszéki Takarékpénztár Rt. Chieud	5	Banca »Aurora« S. A. Nașăud	13
Aradhegyaljai Tak.-pénztár Rt. Ghioroc	6	Burzenländer Bank A. G. Brașov	13
		Balázsfalvi Takarékpénztár Rt. Blaj	14
		Banca Centrala Banațeană de Credit, Comerț și Industrie S. A. Timișoara	15

	Oldal		Oldal
Banca Românească a Banatului S. A. Lugoj	15	Barcarozsnyói Előlegezési Egylet Rt. Râșnov	21
Banca Centrala pt. Industrie și Comerț S. A. Cluj	15	Barcasági Polgári és Földmives Bank Rt. Codlea	22
Banca Poporală Institut de Credit S. A. Pui	16	Baróti Takarékpénztár Rt. Baraolt	22
Banca de Credit Agricol S. A. Oravița	16	Besztercei Hitelbank Rt. Bistrița	22
Banca A. Garabet S. A. Bistrița	16	Belényesi Hitelbank Rt. Beiuș	23
Banca Invățătorilor S. A. Cluj	17	Biharkörösvölgyi Takarékpénztár Aleșd	23
Banca Dacia S. A. Oravița	17	»Bihoreana« Institut de Credit și Economii S. A. Oradea	23
Banca Poporală S. A. de credit Industrie și Comerț Dej	17	Biharmegyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank Rt. Oradea	23
Banca Romaneasca din Valea-Someșului S. A. Dej	17	Bihardiőszegi Takarékpénztár Rt. Diosig	27
Banca Generala a Județului Arad S. A. Arad	18	Bihari Bank és Kereskedelmi Rt. Oradea	27
Banca Comerciala Română S. A. Cluj	18	Bodenkredit A. G. Sibiu	27
Banca Comerciala din Maramureș S. A. Sighet	18	Bánáti Német Bank Rt. Timișoara	28
Banca Voluntarilor S. A. Cluj	18	Bocsa-Montanai Takarékpénztár Bocsa-Montana	28
Banca Visăului S. A. Visăul de Sus	18	»Brașoveana« Bank és Kereskedelmi Rt. Brașov	28
Banca de Credit Mărunt și Economii S. A. Bistrița	19	Brenndörfer Vorschussverein A. G. Bod	29
Banca Oravițana S. A. Oravița	19	Brassói Népbank Rt. Brașov	29
Banca Comercială și Agricolă S. A. Sft. Gheorghe	19	Banca Pastorul S. A. Pecica	29
Banca Caras-Severinului S. A. Lugoj	20	Banca Romanească S. A. București	30
Banca Română S. A. Ibașfalău	20	Banca Națională a României S. A. Sedint în București	30
Banca Creditul Bănățan S. A. Lugoj	20	Banca Marmorosch Blanc & Co. S. A.	30
Banca »Gloria« S. A. Industrie și Comerț Lipova	20	Banca Comercială Italiană și Română S. A. R. București	30
Banca Frontiera Banatului S. A. pt. Industrie și Comerț Lugoj	21		
Banca Agrară S. A. Cluj	21		

C

Casa Noastră S. A. Institut pt. Bancă Comerț și In- dustrie Satu-Mare	31
Casa de Păstrare din Chior S. A. Somcuta-Mare	32
»Cetatea« Rt. Brașov	33
»Concordia« Institutul de Credit și Economii Gherla	33
»Comercia« Casă de Păst- rare și Soc. Comerciala pe Acții Abrud	33
»Coroana« Institut de Credit și Economii S. A. Cluj	34
Crișana Institut de Credit și Economii Brad	34
Crișana Banca și Casa de Schimb S. A. Oradea	34
Cugireana Institut de Cre- dit și Economii Cudgir	34
Cooperativă de Credit din Lupeni	34

D

Dácia Pénz és Hitelintézet Oraștie	35
Detre Sámuel Bankháza Târgu-Mureș	35
Dettai Takarékpénztár Rt. Detta	35
»Decebal« Institut de Cre- dit și Economii S. A. Deva	35
Dési Hitelbank Rt. Dej	36
Dévai Takarékpénztár Rt. Déva	36
Dicsőszentmártoni Általá- nos Hitelbank Rt. Dicio- sânmartin	36
Ditrói Takarékpénztár Rt. Ditrou	37

E

Economia Casa de Impru- mut și Păstrare S. A. Cohalm	39
Economul Institut de Credit și Economii S. A. Cluj	39

Egyesült Érmihályfalvai Ta- karékpénztár és Érmelléki Hitelbank Rt. Valea lui Mihai	39
Egyesült Besztercei Taka- rékpénztárak Rt. Bistrița	40
Egyesült Bank és Taka- rékpénztár Rt. Oradea	40
Egyesült Ipar- és Jelzálog- bank Rt. Sighișoara	41
Egyesült Recasi Takaré- pénztár és Népbank Rt. Recaș	42
Első Orșovai Takarékpénz- tár Rt. Orșova	42
Első Karánsebesi Takaré- pénztár Rt. Caransebeș	42
Első Temesvár-Mehalai Ta- karékpénztár Rt. Timi- șoara	43
Első Temesujfalusi Taka- rékpénztár Rt. Neudorf	43
Első Johanisfeldi Takaré- pénztár Rt. Johanisfeld	44
Első Temesgyarmati Taka- rékpénztár Rt. Jarmata	44
Első Ujbesenyői Takaré- pénztár Rt. Beșenova- Nouă	45
Erdélyi Bank és Takaré- pénztár Rt. Cluj	45
Erdélyi Hitelbank Rt. Arad	46
Erdélyi Egyleti Bank Rt. Sibiu	47
Erdélyi Kereskedelmi és Hi- telbank Rt. Târgu-Mureș	48
Erdélyrészi Takarékpénztá- rak Záloglevél Intézete Rt. Medias	48
Erdélyi Takarékpénztár Rt. Cluj	48
Erdélyi Ipar- és Kereske- delmi Bank Rt. Brașov	48
Erdélyi Leszámitoló és Pénzváltóbank Rt. Cluj	49
Erdővidéki Takarékpénz- tár Rt. Baraolt	49

Erzsébetvárosi Szövetkezeti bank Rt. Ibaşfalău	49
Élesdi Bank Rt. Aleşd	49
Érmelléki Takarékpénztár Rt. Săcueni	50
F	
Facsádi Bank Rt. Făget	51
Fogarasi Takarékpénztár Rt. Făgăraş	51
»Furnica« Fogarasi Takarékpénztár Rt. Făgăraş	51
G	
Gazdasági Takarékpénztár Rt. Salonta-Mare	52
Gazdasági és Iparbank Rt. Ibaşfalău	52
Gazdasági Bank és Pénzváltó Rt. Oradea	52
Gazdák Takarékpénztára Rt. Cluj	52
Gazdasági Bank Rt. Turul-Lung	53
»Goronul« Takaréék és Hitelintézet Rt.	53
»Guttenbrunni« Első Takarékpénztár Rt. Guttenbrun	53
Grabaci Takaréék és Hitelintézet Rt. Grabaţi	54
Gátaljai Takarékpénztár Rt. Gataia	55
Gyergyói Első Takarékpénztár Rt. Gheorgheni	55
Gyergyófalvi Takarékpénztár Rt. Joşeni	55
Gyergyói Gazdasági és Hitelszövetkezet Gheorgheni	56
Gyergyói Bank és Takarékpénztár Rt. Gheorgheni	56
»Graniţerul« Institut de Credit şi Economii Soc. An. Dobra	56
Gottlobi Takarékpénztár Rt. Gottlob	56

H

Halmi Takarékpénztár Rt. Halmeu	59
Havasmezői Kereskedelmi Bank Rt. Poienile de sub Munte	59
Háromszéki Takarékpénztár Rt. Sft. Gheorghe	59
Hermannstädter Allgemeine Sparkassa A. G. Sibiu	60
Hermes Bank és Kereskedelmi Rt. Timişoara	62
Hitelbank Rt. Sft. Gheorghe	62
Hétfalusi Takarékpénztár Rt. Cernat	62
Hitel és Kereskedelmi Bank Rt. Sighetul Marmăţiei	63
Homoródi Takarékpénztár Rt. Homorod	63
Hunyadmegyei Első Takarékpénztár Rt. Haţeg	63

I

Industria Bank Rt. Oradea	65
Iparosok Bankja Rt. Cluj	66
Ipar és Kereskedelmi Bank Rt. Cluj	66
Ipar és Kereskedelmi Bank Rt. Haţeg	66
Ipar és Gazdasági Bank Rt. Zalău	66
Iparbank Rt. Agniţa	67
»Izvorul« Institut de Credit şi Economii S. A. Alba-Iulia	67

J

Járási Gazdasági Takarékpénztár Rt. Pecica	67
--	----

K

Kárpátia Bank és Kereskedelmi Rt. Cluj	69
Kereskedelmi és Népbank Rt. Lipova	69
Kereskedelmi és Iparbank Rt. Deva	69

Kereskedelmi és Iparbank Rt. Bistrița	69	Kőhalmi Takaréék és Hitelbank Rt. Cohalm	79
Kereskedők Bankja Rt. Timișoara	70	Kerületi Takarékpénztár Rt. Ilia	79
Kereskedelmi és Iparbank Rt. Sibiu	70	Kalotaszegi Takarékpénztár Rt. Huedin	79
Kerületi Bank Rt. Nădlac	70	Kökényesdi Termény és Hitelbank Rt. Porumbesti	80
Kereskedelmi és Gazdasági Bank Rt. Timișoara	70	Központi Bank, Váltóüzlet és Kereskedelmi Rt. Timișoara	80
Keresztényfalvi Előlegező Egylet Rt. Cristian	71	Közgazdasági Bank Rt. Simleul-Silvaniei	80
Kereskedelmi Hitelintézet Rt. Cluj	71	Krassói Takarékpénztár Rt. Lugoj	80
Kereskedelmi Bank Rt. Alba-Iulia	72	Kronstädter Allgemeine Sparkassa A. G. Brașov	81
Kézdivásárhelyi Kisegítő Takarékpénztár Rt. Târgul-Săcuiesc	72	Krassói Polgári Bank Rt. Oravița	81
Kézdivásárhelyi Takarékpénztár Târgu Săcuiesc	73	Krasznai Takarékpénztár Rt. Crasna	81
Királyhegyi Takarékpénztár Rt. Chirol	73	Küküllővölgyi Kereskedelmi és Iparbank Rt. Dicioșanmartin	82
Kisjenői Takarékpénztár Rt. Chișineu Criș	74	Küküllői Takarékpénztár Rt. Sighișoara	82
Kiszetói Népbank Rt. Chișătau	74		
Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt. Cluj	74	L	
Kolozsvári Kereskedelmi Bank Rt. Cluj	76	Lăpușana Institut de Credit și Economii S. A. Lőpuşul-Unguresc	83
Kolozsvári Gazdák Hitel-szövetkezete Cluj	76	Leszámitoló Bank Rt. Timișoara	83
Közgazdasági Bank Rt. Dicioșanmartin	76	Lekencevidéki Takarékpénztár Rt. Lechnița	83
Közgazdasági Bank Rt. Timișoara	77	Lovrini Népbank Rt. Lovrin	84
Központi Bánáti Bank Rt. Jimbolia	77	Lugosi Népbank Rt. Lugoj	84
Közgazdasági Bank és Kereskedelmi Rt. Bistrița	78	Luceafărul Cooperativa de Credit Mehadia	85
Közgazdasági Bank Rt. Tulgheș	78	M	
Közgazdasági Bank Rt. Deva	78	Magyar Általános Hitelbank Rt. Budapest	87
Kőhalmi Takarékpénztár Rt. Cohalm	78	Marosvásárhelyi Takarékpénztár Rt. Târgul-Mureș	87
Közgazdasági Bank Rt. Sighetul-Marmatiei	79	Marosvásárhelyi Agrár Takarékpénztár Rt. Târgu-Mureș	88

Marosvásárhelyi Leszámitoló Bank Rt. Târgu-Mureş	89	Nagyvárad Háztulajdonosok Bankja Rt. Oradea	98
Marosvásárhelyi Közhasznú Takarékpénztár Rt. Tg.-Mureş	89	Nagyváradipartestületi Hitelszövetkezet Oradea	98
Margittai Takarékpénztár Rt. Marghita	90	Nagyvárad-Velence Váraljai Takaréék és Segélyszövetkezet Oradea	98
»Maramuráşana« Institut de Credit şi Economii S. A. Sighetul-Marmaţiei	90	Nagykárolyi Takarékpénztár Egyesület Rt. Careii-Mare	99
Magyarlápósi Takarékpénztár Lăpuşul-Ungureş	90	Nagykárolyi Kereskedelmi és Iparbank Rt Careii-Mare	99
Marosludasi Takarékpénztár Rt. Ludeşul-Mureş	90	Nagykárolyi Önségélyző Népbank Rt. Careii-Mare	100
Magyarigéni Takarékpénztár Ighiu	90	Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár Rt. Aiud	100
Máramarosi Kereskedelmi Bank Rt. Sighetul-Marmaţiei	91	Nagybányai Kereskedelmi Bank Rt. Baia-Mare	101
Máramarosi Leszámitoló Bank Rt. Sighetul-Marmaţiei	91	Nagyvárad Tak.-pénztár Oradea	102
Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Cluj	91	Nagybányai Részvénytakarékpenztár Rt. Baia-Mare	102
Mezőgazdasági Népbank Rt. Beclean	92	Nagyszalontai Takarékpénztár Salonta-Mare	103
Mercyfalvai Takarékpénztár Rt. Carani	92	Nagyszalontai Népbank Rt. Salonta-Mare	103
Medgyesi Bank Rt. Mediaş	92	Nagylaki Takarékpénztár Rt. Nădlac	104
Mezőbánd és Vidéke Takarékpénztár Rt. Bánd	92	Nagylaki Népbank Részvt. Nădlac	104
»Minerva« Institut de Credit şi Economii S. A. Beclean	93	Nădlăcana Institut de Credit şi Economii S. A. Nădlac	104
Medgyesi Általános Takarékpénztár Rt. Mediaş	93	Nagyilondi Takarékpénztár Rt. Ileanda-Mare	105
»Mureşiana« Takaréék és Hitelintézet Rt. Reghin	93	Nagyszentmiklósi Általános Bank Rt. Sănnicolaul-Mare	105
Máramarosszigeti Takaréék és Hitelbank Rt. Sighetul-Marmaţiei	94	Nagyőrszi Népbank Részvt. Tomnatic	105
N		Nagyteremi Hitelszövetkezet Teremia-Mare	105
Nagyvárad Leszámitoló Bank Rt. Oradea	95	Népbank Rt. Sighişoara	105
Nagyvárad Hitelbank Rt. Oradea	95	Népszövetségi Hitelszövetkezet Rt. Oradea	106
Nagyvárad Agrár Takarékpénztár Rt. Oradea	95	Németszentpéteri Gazdasági Bank Rt. Sănpetru German	107

Népbank Rt. Huedin	107
Németszentpéteri Népbank Rt. Sănpetru-German	107
Niczkyfalvai Takarékpénztár Rt. Nichișoara	107

O

Olaszteleki Takarékpénztár Rt. Brăduț	109
Oravicai Takarékpénztár Rt. Oravița	109
Oravicai Kereskedelmi és Iparbank Rt. Oravița	109
Orsovai Első Takarékpénztár Rt. Orșova	109

P

»Patria« Banca pentru Credit, Comerț și Industrie S. A. Blaj	111
»Parsimonia« Institut de Credit și Economii S. A. Bran	111
»Pallas« Bank és Kereskedelmi Rt. Timișoara	111
»Părvovana« Institut de Credit și Economii S. A. Pervova	112
Petrozsényi Takarékpénztár Rt. Petroșani	112
Periamoș-Haulikfalvai Népbank Periamoș	112
Pécskai Takarékpénztár Rt. Pecica	112
Pénzváltó és Kereskedelmi Bank Rt. Satu-Mare	112
Polgári Takarékpénztár Rt. Oradea	113
Polgári Takarékpénztár Rt. Timișoara	113
Polgári Bank és Kereskedelmi Rt. Dej	114
»Poporul« Institut de Credit și Economii S. A. Lugoj	114
Prătorialbank Rt. Cîncul-Mare	114
Prima Casă de Imprumut pe amanet S. A. Cluj	115

R

Radnóti Takarékpénztár Rt. Jernut	117
Resicai Első Takarékpénztár Reșița	117
Riureana Institut de Credit și Economii S. A. Copalnic-Mănăstior	117
Róth Lajos és Tsa Bank és Pénzváltóüzlet Satu-Maré	117

S

Sepsiárkosi Takarékpénztár Rt. Arcuș	119
»Sercăiana« Institut de Credit și Economii S. A. Șercaia	119
»Sebeșana« Népbank Rt. Sebeș-Alba	119
Silvania Institut de Credit și Economii S. A. Simleul-Silvaniei	119
Șincana Institut de Credit și Economii S. A. Șinca-Veche	120
»Someșana« Hitel és Takarékpénztári Intézet Rt. Dej	120
Soborsini Takarékpénztár Rt. Săvârșin	120
»Speranța« Takaré- és Hitelintézet Rt. Prundul Bărgăului	120
Sváb Kereskedelmi és Iparbank Rt. Timișoara	121
Sváb Központi Bank Rt. Timișoara	121

Sz

Szatmári Első Takarékpénztár Egyesület Rt. Satu-Mare	123
Szatmári Hitelbank Rt. Satu-Mare	123
Szatmárvármegyei Takarékpénztár Rt. Satu-Mare	124
Szatmári Kereskedelmi Bank Rt. Satu-Mare	124

Szamosujvári Takarékpénztár Rt. Gherla	125
Szamosujvári Iparbank Rt. Gherla	125
Szamosujvár — Kékes és Vidéke Takarékpénztár Rt. Gherla	125
Szamosujvári Hitelbank Rt. Gherla	126
Szalárdvidéki Takarékpénztár Rt. Sălard	126
Szászvárosi Takarékpénztár Rt. Oraştie	126
Szászrégeni Ipar és Kereskedelmi Bank Rt. Reghin	127
Szászrégeni Takarékpénztár Rt. Reghin	127
Szászrégeni Keresztény Hitelszövetkezet Reghin	128
Szászrégenvidéki Takaréék és Hitel Rt. Reghin	128
Szászsebesi Takarékpénztár Rt. Şebeşul Săsesc	129
Szentágotai Bank Rt. Agniţa	130
Szépvízi Első Takarékpénztár Rt. Frumoasa	131
Székelyhídi Népbank Rt. Săcueni	131
Széplaki Takarékpénztár Rt. Suplacul de Barcau	131
Szilágyosomlyói Takarékpénztár Rt. Şimleul-Silvaniei	131
Szilágykraszna és Vidéke Takarékpénztár Rt. Crasna	132
Szilágycehi Kereskedelmi és Gazdasági Bank Rt. Cehul-Silvaniei	132
Szilágycehi Koronabank Rt. Cehul Silvaniei	132
Szilágyceh és Vidéke Takarékpénztár Rt. Cehul-Silvaniei	133
Szilágy megyei Kereskedelmi és Iparbank Rt. Şimleul-Silvaniei	133
Szilágysági Gazdák Bankja Rt. Şimleul-Silvaniei	133

T

Takarék és Hitelbank Rt. Mediaş	137
Takarék és Hitelbank Rt. Rupea	137
Tasnádi Kereskedelmi és Iparbank Rt. Tăşnad	138
Tasnádi Takarékpénztár Egyesület Rt. Tăşnad	138
Takarékpenztár és Gazdasági Bank Rt. Hususău	138
»Takarékosság« Segély és Takarékszövetkezet Oradea	138
Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. Timişoara	139
Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. Timişoara, Gyárvárosi fiók	140
Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. Timişoara Józsefvárosi fiók	140
Temesvári Első Takarékpénztár Rt. Timişoara	141
Temesvár Erzsébetvárosi Takarékpénztár Rt. Timişoara	141
Tenkei Takarékpénztár Rt. Tinca	142
Temessági Takarékpénztár Rt. Şag	142
Telegdvidéki Takarékpénztár Rt. Tileagd	142
»Timişiana« Institut de Credit şi Economii S. A. Timişoara	143
Torda-Aranyosvármegyei Takarékpénztár Rt. Turda	143
Tordai Egyesült Kisegítő Takarékpénztár Rt. Turda	144
Torockói Néptakarékpenztár Rt. Trăscău	144
»Topliţana« Institut de Credit şi Economii S. A. Topliţa Romana	144
Transsylvania Bank Rt. Cluj	144

U	
Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Odorheiu	147
Ujaradi Takarékpénztár Rt. Aradul-Nou	147
Ujszentannai Gazdasági és Iparbank Rt. Sântana-Nouă	147
Unio Bank Rt. Oradea	148
Unio Bank és Kereskedelmi Rt. Arad	148
V	
Vatra Institut de Credit și Economii S. A. Cluj	149
Vajdahunyadi Takarékpénztár Rt. Hunedoara	149
Verespataki Takarékpénztár Rt. Roșia Montana	149
»Vlădeasa« Hitelintézet és Takarékpénztár Rt. Hueudin	149

Vingai Takarékpénztár Rt. Vinga	149
Vorschussverein A. G. Oraștie	150
»Vulturul« Institut de Credit și Economiei S. A. Tășnad	150
»Vulturul« Institut de Credit și Economii S. A. Diciosânmartin	150
Z	
Zalatnai Takarékpénztár Rt. Zlatna	151
Zetelakai Gazdasági Takabetéti Rt. Zetea	151
Zilahi Ipar és Gazdasági Bank Rt. Zalău	151
Zilahi Ipar és Gazdasági Bank Rt. Zalău	152

II. Gyáripar és kereskedelem

A	
Ageco Általános Kereskedelmi Rt. Brașov	167
Aradi Kötő-Szövőgyár Rt. Arad	167
Agrofera Rt. Târgu-Mureș	167
»Amylon« Burgonyaértékesítő és Keményítőgyár Sibiu	167
Ambrózy, Fischer és Tsai Faiskolák és Szőlőoltványtelepek Rt. Aiud	168
»Acida« Vegyigyár Oradea	168
Adler Schönbach »Special« Kalapgyár Timișoara	168
»Autocommerc« autó, motorkerékpár és alkatrészek vállalata Oradea	168
Állami Gyufagyár R. M. S. Timișoara	168

Auspitz Adolf nyomda Lugoj	168
Aradi Hirlap Lapkiadó vállalat Arad	168
A. E. G. Általános Villamosági Rt. Timișoara	169
»Aurora« Étergyár és vegyipari Rt. Oradea	169
»Archimedes« Román Mérleg és Gépgyár, vas- és fémöntöde Cluj	169
Adler Hermann Bőrgyár Timișoara	169
Aszódi Mihály fűszerüzlet Oradea	169
Aradana Kereskedelmi és iparvállalat Arad	169
Általános Kereskedelmi Rt. Brașov	170
»Aragonit« Mávek Rt. Târgu-Mureș	170

»Alfa« géptömitő anyaggyár Oradea	170	»Arboria« Erdélyi Erdő és Faipari Rt. Cluj	173
Andrényi Károly és Fiai Oradea	170	Aradi F-résztelep Rt. Pecica	173
»Aurora« Nyomda és papirkereskedés Gherla	171	Arbor Furnér és Fakereskedelmi Társaság Arad	173
Ancora Romana Acélkábelgyár Rt. Bucureşti	171	Aradmegyei Mezőgazdasági Kamara Arad	173
»Aurum« Bányarészvénytársaság Cluj	171	»Astra« textiláru és kendő export-import Timișoara	174
Autó-Mechanica Rt. Cluj	171	»Andre« illatszergyár Rt. Oradea	174
Áruforgalmi Rt. Timișoara	171	Alkalay Testvérek bőrnagykereskedés Arad	174
Ascher Testvérek Braşov	171	»Anker« vegyigyár Oradea	174
Aczél Sándor szalonna és zsmnagykereskedő Oradea	171	Aradi Textilipar Rt. Arad	174
»Albina« Közraktári és Kereskedelmi Rt. Cluj	171	Aradi Faipari vállalat Czeiler, Kornis & Co. Arad	175
Aradi Butorkészítő Iparosok Szövetkezete Arad	171	Aradi Termény és Áruraktár Rt. Arad	175
Aronsohn H. & Co. Szállítási, elvámolási, beraktározási és menetjegyiroda vállalat Braşov	171	»Atlantic« filmkereskedelmi vállalat Oradea	175
Arad — Brád Ipari Rt. Arad	171		
»Astra« Rt. cipőgyár Timișoara	172	B	
Aquila Româna Rt. benzin és petróleum nagykereskedés Cluj	172	»Béga« Gőzmalom Rt. Timișoara	177
»Automobila« autókereskedelmi cég Oradea	172	Bistrița-Năsăud Faipari Rt. gyárüzeme Georgheni	177
»Astra« Első Román Vagon és Motorgyár Rt. Arad	172	Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi Rt. Cluj	178
Arborele Romane Fakereskedelmi Rt. Oradea	172	Bohn-féle t-omyolt Tetőcserépgyár Rt. Jimbolia	178
»Astra-Mill« Boriték és Papirkonfekciógyár Rt. Braşov	173	Brassói Faipari Rt. Braşov	178
»Astra« Kalaptompgyár Sebeş Iba	173	Bossert & Co Vasnagykereskedés Lugoj	178
»Alumina« Fémbánya és Ipari Rt. Bratca	173	Bürger Albert sörgyár Târgu-Mureş	178
»Atlanta« S. A. textilgyár Timișoara	173	Borbély Gombgyár, Careii Bricchetta Téglagyár Timișoara	178
Andriská & Rosenbaum Autókereskedelmi vállalat Oradea	173	Borszéki Fürdővállalat Rt. Cluj	178
Aradi Vasipari Rt. Arad	173	Breckner Vilmos szappangyár Târgu-Mureş	179
		Barát és Lengyel nagykereskedés Lugoj	179
		Balogh Testvérek műbutorasztalosok Zalău	179

Borgói Papirgyár Rt. Cluj	179	Baumann Gyula papirkép- viselet, Sibiu	183
»Bran« Faipari Rt. Braşov	179	Batiz és Dr Jeszenszky Szikvizgépgyár, Cluj	183
Baumann Ferdinand szövő- ipar Şebeş-Alba	179	Benkő Ignác papirkereske- dés, Braşov	183
Bene Albert fűszernagyke- reskedés Târgu-Săcuiesc	180	Bőr és kezyüipari Rt. Ti- mişeni	183
Bartesch Friedrich & Co Papirlemezgyár Ghimbav	180	Bánáti Textilipar Rt. Timi- şoara	183
Baeder Illatszergyár Rt. Arad	180	»Bitumen« Aszfalt és utbur- kolati vállalat, Oradea	183
Berl Áron fűrészgyár Bancu Cincului	180	Bräedt Frigyes jéggyár, Bistriţa	184
Bozsák M. és Fia Vasbu- torgyár Rt. Timişoara	180	»Broadcasting« Rádiókészü- lék kereskedés, Oradea	184
Bethlen László gróf, Szőlő- oltványtelep Reteag	180	Bauer József, Mezőgazda- sági géplerakat, Braşov	184
Bizám M. Műszaki iroda Oradea	180	Brassó-Háromszéki helyi- érdekű vasut Rt. Braşov	184
Benkő László műnyomda Târgu-Mureş	180	Benker & Jikeli vasöntöde és gépgyár, Sibiu	184
»Betonia« Cementárugyár Lipova	181	»Bauxit« Ipari Rt. Bratca	184
Baurnel, Steiner és Tsa Rt. Lugoj	181	Blaga Emil Rt. Cluj	184
Bognár és Szántó szesz- nagykereskedés Oradea	181	Bánsági likör, rum és ko- nyakgyár, Timişoara	184
Bodzavámi Erdőipar Rt. Vama Buzeu	181	Bihorul Erdőkitermelő vál- lalat Rt., Oradea	184
Berkei S. A. mérleggyári lerakat Timişoara	181	Balcan Impex Rt. Timişoara	184
Bing Ede bornagykereske- dés, Arad	181	Babos & Co vasnagykeres- kedés, Cluj	185
Boros papirkereskedés Cluj	182	Bauer Gyula Bőripar, Ca- raşbeş	185
Bolesch Frigyes kötöttáru- gyár, Braşov	182	Bustya Lajos, Târgu-Mureş	185
»Birco« Bizományi Társa- ság, Oradea	182	Bruckner Lipót, Butorgyár Arad	185
Blumenfeld és Simon Rt. Cluj	182		
Bozsák Mihály ifj. Vasbu- torgyár, Oradea	182	C	
Blănăria Lipsca. Szörme- áruház, Cluj	182	»Carmen« Cipőgyár Rt. Oradea	187
Binder Tamás és Fia Köz- kereseti Társaság, Sibiu	182	»Carpathia« Faipari Tár- saság, Braşov	187
Beck Testvérek, Valea lui Mihai	183	Csalner G. Gusztáv és Fiai Múmalom, Bistriţa	187
Barna Miklós »Angyal« Drou- geria, Oradea	183	Chateau Palugyay Rt. Arad	187
		«Corcana» Hordógyár Rt. Caranşebeş	187

Csetey & Seitz, Műszaki kereskedés Arad	188	Chemotechnica vegyész- mérnöki iroda Cluj	191
Ciclova Sörgyár, Ciclova Montana	188	Christel Robert Faáru gyár Codlea	191
»Concordia« Közkereseti Társaság, Braşov	188	»Clotild« Festékáru gyár Oradea	191
»Coloris« Festék-import, Oradea	188	Clara malom Lugoj	191
Confectio Ipari és Keres- kedelmi Rt. Arad	188	Cserő B. vegyipari vállalat Arad	191
»Continental« Vaskereske- delmi Társaság, Cluj	188	Czink és Verzár Braşov	192
Comerce de Charbon Oradea	188	Calcit Művek Rt. Cluj	192
Czettel Faipari Rt. Arad	188	Copony Martin Parkettgyár Rt. Braşov	192
Cusztodis Alfonz Technikai iroda, Braşov	189	»Clompe Fritz« Szappan- gyár Braşov	192
»Celluloid« Kefegyár, Ora- dea	189	D	
Ifi. Charap Testvérek, Fa- termelők, Gheorgheni	189	Deutsch K. I. üveg és por- cellánkereskedés Oradea	193
Chresztel Testvérek aszta- los-árugyár, Braşov	189	»Delta« Lengyel & Comp Parkettgyár Baia-Mare	193
Csallner Frigyes Cipőgyár, Bistriţa	189	Drant & Jekel vasnagy- áruház Braşov	193
Csendes Testvérek nyomda és könyvkereskedés, Ti- mişoara	189	»Dibela« László & Bergner Harisnyagyár Cluj	193
Cukorgyár Rt. Arad	189	Dura S. A. Villamoselem- gyár Timişoara	193
»Columbia« Tükörgyár, Ti- mişoara	189	Darvas Mór és Társa Mű- fatermelő vállalat Târgu- Mureş	194
»Creditul Minier« Lipova Cartea Romanesca S. A.	189	»Derby« Cipőgyár Rt. Ora- dea	194
Diciosánmartin	189	Dietz Vilmos Todor, Haj- litott butorgyár Codlea	194
»Colorum« Festővállalat Li- pova	190	Depner & Róth Braşov	194
Corvin Könyvnyomda és vonalzóintézet Arad	190	»Danubia« Langer Sándor & Co. Bőripari gyár Ora- viţa	194
Czitter Lajos és Társa Rt. Oradea	190	Deutsch Posztóáruház Ora- dea	195
Csiha és Rákosi Műmalom Târgu-Săcuiesc	190	Deutsch Artur és Fiai bör- kereskedés Lugoj	196
Czell & Seimen Vasbutor- gyár Braşov	190	Dobrinul Faipari és Keres- kedelmi Rt. Oradea	196
Czell Frigyes- és Fiai Bra- şov	190	Deutsch Arnold & Co. Bör- árugyár Rt. Timişoara	196
Compressor Vasipari és Ke- reskedelmi vállalat Timi- şoara	191	Dacia Bőrgyár Rt. Cluj	196
		Dénes & Pollák Timişoara	196

Demeter Józsa kézimunka-üzem Târgu-Mureş	196	Ehrlich & Anscher Textilgyár Timișoara	202
Dahinten Gusztáv Bőrgyár Șebeșul Alba	196	Első Ujbesenyői Henger-gőzmalom Rt. Beșenova-Nouă	202
»Dacia« Szappangyár Rt. Oradea	197	Első Erdélyi Lakk és Festékgyár Rt. Oradea	202
Ifj. Dávid István Textiltég Târgu-Săcuesc	197	Első Aradi Oxigén és Ipari Gáz Rt. Arad	203
Dornhelm Jenő Timișoara	197	Első Élesdi és Tordai Mész-égető Rt. Cluj	203
Deutsch Kálmán szappanipartelep Oradea	197	Első Román Emyőgyár Timișoara	203
Delta Grafitüzem Târgu-Mures	197	Egyesült László és Hunyadi Gőzmalom Rt. Oradea	203
Dávid Antal textilárkereskedés Târgu-Săcuesc	197	Első Erdélyi Kefésegyesület Bistrița	203
Delta építési vállalat Rt. Oradea	197	Egyesült Festék, Lakkgyár és Kereskedelmi Rt. Timișoara	203
Decker R. és Tsai kalapgyár Rt. Jimbolia	107	Első Ecetgyár Lipova	203
»Da n u b i a« csokoládégyár Timișoara	198	Erdélyrészi Csillárraktár Rt. Cluj	203
Dusan Milosevic, Mezőgazdasági eszközök gyára Ruscamontana	198	Első Nagyszebeni Cipőgyár Rt. (Herma) Sibiu	203
Deutsch Testvérek divatárkereskedés Lugoj	198	»Excelsior« Lakk és Festékipar Timișoara	204
Defra Cipőgyár Timișoara	198	Élesdi Erdőipar Rt. Oradea	204
Dreher Haggenschmacher Sörgyár Rt. Oradea	198	Első Bohn féle Téglagyár Rt. Jimbolia	204
Dunăreana Textilipar Rt. Orșova	199	Erdélyi Raktárházak Brașov	204
Deutsch & Braun Târgu-Mureș	199	Erdélyi Tüzfaforgalmi Rt. Cluj	204
Diósi Ignácz Fia Lajos Fatermelés és fakereskedés Oradea	199	Első Nagyváradi Redőnygyár Oradea	204
Dobay Testvérek harisnyagyár Timișoara	200	Első Bánáti Rum és Likörgyár Timișoara	204
E		Einzig Bernát szállítási vállalat Brașov	204
Erdélyhegyaljai Bortermelők Szövetsége Rt. Aiud	201	Első Lipovai cementárugyár Lipova	204
Erdélyi Faipar Rt. Cluj	201	Első Erdély vegyigyár Rt. Cluj	204
Első asztalösszetvetkezet Bistrița	201	Ellenbogen I. A. Üveg és porcellán nagyáruház Brașov	204
»Economia« Kereskedelmi és Ipari Rt. Oradea	201	Eisner és Tritsch Nyersterményexport Brașov	204

»Elisabeta« Téglagyár Rt. Şag	204	Erdélyi Automobil Szállítási vállalat Rt. Cluj	207
Ekkel György fakereskedés Pecica	205	»Erika« csokoládégyár Timișoara	207
»Electra« zsinór és csipkegyár Oradea	205	Eisenstädter Testvérék fűrészgyár. Sighetul-Marmației	207
»Eisenring« Textilstálya Timișoara	205	Erbert és Fleischmann textilimport, Arad	208
Eitel G. Gyertyagyár Braşov	205	Első Fagyapotgyár, Lugoj	208
Erdélyi Szövőgyár Rt. Cluj	205	Eisler J. és Testvérei Erdőkitermelő vállalat, Cluj	208
Ernst & Róth fűrészgyár Zabala	205	Erdélyi Erdőipar Rt. Braşov	208
Első Erdélyi Üvegyár Rt. Diciosánmartin	205	Első Bánáti keztyűgyár Rt. Timișoara	208
Első Erdélyrészi Ékszerárúgyár Cluj	205	Temesvári Szeszegető és finomító Rt. Timișoara	208
Első Telegdi Gipszgyár Rt. Oradea	205	Endre Károly, Timișoara	209
Első Máramarosi Hajlitott Butor és Faárúgyár Rt. Sighetul-Marmației	205	Első Román Fagyapotgyár Rt. Cluj	209
Ecker Josif Butorgyár Timișoara	206	Elektromossági és kémiai Rt. Braşov	209
Erdélyi Szénbánya Rt. Cluj	206	Epstein Sándor divatárkereskedés, Lugoj	209
Erdélyi Gyáriparosok Országos Szövetsége Kémiai Laboratorium Braşov	206	Elekes Hirlapiroda, Braşov	209
»Esta-Sun« vegyigyár Oradea	206	Első Patkógyár Rt., Cluj	209
Erdélyi és Bánáti Borkereskedők Egyesülete Cluj	206	Egyesült Olaj és szappangyár Rt., Timișoara	209
Élián Victor likörgyár Cluj	206	Első Szemfedő és Művirágkoszorúgyár, Blaj	209
Engber Béla Ládagyár Sibiu	206	Első Nagykárolyi Műgőzmalom Rt. Careii	210
Első Bánáti Ezüstárúgyár Rt. Timișoara	207	Ellenzék Rt., Cluj	210
Einschenk Károly Zongoragyár Braşov	207		
Első Vas és Rézbutorgyár Timișoara	207	F	
Erdélyi Német Kereskedelmi Grémiumok Szövetsége Braşov	207	Fromm Márton és Fia Rt. Braşov	211
Erdélyi Szász Mezőgazdasági Egyesületek Árucsmarnoka Braşov	207	Falk Ármin, Kefegyár Rt. Oradea	211
»Electrica« Műszaki vállalat Timișoara	207	Fatma Rézárúgyár, Arad	211
		»Frido« temetkezési cikkek gyára, Arad	211
		Fenyvesi és Sámuel nődivatáruház Braşov	211
		Feiler Lázár Export-Import Braşov	211
		Fischer Emil ügynökség, Oradea	211

»Filt« Cipőgyár Rt. Timișoara	212	»Favorit« Kefegyár Rt. Sighetul-Marmației	215
Florenz Mérleggyár Oradea	212	»Franklin«-nyomda Oradea	215
»Furniture« Bőrkereskedelmi Rt., Cluj	212	Foith & Co Kötöttárugyár Brașov	215
Fuchs Lajos, seprűgyár Sighetul-Marmației	212	»Flóra« gyertya- és szappangyár rt. Oradea	215
»Flóra« Téglá és Cserépgyár, Lipova	212	Frank Jenő borkereskedelmi vállalat Timișoara	215
Fehérvizi Faipar Rt., Cluj	212	»Fadepa« Szalaggyár Rt. Timișoara	216
Füchsl Testvérek Utóda Rt. Oradea	213	Fabricius Guidó gyógyszer-tár Sibiu	216
»Fortuna« Férfi és gyermek ruhaüzem, Marghita	213	Freund Testvérek Gabona-ügynökség Oradea	216
Faforgalmi Rt., Oradea	213	Fischmann Lajos furnir és keményfanagykereskedő Arad	216
Fürst Antal műszaki vállalatot Timișoara	213	»Feria« Rt. Cluj	216
»Fedol« vegyigyár, Oradea	213	Ferentzi és Hienz bőrgyár Sibiu	216
»Florida« Harisnyagyár Timișoara	213	Fekete Mihály drougeria Târgu-Mures	216
Frank Henrich és Fiai Rt. București, Brașov	213	Fonyó Gyula Terménykereskedés Brașov	216
Friedrich Testvérek Gépgyár Timișoara	213	»Frotta« kékperetgyár fiókja Timișoara	217
Farkas István «Apolló» drogueria Oradea	213	Fejér Lukács Fiai Textilkereskedés Târgu-Sacuesc	217
Friedmann Ármin Ipartelep Racoșul de jós	214	Friedmann Herman Oradea	217
Frank és Társai Sörgyár Odorheiu	214	Freund Chaim textilkereskedő Satu-Mare	217
Fischer Jenő Fakitermelő Oradea	214	Feldmann és Schön Rt. Satu-Mare	217
Färber Lajos nagykereskedő Arad	214	Fein Testvérek rövidáru engros Sibiu	217
Feldmann Ignátz vegyeskereskedés Oravița	214	»Frico« Friedmann & Co Oradea	217
Fronius Lajos likörgyár Sibiu	214	Faipari Rt. »Er m a f a« Târgu-Mureș	218
»Fulger« Bádogárugyár Rt. Oradea	214	»Freko« Cipőgyár Turda	218
Fabriczius Károly Fiai Utóda Brașov	214	Flegmann Armin Női divat-áruház Oradea	218
Friedmann Mór és Fiai Baromfiüzem, Pecica	215	Freund Testvérek textilengros Satu-Mare	218
Friedlander Hermann »Excelsior« papirgyár Oradea	215	Fr. Hausleitner & Co Bőrgyár Reghinul-Săseșc	218
Fronner Ármin cipőgyár Timișoara	215		

G

»Gea-Krayer« Gyógyipari Rt. Timișoara	219	Gromen és Herbert Posztógyár Sibiu	222
Gyáriparosok és Munkaadók Szövetsége Târgu-Mureș	219	Goldschlag Faárugyár Târgu-Mureș	222
Grünfeld és Szegő Művirágyár Oradea	219	Gabonaszindikátus Timișoara	222
Gerő és Deutsch rövidáruengros Arad	219	Grossmann Jenő műszaki kereskedés Oradea	222
Grundmann Vasárugyár Rt. Arad	219	Gaertner, Demeter és Tsa Cementárugyár Rt. Brașov	222
Grosz Ármin Butorgyár Carreii	220	Grün Lázár Kereskedelmi Rt. Cluj	222
Guttman Sándor Oradea	220	Gróf Nemes és Schwartz rövidáru engros Arad	223
»Graziosa-Mill« papíráru gyár Rt. Sibiu	220	Gampert Frigyes vattelingyár Brașov	223
Gmeiner Emil gépszijgyár Brașov	220	»Gateruk« Fűrészárugyár Lipova	223
Ganz Villamossági Rt. Cluj	220	Grünberger és Várnai textilengros Oradea	223
Gross Franz kötöttárugyár Brașov	220	Galvani villamossági cikkek gyára Timișoara	223
Grünberger Testvérek rövidáruengros Sibiu	220	Gyöngyházipari Rt. Arad	223
Grünwald Testvérek Fémárugyár Oradea	221	Grosz Jenő & Co. Mérleggyár Rt. Oradea	223
Guido János Szappangyár Făgăraș	221	Grimm József butorgyár Brașov	223
Gross Lajos Faárugyár Brașov	221	Grosz & Co. Textilnagykereskedés Arad	223
Gőztégla és Hornyolt Cserépgyár Rt. Șebis	221	Gartner Viktor cementárugyár Bistrița	223
»Gizella« Gőzmalom Rt. Pecica	221	Gebrüder Ernst kereskedelmi ügynökség Sibiu	223
Gelberger Béla Kereskedelmi ügynökség Marghita	221	Goldschmidt Róbert Malomépítészeti gyár Brașov	224
»Gloria« Kötöttárugyár Cluj	221	Goldhammer Testvérek likörgyár Oradea	224
»Gloria« Műselyemgyár Lugoj	222	»Grafika« Boritékgyár és papírnagykereskedés Timișoara	224
Gross József Faipari Rt. Arad	222	»Gourmand« Csokoládégyár Timișoara	224
Gál István reszelőgyár Timișoara	222	Gläsinger és Neumann Nagykereskedés Arad	224
Gyergyószentmiklósi Szeszgyár Gheorgheni	222	Gött János Fia könyvkiadóvállalat Brașov	224

Gutenberg Nyomda Timișoara	224	»Hercules« Ipari, vállalat Rt. Bucea	228
Glückmann és Farkas Festékkereskedés Oradea	224	Holdengräber, Huttman & Co. Textilnagyáruház Brașov	228
Gerő Testvérek Papíráru-gyár Timișoara	224	Hunwald Gyula Tükörgyár Cluj	228
Grünfeld Vilmos és Társa Brașov	224	Hann & Co. Rt. Cluj	228
Grünstein Sámuel és Fia Fatermelő Oradea	224	»Helvetica« Műszaki kere- kedés Brașov	228
»Granária« Áruraktár Rt. Oradea	225	Husvéth és Hoffer könyv- kereskedés Lugoj	229
Grünfeld és Nordmann Ti- mișoara	225	Heitz József Kőcsiszolda Zlatna	229
Goldfinger Adolf Fatermelő Brașov	225	»Hercules« Téglá és Cserép- gyár Rt. Diciosănmartin	229
Grünwald Sándor Tükör- gyár Oradea	225	Hager Testvérek Sörgyár Sibiu	229
»Gummigyár« Rt. Brașov	225	Hacker és Sternberg Szesz- gyár Arad	229
Gyertya és Szappangyár Dej	225	Hesshaimer L. & A. Füszer és gyarmatáru engros Brașov	229
H		Halász Testvérek Redőny- gyár Oradea	229
»H e r c u l e s« Celluloidáru- gyár Rt. Arad	227	Husiparosok Nyersbőr Szö- vetkezete, Cluj	229
Hollós Jenő férfidivatáru- ház Oradea	227	»Hess« Első Erdélyi Cso- koládégyár Rt. Brașov	229
Hirschfeld Mór Nagykeres- kedés Arad	227	Heller és Deutsch, kalap- gyár, Oradea	230
Herz és Társa könyvkeres- kedés Brașov	227	Hönig Gyula likörgyár Arad	230
Hirschl és Társa Timișoara	227	Hiemesch Wilhelm könyv- nagykereskedés, Brașov	230
Hemper és Scherer haris- nyagyár Sibiu	227	»Helicon« Nyomda Rt. Ti- mișoara	230
Hegyesi Ármin ékszerke- reskedő Lugoj	227	Heimann Lipót és Társa Rt. Oradea	230
Hitter és Breuer likörgyár Oradea	227	Háromcserfa Sörgyár, Sibiu	230
»Heco« Heitz és Theil ve- gyigyár Sibiu	227	Huttera János Târgu-Mureș	231
Herczeg Géza vegyigyár Cluj	227	Hügel Lipót, Első Henger Műmalom, Reghin	231
Hubbes János és Fia Asz- talosáru-gyár Brașov	228	Hecker és Petrovszky kaptá- fagyár, Lugoj	231
Hendl Ödön Gépgyár Arad	228	Hamburger Jenő Nagyke- reskedő, Oravița	231
Hammer Róbert Bőrgyár Bocșamontana	228	Heimann Leó, Fűrészáru- gyár, Gheorgheni	231

»Hermes« Reklám és Hirdetési vállalat Rt. Sibiu	231
»Hermalith« Műszaruárugyár, Oradea	231
»Hephaistos« Vas- és tengelygyár, Rt., Diciosânmartin	231
Hegedüs, Hirlapiroda, Oradea	232
Hammer és Ney, Selyemárugyár, Timișoara	232
Hess Viktor, Első Román Mérleggyár Sibiu	232
Haffner Pál, Kézműárkereskedés, Sibiu	232
Herz Hermann, Szalámi-gyár, Timișoara	233
Hofhausel Karl & Co, Cementárugyár, Brașov	233

I

Industriile Miniera din Banat S. A. M. R. Timișoara	235
Industria S. A., Timișoara	235
Industria Rt. Oravița	235
»Interexim« Export-Import Rt. Oradea	235
Ipari Munkaadók Szindikátusa Timișoara	236
I. A. R. Industria Aeromantica Română S. A. Brașov	236
»Juvelia« Ékszerárugyár Arad	236
Iritz Béla. Festéknagykereskedés, Arad	236
»Irtex« Rt. Arad	236
Intreprinderile Forestiere Române Rt. Cluj	236
Industria Morăritului din Banat S. A. Timișoara	236
Ipari vállalatok Energia központja Rt. Brașov	236
Ipartestület, mint Elsőfoku Iparhatóság, Timișoara	237
»Iris« Keramikai Rt., Cluj	237

J

Janky Antal utóda, Oradea	239
Judovits Lázár & Comp Cluj	239
Jancsó F. Lajos, Târgu-Săcuesc	239 ^f
József Műmalom Rt. Săcueni	239
Jancsó és Miklós Fűszer-nagykereskedés Gheorgheni	239
Johannisfeldi Hengermalom Rt, Johannisfeld	239
Jakabffy & Co. Pénzszekrénygyár Timișoara	239
Joós Elek és Fiai Szeszgyár Boroșineul mic	239
Johanna Szappangyár Oradea	239
Jucu Traian fűszer és gyarmatáru nagykereskedés Oravița	240
Juhász J. Árpád Vasöntőde és Gépműhely Arad	240

K

Kramer J. Gipszgyár Agheșu	241
Kánhán I. könyvnyomda és papirkereskedés Gheorgheni	241
Kováts Testvérek Textilengros Oradea	241
Korona-Szálloda Rt. Brașov	
Klein Mihály gabonaügynökség Oradea	241
Klug István gépgyár Timișoara	241
Kessler Johann és Fia Bádogárugyár Bistrița	241
Krassói Erdő Rt. Lugoș	241
Ifj. Kenyeres Károly Likörgyár Brașov	242
Klein Simon kalapgyár Oradea	242
Karof Dezső fakereskedő Lipova	242

Kornis Zsigmond és Márton Fatermelő Arad	242	Kálmán & Co Vashordó- gyár Arad	245
Komlós Testvérek üveg és porcellánkereskedő Ora- dea	242	Kálmán József fűszer és gyarmatáru nagykeres- kedő Turda	245
Kőő János Textilengros Arad	242	Kessner Izidor és Fia Fű- szerkereskedés Sighetul- Marmației	245
Klein Dénes & Co. Textil- és kézműauengros Ti- mișoara	242	Kovács István Kocsigyár Timișoara	245
König Jenő Kalapgyár Ora- dea	242	Koncz és Boldizsár Târgu- Săcuiesc	245
Klein Testvérek Divatáru- nagykereskedés Timi- șoara	243	Kohn és Fia Timișoara	245
Kiszela Károly Bőrkereske- reskedés Lugoj	243	Dr Klein Ernő mérnök Ti- mișoara	245
Kelemen és Nagy Gözma- lom Rovine	243	Kleverkaus Henrik szalámi- gyár Brașov	246
Kováts Sándor Mezőgazda- sági Szeszgyár Niszpéni	243	Krafft & Drotleff Grafikai Rt. Sibiu	246
Kályha és Kerámikai gyár Rt. Bistrița	243	Kondor László lenárunya- kereskedés Arad	246
Kolozsvári Ásvány és gyógy- szappangyár Rt. Cluj	243	»Kistó« Ládagyár Brașov	246
Kátránygyár Rt. Timișoara	243	Karner Ede Rt. Timișoara	246
Keszler Alfréd Cipőkrém- gyár Brașov	243	Kézdivásárhelyi Szeszfino- mitó Rt. Târgu-Săcuiesc	246
Krausz György és Tsa Bör- gyár Timișoara	243	Karl Mihály Nagyrúház Târgu-Lapușului	247
Kolozsvári Vasöntöde és Gépgyár Rt. Cluj	243	Kreindler A. R. & Co. Papir- gyár Sighetul-Marmației	247
Kohlruss Testvérek és Rein- hold Konzervgyár Bis- trița	244	Kohn Adolf és Fia Timi- șoara	247
Kiltz Rudolf mérnök Timi- șoara	244	Kocsis András és Fia Par- kettgyár Brașov	247
Kovács és Polgár cement- árugyár Lugoj	244	Kardos Gyula Kocsigyár Timișoara	247
Keresztényfalvi Agyagáru- gyár Rt. Brașov	244	Kalotaszegi Erdőipar Rt. Cluj	247
Kellner és Komlós Festék- gyár Satu-Mare	244	Kolowrath & Gosch rövid- áru engros Sibiu	248
Kétféle »Ella« Gözmalom Rt. Timișoara	244	Kellner és Teutsch Fehér- neműgyár Rt. Sibiu	248
Kertész Henrik műszaki ke- reskedés Brașov	245	Kereskedelmi Rt. Codlea	248
Kisbesi Gránitkőbányák Rt. Cluj	245	Kamarit & Co Fűrészlap- gyár Brașov	248
		»Kalla« Konzervgyár Ti- misoara	248
		Krausz Testvérek Cukorka- gyár Târgu-Mureș	248

»Kandia« Csokoládégyár Rt. Timișoara	248	Kricsa Andor és Társa, Georgheni	253
Kalmár Áruforgalmi Rt. Cluj	249	Karres József & Co. Bör- gyár Mediaș	253
Kovács Hirlapiroda Târgu- Săucesc	249	Klinger Henrik Textilgyár Sfântul-George	253
Kovács Sándor Építési vál- lalat Lugoj	249	Kaufmann Ignátz és Fia Careii	253
Kamner & Jekelius vas- nagykereskedés Brașov	249	Kenőcsgyár Edelmann és Fia Satu-Mare	253
Kimmel & Co Likörgyár Rt. Timișoara	249	Klein Ignátz & Co. fűszer- kereskedés Sighetul-Mar- mației	253
Keramikaipari Rt. Sibiu	249	Karres Sámuel és Fiai Bör- gyár Mediaș	253
Kálnai és Tsai Malomkö- gyár Târgu-Mureș	249		
Krauser Béla Butorgyár Timișoara	250	L	
Kovács Soma és Tsa Arad	250	Láncgyár Rt. Timișoara	255
Kräntlein Hans harisnya- gyár Oradea	250	Lomási Erdőipar Rt. Arad	255
Kammer & Lieblich fogá- szati cikkek gyártása Si- biu	250	Luther Sörgyár Rt. Târgu- Mureș	255
Körber N. & Co. kalapgyár Timișoara	250	Leitner Márton Rt. Oradea	255
Kamaryt & Meder műszaki vállalat Brașov	250	Lemnul Rt. Faipari vállalat Cluj	256
Kolling György és Fiai Va- lea lui Mihai	250	Ladstädter Testvérek Ka- lapgyár Timișoara	256
Kalapgyár Rt. Timișoara	251	Levante-Company Rt. Vas- kereskedelmi vállalat Oradea	256
Klein és Weinberger tex- tilnagykereskedés Arad	251	Lani & Keintzel vegyiipari vállalat Sibiu	256
Krámer Áron textil engros Oradea	251	Leó Laboratorium Brașov	256
Kadima Nyomda- és Kiadó- vállalat Rt. Cluj	251	Löwinger Árpád Nagyke- reskedés Arad	256
»Kostum« Ruhagyár Rt. Oradea	251	Lázár Péter és Fia textil- kereskedés Gheorgheni	256
»Kalcium« Mészégető Rt. Turda	251	Lipovai Butorgyár Lipova	257
Küküllői Földgáz Diciosăn- martin	251	»Leda« Vegyigyár Rt. Ti- mișoara	257
Kereskedelmi Szakoktatás Oradea	251	Leichner József Szőrmeáru- ház Oradea	257
Kaufmann és Jakobovits kézműáru engros Careii	252	Lengyel Lőrinc Butorgyár Arad	258
Kasovics Emil »Favorit« Kereskedelmi Rt. Careii	252	Lengyel és Társa Rt. Lugoj	258
		Löwinger Testvérek Ecet- szeszgyár Rt. Timișoara	258
		Lázár Fivérek liszt- és ter- ményraktár Georgheni	258

Lakatos Lajos és Fia, ma- lom tulajdonosok, Sacueni	258	Lugosi Textilgyár rt., Lugoj	263
»Lippafüred« Lipova	258	Lázár Deutsch textilkeres- kedő, Sighetul-Marmatiei	263
Lichtmann és László, Ora- dea	258	Lukács & Hummer Fasarok- gyár, Lugoj	263
Léderer és Kálmán Szesz- gyár Rt. Oradea	258	Léderer Márton Chamot- téglagyár, Oradea	263
Lugosi Göztéglagyár Rt. Lugoj	259	La'Roche és Darvas Erdő- Ipar rt. Oradea	263
Laurentzi János Bőrgyár Bistrița	259	Lénárd Sándor, építkezési anyagraktár, Brașov	264
»Lumina« Csillárgyár Rt. Timișoara	259	Lignaria Fakereskedelmi rt. Cluj	264
Lovrini Gőzhengermalom Rt. Lovrin	259	Lingner Albert, műmalom, Sighișoara	264
Lugosi Kaptafa és Faáru- gyár Rt. Lugoj	259	Lomási Erdőipar kirendelt- sége, Brașov	264
»Lana« Vattelingyár, Lugoj	260	Léb Testvérek rt. Cluj	264
Lapkiadó és Nyomdai Mű- intézet Rt. Cluj	260	Leichtmann Jenő vasnagy- kereskedés, Oradea	264
Leitner Lázár cipőgyári le- rakat, Oradea	260	Lepage könyvkeresk. Cluj	265
»Lica« Élelmiszeripar Sibiu	260	Lengyel Sándor és Társa gyertyagyár Arad	265
Ludwig Testvérek és Nec- kel, Bistrița	261	Lugosi Kereskedők Egye- sülete Lugoj	265
Lipsca Blănaria Szörme- áruház, Cluj	261	»Lux« Lakk és Festékgyár Rt. Feldioara	265
Leonida & Co. S. A. Ro- mana de automobile Suc. Brașov	261	Lithynia Paptamási Gyógy- forrás Oradea	265
Láposvölgyi Bánya és Fa- ipar Rt. Cluj	261	Leather Carl Czódik Bör- kereskedés Cluj	265
Landessmann & Gross Wien romániai képvisellete: Hil- linger Márton, Oradea	261	Lefkovits Lipót fűszereng- ros Satu-Mare	265
Lugosi Műmalom Rt. Lugoj	261		
Láng, Rosenthal & Palmert üveg és porcellán keres- kedés, Brașov	262	M	
Löblé H. Szeszgyár, rt. Ora- dea	262	Moldovan & Co. üveg és tükörgyár Rt. Timișoara	267
Labora vegyigyár, Turda	262	Mózes Jenő Kalapraktár Târgu-Mureș	267
»Lebeda« Paplangyár rt. Cluj	262	Muschong I. & Co. Lugoj	267
Ludovic Glück divatáru, Valea lui Mihai	263	»Matild« Forrás Fischer György Brașov	267
Ladányi Dezső szesznagy- kereskedés, Lipova	263	»Meteor« Réz és Fémáru- gyár Oradea	267
		Mairovits Imre Gummibocs- korgyár Arad	267
		Margittai Göztégla és cse- répgyár Rt. Marghita	267

Marosvölgyi Fatermelő Rt. Braşov	268	»Mărăşeşti« Román Vegy- ipari Rt., (Bucureşti) Braşov	273
Máramarosszigeti Körke- mence Téglagyár Rt. Sighetul-Marmaţiei	268	»Minerva« Irodalmi és Nyom- dai Müintézet Rt., Cluj	273
Markó A. & Co. Mezőgaz- dasági Géplerakat Bra- şov	268	Messer Elemér Bornagyke- reskedő Reghinul-Săseşc	273
Marosvásárhelyi Szanató- rium Rt. Târgu-Mureş	268	»Moha« Kötőszövőgyár, Dej	273
Măruţa & Cotârla Butor- gyár Rt. Oraviţa	268	Mestitz M. és Fiai, butor- raktár, Târgu-Mureş	273
May Testvérek Braşov	268	Munkáskonfektió vállalat Asztalos Ernő, Oradea	274
Moskovits & Co. Cluj	269	Margittai Mezőgazdasági, Ipari és Kereskedelmi Rt., Marghita	274
Meur Vas és Fémipari vál- lalat Mediaş	269	Mateescu György Aszfalt- gyár, Braşov	274
Medgyesfalvi Bőrgyár Rt. Mureşeni	269	Mairovitz Márton és Fiai Faipari Rt., Arad	274
Mezőgazdasági Ipar Rt. Timişoara	269	»Melissa« Rt. Csokoládé- gyár, Cluj	274
»Minerva« Cipőkrémgyár Braşov	270	Özv. Mindl Józsefné henger- műmalom, Lipova	274
Műasztalosárugyár Rt. Cluj	270	Mechanikai Szines Szövőde Lugoj	274
Marghitai Villamossági vál- lalat Rt. Marghita	270	Montag Testvérek, termény- bizományi iroda	274
Miess Testvérek Bőrgyár Braşov	271	Misselbacher I. B. rt. Sibiu	274
Mechanikai Cérnagyár Arad	271	Mandl Gyula »Má r i a« gyógyvizforrás kezelő- sége, Braşov	275
Meltzer Gusztáv Stearin- gyertyagyár Sibiu	271	Medgyesi Bőrgyár, Citrom & Co, Mediaş	275
Muschong J. és Társai Cse- répgyár Rt. Lugoj	271	Marosvásárhely és Vidéke Cukorgyár rt. Târgu- Mureş	275
Marosvásárhelyi Kőolajfino- mitó Rt. Târgu-Mureş	272	Mediási Első Földgázüzemű Üvegyár rt. Mediaş	275
Mihelfy és Kandel fűszer- engros Oradea	272	Merza és Bocsánczi, női és férfi divatáruház, Gheor- gheni	275
Milch Gyula Fatermelő Bra- şov	272	Mezőgazdák Kereskedelmi Rt. Arad	275
Mezőgazdasági és Keres- kedelmi Rt. Salonta	272	»Melocco« Cementgyár Ora- dea	276
Mendel Söröződe és Keres- kedelmi Rt. Cluj	272	Medico-Technikaipar rt, Cluj	276
Muschong Házépítő rt. Lugoj	272	Muschong Buziási Gyógy- fürdő rt. Lugoj	276
Meteor Vasárugyár Sibiu	273		
Mezey Lajos szappangyár Oradea	273		

»Motorcar« autó képviseleti vállalat, Braşov	276	»Mária «Műmalom rt. Oradea	280
Mayer Rudolf, vasárugyár, Timişoara	276	Motzen Samu Tollnagykereskedő Oradea	280
»Muncel« Faipari vállalat, Şebeş Alba	277	»Metalloglobus« Fémárugyár rt. Oradea	280
Meinl Gyula. Kávébehozá- tali rt. Braşov	277	Moskovits Ipartelepek rt. Oradea	280
Mundus Borlova-Armeni Faipar rt. Caransebeş	277	»Mezvater« rt. Talmaciu	281
Magyar Cukoripar rt. Braşov	277	Mérnöki iroda Kemény Béla Oradea	281
»Mastag« sertéshizláló rt. Sibiu	277	N	
Müller Testvérek vegyigyár rt., Oradea	277	Nagyvárad város Villamos- műve Oradea	283
»Mercur« Kereskedelmi rt., Oraviţa	277	»Noris« Villamossági Tár- saság Bucureşti	283
Menczer Imre, textilnagy- kereskedő, Arad	278	»Norma« Vegyigyár Oradea	283
»Mărăşeşti« Vegyipar rt. (fiók) Cluj	278	Nagyvárad Bőrrönd és Tás- kagyár Oradea	283
»Moderna« rt. Braşov	278	Novotny Antal Fia Harang- öntőde rt. Timişoara	283
Medgyesfalvi Gőztégla és cserépgyár rt., Târgu- Mureş	278	Nagy József Sirkőgyár Braşov	284
Mayer Károly vaskereske- dés, Lugoj	278	Német, Szenes és Schwartz Textilnagykereskedés Arad	284
Munk és Schönberger, Ora- dea,	278	Nagyvárad Kőszénbánya és Ipari vállalat rt. Oradea	284
Márki és Barta, vasöntőde és gépgyár, Timişoara	279	Nagy Farkas Arad	284
»Metallastra« Braşov	279	Neumann Testvérek Gőz- malom rt. Arad	284
Marosvásárhelyi Kereske- delmi és Iparkamara	279	Nagyvárad Villamosvasut rt. Oradea	284
Mária Málnási Forrás Braşov	279	Nussbaum Testvérek Târgu-Mureş	285
Markovits Elek fiai Szesz- kereskedelmi rt. Satu- Mare	279	Niszel és Faragó rt. Fűszer- nagykereskedés, Oradea	285
»Metallum« Acélárugyár rt. Sibiu	279	Nagybárod Kőszénbánya rt. Oradea	285
Miess Lajos bőrkereskedés Braşov	280	»Nitrogén« rt. Diciosân- martin	285
Martin Krausz Játékárugyár Baia-Mare	280	Neustädter Károly Szesz- és Élesztőgyár Braşov	285
Magnagykereskedés Johan- nes Gamper Oradea	280	Nyerstermék Vásárlási és Eladási rt. Cluj	285
»Meteor« Palagyár rt. Osor- heiu	280	Neuner Kristóf és Veste- mean N. W. O. Braşov	285

Parkettgyár Fischer I. & Braun Timișoara	297	Portland Cementárugyár Brașov	300
Park Szálloda Oradea	297	Perry Ford autók képv. Cluj	301
Petroleumfinomító, Freund Satu-Mare	298	Péterfalvi Papirgyár rt. Petrești	301
Prima Fabrica de Articole de Celluloid din Banat Timișoara	298	Philippi H. & Co. Brașov	301
Papír és zacskógyár Dej	298	Paszternák Adolf Fatermelő Sighetul-Marmației	301
Perl és Rosenkranz ügynökség Sighetul-Marmației	298	Pelikán Mill Boritékgyár Oradea	301
Petrovici Mihály csokoládégyár Oradea	298	Paul Vilmos Brașov	301
Pyrit Rt. Bányavállalat Cluj	298	Pásztor Ede nyomda Oradea	301
Pintér Ignác üveggereskedés Arad	298	Palma-Cauciuc Rt. Timișoara	301
»Phoenix« Kénsav Vegyigyár Rt. Baia-Mare	298	Prima Fabrică Electrică Romana S. A. Cluj	301
«Prometheus» Bányaiipari Rt. Oradea	299	Polgár A. Építésvállalat Timișoara	302
Papirlemezárugyár Rt. Săcueni	299	»Primus« Házicipőgyár rt. Oradea	302
Pogány Szanatorium Arad	299	Petroleumipar Dej	302
Pérchy & Co. üvegcsiszolda és tükörgyár Oradea	299	Papp Vince Külföldi textil-képviselet Brașov	302
Párvy Sándor és Rieger Nándor Fasarokgyár Lugoj	299	Pártos és Társa Téglagyár Lugoj	302
Porzsolts Oszkár Cluj	299	»Phoebus« Vasöntőde és Gépgyár rt. Oradea	302
Paucker Jaques Timișoara	299	»Prejmer« Gyapjuipar rt. Prejmer	303
Pecicai Betonipar és Cserépgyár Pecica	299	Popovits & Co. Hengerműmalom Lipova	303
Pásztori & Hettmann Vasbutorgyár Brașov	300	»Photogen« Petroleumfinomító rt. Brașov	303
Papirkereskedelmi rt. Oradea	300		
»Polychrom« Vegyészeti-gyár Rt. Arad	300	R	
Patria Fatermelő rt. Arad	300	»Románia Vámtarifája«, szerk.: dr Bereczky Ernő, Cluj	305
»Petrogen« Brașov	300	Romániai Likör és Szeszesitalgyárosok Orsz. Szövetsége, Timișoara	305
Ifj. Popper József fűszerkereskedés Oradea	300	Reiter Béla és Fia cukorkagyár, Satu-Mare	305
Báró Petrichevich Horváth Arthur Mezőgazdasági Gépgyár Suplac	300	»Record« Cérnagyár, Dej	305
»Phönix« halkonzervgyár Oradea	300	Rum- és Essencia gyár, Oradea	305
		Rosenauer & Co., vasipari vállalat, Mediaș	305

Reiter Jakab Áruügynökség, Satu-Marv	306	Rosenfeld A. József textilengros Târgu-Mureş	308
Román botgyár rt., Beclean	306	Roşca Miklós sportáruház, Cluj	309
R. G. Müller képviselői iroda, Braşov	306	Rieger Henrik Likörgyár, Sibiu	309
Rippner Testvérek rövidáru-engro, Oradea	306	Róna és Kántor műszaki kereskedés, Braşov	309
Rothbart József Fiai szeszereskedelmi rt. Satu-Mare	306	Radó & Co. posztónagykereskedés rt., Arad	309
Royal Irógépvállalat, Goldstein Manó, Oradea	306	Redlich Salamon és Fia, fatereskedés rt. Bistriţa	309
Révész Béla nyomdatulajdonos, Târgu-Mureş	306	Rimanóczy Műbutorgyár rt. Oradea	309
»Record« Pótkávégyár, Timişoara	307	Reschner Gyula & Co. Keramikai-gyár, Cristian	309
»Runomi« A. & R., Aronsohn & Popovici, Braşov	307	Román Textilművek rt. Timişoara	309
Román Furnirgyár és Keményfatermelő rt. Arad	307	Radován Milova vasáruügynökség Arad	310
Rippner Farkas fésűgyár, Oradea	307	Roll Ottó Fűszer és Gyarmatáru ügynökség Braşov	310
Rosenfeld Jenő textil nagykereskedés, Târgu-Mureş	307	Róna Andor Női divatáruház Oradea	310
România Carbonifera S. A. (Bucureşti) Braşov	307	Rudolf Mosse rt. Bucureşti	310
Rados & Co, Cluj	307	Rosenzweig Lipót Textilkereskedés Oradea	310
Reich S. L. és Fia Butorgyár, Timişoara	307	Román Fémhuzal és Lemezgyár rt. Braşov	310
»R o v e x« Keményfaipari-gyár rt. Braşov	307	Révész Ernő Nyomdatulajdonos Târgu-Mureş	310
»Rádió« vegyipar, Arad	308	Román Faipari vállalatok rt. Cluj	311
»Record« sapkagyár, Sighe-tul-Marmaţiei	308	Riegler F. József »Ford« autóképviselő Braşov	311
»Riso« Export-Import Timişoara	308	»Románca« Tejoltógyár Caranşeuş	311
»Ramschburg«, bortermelő Arad	308	Rosenberg Izsó Cementgyár rt. Oradea	311
Reprezentanţa din România a Firmei M. Joss & Löwenstein, Oradea	308	Révész, Reisz és Friedmann Textilnagykereskedők Arad	311
Resicai Kereskedelmi rt. Timişoara	308	»Romloc« Román Vaggongyár rt. (Bucureşti) Braşov	311
Regner & Weisz textilgyár Oradea	308	»Regna« Erdőkitermelő Társaság Bistriţa	311
Rosenberg Dávid textiláru-nagykereskedés, Braşov	308		

Rottmann Károly & Comp rt. Timișoara	312	Steinmetz Baruch Fiai Satu-Mare	317
»Rapid« Autógarage, ben- zin és olajlerakat Brașov	312	Schul Salamon utóda Elő- pataki Mór Brașov	317
Róth Testvérek rövidáru engros Arad	312	Satu-Marei Kereskedelmi és Iparkamara Satu-Mare	317
Richter Gyula Fiai Szövő- gyár rt. Lugoj	312	Schenker & Co. rt. Szállí- tási vállalat Oradea	318
Rothbarth A. Ede és Fiai Szappan- és Vegyigyár Oradea	312	Sântimbrui Cserépgyár rt. Lugoj	318
Retezatul Faipari rt. Ca- rașbeș	313	Schwartz Vilmos kézműáru- nagykereskedés, Arad	318
Reiser F. és E. Esernyő- gyár Brașov	313	Spitz Albert és Testvérek utódai Brașov	318
Renner Testvérek és Tsai Börgyár rt. Cluj	313	Dr Sámson, Korn & Hirsch vegyigyár, Sibiu	318
»Rokka« Harisnyagyár Ti- mișoara	313	Sándory Nyomda Gheor- gheni	318
Rosenberg Artur textilnagy- kereskedés Arad	313	Schwartz Simon Fiai és Társaság, Arad	318
Rubafa Román Szalaggyár Sibiu	313	»Salvator« Kötszergyár Ora- dea	318
Rieger András Gépgyár rt. Sibiu	313	Schuster és Bunschuh, Tran- sylvania épület és pléh- áruház, Brașov	319
Rézványai Erdőipar rt. Oradea	314	Stof P. Cserépgyár, Făgăraș	319
Rohrlich & Brecher Sörgyár Bistrița	314	Schulz Ferenc Erdőkiter- melő	319
Reklám és Hirdetési iroda Brașov	314	Schwartz & Ullmann vas- nagykereskedés, Oradea	319
Reményi Ármin divatáru- ház Târgu-Mureș	314	Schwartz Hermann, Gyer- tyagyár, Satu-Mare	319
Román Gépkereskedelmi rt. Cluj	315	Sylva rt. Cluj	319
Révai János fűszerkeres- kedés Sighetul-Marmației	315	Steiner M. Albert utóda ügynökség, Oradea	319
S		Schwartz Sándor divatáru- nagykereskedés, Arad	320
Steinberg J. Henrik pet- roleumgyár Brașov	317	Schlandt M. Börgyár Brașov	320
Schwartz Testvérek Bor- és Szeszkereskedelmi rt. Timișoara	317	Schmiedt Ludvig, szállítási vállalat, Brașov	320
»Slavonfurnir« Hajnal & Co. Arad	317	»Schmollpasta Rt. Brașov	320
Stăruința Romanească S. A. Cluj	317	Smilovits-féle Faipar Rt. Târgu-Mureș	320
		Smyrna textilgépgyár, Câm- pia-Turzii	320
		Scholtes Vilmos fűrészte- lep, Bistrița	321
		Sonnenfeld Adolf Rt. Oradea	321

»Standard» Harisnyagyár Rt. Timișoara	322	Seewaldt Alfréd Múmalom Brașov	326
Seidner Bernát és Fia, Arad	322	Schreiber & Co Textilgyár Timișoara	326
Solvay Művek Rt., Turda	322	Sodronyipar rt. Cluj	326
Schwartz Sándor és Társa rövidáru engros, Oradea	322	Seuler Alfréd & Co Rövid- áru engros Brașov	326
Schmidt Testvérek, téгла és cserépgyár rt. Brașov	322	Strasser I. & Co Halkon- zervgyár Oradea	326
Selyemgyár, Lugoj	323	Schönberger & Grünstein Arad	326
Schiel Testvérek, gépgyár rt. Brașov	323	Schenker & Co Szállítási vállalat Brașov	326
Siebold Filip, butorgyár Ti- mișoara	323	Salai Jenő Szeszgyár Sfân- tul-Georghe	326
Schuleri Frigyes rt. Szesz- gyár, Orăștie	323	Schlesinger & Co Cipőim- port Timișoara	326
Scholtes E. Frigyes, szap- pangyár, Bistrița	323	Scherg Vilmos & Co Posz- tógyár Brașov	326
Sternhell Testvérek, Fém- áru gyár, Oradea	323	»Selfactor« Textilgyár Ti- mișoara	327
Schieb & Co Kereskedelmi és Ipari vállalat, Sibiu	324	Sohodoli Erdőipar rt. Ora- dea	327
Stollwerk Testvérek rt. Cso- koládégyár, Brașov	324	Scherg Testvérek Bőrgyár Brașov	327
Schwartz Dávid Fiai fű- szerkereskedés, Lugoj	324	Stern Samu Fűszerkereske- dés Timișoara	327
Schönberger Jakab és Fia textil engros Satu-Mare	324	Sütőiparosok Szövetsége Sibiu	327
Sárosy Lajos és Ödön Szűcs- áruház, Brașov	324	Sámson Manó Bőrkereske- dés Cluj	327
»Sunfield« Domborműnyo- mógyár, Oradea	324	Spitz Testvérek Fatermelő Arad	327
Schillinger Andor, műszaki- kereskedés, Arad	324	Schmiedt Fritz Lack-gyár Mediaș	327
Stojakovits György Bor- nagykereskedés Oravița	325	Selistei Első Román Butor- gyár Săliste	327
Scheeser & Co Asztalos- áru gyár Brașov	325	Spitzer és Lengyel Rövid- áru engros Oradea	328
»Strong«-művek Oradea	325	Selyemgyár »Hedit« Sibiu	328
Stekl Adolf Linoleumáruház Brașov	325	Sonnenwirt Mór Oradea	328
Sennensieb Testvérek Fa- kereskedés Târgu-Mureș	325	Sándor Mór és Társai Fű- szernagykereskedés Târgu-Mureș	328
Sebők & Löbl Timișoara	325	Silbermann József és Tsa Textilkereskedés Oradea	328
Scherer Konrád Gőzmalom Pecica	325	Steier Sándor & Co Fűzer- import Satu-Mare	328
Sebesi Izsó főtitkár Brașov	325		
Strausz Testvérek Textil- áru gyár Eșelnița	325		

Saul Farkas Fakereskedő Sighetul-Marmației	328	Szatmári Vas és Vasáru- behozatali Rt. Satu-Mare	333
Schwartz Hermann Textil- kereskedő Oradea	328	Szántó Dezső és Fia Re- dőny- és Kályhagyár Oradea	333
Sibiui Kereskedelmi és Iparkamara Sibiu	328	Szidon József grafikai inté- zet Lugoj	333
Spreng Ferenc Oradea	328	Szöllösi Samu Szeszgyár Odorheiu	333
S. A. Industria Romana de Țesături Imprimare Me- diaș	328	Szudrics-Petrószi Erdőkiter- melő Rt. Oradea	333
»Star« Téglagyár Rt. Ora- dea	329	Szalontai Konzervgyár, Ke- mény Testvérek Salonta- Mare	334
Schönauer N. bőrgyár Rt. Reghinul-Săsesc	329	Szentgyörgy Sörgyár Li- pova	334
»Silvania« Müszaki Rt. Bra- șov	329	Szegő Árpád Likörgyár Brașov	334
Schwartz Mendel utódai Re- ghinul-Săsesc	329	Szilágyi Elenora Pezsgő és likörgyár Cluj	334
»Stefânia« Műmalom Oradea	329	Szénsavgyár Reich József Oradea	334
Schwartz és Lebovits Tex- tilkereskedés Satu-Mare	329	Szijgyártók Egyesülete Bis- trița	334
Surduki Szénbánya Rt. Ora- dea	329	Szilágyi Lajos férfiruhake- reskedés Târgu-Mureș	334
Stern S. Endre Kefegyár Oradea	329	Szabó Albert üveg és porce- lannagykereskedés Arad	334
Societate Anonima Béltelki Faipar Satu-Mare	330	Székelykereszturi Bányai Já- nos Cristur	334
Sylk Selyemszövőde Timi- șoara	330	Szebeni Faipar Sibiu	335
Schwartz Farkas és Fiai Oradea	330	Szönyegáruház Arad	335
Satu-Marei Dugógyár Guth A. Satu-Mare	330	Szeszgyár Rt. Târgu-Mureș	335
Steinmetz Baruch Kézmű- áruengros Sighetul-Mar- mației	330	Szatmári Fatermelő és Gőz- fűrészt Rt. Satu-Mare	335
S. A. R. pt. Intreprindere Electrotehnica »Energia« București	330	Szigeti és Salamon Épít- kezési anyagraktár Cluj	335
Societate Anonima »Frigul« Husexport Oradea	330	Sziklay János fűszerkeres- kedés Sighetul-Marmației	335
Özv. Spitzer Sámuelné utóda Gross Salamon Szalma- kalapgyár Turda	330	Szalmakalapgyár Gros Dá- vid Satu-Mare	335
Spreng Farkas cipőkereske- dés Oradea	331	Szövetkereskedés Grünfeld Henrik Satu-Mare	336
Stanca Antal Praid	331	Szikvizgyárosok Szindiká- tusa Oradea	336
		Szövőgyár Rt. Dej	336

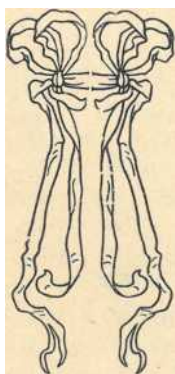
Székelyudvarhelyi Favá- lalat Klein Zsigmond Odorheiu	336	Terménynagy kereskedés Jakober és Társai Satu- Mare	342
Szántó és Lőrinczy autó- képviselő Oradea	336	Triska J. Zongora lerakat Cluj	342
S. Friedmann textilkereske- dés Sighetul-Marmației	336	»Terézia« Gőzhengermalom rt. Becicherechul-Mic	342
Szeszgyár Farkas Mendel Fiai Reghinul-Săseșc	336	Târgu-Mureși Kereskedelmi és Iparkamara Târgu- Mureș	342
Székely és Réti Erdélyrészi Butorgyár rt. Târgu- Mureș	336	»Technica« Müszaki keres- kedés Oradea	343
Szemfedélgár Első Erdélyi Rt. Satu-Mare	337	Treisz Téglagyár Jimbolia	343
Szováta fürdő Rt. Târgu- Mureș	337	»Technicomp« Gépképviselő Oradea	343
Székely és Margittai Laza- rea	337	Tontsch & Haydl ecsetgyár Mediaș	343
Szegő és Grünfeld Müvi- rággyár, Oradea	337	Tüzifa és Épületfa lerakat Gonda és Feldmann Oradea	343
Szamet Róbert üvegáru- nagykereskedés Lugoj	337	Trattner Sámuel Kereske- delmi ügynökség Satu- Mare	343
Székpataki Erdőipar rt. Brașov	338	»Triumpf« Cipőgyár Oradea	343
Szentgyörgyi János csoko- ládégyár Sibiu	338	Termény és Müszaki ke- reskedés Barta Árpád Sft. Gheorghe	343
Szabadsajtó Lapkiadó rt. Satu-Mare	338	Târnova-Mare megyei Ke- reskedelmi és Iparkamara Brașov	343
Szénássy System Fűzetgyár Oradea	338	Textil lerakat Essigman János Sighișoara	343
Szöllőbirtokosok Pincegaz- dasága rt. Aiud	338	Tenner Imre Nyersbőr- nagykereskedés Timi- șoara Arad	344
Szövött és kötöttáru nagy- kereskedés Aranyi és Adler Oradea	339	Traversa Faipari vállalat Brașov	343
T		»Tip-Top« Harisnyagyár Back Bernát Oradea	344
Temesvári Áru és Érték- tőzsde (Lloyd bíróság) Timișoara	341	Temesvári Filart Paszo- mángyár Timișoara	344
Tabak Sámuel »Favorit« Szallaggyár Brașov	341	Tesătoria Ardeleana S. A. Cluj	344
Transsylvania Butorgyár Cluj	341	Terménykereskedelmi iroda Krausz Sándor Oradea	344
Tartler Ottó acélárúkeres- kedés Sibiu	342	»Tramar« Export-Import Timișoara	344
Tordai Bitumen Művek Turda	342		

»Turul« Cipőgyár rt. Timișoara	344	Török Géza, Aiud	352
Tipografia și Librăria Românească S. A. Oradea	346	»Transsylvania« Armatura és Gépgyár rt. Târgu-Mureș	352
Textilipar rt. Timișoara	346	Tordai és Aranyosszéki Agyagipar, Turda	353
Tungstram rt., Cluj	346	Thomas E. K. kalapgyár, Timișoara	353
Tessler Simon posztókereskedés, Sibiu	346	Török Samu, Sörgyár Târgu-Săcuesc	354
Temesvári Kereskedelmi és Iparkamara, Timișoara	346	Gróf Teleky Ádám Téglá- és Cserépgyár, Mureș-uoara	354
Temesvári Lloyd-társulat Timișoara	347	Transsylvania Faipar és Kereskedelmi rt. Brașov	354
Trigarszky Testvérek szállítási iroda, Sibiu	349	Temesvári Sörfőzde rt. Timișoara	354
Temesvári és az Arad-Bánáti Kereskedők Egyesületeinek Szövetsége, Timișoara	349	Tordai Sörgyár rt, Turda	354
Timișoarai Keresk. Egyesülete Timișoara	350	Textilia Áruforgalmi és bizományi rt. Sighetul-Marmației	355
Tordai cementgyár, Turda	350	Temesvári Gyapjuipar rt. Timișoara	355
Thomas, Scherer & Galtz »Vasudvar« vasnagykereskedés, Brașov	350	»Textila« kötöttárugyár, Rupea-Cohalm	355
»Texta« rt. Arad	350	Tittes Pál m ű j é g g y á r Brașov	355
Theil József, szalámigyár, Sibiu	351	Téglagyár rt. Șag	355
Tekerőpataki Gőzfűrészt rt. Valea Strâmbei	351	»Tricotage« Kötőszövőüzem Cluj	355
Teutsch Viktor utódai bór- nagykereskedés, Brașov	351	Tompa és Farkas Edény- gyár Turda	355
Transsylvania Furnir lera- kat, Arad	351	Tunner Cornél Kőüzem Timișoara	355
Transsylvania Faipari és Fakeresked. rt. Târgu-Săcuesc	351	T. Balogh Timișoara	356
Textil Central, Oradea	351	Tartler Alfréd Brașov	356
»Thomas« Likörgyár, Sibiu	351	»Teba« Pamutszövőipari rt. Arad	356
Teutsch Gyula Vasöntöde és Gépgyár, Brașov	352	Tordai Üvegyár rt. Turda	356
Therapia Sanatorium Arad	352		
Temesvári Kátrányipar rt. Timișoara	352	U	
»Textila« Gräf Testvérek, Brașov	352	Utazó Kereskedők Egye- sülete Timișoara	357
Textil-Import, Arad	352	Ujaradi Sörgyár báró Nop- csáné Aradul-Nou	357
Tellmann W & Co. Posztó- gyár, Brașov	352	Üvegyárosok Szindiká- tusa (Erdélyi és Bánáti) Brașov	357

»Union« Kalapgyár rt. Jimbolia	358	Vákár Fivérek Nagykereskedés Georgheni	364
»Unió« Vegyigyár rt. Careii Mare	358	Városi Téglagyár rt. Cluj	364
Üvegnyagraktár Frenczel Ferenc Oradea	358	Wentzel G. és Testvére Szerszámárugyár Codlea	364
Ügynökségi és Képviselői iroda Barna Testvérek Arad	358	Vas és Rézbutorgyár Arad	364
Unió Textilengros Timișoara	358	Vajna András és Fiai Covanasa	364
Utazók Egyesülete Oradea	358	Villamosmű rt. Codlea	364
Ujságkiadó rt. Brașov	359	Weisz & Comp. rt. Timișoara	364
»Ursus« Sörgyár rt. Cluj	359	Weisz Testvérek Szallag-szövőgyár rt. Satu-Mare	365
Uhl Jakab Fiai Tésztaneműgyár Sibiu	359	Widder és Erdélyi, Ékszerkereskedés Târgu-Mureș	365
Uzinele de modelat și emailat S. A. R. Mediaș	359	Weiszfeiler Testvérek Rővidáruengros Brașov	365
Uhrmann Henrik Papirkereskedés Timișoara	360	Váli József szikvizgyár Oradea	365
Unirea rt. Cukorkagyár Cluj	360	Wermescher Sámuel örökösei Reghin	366
Uzinele Textile Românești Sebeș-Alba	360	Wertheimer Maximilian Mezőgazdasági rt. Cluj	366
Unterer és Gierlich Téglagyár Sibiu	360	Ifj. Weisz Ignátz Textilkereskedés Satu-Mare	366
»Unirea« Constantin Teodorescu & Co. Brașov	360	Weiszlovits Adolf és Fia Temetkezési vállalata Oradea	366
»Unió« Vaggongyár rt. Satu-Mare	360	Wilhelm Klein divatárkereskedés Oradea	366
V			
Vitrometan Üveggyári Művek rt. Mediaș	363	Vasnagykereskedés Konnerth Heinrich Mediaș	366
»Vulcan« Gépgyár Aiud	363	Varrógép és kerékpárkereskedés özv. Hoffmann Mórné Oradea	366
Weisz & Irsai Textilnagyereskedők Arad	363	Wohanka & Co. Műszaki Kereskedelmi rt. Oradea	366
Wlaat & Wlaat Textiláruház Brașov	363	Valența J. Szövőde Sibiu	366
»Vulcan« tégl- és cserépgyár Blaj	363	»Victoria« Kereskedelmi rt. Oravița	366
Vadász & Co. Kocsigyár rt. Oradea	363	»Viena« Cukorkagyár Arad	367
»Wiha« Paszomángyár Lugoj	364	Witting Testvérek Gabonakereskedők Brașov	367
Vince & Co. divatárkereskedés Lugoj	364	Wolanszky Timișoara	367
Veit & Hornanger árpamalátagyár Codlea	364	Weisz Albert Butorgyár Sibiu	367
		»Venus« Fésűgyár rt. Cluj	367

Wechsler Adolf és Társa fűszerkereskedés rt. Oradea	367	Villamosmű Rt. Reghinul- Săseșc	370
Weisz Menyhért Fűrész- gyár Brașov	367	Villamosmű Rt. Satu-Mare	370
»Vinegra« Rothstein Test- vérek Ecetgyár Târgu- Mureș	367	Városi Villamosvasut Rt. Oradea	370
Vendéglősök Egyesülete rt. Sibiu	367	Weisz & Fisch Fűszer és gyarmatárnagykereske- dés Valea lui Mihai	371
»Vestis« Ruhamintakártya- gyár rt. Brașov	367	Villanytelep Rt. Bistrița	371
We-Ego Cipőgyár Oradea	368	Villanytelep Rt. Georgheni	371
Vogelsang M. rt. Kötött- árugyár Sibiu	368	Weisz és Heller Textilke- reskedés Valea lui Mihai	371
W.O. & Westemean Brașov	368	Villanytelep Rt. Sighetul- Marmației	371
»Vesta« Vegyigyár rt. Oradea	368	Villamosmű Rt. Dej	371
Voina Dumitru Faárugyár Brașov	368	Vértés Gyógyszertár Lugoj	372
Wulaszky Hermann Sibiu	368	»V i c t o r i a« Kertgazdaság Oradea	372
Welnreiter János Sörgyár Târgu-Săcușc	368	Weinhold Heinrich Brașov	372
Vlahițai Szentkeresztbányai Vasbánya rt. Brașov	369	Varga örökösök Papirle- mezgyár Cluj	372
Wilhelm Kalapgyár Timi- șoara	369	Weisz & Harag Rövidáru- engros Satu-Mare	372
Városi Faüzem Timișoara	369	Dr Waldemar Gust Brașov	372
Weisz Nándor és Társa Malomtulajdonosok Dioság	369	Vendéglősök, Kávésok és Szállodások Ipartársulata Timișoara	373
Wolfner Bőrgyár Cluj	369	Weil I. & M. Paplan és Vattagyár Satu-Mare	373
Wadász és Schönfeld Szö- nyegáruház Oradea	369	Villamosmű Rt. Sibiu	373
Vasöntöde és Gépgyár Ban- dur Testvérek Carei-Mare	370	Visói Fűrészárugyár, Ele- fánt Sándor, Vișăul de sus	373
Vasárúképviselet Hazenfeld Satu-Mare	370	Wasserstrom Sándor Téglá- és Cserépgyár Oradea	373
Vadász Testvérek Fakeres- kedés Oradea	370	Városi Villamosmű Turda	374
Vaskohi Márványgyár Vas- cău	370	W. Faber, romániai vezér- képviselője Boros Jenő Oradea	374
Würdiger & Hoffmann Ablakredőnygyár Valea lui Mihai	370	»Venus« Fésűgyár Rt. Jim- bolia	374
Weisz Jenő Terménykeres- kedő Satu-Mare	370	Weisz Adolf Nagykereske- dés Alba-Iulia	374
		Wilhelm Balázs Szesznagy- kereskedés Georgheni	374
		Willand István fűszernagy- kedés Sighetul-Marmației	374

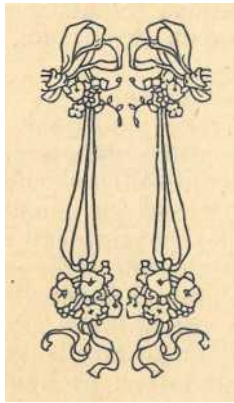
Vámos Gyula Harisnyagyár Oradea	374	Zinz H. utódai Eitel és Zi- riakus Braşov	375
Verő Alfréd mérnök Oradea	374	Zsalu és Ablakredőnygyár Valea lui Mihai	375
Zernesti Celulozegyár Rt. (Bucureşti) Braşov	375	Zauderer Dániel Posztó- nagykereskedés Oradea	376
Zeidner Henrik Papirnagy- kereskedés Braşov	375	Zimmermann Menyhért Szikvizgyár Oradea	376
Ziegler Emil Braşov	375	Zernesti Papirgyár Rt. Bra- şov	376
Zsombolyai »Pannonia« Gőzmalom rt. Jimbolia	375	Zavislag és Vámos ter- ménykereskedés Oradea	376
Zboray és dr Andriská Szőrmeáruház Oradea	375	Zentral Hotel Arad	376

Grafikonok, diagrammok, térképek és vázlatok tartalomjegyzéke.

- 1 Románia történelmi felosztása.
- 2 Az Erdélyi bankszindikátus kötelékébe tartozó tagintézetek.
- 3 Az adóterhek megoszlása foglalkozási ágak szerint.
- 4 A megélhetési viszonyok Erdélyben.
- 5 Erdély pénzügyintézetei.
- 6 Erdély és Bánát bankvárosai.
- 7 Erdély és Bánát Kereskedelmi Szakoktatása.
- 8 Erdély és Bánát kamarai székhelyei.
- 9 Erdély és Bánát pénzügyintézeteinek statisztikája.
- 10 Braşov megye ipari telepei és pénzügyintézetei.
- 11 Braşov megye ipari és pénzügyintézeti statisztikája.
- 12 Aradmegye iparvállalatainak térképe.
- 13 Aradmegye iparvállalatainak és pénzügyintézeteinek statisztikája.
- 14 Biharmegye ipari és pénzügyintézeti térképe.
- 15 Biharmegye ipari és pénzügyintézeti statisztikája.
- 16 Cluj megye iparvállalatainak és pénzügyintézeteinek térképe.
- 17 Cluj megye iparvállalatainak és pénzügyintézeteinek statisztikai térképe.
- 18 Sibiu megye ipari és pénzügyintézeti térképe.
- 19 Sibiu megye ipari és pénzügyintézeti statisztikája.
- 20 Temesmegye iparvállalatainak és pénzügyintézeteinek térképe.
- 21 Timis-Torontálmegye iparvállalatainak és pénzügyintézeteinek statisztikája.
- 22 Erdély iparvállalatai.
- 23 A terület megoszlása művelési ágak szerint.
- 24 A főbb termények termés eredményei abszolút számokban és hektáronként.
- 25 I. Állatállomány. II. A szénbányászat.
- 26 Erdély kőszéntermelése.
- 27 Földgázfogyasztás. Só és fémek.
- 28 Erdély és Bánát bányászata.
- 29 Erdély ipara.

- 30 Erdély és Bánát erdészeti térképe és faipari vállalatai.
- 31 Élelmiszeripar Erdély és Bánátban.
- 32 Erdély és Bánát vas és fémipara, építőanyagok gyártása, keramikai és üvepipara.
- 33 Erdély és Bánát vegyi, bőr és textilipara.
- 34 Erdély és Bánát ipari részvénytársaságaitól beruházott tőke.
- 35 Erdély és Bánát energia termelése.
- 36 Erdély és Bánát fürdői, klimatikus gyógyhelyei, szanatoriumai.
- 37 Erdély ásványvizei.
- 38 Erdély és Bánát vizerő térképe.
- 39 Románia Részvénytársaságai országrészek szerint.
- 40—50-ig Románia biztosító intézetei.

Az Erdélyi Bankszindikátus.

Irta: GYÁRFÁS ELEMÉR szenátor,
az Erdélyi Bankszindikátus elnöke.

A Pénzintézeti Központra és a pénzintézetek ellenőrzésére vonatkozó 1916. évi magyar törvények hatása alatt már a háború folyamán önálló organizációkban szervezkedtek meg az erdélyi román és szász bankok, az előbbieket *Solidaritatea*, az utóbbiakat *Revisionsverband* név alatt megalkotva központi szervezetüket. Az erdélyi magyar intézetek az imperiumváltás előtt nem látták szükségét annak, hogy külön és önállóan szervezkedjenek, hanem egyes budapesti nagybankok érdekszférájába kapcsolódtak be. Az imperiumváltás váratlanul elszakítván a kapcsolatokat, a magyarjellegű erdélyi pénzintézetek támasz és hátvéd nélkül maradtak s önkéntelenül igyekeztek egymásba kapcsolódni. Már a román imperium első éveiben több kísérlet történt arra, hogy Erdély összes pénzintézetei közös szervezetbe egyesítenek. Ennek azonban elháríthatlan akadályát képezte az, hogy a *Solidaritatea* és főként a szász *Revisionsverband* nem volt hajlandó már a meglévő, kiépített organizációját feladni. E két szervezet kötelékén kívül álló és majdnem kizárólagosan magyarjellegű intézetek számára nem maradt tehát egyéb hátra, mint az, hogy megalkossák a harmadik erdélyi bankszervezetet, mely 1922. decemberében *Erdélyi Bankszindikátus* név alatt tényleg megalakult s azóta a másik két szervezettel, de főként a szász *Revisionsverband*dal karöltve, folyton izmosodó szervezettel dolgozik a magyarjellegű intézetek közös érdekeiért. Az alakulásnak az első időben sokat kellett küzdenie a bukaresti pénzügyi körök ellenszenvével, melynek leküzdésében azonban nagy segítségére volt az a körülmény, hogy hasonló jellegű kisebbségi szervezetek részére már a magyar imperium alatt is adva volt a működési lehetőség.

Az Erdélyi Bankszindikátusban jelenleg 107 részvénytársaság és 100 hitelszövetkezet vagyis összesen 207 intézet van megszervezve, melyeknek működési köre kiterjed a Romániához csatolt egész területre, kivéve a Bánságot, melynek intézetei mindezülig nem csatlakoztak a meglévő három erdélyi bankszervezet egyikéhez sem.

Az Erdélyi Bankszindikátus évi jelentései pontosan feldolgozzák a tagintézetek előző évi mérlegeinek főbb adatait.

Ezek alapján megállapíthatjuk, hogy 1927 december 31-én a Bankszindikátusban szervezett 207 magyarjellelű intézetnek *alaptőkéje* volt összesen 430.733,650 lei, *tartalékalapjai* 212.624.796 lei, összes *saját tőkéik* tehát 643,538.446 lei. Az intézetek 3 milliárd 430,820.693 lei takarékbetétet kezeltek, 659 millióval többet, mint az előző évben s váltó- és folyószámlahitelekben 4 milliárd 357,839.001 leit helyeztek ki, 724 millióval többet, mint az előző évben. Hitelezők és visszleszámitolás címén az intézetek mérlegeiben összesen mindössze 694,669.482 lei szerepel, mely összegnek legalább fele az intézetek között egymásnak nyújtott hitelekben áll, így tehát legfeljebb 250—300 millió lehet az az összeg, melyet a Szindikátus tagintézetei kötelékükön kívül álló tőkeforrásokból igénybevehettek. Ebből a Banca Nationala visszleszámitolási hitele 1927 végén mindössze 26 milliót tett ki. Fenti számok világosan mutatják, hogy Erdély magyarjellelű intézetei teljesen a saját maguk, illetve közönségük és ügyfeleik tőkeerejére vannak utalva. Hogy ennek dacára ezek az intézetek kizárólag etikai eszközökkel, vezetőjük feltétlen becsületességével, szaktudásával és szorgalmával milyen előhaladást tettek, azt világosan mutatja, ha az 1927. évi mérlegek adatait az öt év előttiévekkel hasonlítjuk össze, melyek millió leiekben a következő képet adják:

	1922	1927
Alaptőke	174	430
Tartalékok	54	212
Betétek	868	3.430
Hitelezők	397	694
Kihelyezett kölcsönök	1.283	4.357

A fenti számadatok mutatják, hogy a fejlődés a legutolsó öt év alatt a kihelyezett kölcsönöknél, a tartalékoknál és a betéteknél közel *négyszeres*, az alaptőkénél több, mint *kétszeres*, ellenben a Szindikátus kötelékén kívül álló tőkeforrásokból az intézetek az egész öt év alatt alig tudtak jelentősen magasabb támogatást nyerni.

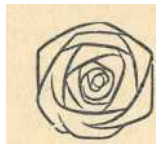
Még megemlítendő, hogy a Szindikátus bevezette tagintézeteire nézve a kötelező revíziót s jelentős részben ennek tulajdonítható, hogy a legutóbbi két év folyamán, mikor Erdély gócpontjaiban a pénzüzetek egész sorozata ment csödbe vagy vált fizetéseképtelenné, köztük olyan román intézetek is, melyek a hatósági köröknek s a hivatalos pénzügyi szerveknek legerőteljesebb támogatását élvezték, a Szindikátus tagintézetei közül egyetlenegy sem jutott fizetési nehézségekbe. A kötelezővé tett, revíziót a Szindikátus vezetősége a legnagyobb eréllyel hajtja végre s mire néhány hónap múlva ez az akció befejezést nyer, a Szindikátus vezetősége abban a helyzetben lesz, hogy a kötelékébe tartozó intézetek bomlásáért elvállalhatja az erkölcsi felelősséget.

Erdély közgazdasági fejlődése jogi szempontból nézve.

Irta Dr DUMITRIU KISS
az oradeai Ügyvédi Kamara dékánja.

Az utóbbi években a pénzüzetek körében tapasztalható fuzionális törekvés, majd az ipari és kereskedelmi vállalatok leépítésében és megszűnésében mutatkozó jelenség nem csupán gazdasági okokra vezethető vissza, hanem kapcsolatosak ezek a gazdasági élet fejlődésére visszaható jogállapottal. Ezen jogállapotok is tehát erősen befolyásolták a bankok és iparvállalatok fejlődését.

Ily körülmények között szerencsés gondolatnak tartom, hogy az Erdélyi és Bánáti Közgazdasági Lexikon a bankok, ipar- és kereskedelmi vállalatok helyzetéről és fejlődéséről pontos és megbízható leírást ad, illetve megbízható statisztikai adatokat bocsájt a lexikon olvasóinak rendelkezésére. Ebből a szemszögből ítélve, szükségpótlónak tekintem az Erdélyi és Bánáti Közgazdasági Lexikont s remélem, hogy az új kereskedelmi törvény, váltójog, csődjog stb. mielőbbi megalkotásával és életbeléptetésével, valamint a törvényhozás terén mutatkozó hiányosságok kiküszöbölésével a bankok és iparvállalatok fejlődése magas ivelésben biztosítva lesz.

Romániai Nagyiparosok Országos Egyesülete

Uniunea Generală a Industriaşilor din România

(Távirati címe: Ugir.)

Irta Dr BÖSZÖRMÉNYI SÁNDOR

az Ugir Erdély-Bánáti ügyvezető igazgatója.

Az ország egyik leghomogénebb, egyik legjobban kiépített s épen ezért legbefolyásosabb szakegyesülete. Minthogy a romániai Kereskedelmi és Iparkamarák a kereskedő társadalom kevésbé egységes megszervezettsége folytán túlnyomólag kereskedelmi problémákkal foglalkoztak és foglalkoznak, az Ugirnak sikerült a kormánytényezők előtt a kamarákkal egyenrangú szerepet kiküzdenie s illetve az ipari kérdésekben az iparosság kizárólagos reprezentatív szerveként hatáskört kapnia.

A romániai Gyosz mai szervezettsége illetve mai komoly munkaköre tulajdonképen az imperiumváltozással kezdődik. A régi királyság petroleum, malom, élelmezési és egyéb szakmabeli gyáriparosai 1903 óta ugyan már közös szervüknek tekintették az Ugirt, mely ebben az évben külön törvény alapján létesült, közéleti faktorrá azonban ez a szervezet csak akkor vált, amikor az 1919—20 évek folyamán reorganizált erdélyi-bánáti Gyosz-fiókok 1922 tavaszán konvenciót kötöttek a regátbeli szervezet vezetőivel s e konvenció alapján egységes és rendszeres irodát létesítettek és felelős ügyvezetőket állítottak be az ország összgyáriparosságát képviselni hivatott központi irodába.

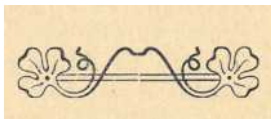
Az így kialakult országos szervezetnek egy központi elnöke, 4 regáti és 4 erdélyi-bánáti társelnöke, később alelnöke lett s nagy választmánya és ügyvezető-tisztviselő kara tekintetében is paritásos alapon épült ki.

A paritásos alap a várakozást túlhaladó módon megfelelt annak a célnak, hogy az erdélyi és bánáti sok tekintetben modernebb szellemű és berendezkedésű gyáripar képviselői az ország össziparosságának eleven energiájává, lüktető lelkévé váljanak.

Ugy Dr Cerkez Ştefan mérnök és textilgyáros az egységes szervezet legelső elnöke, mint az 1926-ban utána elnökké választott Buşila Constantin mérnök, az Electrica Rt. megalapítója, a Reşiţa Rt. és sok más vezető vállalat adminisztratív delegáltja, valamint az egyesület regáti származású vezérigazgatója C. R. Mircea mérnök, műgyetemi tanár s sok tekintélyes iparvállalat igazgató tagja, minden időben s minden esetben lelkes propagálóivá váltak azoknak az iparpolitikai elveknek és iparvédelmi akcióknak, melyeket a mindenkori kormányokkal szemben az erdélyi és bánáti csoportok vezetői keresztülviendőknek tartottak.

A kolozsvári igazgatóság, vagy a temesvári, aradi, váradai, tordai, morosvásárhelyi titkárságok ép úgy, mint a szász gyáripár ügyvivői ilymódon az egységes Ugir szervezetnek lettek munkatársai s a helyi érdekek képviselőitén túl a szakmai szervezetek s a fontosabb szakkérdések országos irányítását is magukhoz tudták ragadni.

Az erdélyi-bánáti elnökök: Dr Farkas Mózes (Cluj) Bürger Albert (Târgu-Mureş) Coppony Traugott (Braşov) Szana Zsigmond (Timişoara) a vezetésük alatt álló csoportok ügyvezetőivel Dr Böszörményi Sándor és Peptea Jakob igazgatókkal (Cluj) Dr Lakatos Sándor, Dr Polonyi Artur és Lendvay Jenő fűtítkárokkal együtt a közérdekű akciók egész sorát indították be s juttatták a bukaresti vezetőkkel együtt eredményes befejezésre. Eredményeik közzé felemlítjük: a lei stabilizáció szükségének kisürgetését, a külföldi kölcsönök idegen valutában való bekebelezésének a lehetővé tételét, az exportvámok leépítését, a védővámok rendszerének bevezetését, a vasuti tarifa modernné és kereskedelmi szellemüvé tételét azáltal, hogy az exportot megnehezítő 50 százalékos büntető tarifát eltöröltették s a nagy távolságokra futó áruk egységkulcsát megfelelőképp lecsökkentették, az ipari adminisztráció tökéletesebbé tételét, a munkásbiztosítás autonómiájának legalább részben való visszaszerzését és sok más a gyáripár és kereskedelemre nézve fontos intézkedéseket.

A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara fejlődési története.

Irta Dr BEREZKY ERNŐ

a cluji Kereskedelmi és Iparkamara titkára.

A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamarát 1851-ben alapították az osztrák császár 1850 március 18-án kelt nyílt parancsa alapján. Első elnöke Dietrich Samu (1852—1858) nagykereskedő volt, utána Sigmond Elek (1858—1868) szeszgyáros következett, őt dr Finaly Henrik egyetemi tanár (1868—1882) követi az elnöki székben. 1882-ben választják meg Sigmond Dezső szeszgyárost, később országgyűlési képviselőt kamarai elnöknek, aki 1905-ig vezeti a kamarát. 1905-ben a ma is élő Weisz József bankigazgató kerül a Kamara élére s egészen 1922-ig egyfolytában marad az elnöki székben, amikor a mostani elnöknek, Ing. F. Negruțiu elnöknek adja át a helyét, aki azóta az iparosok és kereskedők meglegedésére a legnagyobb harmoniában vezeti a kamara ügyeit.

A kolozsvári kamara első főtitkára Gámán Zsigmond volt, aki 1854-től 1906-ig, több, mint ötven éven keresztül állott a kamara élén. 1907-ben Gámán Dezsőt választják meg vezértitkárnak, aki 1917-ig marad ebben az állásban. 1917-ben a ma is élő Balázs Gyulát választják meg főtitkárnak, aki 1924-ig viseli e tisztséget, hogy akkor Nic. Căciulă jelenlegi főtitkárnak adja át helyét.

A kamara jelenlegi vezetősége: Ing. Ion F. Negruțiu elnök, Wertheimer Miksa az ipari osztály-, Sever Pop a kereskedelmi osztály elnökei, Gh. Ionescu a kereskedelmi minisztérium megbízottja. Főtitkár: Nicolae Căciulă, helyettese dr Bereczky Ernő titkár.

A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara 1921-ben rendezte az új Románia legelső mintavásárját, amelynek legfőbb feladata az volt, hogy Erdély és Bánát gazdasági erőforrásait szemléltető módon bemutassa a régi Román királyság és Besszarábia kereskedőinek. A második mintavásárt 1924-ben rendezte, szintén a legteljesebb sikerrel, úgy a kiállítók, mint a látogatók legnagyobb meglegedésére.

Kiadott egy »Industria și Bogățiile Naționale din Ardeal și Banat« cím alatt egy hatalmas ismertető munkát, amely szintén Erdély és Bánát gazdasági erőinek a régi királysággal való szorosabb együttműködését van hivatva szolgálni.

Az erdélyi és bánáti kereskedelmi szakoktatás statisztikája.

Irta: VASILE SUCIU,
az aradi felsőkereskedelmi iskola igazgatója.

A kereskedelem fejlődésére annyira fontos szakoktatás arra van hivatva, hogy a kereskedőket és a különböző vállalatok vezetőit és tisztviselőit megfelelő oktatásban részesítse.

Bekivánjuk mutatni az erdélyi és bánáti kereskedelmi szakiskolákat, ahol a jövő kereskedői generáció oktatását nyeri, nagy vonásokban vázolni fogjuk ezeket a kereskedelmi akadémiától kezdve lefelé egészen az elemi osztályt végző tanulókat oktató kereskedelmi szakiskolákig.

a) Az országban két olyan iskolánk van, ahova liceumi vagy felsőkereskedelmi iskolai végzettséggel vesznek fel hallgatókat: ilyen felsőkereskedelmi és ipari akadémia van Bukarestben és Clujon. Két szekciója van, egyik kereskedelmi, a másik ipari szakosztály 3 éves tanfolyammal. Ciortea Aurel áll a cluji akadémia élén, aki páratlan körültekintéssel gyűjtötte maga körül a legképzettebb tanárokat az ifjuság nevelésére.

b) A háboru utáni években megindult a kereskedelmi iskolák intenzivebb látogatása. Az ó-királysággal történt egyesülés után is ezen iskolák organizációja nem változott, csupán az 1895. évi törvényeken tettek kisebb változtatásokat. 1922—23-ban a cluji Közoktatásügyi Vezérigazgatóság 4 éves tanfolyamot vezetett be a 3 éves helyett, egyben a számvitel, kémia stb. tárgyak intenzivebb oktatását rendelte el.

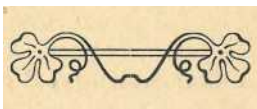
Ezekben az iskolákban polgári iskolát végzett tanulókat vesznek fel, továbbá előzetes felvételi vizsga alapján azokat, akik elemi kereskedelmi iskolát végeztek. Ez a 4 éves tanfolyam osztályonként 30 órát ad hetenként. Kötelező tárgyként 3 nyelv tanulása van előírva: francia, német és angol vagy olasz és különösen nagy gondot fordítanak a számvitelre és vegytanra.

Az egyesüléskor Erdélyben 14 ilyen iskola volt, 10 fiú és 4 leányiskola. 7 községi iskola volt, Aradon kettő, Hátszeg, Szatmár, Marosvásárhelyen kettő és Temesvár, 3 társulati Kolozsváron és Nagyváradon és két egyházi Kolozsváron és Brassóban. Ma Erdélyben és a Bánátban 21 felsőkereskedelmi iskolája van Romániának és pedig 14 fiúiskola (Alba-Iulia, Arad, Braşov, Cluj, Haţeg, Lipova, Lugoj, Oradea, Orşova, Satu-Mare, Sălista, Sibiu, Târgu-Mureş, Timişoara) 7 leányiskola (Aiud, Arad, Braşov, Cluj, Oradea, Sibiu, Târgu-Mureş). Ezeket az iskolákat kb. 3000 tanuló látogatja. A nem román tanulók számára a cluji felsőkereskedelmi iskolán magyar szekciót tartanak fenn, míg Temesváron német szekciót. A Kereskedelmi Csarnok Nagyváradon magyar nyelvű iskolát tart fenn míg a róm. kath. és református egyháznak is van magyar iskolája, az evangélikusoknak német nyelvű, sőt a zsidóknak Temesváron hasonló iskolájuk van.

c) A kereskedelmi elemi iskola típusa teljesen ismeretlen volt az egyesülés előtt. Ilyen fiú iskola ma 9 van és pedig Clujon, Dejen, Fogarason, Lugoson, Sălisten, Simleul-Silvanien, Târgu-Mureş, Temesváron és Topliţa-Românan. Temesváron van egy felsőbb fokozata ezen iskolának, ahol 2 idegen nyelven kívül kereskedelmi szakoktatást is nyernek a növendékek.

d) Minden község, ahol legalább 50 kereskedő tanonc van köteles kereskedelmi tanonciskolát fenntartani. Az iskolát egészen felszabadulásáig kötelező látogatni. Erdélyben 9 ilyen iskola van: Aradon, Baia-Maren, Braşovban, Carei-Maren, Oradean, Satu-Maren, Sibiuban, Târgu-Mureşen és Dejen.

Ezen szakiskolák a Közoktatásügyi Minisztérium felügyelete alatt állanak és ügyeinek vezetésével Ilie C. Purcaru szakkörökben elismert tanfőfiú van megbízva, aki évek hosszu során át szerzett tanügyi tapasztalatait érvényesítette ezen oktatás tökéletesítésére. A kereskedelmi szakoktatásban mutatkozó óriási fejlődés elsősorban az ő fáradhatatlan munkásságának köszönhető. Ő volt az, aki belátta, hogy milyen kulturális erő rejlik eme speciális oktatás sikeres munkájában.

Az Erdélyi és Bánáti Kereskedelmi Testületek Szövetsége.

Irta ENDRE KÁROLY

a temesvári Kereskedők Szövetségének titkára.

Az érdektestületi munka fokozott követelményeinek megfelelően, már több ízben bevált eredményes együttműködés után, Kun Richárd, a temesvári Kereskedők Egyesületének és az Arad-Bánáti Kereskedő Szövetségnek elnöke, valamint Fried János dr., a nagyváradai Kereskedelmi Csarnok főtitkára, 1927 év nyarán több heti körutjukon meglátogatták Erdély és Bánát összes kereskedői testületeit és megnyerték őket a közös táborba való tömörülés eszméjének. Több elnöki értekezlet lezajlása után, 1927 október hó 23-án, Nagyváradon, a nagyváradai Kereskedelmi Csarnok helyiségében, hatalmas és fényes külsőségek mellett, a politikai és hivatalos hatóságok jelenlétében megalakult a nagyrahivatott Szövetség. A hatalmas szervezet vezetősége a következő: Elnök: León György dr egyetemi tanár, Kolozsvár; Ügyvezető elnök: Kun Richárd Temesvár, Társelnökök: Jeckel Vilmos, Brassó, Farkas István, Nagyvárad, Iliescu Viktor, Kolozsvár; Alelnökök: Domán Sándor, Arad, Bretter Vilmos, Marosvásárhely, Flegmann Ármin, Nagyvárad, Papp Zakar Endre, Kézdivásárhely, Palmhert Alfréd, Brassó. Elnöki tanács: Dr. Barabás Andor, Sepsiszentgyörgy, Dávid Antal, Kézdivásárhely, Sáska Andor Gyergyószentmiklós, Boila Danila, Dicsőszentmárton, Glavitzky Károly, Nagybánya, Ifj. Reiter Mór, Szatmár, Putser Károly és Negreán József, Nagykároly, Grünbaum Soma, Lugos, Kreinicescu Aurél, Lugos, Molin Romulusz, Oravica, Nobel Mór, Orsova, Muresan Sándor, Resica, Stachler Ádám, Temesvár, Krauss Samu, Nagyvárad, Reichard Dezső, Nagyvárad, Dr Jeckeli Ottó, Nagyszeben, Hauzenblás Frigyes, Segesvár, Puresch János, Medgyes, Brechner Rudolf, Sebeşul, Esigmann Károly, Agneta, Páskuj Valér, Kolozsvár, Rózsa Mór, Kolozsvár, Fischer Mózes és Kabos Ármin Temesvár.

Az ügyek felett 100 tagu választmány határoz. A 10 tagu felügyelőbizottság elnöke: Schönberger Ármin, alelnöke: Grosz Géza Nagyvárad. A Szövetség tagjai: Aradi Kereskedelmi Testület, Verband Deutscher Handelsgremien Siebenbürgens Brassó, Kereskedők Egyesülete Brassó, Societatea Comerciantilor Români Brassó, Csákovai Kereskedők Egyesülete, Csikmegyei Kereskedők Társulata Csikszereda, Kereskedők Egyesülete Dés, Dettajárasi Kereskedői Egyesület Detta, Kereskedők Egyesülete Déva, Kereskedők Egyesülete Beszterce, Kereskedők Köre Dicsőszentmárton, Kereskedők Egyesülete Gyulafehérvár, Kereskedői Kör Gyergyószentmiklós, Kézdivásárhelyi Kereskedők és Kereskedőifjak Köre, Lippai Kereskedők Köre, Lugosi Kereskedők Egyesülete, Asociația Comerciantilor Cluj, Marosvásárhelyi Kereskedő Társulat, Kereskedők és Kereskedőifjak Köre Nagybánya, Nagykárolyi Kereskedői Társulat, Kereskedők Egyesülete Nagyszalonta, Kereskedők Egyesülete Nagyszeben, Nagyszentmiklós és Vidéke Kereskedők Egyesülete, Kereskedelmi Csarnok Nagyvárad, Kereskedelmi Egyesület Resica, Kereskedők és Kereskedőifjak Társulata Sepsiszentgyörgy, Kereskedelmi Társulat Szatmár, Kereskedelmi Csarnok Szatmár, Terménykereskedők Egyesülete Szatmár, Fűszerkereskedők Egyesülete Szatmár, Kereskedő Társulat Székelyudvarhely, Kereskedők Egyesülete Szászrégen, Verein Selbstständiger Kaufleute Orsova, Tordai Kereskedői Társulat, mint Ipartestület Torda, Kereskedők Egyesülete Zilah, Hatzfelder Kaufmännischer Verein Zombolya, Temesvári Kereskedők Egyesülete. A Szövetség titkárságának vezetője: Fried János dr, a bukaresti iroda igazgatója: Petruca János.

Rövid működése alatt a Szövetség több országos kérdésben mélyreható sikert ért el. Így az erdélyi városok ad valorem díjainak szabályozása terén és az üzérkedésről szóló törvény elleni küzdelem során. A gabonák standardizálásáról szóló törvény ügyében indított mozgalma alapjául szolgált a többi gazdasági szervezetek hasonló mozgalmának. A kereskedelmi küzdelem egységesítésének célját a hatalmas ó-királyságbeli Sfatul Negustoresc-kal kötött együttműködési megállapodása által tette teljessé, melyet a bukaresti Sfatul 1928 junius 17-én tartott közgyűlésén ratifikált. Azzal, hogy tagja lett az »Union Internationale des Associations pour la Société des Nations« szövetségnek, előkelő helyet biztosított magának külföldi vonatkozásban is. Kiküldöttével részt vett e nemzetközi Szövetség 1928 október 4—6-án tartott prágai kongresszusán. A Szövetség tagjai számára gyakori körleveleket ad ki, hogy őket az összes rendeletekről és készülő mozgalmakról tájékoztassa.

Az Erdélyi Gyáriparosok Szövetsége.

Irta SEBESI IZSÓ

az Erdélyi Gyáriparosok Szövetségének titkára (Braşov).

Az imperiumváltozás által teremtett új helyzetben Brassóból indult ki az a mozgalom, mely az erdélyi gyáripar megszervezését tűzte céljául. Már 1919 tavaszán kezdetét vette a propaganda, melynek eredményeképpen egy Brassóba 1919 május 24-én megtartott gyűlésen egy Erdélyi Gyáriparos Szövetség megalakítását elhatározták. Az előkészítést egy öt tagú végrehajtó bizottságra bízta. A formális megalakulást a Nagyszebenben 1919 június 11-én megtartott közgyűlésen mondták ki, amelyen az alapszabályokat is letárgyalták s a szövetség első tisztikarát is megválasztották. A közgyűlés bizalma dr Czell Vilmost emelte az elnöki székbe, alelnökök Bürger Albert, Jonică Juon és Meltzer Gusztáv lettek, igazgatónak pedig dr Polony Arthurt választották meg. A szövetségi iroda székhelyül ideiglenesen Nagyszebent jelölték ki, mert az Erdélyi Kormányzó Tanács is ott működött abban az időben. Nemsokára megalakultak a szövetség helyi csoportjai Brassóban, Nagyszebenben, Kolozsváron, Marosvásárhelyen, Medgyesen, Segesváron és Besztercén.

Amikor a Kormányzó Tanács Kolozsvárra tette át székhelyét a szövetség központi irodája 1919 novemberében Szébenből Kolozsvárra költözött, hogy a végrehajtó hatalmat gyakorló Kormányzó Tanáccsal a kontaktust fenntarthassa, később pedig az 1924 év végéig egy kirendeltséget tartott fenn Kolozsváron. A Kormányzó Tanács megszüntetése után a kolozsvári igazgatósági iroda Bukarestbe került s belőle fejlődött ki az Ugir mai központi irodája, az Erdélyi Gyáriparosok Szövetségének központi irodáját pedig ugyanakkor Brassóba helyezték át.

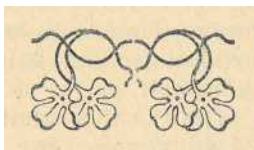
Az Erdélyi Gyáriparosok Szövetsége megalakulásától kezdve a gazdasági élet minden ágára kiterjedően kezdeményezőleg lépett fel a kormánynál. Határozott és tárgyilagos fellépésével csakhamar számottevő tényezője lett a romániai gazdasági életnek, szakszerű előterjesztéseivel pedig kormány-

körökben is megfelelő tekintélyre tett szert. A kereskedelem és iparügyi minisztérium 1920 őszén leiratban válaszolt a megalakulás bejelentésére, örömet fejezte ki a Szövetség megalakulása felett s egyuttal annak a reményének adott kifejezést, hogy ebből a csirából az egész országot átfogó gazdasági érdekképviselő fog kifejlődni. Az eszme az 1922 évben öltött testet, amikor az Ugir égisze alatt a Gyáriparos Szövetségek blokkja megalakult. A blokkban a csatolt területek szövetségei megőrizték autonómiájukat.

A blokk megalakulása előtti időből két nagy sikert könyvelhetett el az Erdélyi Gyáriparos Szövetség. Az egyik a regátbéli iparpártolási törvénynek a csatolt területekre való kiterjesztése, a másik a Titulescu-féle 1921. évi adótörvény végrehajtásának felfüggesztése volt. A blokk létesülése óta méltó segítőtársa az UGIR-nak és főleg közlekedési, vám, adó- és munkaügyekben képviselte a gyáripár érdekeit.

A Szövetség fejlődése a kezdetben megszabott munkakört folyton bővítette. Már 1921 őszén adóügyi irodát, 1923 évben pedig kémiai laboratóriumot és fuvarlevél felülvizsgáló irodát létesített a szövetség, az 1924 évben életre hívta a kazánegyesület brassói körzetét és a rákövetkező évben magába olvasztotta a barcasági munkaadók szövetségét.

A szövetség mostani tisztikara és intézményei a következők: Elnök: Copony Traugott. Alelnökök: Dachler Zsigmond (Nagyszeben), Juon Jonică (Brassó) és Karres Sámuel (Medgyes). Igazgató: dr Polony Artur. Titkárok: Weinhold Henrik, Sebesi Izsó, dr Gust Waldemar, dr Gibel Erich (Medgyes) és dr Schuller Viktor (Nagyszeben). Laboratórium: dr Türk Walter vegyész-mérnök. Kazánegyesületi-igazgató: Fabritius Gustáv okleveles gépész-mérnök. Felügyelők: Buschek Rudolf és Bock Oszkár mérnökök.

Romániai hitelezői védegyelet

(ACRED.)

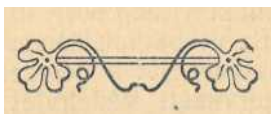
(Asociația pt. apărarea creditorilor din România.)

Irta: Dr FÓRIS LAJOS

a romániai hitelezői védegyelet igazgatója.

Erdélyi és bánáti gyárosok és nagykereskedők szervezkedése a kihitelezéseiknél felmerülő veszteségeik csökkentésére. Eredetileg még 1923-ban alakult és nyert jogi személyiséget, amikor ugyszólván kizárólagos működési köre tagjainak a kényszeregyezségi eljárásokban való képvisellete volt. Ép ezért, amikor az Avarescu-kormány a kényszeregyezségi eljárásról szóló régi magyar rendeletet hatálytalanította, anélkül, hogy a fizetéseképtelenségi eljárást más módon szabályozta volna, lassanként megszűnt ténylegesen működni és tagjait is nagyrészt elvesztette. Az 1927. év, amely tömeges csődjeivel érzékeny veszteségeket okozott a hitelezőknek, kiváltotta spontán több szakmában a kihitelezés terén való szervezkedés szükségét és a Romániai Gyáriparosok Szövetségének (Ugir.) kolozsvári igazgatóságának kezdeményezésére újjászervezték a védegyeletet, amelynek feladatává azt tették, hogy a jelenlegi, törvényileg teljesen szabályozatlan viszonyok mellett is védje meg a hitelezők érdekeit, egyrészt a rosszhiszemű adósokkal, másrészt az erőszakos és lesipuskás hitelezőkkel szemben, akik állandóan va bangue-ot játszanak és magasabb kvótát követelnek csődkerés fenyegetéseikkel, aminek nagyon gyakran az a következménye, hogy odavesztik követeléseiket ők is, de a többi hitelezők is. A védegyelet ezt a feladatot akképen igyekezett megoldani, hogy szakmai osztályokban szervezte meg a gyárosokat és nagykereskedőket és egy-egy szakosztály működését csak akkor indította el, ha az érdekelt cégek legnagyobb része bekapcsolódott. Ez a szervezési minta még most is folyik és véglegesen csak három szakosztálya alakult meg bőr-, üveg-, porcellán-háztartási cikkek és textil. Ez utóbbinak Temesvárt van a központja, míg a többieké Kolozsvárt. Ez a helyzet azonban csak ideiglenes, mert az újjászervezett védegyelet alapszabályai szerint a központot Bukarestbe fogják átvinni és a szervezetet orszá-

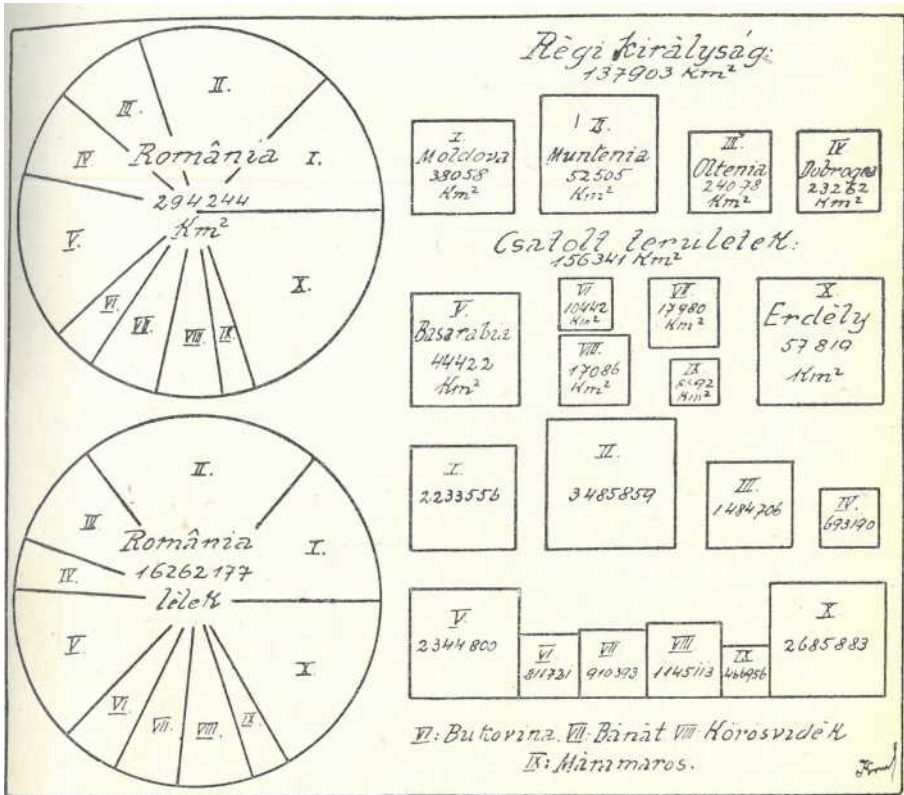
gossá építik ki. Erre vonatkozólag a tárgyalások az Ugir. központjával és a bukaresti nagykereskedők egyesületével eredményesen folynak, úgy hogy ez ősszel, legkésőbb a jövő év elején keresztülvihető lesz. Ezzel kapcsolatosan reméli a védegyelet legfontosabb programmpontjának megvalósítását is, azt t. i., hogy a fizetésképtelenségi jogot országosan és egységesen törvénnyel rendezzék egy modern kényszeregyezségi eljárás, vagy ha ez nem volna keresztülvihető, a moratorium-rendszer kodifikálásával. A védegyelet központi vezetősége az elnökség (Comitetul de direcție), amelynek tagjai: Comșa Ionel, a Banca Centrala pt. Industrie și Comerț vezérigazgatója, elnök, dr Farkas Mózes, a Renner-bőrgyár vezérigazgatója, az Ugir. kolozsvári körzetének elnöke és Pop Sevér az »Albina« áruraktár rt. igazgatója, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamárának alelnöke, társelnökök, továbbá dr Fóris Lajos, a szervezet ügyvezető-igazgatója. A választmány tagjai: Bürger Albert szenátor (Târgu-Mureș), Karres Sámuel bőrgyáros (Mediaș), Bergner Dezső nagykereskedő (Cluj), dr Böszörményi Sándor, az Ugir cluji körzetének ügyv. igazgatója, Diamant Izsó, az Industria Sârmei vezérigazgatója (Cluj), Kálmán Oszkár üvegyári igazgató (Mediaș), Mircea C. mérnök, az Ugir központi vezérigazgatója (București), Negrutiu F. Ioan mérnök, a cluji kereskedelmi és iparkamara elnöke, Schwartz Jakab, a »Gloria« kötszővőgyár tulajdonosa (Cluj), Teutsch Henrik, a Kronstadter Sparkassa h. vezérigazgatója (Brașov) és Tuffli Richard, h. polgármester (Cluj). Ügyész dr Szeghő Imre. A borszakosztály elnöke: Karres Sámuel bőrgyáros (Mediaș), ügyvezető alelnöke: Erdős Mór mérnök, a Furnitura S. A. igazgatója (Cluj). Az ügyv. elnökség tagjai: Scherg Frigyes bőrgyáros (Brașov), Ferentzi Viktor bőrgyáros (Sibiu), Krausz György bőrgyáros (Timișoara) és Farkas Ernő nagykereskedő (Cluj.) Az üvegszakosztály elnöke: Dr German Laurian, az Iris rt. vezérigazgatója (Cluj), az ügyv. elnökség tagjai: Dr Csáky Vilmos, a Vitrometan vezérigazgatója (Mediaș). Ernyei Vilmos, a Feketeerdői üvegyipar rt. igazgatója (Padurea Neagră), Rifcsesz Rudolf, a mediași Email-művek rt. vezérigazgatója. A textilszakosztály elnöke: Klein Viktor, a Gyapjuipar rt. igazgatója (Timișoara), az ügyv. elnökség tagjai: Kun Richard, a Kereskedelmi Egyesületek szövetségének elnöke, Sternlicht E. textilgyáros (Timișoara), Grohmann János posztógyáros (Sibiu) és Montag Henrik, a Klinger-gyár vezérigazgatója (Sf. Gheorghe).

I. RÉSZ

BANKOK ÉS TAKARÉKPÉNZTÁRAK

România történelmi felosztása

A római számok mindig ugyanazt az országrészt jelzik. Szembetűnő Muntenia, Oltenia, Bukovina aránylag nagyobb lélekszáma Erdély és különösen Dobrogea csekélyebb lélekszámával szemben. VII., VIII., IX., X. számok adják azt a területet, amit jelen mű Erdély és Bánátnak nevez s amit az ábrákon röviden Erdélynek jelzünk.

Agrár Bank és Kereskedelmi R. T. Bistrița. Táviratcim: «Agrárbank» Alapítási év 1901. Alaptőke 1,000.000 lei. Tartalék 150,000. Nyereség 160.000 lei. Vezérigazgató: Kappel Sándor.

Történeti fejlődés:

A bank 1918-ban fuzionált a Naszodi Kereskedelmi bankkal. Kezdetben 600.000 korona alaptőkével alakult. 1922 már 500.000 lei volt az alaptőke és 1925-ben 1,000.000 leire lett felemelve.

Kappel Sándor vezérigazgató erdélyi születésű 32 éves kereskedelmi akadémistát végzett. A háborút mint tartalékos tiszt küzdötte végig. Leszerelés után megindította és szerkesztette a „Globus” nevű első erdélyi magyar nyelvű kereskedelmi és közgazdasági lapot, majd 3 éves főnállás után, átadta illetőleg fuzináltatta a „Közgazdaság” című lappal, később a Banca Generala a Tarii Romanești osztályigazgatója lett. Két éves ottmüködése után egy fél évre külföldi tanulmányútra ment majd visszatérte után 1926 év elején az Agrárbank és Kereskedelmi R. T. vezérigazgatójává hívták meg s ezen állásban azóta müködik.

«**Ajutorul**» Institut de Credit și Economii S. A. Seica-Mare (Târnava Mare megye). Táviratcim: «Ajutorul». Alapítási év 1909. Alaptőke 500.000 lei. Tartalék 499.000 lei. Nyereség 216.759 lei. Igazgató: Nistor Joan. Igazgatóság: Hanzu J., Salomie Gh., Dobrota J., Popa-Nartea J., Dr Cristea N., Dr Bucșan C.

Történeti fejlődés:

Amikor ez a kis vidéki pénzüintézet 1908-ban megalakult, a gazdasági krízis olyan tetőfo-

kát érte el, hogy ugyszólván a parancsolószükség hívta életre ezt a pénzüintézetet. Kiszemberek bankja lett, akik méltányolni is tudták a pénzüintézet munkáját és igyekeztek annak fejlődését biztosítani. A bizalom mérvének hü kifejezője a kb. 9 millió leinyi betét és amelynek körültekintő felhasználását a szolid vezetés biztosítja.

»**Albina**« Institut de Credit și de Economii S. A. Sibiu. »Albina« Alapítási év 1872. Alaptőke 50,000.000 lei. Tartalék 50,000.000 lei. Nyereség 25.501.135 lei. Vezérigazgató: Joan Vătășianu. Fiókok: București, Brașov, Cluj, Dicioșanmartin, Lugoj, Mediaș, Târgul-Mures, Timișoara.

Történeti fejlődés:

Ez a jóhírnevű pénzüintézet a legjelentősebb és legrégibb pénzüintézet Romániának. Alakulása óta a fejlődés legszebb etapjait mutatja be. 1872-ben a betét 96.340 forintot tett ki, mely 1900-ban 10.405.782 koronára emelkedett és a mult évben 508.939.938 lei betétet mutat a bank mérlege. A hiteligenyek kielégítését tartotta ez a szolid alapon vezetett pénzüintézet legfőbb feladatának. Müködése első évében 314.675 forint jelzálog hitelt nyújtott, mig a mult évben a jelzáloghitel 185.790.665 leit tett ki, annak dacára, hogy indokolt rezerváltsággal viselkedett a kölcsönök nyújtásánál. Vezérigazgató: Joan Vătășianu. Igazgató: Constantin Popp. Igaz-

gatóság: Dr. I. Beu elnök, dr. B. Bologna, dr. L. Borda, dr. N. Comşa V. Goldiş. I. I. Lapedatu, dr. I. Lupaş, dr. V. Stanciu, dr. I. Stroia, N. Togan. Részvények száma: 100.000 részvény á 500 lei. Legutóbbi osztalék 24 százalék. A Banca Naționalatol 60,000.000 lei hitelt élvez. A pénzügyes sikeres működése az elért nyereség és a részvényeseknek kifizetett osztalékból is megállapítható. A háboru előtti években az osztalék átlag 14 százalék volt, a háborus évek sem hoztak jelentősebb hasznot, amiből következik, hogy az inté-

zet nem használta ki az adott kedvező konjunktúrát és mindenkor csak szolid üzleti alapon érte el sikerét 1921. és 1927. év között 16—20—22 és 24 százalékos osztalékot fizetett ki részvényeseinek. Üzletköre erősen megnövekedett úgy, hogy teljesen behálózta szervezetével az egész erdélyi pénzügyes piacot, melynek domináló tényezője lett. Vătăşianu vezérigazgató nevéhez fűződik ennek a kitünő hírnévnek örvendő intézetnek rohamos fejlődése, mely további beláthatatlan fejlődési lehetőségek előtt áll.

Nagyszebeni »Albina«-bank leszámított váltói és jelzálog kihezlyezései 1920—1927-ig.

Év	Leszámított váltók drbszám	Összeg	Jelzálogos váltók drbszám	Összeg
1920	1.163	22,005.497	307	4,658.514
1921	4.451	43,798.079	497	6,240.335
1922	6.161	125,995.590	1.614	17,781.560
1923	11.222	213,382.842	490	9,612.700
1924	16.126	357,846.278	837	29.699.206
1925	23.634	450,763.895	1.055	76,497.000
1926	26.559	572,602.708	1.387	141,936.300
1927	35.382	673,590.925	2.164	149,447,100

»Almăjana« Első Almási Takarékpénztár Rt. Bozovici Caras-Severin m. Táviratcim »Almăjana« Al. év 1897. Alaptőke 5,000.000 lei Tart. 740.000 lei Nyereség 411,585 lei. Vezérigazgató Osiecki Teofil.

Történeti fejlődés:

A bank alapított 1897-ben 50.000 korona alaptőkével, mely 1908-ban 100.000 koronára 1920-ban 200000 leire 1924-ben 400000 leire, 1926-ban 1,000.000 leire

és 1928-ban 5,000.000 leire emelkedett. Részvények száma 2000 darab á 500 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 21.2 százalék. Igazgatósági tagok: Lindner Károly helyettes igazgató, dr. Bartal Lajos igazgatósági tag és elnök, Boldea Romulus.

Alsósztamorai Takaréék és Öns. Egylet Rt. Stamora German (Timistorontál m.) Alapítási év 1897. Alaptőke 100.000 lei. Tartalék 50.423 lei. Nyereség 55.442 lei. Vezérigazgató Schummer Péter. Részvények száma 2000 darab á 50 lei. Igazgatóság: Deberth József, Donauer József, Donauer Johann, Donauer Aufon, Faul Nicolaus, Günther Johann, Hammes Nicolaus, Krämer Josef, Linden Johann, Nieszner Kristóf, Schummer Peter, Wingest Péter. 30 év óta áll fenn ez a kis pénzintézet mely főként tagjainak illetve kiscgazdák támogatását tűzte ki célul. Ennek a hivatásának a legbecsületesebben meg is felelt, mert üzletében a korrekt szász szellem vezet.

Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár R. T. Aiud. Táviratcim: »Gazdaságibank« Alapítási év 1904. Alaptőke 1,000,000 lei. Tartalék 433.165 lei. Nyereség 360.527 lei. Részvények száma 10.000 darab á 100 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 16 százalék. Igazgatóság: Zeyk Dániel ny. főispán elnök, Br. Bánffy Ferencz birtokos alelnök, Br. Bánffy Dániel birtokos, Bocscány László a kolozsvári takarékpénztár és hitelbank vezérigaz-

gatója, Mina János a kolozsvári takarékpénztár és hitelbank ügyvezető igazgatója, Horváth Pál birtokos, az intézet vezérigazgatója, dr. Famos Árpád nyugalmazott vármegyei főorvos, dr. Jenev Elek nyugalmazott vármegyei árvaszéki elnök, Bodor Bertalan a kolozsvári takarékpénztár és hitelbank ügyvezető igazgatója Zeyk Kálmán birtokos, dr. Asztalos Kálmán ügyvéd.

Történeti fejlődés:

Az »Alsófehérmegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság« 1904-ben kezdte meg a működését. Az intézet programja a vármegyei gazdaközönség hiteligényeinek kielégítése volt. Intenzív munkáját ez irányban folytatta és folytatja mai napig. Fokozatos fejlődésével lépést tartva három ízben emelt alaptőkét. 1918 évben a háborus utáni évek, a hitelt kereső ügyfeleit olyan nagymérvű igényekre kényszerítették, hogy azok hathatós kielégítése végett az intézet a «Magyar Általános Hitelbank» budapesti intézettel affiliációs viszonyba lépett és egyidejűleg alaptőkét 500.000 koronáról 1,000.000 koronára emelte fel, e részvénytököket a Magyar Általános Hitelbank vette át. 1922-ben a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. T. átvállalta a Magyar Általános Hitelbank érdekeltségét az 500.000 lei alaptőkét 1,000.000 leire emelve fel, akként, hogy az új kibocsátású 500.000 leit egészben megtartotta. Az intézet 25 éves múltja a körülte-

kintő, előrelátó és fokozatosan haladó munka eredménye. Elnöke Zeyk Dániel, volt főispán aki köré a vármegye számtal-értékes tagjai sorakoztak.

Vezérigazgatója *Horváth Pál* a legnagyobb igyekezettel és törhetetlen akarral valósította meg a kitűzött programot. Tudása mindenkor a vezetése alatti intézet javára szolgált. Szaktudását mi sem bizonyítja jobban, mint, hogy a legkritikusabb pénzügyi helyzetekben is megállta helyét a fiatal intézet. Bankösszekötötéseit mindig elsőrangú intézetekkel kereste és vette fel. Illetékes szakkörök mindég elismeréssel adóztak a vezetés korrektségéről és szolidaritásáról.

Alsójárai Hitelszövetkezet
Jara de jos. Alapítási év 1899.
Alaptőke 100.000 lei. Tartalék 175.000 lei. Nyereség 10.000 lei.
Igazgató: Nagy Dénes. Részvények száma 2000 darab á 50 lei, legutóbbi osztalék 5 százalékos.

Történeti fejlődés:

A szövetkezet alakult 1899-ben, fejlődése magaslatán állott 1918. évben, azután visszaesés következett 1921-ig, mikor összes mérleg szerinti vagyona 71.000 leit tett ki, azóta ismét halad. Ma mérleg szerinti vagyona 1,500.000 lei, 1.300.000 lei betétet kezel és 1,400.000 lei értékű váltót számított le.

Nagy Dénes igazgató a szövetkezet igazgatósági tagja később igazgatója és elnöke, nagy szorgalommal és kitartással dolgozott a szövetkezet kiépítése érdekében. Hét évi igazgatói működése alatt a betét állomány 71.000 leiről másfélmillióra emelkedett és a további fejlődés útján halad.

Anglo-International Bank
Limited London. Alapított
1863-ban. Részvénytőke 2 mil-

ió font sterling Fiókok Buda-pest, Cernovic és Oradea. A pénzüintézet 1925-ben alakult át az Anglo-Austrian Bankból.

Szigeti Pál az oradeai fiók vezetője: született 1891-ben Budapesten. A bank-szakmában való praktizálását előkelő budapesti pénzüintézetnél kezdte és kiváló képzettsége már fiatalon vezető állásba jutatta. Az Angol-Osztrák bank nagyváradi fiókjának előbb helyettes igazgatója, később igazgatója lett és ebben a pozícióban becsületesen és derekasan megállta helyét. Óvatosság, üzletek kötésénél, reális üzleti érzék és friss kezdeményező szellem jellemzik tevékenységét. Terveit szigorúan üzleti formák irányítják, melyek révén a legszebb üzleti eredményeket sikerült elérnie és egyben biztosította ennek az európai hírű kiváló intézetnek a bel-földi bankokkal való harmonikus együttműködés lehetőségeit. Közgazdasági életünkben fontos szerepet játszik ez a bank és évről-évre tért hódít.

»**Ancora**« Institut de Credit și Economii S. A. Gătaia (Timistorontál m.) Táviratcim: Ancora. Al. év 1910. Alaptőke 400.000 lei. Tartalék 100.000 lei. Nyereség 130.000 lei. Foglalkozik a bank-üzlet minden ágával. Ügyvezető igazgató Subercean Dumitrie, aki nagy körültekintéssel és hozzáértéssel vezeti a pénzüintézet ügyeit.

»**Aradană**« Banca de Credit pt. Industrie și Comerț S. A. Arad. Táviratcim: »Aradana« Alapítási év 1919. Alaptőke 7,500.000 lei. Tartalék 1,500.000 lei. Nyereség 3,124.847 lei. Vezérigazgató Joan Tatu. Részvények száma 30.000 darab á 250 lei. Legutóbbi osztalék 21 százalékos brutto. A Banca Naționalatól 7,000.000 lei hitelt élvez. Igazgatóság: dr. M. Mărcuș, V. V. Ștefan, St. Mateescu, dr.

I. Robu, T. Stan, M. Constantin,
C. Lazar, I. Chera, I. Tatu.

Történeti fejlődés:

Ez a jóhírnevű, kitűnő pénzügyintézet 1919-ben 5 millió alaptőkével alakult, mely a korona beváltásakor 2,500.000 lei alaptőkévé lett átváltoztatva. Helyes és körültekintő bankpolitikával a pénzügyintézet mindjobban tért hódított magának és ma közgazdasági életünk jelentékeny tényezője lett. 1920-ban felemelte alaptőkéjét 7,500.000 leire, s minthogy tevékenységi köre szélesbitése újabb tőkeemelést követel a közel jövőben ezt is sikerrel fogja megoldani.

Joan Tatu vezérigazgató született 1881-ben. A brassói felsőkereskedelmi iskola elvégzése után az aradi Viktoria bank kötelekébe lépett, melynek 16 éven keresztül volt tisztviselője. 1923-ban hívták meg az Aradeană vezérigazgatói székébe, mely időpont fontos dátum az intézet fejlődésének történetében. Beszédés bizonyosság erre a bank aktiváinak 11 millióról 50 millió leire történt emelkedése. Tatu vezérigazgató az igaz és becsületes munka embere, s a realitások felismerője.

»**Armonia**« Nagysinki Takarékpénztár R. T. Cincul-Mare Táviratcím: »Armonia« Alapítási év 1903. Alaptőke 1,000.000 lei, Tartalék 450.000 lei. Nyereség 246.259 lei. Részvények száma 1000 darab á 1000 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 10 százalék. Igazgatóság: Ioan Jiandru elnök, Ioan Bastia, Ioan Bugneriu, Mozse Burtan, Nicolae Flesiaru, Mozse Brumbescu, Dumisie Kănuletre. 1903 évi május 1-én kezdte működését 30.000 korona alaptőkével.

»**Ardeleana**« Takaréék és Hitelintézet R. T. Orăștie (jud Hunedoara) Távirat cím: »Ardeleana«. Alapítási év 1885. Alaptőke 5,000.000 lei. Tartalék 1,475.776 lei. Nyereség 1.763.522 lei. Igazgató: Valeriu Pop. Fiokok: Georgia, Petroșani. Részvények száma 10.000 drb á 500 lei.

Történeti fejlődés:

Szerény tőkével indult meg a pénzügyintézet, azonban mindinkább tért hódított a megyében reális bankpolitikájával. A közbizalom teljesen feléje fordult, folyton terjeszkedik, bővíti tevékenysége körét, ami alaptőke emelést tesz szükségessé. Alaptőke emelés fennállása óta a következő években hajtatott végre: 1888, 1893, 1896, 1897, 1909, 1920 és 1925. Ez is egy bizonyítékát nyújtja annak a ténynek, hogy a pénzügyintézet reálisan van megalapozva és fejlődése biztosítva van.

Aranyosszéki Takarékpénztár R. T. Chieud. (Turda Aries megye.) Távirat cím: Takarékpénztár. Alapítási év 1907. Alaptőke 500.000 lei. Tartalék 42.000 lei. Nyereség 179.984 lei. Vezérigazgató: Ádámosy Gábor. Részvények száma és névértéke 2000 drb. á 250 lei. Legutóbbi osztalék 20 százalék. Igazgatóság: Ifj. br Jósika Gábor elnök, Tanka Béla, Csekme Ferenc, Máté Lajos, Baló István, Ádámosy Gábor birtokos, dr Gál Miklós birtokos ügyvéd, Gara Aladár bankigazgató.

Történeti fejlődés:

Alakult 1907-ben 25000 korona alaptőkével. 1914-ben felemelte alaptőkéjét 50.000 koronára, 1920-ban 200.000 koronára és 1926-ban 500.000 leire. Betétje 1907. év végén 67.000 korona és 1927. év végén 3.200.000 lei. A szorgalmas aranyösszéki magyarság egyetlen gazdasági szervezete.

Aradhegyaljai Takarékpénztár R. T. Ghiorac. (Arad-megye.) Alapítási év 1905. Alaptőke 1.000.000 lei. Tartalék-alap 313.315 lei. Nyereség 377.500 lei. Vezérigazgató Székely Árpád. Részvények száma és névértéke 40.000 darab á 50 lei. Legutóbbi osztalék 20 százalék. Igazgatóság: Dr Székely I. elnök, Rozmann J. Tabajdy Gy. Vajtan R. Székely Á. 1905. évben alakult meg a társaság 100.000 korona alaptőkével. A béke éveiben 300.000 koronára emelte alaptőkéjét, míg a háboru után 1 millióra, míg a folyó évben 2.000.000 leire.

Székely Árpád, az Aradhegyaljai Takarékpénztár Rt. vezérigazgatója született Nagykörösön 1876 évben. Középiskolai tanulmányait a nagykörösi református főgimnáziumban és az aradi kereskedelmi akadémián végezte. A kereskedelmi akadémia elvégzése és a katonai egy évi önkéntesi évének letöltése után mint gyakornok a budapesti X-ik kerületi bank Rt.-hoz lépett be. Innen 1905. évben az akkor léte-sült Aradhegyaljai Takarékpénztárhoz ügyvezető titkárnak hívták meg. Akkor az intézet alaptőkéje csak 75000 korona volt, szakavatott vezetése mellett a bank azonban fokozatosan emelkedett, alaptőkéjét 75.000 koronáról 100.000 koronára emelte fel. Erdemei elismerésül igazgatósága közben a vezérigazgatói rangra emelte. Az im-

perium változás alkalmával az intézet alaptőkéje 300000 korona volt, amit később 1 millió leire, a folyó évben pedig 2 millió leire emeltetett. Az intézet részére egy gyönyörű székházat építtetett. Résztvett mint alapító tag az Aradhegyaljai Fakereskedelmi Rt.-cég alapításában és annak ma is egy k agilis igazgatósági tagja.

Arad - Csanádi Gazdasági Takarékpénztár R. T. Arad. Távirat cím: »Banccevad«
Alapítási év 1889. Alaptőke 16.000.000 lei. Tartalék-alap 3.973.322 lei. Nyereség 3.158.775 lei. Vezérigazgató: Földes Soma. Fiók: Arad-ujtelep. Pecica, Chişineu-Cris, Ineu, Zerindul-Mare, Cermeiu, Sebiş, Sännicolaul-Mare, Sfântul-Georghe. Részvények száma és névértéke 16.000 drb. részvény á 1000 lei. Legutóbbi osztalék 20 százalék netto. Igazgatóság: Purgly László elnök, báró Andrányi Lajos, gr. Breda Victor, Heinrich Sándor, Kintzig János, Korossy György, dr Köpf János, dr Moldován Silvius, Takácsy Miklós, Vásárhelyi János.

Történeti fejlődés:

Aradon az 1889. évben lett alapítva a birtokos osztály hiteligenyeinek kielégítésére, 250.000 forint alaptőkével, néhány év alatt Makón, Pécskán és Nagyszentmiklóson fiókokat létesített, alaptőkéje a háboru alatt már 6.000.000 korona volt, amely 1924–25 évben 10.000.000 és folyó évben 16.000.000 leire emeltetett. Foglalkozik a bank-üzlet minden ágával.

Földes Soma az Arad—Csanádi Gazdasági Takarékpénztár vezérigazgatója 1870-ben Eperjesen született 1889-ben

fejezte be tanulmányait az aradi kereskedelmi akadémián és gyakornokként lépett be az Arad—Csanádi Gazdasági Takarékpénztárhoz, melynek 1923-ban lett vezérigazgatója. Közgazdasági tevékenységeit a higgadt körültekintés és óvatos ügyvezetés jellemzik. Az Aradi Kereskedők Takaréék és Hitelintézetének és Mezőgazdák rt. igazgatóságának tagja, az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara levelező tagja az Aradi Áru és Értéktőzsdé elnöki tanácsának tagja.

Aradmegyei Takarékpénztár R. T. Arad. Távirat cím: »Bancomit« Alapítási év 1870. Alaptőke 13,500.000 lei. Tartalék 11,059.475 lei. Nyereség 4,418.669 lei. Leányintézet: Csanád és Aradmegyei Takarékpénztár R. T. Battonya, Fiók: Pancota. Részvények száma 27.000 darab á 500 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 16 százalék. A Banca Națională-tól 3,000.000 lei hitelt élvez. Vezérigazgató: Fodor Gyula. Igazgatóság: Jellinek József elnök, Fodor Gyula vezérigazgató, dr. Beles Jenő igazgató-sági tag, Mairovitz Márton igazgató-sági tag, dr. Szalai Vilmos igazgató-sági tag, Wadowszky Gusztáv igazgató-sági tag, Ügyvezető-igazgató: Issekutz Géza Igazgatók: Tauszk Jenő, Sugár Károly. Lépésről-lépésre. haladó sohasem szünetelő fejlődés emelte az intézetet a mostani pozíciójának magaslatára, az óvatos és konzervatív üzletvezetés eredményeképpen. Fősulyt a mobil banküzletre helyezte.

Fodor Gyula az Aradmegyei Takarékpénztár vezérigazgatója, pályáját gyakornokként kezdte az intézetnél, melynek ma vezérigazgatója. Törhetetlen munkaképesség, nagy rátermettség, főkről fokra emelték 1918-ban elért vezérigazgatói pozíciójáig. A „Patria” rt

igazgatóságának, az Aradi Fűrészgyár rt. és a Neumann Testvérek szesz és malomipari rt. felügyelő bizottságának tagja.

Jellinek József ez Aradmegyei Takarékpénztár igazgatóságának elnöke. Az intézet igazgatóságának 1922-ben lett tagja, elnöknek 1926-ban választották meg. Közgazdasági tevékenységét mint fatermelő kezdte és értékes tapasztalatait, nagy szaktudását ma is eleven erővé váltja, mint a „Patria” Fatermelő rt. és az Aradi Fűrészgyár rt. alelnöke.

Issekutz Géza az Aradmegyei Takarékpénztár rt. ügyvezető igazgatója. Pályáját a Magyar Bank rt. wien-i fiók-jánál kezdte. 1904 óta tisztviselője, 1922. óta igazgatója az Aradmegyei Takaréknak, a Textilipar rt. felügyelő bizottságának tagja.

Aradi Központi Takarékpénztár R. T. Arad. Táviratcím: »Medialbank« Alapítási év 1907. Alaptőke 6,000.000 lei. Tartalék 800.000 lei. Nyereség 801.742 lei. Vezérigazgató: Deutsch Károly. Igazgatóság: kisilosvai Szabó Zoltán elnök, dr. Borsos Béla, Deutsch Károly, Lőcs Rezső, Neumann Hermann, Szántay Lajos, Verbos Nándor. Az intézet terjeszkedésének méreteit mindenkor a gazdasági viszonyok által megszabott szükségyszerűséghez mérte. Éppen ezért a legerősebb gazdasági rázkódtatások sem csökkentették mobilitását és cselekvőképességének erejét.

Deutsch Károly az Aradi Központi Takarékpénztár vezérigazgatója 1880-ban született Aradon. Az ottani kereskedelmi akadémián végezte tanulmányait 1898-ban az Aradi Ipar és Népbanknál kezdte pályáját. 1911-ben hívták meg a Központi Takarékpénztár vezetésére, melynek üzleti tevékenységét körültekintő óvatossággal alkalmazta az általános gazdasági körülményekhez.

Aradi Kereskedők Takaréék és Hitelintézete R. T., Arad.

Alapítási év 1902, Alaptőke 5,000.000 lei, Tartalék 1,000.000 lei. Nyereség 614.257 lei. Vezérigazgató: Faragó Rezső. Az intézet a takarékoság fejlesztésére az évtársulati betétek rendszerét hatalmasan fejlesztette. Mindennemű takarékpénztári és banküzlettel foglalkozik. Parcellázási osztálya olcsó házhelyeket közvetít. (Aradi Kereskedők Takaréék és Hitelintézete adatait lásd Aradi Általános Takaréék és Faragó Rezső adatainál.)

Aradi Hitelbank és Takarékpénztár R. T. Arad. Alapítási év 1907. Alaptőke 2,000.000 lei. Tartalék 200.000 lei. Igazgató Róth Zsigmond. Az Aradi Hitelbank mérlege nyereség nélkül zárult.

Aradi Polgári Takarékpénztár R. T. Arad. Táviratcím: «Polgári takaréék». Alapítási év 1888. Alaptőke 32,259.000 lei. Tartalék 22,856,066 lei. Nyereség 12,286.013 lei. Vezérigazgató: Weissenburger Ferdinánd. Fiókok: Aradul-Von, Besenova-Nou, Cenad, Cetad, Elek, Engelbrunn, Glogovaț, Tomnatic, Grabaț, Gotenbrunn, Jecia-Mare, Lipova, Cocota, Panatul-Noua. Păncota, Periamoș, Sănmartin, Sântana, Șăndorf, Teremia-Mare, Gotlob, Vizenhaid, Zădărlăc, Șiria, Almăscamrás, Neudorf. Érdekeltség: Pankotai Fabutorgyár R. T. Részvények névértéke 80, 400 és 2000 lei. Legutóbbi osztalék 20%. Devizaautorizációja van. A Banca Națională-tól 10,000.000 lei hitelt élvez. Záloglevelek kibocsájtására jogosított intézet. Igazga-

tóság: Schill J., Adelman K., Angele A., dr Issekutz L., dr Buschmann A., Mandl A., Buttinger J., Nattland B., Darányi J., Réthy V., Gantner J., Scherer G., dr Holzinger H. A., Seidner A., Weissenburger F., Winkler J.

Történeti fejlődés:

Ez a pénzüintézet 40 évvel ezelőtt alakult meg. Az évek folyamán folytonos és tartós fejlődésével az ország egyik legnagyobb pénzüintézetévé nőtte ki magát. Ha az utóbbi két év mérlegadatait összehasonlítjuk, abból világosan áll előttünk a bank fejlődésének mérve. 1926-ban a pénzüintézet saját tőkéje 50,000.000 lei volt, míg 1927-ben 55,106.066 leire emelkedett, a betétek összege 300,958.380 lei volt 1926-ban, míg a következő évben 401,305.698 lei összegű betét felett rendelkezett, ami 25 százalékos emelkedésnek felel meg. Kiterjedt üzletköre és a megnövekedett hitel-igények szükségessé tették, hogy a pénzüintézet részvény-tőkéjét 32 millió leiről 80 millióra emelje fel. Kétségtelen, hogy a tőkeemelés végrehajtásával új éra következik erre a kitűnően vezetett pénzüintézetre és újabb perspektívák nyílnak tevékenységi köre szélesbítésére. Az intézet fejlődésének méreteit jellemzi, hogy 1917 óta 27 fiókinézetet létesített, legnagyobbbrészt a járási empóriumok pénzüintézeteinek beolvasztásával. Üzleti tevékenysége sűrű hálózattal vonja be Arad-, Temes- és Torontál-vármegyék területét. A 65 mil-

lió leit meghaladó összes tőkénél is imponálóbb összegű kintlévőségei vannak kizárólag elsőrendű betáblázásokban. — Ujabban a Temesvári Sváb Központi Bankkal fuzionált az Aradi Polgári Takarékpénztár és a fuzionált bank vezérigazgatója ugyancsak Weissenburger Ferdinánd lett.

Weissenburger Ferdinánd az Aradi polgári Takarékpénztár vezérigazgatója 1882-ben Szentannán született. A lippei kereskedelmi akadémián végzett tanulmányai után több, mint tíz évig működött az Aradi Kereskedelmi Banknál, utóbb, mint vezérigazgató. A Polgári Takarékpénztár vezérigazgatójának 1917-ben hívták meg. Predesztinációs erejű képességei már a bankéletben szokatlanul fiatal korában tették egy jelentékeny intézet élére, melyet koncepciózus tervszerűséggel fejlesztett hatalmassá.

Aradi Általános Takarékpénztár R. T. Arad. Táviratcim Generalkassa Alapítási év 1911. Alaptőke 25.000.000 lei. Tartalék 15.004.111 lei. Nyereség 7.013.724 lei. Vezérigazgató Faragó Rezső. Igazgatóság Dr Avramescu V., Brandeisz H., Hegyi A., Domán S., Faragó R., Freud F., Dr Cornel J. Kepich Zs., Lakatos A., Oravetz M., Schwart A. Érdekltség Aradi Kereskedők Takarékek és Hitelintézete R. T.

Történeti fejlődés:

Az intézet az Aradi Kereskedők Takarékek és Hitelszövetkezetének kebeléből alakult és rövidesen olyan széleskörű banktevékenységet fejtett ki, hogy az időközben részvénytársasággá alakult alapító szövetkezetei affiliálta, ke-

reskedelmi, mobil üzletekre helyezi működésének súlypontját.

Faragó Rezső az Aradi Általános Takarékpénztár Rt. vezérigazgatója, 1878-ban Monostoron született. Pályáját mint hírlapíró kezdte és több aradi napilapnak volt huzamosabb ideig munkatársa. Írt közgazdasági és egyéb tárgyú cikkeket. Közgazdasági tevékenységét az Aradi Kereskedők Testületénél kifejtett rendkívüli kapacitáru szervezési munkájával kezdte. A kereskedelmi testületnek előbb titkára később elnöke volt A testület által létesített Aradi Kereskedők Takarékek és Hitelszövetkezetének volt titkára és 1911-ben megválasztották az ennek kebeléből alakult Aradi Általános Takarékpénztár vezérigazgatójává. Mindkét intézet Faragó Rezső alkotása.

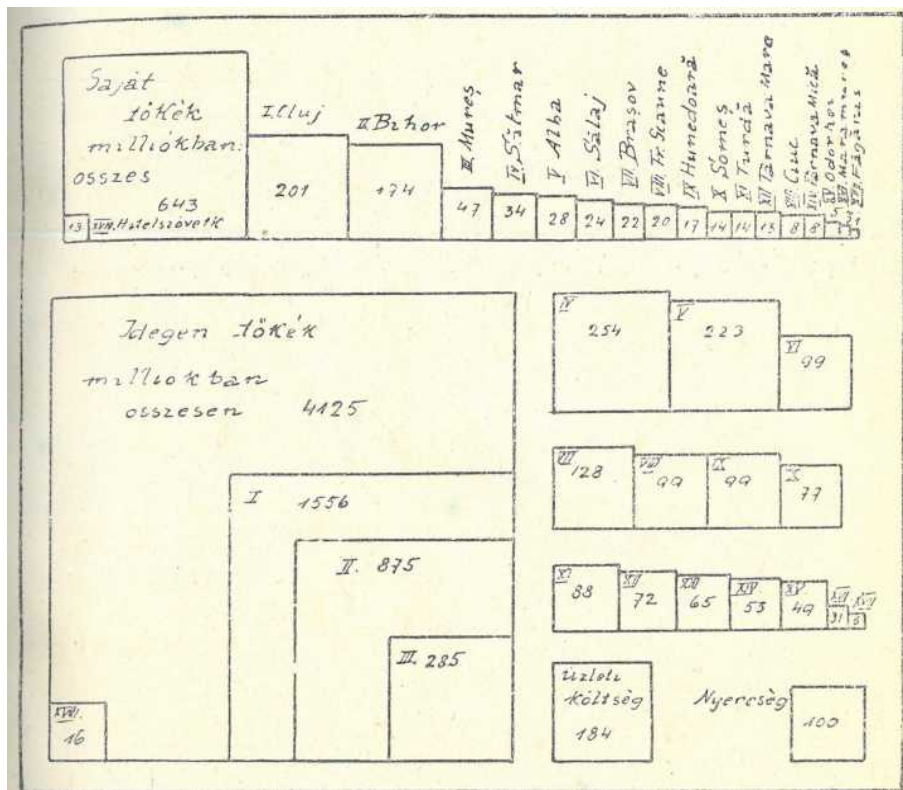
Lakatos Aladár az Aradi Általános Takarékpénztár ügyvezető igazgatója. Született 1890-ben Aradon. Pályáját az Aradi Kereskedők Takarékpénztára és Hitelszövetkezeténél kezdte Az Aradi Általános Takarékpénztár megalakulása után rövidesen annak ügyvezető igazgatójává nevezték ki és 1925-ben beválasztották az intézet igazgatóságába. Különösen az intézet devizaosztályának fejlesztése körül szerzett kiváló érdemeket.

Általános Takarékpénztár Oradea. Alapítási év 1901. Alaptőke 6.000.000 lei. Tart.: 1,204445 lei. Nyereség 1,001.768 lei. Vezérigazgató Molnár Antal. Igazgatóság: Popoviciu Vazul, Grünberger Menyhért, Markovits József, Bárdossi Cornél, Klein Adolf, dr Bancilla János, dr Váli Péter, Molnár Antal, Rosenthal Andor.

Történeti fejlődés:

Amikor 1902-ben 100.000 korona alaptőkével ez a pénzüintézet megalakult, arra volt hivatott, hogy a kisebb existenciákat olcsó kölcsönökkel támogatja. Egyenes üzleti politika, a felek előzékeny kielégi-

Az Erdélyi Bankszindikátus kötelékébe tartozó tagintézetek.

Készült a Bankszindikátus 1927. évi működéséről szóló jelentés alapján. (98—99 oldal.)

Az összes négyzetek egy arányban készültek. Világosan látható Cluj és Bihar megyék vezető szerepe a Szindikátusban, ugy a saját tőkék (alaptőke és tartalékalapok együtt) mint idegen tőkék szempontjából.

Az idegen tőkénél a felső sor számaival egyező római számok jelzik a megye nevét.

Banca »Aurora« rt. Nasăud
Táviratcim: »Aurora« Alapítási
év 1873. Alaptőke 5,000.000 lei.
Tartalék 2,542.779 lei. Nyere-
ség 1,380.744 lei. Vezérigazgató
dr. Bancu Leon. Fiók Bistrița.
Részvények száma 50.000 darab
á 100 lei névértékben. Legutóbbi
osztalék 24 százalék netto. Igaz-
gatóság: dr. Tanco Teofil, Scri-
don Ștefan, Șerban Joan, Ple-
tosu Gregoriu, dr. Scridon Leon,
Marcușiu Emil, Mureșan Liviu,
dr. Drăganu Nicolae és Chitul
Gheorghe.

Fejlődési történet:

Ez a jőnevű pénzintézet
1873-ban alakult mint kölcsön
és takarékoszövetkezet. Alap-
tőke 3788 forint volt. Előbb kis
keretekben működött, azonban
ebben a formájában nem állott
módjában a megnövekedett hi-
teligényeket kielégíteni és ez
okból 1921-ben részvénytársas-
sággá alakult át, 500.000 leire
emelte fel alaptőkét. A követ-
kező évben egy millió lei az
alaptőke, 1926-ban 2 millió leire
emelték fel és 1927-ben pedig
5 millió lei. Szolid vezetés és
körültekintő bankpolitika bizto-
sították a pénzintézet fejlődését,
mely reálisan halad az általa

Év	Alaptőke	Betét	Osztalék
1923	Lei 500.000	Lei 11,194.377	20
1924	1,000.000	13,549.329	25
1925	1,000.000	18,070.873	25
1926	2,000.000	26,913.780	25
1927	5,000.000	36,011.755	24

megjelölt uton. A bank betét-
állománya 36 millió lei, mely
a pénzintézet iránt megnyilván-
uló bizalom jele.

Burzenländer Bank A. G.
Brașov. Táviratcim: »Burzen-
bank« Alapítási év 1899. Alap-
tőke 30,000.000 lei. Tartalék
8,926.000 lei. Nyereség 6,200.227
lei. Vezérigazgató: Beer Hugó.
Részvények száma 300.000 da-
rab á 100 lei névértékben. Leg-
utóbbi osztalék 14 százalék. A
Banca Nationalától 6 millió lei
hitelt élvez. Igazgatóság: dr.
Oscar Tellmann elnök, Batmül-
ler Frigyes kereskedő, Robert
Depner cementgyár-igazgató,
Foith György kötszövő-gyáros,
Gebauer Alfréd kereskedő,
Gmeiner Emil kereskedő, Jere-
miás György magánzó, Miess
Ludwig gyáros, dr. Schnell Ká-
roly ügyvéd, Pon Alfréd keres-
kedő, Rein Theodor gyáros,
Scheeser Péter gyáros, Schrei-
ber Vilmos gyáros, Tartler Al-
fréd kereskedő, Teutsch Gyula
gyáros, Zerbes Mihály titkár.

Fejlődési történet:

1899-ben »Nemzeti bank« cég
alatt 200.000 korona alaptőkével
alapítva s az évek folyamán
(29 év alatt) 30,000.000 leire
emeltetett. 1928 június 30-án
fuzionált a Nagyszebeni Általá-
nos Takarékpénztárral s azóta
annak a fiókja. Affiliálta a
Hermannstädter Sparkassa.

Igazgató Beer Hugó, született
1870-ben Brassóban. Tanulmányainak
egy részét Brassóban végezte, majd a
párisi Sorbonne egyetemen fejezte be
tanulmányait. 1896-ban a brassói Első
Erdélyi Banknál lett tisztviselő, majd
1898-ban megalapította a Beer és

Nussbächer magánbankot. Ezen bankból alakult át a Brassói Szász National Bank, mely jogelődje a fenti banknak. Saját bankja beolvadván a Burzenländer Bankba, annak 1800 óta ügyvezető igazgatója lett. A bank nagyvonalu fejlődése fényes bizonyítéka annak, hogy a vezetés szakavatott kezekbe van letéve.

Balázsfalvi Takarékpénztár R. T. Blaj. Alapítási év 1889. Alaptőke 1,500.000 lei. Tartalék 474.885 lei. Nyereség 495.792 lei. Vezérigazgató: Nagy Aladár. Igazgatóság: elnök: Gyárfás Elemér nyugalmazott főispán, szenátor, az Erdélyi Bankszindikátus elnöke; alelnök: Mendl Jakab gyáros, földbirtokos; Tagok: dr. Dániel Béla földbirtokos, ügyvéd, dr. Enyedy Lajos ügyvéd, Farkas Károly ref. lelkész, Magyarpéterfalva, dr. Garda Kálmán ügyvéd, a nagyenyedi »Hangya« központ alelnöke, Kovács Nagy Ödön földbirtokos, Buzásbocsárd, Schieszl Károly gyógyszerész, dr. Vajda Béla ügyvéd, Dicsőszentmárton.

Történeti fejlődés:

E pénztintézet csaknem négy évtized óta fejt ki élénk tevékenységet Balázsfalva és a környék gazdaközönsége érdekében. Konzervatív üzleti elvei csak fokozzák az iránta megnyilvánuló bizalmat. Különös gonddal ápták a mezőgazdasági hitelt és arra törekedtek, hogy az ily természetű igényeket előnyös feltételek mellett kielégíthessék. A pénztintézet a kereskedelemügyi miniszter engedélye birtokában részvénytőkéjét 5 millió leire emeli fel, mely tőkeemelés még ebben az évben végre lesz hajtva. A pénztintézet élén dr. Gyárfás Elemér nyugalmazott főispán, szenátor, az Erdélyi Bankszindikátus elnöke áll, akinek személye a legmesszebbmenő garanciát nyújtja a bank további sikeres működését illetőleg.

Az intézet fejlődése.

Év	Részvénytőke	Tartalék-alapok	Betétek	Nyereség	Osztalék %-ban
1920	250.000	127.546'89	299.695'02	1.552'25	—
1921	250.000	134.586'23	1,051.800'77	24.224'50	5
1922	250.000	143.875'—	1,186.493'85	38.143'96	10
1923	250.000	158.461'—	1,349.528'46	62.701'06	15
1924	500.000	176.731'80	2,790.702'99	124.601'56	15
1925	750.000	248.674'45	5,135.260'66	184.031'61	20
1926	1,000.000	322.846'—	8,449.294'18	303.995'65	24
1927	1,500.000	474.885'—	11,811.150'49	495.792'—	24

Banca Centrala Banațeană de Credit, Comerț și Industrie S. A. Timișoara. Táviratcim Centrala Banateană. Alapítási év 1922. Alaptőke 5,000.000 lei. Tartalék 2,500.000 lei. Nyereség 2,078.000 lei. Vezérigazgató Cârje Valeriu. Fiókok Sănnicolaul-Mare, Oravița, Comloș, Cenadul-Mare, Deta.

Történeti fejlődés:

Bánát közgazdasági életében ez a pénzüzetet pozíciót szerzett magának alig 5 év alatt és fokozatos alaptőkeemeléssel és kiépített vidéki szervezetével eminens helyzetét sikerült megerősíteni. Jelentős tőkési és tartalékai lehetővé tették, hogy országunk ipari központjában a hitelélet terén tevékenységet fejtsen ki. Cârje Valeriu vezérigazgatónak oroszlanrésze van a pénzüzetet jövójének megalapozásában.

Banca Româneasca a Banatului S. A. Lugoj. Alapítási év 1921. Alaptőke 1,203.000 lei. Tartalék 940.000 lei. Nyereség 200.394 lei. Vezérigazgató A. Luchiu.

Történeti fejlődés:

Ezen pénzüzetet alakulása szoros összefüggésben van a háborut követő gazdasági fellendüléssel és ennek köszönheti létét. Néhány év alatt sikerült alaptőkét 1,200.000 leire emelni és így lehetővé vált, hogy feladatának fokozottabb mértékben tegyen eleget. Luchiu vezérigazgató szolid üzleti elvei alapozták meg az intézet hírnevét és az idők folyamán

a megnyilvánult bizalom folyton erősödik.

Banca Centrala pt. Industrie și Comerț S. A. Cluj. Táviratcim Centrala. Alapítási év 1919. Alaptőke 50,000.000 lei. Tartalék 20,000.000 lei. Nyereség 9,000.108 lei. Vezérigazgató Comșa Jonel. Igazgató Dr Sglinbea Octáv. Aligazgatók Comșa V., Oțoiu A., Pop V. Igazgatóság Dr Dragomir A. ügyvéd, Dr Porutiu V., George Adam, Dr Lawrian Gherman, Vasile Goldis, Constantin Herția, Dr Viktor Moldovan, Vasile Osvadă, Dr Leo Parasca, Dr George Popescu, Dr Jonel Pop, Dominic Ratiu, Vulcu Jon. Fiókok Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg, Turda, Sibiu.

Történeti fejlődés:

Az intézet a »Meteor« r. t. Osorheiu tulajdonosa, az «Industria Sârmei» Ghiris és a »Fabrica de Sticlari« Turda megalapítója és finanszirozója. Részvények száma és névértéke 200.000 drb. á 250 lei. Osztalék 12 százalék. A háborut követő gazdasági fellendülésben olyan tőkeerős pénzüzetre volt szükség, mely hivatva volt egyrészt az ipart, másrészt a kereskedelmet megfelelő módon támogatni. Amidőn, ezzel a céllal ez a pénzüzet megalakult, egyben létjogosultságát is igazolta. Banküzletei abszolút reális alapon nyugszanak és ily módon érhetette el, hogy aránylag rövid idő alatt Erdély legnagyobb pénzüzeteinek sorába emelkedett. Pozícióját szolid és kö-

rültekintő fináncpolitikájának teljes érvényesülésével szerezte meg, új ipari vállalatok létrehozásával pedig jelentős szerephez jutott közgazdasági életünkben. Megalapította az Industria Sârmei Ghiris vállalatot és a Fabrica Sticlănie Turda üveggyárat, továbbá érdekeltiségei közé tartozik az osorheui Meteor Palagvár, mindmeganynyi virágzó vállalat, melyek iparunknak nagy becsületet szereznek elsőrendű gyártmányaik révén. Az intézet alaptőkéje ma 50 millió lei, míg tartalékai 20 millió leire emelkedtek. Az országban öt fiókintézete van, melyek a legszebb eredménnyel zárták le mult üzletévüket.

Jonel Comsa született 1878-ban Saliste. Régi kereskedői családtól származik. Vezérigazgatója a Banca Centrala pentru Industrie si Gomert kolozsvári pénzüintézetnek 1920 óta. Organizálása alatt vett részt intézete a Sodronyipar, Ghires és a Tordai Üveggyár alapításában.

Banca Poporală Institut de Credit S. A. Pui. Alapítási év 1907. Alaptőke 500.000 lei. Tartalék 580.000 lei. Nyereség 215.000 lei. Vezérigazgató Atanasiu Daju. Igazgatóság Dr Armand Theodorie, dr Cornel Popescu, dr Vasile Antal, dr Aurél Muntean, Atonasiu Daju, Emil Vladislav, Nicolau Stoica, Nicolau Sârbea, Izidor Satum. Fiók Hăţeg.

Történeti fejlődés:

A vidék kiscgazda közönségének hathatós támogatását tűzte ki célul ez a pénzüintézet, mely hivatásának tökélehetőségének

megfelelően eleget is tett. Daju vezérigazgató agilitásával és előzékenységével az igazgatóság és a közönség teljes elismerését vívta ki magának.

Banca de Credit Agricol S. A. Oravita (jud. Caras Severin). Alapítási év 1928. Alaptőke 1.000.000. Vezérigazgató Novac Nicolae. Igazgatósági tagok: Budu Traila, Ghercea Petru, Jacobici Torna és Petrica Martin.

Történeti fejlődés:

Mezőgazdaságunk fejlesztésének szükségessége és az e téren igen megnövekedett hitel-igények kielégítése keltették életre ezt a pénzüintézetet. Az előlegezett bizalom teljesen indokolt ezzel a kitünően vezetett pénzüintézettel szemben.

Banca A. Garabet S. A. Bistriţa. Táviratcim «Garabet». Alapítási év 1907. Alaptőke 1.000.000 lei. Tartalék 573.349 lei. Nyereség 100.983 lei. Vezérigazgató dr Joan Garabet. Részvények száma és névértéke 20 ezer darab á 250 lei.

Történeti fejlődés:

A Garabet Bankház 1907-ben alakult, mint egyéni cég, mely később családi részvénytársasággá alakult át. Szűk keretek között kezdte meg a pénzüintézet működését, amely évek hosszú során át becsületes és korrekt munkával a közbizalmat maga számára megnyerte. A bistriţai közgazdasági életben fontos szerepet tölt be, mert a kis existenciák törekvé-

seit támogatja hitelnyújtásával. Az 1 millió részvénytőkén kívül 573.349 leit tesznek ki a tartalékok, míg a betétek összege több, mint 2 millió leit tesz ki. A szolid vezetés és a mobilitás megőrzése azok a főelvek, melyek ezt a vidéki viszonylatban álló pénzügyintézet működésében irányítják.

Banca Invățătorilor S. A. Cluj. Táviratcím «Lehrerspar-kassa». Alapítási év 1920. Alap-tőke 1,000.000 lei. Tartalék 166.324 lei. Nyereség 246.875 lei. Vezérigazgató J. G. Capra-riu.

Történeti fejlődés:

A tanítók anyagi helyzete már régen megkövetelte, hogy megfelelő támogatóra találjon, mely finansziális érdekeinek védelmét tűzné ki célul. Ez az óhaj ment teljesezésbe akkor, amikor ez a kis bank megalakult. Ugy látszik, a tanítói kar mellette áll ennek a pénzügyintézetnek és feladatává tüzte ki annak támogatását. A 28 százalékos nyereség annak az abszolút bizalomnak kifejezője, amivel a betétesek az intézet iránt viseltetnek.

Banca Dacia S. A. Oravița (jud. Caras Severin). Alapítási év 1927. Alap-tőke 5,000.000 lei. Igazgató Mircu Traian. Igazgató-sági tagok: Țaran Axentie, Șurlaș György, Mircu Traian és Duma József.

Történeti fejlődés:

Még egy év sem telt el az intézet megalakulása óta, azon-

ban már is előrelátható jövőbeni fejlődésének oly nagy vonala, mely meglepetést fog kelteni bankkörökben. Mircu Traian igazgató ismert szakember, akinek személye garانتálja a pénzügyintézet prosperitását.

Banca Poporala S. A. de Credit, Industrie și Comerț, Dej. Alapítási év 1901. Alap-tőke 4,000.000 lei. Tartalék 1,150.000 lei. Nyereség 1,030.391. Vezérigazgató Rus Simon. Igazgató-ság: Dr Boca J., Peculea M., Mezei J., Pop P., dr Hango V., Tarnița D. J.

Történeti fejlődés:

A dési Népbank a legjelentősebb intézetek egyike. A múlt évet jellemző pénzügyhiány dacára is megtartotta azt a pozíciót, mit korrekt és becsületes munkájával megszerzett magának. A fejlődés bizonyos mérvét érte el a váltószámlán, amely 13,888.600 leiről 14,685.890 leire emelkedett, míg a betétekben csaknem másfélmillió emelkedést ért el. Rus Simon vezérigazgató személyében olyan szakember áll a pénzügyintézet élén, akinek vezetése alatt annak fejlődése biztosítva van.

Banca Romaneasca din Valea-Someșului S. A. Dej. Alapítási év 1923. Alap-t. 4,000.000 lei. Tartalék 485.400 lei. Nyereség 1,214.998 lei. Vezérigazgató: Dr Joan Prodan. Igazgató-ság: Hermann F., Rușiția S., dr Prodan J., dr Tripon G., Bruckner A., Botha J., dr Anca G., Jonică J., Cherebețiu A., Mureșan E.

Történeti fejlődés:

A világháború után újra megindult erős gazdasági fellendülés hívta életre ezt a pénzügyintézetet, mely főként a parasztságot kívánta olcsó kölcsönrel ellátni és ezáltal boldogulásukat elősegíteni. Szerencsés bankösszeköttetései, a Banca Naționalăval, a Banca Româneascăval való szoros kapcsolat lehetővé tették, hogy a román kisiparnak is támogatója és istápolója legyen. A bank évről-évre rohamos fejlődést mutat és az 1926. évhez viszonyítva az összes aktívái 30 millió leit tettek ki, ami több mint 8 millió lei emelkedést jelent. Dr Prodan Joan vezérigazgató agilitásának köszönhető, hogy a bank üzletforgalma jelentősen emelkedett és a tartalékok 880.000 leire volt emelhetők.

Év	Alaptőke	Tartalék
	Lei	Lei
1924	4,000.000	
1925	4,000.000	77.000
1926	4,000.000	189.200
1927	4,000.000	330.940

Banca Generala a Județului Arad S. A. Arad. Alapítási év 1925. Alaptőke 6,000.000 lei. Tartalék 625.000 lei. Nyereség 1,050.000 lei. Vezérigazgató: Romanescu Grigoria. Csak három év óta áll fenn ez a pénzügyintézet, de már is domináló szerephez jutott az aradi piacon. Romanescu vezérigazgató

konceptiózus irányítása ennek a banknak üzleteredményében jut kifejezésre.

Banca Comerciala Română S. A. Cluj. Alapítási év 1926. Alaptőke 3,212.000 lei. Tartalék 131.200 lei. Nyereség 168.229 lei. Igazgató: Oliviú Pascu. A román kereskedelem támogatására alakult ezelőtt 2 évvel ez a pénzügyintézet. Programját következetesen hajtja végre és éppen azért mindinkább tért hódít magának a kolozsvári piacon.

Banca Comerciala din Maramureș S. A. Sighet. Alapítási év 1925. Alaptőke 5,000.000 lei. Tartalék 100.000 lei. Nyereség 290.443 lei, Vezérigazgató: Dr Filip Barna.

Banca Voluntarilor S. A. Cluj. Alaptőke 1,062.000 lei. Tartalék 98,386 lei. Nyereség 201.561. Igazgató: Josif Albon. Fialat pénzügyintézet ugyan, de fejlődési lehetőségeit biztosítja a szolid vezetés.

Banca Visăului S. A. Vișăul de Sus (Jud. Maramureș). Alapítási év 1921. Alaptőke 600.000 lei. Tartalék 67.231 lei. Nyereség 57.480 lei. Részvények száma és névértéke 600 drb. á 1000 lei. Osztalék 75 százalék. Vezérigazgató Dr Juga Gavrilă. Igazgatók Cuza Alexandru Andresco, dr Vasile Filipescu, dr Ioan Dan, Artemie Coman, Mihai Juga.

Vezérigazgató dr Juga Gavrilă született 1883-ban Selistea, gyakorló ügyvéd és kamarai képviselő, aki jelentős szerepet visz a politikában és számottevő vezérférfi a megye gazda-

sági életében. A „Maramarusana“ bank igazgatóságának tagja és a Mezőgazdasági Kamara tanácsosa. Nyugat-európai műveltsége, alapos felkészültsége úgy jogi mint közgazdasági téren teljes biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a vezetése alatt álló fiatal pénzügyintézet rövidesen kinövi a vidéki ke-reteket és az ország jelentős pénzügyintézetei között fog emelkedni.

Banca de Credit MăruŃ și Economii S. A. Bistrița. Alapítási év 1927. Alaptőke 250.000 lei. Tartalék 25.002 lei. Igazgató Ullmann Áron.

Fejlődési történet:

A Banca de Credit MăruŃ a Joint támogatásával alakult intézet és főcélja szerény kölcsönökkel támogatni a vidék hiteligénylőit és egyben takarékosagra nevelni a közönséget. Szüksős anyagi eszközei birtokában is hivatásának a legteljesebben tesz eleget.

Banca Oravițana S. A. Oravița. Táviratcim Banca Oravițana. Alapítási év 1892. Alaptőke 4,100.000 lei ebből azonban 900.000 lei csak 1929 márciusában lesz teljesen befizetve a tiszta nyereségből. Tartalék 2,214.624 lei. Nyereség 1,726.815 lei. Vezérigazgató Dr. Corneanu Péter. Igazgatóság Alexandrescu Jon, Bernaz Péter, Dragihici Demeter, dr. Hubian Miklós, dr. Mangica János, Murgu Vazul, Musta Virgil, Popovici Axentie, Radulea Tamás. Részvények száma és névértéke 10.000 drb á 500 lei. Osztalék 12 százalék. A Banca Nationalától 4,000.000 hitelt élvez.

Fejlődési történet:

A vidéki pénzügyintézetek sorában alig akad olyan mozgé-

kony és élénken dolgozó pénzügyintézet mint ez. Amikor 1892-ben 100.000 forinttal megalakult, a bankszakmára nem éppen a legkedvezőbb auspiciumok voltak. Heroikus küzdelmet kellett folytatnia egzisztenciális érdekeiért és ezt a munkáját valóban siker koronázta. 1900-ban 550 000 korona lett az alaptőke, amit 1914-ben 600.000 koronára emelt fel. Fejlődése a háború utáni években rohamosan fokozódott. 1920-ban 1,200.000 korona alaptőkéjét 2 millió leire emelte fel, amit 1925-ben és 1927-ben újabb tőkeemelés követett úgy, hogy ma ötmillió részvénytőke felett rendelkezik a pénzügyintézet. Tevékenységi köre már jóval túlhaladja a kisbankok üzleti körét és éppen ezért — különösen a vidék fokozott hiteligényeinek szemelőtt tartásával — parancsoló szükségesség követeli, hogy 10 millió leire emelje fel. A részvényjegyzési akció fölüyes sikere is bizonyítja a pénzügyintézet iránt megnyilatkozó közbizalmat.

Banca Comercială și Agricolă S. A. Sfântul Georghe. Alapítási év 1925. Alaptőke 2,000.000 lei. Tartalék 150.000 lei. Nyereség 335.109. Vezérigazgató: Coveșan Irimie.

Fejlődési történet:

Ez a fiatal pénzügyintézet a vidék mezőgazdaságának és kereskedelmének szolgálatában áll. Három éves működését abszolút reális eredménnyel zárta le és előreláthatólag a jövőben is azon szolid üzlet-

elvek fogják irányítani, melyek érvényesítésének köszönheti jó-hirét. Coveșan vezérigazgató tartózkodó volt minden kockázatos üzlettel szemben és ezzel nagyban hozzájárult az intézet iránt megnyilvánuló bizalom megteremtéséhez.

Banca Caras-Severinului S. A. Lugoj. Alapítási év 1927. Alaptőke 2,000.000 lei. Tartalék 60.000 lei. Nyereség 200.212 lei. Igazgató: Nicolae Purcu.

Fejlődési történet:

Még egy üzletévre tekinthet vissza ez az általános bizalmat élvező pénzüzet, már is biztonssággal halad előre fejlődése útján, mert kitűzött programját a legrigorózusabban hajtja végre és semmi olyan kockázatos vállalkozásban nem kezdett, ami veszélyeztetné reális okokon alapuló hírnevét. Purcu igazgató széles látókörű bankember, akinek vezetése alatt az intézet biztos fejlődése várható.

Banca Româna S. A. Ibașfalău (jud. Târnava-Mică.) Alapítási év 1920. Alapt. 1,500.000 lei. Tartalék 470.000 lei. Nyereség 402.950 lei. Részvények száma és névértéke 3000 á 500 lei. Legutóbbi osztalék 15 százalék. A Banca Naționalától 1,000.000 lei hitelt élvez. Igazgató: Vasile Magda. Igazgató-ság: Dr Ilarie Holom, Constantin Popp, Nicolae Negručiu, Pompilui E. Constantin, Romul Albu, Filon Holom, dr Bazil Isailă, Jon Lupean, Eugen Muntean, Joan Chișiu.

Fejlődési történet:

A pénzüzetet 1920-ban 500 ezer lei alaptőkével alakult meg. Rövid két évi fennállása után annyira megnövekedett üzleti forgalma, hogy tőkeemelést kellett végrehajtania üzleteinek zavartalan lebonyolítása érdekében. 1926-ban a részvénytőke 1,500.000 lei lett és 1928-ban végrehajtott újabb tőkeemelés folytán részvénytőkéje 3 millió lei. Szolid üzleti elvei közbecsülést szereztek ennek a pénzüzetnek és hovatovább vezetőszerpet fog vinni a vidéki pénzüzetek között.

Banca Creditul Bănățan S. A. Lugoj. Alapítási év 1920. Alaptőke 10.000.000 lei Tartalék 1,900.000 lei. Nyereség 2,687.950. Első alaptőke 2 millió lei, mely 1927-ben 10 millióra lett felemelve. Vezérigazgató: Dr Gheorghe Dobriu.

Fejlődési történet:

Fenti ténynél mi sem bizonyítja fényesebben, hogy mily szorosban kapcsolódott bele ez a bank a bánáti közgazdasági élet teremtő munkájába mint az, hogy rohamos fejlődése elé feszült várakozással figyelnek a bankok. Dr Dobriu vezérigazgató széles látóköre és financiaális képessége a pénzüzetet a fejlődés biztos útján vezet.

Banca »Gloria« S. A. Industrie și Comerț Lipova (jud. Timis Torontal.) Alapítási év 1919. Alaptőke 2,000.000 lei. Tartalék 637.848 lei. Nyereség 507.606 lei.

Fejlődési történet:

A pénzüintézet 1919-ben alakult bankügyletek bonyolítására, azonban később kereskedelmi vállalatokat is bekapcsolt érdekkörébe. Tulajdonát képezi Bäila Lipova (Lippafüred) és az »Apollo« természetes szénsavas ásványviz, melyek rentábilis vállalkozásoknak mutatkoznak a reális üzletvezetés alapján.

Banca Frontiera Banatului S. A. pentru Industrie și Comerț Lugoj. Alapítási év 1924. Alaptőke 2,500,000 lei. Tartalék 70.000 lei. Nyereség 44.629 lei. Vezérigazgató Házi Barbu. Igazgató Max Neumann.

Fejlődési történet:

Ez a pénzüintézet 1924-ben alakult és Lugoj és környékének hiteligenyeit van hivatva kielégíteni. Abszolút biztos kihelyezéseivel a betétesek bizalmát megnyerte magának és ebben leli magyarázatát megnövekedett betétforgalma. Nem nagy nyereségre törekszik, hanem tőkeerősödére és megalapozottságra, amit szolid üzletelveivel eddig részben meg is valósított.

Banca Agrară S. A. Cluj. Táviratcim «Agrară». Alapítási év 1920. Alaptőke 55,000.000 millió lei. Tartalék 4,232.819 lei. Nyereség 7,904.294 lei. Vezérigazgató Esca Aurel. Fiók: Timișoara, Beiuș, Lipova.

Fejlődési történet:

Alig van pénzüintézet, mely annyira hivatása magaslatán

állana, mint éppen ez az alig egy évtizede fennálló bankintézet. Pénzügyi kapcsolatai révén rohamos fejlődést mutat és jelentősen megnövekedett tőkéivel és fiókiszervezetével egyik legnagyobb közgazdasági faktor lett.

Vezérigazgató Esca Aurél, szül. 1884-ben Porumbacul de sus községben. Évek hosszú során át a bank pályán sikerrel dolgozik és vezető állást töltött be a Banca Marmorosch Bank pénzüintézet kolozsvári és külföldi fiókjainál. Törhetetlen energia, körültekintő óvatosság, üzletek kötésénél a helyes megítélés jellemzik közgazdasági tevékenységét. Mindezen képességek predestináltak arra, hogy 1927-ben a fenti pénzüintézet élére álljon és annak ügyeit sikerrel vezesse további fejlődése útján.

Enescu Iuliu igazgató szül. 1881-ben Simon községben. Tanulmányai befejezése után a közgazdasági életben jutott rövid idő alatt fontos szerephez és amidőn a fenti pénzüintézet megalakult, az igazgatóság benne ismerte fel azt a vezetésre alkalmas kitünő szakembert, aki egyben letéményese is a nagy jövőjű pénzüintézet fejlődésének.

Barcaroznyói Előlegezési Egylet R. T. Răsnov (jud. Brașov). Táviratcim «Vorschuss». Alapítási év 1891. Alaptőke 500.000 lei. Tartalék 12.254. Nyereség 202.788 lei. Igazgató Johann Rhein. A részvények száma és névértéke 10.000 darab á 50 lei. Legutóbbi osztalék 24 százalék.

Fejlődési történet:

A pénzüintézet mult évi működéséről hü képet tár elénk az elmúlt üzletév mérlege. A részvénytőke ugyan nem nagy, de a jelentős tartalék bizonyítja azt az óvatos bankpolitikát, amit a pénzüintézet fennállása

óta folytat. Szolid üzleti elvei szerezték meg ennek a banknak azt a megbecsülést, amit munkája révén valóban kiérdemel.

Barcasági Polgári és Földmives Bank Rt. Codlea (jud. Braşov). Távirati cím «Landbank». Alapítási év 1872. Alapítóke 12,000.000, ebből befizetve 5,250.000 lei. Tartalék 1,488.006 lei. Nyereség 1,083.023 lei. Fiókok: Ghimbav, Vulcan. Igazgató: M. Foith.

Fejlődési történet:

Tulajdonképpen 1872-ben alakult a vállalat, mint szövetkezet, mely — miután tevékenysége körét a viszonyoknak megfelelően ki kellett terjesztenie — 1908-ban részvénytársasággá alakult át. A vidék fokozott hiteligenyeinek kielégítése céljából többiben emelte fel alapítóját, most pedig az engedély birtokában 12 millió leire emeli alapítóját, miből 5,250.000 lei már be is van fizetve. A vidék polgárságának és földmiveseinek bizalmából nőtte ki magát középbankká és előreláthatólag a fejlődés útján csak emelkedni fog. Foith igazgató reális üzletelvi csak növelik az intézet kitűnő hírnevét.

Baróti Takarékpénztár Rt. Baraolt, (jud. Treie Scaune). Távirati cím «Baróti takarékn. Alapítási év 1883. Alapítóke 3,000.000 lei. Tartalék 411.792 lei. Nyereség 210.453 lei. — Részvények száma és névértéke 20 ezer darab á 150 lei. 1927. évre osztalékot nem fizetett. Vezérigazgató: Biró István, volt

felsőkereskedelmi iskolai tanár. Helyettes igazgató: Dánár István. Igazgatóság tagjai: Bardez Samu, Benedek H. János, dr Fábian László, Gáspár Albert, Márkó György, Nagy I. József, Székely Lajos.

Fejlődési történet:

1883-ban alakult 5000 forint alaptőkével, 1914-ben a részvénytőkét 200.000 koronára, 1919-ben 1,000.000 koronára, 1920-ban 750.000 leire, 1921-ben 1,200.000, 1923-ban 1,500.000 leire, 1927-ben 3,000.000 leire emelték.

Biró István vezérigazgató volt ref. felsőkereskedelmi iskolai tanár Brassóban. Földbirtokos. 1878. született Brassóban.

Besztercei Hitelbank R. T. Bistrița. Táviratcím: »Hitelbank Alapítási év 1906. Alapítóke 5,000.000 lei. Tartalék 1,500.000 lei. Nyereség 382.503 lei. Vezérigazgató: Schau Jenő.

Fejlődési történet:

Ez a pénzüintézet szerény kezek között kezdte meg működését, mely a szakavatott vezetés folytán évről-évre nyert jelentőségében úgy, hogy ma a vidéki pénzüintézetek között az első, között foglal helyet. Saját székháza a mérlegben 150.000 leiben van felvéve, holott annak reális értéke jóval nagyobb. Kiterjedt üzletköre megkövetelte, hogy részvénytőkét 5 millió leire emelje fel. A részvényjegyzés be is fejeződött, a teljes részvénytőke be lett fizetve, mely a pénzüintézet további fejlődésének jelentős hatása előrelátható a következő

üzletévekben. A bank iránt megnyilvánuló bizalom jele a betétkönyveken és folyószámlán befizetett jelentős összeg, mely a múlt évben több mint 10 millió leire emelkedett.

Belényesi Hitelbank R. T. Beiuş (jud. Bihor) Táviratcim: »Hitelbank« Alapítási év 1910. Alaptőke 400.000 lei. Tartalék 36.400 lei. Nyereség 93.916 lei. Vezérigazgató: dr. Gurka Gyula. Igazgatóság: Tobiasz N. dr. Gurka Gy. Chidişoan A. Pollitzer S. Jordán D. dr. Pollitzer A.

Fejlődési történet:

1900-ban alakult ez a kis vidéki bank, mely adott viszonyai mellett is igyekezett hivatásának megfelelni. Fokozatosan emelte fel alaptőkét és az újabb tőkeemelési engedély birtokában teljes sikerrel fogja végrehajtani azt a programot, amit kitűzött magának. Dr. Gurka vezérigazgató a modern kor szellemének megfelelően irányítja a pénzügyi ügyeit.

Biharkörösvölgyi Takarékpénztár Aleşd (jud. Bihor). Alapítási év 1890. Alaptőke 750.000 lei. Tartalék 290.646 lei. Nyereség 194.969 lei. Vezérigazgató: Jakabfy József. Igazgatóság: Jakabfy J. dr. Jakob J. Kocsiss B. dr. Fortunescu C. dr. Földes M. Jakabfy L. Schwartz J.

Fejlődési történet:

Csaknem négy évtizede fejt ki a Körösvölgyében élénk tevékenységet ez a jönevű pénzügyintézet, mely a korrektül vezetett és hivatása magaslatán

álló kisbankok típusát testesíti meg. Jakabfy József vezérigazgató méltán érdemel osztatlan elismerést azért a sikeres munkáért, amit intézete fejlődése érdekében kifejtett.

»**Bihorean**« Institut de Credit şi Economii S. A. Oradea Táviratcim: »Bihoreana« Alapítási év 1899. Alapt.: 10,000.000 lei. Tartalék 5,000.000 lei. Vezérigazgató: Dumitrescu N.

Fejlődési történet:

A biharmegyei és nagyváradi román társadalom vezető férfiai 1898-ban elhatározták, hogy Nagyváradon pénzügyintézetet alakítsanak a román közönség hiteligényeinek kielégítésére. 600 ezer korona alaptőkével kezdte meg a működését s a mintaszerű vezetés és a szolid kihelezési politika már az első években Nagyvárad jelentős pénzügyintézetei sorába emelte. 1907-ben alaptőkét 1,200.000 koronára emelte és dr. Pop Coriolan vezérigazgató szakszerű vezetése jelölték meg a további fejlődésének útját, mely a háború utáni években érte el sikereiben gazdag etapját. Alaptőkéjének további emelése azért is szükségessé vált, mert több ipari és kereskedelmi vállalat finanszírozása nagyobb tőkét igényelt. Ma az intézet teljes reorganizálás alatt áll.

Bihar megyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank R. T. Oradea. Táviratcim Biharkassa. Alapítási év 1872. Alaptőke 72,000.000 lei. Tart.: 25,000.000 lei. Nyereség 6,537.468 lei. Vezérigazgató Szemere Miklós.

Részvények száma és névértéke 420.000 á 125 lei. Osztalék 19'2 százalék.

Fejlődési történet:

A Biharmegyei Takarékpénztárt 1872-ben a közszükséglet hívta életre, hogy az abban az időben Nagyváradon a magánfelek által nyújtott kölcsönök horribilis kamattételeit le-törje. Az intézetet 100.000 forint részvénytőkével Biharvámegye illusztris vezető férfiai alapították, akik között báró Döry József, Beöthy Andor, Szunyogh Péter, Szunyogh Szabolcs, Rádl Ödön, Ritoók Zsigmond, Kőváry Tivadar, Román József, Andrányi Lajos, Szy József, Adler Ignátz, Weinberger Jakab urakat látjuk. Az alakuló közgyűlés 1872 július 14-én tartatott meg, azon Beöthy Andor alispán elnökölt. Az intézet 1872-ben működését ott kezdette meg, ahol az jelenleg is — természetesen fejlődésének megfelelő nagyobb kerek-tekben — működik. A forgalom várakozáson fölüli lendületet vett és a bizalom az intézet iránt folytonosan növekedett, annyira, hogy pár év alatt takarékbetétek a 2,000.000 forintot meghaladták. Az osztalék már a második évben 16 százalékot tett ki és 1883-ban már 28 százalékra emelkedett, bár a bank a legszolidabb kamattételek mellett dolgozott. A 100 forint névértékű részvények ezidőben már circa 270—280 forintjával képezték forgalom tárgyát. Az 1875 évi kereskedelmi törvény életbelépte folytán az intézet megfelelően

átszerveztetett. Az 1894 évi és a László-malom bukásával kapcsolatban a nagyváradai piacon előállott nagy nehézségek az intézetet azért nem érintették, mert báró Königswarder Hermann és gróf Tisza István támogatása folytán az intézet még oly időkben is, amidőn más bank ezt nem tudta megtenni, minden kötelezettségét a legpontosabban és fennakadás nélkül tudta teljesíteni. 1895-ben a Takarékpénztárt a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank affilialta és annak igazgatóságába Fellner Henrik, Fehér Miksa és Szirmai Arthur urakat delegálta és az intézet alaptőkéjét 400.000 forintra emelte fel. 7 év után az affiliációs viszony megszűnt s az intézet megerősítése több izben keresztül vitt tőkeemelésekkel eszközöltetett. Így 1904-ben 1,200.000 koronára, 1906-ban 1.800.000 koronára, 1911-ben 2,400.000 koronára, 1912-ben 4,800.000 koronára, 1908-ban kezdette meg az intézet azóta hatalmas arányokban kifejlődött iparpártolási programját, melynek első etappejaként szorosabb összeköttetést létesített a Moskovits Farkas és Társa cipőgyári céggel, amelynek 500.000 korona alaptőkével részvénytársasággá való átalakítását 1910-ben vitte keresztül és ugyanakkor egy ötemeletes modern gyárépületet épített. E cipőgyárból lett a későbbi Hungária s a jelenlegi »Derby« cipőgyár, amely ma 20 saját fióküzletével Románia egyik vezető cipőgyára. Ugyancsak 1910-ben szoros összeköttetést létesített a Krausz Béla és Társa

féle peceszöllősi sörgyárral, amely jelenleg a Dréher-Hagenmacher sörgyár tulajdona. Az 1910-ben Biharvármegye legtekintélyesebb gazdáit által alapított »Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézet R. T.« alapításához a Takarékpénztár 100.000 korona részvényjegyzéssel járult hozzá. Részt vett a Takaréknak még a Bihar nyomda r. t. és a Tátray és Társa Vasöntőde r. t. (a jelenlegi Phoebus vasöntőde) finanszírozásában és részvénykibocsátásában. Mindezekkel bizonyítván az iparpártolással kapcsolatos uttőrvő tevékenységét. 1912-ben a háborút megelőző általános pénzügyi krízis következtében az intézet a három budapesti vezető bankkal, amelyek a Takaréknak alapítke-emeléséből jelentékeny részt vettek át, szerződéses viszonyba lépett, amely körülmény lehetővé tette, hogy a világháború idején is a Takaréknak minden várakozásnak a legjobban megfeleljen és zárszámadásait is évről-évre kedvező eredményre zárhassa le. 1918-ban magában olvasztotta az 1890-ben alapított kitűnő hírű Gazdasági és Iparbankot, amelynek folytán a Takarékpénztár alapítkeje 5,000.000 koronát és nyílt tartalékai cirka 2,500,000 koronát tettek ki. 1922 év tavaszán az intézet fejlődésének újabb etappéjéhez érkezett és felfrissült igazgatósággal igyekezett az új helyzetnek megfelelő alapokra helyezkedni. 1923-ban alapítkejét 6,000.000 leire, 1925-ben 12,000.000 leire és 1927-ben 60,000.000 leire emelte fel,

amely után a nyílt tartalékai cirka 25,000.000 leit tettek ki. Ezen legutóbbi hatalmas tőkeemelés részben a londoni pénzpiacra effectuáltatott és az intézet a legelső volt az összes romániai pénzintézetek között, amely úgy részvényelhelyezés mint tekintélyes és állandó hitelszerzés formájában a londoni piaccal összeköttetést tudott létesíteni. Jelenleg az intézet érdekköréhez a következő iparvállalatok tartoznak: A »Derby« cipőgyár r. t., Feketeerdői Üvegyár r. t., a »Flora« Stearingyertya és szappangyár, »Primus« házicipőgyár, amely iparvállalatok több mint 1300 embert foglalkoztatnak. Nagykárolyban 1928 szeptember havában az ott 60 éve fennálló kitűnő hírű Nagykárolyi Önsegélyező Népbankot az intézet fiókjává alakította át, ezenkívül a Bihardiőszegi Takarékpénztárral és az Élesdi Bank rt.-vel affiliációs viszonyban van. Főbb mérlegadatok 1928. augusztus 31-éről: Teljesen befizetett saját tőke: 72,000.000 lei. Takaréknak betétek 119,926.000 lei. Váltótárca 93,513.000 lei. Folyószámla és jelzálog kölcsönök 113,489.000 lei. Az intézet elnöke gróf Tisza Kálmán, igazgatósági tagjai Nicolae Butculescu a román királyi uradalom igazgatója, Bukarest, dr. Beöthy László ny. miniszter, dr. Ciffra Kálmán ny. főispán, Diósi Lajos fatermelő, dr. Dénes Sándor nagyiparos, Fráter Barnabás ny. alispán, földbirtokos, Gordon Holmes vezérigazgató, London, dr. Gróza Péter v. miniszter, országgy. képviselő.

selő, dr Popa György szenátor, közjegyző, Richard Sefton Turner vezérigazgató, London.

Szemere Miklós Nagyvárad. Született Nagyváradon 1887-ben. Iskola tanulmányait Nagyváradon, Budapesten és Wienben folytatta 1906-ban belépett a Magyar Általános Hitelbankba s attól 1922-ben mint a nagyvárad-i fiók főnöke vált meg s elfoglalta a Bihar megyei Takarékpénztár vezérigazgatói pozícióját, amelyet ma is betölt. A Magyar Általános Hitelbank nagyvárad-i fiókjának nagyarányú fejlődésében — több mint másfél évtizedes intenzív munkájával — orosz-lánrésze volt. A régi jó hírű Bihar megyei Takarékpénztár vezetése alatt igen nagy arányokban fejlődött s az intézet alaptőkéjét 1922-től kezdve 3,000.000 leiről 72,000.000 leire emelte fel s ugyancsak nagy mértékben fejlesztette az intézet érdekeltiségéhez tartozó ipari vállalatokat, mint a „Derby” cipőgyár r. t., a Feketeerdői üvegyár r. t., a „Primus” Házi cipőgyár, a „Flor” Sbringyertya és Szapangyár r. t., mely vállalatoknál ügyvezető igazgatói minőségben irányító szerepe van. A Romániai Gyáriparosok Országos Egyesülete nagyvárad-i körzetének elnöke. A Nagyvárad-i Kereskedelmi Csarnok társelnöke. A Bankszindikátus alelnöke. A Nagyvárad-i Keresk. és Iparkamara igazgató tanácsának tagja. A Feketeerdői üvegyár r. t. alelnöke, ezeken kívül számtalan szociális és kulturális egyesület vezetőségének tagja.

Bánáti Hitelbank R. T. Timișoara. Táviratcim: Banatkredit. Alapítási év 1907. Alaptőke 5,000.000 lei. Tartalék

1,457.080 lei. Nyereség 1,038.324 lei. Igazgató: Forgács Jenő. Az igazgatóságában azonkívül anyaintézete képviselőjében ifj. Szana Zsigmond és Róna Árpád igazgatók foglalnak helyet. Ugyancsak tagja az igazgatóságnak Szabolcska Mihály a neves költő-pap is. A Bánáti Hitelbank rt. jól megalapozott szolid intézet. Ujabbban Menetjegyirodája is van. A bank a Temesvári Bank érdekeltiségéhez tartozik és elnöke Szana Zsigmond.

Fejlődési történet:

Az intézet 1906-ban alakult az akkori Korona Bank m. sz.-ből 450.000 korona alaptőkével. 1911-ben 900.000-re, 1924-ben 1,500.000-re, 1926-ban 5,000.000 leire emeltetett az alaptőke. Az intézet alaptőkéjének 10,000.000 leire való emelése előkészítés alatt van. A bank korábban főleg törlesztéses jelzálogkölcsönök folyósításával foglalkozott és csak az utóbbi években, mióta az intézet vezetését Forgács Jenő jelenlegi ügyvezető igazgató vette át, tért a többi banküzleti ágak kultiválására.

Ügyvezető igazgató *Forgács Jenő* kiváló szakember, aki korábban a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nagykanizsai fiókjának volt főnökhelyettese

Fejlődésének fontosabb adatai a következők:

Év	Betétek	Váltótárca		Tiszta Nyereség
1925	12,589.678	3,876.673		171,724.09
1926	26,597.062	11,148.601		396,678.15
1928 jun.	72,871.645	48,986.590	(1927. XII.)	10,38.324.93

Forgács Jenő érdeme az, hogy a bank év-ről-évre a legszebb eredményeket mutatja mérlegében úgy, hogy ma már Bánát egyik legforgalmasabb és legproduktívabb intézete.

Bihardiőszegi Takarékpénztár R. T. Diósig (jud. Bihor.)
Táviratcim: Takarék. Alapítási év 1897. Alaptőke 200.000 lei. Tartalék 300.000 lei. Nyereség 137.496 lei. Igazgató: Wendler Ernő. Részvények száma és névértéke 4000 drb á 50 lei
Legutóbbi osztalék 24 százalék.
Vezérigazgató: Wendler Ernő.
Igazgatóság: Weinberger Bertalan elnök, Nemes István al-elnök, Ansalány Sándor pénztárnok, Balogh János, Fias Kálmán, Kun Ferenc, Rosenfeld Izidor, Rosca I. György, Szász Gyula, Ternyei Ármin, Váradi Sándor, Wendler Ernő.

Fejlődési történet:

1897. évben a nagyváradai Gazdasági és Iparbank segítségével alapította Weisz Jakab diószegi malomtulajdonos, ki az intézetnek 1915-ig vezérigazgatója volt. Alakult 80.000 korona alaptőkével. 1911-ben fel lett emelve 160.000 koronára, 1924-ben a mai 200.000 leire lett felemelve. 1927-ben engedélyt nyert az intézet az alaptőkének 1 millió leire leendő felemelésére, mely most van folyamatban.

Bihari Bank és Kereskedelmi R. T. Oradea. Táviratcim: Bankó. Alapítási év 1919. Alaptőke 3,000.000 lei. Tartalék 400.000 lei. Nyereség 287.436 lei. Részvények száma és névértéke 6000 drb á 50 lei. Vezérigazgató: Engel Arnold.

Igazgatóság: Tempelean Dezső Biharmegye alispánja elnök, dr Reu Illés v. rendőrprefektus alelnök, Engel Arnold vezérigazgató, Engel Kornél igazgató.

Fejlődési történet:

1919-ben 300.000 korona alaptőke. 1922-ben 1,500.000 leire, míg 1928-ban 3,000.000 leire emelte fel alaptőkét. A bank eleinte főként deviza üzletek kötésével foglalkozott, később a banküzlet többi ágait is bevezette. A kezdet szerény kerete folyton szélesbedik és máris előrelátható az a fejlődés fokozatos vonala, melyen ez a szolid alapon vezetett pénzüintézet halad.

Bodenkredit A. G. Sibiu. Táviratára: Bodenkredit. Alapítási év 1873. Alapt. 60,000.000 lei. Tartalék 31,935.733 lei. Nyereség 11,818.949 lei. Vezérigazgató: Dr Schullerus Félix. Igazgatóság: Malbaum F., dr D. Czekelius, dr F. Schullerus. dr C. Ulbrich, G. Binder, S. Dachler, L. Fuchs, dr F. Fuss, I. Herbert, D. W. Kraft, H. Schöpp J. Uhl.

Fejlődési történet:

A szász pénzüintézetek sorában a legelőkelőbb helyet foglalja el ez a több mint egy félszázaddal alakult pénzüintézet. A komoly és kitartó munkát képviseli ez a bank, mely minden körülmények között helyes meglátással szolgálta a vidék közgazdasági élet érdekeit. Gazdasági életünk mindannyi megnyilvánulását figyelemmel kísérte és mindenkor

készséggel állott a hitelt kereső közönség rendelkezésére. Az utóbbi éveket jellemző általános krízis dacára dr Schullerus Félix vezérigazgató agitálásával, kitűnő financiális képességével sikerült leküzdeni a viszonyokból következő akadályokat. A korrekt vezetés és a minden kockázatot kizáró üz-

leti politika továbbra is biztosítják a pénzüzetet jó hírét és prosperitását. Dr Schullerus Félix vezérigazgató elsőrendű közgazdász, több vállalatnak és intézetnek megteremtője, kitűnő szakismeretei és nagy kultúrája révén a szász közgazdasági és kulturális életben vezető szerepet visz.

Év	Betét	Alaptőke	Tartalék
1920	36,459.941	14,000.000	4,704.875
1921	38,893.099	18,000.000	5,538.483
1922	56,854.677	25,000.000	6,727.383
1923	61,277.400	30,000.000	8,746.467
1924	101,497.989	52,000.000	15,699.515
1925	200,841.947	54,000.000	20,946.066
1926	221,008.089	57,000.000	26,872.438
1927	305,059.242	60,000.000	30,435.738

Bánáti Német Bank R. T. Temesvár. Alapítási év 1926. Alaptőke 5,000.000 lei. Vezérigazgató: Reiszter Antal.

Reiszter Antal született Torontalmegye Gottlob 1888-bm. 1906-tól 1909-ig az Angol Magyar Bank, Budapest. 1910-tól 1919-ig a Mezőgazdasági Hitelbanknál Temesvár. 1920-tól 1927-ig a Sváb Kereskedelmi és Iparbank kiváló vezérigazgatója. 1926 óta a Bánáti Német Bank alapítója és vezérigazgatója.

Bocsa-Montani Takarékpénztár. Bocsa-Montana, (jud. Caras-Severin). Alapítási év 1872. Alaptőke 1,200.000 lei. Tartalék 446.497 lei. Nyereség 226.536 lei. Vezérigazgató: Dr Blaschuty Sándor. Igazgatóság: Mihályi M., Kafka P.,

Marcu J., Gaşpar M., Stich A., Salm M.

Fejlesztési történet:

Ez a jóhírű pénzüzetet több, mint egy félszázada dolgozik a környék gazdasági fellendülése érdekében. Ebben a munkában őszinte támogatója volt a hitelt igénylő publikum. Körülbelül 10 milliós betét szerepel a legutóbbi mérlegében, ami az intézet iránt megnyilvánuló törhetetlen bizalomnak a jele. Dr Blaschuty igazgató érdeme, hogy a pénzüzetet a kijelölt uton halad.

«**Brasoveana**» Bank és Kereskedelmi Rt. Braşov. Táviratcím: «Brasoveana». Alapítási

év 1907. Alaptőke 1,000.000 lei. Tartalék 230.000 lei. Nyereség 160.000 lei. Vezérigazgató: Arseniu Vlaicu.

Fejlődési történet:

Szerény keretből nőtte ki magát ez a kis pénzüzet, mely életrevalóságának jelét adja az elért jó üzleteredmény alapján.

Brenndörfer Vorschussverein A. G. Bod (jud. Braşov). Alapítási év 1880. Alaptőke 1,000.000 lei. Tartalék 360.000 lei. Nyereség 286.375 lei. Részvények száma és névértéke 20000 darab á 50 lei. Legutóbbi osztalék 16 százalék. Vezérigazgató: Kellner Pál. Igazgatóság: F. Klein, G. Schuster, S. Dworschak, G. Seimen, G. Schmidts, M. Rothenbacher, J. Schneider, A. Liess.

Fejlődési történet:

A fenti pénzüzet 1880 február 14-én, mint szövetkezet alakult, mely 1909 január 1-én alakult át részvénytársasággá 130.000 korona alaptőkével, 1920-ban a részvénytőkét 240 ezer koronára emelték fel, mely 120.000 leire lett átváltoztatva. A bank további fejlődése szükségessé tett újabb tőkeemelést, mit 1926-ban végre is hajtottak, mikor is 400.000 lei lett a részvénytőke; a következő évben pedig 1 millióra emeltették. A pénzüzet a bankügylet minden ágával foglalkozik és értékes munkásságot fejt ki a vidék közgazdasági életében.

Brassói Népbank R. T. Braşov. Táviratcím: »Népbank«

Alapítási év 1883. Alaptőke 15,000.000 lei Tartalék 6,300.000 lei. Nyereség 3,756.825 lei. Vezérigazgató: Bartos Béla. Igazgató: Joó Győző. Fiók: Apaşa Cernatfalău, Miercurea-Ciuc, Cohalm. Részvények száma 120.000 darab á 125 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 20 százalék. A Banca Naţionalától 5,000.000 lei hitelt élvez. Elnök: Simay Gerő, alelnök: dr. Szele Béla, igazgatósági tagok: Bajkó Barabás, Goldfinger Adolf, Harmath Zoltán dr., Molnár Károly Nagy József, Sárossy Lajos, Szabó Béni.

Fejlődési történet:

1883-ban alakult Brassói Első Takarékos és Önszegélyző Szövetkezet címen. 1905-ben alakult át részvénytársasággá 100.000 korona alaptőkével.

Bartos Béla vezérigazgató született 1886-ban Brassóban. 1905-ben pályáját a Brassói Népbanknál kezdte meg és ennek a Banknak a kötelékében haladt előre mint cégjegyző, majd 1922-ben ügyvezető igazgató és 1927-ben az intézet vezérigazgatója lett. Ő alatta fejlődött fel az intézet mai vonalára és építette székházát.

Brassói Népbank ügyvezető igazgatója Joó Győző, született 1884-ben Nagyenyeden. Brassóban állami felső kereskedelmi iskolai tanár majd igazgató; 1918. év után az ev. ref. felső kereskedelmi iskolák rektor igazgatója. A Brassói Népbank 1927 áprilisban ügyvezető igazgatónak hívta meg. Nevezett a gyorsírás kiváló művelője és egy gyorsírási szakkönyvet is adott ki.

Banca Pastorul S. A. Pecica (jud. Arad). Alapítási év 1924. Alaptőke 1,800.000 lei. Tartalék 200.000 lei. Nyereség 480.000. Részvények száma 3600 darab á 500 lei névértékben. Osztalék

15 százalék. Igazgató: Rusu Petru.

Banca Romanească S. A. București. Táviratcim: »Romanească« Alaptőke és tartalékok 457,700.000 lei. Fiókok: Arad, Braşov, Cluj, Fagaraş, Oradea, Satu-Mare, Sibiu, Târgul-Mureş, Timişoara. Affiliált bankok: Banca Albajului, Bozovici. Banca Economul, Cluj. Banca Romanească din Valea, Someşului, Dej. Banca Corvineana, Hunedoara. Banca Comerciala şi Industrie din Valea Târnovei, Dicio-Sanmartin. Banca Românească a Banatului, Lugoj. Banca Oraviţeana, Oraviţa. Banca Mujejană, Reghinul-Săşesc. Banca Murejană, Sighişoara-Marus. Banca Sebeşana, Sebeş-Săşesc. Banca de Credit din Sfântul-Gheorghe. Banca Mehedinţului, Turnu-Severin.

Aradi fiók:

Marcus Mihály dr. a Banca Romaneasca aradi fiókjának igazgatója 1874-ben született Gyulán, nagyváradi gymnaziumban érettségizett, Budapesten szerezte jogi doctorátusát. Európai látóköri közgazdasági és pénzügyi szakember, aki elméleti tudását, mint az aradi Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, a Banca Romaneasca Erdély-

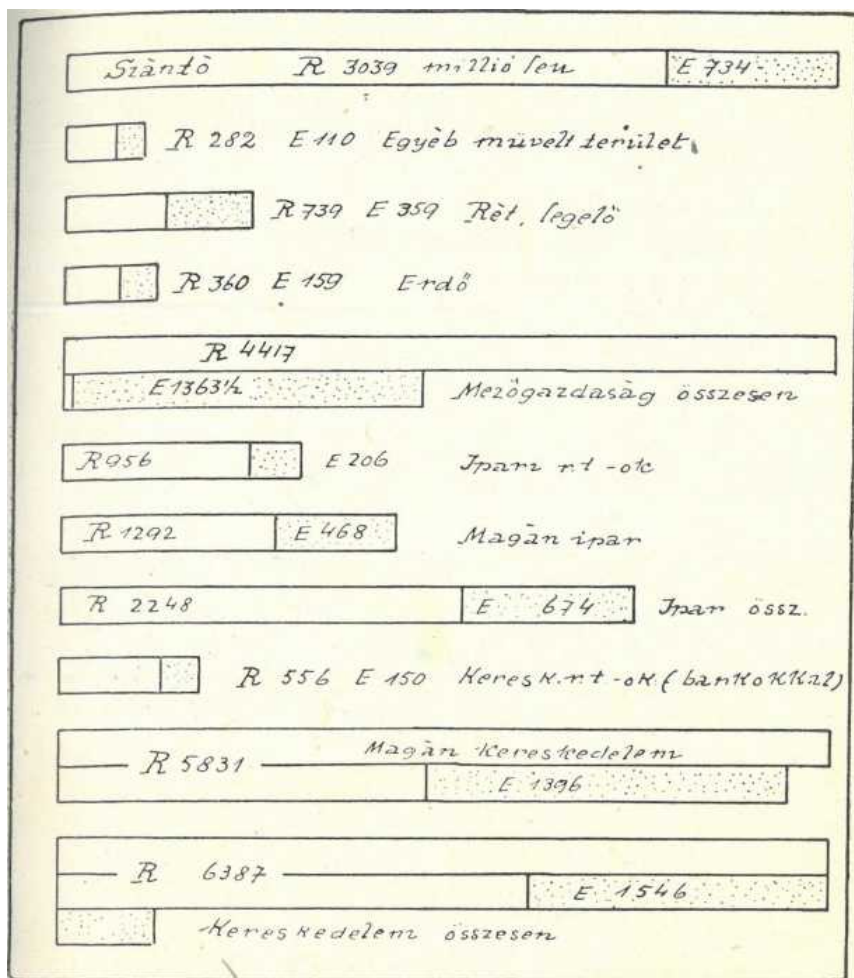
Bánsági vezérfelügyelője, az aradi Cukorgyár és kötöttszövőgyár administrator delegueje, mindig gyakorlati értékeké tudja váltani. Nagyvonalu és tágerületet átölelő pénzügyi és közgazdasági munkásságát méltán egészíti ki a különböző nemzetiségeket közös munkára összefogó szervező ereje. Politikai tevékenységet, mint szenátor mindig a megértés és szociális előrelátás jegyében fejt ki.

Banca Naţională a României S. A. Sedint în Bucureşti. Adr. telegr.: »Bancanat« Alaptőke 100,000,000 lei. Kormányzó Bureleanu. Kirendeltségek: Arad, Braşov, Cluj, Deva, Fagaras, Lugoj, Oradea, Satu-Mare, Sibiu, Sighetul-Marmaros, Sighişoara, Simleul-Silvaniei, Tg-Mureş, Turnu-Severin.

Banca Marmorosch Blanc & Co S. A. Sedint în Bucureşti, Adr. tel.: «Blancbanca». Alaptőke és tartalékok 307 millió 900.000 lei. Sucursale: Arad, Braşov, Cluj, Oradea, Targul-Mures.

Banca Comercială Italiană şi Română S. A. R. Bucureşti. Alaptőke 100,000,000 lei. Adr. Tel.: «Romcomit». Fiókok: Timişoara, Arad, Cluj, Sibiu.

Az adóterhek megoszlása foglalkozási
ágak szerint.

R = Össz—România. E = Erdély és Bánát.

A fekvő oszlopok *e g é s z* hosszúsága mutatja az egész Románia, a bepontozott részek Erdély és Bánát a *d ó k ö t e l e s j ö v e d e l m é t*, foglalkozási ágak szerint. Figyelemre méltó a magán kereskedelem nagy megterhelése.

Dr Fred Sigerus idézett műve 104—105. 1926. évi adatok. Kihagytam az adóköteles házbér jövedelem kimutatását, mint ami nem sorozható foglalkozási ágak közé.

Casa Noastră S. A. Institut pt. Bancă Comerț și Industrie Satu-Mare. Táviratcim: Casa Noastră. Alapítási év 1919, alaptőke 50,000.000 lei, tartalék 20,000,000 lei, nyereség 13,015,230 lei. Részvények száma és névértéke 100,000 drb á 500 lei. Legutóbbi osztalék 27 és fél százalék, a Banca Naționalától 54,200,000 lei hitelt élvez. Vezérigazgató: Dr Papp Octavian. Igazgató: Ifj. Reiter Mór. Helyettes igazgató: Ioan Franco. Igazgatóság: Dr Mihai Popovici elnök, képviselő, volt pénzügyminiszter, dr Eugen Barbul a cluji egyetemi könyvtár vezérigazgatója, dr Ilie C. Barbul ügyvéd, volt főispán, földbirtokos, dr Ioan Băltescu a resicai vasművek igazgatója, Al. Cottescu a román államvasutak igazgatóságának elnöke, volt miniszter, dr Andrei Doboși ügyvéd, földbirtokos, Augustin Frențiu Satu-Mare város polgármestere, Al. Lichtinger a Comp. Continentala S. A. bucurești igazgatója, Al. Mavrodi képviselő, a »Viitorul« igazgatója. dr Mihai Popp ügyvéd, intézeti ügyész, dr Octavian Popp vezérigazgató, dr Alex. Filep-Racoți ügyvéd, földbirtokos, Bela Reiter gyáros, Maurițiu Reiter ifj. igazgató, Eugen Szabó az Unio Waggongyár R. T. administrator delegeja, Alexandru Stan földbirtokos. Fiókok: Baia-Mare, Sighetul-Marmație, Valea lui Mihai, Careii-Mare. Érdekeltség: Unio Vagongyár rt. Satu-Mare, Vas-behozatali rt. Satu-Mare.

Fejlődési történet:

1920. évben alakult 1 millió korona alaptőkével, alaptőkéjét azután 1 millió koronáról 3 millió koronára emelte. 1920 év végén a Banca Marmorosch Blanc & Co. Bucurestivel történt megállapodás értelmében 5 millió leire lett emelve, majd 1921-ben 5 millió leiről 10 millió leire, 1925-ben 10 millióról 20 millió leire és 1927-ben 20 millióról 50 millió leire emelte az alaptőkéjét. Alig van az országnak olyan pénzintézete, amely néhány év alatt dominálőbb szerephez jutott volna, mint éppen a Casa Noastră. A fürge és mozgékony bankok típusa testesül meg benne, friss és modern szelleme nyomán tért hódított és iskola példáját adja, hogyan kell minden kockázat nélkül szolid üzleti elveinek rigorozus betartása mellett impulzive hatni gazdasági életünk kialakulására. Üzletköre rohamosan növekedik és ezzel kapcsolatban részvénytőkéjét és a tartalékokat fokozatosan emelte. Szervezetét nem csak a megyére, hanem csaknem egész Erdélyre kiterjesztette, a főbb kereskedelmi gócpontokban fiókokat állít fel, így vezetője és irányítója lett az egész vidéknek. Az »Union« vagongyár megalapításával vasiparunk megerősödését igyekezett elérni. Ez a tőkeerős vállalat a CFR-el újabb 20 éves szerződést kötött és így zavartalan működését hosszú időre biztosította. Viszont vállalt kötelezettségei újabb investíciókat követeltek, ami egyben rész-

vény tőkéjének felemelését vont maga után. Az »Unio« vagongyár alaptőkéje így 20 millió leiről 40 millióra emelkedett. A gyár kapacitása építések és újabb gépek vásárlása folytán állandó növekedésben van. Gyártmányairól az illetékes tényezők legmesszebbmenő elismeréssel nyilatkoznak. A Casa Noastră állandóan szem előtt tartotta sarkalatos üzleti elvét, hogy a pénzügyintézet mobilitása integer módon megőriztessék. Ennek fényes bizonyágát adja a legutóbbi üzletév eredménye. Valamennyi a bank érdekkö-

rébe tartozó vállalat; mint a szatmári Vasáruimport rt. és az Adriatica biztosító intézet vezérigazgatója a legjobb eredménnyel zárta le múlt üzletévét. Dr. Pop Octavian vezérigazgató személye teljesen összeforrt ennek a kitünő pénzügyintézetnek fejlődésével. — Alapos átgondolás, tervszerűség jellemzik tevékenységét, amelynek nyomán úgy a bank, mint annak vállalatai a fejlődésnek meglepő sikereit eredményezték. Kitünő munkatársai Reiter Mór és Franco János igazgatók.

Táblázat az intézet fejlődéséről.

Évben	Alaptőke	Tartalék-tőke	Betétek		Tiszta nyereség		Osztalék
1920	5,000.000	1,300.000	1.356.840	63	657.581	47	50
1921	5,000 000	1,400 000	10,222.546	69	824.119	07	60
1922	10,000.000	3,500 000	13,443 604	73	1,740.247	73	70
1923	10.000.000	3.700 000	14,789.131	40	1,899.805	65	80
1924	10,000.000	4,900.000	22,302,019	39	3,059.700	48	90
1925	10,000 000	7,500 000	33,333 645	41	3,501 577	75	100
1926	20,000 000	9,750.000	64,360 782	75	5 0/1 268	—	115
1927	50,000 000	18,800 000	128,439.949	15	9,515 230	—	115

Casa de Păstrare din Chior S. A. Somcuta-Mare (jud. Sarmar) Táviratcim: »Casa Păstrare« Alapítási év 1884, alaptőke 2,000.000 lei, tart. 344.000 lei, nyereség 96,479 lei. Vezérigazgató: dr. L. Stupariu. Részvények száma 4000 darab á 500 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 15 százalék. A Banca Naționalatól hatszázezer lei hitelt élvez. Igazgatóság: Ioan Ilieșiu, dr. Iuliu Alsavszky, dr. Cornél Pop, dr. Octavian Pop, Martin Bocsánczy, Iuliu Bota.

Fejlesztési történet:

Ez a pénzügyintézet 1884-ben »Kővárvidéki Takarékpénztár rt.« cég alatt huszezer forint alaptőkével alakult. Szívós kitartással és az adott szituációnak megfelelően irányítottak mindig a pénzügyintézet ügyei és éppen ezért zökkenés nélkül érthette el fejlődésének mai fokát. Folyton kiterjeszkedő üzletköre a részvénytőke fokozatos felemelését tette szükségessé mig végre ma 2 millió lei alap-

tökével rendelkezik. Reális bankpolitikája eklatáns módon jut kifejezésre legutóbbi félévi mérlegében. A váltótárca 7,752.455 lei összeggel szerepel, betétei 4,800.000 leit tesznek ki, míg a visszleszámitolási tétel összege 1,265.300 lei. Az intézetnek saját székháza van, mely a mérlegben ötszázezer leiben, tehát tényleges forgalmi értékén jóval alul szerepel, ami tulajdonképpen a tartalékalap megerősítésére szolgál.

»Cetatea« R. T. Braşov. Táviratcim: »Cetatea« Alapítási év 1910, alaptőke 15,000.000 lei, tartalék 5,000,000 lei, nyereség 1,574977 lei. Fiókok: Cluj. Rupea (Kőhalom), Odorheiu és Topliţa-Romana. Érdekeltség: Cetatea de Granit r. t. 9,000.000 lei alaptőkével, melyből 75 százalék az intézet része. Részvények száma 30.000 darab a 500 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 10 százalék. Devizaautorizációval rendelkezik. A Banca Naţională 30 millió lei hitelt élvez. Vezérigazgató: dr. Ioan Iosif.

Fejlődési történet:

Csaknem két évtizede áll ez a kitűnően megszervezett pénzügyintézet közzgazdaságunk szolgálatában. Az utóbbi évek fejlődésének olyan arányát mutatják, mely páratlanul áll a vidéki pénzügyintézetek történetében. Megalapozottságának fényes bizonyosságát adja a legutóbbi év mérlege, melyből kitűnik, hogy 15 millió lei részvénytőke és ötmillió lei tartalék mellett 1 millió 574977 lei tiszta nyereséget

ért el. A Cetatea de Granit rt. iparvállalata is igen szép eredménnyel zárta le elmúlt üzletévét. Dr. Ioan vezérigazgató személyéhez fűződik az intézet nagyvonalu fejlődése. Kitűnő szakember lévén alaposan átgondolt terveit a legbiztosabban tudja megvalósítani.

»Concordia« Institutul de Credit și Economii Gherla. Táviratcim: »Concordia« Alapítási év 1910, alaptőke 500.000 lei, tartalék 748.167 lei, nyereség 144.162 lei Vezérigazgató: Morariu Teodor.

Fejlődési történet:

Ez a gazdasági és hitelintézet jóval a háboru előtt kezdte meg működését. Anélkül, hogy az annyiszor kínálkozó konjunktúrát kihasználta volna, tisztán szolid banküzletekkel jutott fejlődésének mai fokára. Morariu vezérigazgató érdeme, hogy az elért üzleteredmény reális alapon nyugszik.

„Comercia” Casă de Păstrare și Soc. Comercială pe Acții Abrud (jud. Alba de jos) Táviratcim »Comercia». Alapítási év 1910. Alaptőke 100.000, tartalék 79.676, nyereség 31·352, Igazgatóság Schiessel R, Deoanca T, VassK, Suciú J, Ciura N, Sturza N, Részvények száma és névértéke 2,000 drb. a 50 lei.

Fejlődési történet:

Kis részvénytőke felett rendelkezik ugyan ez a kisbank, azonban rejtett tőkái lehetővé teszik, hogy hivatásának meg-

feleljen. A betétek 2,146,207 leire emelkedtek míg a tiszta nyereség 31,352 leit tett ki. A banküzlet mellett erdőkitermeléssel is foglalkozik.

„**Coroana**“ Institut de Credit și Economii S. A. Cluj. Táviratcím »Corona« Alapítási év 1903, alaptőke 1,00.000, tartalék 139,408, vezérigazgató: G. Trippon.

Crisana Institut de Credit și Economii Brad. Alapítási év 1891, alaptőke 5,000.000 lei, tartalékalap 2,550,009 lei, nyereség 1,041,096, vezérigazgató Ioan Ghișa. Fiókok: Baia de Cris, Hălmăgiu és Gurahont.

Fejlődési történet:

A vidéki kisbankok sorában a legelső helyet foglalja el ez a több, mint három évtizede fennálló pénzüintézet. Természetes fejlődési törvény szabta meg működésének irányát és így érte el, hogy megnövekedett alaptőkéjével üzletkörét az egész Körösvölgyére kiterjeszthette. Fiókjainak irányítása is abszolút megbízható és korrekt, miért is a közbizalmat teljesen megnyerte magának.

Crisana Banca și Casa de Schimb S. C. Oradea. Alapítási év 1927.

Fejlődési történet:

Ez a pénzüintézet, mint betéti társaság alakult, mely a bankszakmában jártas Barna Arthur igazgató vezetése alatt eredményesen kezd fejlődni.

Cugireana Institut de Credit și Economii Cudgir (judelul Hunedoara). Táviratcím »Cugireana«. Alapítási év 1901, alaptőke 1,000,000 lei, tartalékalap 104,341 lei, nyereség 125,531 lei. Vezérigazgató: Valeriu Herlea. Részvények száma és névértéke 2 ezer darab á 500 lei.

Fejlődési történet:

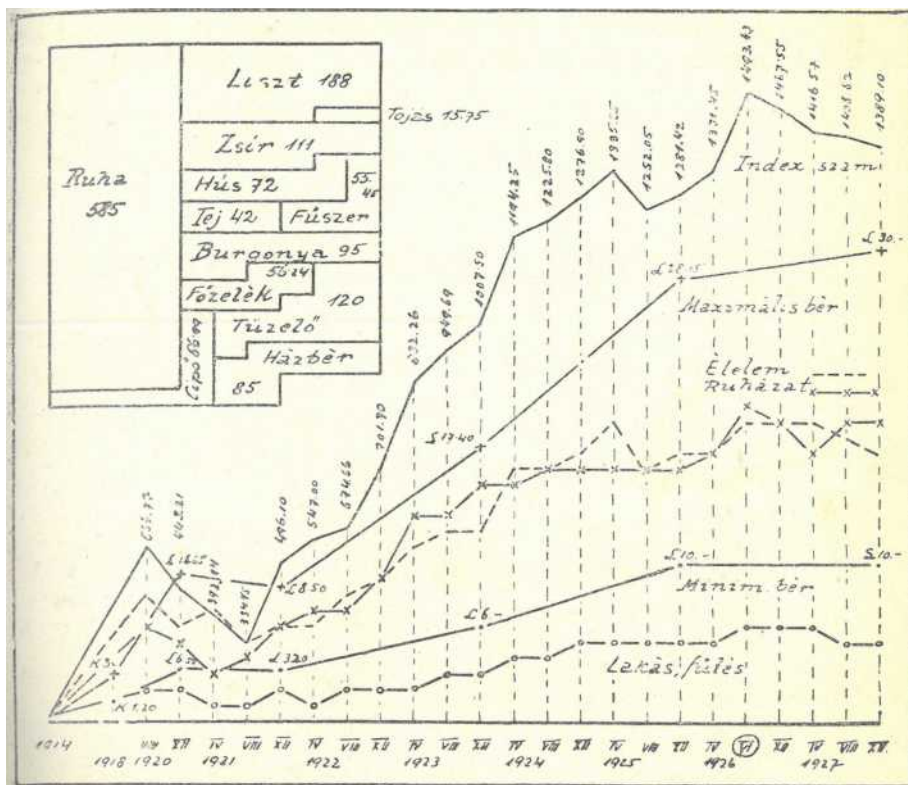
Ez a pénzüintézet 1901-ben 50,000 korona tőkével alakult meg, mit később 100,000 koronára emeltek fel. 1927-ben jelentős változást hozott a pénzüintézet életében az alaptőkének egymillió leire való felemelése, mely teljes egészében be is lett fizetve. Anyagilag megerősödve e bank újabb fejlődési lehetőségek előtt áll és minden remény meg van arra, hogy Herlea igazgató vezetése alatt a hozzáfűzött reményeket be is fogja váltani.

Cooperativă de credit din Lupeni (jud Odorhei.) Alapítási év 1902, alaptőke 25.444 lei, tartalék 30.732 lei, igazgató Jakab Antal. Igazgatóság: Jakab G, Nagy D, Jakab M, Marton K. Dénes S, Pakots I, Orbán G, Pakots E, Jakab A, részvények száma és névértéke 587 á 50 lei, osztalék 5 százalék.

Fejlődési történet:

Megalakulástól a háboruig kitünően fejlődött, a háboru folyamán sok hadikölcsön jegyzés és lombard kölcsönök megintatták, most azonban ismét jól virágozik.

A megélhetési viszonyok Erdélyben.

Az indexszámot az Ugir és a munkásszindikátusok közösen állapítják meg s ez az alapja a kollektív bérszerződéseknak. A cluji kereskedelmi és iparkamara idézett diszmissió 240. oldalán közölt terjedelmes táblázatrol minden év április, augusztus és december havi adatát foglalja össze a diagramm, kivéve 1926-ot, ahol augusztus helyett a júniusi, eddig legmagasabb indexszám szerepel. Az indexszám fő alkotó elemeire van szétszedve. Az élelem zezugosan emelkedő vonala a piaci árak szezonszerű változásaitól függ. Vele egy nivón mozog a ruházat, egyenletesebb vonala. A legnagyobb bérek csak alig hogy párhuzamosak az indexszámmal, a legalacsonyabbak (tanulatlan napszamos) mélyen a megélhetés nivója alatt mozognak.

A grafikon aránylagos területei megmutatják, milyen elemekből van kalkulálva az indexszám. Alapja az 1926 júniusi maximális szám.

Dácia Pénz és Hitelintézet
R. T. Oraştie (jud. Hunedoara).
Táviratcím »Daciabanca«. Alapítási év 1901, alaptőke 50.000 lei, tartalék 20.000 lei, nyereség 21.094 lei.

Történeti fejlődés:

Huszonöt éves fennállása óta ez a pénzügyintézet biztonosságát adta, hogy a viszonyok mérlegelése mellett szerény tőkéje birtokában igyekezett megfelelni hivatásának.

Datre Sámuel Bankháza
Târgu-Mureş. Távirat címe: »Detrebank«. Mintegy 15 éve fennálló egyéni cég. Előbb társas viszonyban, utóbb pedig egyedül vezeti. Csendesen működőkisebb pénzváltó és kisebb bankügyletekkel foglalkozó intézet.

Dettai Takarékpénztár R. T.
Detta (jud. Timis-Torontal).
Táviratcím »Takarékpénztár«. Alapítási év 1872, alaptőke 1.000.000 lei, tartalék 2.012.496 lei, nyereség 613.726 lei. Vezérigazgató Gitta Béla. Affiliáció: Gátaljai Takarékpénztár R. T. Gataia. Érdekközösség: Temesvári Bank és Kereskedelmi R. T. Timişoara. Részvények száma és névértéke 10.000 darab á 100 lei. Osztalék 35 százalék. Vezérigazgató: Gitta Béla. Igazgatósági elnök: Uhrmann Alfréd, igazgatósági tagok: Dr Barta Ignác, Buchmann Nándor, dr Fischer Ágoston, dr Frey Lajos, Gitta Béla, Jäger Alfréd, Lamoth Sándor, dr Polgár Sándor, Róna Árpád, Szana Zsigmond, Stern Jenő.

Fejldési történet:

Ötvenöt éves multra tekinthet vissza a Dettai Takarékpénztár, mely sikerben gazdagnak mondható. Ennek bizonyosságára álljon itt a múlt évi mérlegéből az a tény, hogy tiszta nyeresége 613.726 leit tett ki. Kitünő kapcsolataival Gitta Béla vezérigazgatónak sikerült olyan pénzügyintézetet megteremteni, mely minden tekintetben az érdekeltek bizalmát megnyerte. A részvényesek 35 százalékos osztalékot kaptak, ami páratlan esetként regisztrálható a bankok közgazdasági életében.

„**Decebal**“ Institut de Credit şi Economii S. A. Deva (jud. Hunedoara). Alapítási év 1883, alaptőke 2.000.000 lei, tartalék 592.108 lei, nyereség 550.848 lei. Vezérigazgató: Liviu Groza. Igazgatóság: Groza G., dr Dobre J., Candrea V., Herbay A., Popoviciu G., Petreu A., Boţeau J., dr Moldovan C.

Történeti fejlődés:

1883-ban alakult ez a jónévű vidéki pénzügyintézet, mely adott keretei között is szép eredményt ért el. Múlt évi mérlegéből megállapítható, hogy aktívái 14 millió leiről 20 millió leire emelkedtek, ami az előző évhez viszonyítva 6 millió leies emelkedést jelent. A betétek összege kb. 14 millió lei, tiszta nyereség 550.848 lei. Groza Liviu vezérigazgató érdeme, hogy ez a bank a nyomott gazdasági viszonyok dacára

mobilitásának teljes megőrzése mellett fokozatos fejlődést mutat.

Dési Hitelbank R. T. Dej. Táviratcim »Hitelbank« Alapítási év 1890, alaptőke 5.000.000 lei, tartalék 1,325.360 lei, nyereség 810.048 lei. Vezérigazgató: Móricz Sándor. Igazgatóság: Dr Torma M. elnök, Simó L., gróf Bethlen B., dr Bene F., dr Gogomán A, Knizsek K, Móricz S., dr Parádi F., dr Pop V., dr Vajda J.

Történeti fejlődés:

Ez a pénzüzet 1890-ben alakult azzal a céllal, hogy a környék gazdaközségének támogatója legyen kisebb kölcsönök nyújtásával. A bank ezt a hivatását a legnagyobb mértékben betöltötte és így méltán fordult felé az a közbizalom, mit csorbitatlanul élvez évtizedek óta. Természetes fejlődés követelte meg a részvénytőke fokozatos felemelését, mellyel párhuzamosan halad a pénzüzet valamennyi üzletágának kibővítése és terjeszkedése Móricz Sándor vezérigazgató mindig megtalálja azt a helyes utat, melyen haladva a pénzüzet prosperitása zavartalanul biztosítható.

Dévai Takarékpénztár R. T. Déva. Táviratcim »Takarék-pénztár« Alapítási év 1883, alaptőke 5,000000 lei, tartalék 265.000 lei. Részvények száma 100.000 darab á 50 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 5 százalék. Ügyvezetőigazgató: Gál Nándor. Igazgató helyettes: Antóny Sándor.

Igazgatóság: Dr Apáthy Árpád, Gál Nándor, Hirsch László, Cs. Lázár László, Marinescu Ilié, dr Meskó Aladár, Panaitescu Jón, Piso Pompiliu, Oroveanu Theodor, Ocskay István, dr Vlád Aurél.

Történeti fejlődés:

A pénzüzet 2000 korona alaptőkével kezdte meg működését. 1923-ban új részvények kibocsátásával 500000 leire emelte fel alaptőkéjét, majd 1925-ben 5,000.000 lei lett a részvénytőke. Ettől kezdve fejlődésének legbiztosabb útjára lépett, mert elegendő tőke birtokában módjában áll üzletkörtét a szükséges határig kibővíteni. Gál Sándor igazgató méltán képviseli az agilis és energikus bankembert, akinek vezetése alatt az intézet biztosan halad a kijelölt uton.

Dicsőszentmártoni Általános Hitelbank R. T. Diciosânmartin. Alapítási év 1917. Alaptőke 5,000.000 lei, Tartalék 2,400.000 lei, nyereség 1,122.371 lei. Táviratcim »Credít« Vezérigazgató: Révész Mór. Fiókok: Odorheiu, Blaj. Érdekeltség: Általános Ipari és Kereskedelmi R. T. Diciosânmartin. Az intézet 600.000 korona alaptőkével alakult, mint a Banca Marmarosch Blank & Co. affiliációja. Részvények száma és névértéke 20.000 darab á 500 lei, Legutóbbi osztalék 12 százalékos. Hitelt élvez a Banca Naționalatól 4,000.000 leit. Vezérigazgató: Révész Mór. Igazgatóság: Csató Gábor elnök, dr Joan Raducanu, Ádám Lajos,

I. St. Poenaru, Koch Richard, báró Petrichevich Horváth Artur, Pekri Géza, dr Farkas Béla, Révész Mór,

Révész Mór vezérigazgató születt 1879-ben Székelyudvarhelyen. Elnöke a Hercules cserép és téglagyárnak és az Általános Ipari és Kereskedelmi R. T.-nak, ugyyszintén a dicsőszentmártoni Kereskedők Egyesületének és a zsidó hitközségnek. Választott tagja a városi tanácsnak, 16 évig volt magántisztviselő, 5 évig szeszgyárbérlő, ezt követőleg alapította a jelenleg vezetése alatt álló bankot, illetve annak jogelődjét, a Dicsőszentmártoni Általános Ipari és Kereskedelmi R. T.-ot. Fáradszorgalmu, feltétlenül korrekt és kiválóan képzett szakembernek ismeri mindenki Révész Mór vezérigazgatót.

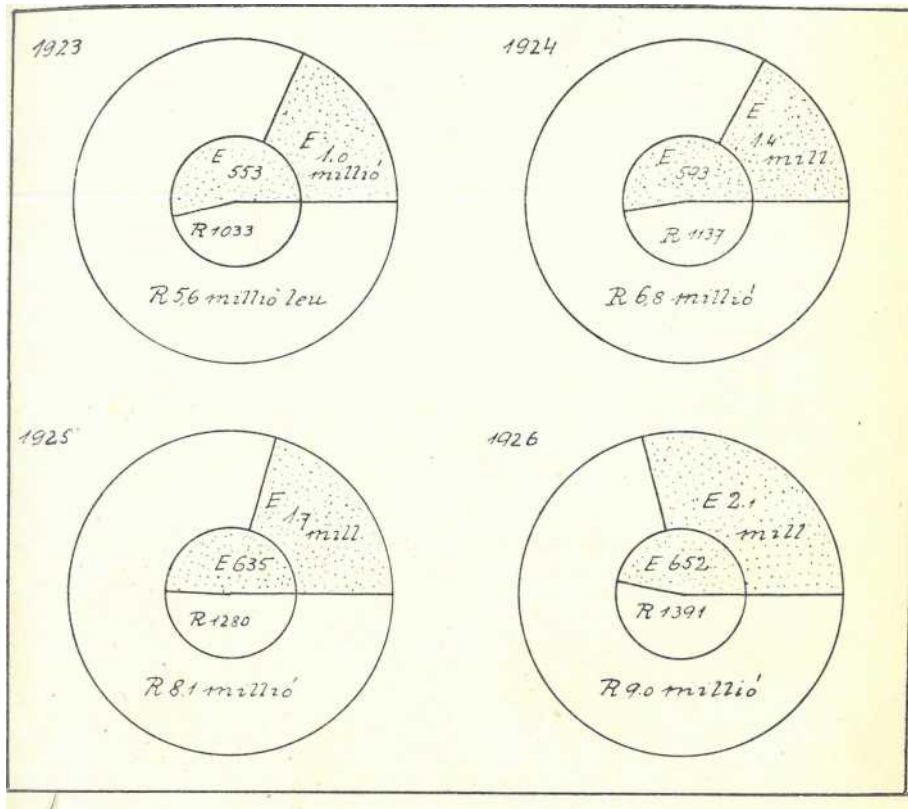
Ditrói Takarékpénztár R. T. Ditrrou (jud. Ciuc). Táviratcim »Ditrrou Takaréék«. Alapítási év 1891, alaptőke 1,000.000 lei, tartalék 686.000 lei, nyereség

299.690 lei. Igazgató: Liebl Ede. Részvények száma és névértéke 10.000 darab, á 100 lei. Legutóbbi osztalék 20 százalék. Igazgatóság: Dr Tanhar Béla elnök, Fülöp Ákos alelnök, Székely Károly, Bajkó Ignác, Czifira Ferenc, Vákár Jenő, Szána Gerő, Dabribán Zakariás, Puskás István, Székely Béla.

Történeti fejlődés:

Ez a jönevü vidéki pénzüintezet 1891-ben alakult, oly célból, hogy a kisemberek segítője és támogatója legyen. Most, hogy több mint 35 év telt el alapítása óta, konstatalhatjuk, hogy hivatását becsülettel teljesítette. Elért sikerei kizárólag Liebl Ede igazgató kitartó és szakavatott munkásságának köszönhetőek.

Erdély pénzüszintézetei.

1923—24-ig, viszonyba állítva az öszs-Romániával. Dr Fred Sigerus idézett műve 80. oldal alapján.

Az 1923-as nagy mértékben egészségtelen állapot, mikor t. i. Erdély és Bánátban az egész ország pénzüszintézeteinek több mint fele működött oly csekély alaptőkével, hogy az országos összegnek egyötödét sem tette ki, lassu, fokozatos javulást mutat, bár még 1926-ban is észlelhető a viszonylagos tőkegyengeség és elforgácsolódás.

Economia Casa de Imprumut și Păstrare S. A. Cohalm (jud. Târnava-Mare). Távirat-cim »Economia«. Alapítási év 1903, alaptőke 1,000.000 lei, tartalék 701.000 lei, nyereség 280.570 lei, részvények száma és névértéke 2000 drb. á 500 lei, osztalék 16 százalék, a Banca Naționalától 2,000.000 lei hitelt élvez. Igazgató Georghe Fuciu, igazgatóság Emilian Stoica, Dionisie Bucur, Sofron Roșea, Ioan Bârsan, Ioan Balaban, Alexandru Brotea, Gheorghe Pop.

Történeti fejlődés:

1903-ban alakult ez a kisbank, mely szolid üzleteivel egynegyedszázad alatt jó hírnevet vivott ki magának. Mint-hogy a Banca Naționalától 2 millió hitelt élvez, módjában áll a hitelgényeket részben kielégíteni. Fuciu igazgató érdemes munkát fejt ki az intézet érdekében.

Economul Institut de Credit și Economii S. A. Cluj. Távirat-cim »Economul«. Alapítási év 1886, alaptőke 5,000.000, tartalék 1,981.930, nyereség 1,461.930, fiók Ludeșul Mureș, részvények száma és névértéke 50.000 drb. á 100 lei, osztalék 17 százalék, a Banca Naționalától 7,000.000 lei hitelt élvez, igazgató Orga József, igazgatóság dr Iacob Radu elnök, dr Elie Dăianu alelnök, dr George Leon, Ioan Borvizeanu, Aurel C. Domșa, Teodor Iacoban, Alexandru Ciura, dr Bazil Bașiota, dr Dioniziu Pop, dr Valentin Poruțiu și Iosif Orga.

Történeti fejlődés:

A pénzüintézet 1886-ban alakult 50.000 forint alaptőkével. A bank folytonos fejlődése újabb és újabb tőkeemelést tett szükségessé. 1898-ban az alaptőke 100.000 forint lett, amelyet 1908-ban 400.000 kor.-ra emeltek fel. 1917-ben egymillió korona, 1918-ban 1,200.000 kor. 1921-ben 3 millió lei, 1927-ben 4 millió lei és 1928-ban 5 millió lei lett a részvénytőke. E A banküzlet minden ágával foglalkozik a pénzüintézet, legfőképpen azonban a parasztság hitelgényeinek kielégítése tekintetében végez eredményes munkát.

Egyesült Érmihályfalvai Takarékpénztár és Érmelléki Hitelbank R. T. Valea Iui Mihai (jud. Bihor). Távirat-cim »Egyesültek« Alapítási év 1883. Alaptőke: 2,500.000, tartalékalap: 1,737.000, nyereség 437,160, vezérigazgató Benedek Zoltán, igazgatóság Fráter I., Végh J., Benedek Z., dr Andrassy E., Benedek F., dr Bujanovics R. Csiri L., dr Selăgian F., Jakab R., Lovass B., Nagy B., Takács Zs.

Történeti fejlődés:

Öt évtizede működik ez a pénzüintézet az Érmellék gazdasági életének fellendítése érdekében. Mig a kereskedelmi és ipari központokban a piac sulyos rázkódtatásnak volt kitéve, addig az érmihályfalvai piac szilárdan áll, mi nagyrészt ezen intézet odaadó támogatásának volt köszönhető. Minthogy a

viszonyok tartózkodásra intenek, főképpen arra törekedett, hogy egyes üzletágak intenzív ápolása mellett mobilitását megőrizze. Az intézet tulajdonát képező raktárház helyzete az elmúlt évben is kedvezően alakult és üzletei nagyon eredményesnek mondhatók. A vezetés Benedek Zoltán a kitünő kereskedő és elsörendű bankszakember kezében van, akinek széles látóköre és tudása becsületet és jó hírnevet szerzett az intézetnek is.

Egyesült Besztercei Takarékpénztárak R. T. Bistrița. Táviratcím »Verenigte«. Alapítási év 1918, alaptőke 4,000.000 lei, tartalék 1,266.467, nyereség 855.627, részvények száma és névértéke 49.000 á 100 lei, osztalék 16 százalék, vezérigazgatók dr Kelp Gusztáv és Budaker Oszkár, igazgatósági tagok: dr Berger Albert és Csallner G. Gusztáv elnökök, Bidner Mihai, Brechner Hermann, Budaker Oszkár, dr Budaker Vilmos, dr Connert Arthur, Csallner Károly, Grosz Walter, dr Kelp Gusztáv, Klein Adolf, Knall Frigyes, Laurentzi János, dr Molitoris Károly, Rottmann G. Frigyes, Sánchen Károly, Zintz Albert.

Történeti fejlődés:

A »Besztercei Hitel és Előlegezési Egylet«, amely 1865-ben alapított, mint szövetkezet és amely 1910. évben részvénytársaságá alakított át és a »Beszterce Vidéki Takarékpénztár R. T.« cég, alap. 1874

évben, egyesült (fuzionált) 1918 évi június hó 16-án egy társasággá a fenti cég alatt. Ezen utóbbi cég 1928. évi június hó 39-án egyesült (fuzionált) a Nagyszebeni Általános Takarékpénztárral és folytatja működését Besztercén, mint annak fiókjintézete.

Egyesült Bank és Takarékpénztár R. T. Oradea. Táviratcím »Fuzió«. Alapítási év 1868, alaptőke 69,000.000 lei tartalék 7,000.000 lei, fiók Margitta, Affiliáció: Egyesült Villamossági és Műmalom Beius, «Delta» Oradea. Részvények száma és névértéke 309.000 drb á 200 lei, osztalék 20 százalék. Vezérigazgató dr Popper Ákos, igazgatóság dr Sever Andru ügyvéd, Grigore N. Filipescu földbirtokos, Nagy Márton Biharvármegye nyug. főszolgabírája, dr Coriolan Bucico közigazgatási vezérfelügyelő, volt polgármester, dr Grósz Menyhért főorvos, Iosif M. Pincas földbirtokos és nagyiparos, Atta Constantinescu földbirt., Alexandru Gussi szenátor, dr Popper Ákos a bank vezérigazgatója, Erdős Zsigmond a »Phoebus Vasöntöde és Gépgyár R. T. vezérigazgatója, László Márton Spitzer Sámuel és Fia R. T. nagykereskedő cég beltárgya, Adolpho Rossi a Banca Comercială Italiană și Română Bukarest Administrator Delegeeja, Farkas Izidor magánzó, dr Matolay Károly orvos, Zathureczky István nagybirtokos, dr Nicolae Zigre ügyvéd, szenátor, volt miniszter, A. L. Zissu földbirtokos és nagyiparos.

Történeti fejlődés:

A Bihar megyei Kereskedelmi Ipar és Termény Hitelbank, mely 1868-ban alakult, továbbá a Nagyvárad központi Takarékpénztár egyesüléséből alakult a pénzügyintézet.

Dr Popper Ákos szül. 1874-ben Nagyváradon. 1901-ben az ő kezdeményezésére «nagyvárad kereskedők, iparosok és lateiner világ közreműködésével alapította meg a Közponi Takarékpénztárt, melyet páratlan agilitással vezetett. Ő hajtotta végre a Bihar megyei Kereskedelmi Ipar Termény és Hitelbanknak a Közponi Bankkal való fúzióját, mely új perspektívát nyitott a megerősödött pénzügyintézet fejlődésére. Az ő fáradhatatlan munkásságának köszönhető, hogy az Egyesült Bank és Takarékpénztár első helyet foglal el az ország pénzügyintézetei sorában. Konceptiozus irányítása, reális üzleti politikája méltán szereztek becsületet intézetének, mely egy negyedszázadon keresztül szolgálta a nagyvárad piac finánciális érdekeit. Dr Popper Ákos nemcsak a bankok életében vitt jelentős szerepet, kiváló egyéni képességei a kereskedelmi életben is vezető szerepre predesztinálták. Reismann Mór örökét ő vette át, a nagyvárad Kereskedelmi Csarnok elnöki székében olyan rátermettséget és politikumot mutatott, hogy a testületi megszervezésért sokat köszönhet a nagyvárad kereskedelmi világ. A társadalmi és kulturéletnek nincsen olyan megmozdulása, melyből részt ne kérne magának. Kapacitása,

munkaereje és talentuma nyomán van meg az az osztatlan megbecsülés mely az ő személyét faj és nemzeti különbség nélkül körülveszi.

Egyesült Ipar és Jelzalogbank R. T. Sighişoara. Távirat-cím »Geverbebank«. Alapítási év 1862, alaptőke 10,000.000 lei, tartalék 6,000.000 lei, nyereség 2,912927 lei. Fiók: Odorheiu. Részvények száma és névértéke 200.000 á 50 lei. Legutóbbi osztalék 24 százalék, nettó 2. A Banca Naţionalatól 2,500.000 lei hitelt élvez. Vezérigazgató: Adleff Gyula. Igazgatóság: Dr Wolff, J. Essigmann, J. B. Misselbacher, C. Seraphin, dr. Melzer, Joh. Bapt. Teutsch, Clemens Markus, dr A. Leonhardt. J. B. Zimmermann, R. Hubatsch, John. Broser. W. Löw A. Lingner.

Történeti fejlődés:

A pénzügyintézet évtizedes múltjával az elsők között foglal helyet az erdélyi bankok között, mely mindenkor hivatása magaslátán állott és helyes bankpolitikájával nagyban hozzájárult a vidék hiteligenyeinek kielégítéséhez. Ha csupán 1921-től a mai napig tekintjük meg a pénzügyintézet mérlegadatait, már abból meggyőződést szerezhe-

Év	Alaptőke	Tartalék	Betét	Tiszta nyereség	Osztalék
	Lei	Lei	Lei	Lei	%
1921	3,000.000	1,063 009 59	24,381 606 56	278 841 35	6
1922	3,000 000	1,169 473 90	30,664 706 85	405 612 83	8
1923	3,000 000	1,450.000	33,763.165	666 747 72	14
1924	5,000 000	3.000 000	44 906.415	1,211 591 73	24
1925	5 000.000	4,000.000	73,686 693 86	1,816 409 05	24
1926	5,000.000	5 000.000	90,441.940 11	2,161.196 49	24
1927	10,000 000	6,000 000	118,113.706	2,941 808	24

tünk azon felfelé ivelő rohamos fejlődésről, amit ez a bank tervszerűen végrehajtott programjával elért. Hat év alatt a részvénytőke 3 millió leiről 10 millió leire, míg a nyereség több mint tizszeresre, vagyis 278.841 leiről 2,941,808 leire emelkedett. A pénzügyintézetnek Sighişoaran kilenc ingatlana van, melyek a mérlegben csupán 1,705.000 leiben vannak felvéve. Erdély közgazdasági életében komoly tényező lett ez a pénzügyintézet, melynek gondos, ügyes és becsületes vezetése mindjobban megalapozza csorbithatatlan jó hírét.

Egyesült Recaşi Takarékpénztár és Népbank R. T. Recaş. (jud. Timis-Torontal.) Távirat-cim: »Recaşană«. Alapítási év 1894, alaptőke 2,000.000 lei, tartalék 2,000.000 lei, nyereség 556.760. Részvények száma és névértéke 40.000 drb á 50 lei. Legutóbbi osztalék 22 százalékos. Vezérigazgató: Weber Mátyás. Igazgatóság: Pavelek István, Stark András, Prexl József, Albert Adam, Schönberger János, Nedelka István, Maitinszky Manó, Jankulov Iván, Henschl Antal és Klein Péter, Felügy. biz. tagok: Oberst F., dr Stitzl József és Tomín Iván.

Történeti fejlődés:

1894-ben 80.000 forinttal alakult. 1898-ban 120.000 forintra emelkedett, majd 1908. évben 500.000 koronára, 1923. fuzió következtében 500.000 leire, 1924. egy millióra, 1927. egy és fél millióra, 1928. 2 millióra emeltetett a részvénytőke.

Weber Mátyás igazgató 1894. évben mint könyvelő lépett be az Első T.-rékási Takarékpénztár r.-t-hoz. 1898. évben főkönyvelő lett és egyúttal cégjegyző, 1923. évben a két intézet egyesülésekor vezérigazgatónak választott meg és 1928. február havában a közgyűlés alkalmával a 35 évi szolgálati jubileumát ünnepelte.

Első Orsovai Takarékpénztár R. T. Orşova. (Jud. Caras Severin.) Távirat-cim: »Sparcassa«. Alapítási év 1875., alaptőke 500.000 lei, tartalék 289.234 lei, nyereség 200.098. Vezérigazgató: Fröhlich Sándor

Fejlődési történet:

Egy félszázada áll ez a kis bank az orsovai piac szolgálatában, melynek vezetése Fröhlich Sándor vezérigazgató kezébe van letéve. A bank és az ügyfelek érdekeinek teljes harmonizálása jellemzik tevékenységét és ebben leli magyarázatát a működése iránt megnyilvánuló bizalom.

Első Karánsebesi Takarékpénztár Rt. Caranşebes. Távirat-cim »Primus«. Alapítási év 1877, alaptőke 5,000,000 lei, tartalék 3,500,000 lei, nyereség 1,661,077 lei. Vezérigazgató: Schwab Károly. Banca Marmorosch Blank & Co. S. A., Bucuresti és Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. Timişoara, affiliációja. Részvények száma és névértéke 50,000 darab á 100 lei, legutóbbi osztalék 22 százalék, a Banca Naţionalától 5 millió lei hitelt élvez. Igazgatóság: Szana Zsigmond elnök, Bastius Ede, Bibéi János, dr Coste Gyula, dr Halle Ernő, Hüttl Károly, Pauck Frigyes,

Panco C. Constantin, Raduceanu Joan, Radó Leopold, Rezacs Ignátz, Schiller Gyula, dr Szőrényi Zsigmond, Tabakovici Nicolae, Gheorghe Țirbu, Stan Vidrighin.

Történeti fejlődés:

Most, ötven év után, a fejlődés olyan fokára jutott ez a kis keretekben megindult pénzüintézet, mire a bankok történetében alig van példa. Kitűnő kapcsolatok felvételével és ezek megerősítésével sikerült megalapozni az intézet bonítását és jó hírét. Annak dacára, hogy ez a bank is nagy erőpróbának volt kitéve a nyomott gazdasági viszonyok folytán, mégis könnyedséggel háritotta el a felmerülő akadályokat és saját pozícióját ez által erősítette. Váltótárca forgalom az előző évhez viszonyítva 8 millió lei emelkedést mutat, a betétállomány ezzel arányosan emelkedett. Schwab vezérigazgató kitűnő szakértelmét dicséri az elért üzleteredmény, elsőrendű munkatársa ebben Fischer igazgató.

Év	Alaptőke	Tartalék	Nyereség
1920	1000000	593941	150638
1921	2000000	687256	170186
1922	2000000	707621	333752
1923	2000000	758137	411172
1924	5000000	1558559	1137264
1925	5000000	2323682	1480887
1926	5000000	3200000	1630027
1927	5000000	3450000	1661077

Első Temesvár—Mehalai Takarékpénztár Rt. Timișoara. Alapítási év 1900, alaptőke 500,000 lei, tartalék 250,000 lei, nyereség 223,656 lei, részvények száma és névértéke 5 ezer darab á 100 lei, legutóbbi osztalék 25 százalék. Igazgatók Neurohr Péter, Domainsky Miklós. Aligazgató Petrovici Péter. Igazgatósági elnök Domainsky Károly. Igazgatósági tagok: Bodnár János, Augenstein Miklós, Holz Ferenc, Istók István, Lallier Ferenc, Tolvadian János.

Kezdetleges alaplöke 100,000 korona, 1914-ben 200,000 korona, 1920-ban 100,000 lei, 1924-ben 200,000 lei, 1926-ban 500,000 lei.

Első Temesujfalusi Takarékpénztár Rt. Neudorf (jud. Timis-Torontal). Táviratcím »Takarékpenztár«. Alapítási év 1908, alaptőke 1,000.000 lei, tartalék 409,373 lei, nyereség 153,340, részvények száma 5 ezer darab. Legutóbbi osztalék 40 százalék. Vezérigazgató Tröster János. Igazgatóság: Theisz M, Fricser A., Tröster J, Franz J, Beder J, Breier M, Heich F, Lennert M, Kaufmann J, Nickel P, Bernz J, Burger J, Huber A, Schulz J, dr Ciuulescu J.

Történeti fejlődés:

A pénzüintézet 1908-ban 50.000 korona alaptőkével alakult. A rendelkezésre álló szerény tőke nem nyújtott ugyan nagy lehetőségeket, azonban adott viszonyok mellett is a legbecsületesebben oldotta meg feladatát, ami által lassan, de biztos fej-

lődését készítette elő. Megalakulása óta a mai napig szilárdan állotta meg helyét az erdélyi pénzpiacón, klientúrája megnagyobbodott és ezáltal összforgalma az alakulás óta

több, mint hatszorosára emelkedett. Az intézet takarékbetétje is évenként fokozatosan emelkedett, azonban az összes üzletágai is hasonló fejlődést mutatnak.

Év	Alaptőke	Tartalék	Betét	Nyereség	Osztalék %
	Lei	Lei	Lei	Lei	
1920	250000	131016	1399207	24388	15
1921	250000	142757	2225557	48865	42
1922	250000	156748	3022405	55548	36
1923	250000	159305	3254201	58258	40
1924	250000	165305	3576688	177476	57
1925	250000	209478	7563233	185105	44
1926	250000	236466	14698440	175760	79
1927	1000000	409373	18140997	153340	36

Első Johanisfeldi Takarékpénztár R. T. Johanisfeld (jud. Timiş-Torontal). Táviratcim: »Takarék«, alapítási év 1896, alaptőke 600,000 lei, tartalék 660,000 lei, nyereség 263,563 lei. Kirendeltségek: Magyar-szentmárton és Ótelek. Részvények száma és névértéke 12,000 darab á 50 lei. Legutóbbi osztalék 44 százalék. Vezérigazgató: Guth Jakab. Igazgatósági tagok: Engelmann Vilmos, Bach Miklós, Baumann János, Guth János, Guth Mátyás, Guth József, Heidenfelder Lajos, Klein Miklós, Maszer József, Mitschang Mátyás, Ziegler Mihály.

Történeti fejlődés:

1896-ban alakult, mint heti 20 banis befizetésekkel üzletreszes szövetkezet, 1906-ban átváltozott részvénytársasággá 100,000 korona részvénytőkével,

1911-ben felemeltetett 160,000 koronára, 1917-ben 200,000 koronára, 1926-ban 450,000 leire és 1927-ben 600,000 leire.

Első Temesgyarmati Takarékpénztár R. T. Jarmata (jud. Timiş-Torontal). Táviratcim: »Sparkassa«, alapítási év 1904, alaptőke 450,000 lei, tartalék 161,356 lei, nyereség 205,861 lei. Részvények száma és névértéke 3000 darab á 150 lei. Vezérigazgató: Berger Mihály. Igazgatósági tagok: Bosch János, Hupp Miklós, Lorisz Leopold, Loris Martin, Rosar Josef, Klein Josef, Wagner Christof, Schneider Miklós, Schmidt Stefan, Blasy Mathias, Junginger Mathias, Junginger Franc.

Történeti fejlődés:

Ennek a kis banknak mult évi mérlegét betekintve, arra a meggyőződésre jutunk, hogy

a vidék bizalma teljes a pénzüntézzel szemben. A legszebben jut ez a bizalom kifejezésre a betétek jelentős nagyságában, ami 4.727,384 leit tett ki. Berger Mihály vezérigazgató a legköürtekintöb óvatossággal vezet az ügyeket, ami garanciát nyújt az intézet jövöbeni fejlődését illetöleg.

Elsö Ujbesenyöi Takarékpénztár R. T. Beşonova-Nouă (judeţul Timiş-Torontal). Alapítási év 1911, alaptöke 200,030 lei, tartalék 111.412 lei, nyereség 113,686 lei. Részvények száma és névértéke 5000 darab á 50 lei, legutöbbi osztalék 27·7 százalék. Vezérigazgató Schneider János.

Történeti fejlődés:

A pénzüntézet 1883-ban mint hitel-szövetkezet alakult meg és 1911-ben részvénytársasággá alakult át. Szerény keretek között, szolid alapon dolgozik a pénzüntézet, melynek részvénytökeje ma 350,000 lei, míg a tartalékok 237,716 leit tesznek ki. A vezetés Schneider János igazgató szakavatott kezébe van letéve és így biztosítva van a pénzüntézet fejlődése.

Erdélyi Bank és Takarékpénztár R. T. Cluj. Táviratcim »Ardealbank«, alaptöke 40 millió tartalék 14,000.000, nyereség 10,096.855. Vezérigazgató: Hargittay Bertalan. Fiökok: Arad, Brassó, Nagyvárad, Szeben, Marosvásárhely, Torda. Részvények száma 80,000 darab, névértéke 500 lei. Osztalék: 10 százalék, Devizaügyletek kötése,

vámcskek kiállítására, szesadó hitel garancia nyújtására feljogositva. A Banca Naţionalánál visszleszámitolási hitele van 20 millió lei. Aradi fiök: h. igazgatók: Lázár Dénes, Ungureanu Béla. Cégjegyzök: Geller Mátyás, Killik Vilmos, Neumann Miksa. Brassói fiök, igazgató: Hollösi Andor. Cégjegyzök: Bernát Béla, Brossek Mör, Faflik Emil, Révai Béla. Nagyváradai fiök, h. igazgató: dr. Friedländer Sándor. Cégjegyzök: Dr. Ehrlich Kálmán, Schüch János. Szebeni fiök, h. igazgató: Enkelhart Sándor. Cégjegyzök: Fáber Antal, Ulbrich József. Marosvásárhelyi fiök, h. igazgató: Szebeni Mihály. Cégjegyzö: Kaszavitz Jakab. Tordai fiök: igazgató Fejér József. Fiökvezető: Magyarosy Zoltán. Központi jogtanácsos: Dr Balázs Andre.

Fejöldési történet:

Ahol az ország legelőkelöb pénzüntézeit emlegetik, ott el kell hangzania az Erdélyi Bank és Takarékpénztár nevének is. Töb évtizedes működése alatt ez a pénzüntézet példát mutatott arra, hogyan lehet finánciális tudással, modern vezetéssel a tekintélynek megrendíthetetlen pozícióján emelkedni. Az adott viszonyok arra készítették az intézetet, hogy a legnagyobb óvatosságot gyakorolja az üzletvezetésben. Közérdeknek tartotta, hogy mobilitása kifogástalan legyen, kihelyezéseit fokozatos elővigyázatossággal válogatta meg és inkább olcsöb kamatra kötött elsőrangú hitelügyleteket, mintsem

hogy kihelyezési állománya ve-szitsen bonításából. Ezen üzlet-elvnek köszönhető, hogy betét-állománya lényegesen gyara-podott. A pénzügyet részvény-tőkéje ma 40 millió lei, a tar-talékok 14 millióra emelkedtek, a betétállomány 538 millió leit tett ki, nyereség 10,096.855 lei. A hatalmas fejlődés, amellyel az ország első pénzügyi intézetei sorába küzdötte fel magát, fő-ként annak köszönhető, hogy oly kiváló szakember áll az in-tézet élén, mint Hargittay Ber-talan, aki becsületos buzgó mun-kájával fejlesztette azt mai te-kintélyes nivójára.

Hargittay Bertalan 1881 junius 1-én Előpatakon (Háromszék-megye) született. Iskolai tanulmányait Brassóban és Budapesten végezte. A felső kereskedelmi érettségi bizonyít-ványának elnyerése után egy magán-bankban kezdte meg gyakorlatát. Weiss Fülöpnek, a Pesti Magyar Kereske-delmi Bank elnökének meghívása foly-tán ennek a világbanknak kötelékébe lépett hol, a központban és több vidéki fiókban teljesített szolgálatot. Szorgalmának és tehetségének megbec-süléseképpen egész fiatalon 32 éves korában fiókfőnöki rangra emelték és megbízták a nagyváradi fiók megszer-vezésével és vezetésével. Ebbéli fel-a-datát befejezve, az aradi fiók megszer-vezésével bízott meg, amely fiókot 10 éven keresztül vezette és Ujromá-nia egyik legjelentősebb intézetévé fejlesztette. A 34 év óta fenálló Erdé-lyi Bank és Takarékpénztár rt cluji intézetet nacionalizálása alkalmával a bankot patronizáló Pesti Magyar Ke-reskedelmi Bank és a bukaresti Chri-soveloni igazgatóságainak egyetértő elhatározása alapján az Erdélyi Bank vezérigazgatói teendőivel bízott meg és kétévi működése alatt ezt a régi pénzügyi intézetet, melynek fiókjai Aradon Nagyváradon, Brassóban, Nagyszeben-ben, Marosvásárhelyen, Tordán, Te-mesvárt, affilációja Nagykarolyban van, Erdély legnagyobb és legjobban megalapozott bankjává fejlesztette.

Erdemeinek elismeréseképp az 1928 évi közgyűlésen egyhangu határozattal a bank igazgatósági tagjává választotta. Ezen kívül elnöke a cluji Melissa és Cukorkaárugyár részvénytársasá-gnak, társelnöke az Erdélyi Kisebbségi Bankszindikátusnak, igazgatósági tagja pedig a következő vállalatoknak: Lu-gosi Textilipar rt. Minerva biztosító Társaság, Egeresi Gipsz és Műtrá-gyagár rt, Kolozsvári Házépítő rt, Román Gépkereskedelmi rt. Kissebesi Gránitkőbányák rt, Nagykarolyi Keres-ke-delmi és Iparbank rt. és Szentbene-deki Elektromos Művek rt. Szakavatott tollából értékes tanulmányok jelentek meg budapesti és wieni közgazdasági szaklapokban.

Erdélyi Hitelbank R. T
Arad. Táviratcím »Primus« Ala-pítási év 1840, alaptőke 50 mil-lió lei, tartalékok 20,500.000 lei, nyereség 13,937.643 lei, Vezér-igazgató: Fejér Gábor. Fiókok: Braşov, Deva, Érdekeltségek: Grundmann Vasárugyár R. T. Polychrom Festék, Lakk és Ve-gyészeti gyár R. T. Confectiő Ipari és Kereskedelmi R. T. Aradi Sertéshizláló és Malom-ipar R. T. Aradi Első Oxigén és Ipari Gáz R. T., Arad. Rész-vények száma 100.000 darab á 500 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 16 százalék nettó. Igaz-gatóság: Fejér Gábor, iltői Adler Andor, dr. Bogdan Virgil, Löwenbach Alfréd, Tedeschi Victor, Zima Tibor.

Történeti fejlődés:

Alig van az erdélyi pénzin-tézetek között olyan kitünően megalapozott bank, mely oly sikerekben gazdag multa te-kinthet vissza, mint éppen az Erdélyi Hitelbank rt. — 87 esztendő hosszú idő egy bank-életében, miért is nagy felada-tot ró majd a krónikára, hogy

ezen bank fejlődésének összes fázisait az utókor számára megírja. Registrálnunk kell azonban nekünk is azt a nagyvonalu és biztos fejlődést, ami a bank szervezetének széleskörű kiterjesztését tette szükségessé. Az utóbbi évek gazdasági krízise különösen igénybe vette a pénzüintézet erkölcsi erejét és csak üzletfeleinek rendíthetetlen bizalma és ragaszkodása, továbbá tradíciós óvatos üzletvitel birta fölényesen legyőzni a tornyosuló akadályokat.

Mérlegadataiból lehet következtetni nagyarányú üzletkörére: Vállalati érdekltségek és értékpapírok 11 millió lei, szavatosságok 19 millió, betétek 252 millió lei, az aradi Ipar és Népbanknál talált és átvett betétek 14 millió lei. A felemelt részvénytőke a jövőben nagyobb mozgási szabadságot biztosít a pénzüintézetnek és egyben hasznosítani fogja tőkét anélkül, hogy eddigi körülmények között üzleti politikáján változtatna. A fiókok is kedvező eredménnyel dolgoztak, sőt a dévai fiók a devizaautorizáció birtokában meglepően jó üzleteredményt ért el. Fejér Gábor vezérigazgató kezébe fut össze ennek a kiterjedt üzletkörű pénzüintézetnek minden szála, alaposan átgondolt és a viszonyok helyes felismerésén alapuló tranzakció nemcsak hogy megkímélték a pénzüintézetet súlyosabb rázkódtatásoktól, hanem a közbizalmat intézete felé fordította és annak csorbíthatatlan jó hírét növelte. Az ő intervenciójának köszönhető, hogy az Aradi Ipar és Népbank szanalása érdekében az aradi

pénzüintézeteket egy közös segélyakcióban tömörítette és ezáltal az aradi piac iránt már-már megrendülő bizalmat megerősítette.

Fejér Gábor az Erdélyi Hitelbank R. T. Arad vezérigazgatója. Hosszu éveken keresztül a Budapesti Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Banknál működött. A hadikölcsön jegyzések terén kifejtett érdemeinek elismerésül annak idején a magyar kormánytól királyi tanácsosi címet nyert. Budapesten a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Banknál a leszámitolási osztálynál működött. Amikor az Aradi Első Takarékpénztár nagyérdemű vezérigazgatója Ottemberg Tivadar 1917-ben meghalt, Fejér Gábort hívták meg az Erdélyi Hitelbank vezérigazgatójává. Fejér Gábor a nagynevű elődjének a szellemében vezet tovább a reális alapokon nyugvó pénzüintézetet.

Erdélyi Egyleti Bank R. T. Sibiu. Táviratcím Banca Uniunii. Alapítási év 1891, alapítóke 5.000,000 lei, tartalék 5.115,342 lei, nyereség 793,142 lei. Részvények száma és névértéke 50,000 darab, egyenkint 100 lei. Legutóbbi osztalék 10 százalék. Hitelt élvez a Banca Naționalatól 3.000,000 leit. Saját vállalatai: Szappan és gyertyagyár, építési és beton-, aszfalt-vállalat, Raktárházak, faapritó és nagykereskedés és más kisebb vállalat. Részvénytőke: 1891-ben 200,000 lei, 1894-ben 300,000 lei, 1909-ben 500,000 lei, 1916-ban 2.300,000 lei, 1924-ben 5 millió lei. Vezérigazgató: Ing. Eduard Weindel. Igazgatóság: Dr Volff K. elnök, Schöpp H., Ing. Weindel E., Bergleiter H. Briebrecher R., Connert F., Eder H., dr Goritz W., Graef H., dr Kelp G., dr Lacher K., dr Schullerus F., Willesch G.

Erdélyi Kereskedelmi és Hitelbank R. T. Târgu-Mureş. Táviratcim: »Hitelbank«, alapítási év 1870, alaptőke 5.000.000 lei, tartaléktőke 2.317,297 lei, nyereség 743,480 Lei. Részvények száma 50,000 darab á 100 lei névértékkel, legutóbbi osztalék 10 százalék. Vezérigazgató: Nemes Elek. Elnök: gróf Teleki Arthur. Alelnök: báró Kemény Pál. Igazgatósági tagok: gróf Teleki Károly, gróf Teleki Béla, dr Péterfy István, Patrovits Kálmán, dr Fekete Gyula és Nemes Elek.

Fejlődési történet:

Alakult 200,000 forint tőkével 1869-ben, 1872-ben 400,000 forintra felemelve, 1876-ban 320 ezer forintra leszállítva, 1904-ben 800,000 koronára felemelve, 1912-ben 1.300,000 koronára felemelve, 1920-ban 4.000,000 koronára felemelve, 1924-ben 3.000,000 leire felemelve, 1927-ben 5.000,000 leire felemelve. További 12.000,000 lei-ig való felemelés közgyűlésileg elhatározva.

Nemes Elek 1878 évben Ujfaluban született. 8 éve áll a Bank élén, mely idő alatt az intézet vezetésében számottevő munkásságot fejtett ki és a bank fejlődését mindenkor biztosította.

Erdélyrészi Takarékpénztárak Záloglevél Intézete R. T. Mediaş. Táviratcim »Pfandbriefanstalt«. Alapítási év 1909. Részvények száma és névértéke: 350 darab á 10.000 korona. Vezérigazgató: Dr Conrad Dörschlag elhalt 1928-ban, Igazgatóság: Dr Kelp Gusztáv, Adleff Gyula igazgató, Karres József,

dr Oberth Károly, Márkus Klemens, Misselbacher I. B., Csallner Gusztáv, dr Dörschlag Konrad dr Wolff János.

Történeti fejlődés:

Az Erdélyrészi Takarékpénztárak Záloglevél Intézete R. T. két évtized óta áll fenn és ez idő alatt a fokozatos fejlődés útján haladva érte el azt a pozíciót, mit a kisbankok között elfoglal. Szolid vezetés és szolid üzleti principiumok jellemzik működését, miáltal sikerült megalapozni jóhíret és ügyfelei körét szélesbiteni.

Erdélyi Takarékpénztár R. T. Cluj. Alakult 1928-ban az Erdélyi Takarékpénztár betéti társaságból 5,000.000 lei alaptőkével. Igazgató: László Ákos. Érdekkörébe tartozik az Imperator Filmkölcsönző (Paramount film) képviselése.

László Ákos igazgatója a kolozsvári Erdélyi Takarékpénztár R. T.-nak. Okleveles közgazdász. Külföldi közgazdasági egyetemek látogatása után egyik megalapítója fenti intézetnek.

Erdélyi Ipar és Kereskedelmi Bank R. T. Braşov. Táviratcim »Industriebank«. Alapítási év 1919. Alaptőke 30,000.000 lei. tartalék 5,796.403 lei, nyereség 4,197.186 lei. Vezérigazgató: Teutsch Heinrich. A bank kimondta a fuziót a brassói Általános Takarékpénztár R. T. Bankkal és Teutsch Heinrich vezérigazgató — az Általános Takarékn nyugalomba vonuló vezérigazgatójának — Éder Jánosnak pozíciójába lép.

Igazgató Teutsch Henrik született 1883-ban. Tisztviselői pályáját

1899-ben kezdte a brassói Beer és Nussbacher Banknál, majd a Cell Frigyes és Fiai cég tisztviselője lett Innen 1920-ban az Industrie Bank igazgatójának hívták meg. Pénzügyi képességeinek fényes bizonyága az a tény hogy az Industrie Banknak a Brassói Sparkasszával 1928-ban történt egyesülésekor az egyesült bankok nyugalomba vonuló vezérigazgatójának ő lett a helyettese és egyben kijelölt utódja.

Erdélyi Leszámitoló és Pénzváltóbank R. T. Cluj. Táviratcím »Escompte«. Alapítási év 1922, alaptőke 5,000.000 lei, tartalék 500.000 lei, nyereség 585.551 lei. Vezérigazgató: Ritoók Lajos. Néhány év óta tölt csak be szerepet gazdasági életünkben ez a pénzügyintézet, eddigi működéséből azonban már megállapítható, hogy nagy jövőre hivatott. Szervezettsége, kitűnő üzleti kapcsolatai első helyet biztosítanak neki a vidéki bankok sorában. Méltán kiérdemelt jóhíret Ritoók Lajos vezérigazgató agilitásának köszönheti.

Ritoók Lajos 1891-ben született. Igazgatója az Erdélyi Leszámitoló és Pénzváltó Bank R. T.-nak. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank aradi fiókjánál kezdte pályáját. Fenti intézetnél 1923 óta működik mint kinevezett igazgató.

Erdővidéki Takarékpénztár R. T. Baraolt (jud. Trei Scaun). Táviratcím: «Barótítakarék». Alapítási év 1884, alaptőke 1,000.000 lei, tart.: 230.185 lei, nyereség 381.144. Vezérigazgató: Bedő József.

Történeti fejlődés:

A kis bankok között alig van intézet, mely oly reális alapon

vezetné ügyeit, mint ez a több mint 60 éve fennálló pénzügyintézet. Mérlegadatai bizonyosságát nyújtják, hogy szolid principiumok vezetik Bedő József vezérigazgatót az intézet irányításában és így jogosan érdemli ki a megnyilvánult közbizalmat.

Erzsébetvárosi Szövetkezeti Bank R. T. Ibaşfalău. Táviratcím: »Genossenbank«. Alapítási év 1900. Alapt. 2,000.000 lei, tartalék 1,275,487 lei, nyereség 502.751. Vezérigazgató: Dr Rösler Rudolf.

Történeti fejlődés:

A vidéki pénzügyintézetek között alig van néhány, mely aktívának és passzívának teljes egyensúlyban való tartása mellett olyan reális üzleteredményt tudna felmutatni, mint éppen ez a bank. Saját tőkének elhelyezésével járó kockázatot a minimálisra redukálta a helyes irányítás, az ismert dr Rösler vezérigazgató üzletelvéinek teljes érvényesítésével biztosította a bank további fejlődését.

Élesdi Bank R. T. Aleşd. Táviratcím: »Élesdibank«. Alapítási év 1910., alaptőke 500.000 lei, tartalék 400.000 lei, nyereség 160.000 lei. Részvények száma 5000 drb á 100 lei névértékben Legutóbbi osztalék 20 százalék. Vezérigazgató: Dr Ujfalusi Sándor. Igazgatóság: Dr Nicolae Poinar, Goldberger Sámuel, Cipun Teodor, Ternyei Ármin, Silberstein Márton.

Történeti fejlődés:

Alakult 1910. év elején 100.000 korona alaptőkével, szerény keretek között értékes szolgálatot tett a helybeli piacon az egészséges verseny kifejlesztése körül. Gondos és körültekintő munkával saját erejéből növelte tőkét és megszerezte üzletfelei bizalmát. Az intézet a Bihar-megyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank érdekeltiségébe tartozik és tagja az Erdélyi Bank-szindikátusnak és mint ilyen, magát önként revízió alá vetette.

Érmelléki Takarékpénztár
R. T. Săcueni (jud. Bihor). Táv-iratcím »Takarékpénztár». Alapítási év 1872, alaptőke 4.000.000 lei, tartalék 629.000 lei, nyereség 369.193. Részvények száma és névértéke 10.000 darab á 400 lei, osztalék 17 és fél százalék, vezérigazgató dr Babos János, elnök gróf Stubenberg József, igazgatóság Csomafáy Sándor uradalmi tisztt, Cserneczy József uradalmi jószágkormányzó, dr Gulácsy Sándor ügyvéd, dr Stettner Já-

nos kir. közjegyző, Szabó Zoltán ref. lelkész, dr Vámos Andor orvos, Vas Henrik főmérnök, dr Viciu Quintilliu főszolgabíró.

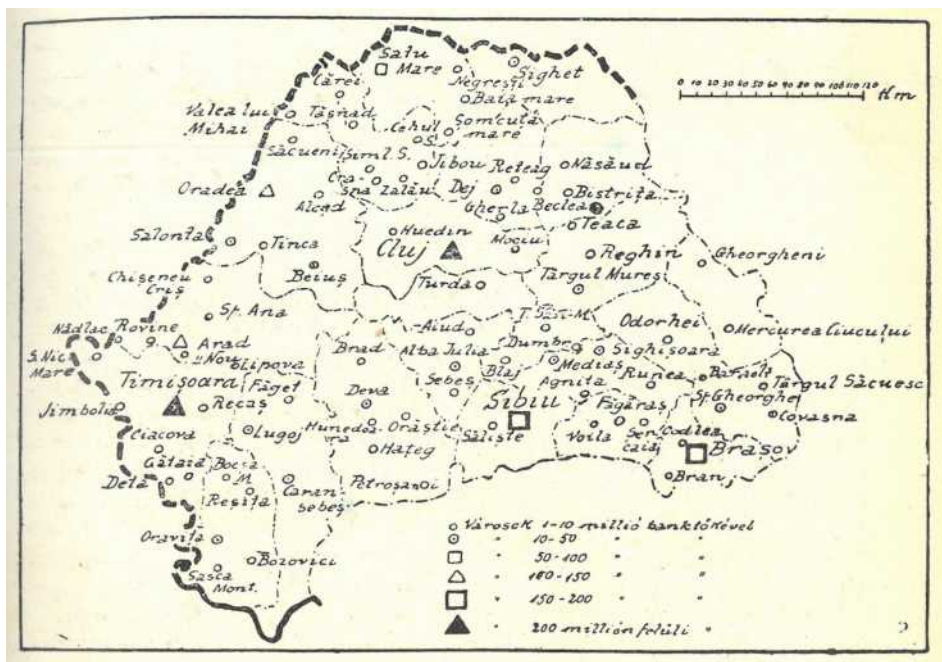
Történeti fejlődés:

A pénztintézet 1872-ben alakult 100.000 forint alaptőkével és rövidesen olyan fejlődést mutat fel, ami páratlan a vidéki pénztintézetek történetében. 1882-ben a betétforgalom már 1.150.000 forint és az össz-forgalom 14 és félmillió forintot tett ki, a következő évek még intezivebb forgalmat mutatnak ki. Az országos híri nagybankokkal való kapcsolatok megteremtése pedig még jobban megalapozza a pénztintézet kitűnő hírnevét. Egészséges üzleti alapelvei, az adott körülmények helyes felismerése és azokhoz való alkalmazkodás által növelte a vezetőség a vidék hiteligenylőinek bizalmát. Általános elismeréssel találkozik a pénztintézet az egész vidéken, mit megbecsülhetlen közgazdasági tevékenységének köszönhet.

Év	Részvény-tőke	Tartalék-alapok	Betétek	Nyereség	Osztalék
1920	375.000	118 092	2,217 514	20.326	7
1921	375.000	119 291	2,409 280	43 242	10
1922	375 000	125.874	2,430.776	51 675	15

Erdély és Bánát bankvárosai

Argus Almanah 1928 nyomán.

Ez a vázlat jól kiegészíti a pénzüzetek statisztikája című grafikonos vázlatot.

A megyék nevét a bennük szereplő városok nevévről könnyen meg lehet állapítani.

Facsádi Bank R. T. Făget (jud. Caras Severin). Alapítási év 1911. Részvények száma 2500 db. á 100 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 10 százalék. Nyereség 39.000 lei. Vezérigazgató: Taussig Sándor. Igazgatósági tagok: Bacsó Géza építész, Barabás Mihály kalapos, Horváth Ágoston órás, ékszerész és cementáru gyáros, Silberberg Béla textil és fűszerkereskedő, a Mailänder Rafael cég társtulajdonosa, Dr Fränkl lugosi ügyvéd. 1911-ben 100.000 koronával alapítva, 1920-ban 500.000 koronára emelve. Fejlődő kis bank, mely szolid alapon vezetve jó hírnevet szerzett magának.

Fogarasi Takarékpénztár R. T. Fogaras. Táviratcim: »Takarékpénztár« Alapítási év 1883. Alaptőke 1,000.000 lei. Tartalék 200.000. Nyereség 67.254. Vezérigazgató: Thierfeld Lipót. Részvények száma 4000 drb á 250 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 10 százalék. Negyvenötéves fennállása óta ez a pénzüintézet mindig arról

tett tanuságot, hogy lépést tud tartani a haladó szellemmel, anélkül, hogy szolid üzleti elveit feladná. Thierfeld vezérigazgató helyes irányítása az elért kedvező üzleteredményben jut kifejezésre.

»**Furnica**« Fogarasi Takarékpénztár R. T. Făgăraș. Táviratcim »Furnica« Alapítási év 1883, alaptőke 10,000.000 lei, tartalék 3,000.000, nyereség 1,400.000 lei. Részvények száma 20,000 drb. á 500 lei névértékben. Osztalék 24 százalék, a Banca Nationalától jelenleg 10,000.000 lei hitelből 1,000.000 lei hitelt élvez. Vezérigazgató Matei Jiga, dr Andrei Micu igazg. elnök, igazgatóság Nicolae Borzea, Gavrilă Cornea, Ioan Grecu, Costi Toma, Constantin Popp Ioan Vatașan. Alakult 1883-ban 30.000 forint alaptőkével, felemelte 1893-ban 60.000-forintra, 1910-ben 240.000 koronára, 1914-ben 500.000 koronára, 1920-ban 500.000 leire, 1922-ben 1,500.000 leire, 1925-ben 3,000.000 leire, 1928-ban 10,000.000 leire.

Gazdasági Takarékpénztár
R. T. Salonta-Mare (jud. Bihar)
Táviratcim: »Gazdatakarék«.
Alapítási év 1893, alaptőke
4,000.000 lei, tartalék 1,697.277
lei, nyereség 1,129.740 lei. Vezé-
rigazgató: dr Bartha Ferencz.
Részvények száma 4000 darab
á 1000 lei névértékben. Leg-
utóbbi osztalék lei 164.71. Igaz-
gatósági elnök: Gróf Tisza
Kálmán, igazgatósági tagok:
dr Graevu Aurel, Niste Jakab,
Lakatos Albert.

Fejlődési történet:

Megalakult 1893. évben, 1920-
ig a Pesti Magyar Kereskedelmi
Banknak volt affiliált intézete.
Az impérium változás óta tel-
jesen önálló. Több Izben esz-
közölt alaptőke emelés folytán
érte el jelenlegi alaptőkéjét. A
banküzleteken kívül foglalkozik
termény és áru beraktározással
s ezzel kapcsolatosan előleg
kölcsonök folyósításával az áru-
raktárban elhelyezett termé-
nyekre és anyagokra.

Gazdasági és Iparbank R.
T. Ibasfalău (jud. Târnava
Mare) Alapítási év 1896, alap-
tőke 2,000.000 lei, tartalék 150
ezer lei, nyereség 48.095 lei.
Igazgató: dr Heilper Arnold,
igazgatóság: Horváth Ákos,
Viliam Heilper, dr Szekeres J.
Zsögön Árpád, dr Heilper Ar-
nold, Jakobfy Albert. Három
évtizede áll ez a kitűnően ve-
zetett pénzüintézet a város köz-
gazdasági életének szolgálata-
ban és ez idő alatt szolid üz-
leti eljárásáról tett tanúbizony-
ságot. Az elért kedvező üzlet-
eredmény dr Heilpér Arnold

vezérigazgató érdeme, akinek
kiváló képességei a szakkörök
elismerését vívták ki.

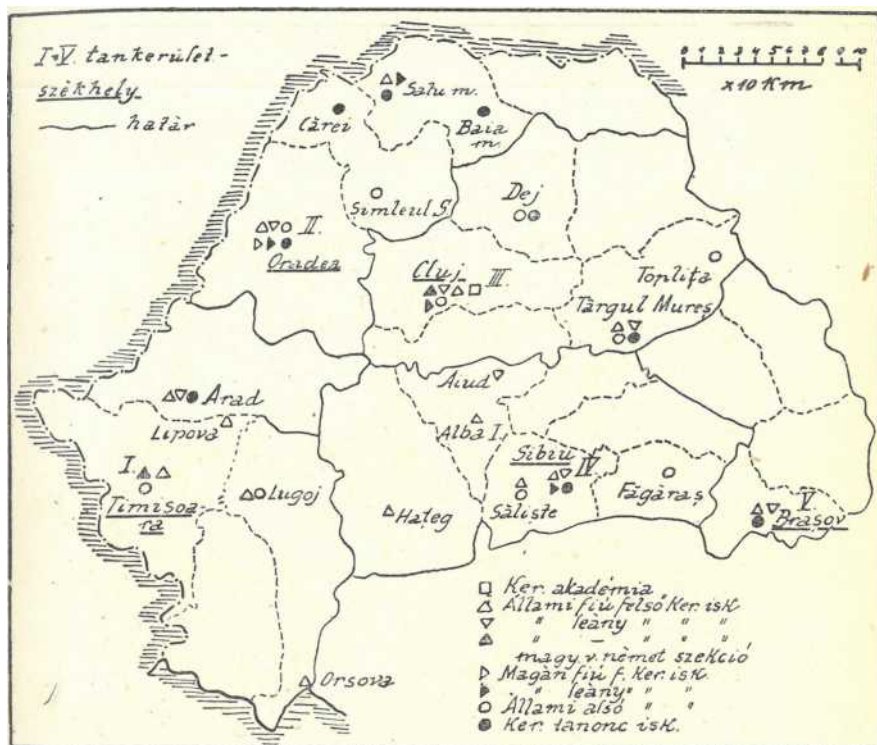
Gazdaság Bank és Pénz-
váltó Rt. Oradea. Táviratcim
»Pénzváltóbank«. Alapítási év
1921, alaptőke 1,000,000 lei, tar-
talék 10,000 lei, nyereség 31,880
lei, részvények száma és név-
értéke 1000 darab á 1000 lei.
Vezérigazgató Darvasi Lajos.
Igazgatóság: Horváth József,
Judovics Menyhért, dr Kepes
Miklós, Steiner Lajos, dr Papp
János, Vidor Manó.

Fejlődési történet:

1921-ben egész szerény ke-
retekben kezdte meg működé-
sét ez a kis pénzüintézet. Kezdő
alaptőkéje 200,000 lei volt. A
megadott kereteken belül be-
csületesen és fáradhatatlanul
dolgozott kis existenciák hitel-
igényeinek kielégítése érdeké-
ben. A természetes fejlődés
hozta magával, hogy 1923-ban
alaptőkéjét 500,000 leire kellett
felemelni és a következő évben
ujabb tőkeemelés folytán a
pénzüintézet részvénytőkéje egy-
millió lei lett. Szolid üzleti el-
vei és a kockázatos ügyletek
teljes kikapcsolása erősítették
meg a kölcsöntigénylő közön-
ség bizalmát a pénzüintézet
iránt.

Gazdák Takarékpénztára
Rt. Cluj. Alapítási év 1927,
alaptőke 2,500,000 lei, tartalék
304,758 lei, nyereség 466,285
lei. Igazgató Csoma Endre,
igazgatóság: Dr Kecskeméthy
István elnök. Elek Gyula, Ka-
tona László, dr Gspann Károly,
dr Török Imre, dr Gyarmathy

Erdély és Bánát kereskedelmi szakoktatása

Suciu aradi felső kereskedelmi iskolai igazgató cikke nyomán.

Béla, dr Szegedy József, dr Oliviu Csatt.

Fejlődési történet:

Az intézet a régi Erdélyrészi Tanítók Takarékpénztára m. sz. alakult 1927. évben. A pénzügyi intézet a régóta fennálló Gazdák és Tanítók Takarékpénztára, mint szövetkezetnek jogutódja, mely 1927-ben alakult át részvénytársasággá. Változott formájában a közönség bizalma az intézettel szemben még fokozottabb mértékben nyilvánul meg, ami egyrészt a mérleg adataiban jut kifejezésre, másrészt üzleti körének szélesbülése által. Az intézet igazgatója, Csoma Endre reális pénzügyi politikája feltétlenül megvédi az intézetet bármilyen kockázatos üzletek kitérésétől.

Csoma Endre 1875-ben született Kalotaszentkirályon. Régebben Kolozsvár városi főjegyző volt. Ez alatt az idő alatt is vezette az ottani Szövetkezet ügymenetét. Majd a Kolozsvári Népbank szolgálatába került, ahonnan fenti intézet igazgatójává hivatott és reálisan biztosítja a bank fejlődését.

Gazdasági Bank R. T. Turulung (jud. Satmar). Alapítási év 1910, alaptőke 250,000 lei, tartalék 250,000 lei. Részvények száma 5000 darab á 50 lei. Legutóbbi osztalék 20 százalékos. Igazgató: Grosz Sámuel.

»**Goronul**« Takarékpénztár és Hitelintézet R. T. Aiud. Táviratcím »Goronul« Alapítási év 1912, alaptőke 3,273.060 lei, tartalék 1,500.000 lei, nyereség 940.145, részvények száma 25.000 drb. á 200 lei névértékben, osztalék 18 százalékos, vezérigazgató

dr N. Marcu, igazgatóság dr Pop, At. Roşian, dr Oniga, M. Sasu, dr Gruita, Chesches, Dragomir, Muntean, Ioan Bucur, dr V. Ciura, Man, S. Marcu. 1912 július 28-án alakult 150.000 korona alaptőkével 1919-ben 600.000 kor. ra, 1922-ben 1 millió leire, 1925-ben 2 és félmillió leire, 1927-ben indult meg az utolsó emissio és 1928 márciusban 5 millió leire lett felemelve az alaptőke.

A vidéki pénzügyi intézetek sorában 14 év alatt igen előkelő helyet biztosított magának ez a pénzügyi intézet az által, hogy üzletének lebonyolításában nemcsak a hideg üzleti elveket érvényesítette, hanem méltányosságával szinte pártfogója és gyámoltója lett. Iparvállalatok eladásával a bank mobilitása növekedett, ami fokozottabb bizalmat kelt a pénzügyi intézet jövőbeni működése iránt.

»**Gutenbrunn**« Első Takarékpénztár R. T. Gutenbrunn (jud. Timis-Torontál). Táviratcím »Erste Sparkassa«. Alapítási év 1889, alaptőke 250.000 lei, tartalék 1,575.844, nyereség 333.811 lei. részvények száma 2500 drb á 100 lei névértékben, osztalék 80 lei, vezérigazgató Baugert Michael. 1889-ben 720 drb részvény á 50 forint, össz.: 36.000 forint, 1895-ben 280 darab á 50 forint 14.000 összesen 50.000 forint, 1918-ban 1000 drb új á 100 kor. 100.000 kor. összesen 200.000 korona, 1925-ben 2000 darabra névérték emelés 100 leire, 1925-ben 500 drb új névérték emelés 100 leire összesen 250.000 lei.

Grabaci Takaréék és Hitelezet R. T. Grabat, (jud. Timis-Torontal.) Táviratcim: »Sparkassa«. Alapítási év 1896, alaptőke 2,600.000 lei, tartalék 323.811 lei, nyereség 430,930. Részvények száma 13.000 drb á 200 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 11 százalék. Vezérigazgató: Hellberg N. Igazgatóság: Elnök: Bartl, tagok: Neurohr, Gottschall, Behr, Bauer, Erasmus, Bücher, Bauer, Kiéin, Birkenheuer, Bartole, Hackbeil és Bartl.

Fejldési történet:

A Grabatzi Takaréék és Hitelezet mint rt. 1896-ban alapították 60.000 forint alaptőkével. Az intézet rohamosan és szépen fejlődött úgy, hogy a háboru előtt alaptőkéje 250.000 korona, és betétállománya kb. 4,000.000 korona volt. Ehez még az osztrák—magyar banknál egy az akkori időben kiváltságképpen élvezett kb. 200.000 korona visszleszámitolási hitele volt. Nagy, kiterjedt üzletköre kinyult a mostani jugoszláv Bánátba, ahol kb. 10—12 ügynöksége volt és főképpen mezőgazdasági hitelt nyújtott. Kuláns eljárásánál fogva mindenütt elismerésnek örvendett és gazdagságánál fogva pedig egyike volt a legerősebb vidéki intézetnek. A háboruban sajnos hazafiai kötelességének tartva kb. 1,000.000 korona hadikölcsönt jegyzett, aminek a pénzbévéltása után az a következménye lett, hogy a 250.000 korona alaptőkéje 125.000 leire zsugorodott össze, míg 1,000.000

korona hadikölcsöne 500.000 leit tett ki. E lehetetlen és kellemetlen helyzetéhez járult az a körülmény, hogy a városi nagybancok fiókhálózata elárasztotta az egész vidéket fiókjával és az önálló szorult helyzetben levő intézeteket fuzióra kényszerítette. Az intézet is ilyen szituációban csak úgy tudta önállóságát megtartani, hogy saját tőkéjét felemelte 5,000.000 leire, amelyből jelenleg 2,600.000 van befizetve. Az igazgatóságát és felügyelőbizottságát átszervezte és üzletprogramját aképpen rendezte új H. Hellberg igazgatója, hogy üzletfeleivel egy közvetlen kapcsolatot teremtett azáltal, hogy mezőgazdasági termékeik értékesítésére fektette munkájának fősúlyát és minden tevékenysége az üzletkiépítésével egyetemben az üzletfelek érdekeinek támogatására irányult. Főbb üzletágai a bankügyleteken kívül állat és termény export, gőzeke-szántás, szeszfőzés, áruraktár stb. üzletfeleinek érdekeit előmozdító intézmény. Hellberg igazgató 4 évi fáradtságos munkája után, amelyben igazgatósága lépten-nyomon támogatta az intézet anélkül, hogy régi részvényesei legkisebb áldozatot hoztak volna, vagy új részvényt jegyeztek volna, tranzakcióival a saját tőkét 2,600.000 leire, tartalékalapját 323.811 leire emelte. Betétállománya 15,000.000 leit meghaladta, visszleszámitolási hitele különböző intézeteknél kb. 10 millió. Van azonkívül tekintélyes titkos tartaléka, hadiköl-

csőne pedig teljesen le van írva. Van saját gözekéje, ser-téshizlaldája, szeszfőzdéje stb.

Gátaljai Takarékpénztár R. T. Gataia (jud. Timis, Torontál). Táviratcim »Takarékpénztár«. Alapítási év 1893, alaptőke 500.000 lei, tartalék 830.000 lei, nyereség 331.224 lei. Vezér-igazgató: Galandauer Alfréd. Részvények száma 5000 darab á 100 lei névértékben. Osztalék 35 százalék, azaz 35 lei. Igazgatóság: Stern Jenő elnök, Galandauer Alfréd, id. Matkovits József, ifj. Matkovits József, Catina Nicolae, Cimponeriu Joan, dr Polgár Sándor, Gitta Béla, Rigó Sándor, Uhrmann Alfréd, Klein Bertalan, dr Barta Ignác.

Fejlődési történet:

Az intézet alapított 1893-ban 30.000 forint alaptőkével, mely alaptőke 1907-ben 180.000 koronára, 1920-ban 360.000 koronára és 1924-ben 500.000 leura emeltetett. Foglalkozik mindenféle bankművelettel. Az 1927. évi forgalom volt: Pénztári forgalom 45,602.835 lei, folyószámla betétek 6,341.572, folyószámla adósok 15,793.204, takarékbetétek 8,640.206, váltóforgalom 24,328.370, jelzálogkölcsön 89.560 lei.

Gyergyói Első Takarékpénztár R. T. Georgheni (jud. Ciuc). Táviratcim: »Elsőtakarék«. Alapítási év 1880, alaptőke 1.500.000 lei, tartalék 671,089 lei, nyereség 443,169 lei. Részvények száma 12,000 darab á 125 lei névértékkel. Legutóbbi osztalék részvényen-

ként 25 lei. Vezérigazgató: dr Miklósi Victor. Igazgatóság: dr Dobribán Antal elnök, dr Ávéd János, Csiky Kálmán, Görög Joachim, Lázár Gerő, Lázár János, Mélik István, Sáska Andor, Urmánczy Jeromos igazgatósági tagok.

Fejlődési történet:

A pénztintézet 1880-ban alapított és egész Csikmegye legrégebb bankja. Az alapítás-kor az alaptőke 15,000 forint volt, amit 1902-ben 120,000 koronára és 1910-ben 300,000 koronára emeltek fel. 1918-ban a pénztintézet kiterjedt üzlettere újabb tőkeemelését tett szükségessé, amikor is az alaptőke 600,000 korona lett, 1921-ben pedig 1.500,000 lei értékű névre szóló részvény lett kibocsátva. A következő évben a már meglévő miniszteri engedély alapján 5.000,000 leire fogja a pénztintézet részvény-tőkét felemelni. Dr Miklósy Viktor vezérigazgató két évvel ezelőtt foglalta el azt a pozícióját, mit a legnagyobb hozzáértéssel tölt be. Vezetése alatt a pénztintézet rohamos lendületet vett, az összforgalom 40—50 százalékos emelkedést ért el. Kezdeményezésére alapította meg 1927-ben a Szépvízi Első Takarékpénztár Részvénytársaságot, mely az első évben is kedvező üzleteredményével bizonyosságot tett életrevalóságáról.

Gyergyófalvi Takarékpénztár R. T. Joşeni (jud. Ciuc) Alapítási év 1899, alaptőke 1,000.000 lei, tartalék 396.073 lei, nyereség 125.787 lei. Rész-

vények száma 10.000 darab á 100 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 20 százalék.

Fejlődési történet:

1889. évben alapítottott 80 ezer korona alaptőkével, mely 1913-ban 160 ezer koronára emeltetett fel. 1920 évben ezen alaptőke 80 ezer leire változott 1923-ban az alaptőke 250 ezer leire az 1928. év folyamán pedig 1 millió leire emeltetett fel.

Gyergyói Gazdasági és Hitelszövetkezet Georgheni (jud. Ciuc) Alapítási év 1899, alaptőke 45.625 lei, tartalék 48.194 lei. nyereség 10.622 lei.

Gyergyói Bank és Takarékpénztár R. T. Georgheui (jud. Ciuc). Táviratcím: «Puskásbank». Alapítási év 1918, alaptőke 5.000.000 lei, tartalék 1.300.000 lei, nyereség 550.210 lei. Vezérigazgató: Puskás István. Fiók: Csikjenőfalva. Részvények száma 10.000 darab á 500 lei névértékben. Osztalék 20 százalék. Hitelt élvez a Banca Națională 2.000.000 leit. Igazgatóság: Patruban Miklós, Ferenczi István, Szabó György, dr László Dezső, Lukáts Antal, dr Péterffy Lőrinc, dr Gaal Endre, Puskás István és Angi István.

Fejlődési történet:

Az intézet az 1893. évben alapított Népbank R. T.-ből alakult át 1918-ban Gyergyói Bank és Takarékpénztár R. T. és alaptőkéjét 600.000 koronára emelte. 1920. évben alaptőkéjét 750.000 leire, 1925. évben 1.500.000 leire, 1928. évben

5.000.000 leire emelte. Osztalék 1918. évben 5 százalék, 1927. évben 20 százalék. Fiókindeztét 1927. évben nyitotta.

»**Granițerul**« Institut de Credit și Economii S. A. Dobra (județul Hunedoara). Táviratcím: »Granițerul«, alapítási év 1899. alaptőke 2.000.000, tartaléktőke 264.593, nyereség 376.530, részvények sz. 40.000 á 50 lei névértékben, a Banca Națională 1.500.000 lei hitelt élvez. Vezérigazgató: Leșnican Ádám. Igazgatóság: Rațiu, dr Laurențiu Petric, Miron Oprean, Iosif Ognean, Ioan Comloși, Enea Petrovici, Adam Leșnican.

Fejlődési történet:

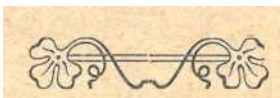
A pénzüintézet 1898-ban alakult kis tőkével. A környék hiteligenyeinek szolgálatában fejt ki üdvös tevékenységet. Jelentős tartalékok felett rendelkezik, ami lehetővé teszi, hogy a legnagyobb mértékben eleget tegyen feladatának anélkül, hogy a Banca Națională által megszavazott visszleszámitolási hitelt igénybe vegye. Leșnican Ádám vezérigazgató személye garantálja, hogy a pénzüintézet a jövőben is reális utakon fog haladni.

Gottlobi Takarékpénztár R. T. Gottlob (jud. Timiș, Torontál). Táviratcím »Sparkassaa«, alapítási év 1882, alaptőke 1.250.000 lei, tartalék 1.250.000 lei, nyereség 860.000 lei. Részvények száma 6250 drb á 200 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 20 százalék. 1882-ben 25.000 forintra emelt tőkével,

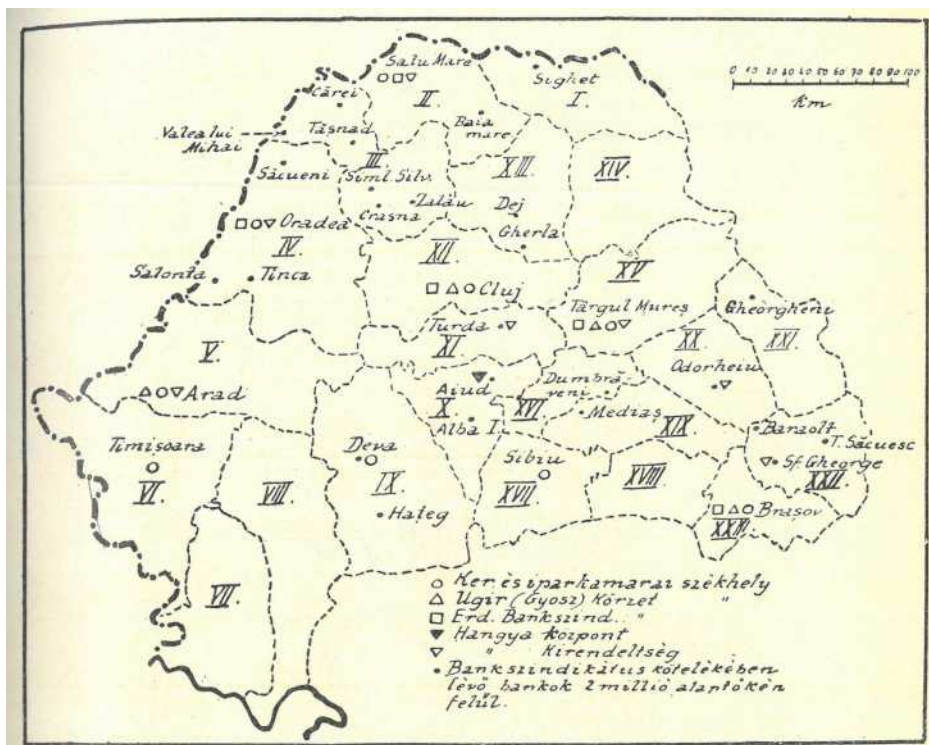
1893-ban 50.000 forintra, 1902-ben 500.000 koronára, 1924-ben 1.000.000 leire, 1926-ban 1 mill. 250.000 leire emelt. Vezérigazgató: Vogel János. Igazgatóság: Römer György elnök, Brescher Miklós, Fritz Miklós, Eisel Miklós, Häuser M., Vogel János, Vogel Antal, Ziegler Péter és Römer János.

Fejlődési történet:

A vidéki száz kisbankok sorában jelentős szerepet visz ez a pénzüintézet, mely meglepően kedvező üzleteredménye a vezetés korrektségére és realitására vall. Vogel János vezérigazgató személye közbecsülésnek örvend és egyben biztosítja az intézet tovább fejlődését.

Erdély és Bánát kamarai székhelyei.

Erdélyi Bankszindikátus jelentése 1927. évről. — Uita Membrilor la 31 Dec. 1926. (Ugir). — A Hanga jelentése 1927. évről.

A római számok jelzik a megyéket, abban a sorrendben, amint az ipari beruházások térképén fel vannak tüntetve.

Belefoglaltunk a vázlatba néhány az Ugir.-ra, az Erdélyi Bankszindikátusra és a kötelekébe tartozó intézetre és a Hangyára vonatkozó adatot.

Halmi Takarékpénztár Rt. Halmi (jud. Sătămăr). Távirat-cím »Takarékpénztár« Rt. Halmi. Alapítási év 1908, alaptőke 500,000 lei, tartalék 525,000 lei, nyereség 170,000 lei, részvények száma és névértéke 5 ezer darab á 100 lei, legutóbbi osztalék 25 százalék, a Banca Naționalától 300,000 ezer lei hitelt élvez. Vezérigazgató Nádas Lajos. Igazgatóság: dr Bleyer Márk, Drágos Vasil Farkas Lajos, Gottlieb Emánuel, Leményi Pop Juon, Roseth József.

Fejldési történet:

1908-ban alakult 200,000 korona alaptőkével, ez tőkefel-emelés folytán emeltetett fel 500,000 leire, az intézet, dacára kisebbségi jellegének, mult évben a Banca Naționala a fenti hitelt állapította meg egyelőre.

Havasmezői Kereskedelmi Bank Rt. Poienile de sub Munte (jud. Măramureș). Távirat-cím »Kereskedelmi bank. Alapítási év 1906, alaptőke 2,000,000 lei, tartalék 125,000 lei, nyereség 230,033 lei, részvények száma és névértéke 1000 darab á 1000 lei és 200 darab á 5000 lei, legutóbbi osztalék 15 százalék. Vezérigazgató Markovits Jakab.

Az alapítástól kezdve szép fejlődésnek indult, amit a világháboru kitörése félbeszakított. 1925-ben Grósz Lajos, Fogel Sia és dr Frichter Lajos révén az alaptőkét 100,000 koronáról 100,000 leire emelték. 1928. év elején Grósz Henriknek az igazgatóságba való be- választása révén az intézet az

alaptőkét kétmillió leire emelte. Grósz Lajos ügyvezető igazgató jelenleg is a részvények 51 százalékának tulajdonosa. Ezen intézet jelenleg a vidéki bankok első helyén áll.

Háromszéki Takarékpénztár R. T. Sfântul-Georghe. Távirat-cím »Takarékpénztár« Alapítási év 1876, alaptőke 4,000,000 lei, tartalék 3,974.400 lei, nyereség 2,183.975 lei. Vezérigazgató: Demeter Ferenc. Fiókok: Illyfalva, Uzon. Részvények száma 16.000 darab á 250 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 24 százalék. Igazgatóság: Bogdan Arthur elnök, Bálint Dénes, dr Benedek János, Császár Gyula, dr Ferencz Lajos, József Lajos, Neumann József, Vajna Miklós. Alakulása óta mindig konzervatív szellemben vezetett. Népszerűsége és tőkeerőssége évről-évre emelkedett. Elsőrendű bonitása országszerte ismert már a békeidőben vetélkedtek nagyobb pénzintézetek hogy vele összeköttetésben állhassanak és ma is ez a helyzet. A vármegye legnépszerűbb intézete.

Bogdan Arthur igazgatósági elnök, az intézet nyugalmazott vezérigazgatója, szül. 1861-ben Sepsiszentgyörgyön, kereskedelmi akadémiát végzett Bécsben. Élénk politikai és közgazdasági tevékenységet fejtett ki, a pénzintézet nagyarányu fejlődése az ő nevéhez fűződik. Ma is vezető egyéniség ugy társadalmi mint közgazdasági téren, a vármegyei tanács elnöke, több intézetnek igazgatósági és felügyelő bizottsági tagja.

Bogdan Arthur örökét Demeter Ferencz vette át, aki hivatásos bankember és szorgalmával, agilitásával hozzájárult a pénzintézet fejlődéséhez, született Sepsiszentgyörgyön 1877-ben

felső kereskedelmi iskolai képzettsége van. A Háromszéki Takarékpénztárnál volt 20 éven át tisztviselő.

Hermannstädter Allgemeine Sparkassa A. G. Sibiu. Táviratcím »Sparkassa.« Alapítási év 1841, alaptőke 100,000.000 lei, tartalék 60,000.000 lei, nyereség 12,624.454, fiókok; Arad, Bistrița, Cîsnădie, Cluj, Brașov, Lovrin, Medias, Târgul-Mureș, vállalatok: Római császár-szálló, kávéház, étterem, népfürdő, szanatórium, Trigarszky Testvérek szállítási vállalat, »Unicum« színház és vendéglő, érdekeltségek: M. Vogelsang R. T. Kötöttárugyár »Herma« Cipőgyár, Rieger András Gépgyár R. T., »Hager« Sörgyár. Vezérigazgató Hans Bergleiter, elnök dr Hans Otto Roth képviselő, alelnökök Gustav Reisenberger, dr Wilhelm Goritz, igazgatók dr Gmeiner August, Schuster Albert, Hochmeister Emil, aligazgató dr Kasper Friedrich, igazgatóság Albrecht Carol gyáros, Fabritius Ludovic subprefect, Ferenci Viktor gyáros, Fritsch Carol, Göllner Wilhelm szeszgyáros, dr Gündisch Carol ügyvéd, Melzer Wilhelm, Müller Henrik, Müller Wilhelm börgyáros, dr Ottó Wilhelm, Theis Gustav, fiók igazgatók Arad: Vass Ferdinand, Bistrița: dr Kelp Gusztáv, Budaker Oszkár, Cîsnădie: Pauer Julius, Cluj: Bergleiter Alfons, Brașov: Beer Hugó, Lovrin: Mailingler Franz, Medias: dr Dörschlag Konrad, Breckner Friedrich, Târgul-Mureș: Schaller Brunó, Timișoara: Albrecht Rudolf.

Történeti fejlődés:

A régi osztrák-magyar monarchia legrégebb bankja alakult 1841-ben mint Hitelszövetkezet 1322 forint alaptőkével. Kettős hivatást kellett a pénzügyintézetnek betöltenie: egyrészt takarékbetétek elfogadása által biztonságot nyújtani a közönségnek és a mezőgazdaság és kisipar, később pedig a kereskedelem és ipar fejlődését elősegíteni, másrészt az elért tiszta nyereséget kulturális és közhasznú célokra fordítani. Ezen alapelvekre támaszkodva a szigorúan szolid üzletvezetés folytán rövidesen sikerült a legszélesebb körök bizalmát megnyernie. Ilyen adottság mellett a pénzügyintézet rendkívül gyors fejlődése lehetővé vált és tevékenységi körét az egész országra kiterjesztette. 1887-ben részvénytársasággá alakult át és egyben meghatalmazást nyert záloglevelek kibocsájtására. Ily módon bőséges készpénzhez jutott s így az intézet a háború kitöréséig a legjelentősebb vidéki jelzálogintézetek sorába lépett és kitűnő hírnévre tett szert Erdély határain túl is. 1885-től kezdve a Hermannstädter Allg. Sparkassa folyamatosan újabb és újabb Hitelszövetkezeteket létesített úgy, hogy ma 186 Raifeisengenossenschaft és 81 Fogyasztási Szövetkezet működik patronatusa alatt. Erdélynek Romániához csatolása után új fejlődési korszak következett a pénzügyintézet életében. Hogy egyrészt a korona-beváltás okozta jelentős veszteségét és a pénzelértéktelene-

dés kedvezőtlen hatását ellensúlyozza továbbá másrészt a pénzügyi intézet saját és a rábizott tőke közötti harmóniát biztosítja, folytonos részvénytőke-emeléssel érte el ezt a célját, úgy, hogy 1925-ig fokozatos emeléssel 50 millió leire emelte részvénytőkéjét. Ez a tőkeemelés végre is lett hajtva. A részvénytőkeemeléssel párhuzamosan halad a pénzügyi intézet üzletkörének jelentős szélesítése, ami szükségessé tette, hogy Erdély jelentős piacain testvérintézeteket állítsanak fel. Mindjobban arra törekszik, hogy ingatlanhitelintézet jellegét teljesen megszüntesse és tisztán banküzletek lebonyolítására rendezkedjék be. Ipari és kereskedelmi vállalatok alapításában is élénk részt vett. Körültekintő pénzügyi politikájának és a változott viszonyokhoz való helyes alkalmazkodás fényes bizonyítékát szolgáltatja az alanti fejlődési táblázat, amely különösen az utóbbi évek meglepő fejlődését mutatja. Kiváltképpen az 1928 év hoz jelentős fordulatot a Hermannstädter Alig.

Sparkassa fejlődésének történetében, amikor is az 1928 június 12-én tartott közgyűlésén ki-mondotta a Medgyesi Bank Rt., a Burcenländer Bank A. G. és az Egyesült Besztercei Takarékpénztárral való fuzióját. E három bank bekebelezésével a pénzügyi intézet részvénytőkéje 150 millió lei lett, nyílt tartalékai 60 millióra emelkedtek és testvérintézeteinek száma 4-ről 9-re növekedett. A Hermannstädter Allg. Sparkassának ma egész Erdélyben a következő városokban van testvérintézete: Arad, Bistrița, Heltau, Cluj, Brașov, Lovrin, Mediaș, Târgu-Mureș, Timișora. Ezek a tények kedvező perspektívát nyújtanak a kitűnő hírű pénzügyi intézet jövőbeni fejlődésére.

Hans Bergleiter vezérigazgató 1866-ban Szébenben született, ugyanott végezte középiskoláit, majd a wieni kereskedelmi főiskolán abszolvált. 1887-ben lépett a Hermannstädter Allgemeine Sparkassa szolgálatába, mely 1919-ben vezérigazgatóvá választotta meg. Működése alatt ez a kiváló pénzügyi intézet oly nagyarányú fejlődésen ment keresztül mely páratlan a bankok történetében. Bergleiter vezérigazgató több ipari és kereske-

Táblázat az intézet fejlődéséről.

Évben	Alaptőke	Tartalék-tőke	Betétek	Tiszta nyereség	Osztalék
1920	10,000.000	6,113 533	33.029.280	684,938	6
1921	10.000.000	6,305.034	44,273 175	707,302	6
1922	10,000.000	6,784.573	64,620 841	1,211 884	8
1923	20,000 000	9,171.389	74,565.847	2,600 681	12
1924	40,000.000	11,456 967	140,887.249	5,006 949	12
1925	50,000.000	17,923 626	254,776.847	10,500 372	15
1926	50,000 000	26,179.198	367,389.687	12,048.339	15
1927	50,000 000	31,239.104	512,287.676	12,624.454	15

delmi vállalat igazgatóságában foglal helyet és szakismereteivel azok prosperitását elősegíti. Egyházi kulturális és politikai téren fejt ki tevékenységet a szász nép érdekében. Vezető egyéniségét közbecsülés veszi körül.

Hermes Bank és Kereskedelmi R. T. Timișoara Távirat-cim: »Hermesbank«, alapítási év 1919, alaptőke 8,000.000 lei, tartalék 2 millió 300.000 lei, nyereség 2,215.072 lei. Részvények száma 3200 á 2500 lei névértékben. A Banca Națională-tól 6 millió leit élvez. Affiliáció: Vas és Rézbutorgyár, Első Bánáti Képeretgyár. Vezérigazgató: Weinberg Pál. Igazgatók: Weisz Gyula, Vrbovszky Vilmos, aligazgató: Kaufmann György. Igazgatósági tagok: Dr. Obădeanu Pál, Weinberg Pál, Baruch Izidor, Joldea Radulescu, Klein Frigyes, Deixner József, Liuba Pál, Weisz Gyula, dr. Albu Kornél, Weinberg Miksa, Hoffmann Jenő, Nicolae Niculescu. A részvénytőkét emelte 1920-ban 1 millió leire, 1922-ben 2,500.000 leire, 1924-ben 5 millió leire, 1926-ban 8 millió leire.

Történeti fejlődés:

A temesvári piac egyik legjelentősebb pénzügyintézete, mely néhány évi fennállása óta erős gyökeret vert a város közgazdasági életében. Kezdeményezésére alakult a Vas- és Rézbutorgyár és az Első Bánáti Képeretgyár, mind megannyi virágzó vállalatok, melyek kitűnő eredménnyel zárták le üzletüket. Weinberg Pál vezérigazgató páratlan agilitással vezeti az ügyeket és főként az ő kiváló szakképességének köszönhető az elért eredmény.

Weinberg Pál kb. 50 éves, a Hermes Bmk és Keresk. r. t. vezérigazgatója. A temesvári felső kereskedelmi iskola elvégzése után magánvállalatoknál gyakornokoskodott, később a bankszakmára tért át. Bankszakmáját a Temesvári Kereskedelmi és Gazdasági bank r. t.-nél kezdte meg, ahonnan a helybeli Leszámitoló bank r. t.-hoz került, melynek szolgálatában kb. 15 évig állott. Pár évvel ezelőtt a Hermes bank vezérigazgatójává lett megválasztva és ezen intézet fellenállításához nagyban az ő kiváló képességei járultak hozzá. A Hermes bank érdekkörébe tartozó iparvállalatok igazgatóságában szintén helyet foglal.

Hitelbank R. T. Sfântul Georghe (jud. Treiscaun). Távirat-cim »Hitelbank«. Alapítási év 1922, alaptőke 5,000.000 lei, tartalék 581.500, osztalék 20 százalék. Igazgatóság: Dr. Steanu A. elnök, Kese L., Căcel A., Antonescu M. E., Polák S., dr. V. Ranca Raucanu, Béli P., Floru T. A vidék hitelügyeinek érdekében fejt ki hasznos munkát ez a pénzügyintézet, mely kitűnő eredménnyel zárta le üzletét és részvényeseinek 20 százalék osztalékot fizetett ki.

Hétfalusi Takarékpénztár R. T. Cernat (jud. Brașov.) Távirat-cim: »Takarékpénztár«. Alapítási év 1880, alaptőke 1,000.000 lei, tartalék 70.245 lei, nyereség 309.215 lei. Részvények száma 4000 drb á 250 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 20 százalék. Vezérigazgató: Kiss Árpád. Igazgatóság: Dr. Sükösd Zsigmond, dr. Kiss Kálmán, Deák Sándor, Bacsó Mihály, Csorik János. Ez a pénzügyintézet az 1888-ban alapított Nagyfalusi Népbank mint Szövetkezetből alakult, amely

1910-ben Hétfalusi Takarékpénztár elnevezés alatt részvénytársasággá lett 100.000 korona tőkével. Több tőkeerős bankkal vette fel a kapcsolatot, aminek következtében üzleti forgalma jelentősen emelkedett.

Ez újabb és újabb tőkeemelést tett szükségessé. A pénztár fennállása óta mindig arra törekedett, hogy a vidék hitel-igényeit, a saját érdekük lefokozása mellett, a lehetőség szerint kielégítse.

Év	Részvénytőke	Betett összeg	Tartalék alap	Nyereség
1920	124.305	593.109	25.937	17.554
1921	200.000	740.171	17.704	24.348
1922	200.000	1,156.283	21.878	43.305
1923	200.000	1,115.508	45.531	45.059
1924	200.000	1,361.340	60.661	65.804
1925	200.000	2,084.111	82.486	139.453
1926	200.000	2,965.598	160.673	65.011
1927	1000.000	4,335.031	70.245	309.215

Hitel és Kereskedelmi Bank R. T. Sighetul-Marmației. Alapítási év 1927, alaptőke 2,000.000 lei. nyereség 47.564 lei. Vezérigazgató: Dr Klein Artur. Részvények száma 400 darab a 5000 lei névértékben. Igazgatóság: Dr Klein Artur, Paszternák Hermán, dr Bálint A., dr Pop L., Neuländer F., dr Fülöp B., dr Székely M., Paszternak B., Birnbaum Jakab.

Fejlődési történet:

Ez az egészen új pénztár 1927 júniusában kezdte meg működését. Alaptőke 2,000.000 lei, amely teljes egészében be lett fizetve. Rövid működése alatt az intézet oly arányu fejlődést mutatott, hogy tőkeszaporítás vált szükségessé és ezért alaptőkéjének 6 millió

leire leendő felemelését határozta el. Dr Klein Artur vezérigazgató nagy körültekintéssel és kiváló szakértelemmel vezeti a pénztár ügyeit és így annak fejlődése beláthatatlan perspektivákat nyújt.

Homorodi

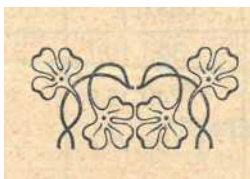
Takarékpénztár R. T. Homorod (jud. Târnova-Mare. Táviratcim: »Takarékpénztár«. Alapítási év 1890, alaptőke 200,000 lei, tartalék 192,063 lei, nyereség 74,423 lei. Részvények száma 4000 drb a 50 lei névértékkel. Legutóbbi osztalék 20 százalék. 1890. évben alaptőke 5000 ft.

Hunyadmegyei

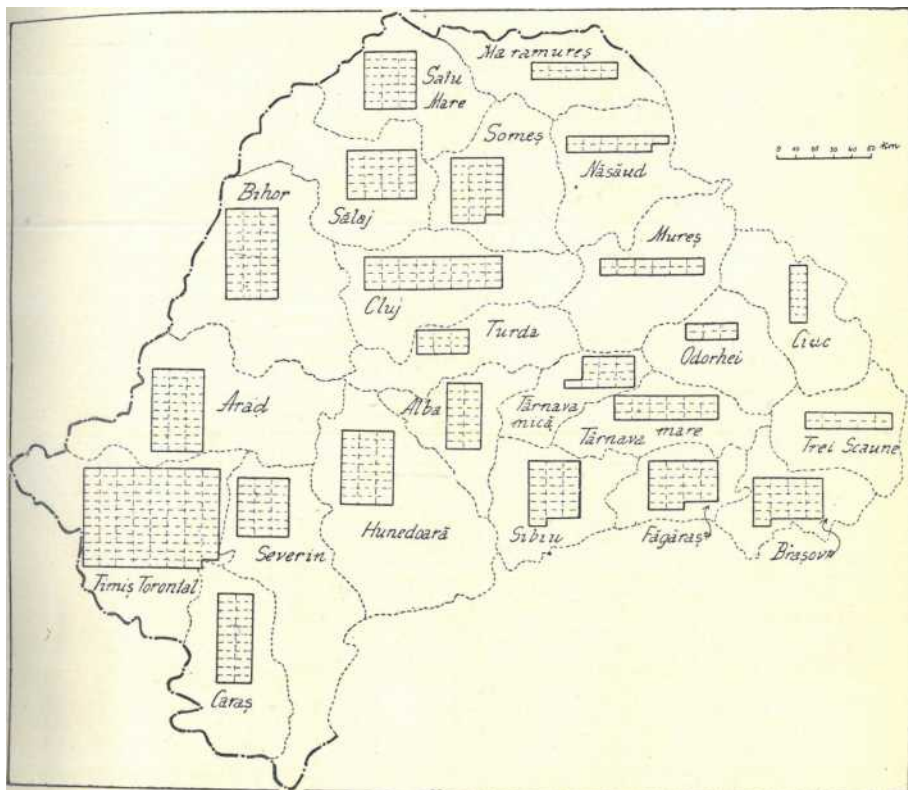
Első Takarékpénztár Rt. Hațeg (jud. Hunedoara). Alapítási év 1887, alaptőke 1,000,000 lei, tartalék

397,083 lei, nyereség 143,976 lei. Vezérigazgató Puy László. Igazgatóság: Bernád B., Fekete K., Puy Zs., Baciú J., Hirsch J., Bernád Z., dr Şelariu E., Kendoff G., gr. Kendeffy G., Brázovay D., dr Deák L., dr Ármánd T. A megye közigazgatási életének fejlődésével

van szoros kapcsolatban ennek a pénzüintézetnek kialakulása. Több mint egy félszázadon keresztül fejt ki hasznos tevékenységet a hitelélet terén és ezen szolgálat elismerése az a bizalom, mi a pénzüintézet iránt megnyilvánul.

Erdély és Bánát pénzüzeteinek statisztikája.

A diagramm vármegyéenként csoportosítva mutatja a pénzüzetek számát. Minden egyes téglány egy pénzüzetet jelöl, tekintet nélkül nagyságára. A diagramm adatait a bankvárosok térképe egészíti, ahonnan a pénzüzetek tőkeerejét lehet megismerni. Viszonylag és abszolút számokban legtöbb pénzüzete van Timiș-Torontal-nak. Feltűnő Făgăraș pénzüzeteinek nagy száma. Ezek csekély tőkeerejű, alig helyi jelentőségű intézetek. Az összeállításból hiányzik a bankfiókok, úgy belföldiek, mint külföldiek kimutatása. Argus—Almanach 1928. (152. old.)

Industria Bank R. T. Oradea. Táviratcim »Industrie-bank«. Alapítási év 1906. Alap-tőke 25,000 000 lei, tartalék 517.757 lei, nyereség 536.783 lei. Vezérigazgató: Dr Fleischer György. Igazgatóság: Dr Adorján E. elnök, Lukách G. föld-birtokos, Schiller S., dr Reou J. igazgató, dr J. Vostinar Nagyvárad-város főjegyzője, Weinberger Lajos, a »Granária« áruaktár vezérigazgatója.

Fejlődési történet:

Az Industria Bank R. T. (békében Magyar Bank R. T.) 22 év óta fennálló pénzügyintézet. Háború óta intenzív működést nem fejtett ki s ugyyszólván kizárólag testvérvállalatainak pénzügyi adminisztrálását végezte. Az intézet bankszerű üzletek propagálását egy év óta végzi, amióta az intézet vezérigazgatójává dr Fleischer Györgyöt, a Nagyvárad-i Takarékpénztár volt helyettes igazgatóját hívták meg. Az intézet alaptőkéjét 4 millió leiről 15 millió leire emelte fel egy év leforgása alatt s az alaptőkének további emelése, illetőleg kiegészítése 25.000,000 leire programszerűen szintén egy év alatt végrehajtandó. A bank átszervezése óta annak üzleteiben is lényeges fellendülés mutatkozik, amennyiben betétállománya és kihelyezései egy év óta számszerűleg több mint 150 százalékos emelkedést mutatnak. A bank ma cca 32.000,000 betétet közöl s ennek megfelelően jelentkeznek kihelyezései is. A bank főrésztvényese és igazgatósági elnöke dr Adorján

Emil, aki a békében 5 millió aranykoronával felépített s Nagyvárad legnagyobb épületkomplexumának mondható s cca 120 kereskedő és lakó bérlővel, passzaggel etc. rendelkező Fekete Sas és Zöldfa épületekből álló részvénytársaság főrésztvényese (több mint 90 százalék), továbbá a Passage mozgószínház rt., Minerva-nyomda, több bérház stb. tulajdonosa. Összes objektumai tehermentesek. A bank tulajdonát képezik a Star téglá és cserépgyár (110 holdnyi terület) és Vulkan téglagyár összes részvényei, mely vállalatok szerencsés fekvésük és kapacitásuk révén versenyképesség tekintetében első helyen állanak. A bank főrésztvényesei és a bank vezetésében irányító szereppel bíró igazgatósági elnök tőke erőssége, koncepciója és az új ügyvezetés teljes garanciát nyújtának az intézet prosperálására. A bank összeköttetésre nyugodtan ajánlható.

Dr Adorján Emil született 1871-ben Oradean. Jogi tanulmányait a budapesti egyetemen végezte s egész fiatalon lett ügyvéd és kivált kitűnő szónoki képességével. Irodalmi téren is sikerrel dolgozott és ezen érdemei elismeréseként a nyárad-i Szigligeti Társaság alelnöke volt éveken keresztül. Közgazdasági működése a háború idejére esik, amikor megalapította a Magyar Bankot. A pénzügyintézet eleinte a saját vállalatainak finanszírozásával foglalkozott és csak 1926-ban tért át a szokásos bankügyletek köztetésére. Agilitását igazolja az a sok virágzó vállalat, melyek az ő kezdeményezésére alakultak és melyek további fejlődése az ő nagykonceptiójú irányítása mellett biztosítva van. Jelenleg a nagyvárad-i Unio Club elnöke is.

Dr Fleischer György vezérigazgató nagyvárad-i születésű, 33 éves,

fia néhai dr. Fleischer Lajosnak a Bihar-megyei Takarékcénztár volt igazgató-sági tagjának és ügyészének, veje néhai Havas Mórnak a Bihar-megyei Takarékpénztár reorganizátorának. Tay nuhnányait Leipzigban a Kereskedelmi Akadémián és a budapesti Tudomány-egyetemen végezte. A háború befeje-zése után a Magyar Általános H. tel-bank helybeli fiókjához lépett be s ott éveken keresztül a levelezési osz-tályt vezette. 1924. évben hívták meg a Nagyváradi Takarékpénztár h. igaz-gatójává, ahol a deviza osztályt szer-vezte meg és vezette, valamint a le-velezési osztályt is. 1927 július 1-én foglalta el az Industria bank rt. vezér-igazgatói állását ezen intézet igazga-tóságának meghívására.

Iparosok Bankja R. T. Cluj. Alaptőke 1,000.000 lei, tartalék 84.000 lei, nyereség 130.000 lei. Igazgató: Tóthfalussy József. A kolozsvári iparos társadalom szolidaritásának egyik jellemző bizonyossága ennek a pénzünté-zetnek a megalakulása, mely az iparosság hiteligényeinek kedvező feltételek mellett le-endő kielégítését tűzte ki fel-adataul. Főként a kisipart tá-mogatja olcsó kölcsönnel, tehát segítője, támogatója akar lenni az iparosságnak és nem hajszol anyagi sikereket. Tóthfalussy József igazgató ezen elvek tel-jes átértésével vezeti a bank ügyeit az igazgatóság megelé-gedésére.

Ipar és Kereskedelmi Bank R. T. Cluj. Táviratcím »Banc-technic« Alapítási év 1911, alap-tőke 1,000.000 lei, tartalék 144,714 lei, nyereség 151.125 lei. Vezérigazgató: Weissburg Emil.

Ipar és Kereskedelmi Bank R. T. Hațeg (jud. Hunedoara.) Táviratcím: »Iparbank«. Ala-

pitási év 1897, alapt. 3,000.000 lei, tartalék 750.000 lei, nyere-ség 806.515. Részvények száma 6000 drb á 500 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 24 száza-lék. Vezérigazgató: Dr. Deák Lajos. Igazgatóság: Berger Mór, Fekete Károly, Hirsch Ignác, Antal Zsigmond, Léb Adolf, Grün Sámuel, Seláriu Olimpiu, Tordai Bertalan, Hirsch Henrik, Weil Lajos. 1897-ben alakult 100.000 korona alaptőkével, mint a hátszegi és vidéki ke-reskedők érdekeltsége és azóta hiven a kitűzött célhoz szol-gálja az itteni kereskedők ér-dekeit. Engedélye van az alap-tőkének 5,000.000 leire való felemelésére, mit rövidesen végre is fog hajtani.

Dr. Deák Lajos vezérigazgató kiváló érdemeket szerzett a pénzünté-zet fejlesztése körül.

Ipar és Gazdasági Bank R. T. Zalău (jud. Sălaj.) Távirat-cím: »Iparbank«. Alapítási év 1891, alaptőke 2,000.000 lei, tartalék 200.000 lei, nyereség 530.000 lei. Részvények száma 10.000 drb á 200 lei névérték-ben. Legutóbbi osztalék 20 szá-zalék. A Banca Națională 1 és fél millió hitelt élvez. Ve-zérigazgató: Dr. Getie János. Igazgatóság: Z. Kiss Ernő, dr. Fuchs Guidó, Jakabfi Izsák, dr. Pop György, dr. Pop Gyula.

Fejlődési történet:

Jól megalapozott vidéki pénzü-intézet, mely kedvező üzlet-eredményeit a szolid vezeté-snek köszönheti. Dr. Getie János vezérigazgató hivatása magas-latán áll, ismerve a vidék gaz-

dasági struktúráját, leginkább hivatott annak bajait a rendelkezésre álló eszközzel orvosolni. 1892-ben alakult 100.000 forint tőkével, 1910-ben emeltetett 300.000 koronára, 1923-ban emeltetett 1 millió leire, 1927-ben emeltetett 2 millió leire.

Iparbank R. T. Agnița (jud. Târnava Mare) Távirati cím »Gewerbebank« Alapítási év 1901, alaptőke 3,000.000 lei, tartalék 2,244.316 lei, nyereség 650.000 lei. Vezérigazgató: Rau Michael. Részvények száma 30.000 darab á 100 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 20 százalék. A Banca Națională-tól 500.000 lei hitelt élvez.

Történeti fejlődés:

Ez a pénzüintézet 1901-ben mint szövetkezet alakult. Alaptőke 100 ezer korona volt, amit 1920. évben a szövetkezetnek részvénytársasággá történt átalakulásakor emeltek föl 250.000 koronára. Megnövekedett üzletköre 1921-ben nagyarányu tőkeemelést tett szükségessé, amikor is 3 millió leire emelte fel alaptőkéjét. A pénzüintézet a birtokában levő engedély alapján a közeljövőben 10 millió leire emeli fel alaptőkéjét. A puritán és óvatos szász szellemben vezetett pénzüintézet méltán foglal el eminens helyet a vidéki pénzüintézetek sorában.

»**Izvorul**« Institut de Credit și Economii S. A. Alba-Julia. Táviratcím »Izvorul« Alapítási év 1911, alaptőke 5,000.000 lei, tartalék 3.575.600 lei, nyereség 41.094 lei. Vezérigazgató: Gav-

ril Crișanu. Fiókok: Ighiu, Teuș, Uioară, Zlatna, Vințul de jos. Részvények száma 25.000 darab á 200 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 16 százalék. A Banca Națională-tól 10 millió lei hitelt élvez. Igazgatóság: Gh. Muncușiu, dr I. Pop, Ant. Pop, Vas, C. Osvadă, dr Virg. Radeș, Fr. Boțian, I. Medrea, Amos Frâncu, Alex. Băba, I. Rebege dr I Rece, dr FI. Medrea.

Fejlődési történet:

A pénzüintézet 1911-ben Ighiu községben alakult 100 ezer aranykorona alaptőkével 1919-ben részvénytőkéjét 250 ezer koronára emelte fel és fenntartva az Ighiu községben levő intézetet, mely ezután fiókként működik, székhelyét Alba-Juliába tette át. Ugyanebben az évben »Zlageneană« zlatnai pénzüintézzel fuzionált, amely fiókként működik tovább. 1920-ban részvénytőkéjét egy millió leire emeli és a »Soimul« Ocna-Mureșului pénzüintézzel fuzionál, mely szintén fiókjaként működik tovább. Ugyanekkor Teiușban fiókot létesít. 1922-ben újból felemeli részvénytőkéjét egysül a Banca Poporală-val Alba-Julia-n és Vințul de jos községben fiókot létesít. 1926-ban felemeli alaptőkéjét öt millió leire, melyből 3,575.600 lei teljesen be van fizetve. 1928-ban az ocna-mureși fiókot átadta az aiudi »Goronul« pénzüintézetnek.

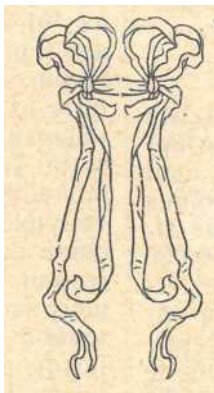
Járási Gazdasági Takarékpénztár R. T. Pecica (jud. Arad). Távirat cím »Járási takarékk«. Alapítási év 1897, alaptőke 1,000.000 lei, tartalék 470.180

lei, nyereség 568.084. Vezérigazgató: Joan Rocsin. Részvények száma 2000 darab a 500 lei névértékben. Osztalék 20 százalék. Igazgatóság: Fazekas L., Gaál P., Koncz L., Kuzmiczi A., Molnár L., Scherrer C., Veres J., Rocsin J.

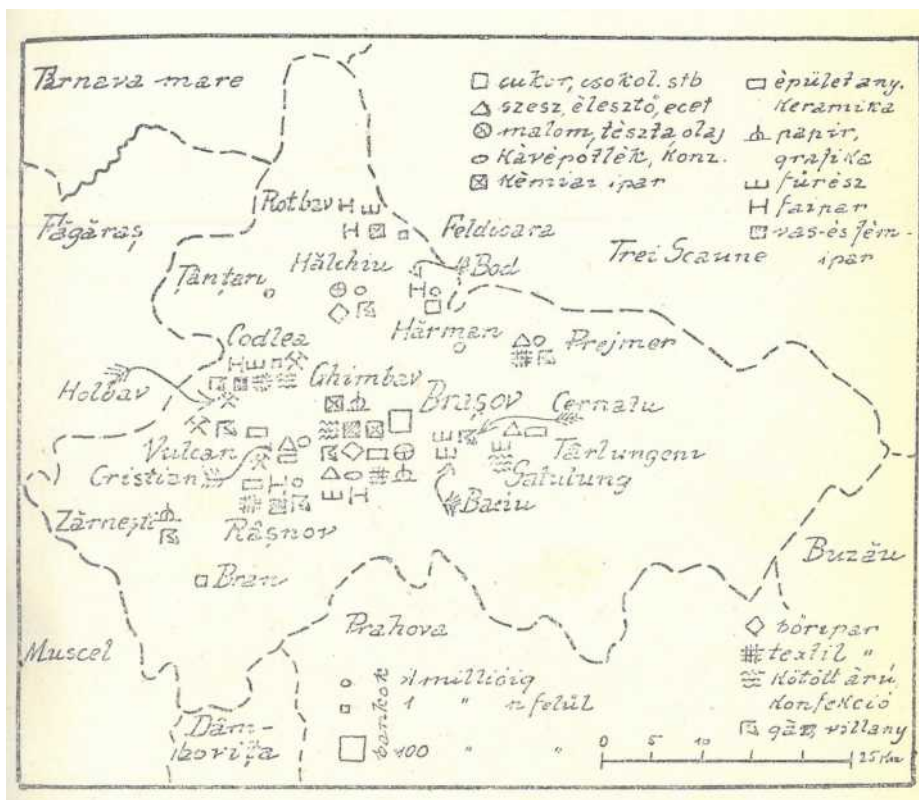
Fejlődési történet:

1897-ben 1000 korona alaptőkével kezdte meg működését. 1907-ben alakult részvénytársasággá 200.000 korona alaptőkével. A két ízben emelt alaptőke 1 millió lei és most van

folyamatban az alaptőkének 1 millió leiről 5 millióra való felemelése. A pénzüintézet vezetésére leghelyesebben a mérleg adataiból lehet következtetni. Ha a mérleget megtekintjük, látjuk, hogy a takarékbetétek 8,482.198 leit tettek ki, a váltókölcsonök 8,987.000 leiben szerepelnek, az intézeti ház 15 ezer leiben van felvéve, holott annak reális értéke többszörösen nagyobb. Az elért kitünő üzleti eredmény Rocsin János igazgató érdeme.

Braşov megye ipari telepei és pénzintézetei.

Pénzintézetek az Argus Almanach alapján. Iparvállalatok a Statistica instalaţiunilor de forţă din România (Minist. Ind. şi Com. 1925) nyomán.

Hegyek közé zárva terül el a Bárcaság, ennek a megyének a magva, ahol tömörül az egész gazdasági élet, főként Braşovban, mint központban. A Kárpátokon-tulra vezető fő utvonal mentén már évszázadok óta jelentős ez a város és az egész vidék s ennek a történelmi multnak eredménye mai fejlettsége is.

Kárpátia Bank és Kereskedelmi R. T. Cluj. Táviratcím: »Carpathia«. Alapítási év 1919, alaptőke 3,000.000 lei, tartalék 500.000 lei, nyereség 1928 első félév 88.000 lei. Részvények száma 6000 drb á 500 lei névértékben. Osztalék kezdetben 10—15 százalék, utolsó évben semmi.

Kereskedelmi és Népbank R. T. Lipova (jud. Timis-Torontal.) Táviratcím: »Népbank«. Alapítási év 1885., alaptőke 1,000.000 lei, tartalék 965.202 lei, nyereség 582.781 lei. Részvények száma 10.000 drb á 100 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 30 százalék. Vezérigazgató: Klepp Miklós. Igazgatóság: Haubert Nándor elnök, tagok: Johann Grünwald, Kraszl Endre, Kohn Lajos, Alois Ingerl, Nägele Antal, Nikolaus Wingeeron.

Fejlődési történet:

Az alaptőke emelése: 1885-ben 30.000 forint, 1900-ban 60.000 korona, 1908-ban 120.000 korona, 1910-ben 150.000 korona, 1917-ben 250.000 korona, 1921-ben 250.000 lei, 1922-ben 400.000 lei, 1924-ben 1.000.000 lei. Az 1 millióról 5 millióra való alaptőke emelés folyamatban van.

Kereskedelmi és Iparbank R. T. Deva. Táviratcím: «Devabanc». Alapítási év 1923., alaptőke 5,000.000 lei, tartalék 507.371. nyereség 11.938. Részvények száma 20.000 drb á 500 lei névértékben. A Banca Naționalatól 3,000.000 lei hitelt élvez. Vezérigazgató: D. D.

Floru. Igazgatóság: Ing. I. Gurgutu, Jon Panaitescu, D. D. Floru, Constantin Bursan, Pișo P., Ing. Lieber A., dr Fülepp D., Pr. C. Moldovan, Oroveanu Th., Marinescu D.; Oprea M.

Fejlődési történet:

A pénzügyintézet rövid 6 éves fennállása óta a fejlődésnek minden tekintetben meglepő vonalát mutatja, ami főképpen az összeforgalom lényeges emelkedésében jut kifejezésre. 1925-ben az összeforgalom 216,792.742 lei volt, a rákövetkező évben pedig 328,329.426 leit tett ki. Az 1927. évben az általános gazdasági krízis dacára a bank összeforgalma megközelíti ezeket a számadatokat és csak az abszolút reális üzletvezetésnek köszönhető, hogy ezt a nivót megtarthatta. Floru vezérigazgató szakértelmét és óvatos pénzügyi politikáját dicséri az elért üzleteredmény.

Kereskedelmi és Iparbank R. T. Bistrița. Táviratcím »Comerț«. Alapítási év 1908, alaptőke 2,000.000 lei, tart. 280.000 lei, nyereség 206.000 lei, vezérigazgató Leb A., igazgatóság Pfeffermann L, Guțiu F., dr Eskeles M., Csallner F., Klein J., Rachmuth L, Brief D., Tabovits S., Pfeffermann H. N.

Fejlődési történet:

Ez a 20 éve fennálló pénzügyintézet ma is általános közbecsülésnek örvend, mert hivatását mindenkor a legjobban teljesítette. Leb ügyvezető igazgató helyes irányítása mellett fokozatosan fejlődött, nem ki-

vánt kockázatos üzletek révén nagy hasznot elérni, hanem csendesen és becsületesen dolgozott ügyfelei érdekében. Különösen váltóforgalma növekedett jelentősen, amit az előkelő nagybankokkal való szoros kapcsolata folytán a leghumánusabban tudott lebonyolítani. Megnövekedett forgalma alaptőkeemelését tett szükségessé, melynek végrehajtása után az intézet részvénytőkéje 5 millió lei lesz. 1917-ben alakult 40.000 korona alaptőkével. 1923-ban átszervezték és alaptőkéjét kétmillió leire emelték. Átszervezése óta az intézet új alapokra van fektetve és működését megszabott elvei irányítják. A kisbankok között jó nevet szerzett magának és anyagi megerősödése a következő években tartósan bekövetkezik.

Kereskedők Bankja R. T. Timișoara. Táviratcím »Kaufbank« Alapítási év 1927, alaptőke 10.000.000 lei, részvények száma 10.000 drb á 1000 lei névértékben, igazgatóság Friedmann Lajos, Friedmann Amália, Rosenberg Miksa, dr Corsal Grofsorean, Ioan Porumb.

Mint »Friedmann Bankház« alakult 1927 április 1-én, 1928 márciusában átalakult részvénytársasággá. Ebben a formájában is legnagyobb mértékben igyekszik a kereskedő társadalom támogatására, melynek bizalmát szolid üzleti elvei miatt teljes mértékben bírja. Jövőbeni kialakulása a legjobb uton halad.

Kereskedelmi és Iparbank R. T. Sibiu. Táviratcím »Han-

delsbank«. Alapítási év 1864, alaptőke 4.000.000 lei, nyereség 907.929, vezérigazgató Farkasch N., elnök Brandsch Rudolf képviselő.

A száz kereskedő és iparos társadalom hathatós támogatására alakult több mint egy félszázaddal ezelőtt. Hivatásának a legnagyobb mértékben tett eleget és ügyfeleinek teljes bizalmát bírja, mit főként szolid üzleti elveivel szerzett meg magának. Farkasch vezérigazgató személyében megtalálja a pénzüintézet továbbfejlődésének biztosítékát.

Kerületi Bank Rt. Nădlac (jud. Arad). Alapítási év 1893, alaptőke 1.000.000 lei, Tartalék 88.000 lei, nyereség 391.972 lei, részvények száma és névértéke 2500 darab á 400 lei, legutóbbi osztalék 28 százalék. Vezérigazgató Janecsko András. Igazgatóság: Sternheim Ferenc, Boor Uros, Jarosi Mihály, Drágán Demeter, dr Schaller József, Bartolomej Pál, Ambrus János.

Fejlődési történet:

A pénzüintézet 1893-ban alakult szerény tőkével, melyet fokozatosan emeltek fel a mai részvény tőkére. Több évtizedes munkásságával szolgálta becsületesen a vidék gazdasági érdekeit, mely munkában kivette részét Janecsko András vezérigazgató.

Kereskedelmi és Gazdasági Bank Rt. Timișoara. Táviratcím »Comerzbank«, alapítási év 1891, alaptőke 20.000.000 lei, tartalék 9.740.000 lei, nyereség

4,705.327 lei, részvények száma és névértéke 20.000 darab á 1000 lei, legutóbbi osztalék 20 százalék, a Banca Națională 13,000.000 lei hitelt élvez. Ügyvezető igazgató Lázár Livius. Igazgatóság: Totis Rezső elnök, Temesvár, Diminescu Constantin Csák, Kimmel Ernő Temesvár. Domasnianu György Temesvár. Klein Victor Temesvár, Lázár Livius Temesvár, Tanos Gyula Temesvár.

Fejlődési történet:

Az ország pénzügyintézeteinek sorában első helyet foglal el a Kereskedelmi és Gazdasági Bank Rt., mely csaknem négy évtizede áll közgazdaságunk szolgálatában. Az intézet fejlődését élénken illusztrálja az a kimutatás, mely az üzletkörének terjeszkedése folytán szükségessé vált alaptőkeemeléseket tünteti fel. Évek mulva is hű maradt az intézet régi tradícióihoz, óvatossággal vezeti ügyeit, amiáltal legnagyobb mértékben megszerezte magának ügyfelei bizalmát. Közgazdasági téren hivatását a legnemesebben tölti be, mire nézve a jövőben is kellő biztosítékot nyújt az igazgatóság tagjaiban rejülő anyagi és erkölcsi erő. Lázár és Tanos igazgatók kitűnő munkát végeztek az intézet fejlesztése érdekében. Ujabban tárgyalások folyamatban vannak az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt.-gal való fúzió létrehozása céljából. Alaptőke fejlődése: 1891-ben százhuszonezer forint, 1897-ben négy százezer korona, 1905-ben hat százezer korona, 1911-ben egy-

millió korona, 1918-ban egy-millióöttszázezer kor., 1923-ban ötmillió lei. 1924 elején tizenkétmillió, évvégén tizenötmillió lei, 1927-ben 20,000.000 lei.

Keresztényfalvi Előlegező Egylet R. T. Cristian (jud. Braşov). Alapítási év 1903, alaptőke 1 millió lei, tartalék 460.198 lei, nyereség 256.833 lei, részvények száma 10.000 drb á 100 lei névértékben, legutóbbi osztalék 20 százalék. Hitelt élvez a Banca Națională 500.000 leit. Igazgató: Galter Heinrich. A pénzügyintézet a banküzlet minden ágát sikerrel műveli, adott keretei között is szép eredménnyel dolgozik. Nyereségét jóléti intézmények fenntartására fordítja. Galter Heinrich igazgató tevékenysége nagyban elősegítette a pénzügyintézet fejlődését.

Kereskedelmi Hitelintézet R. T. Cluj. Táviratcim: »Comerc-credit«, alapítási év 1902, alaptőke 10 millió lei, tartalék 1 millió 150.000 lei, nyereség 1 millió 581.451 lei. Részvények száma 10.000 drb á 1000 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 18 százalék. Vezérigazgató: László Gyula. Igazgatóság: Dr. Sebestyén Rezső igazgató, Betegh Miklós elnök, Sebestyén Dávid alelnök, dr. Sebestyén József jogtanácsos, Vintila Petala, Vasile Osvadă, dr. Gheorghe Leon. Mint szövetkezet az 1905. évben átalakult részvénytársasággá 50 ezer korona kezdő tőkével, amely több ízbeni emeléssel a korona beváltásig 3 millió koronára lett felémelve. Végül az 1927. év fo-

lyamán 10 millió leire lett fel-emelve.

Fejlődési történet:

A kolozsvári pénzpiac egyik legjelentősebb tényezője a Kereskedelmi Hitelintézet r. t., mely évtizedes multjával méltán foglal helyet a legjobban megalapozott pénzüzetek sorában. A tartós pénzkrisis fokozatos óvatosságra intette ezt a pénzüzetet is, azonban minden anyagi áldozattal arra törekedett, hogy ügyfeleinek igényeit kielégítse. Takaréék és folyószámla betétek összege a mult évben 40,799.828 leire emelkedtek, ami a nagyközön-ség bizalmának jele; a nyereség pedig 1,781.451 lei volt. László Gyula vezérigazgató modern vezető szelleme érezteti hatását az elért üzleteredményben. Kitünő munkatársa dr Sebestyén Rezső igazgató támogatja őt sikeres munkájában.

Kereskedelmi Bank R. T. Alba-Iulia. Távirati cím: »Kereskedelmibank«. Alapítási év 1910, alaptőke 2 millió lei, tartalék 2,658,347 lei, nyereség 787.711 lei. Vezérigazgató: Löwe Béla. A vidéki pénzüzetek között méltán foglal helyet az elsők sorában ez a jól megalapozott intézet. Tőkéje és tartalékai olyan jelentékenyek, hogy módjában van úgy a város, mint a vidék hitelgényeit kellő mértékben kielégíteni. Hogy ebbeli hivatásának az elmult üzletévben is, a változott viszonyok dacára is teljesen meg tudott felelni, főképpen

Löwe Béla vezérigazgató irányításának köszönhető.

Kézdivásárhelyi Kisegítő Takarékpénztár R. T. Tárgul-Sácuesc. Táviratcím »Kisegítő«. Alapítási év 1885, alaptőke 4,009.009 lei, tartalék 1,159.191 lei, nyereség 1,250.560 lei. Vezérigazgató: Jancsó Endre. Fiókok: Sfântul Georghe, Covasna, Borosneul-Mare. Igazgatóság: Dr Sinkovits O. elnök, Jancsó Endre, dr Bajkó Zs., Vajna J., dr Sinkovits A., dr Tóth J., dr Molnár D., Cheh Gy., Jancsó F. L.

Fejlődési történet:

A Kézdivásárhelyi Kisegítő Takarékpénztár 1865-ben alakult a Kisegítő Előlegezési Egyletből, mint szövetkezetből. 1883-ban változott át részvénytársasággá és azóta fokozatos gyarapodása a helyi piac egyik legszámottevőbb pénzüzetévé fejlődött. Alaptőkéjét most emeli 5 millióról 12 millióra, mely akció a Brassói Általános Takarékpénztár szövetséges intézetévé tette, mert ezen intézet az alaptőke jó részét lejegyezte és így közöttük szorosabb kapcsolat és szövetség jön létre. Ezen intézet mindig könnyebb-fajsúlyu volt, mint az előbbi. A háboru után az ilyen elszigetelt kisebb kisebbségi intézetek sorsában osztozott és úgy segített magán, ahogy tudott. A betétek utáni hajszában elől járt, minek folytán az így nagyon is drága tőke jövedelmezőségét termény és faüzletek bevezetésével igyekezett emelni és elég sikerrel. Egy év óta

azonban saját számlája terményüzlettel nem foglalkozik, mert a Brassói Általános Takarékszövetésével likvidálta azokat. A betétszerzési akció hozta magával, hogy több vidéki fiókot alapítson. Nagyborosnyó községben is magába olvasztotta a Kovásznai Takarékpénztárt, mely jelenleg fiókjaként működik tovább. A Brassói Általános Takarékkal történt szorosabb viszonyából kifolyólag új fiókot létesít Sepsiszentgyörgyön, mely október 1-én kezdte meg működését. Az intézet élén Jancsó Endre vezérigazgató áll, aki korábban az intézet főkönyvelője volt. Roppanó agilis és jó üzletember.

Kézdivásárhelyi Takarékpénztár Târgu-Săucesc. Távíratcim: »Takarékpénztár«. Alapítási év 1873, a.-tőke 10.100.000 lei, tartalék 1.606.911 lei, nyereség 3.104.838 lei. Részvények száma 14,300 db á 700 lei névértékkel. Osztalék 12 százalék. Vezérigazgató: ifj. Jakab István. Ügyvezető igazgató: Bothár L. Vilmos. Igazgatóság: dr. Török Andor elnök, ifj. Bándy István, Benkő Ernő, Dávid Antal, Fejér Antal, dr. K. Kovács István, Szöcs Bálint, dr. Vargha Béla, ifj. Jakab István.

Történeti fejlődés:

A Kézdivásárhelyi Takarékpénztár 1873-ban részvénytársasági alapon alakult. Alaptőkéje az alapításkor 80 ezer forintban lett megállapítva, miből azonban az alapításkor 32,000 forint fizettetett be s a még hátralevő 48,000 forint 1889-ben folyt be. Ezután az intézet fo-

kozatosan emeli alaptőkéjét, úgy hogy 1912-ben a részvénytőke már 1 millió aranykorona. A háború után az intézet fejlődése 1926. évben veszt nagyobb lendületet, mert amíg az előző 1925. évben a részvénytőke csak 2 millió lei, 1927-ben már 5 millió lei és 1928-ban már 10 millió lei, miáltal a Kézdivásárhelyi Takarékpénztár a legtekintélyesebb vidéki pénzügyintézetek közé emelkedik. A Kézdivásárhelyi Takarékpénztár a bankszakma minden ágával foglalkozik ugyan, legfőképpen azonban a mezőgazdasági és kereskedelmi hitelek folyósítását kultiválja. Van azonkívül szolid alapokra fektetett terményosztálya is. Az intézet összfordalma 1927. évben 1 milliárdot ért el.

Az intézet tényleges vezetője ifj. Jakab István vezérigazgató és Bothár L. Vilmos ügyvezető igazgató. Vezérigazgatójuk ifj. Jakab István 56 éve (az intézet alapításától kezdve) áll az intézet felelősségteljes szolgálatában s magas kora (80 éves) dacára teljes szellemi frisséssel, nagy érdeklődéssel és hozzájárulással vezeti az intézet ügyeit. A vezetésben és munkában méltó társa Bothár L. Vilmos ügyvezető-igazgató, kinek széleskörű szaktudása, szorgalma és mozgékonyága szintén hozzájárul az intézet hatalmas fejlődéséhez.

Királyhegyi Takarékpénztár R. T. Chirol (jud. Caras-Severin.) Alapítási év 1902. Nyereség 54,007 lei. Igazgató: Movász Károly. Igazgatóság: Hațegan F., Lazsoze A., Stickl J., Frűhwirth C., Toma T., Schmarda M., Steinbauer A. A környék kisexistenciájának bankja, szerény tőkével és fejlődési lehetőséggel.

Kisjenői Takarékpénztár R. T. Chişineu-Criş (jud. Arad.)
Táviratcim: »Takarékpénztár«.
Alapítási év 1884, alaptőke 1.000.000 lei, tartalék 225.718, nyereség 382.854. Vezérigazgató: Toldy Lajos. Igazgató-ság: Braun, Messer, Vály, Mann S., Toldy L. Néhány évtizedes multjával szerzett magának jó hirnevet és megalapozottságánál fogja a vidéki kisbankok sorában első helyet biztosított magának. Toldy Lajos vezérigazgató érdeme, hogy a pénzüintézet kitünő eredménnyel zárta be mult évi mérlegét.

Kiszetői Népbank R. T. Chisatáu (jud. Timis-Torontal.)
Táviratcim: »Népbank«.
Alapítási év 1901, alaptőke 18.000 lei, tartalék 44.400 lei, nyereség 24.061. Részvények száma. 600 drb á 30 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 33 és $\frac{1}{3}$ százalék. Vezérigazgató: Jacob Zeller. Szerény keretei dacára igyekszik üzleti körét szélesbiteni, ami a helyes irányítás folytán valószínűleg sikerülni is fog.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. T. Cluj. Táviratcim »Creditcassa«
Alapítási év 1894, alaptőke 42.500.000 lei
Tartalék 33,378.117 lei, nyereség 13,085.308 lei. Részvények száma 425.000 darab á 100 lei névértékben. Legutóbbi osztalék nettó 17 lei. A Banca Nationalától 20 millió lei hitel élvez. Fiókok: Dés, Marosvásárhely, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Nagyvárad. Affiliált intézetek: Tordaaranyosvármegyei Takarékpénztár R. T. Ud-

varhelymegyei Takarékpénztár R. T. Szamosujvári Hitelbank R. T. Szászrégenvidéki Takaréék és Hitel R. T. Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár R. T. Nagynyed, Népbank R. T. Bánffy-hunyad. Érdekeltségei: Bognár és Szántó, Erdélyi Kereskedelmi R. T. Cluj. Dreher-Haggenmacher Sörgyár R. T. Oradea, Rimanóczy Műbutor és Parkettgyár R. T. Oradea. Saját Közraktárak Cluj. Vezérigazgató: Bocsánczi László. Igazgató-ság: Ugron István elnök, dr. gróf Bethlen György, Bocsánczi László alelnökök, dr. gróf Bánffy Miklós, gróf Bethlen Balázs, Ferenczy Lajos, dr. Jelen Gyula, báró Jósika János, dr. Mihali Tivadar, Reitter József, gróf Teleki Arthur. Felügyelő bizottság: dr. Makkal Sándor elnök, dr. Balázs András, báró Bánffy Ferencz, Bocsánczi Tódor, dr. Ferencz József, dr. Millea Aurel, Velits Zoltán, báró Wesselényi István. Vezetőség: Mina János, Bodor Bertalan, Papp János ügyvezető igazgatók, dr. Pusztai Kálmán igazgató. Jogtanácsos: dr. Viski László.

Fejldési történet:

Erdély szívében Kolozsvárott 1894-ben, alakult ez az egész Erdély közgazdaságát domináló nagy multu pénzüintézet. A megalakulás ténye nagy esemény volt akkor az erdélyi pénzüpiacon. Voltak körök melyek kétségeskedtek jövőjében, azonban néhány év mulva tanujelét adta mozgékony-ságával és szolid üzleti principiumaival, hogy övé a jövő és új szelleme folytán

uralni fogja az egész pénzpiacot. Helyzete a többi pénzintézetek sorában folyton erősödött, tekintélye növekedett és hovatovább egyik vezető faktorává lett. A hozzáfűzött reményeket nem csak, hogy be váltotta, hanem a fejlődése iránt táplált legvérmesebb reményeket is tulszárnyalta. Szervezetét folytonosan kiterjesztette és egészen behálózta az erdélyi piacot, minden alkalmat megragadott arra, hogy életerős és fejlődőképes vállalatokat érdekkörébe vonja, ami által annyira megerősödött, hogy országunk legjobban megalapozott pénzintézetévé fejlődött. Több pénzintézet, ipari és kereskedelmi vállalat tartozik érdekkörébe és legutóbb magába olvasztotta a 80 éve működő és kiterjedt üzletkörrel bíró Nagyváradi Takarékpénztárt. A vezetőség iniciatívája állandó intenzitással dolgozik újabb és újabb terjeszkedési lehetőségeken, a rendelkezésére álló nagy tőke permanens módon új biztos kihelyezésekre törekszik. Annak dacára, hogy az elmúlt üzletév az üzletelenség jegyében folyt le, mégis ez a nyugalom csak látszólagos volt, mert hiszen az összforgalom lényeges emelkedést mutat és betéteken 469 millió leit ért el, ami 145 millió szaporulatot jelen. Ugy fiókinézetei, mint az intézettel kapcsolatos vállalatai a legszebb eredménnyel zárták le üzletévüket. A Nagyváradi Takarékpénztár beolvasztása folytán a kihelyezési állag lényegesen emelkedett, azonban ezen körülmény csak

részben befolyásolta az amugy is nagyarányu kihelyezést. Folyószámla kihelyezése és váltótárca összege 353 millió leiről 417 millió leire emelkedett. Valutakölcsön kihelyezései a 80 millió leit meghaladják. Alapítókeemelések: 1894-ben 1 millió 200 ezer korona, 1912-ben 2 millió koronára, 1917-ben 3 millió koronára, 1918-ban 4 millió koronára, 1920-ban 5 millió leire, 1921-ben 16 millió leire, 1923-ban 20 millió leire, 1924-ben 25 millió leire, 1926-ban 40 millió leire és 1927-ben 42,500.000 leire.

Bocsánczy László vezérigazgató 1878-ban született Dejen. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank budapesti intézeténél kezdte pályáját, ahonnan delegálták az időközben megalapított kolozsvári Erdélyi Bank és Takarékpénztár R. T.-hoz. 1912-ben lépett a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank szolgálatába és a rákövetkező évben az intézet vezérigazgatója lett. Széles látkörű, nagy koncepcióju igazi bankember, aki tehetségénél fogva predestinált eme fontos bankvezériszék betöltésére. Hivatásának az ügyfelek és az igazgatóság legnagyobb megelégedésére felel meg. Az Erdélyi Bankszindikátus társelnöke, ami szakavatottságának egyik elismerése. Intézete nagyrafejlesztése eredményes működésének legfényesebb bizonyítéka.

Mina János igazgató született 1867-ben Kolozsváron. Mint tisztviselő az intézetnél kezdte pályáját és fokozatosan emelkedett jelenlegi pozíciójába. Az intézet széleskörű fiókhálózatának kiépítésében fejtett ki kiváló munkásságot. Helyes üzleti érzeke, modern meglátása, kitünő memóriája és páratlan munkaszorgalma által nagyban elősegítette intézete nagyvonalu fejlődését. Mint szakképzett bankférfiu éveken keresztül volt a kolozsvári kereskedelmi akadémia tanára, mely áadását sokoldalú elfoglaltsága miatt hagyta oda. Kitünő munkatársai Bodor Bertalan és dr Pusztay

Kálmán teljes munkaképességeikkel támogatták őt programjának keresztvitelében.

Kolozsvári Kereskedelmi Bank R. T. Cluj. Táviratcim »Kolker« Alapítási év 1885, alaptőke 10,000.000 lei, tartalék 1,725.829 lei, nyereség 2,504.128 lei. Vezérigazgató: Bányai Károly. Ügyvezető igazgató: Domokos Ernő. Részvények száma 100.000 darab á 100 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 12 százalék. Igazgatóság: Báró Jósika Gábor elnök, Matskási Pál alelnök, Hevesi József, Fodor Emil, dr Klumák János, Negrutiu F. János, Weisz József.

Fejlődési történet:

1885-ben alakult 20.000 forint alaptőkével, még az évben 150.000 forintra emelve. 1894. évben 250.000 forintra, 1911. évben 800.000 koronára, 1916. évben 1,000.000 koronára, 1920. évben 2.000.000 leire, 1924-ben 4 millió leire, 1927-ben 10 millió leire emelve.

Bányay Károly született 1870-ben Clujon. Régebben kereskedő volt, majd a Kolozsvári Népbank R. T. igazgatója lett. Bankja 1921-ben fuzionált a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részv.-társasággal, ahol igazgató lett. 1928 májusában delegálta őt intézete a Kolozsvári Kereskedelmi Bank R. T. vezetésére, mint vezérigazgatót és azóta ott működik.

Domokos Ernő született 1885-ben Krasznán, Szilágymegyében. Igazgatója a Kolozsvári Kereskedelmi Bank R. T.-nak. Régebben az Erdélyi Bank és Takarékpénztár főtisztviselője, majd igazgatója és vezérigazgatója volt. 1927-ben a Kolozsvári Kereskedelmi Bank igazgatójának hivatott meg és azóta vezeti a bank ügyeit.

Kolozsvári Gazdák Hitel-szövetkezete Cluj. Szövetkezeti alapon dolgozó pénzüzet, mely 25 forint részjegyek alapján hozta össze alaptőkéjét. Igazgató: Berényi Géza.

Közgazdasági Bank Rt. Diciosánmartin. Táviratcim Coloniale, alapítási év 1910, alaptőke 1,400,00 lei, tartalék 729.219 lei, nyereség 266.102 lei, részvények száma és névértéke 28.000 darab á 50 lei, legutóbbi osztalék 10 százalék. Fiókok: Balavásár, Erdőszentgyörgy és Parajd. Affiliációk: Balászfalvi Takarékpénztár Rt., Gazdasági Bank Rt. Hosszuaszó, Küküllői Takarékpénztár Rt. Segesvár. Vezérigazgató Gyárfás Elemér. Igazgatóság: Guidó Béla, Felszeghy Gyula, Kovácsy Jenő, Laár Ferenc, gróf Somssich Mária, dr Schömpel István, dr Vajda Béla jogtanácsos.

Fejlődési történet:

Alakult 1910 ben százezer korona alaptőkével, melyet 1918-ban négyszázezer koronára, 1920-ban kétmillió koronára és 1927-ben egymilliónégyszázezer leire emelt fel. 1924-ben Erdőszentgyörgyön fiókot alapított, 1927-ben pedig a balavásári és parajdi affiliált intézetei beolvasztásával eme helyeken is fiókokat állított fel. Gyárfás Elemér vezérigazgató áll a pénzüzet élén, mely tény az intézet fejlődésének legmesszebbmenő biztosítékát nyújtja. Gyárfás vezérigazgató személye teljesen összeforrt az ország pénzüzeteinek fejlődésével. Páratlan szakavatottsága és agilitása hozta létre a Bank-

szindikátust, melynek megteremtése körül feledhetetlen érdemeket szerzett. Kezdeményező és szervező ereje tömörítette egybe az összes bankokat egy impozáns egységbe, mely szervezet tekintélyénél fogva közgazdasági életünk vezető faktorává lett. De nem

csak közgazdasági téren, hanem a társadalmi élet minden megnyilvánulásában intenzív munkát fejt ki, mindenütt jelen van, ahol tanácsára és támogatására szükség van. Politikai téren is vezető egyénisége a frontharcosok sorában találta meg helyét.

Év	Alapítke	Tartalék	Betét	Nyereség	Osztalék %
1920	1,000.000	158.246	2,159.125	35.003	5
1921	1,000 000	214.160	3,418.380	112 006	6
1922	1,000.000	333.467	2,535.202	157 926	10
1923	1,000.000	412 534	5,874 117	219.332	15
1924	1,000 000	478.574	5,246 755	128.107	10
1925	1,000 000	538.291	7,957 521	128.114	10
1926	1,000.000	580.057	8,079.217	126 925	10
1927	1,400.000	729.219	14,908 282	266 102	10

Közgazdaság: Bank R. T. Timișoara. Táviratcím »Econombank. Alapítási év 1905, alapítke 7,500.000, tartaléktőke 7,000.000 lei, nyereség 3,019.632 lei, részvények száma 15.000 darab á 500 lei névértékben, osztalék 26 százalék, a Banca Națională-tól 8,000.000 leit élvez, vezérigazgató Nyiri Jenő, igazgatóság Szana Zsigmond, Nyiri Jenő, Biela Rotter, dr Cornel Nicora, Eugen Dornhelm, Rudolf Goldstein, Eugen Klein, Iuliu Schiller, Ion Conciatu, dr Marcell Rosenthal, dr David Gard, Gheorge Andrașiu, Ludovic Mannheim, Richard Kun, dr Adolf Ungar.

Fejlődési történet:

Fontos szerepet tölt be a Közgazdasági bank RT. a Ti-

mișoarei közgazdasági életben. Több mint két évtizedes multra tekinthet vissza, mely mult sikerekben gazdag eredményeket hozott a pénzügyintézetnek. Az elmúlt üzletév is — a gazdasági válság dacára — kitűnő eredménnyel zárult 7,500.000 lei részvénytőke és 6,500.000 lei tartalékok mellett 3,019.632 lei tiszta nyereséget érte. Jelentős tartalékokat képez az intézeti székház, mely a mérlegben 476.125 leiben van felvéve. Nyiri Jenő vezérigazgató szakavatottságát és kiváló képességét kitűnően tudta érvényesíteni az intézet érdekében, kinek törekvéseit az igazgatóság a legnagyobb mértékben támogatta.

Központi Bánáti Bank R. T. Jimbolia (jud. Timiș-Torontal).

Táviratcim: Zentralbank. Alapítási év 1881, alaptőke 5,000.000 lei, tartalék 609.152, nyereség 2,008.656, vezérigazgató Walzer Leonhard, igazgatóság Buchner J., Michels M., Wagner J., Retzler J., Reinrich A., Stevin V. M., Merky A., Birkenhauer J., Koppi M., Krachtus F., Decker F., Badenburger H., Gólya M., Bundy F., Reif J. Ackermann N., Schütz L.

Központi Bank és Kereskedelmi R. T. Bistrița. Táviratcim: »Banca Centrală«. Alapítási év 1890, alaptőke 500.000 lei, tartalék 149.064 lei, nyereség 81.513. Vezérigazgató: Keresztes Jenő. Igazgatóság: Dr. Pahone V., dr. Brecher J., Zsigmond J., Bozac E., Walter P., dr. Mihaiscu L., Libert S., Gaál J. Kiterjedt üzletköre megkívánta, hogy részvénytőkéjét 2 millióra emelje fel, amit rövidesen végre is fog hajtani. A takarékos és folyószámla betétállomány 18,680.473 lei volt, ami kétségtelen bizonyítékát nyújtja az intézet iránt megnyilvánuló bizalomnak. Keresztes Jenő vezérigazgató szakavatott vezetése csak növeli az intézet jó hírét.

Közgazdasági Bank R. T. Tulgheș (jud. Cuic.) Táviratcim: »Közgazdaságibank«. Alapítási év 1907, alaptőke 1,200.000 lei, tartalék 120.000 lei, nyereség 178.600. Részvények száma 1200 db a 1003 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 12 százalék.

Fejlődési történet:

Alakult 1907-ben 60 ezer ko-

ronával, 1917-ben felemelte 150 ezer koronára, 1921-ben 300 000 leire, 1927-ben 1 millió 210.000 leire emelte. Több mint két évtizedes becsületos munkában teljes multra tekinthet vissza ez a kis bank, melynek sikeres munkáját főképpen az elmúlt üzletév eredménye igazolja 1,200.000 lei részvénytőke mellett 178.602 lei tiszta nyereséget ért el, míg betétei több mint 2 millió leit tettek ki. A vezetés olyan szakavatott kezekbe van letéve, hogy az intézet tovább fejlődése a legnagyobb mértékben biztosítva van.

Közgazdasági Bank R. T. Deva. Táviratcim: »Közgazdaságibank«. Alapítási év 1907, alaptőke 3,000.000 lei, tartalék 900.000 lei, nyereség 1,203.896. Vezérigazgató: Blum Zsigmond. Igazgatóság: Manheim, dr. László, Csuhay, dr. Schulhof, Papp, dr. Manheim, Blum, Kálmán, Mahler, Kohn, dr. Schäffer. A pénzügyintézet két évtizedes multja legfényesebb bizonyítékát nyújtja, hogy létjogosultsága valóban a közgazdasági életben gyökeredzik. A mult évi kitünő üzleteredmény Blum Zsigmond vezérigazgató nevéhez fűződik, aki mindenkor össze tudta egyeztetni az ügyfelek és a pénzügyintézet érdekeit s munkája mindegyik részéről a legnagyobb megalégedést váltotta ki.

Kőhalmi Takarékpénztár R. T. Cohalm (jud. Târnova-Mare). Táviratcim: »Sparkassa«. Alapítási év 1900, alaptőke 1 millió lei, tartalék 634,264 lei, nyere-

ség 89,628 lei. Részvények száma 20,000 drb á 50 lei névértékkel. Legutóbbi osztalék 20 százalék. Ez a kis bank szerény anyagi eszközökkel kezdte meg működését és az idők folyamán jutott fejlődésének mai nivójára. Nem annyira nagy nyereségre, mint inkább anyagi megerősödésre törekszik, hogy hivatásának jobban tudjon megfelelni. Metter August igazgató nagy körültekintéssel vezeti a bank ügyeit.

Közgazdasági Bank R. T. Sighetul-Marmației. Táviratcim: »Econombank«. Alapítási év 1911, alaptőke 2,000.000 lei, tartalék 4,000.000 lei, nyereség 509,971 lei. Részvények száma 20,000 drb á 100 lei névértékkel. Legutóbbi osztalék 13 százalék. Hitelt élvez a Banca Naționalatól: 2.000,000 leit. Vezérigazgató: Holzmann S. Igazgató: Kelemen Jenő. Igazgatóság: dr Mihályi Péter elnök, Alb Antal, dr Borbély István, Eisenstädter Samu, dr Fülöp Béla, Holzmann Samu, Jurka Flavius, dr Keszner Jenő, Pagura Antal, C. St. Poenaru, Traian Simionescu, dr Székely Ákos, Szmuk Mihály, Wizner Manó tagok. Az intézet a Banca Marmarosch Blank & Co. által afiliálva van 1924. év óta, ami jelentős anyagi megerősödést jelent. Új helyzetében még fokozottabb mértékben fog tudni hivatásának megfelelni és így fejlődésének utjai jelentősen szélesbültek.

Kőhalmi Takaréék és Hitelbank R. T. Cohalm. Táviratcim: »Kreditbank« Alapítási év 1869,

alaptőke 3.000,000 lei, tartalék 3.618,514 lei, nyereség 446,331 lei. Igazgató: Lahni Ferenc. A legrégebb vidéki pénzüintezetek egyike és mint ilyen, nagy mértékben járult hozzá a vidék közgazdasági életének fellendítéséhez. Fejlődési mozzanatai számtalan olyan jelentőséget tüntetnek fel, melyek nyomatékosan igazolják a vezetés realitását. A kockázatos üzleteket teljesen kiküszöbölte és kihelyezéseinek redukálásával elérte, hogy csak abszolút jóbonitású ügyleteket bonyolít le. Lahni Ferenc igazgató érdeme, hogy megőrizte azt a félszázados tradíciót, mit a pénzüintézet olyan féltve őrzött meg.

Kerületi Takarékpénztár R. T. Iliá (jud. Hunedoara). Alapítási év 1898, alaptőke 1,200.000 lei, tartalék 455.000 lei, nyereség 312.728. Igazgató Horn János, igazgatóság Baár D., Budoiu J., Horn J., Oprea J. Sólyom F., Faragó F., Moldovan C., Nistor V., Márton M. Ez a kisbank a lassu de biztos fejlődés útján haladva biztosította eminens helyét a többi vidéki kisbankok sorában. Horn János igazgatónak nagy része van abban, hogy intézete szolid principiumainak teljes érvényesülésével mai jó hírét megszerezte.

Kalotaszegi Takarékpénztár R. T. Huedin (jud. Cojocna). Táviratcim »Kalotaszegibank«. Alaptőke 100.000 lei, tartalék 218.888 lei, nyereség 23.854 lei. Kisbank, melynek további fejlődése csak részvénytőkénének felemelésével vagy más tőke-

erős bankkal való kapcsolatnak megteremtésével biztosítható. Az igazgatóság bizonyára meg fogja találni az ehhez vezető helyes utat.

Kökényesdi Termény és Hitelbank R. T. Porumbesti (jud. Sătmar). Táviratcim »Terménybank«. Alapítási év 1922. Alaptőke 300.000 lei, tartalék 50.000 lei, részvények száma 2000 darab 150 leies értékben, osztalék 20 százalék, igazgató Lázár Sályi Jenő, igazgatóság Anton Corbus Silághi, Illés Viktor, Popovics Sándor, Filep Mihály, Oskai Imre, Jakab Samuel, dr Lázár Ferenc, Varga László. Az intézet 1922-ben 150.000 lei alaptökével alakult, mely alaptőke 1928-ban emeltetett föl a jelenlegi 300.000 leire. A maga szűk keretei között igyekszik hivatásának megfelelni és egyben továbbfejlődésének lehetőségeit megteremteni.

Központi Bank, Váltóüzlet és Kereskedelmi R. T. Timişoara. Táviratcim: »Zentralbank«. Alapítási év 1920, alaptőke 5.000.000 lei, tartalék 1.316,100 lei, nyereség 567,239 lei. Részvények száma 10,000 drb á 500 lei névértékkel. Legutóbbi osztalék 5 százalék. Hittelt élvez a Banca Naţionalatól 1,000,000 leit. Igazgatók: Nemes Hugó ügyvezető igazgató és Mátrai Dezső ügyvezető igazgató. A fiatal pénzüintézetek sorában alig van hasonló, mely oly gyors tempóban tudta volna megoldani a viszonyok által adódott problémákat, mint éppen ez a pénzüintézet.

Mindjobban sikerült térhódítani magának a temesvári pénzpiacra és ma már annyira bekapcsolódott közgazdasági életébe, hogy mozgékonyságával a konzervatív bankokat háttérbe szorítja. A jövő perspektíváját előre megrajzolja a banknak eddig vallott reális és egészséges üzletelvi.

Közgazdasági Bank R. T. Simleul-Silvaniei. Táviratcim: »Közgazdasági Bank«. Alapítási év 1897, alaptőke 5.000,000 lei, tartalék 1.000,000 lei, nyereség 766,182 lei. Vezérigazgató: Klärmann Lajos. Igazgatóság: Klärmann Lajos, Brüll S., Czaisler B., dr Domsa A. J., dr Gáspár Gy., Klärmann I., dr Ossian J., Pislea T. A fejlődő vidéki bankok típusát adja ez a pénzüintézet, mely évtizedes becsületes munkával érte el sikereit. Klärmann Lajos vezérigazgató óvatos és körültekintő vezetőnek bizonyult, aki féltve őrizte meg a bank régi jó hírét. Az intézet 30 éve áll fenn, azelőtti vezérigazgatója Simay Miklós volt varsolczi földbirtokos alapította. Betétállománya évről-évre nő, jelenleg 13 millió az 1916. évi 10 millióval szemben — szolid alapokon nyugvó régi pénzüintézet.

Krassói Takarékpénztár R. T. Lugoj. Táviratcim: »Cărăsanax«. Alapítási év 1880, alaptőke 10,000.000 lei, tartalék 7,252.000 lei, nyereség 6,258.000 lei. Vezérigazgató: Grünbaum Soma. Igazgatóság: Dr Brediceanu, dr Baltescu, dr Dobó J. Grünhut G. Hirschl M. Klein A. Nicolits D. Schieszler Zs.

Schramm N. Vértes L. Érdekeltség: Baumel, Steiner & Co. R. Lugosi Múmalom és Kereskedelmi R. T. A pénzintézet eleinte kizárólag bankügyletek kötésével foglalkozott, később kereskedelmi és ipari vállalatok finanszírozását is ügykörébe vonta. Vállalkozásait is siker jellemzi, ami főként a múltévi mérlegben jut kifejezésre. 10 millió részvénytőke és 7 millió tartalék mellett 6,258.000 lei tiszta nyereséget ért el. Grünbaum Soma vezérigazgató munkásságát dicséri az elért kitűnő eredmény.

Kronstaedter Allgemeine Sparkassa A.G. Braşov. Táviratcím: »Sparkasse«. Alapítási év 1835, alaptőke 50,007.000 lei, tartalék 32 millió lei, nyereség 10,000.586 lei. Vezérigazgató: Eder János.

Történeti fejlődés:

Az intézet 1835-től 1916-ig 14,000 korona, alaptőke 6 millió 200 ezer kor. tartalék mellett 4 százalék osztalékot fizetett részvényeseinek és a brassói szász lakosság 1914-ben 16 millió arany korona betétet tartott az intézetnél. Jelenleg betétjei 284 millió lei. A bank ingatlanai: Főtér 31. sz. palota 19 millió lei. A Vigadó palota a mérlegben 1 millió leiben szerepel, úgy, hogy ezen ingatlanokban 30 millió leit meghaladó rejtett tartaléka van. Az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjai a brassói szász ipari és kereskedelmi élet vezető egyéniségei. Ujabban Gyergyószentmiklóson fiókot nyitott.

Igazgató: Eder János, született 1857-ben Kóhalom községben, tanulmányait a wieni kereskedelmi akadémián végezte és onnan a Brassói Első Erdélyi Bankhoz került tisztviselőnek. A fenti pénzintézet 1894-ben hívta meg igazgatónak és ebben a minőségében a pénzintézetet a fejlődés különböző etapján keresztül vezette. Pénzügyi szakavatottság, óvatosság és a realitás helyes felismerése jellemzik tevékenységét. Kiváló munkatársai Teutsch és Jakobi igazgatók.

Krassói Polgári Bank R. T. Oravița (judet. Caraş-Severin) Táviratcím »Burghezilor« Alapítási év 1928, alaptőke 5,000.000 lei, melyből egyelőre kibocsájtva 2 millió lei érték. Ügyvezető igazgató: Berger Károly, Aligazgató: Zopf Ferdinand. Igazgatósági tagok: dr. Petricu Cornél, Nicolaevici Josif, dr. Weisz Sándor, Pocrean Aurel, Duma Anton, Oswald Adalbert, Theisz Adalbert, Kalafus Josif, Krischer Carol, Szendék Ştefan, Működését 1928 október havában kezdte meg és eddig mérleget nem közölhetett, azonban minthogy a polgárság bizalmából kelt életre ez a pénzintézet, tehát annak támogatását teljes mértékben bírja és így jövőbeni működésének előfeltételei olyan talajban gyökereznek mely egyben fejlődését is biztosítja. Berger Károly szakavatott irányítása rövidesen éreztetni fogja hatását az elérendő üzleteredményben.

Krasznai Takarékpénztár R. T. Crasna (jud. Sălaj) Alaptőke 2,000.000 lei, tartalék 280 ezer lei, nyereség 195.655 lei. Részvények száma 5000 darab a 400 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 16 százalék.

Vezérigazgató: Lengyel Ákos.
 Igazgatóság: Korbutz Antal,
 Kövesdy Zsigmond, Kádár Imre,
 Boér Štefán, dr Rimely Károly,
 dr Pintea Ágoston. A vidéki
 pénzüntezetek sorában méltó
 helyet foglal el ez a pénzüntezet.
 Reális üzletelvéivel jó hir-
 nevet vivott ki magának és ezt
 a jóhíret továbbra is megőrzi
 és folyton erősíti.

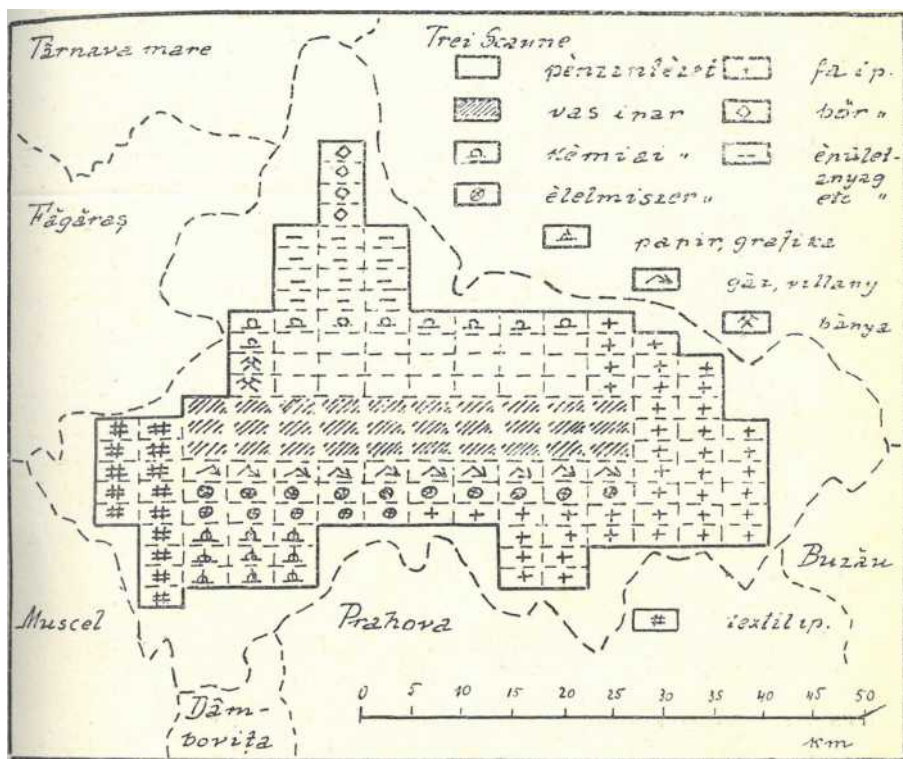
Küküllővölgyi Kereskedelmi és Iparbank R. T. Diciosánmartin. Táviratcím »Industrie«. Alapítási év 1920. Alaptőke 2.000.000 lei, tartalék 504.667 lei, nyereség 507.184 lei, Részvények száma 20.000 darab á 100 lei névértékben, osztalék 15 százalék, a Banca Națională-tól 3.700.000 leit élvez, fiók: Iernut (jud. Târnăvei-Mică), affiláció: Cartea Româneasca din Valea Târnavei S. A. Diciosánmárti. Vezérigazgató dr Ligeti Sándor, igazgatóság dr George N. Leon elnök, dr Emil Folea alelnök, Ion Borvizeanu, Mihail Felszeghy, Eugen Munteanu, Aurél Muthu, Paul Petrescu, Alexandu Tatulescu, dr Ioan Zileriu. A bankot 1920-ban alapították 600.000 korona alaptőkével, mely kétmillióra emelkedett később. A bukaresti Banca Româneasca még 1920-ban affilálta. Az alaptőkéemlése kétmillióról ötmillióra most folyik.

Dr. Ligeti Sándor született 1890. nov. 5-én Kaposvárott, államtudományi doktor. A budapesti kereskedelmi akadémiáról az Angol-Magyar Bankhoz (akkor még Magyar Keres-

kedelmi R.-t.) lépett be, ahol éveken át a váltó-osztályban dolgozott, közben jogot hallgatott a budapesti egyetemet, ahol államtudományi doktorátust szerzett. 1914-ben bevonult és 1917-ig részt vett a világháboruban mint hadnagy (nagyezüst vitézségi érem). 1918 elején az Angol-Magyar Bank dicsőszenmártoni affilációjához nevezték ki igazgatónak. Innen 1920-ban kivált s a Küküllővölgyi Kereskedelmi és Iparbank vezérigazgatója lett. Irodalmi tevékenységet is folytat, a Keleti Ujságba, Uj Keletbe irt cikkeket, főmunkatársa a kolozsvár Korunk folyóiratnak. Önálló munkái: „A társadalmi gazdaság dinamikája” (1925) és „Az erkölcs keletkezése és fejlődése” (1927). Közgazdasági tevékenységéért Ferdinánd király a Meritul Comercial si Industrial érdemrend 1. osztályával tüntette ki. Jelenleg bank a fejlesztésén kívül egy nagyobb munkán a „Politikán” dolgozik. Több vállalatnak, köztük a dicsőszenmártoni Cartea Romaneasca din Valea Târnavei S. A. és a Târneva S. A. igazgatósági tagja és adm. déléguéje. Azonkívül több kulturális és emberbaráti egyesület tagja.

Küküllői Takarékpénztár R. T. Sighișoara. Alapítási év 1898. Alaptőke ötszáz ezer lei, tartalék kétszáz ezer lei, nyereség 262.358, részvények száma tizezer darab á ötven lei, osztalék 24 százalék. Ügyvezető igazgató dr Teleki Jenő, ig. elnök gr. Bethlen Bálint, társelnök Gyárfás Elemér, alelnök Lázár Béla, igazgatóság Cseh Zoltán, Dichle Gyula, dr Gábor István, Kiss Gábor, dr Teleki Jenő, dr Vajda Béla. Alapította 1898-ban Ugron Gábor. Alaptőkéemlések 1922-ben kétszáz ezer lei, 1925-ben ötszáz ezer lei, 1922 óta érdekközösségben a Közgazdasági Bank Rt.-al, Dicsőszenmárton.

Braşov megye ipari és pénzügyi statisztikája.

A kicsiny, természeti kincsekben nem bővelkedő megye területét a százok vállalkozó szelleme tüzködte úgy tele pénzügyetekkel és ipar-telepekkel, hogy ebben a tekintetben túlhaladja Timiş-Torontalt. A faipar predomínál, de — bár csekélyebb számú — nagy jelentőségű a textilipar, ugyanis ez a fő posztógyárvidék az egész országban. Forrásul szolgált úgy ennél, mint a többi részletesen feldolgozott vármegyénél az Argus 1928-as Almanach.

A grafikon jelei is érvényesek mind a hat hasonló típusú ábrára.

Lăpusana Institut de Credit și Economii S. A. Lăpusul-Un-gureșc (jud. Someș). Táviratcim »Lapușana«. Alapítási év 1906, alaptőke 3,000.000 lei, tartalék 195.200, nyereség 157.831. Igazgató Vasile Muste. Szerény tőkével alakult 1906-ban a kis existenciák támogatására. Ezt a hivatását a rendelkezésre álló anyagi eszközeivel a lehető legjobban teljesítette. A vidék népét takarékosagra szoktatta, minek egyik bizonyosága a kb. 5 milliót kitevő betétállomány. Ingatlanai is vannak, ezek jóval értéken alul szerepelnek a mérlegben.

Leszámitoló Bank Rt. Ti-mișoara. Táviratcim »Escompte«. Alapítási év 1906, alaptőke 24,000.000 lei, tartalék 7,750.000 lei, nyereség 4,944.501 lei, részvények száma és névértéke 40 ezer darab á hatszáz lei. Leg-utóbbi osztalék 20 százalék. Vezérigazgató Kubicsek Oszkár. Igazgatóság: Elnök Blașian Viktor mérnök, a resicai vas-művek rt. volt igazgatóhelyete-se és a temesvári politechni-kum tanára, alelnök Kubicsek Oszkár vezérigazgató, Berger Emánuel a Leszámitoló Bank nyug. igazgatója, dr Cioban Pompiliu ügyvéd, volt ország-gyűlési képviselő, Ciurescu Joan a turnuseverini Bank igazga-tója, dr Hajdu Frigyes ügyvéd, háztulajdonos, Havas Emil ny. igazgató, dr Jacobi Kálmán a »Turul« cipőgyár rt. Timișoara igazgatója, Neubauer Gyula a »Leda« vegyigyár rt. Timisoarra igazgatója, Pincu Cornel tábla-bíró, Schwartz József a Schwarz

Testvérek bor és szesz nagy-kereskedő cég belfagya, Stefa-nescu György bukaresti ügy-véd és volt országgyűlési kép-viselő.

Történeti fejlődés:

A bánati pénzüintézetek kö-zött alig van olyan, mely oly rohamosan hódította volna meg a piacot, mint éppen a Leszá-mitolóbank rt. Az utóbbi né-hány év alatt domináló szerep-hez jutott, alaptőkéjét a megnőtt hiteligenyek kielégítése céljából egyszerre 12 millió leiről 24 millió leire emelte fel. Elért kitűnő üzleteredménye felül-mulja hasonló pénzüintézetekét, tiszta nyeresége 4,944.591 leit tett ki, amiből 20 százalék osztalékot fizetett ki részvényesei-nek. Az elért forgalom betétek-ben és folyószámlán 89 millió lei, míg a visszleszámitolt vál-tók a Banca Naționalanal 10,866.194 lei volt. A vezetés oly szakavatott kezekben van, hogy az intézet tovább fejlődé-sének lehetőségei beláthatat-lanok.

K u b i c s e k O s z k á r a Leszá-mitoló Bank vezérigazgatója, több gyár és vállalat igazgatósági tagja. Régeb-ben a Budapesti Leszámitoló és Pénz-váltó Bani főtisztviselője volt. A Bá-nát egyik legszilárdabb pénzüintézet-nek vezérigazgatója, aki értékes köz-gazdasági munkásságával ma már or-szágos névre tett szert.

Lekencevidéki Takaré-k-pénztár R. T. Lechnița (jud. Năsăud). Táviratcim: »Takarék-pénztár«. Alapítási év 1905, alaptőke 500,000 lei, tartalék 123,826 lei, nyereség 124,901 lei. Igazgató: dr Hanek György.

Igazgatóság: Ev. Keresztes, elnök, dr Hanek Gy., Grund A., Gubbes J., Kremer M., Broser J., Kandert M., Jung J. Huszonkét éve áll ez a pénztintézet a vidék közgazdaságának szolgálatában. Lassan fejlődő kis bank, mely különösen folyton növekvő betétállományával biztosította eminens helyét a vidéki bankok sorában. Dr Hanek György igazgató a bank ügyeit kifogástalan hozzáértéssel vezeti.

Lovrini Népbank R. T. Lovrin (jud. Timiş-Torontal) Táviratcím: »Népbank«. Alapítási év 1881, alaptőke 2 millió lei, tartalék 1.780.000 lei, nyereség 252.535 lei. Részvények száma 10.000 drb á 200 lei névértékel. Legutóbbi osztalék 25 százalék. Igazgatóság: Reitter A., dr Reitter I., Guth L., Molter I., Hügel M., Koreck H., Muth F., Reitter M., Novotny K., Reitter F. J., Pauli J., Kaspar I., Reitter A., Wirs M., Krausz P., Reitter K.

Történeti fejlődés:

Alapított 1881-ben mint szövetkezet, 1901-ben átalakult részvénytársasággá 100.000 korona alaptőkével. Ezt felemelte 1917-ben 200.000 koronára, 1919-ben 400.000 koronára, 1922-ben 500.000 leire, 1927-ben 2 millió leire. Fél százados multjában fejlődésének olyan fázisai találhatóak fel, melyek a korekt és puritán német szellemről tesznek bizonyosságot. Az elért kitűnő üzleteredmény lehetővé tette a multban is, hogy részvényeseinek 25 százalék osztalékot fizessen, ami a nyomott gazda-

sági viszonyok közepette nagy sikert jelent.

Dr Reitter Imre igazgatósági elnök, született 1875-ben Lovrinban. Ügyvédi oklevelet szerzett és tanulmányait a genfi egyetemen és Franciaországban tökéletesítette. Torontálmegye volt tb. főügyésze, 1922—1927-ben képviselő a román kamarában, a sváb gazdasági egyesület alelnöke, Temes-Torontálvármegye gazdasági kamarájának alelnöke, a Sváb Központi bank, Temesvár igazgatósági tagja, a „Banatia” nevelőintézet, a sváb kiadó r. t. és német ház r.-t. igazgatósági tagja. A vörös-kereszt egyesület fiókjának volt elnöke. Az itt kifejtett működéséért lett a Ferenc József-rend lovagja. A német volt párt egyik közgazdasági referense. Most alakította meg a sváb bankok revíziós egyesületét Temesvár központtal.

Lugosi Népbank R. T. Lugoj (jud. Caras Severin.) Táviratcím: »Népbank«. Alapítási év 1882. Alaptőke 6 millió lei, tartalék 3.055.000, nyereség 1.000.106. Osztalék 10 százalékos. Vezérigazgató: Klein Ernő. Igazgatóság: Szana Zs, Oprea J, Arsenovics J, dr Ciupe N, dr Cosma A, dr Fränkel N, Lindner Á, dr Nicora C. Landru N, Schiller Gy, Steiner L, Ifj. Szana Zs, Petrescu D, Tocneanu. Affiliáció: Facsádi Bank R. T. Faget. A Lugosi Népbank legújabbban affilálva lett a Banca Timişiana által Timişoara.

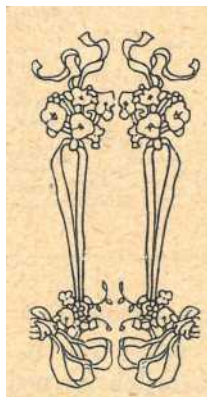
Történeti fejlődés:

A pénztintézet 1882-ben alakult 100 ezer forint alaptőkével, mely tőke 200 ezer, majd 500 ezer koronára emeltetett fel. 1910-ben a tőke 1 millió, 1912-ben 2 millió korona és 1919-ben 6 millió lei lett. Fejlődésének ez a vonala nem csak életrevalóságáról tesz bi-

zonyságot, hanem azt is igazolja, hogy első sorban szolid üzleti elvekkkel és kellő óvatossággal lehetséges a közbecsülést és bizalmat megszerezni és növelni.

Klein Ernő született Lugoson, 1885 nov. 3-án. Kereskedelmi tanulmányai befejezése után az 1903. évben a Lugosi Népbank kötelékébe lépett, ahol a háboru kitörésekor cégvezetői minőségben működött. Háboru után visszatérve a Lugosi Kaptafa és Fárgyár R.-t. és a Lugosi Gőztéglagyár R.-t. egyesített gyárak kereskedelmi vezetését vette át azok ügyvezető igazgatójaként, ahol 1923-ig, míg a Lugosi Népbank ügyvezető igazgatójaként meghivatolt, működött.

Lucefárul Cooperativa de Credit Mehadiă (jud. Caras-Severin.) Alapítási év: 1911. Alaptőke 800.000 lei, tartalék 600.000 lei, nyereség 126.000 lei. Osztalék 20 százalék, Vezérigazgató: Jon Terfăloagă. 1911-ben szerény körülmények között alakult, támogatva lett az O.K.H. részéről. Ma már van saját háza, raktára, melyek legalább is 1 millió lei értéket képviselnek. Foglalkoznak mindennemű liszt és gabona kereskedéssel, szesz, cement és cukor raktára, valamint só lerakata van.

Aradmegye iparvállalatainak térképe.

A megyei központ ipari hegemóniája, ennek az iparnak változatossága nagyon jól felismerhető. A déli határ mentén elhelyezkedő fűrésztelepek a Maroson usztatott fát dolgozzák fel, a keleti határ fűrésztelepei az erdőhatáron vannak. Az északi részek túlnyomó agrártermészetét mutatja az iparvállalatok ritkasága, a borvidék, az aradi hegyalja csak egyszerűen szeszipart jelez Aradon, Şirián, Ghiorocon, de ez magában foglalja az ottani virágzó pezsgő, illetve konyakipart is.

A jelek azonosak Brassómege térképén használt jelekkel.

Magyar Általános Hitelbank
R. T. Budapest. Sürgőnycim:
»Hitel«. Alapítási év 1867, alap-
tőke és tartalékalapok 68,250.000
pengő. Vezérigazgató: Dr. Sci-
tovszky Tibor. Fiókok: Brassó,
Nagyvárad és Temesvár. Nagy-
várad fiók igazgatója Erber
Dezső. Helyettes igazgató Kar-
dos Sándor. Temesvári fiók igaz-
gatója Löbl Hugó. Helyettes
igazgató Gruber László. Brassói
fiók igazgatója Engel József.
Helyettes igazgató Ullmann
Géza.

Erber Dezső született 1883-ban
Debrecenben. A budapesti kereske-
delmi akadémia elvégzése után a
budapesti Hermes Magyar Általános
Váltóüzlet R. T. tisztviselője, majd egy
év múlva a Magyar Általános Hitel-
bank tisztviselője lett. Pár év múlva a
debreceni fióknál cégvezető, 1913-ban
a nagyvárad fiók helyettes főnöke,
1918-ban ugyancsak a Magyar Általá-
nos Hitelbank óbudai fiók főnöke, ve-
zette a Lipótvárosi fiókot és a Belvá-
rosi fiókot, ahol igazgatóvá léptették
elő, majd 1922-ben a nagyvárad fiók
igazgatója lett. 1923-ban a szlovák
Általános Hitelbanknál működött Po-
zsonyban mint adminisztrátor delegálva.
Egy év után azután újból elfoglalta a
nagyvárad fiók igazgatói állását. Ruti-
nizott, kitűnő szakember, akire a
budapesti központnál még fontos pozi-
ció vár.

Kardos Sándor helyettes igaz-
gató született 1891-ben Pustadobajon
Biharmegyében. Középkiskolai tanulmá-
nyait Oradean végezte, mely után az
Egyesült Gipszgyáraknak volt 1908-tól
1910-ig tisztviselője, 1911-től kezdve
pedig a Magyar Általános Hitelbank
helyettes igazgatója. Szorgalmas, pe-
dás tisztviselő, akinek érdemeit a
budapesti központ mindenkor dicséret-
tel ismeri el.

Löbl Hugó temesvári születésű
38 éves, a Magyar Általános Hitel-
bank temesvári fiókjának igazgatója.
Ugyancsak itt kezdte tisztviselői pályá-
ját, közben a budapesti központnál

mint főtisztviselő működött. Nagy ki-
tűntetés volt reá nézve, amikor a nyu-
galomba vonult Popper igazgató után
ő reá bizta a budapesti központ a
Hitelbank egyik legnagyobb fiókjának
vezetését.

Gruber László 35 éves, szüle-
tett Nagyváradon, a temesvári fiók he-
lyettes igazgatója. 1912 óta tisztviselője
a Magyar Általános Hitelbanknak.

Engel József született 1883-ban
Belic községben (Nyitra megye). 1906-ban
a Magyar Általános Hitelbank brassói
fiókjának kötelékébe lépett, ahol a
bankügylet minden ágában alapos és
bő ismeretet szerzett. Szakismerete,
diszpozibilitása predestinálta a vezető
pozícióra. 1915-ben cégjegyzője a
brassói fióknak és 1926-ban ugyanezen
fiók igazgatójává nevezték ki. Körül-
tekintő fináncpolitikája és ismert agi-
litása nagyban hozzájárult a pénzünté-
zet középeurópai viszonylatban is ki-
tűnő hírnevének megalapozásához.

Ullmann Géza született 1899-ben
Nagyváradon. Banktisztviselői pályáját
a Magyar Általános Hitelbank nagy-
várad fiókjánál kezdte mint gyakor-
nok, ahonnan a budapesti központba
került, ahol a bank különböző osztá-
lyain működött és rövidesen főtiszt-
viselője lett az intézetnek. 1919-ben
cégjegyző lett és 1926-ban a brassói
fiók helyettes igazgatójának nevezték
ki. Kiváló és tehetséges szakember,
akit a bankéletben nagyrabecsülnek.

Marosvásárhelyi Takaré-
pénztár RT. Targul-Mureş. Táv-
íratcim »Takarékpénztár«. Ala-
pítási év 1869, alaptőke husz-
millió lei, tartalék kilencmil-
lióhátszázezer lei, nyereség
4,019.779 lei. Részvények szá-
ma kétszázezer darab a száz
lei névértékben, osztalék 18
százalék, fiókok: Beszterce, Me-
zőbánd, Nyárádszereda és Szász-
régenben, vezérigazgató Har-
math Sándor, igazgatóság dr.
Baciu Aurél, dr. Drexler Béla,
gróf Haller György, Inczedy
Joksmán Nándor, Keleti Péter,

Mittelman Ármin, Smilovits Jakab, dr Vescan János és Winkler János.

Történeti fejlődés:

Kezdő alaptőke hatvanezer forint volt, 1899-ben a tartalékalapból — mivel eredetileg a száz forintos részvényekre csak ötven forint lett befizetve — a hiányzó hatvanezer frt ki lett egészítve. Az alaptőke emeltetett 1904-ben ötszázezer koronára, 1910-ben egymillió koronára, 1917-ben egymillióöttszázezer koronára, 1918-ban hárommillió koronára, 1920 hatmillió leire, 1924-ben tizenkétfélmillió leire, 1928-ban huszmillió leire. Fokozatos előretörésével az erdélyi piac egyik legjelentősebb pénzintézete lett. Legutóbbi mérlegének adatai hű tükrét adják annak a szorgos munkának, amit Harmath Sándor vezérigazgató az intézet felvirágoztatása érdekében kifejt. Harmath Sándor 1877-ben született Tordán. Több mint egy-negyed százada áll az intézet szolgálatában, 1927-ig mint igazgató, 1927-től kezdve mint vezérigazgató. Bölcs előrelátással és körültekintő finacpolitikával intézetének új fejlődési irányt adott, mellyel biztosítja előkelő pozícióját az erdélyi legjobb híru pénzintézetek sorában.

Marosvásárhelyi Agrár Takarékpénztár R. T. Târgu-Mureş. Táviratcim: »Agrár«, alapítási év 1896, alaptőke 20 millió lei, tartalék 14 millió ötszázezer lei, nyereség 2,853.376. Vezérigazgató: dr Tischler Márton. Igazgató: Turi Zoltán. Igaz-

gatósgági tagok: Bürger Albert, dr Bernády György, Bodor Pál, Bürger Dezső, báró Kemény János, Mavrodi Alexandru, Maxim Nicolae, Vulcu Niculae, dr Tischler Márton. Felügyelő-bizottság: dr Kovácsy Albert, Bürger György, dr Cosma Ioan, Roşu Traian, Simon Albert, dr Tischler Gyula. Részvények száma 2 százezer drb á 100 lei névértékben. Legutóbbi osztalék: 17'08 százalék. Fiókok: Aiud, Alba-Iulia, Gheorgheni, Iernut, Luduş, Mercurea-Ciuc, Odorhei, Sfântul-Gheorghe, Târgu-Secuiesc, Topliţa-Română. Érdekeltség: Ősmarosszéki Fajpar r. t. Sovata, Marosludasi Mezőgazdasági Termény és Áruraktár r. t. Marosludas. Alapított 1896-ban 1 millió korona alaptőkével, amely successive ma 20 millió leire emelkedett.

Történeti fejlődés:

Az intézet a nehéz viszonyok dacára is szépen fejlődött. Érdekkörébe több különböző vállalat tartozik, de azokat a bölcs előrelátás, a jó vezetés a bank erősítése érdekében meg kellett szüntetni, ami által bonítását lényegesen javította. A részvények többsége a Bürger és Tischler család kezében van. Az intézet mindenkor, különösen a gazdaközönség érdekeit szolgálta a lehető legszolidabb feltételekkel állva ezen társadalmi osztály rendelkezésére s így Erdély kisebbségi intézetei között egyik legelső helyet foglalja el.

Dr Tischler Márton született 1877-ben Marosvásárhelyen. Éveken keresztül a pénzintézet jogtanácsosa volt,

majd 3 évvel ezelőtt vezérigazgatóvá választották. Kiváló üzleti érzéke és előrelátása diktálta, hogy az intézet által finanszírozott vállalatokat likvidálja és ezáltal bonitását emelje. Szakkörökben elismeréssel nyilatkoznak munkásságáról mit pénzüintézete érdekében kifejtett. Kiváló munkatársa Turi igazgató.

Marosvásárhelyi Leszámitoló Bank R. T. Târgu-Mures. Táviratcím: »Coloniale«. Alapítási év 1900, alaptőke 10 millió 500 ezer lei, tart. 5,000.000 lei, nyereség 1,605.138. Részvények száma 70 ezer drb á 150 lei névértékben. Osztalék 14 százalék. Fiók: Reghinul-Sásesc. Leányvállalat: Medgyesfalvi Göztégla és Cserépgyár R. T. Vezérigazgató: Réder Ferenc. Igazgatóság: b. Farkas Imre elnök, Petrás Géza alelnök, Dudutz Antal, dr Fekete Andor, dr Stoina Péter, dr Sebess Jenő, Nagy Imre, dr Lakatos Sándor, dr Csiky Kálmán, Mudra Alajos, dr Hints Zoltán elnök, Gyalui Pál, László Jakab, dr Musca Péter.

Történeti fejlődés:

1900-ban alakult »Koronás Takarékszövetkezet« cég alatt 100 ezer korona alaptőkével. 1911-ben Közgazdasági Bank R. T.-gá alakult 500 ezer koronával. 1917-ben Marosvásárhelyi Magyar Bank-ká változtatván cégét, alaptőkéjét 1 millió 500 ezer koronára emelte fel. 1920-ban alaptőkéjét 4 millió 500 ezer koronára emelte fel, a korona becserélése folytán átváltoztatva leire 2 millió 250 ezer lei. 1922-ben felemelte tőkéjét 3 millió leire. 1923-ban cégét Marosvásárhelyi Leszámitoló Bank R. T.-ra változ-

tatta át. 1924-ben felemelte tőkéjét 6 millió leire. 1928-ban tőkéjét 10 millió 500 ezer leire emelte fel. A fentvázolt fejlődési vonal hű képét adja annak a heroikus munkának, amit a pénzüintézet több mint egy negyed évszázados működése alatt végzett. Ezt az időszakot a jövőre való felkészülés jellemzi. Az anyagi megerősödés főként akkor vette kezdetét, amikor Réder Ferenc került a vezérigazgatói székbe. Markáns egyénisége nyomban új irányt szabott a pénzüintézet tevékenységének, melynek következményei üdvösen befolyásolták mindég az üzleteredményeket.

Réder Ferenc 1885. március hó 26-án Biharfélegyházán született. 6 éve áll az intézet élén és annak vezetését nagy energiával és számottevő szakértelemmel, fáradhatatlan munkássággal tölti be.

Marosvásárhelyi Közhasznú Takarékpénztár R. T. Târgu-Mureş. Alapítási év 1880, Alaptőke 2 millió lei, tartalék 778,693 lei, nyereség 473,981 lei. Részvények száma 40 ezer drb á 50 lei névértékkel. Legutóbbi osztalék 12 százalék. Vezérigazgató: Tóthfalusi József. Igazgatóság: Csiszár Lajos, dr Ferencz M. Zsigmond, dr Hirsch Gusztáv, dr Jakob Béla, Kiss Lajos, Tóthfalusi József, Vadady F. Sándor. 1880-ban alakult mint hitelszövetkezet és 1939-ben alakult át részvénytársasággá. Ez időtől kezdve reális üzletvezetés folytán lassu fejlődéssel biztosította helyét a marosvásárhelyi pénzüintézetek sorában. Nem törekedett kockázatos üzletek kötésével nő-

velni összforgalmát, hanem meglegedett azzal, hogy biztos kihelyezéseivel erősítse azt a bizalmat, amit évtizedes becsületes munkával szerzett. Tóthfalusi József vezérigazgató körültekintő és szakszerű vezetését dicséri az elért üzleti eredmény.

Margittai Takarékpénztár R. T. Margitta. Táviratcim: »Takarék«. Alapítási év 1887, alaptőke 550 ezer lei, tartalék 200 ezer lei. Vezérigazgató: Berger Béla. A Margitta vidéki kereskedő és iparostársadalom bizalmából fejlődött ez a kis bank mai nivójára. Csendben dolgozik a hitelt igénylők érdekében és főként Berger Béla vezérigazgató kitartó munkáját dicséri az a bizalom, ami a bankkal szemben határozottan megnyilvánul.

»Maramurășana« Institut de Credit și Economii S. A. Sighetul-Marmației. Távirati cim »Maramurășana« Alapítási év 1911, alaptőke 2,000.000 lei, tartalék 1,555.387 lei, nyereség 665.583 lei, Vezérigazgató: Emil Stoica. Fiók: Vișăul de sus. Részvények száma 4000 darab á 500 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 20 százalék. A Banca Naționalétól 4 millió lei hitelt élvez. Ez a pénzüintézet 1911-ben alakult 220 ezer korona tőkével és az volt a célja, hogy a mármarosvidéki földműveseket anyagilag támogassa. A háborút követő években három ízben emelte alaptőkéjét úgy, hogy ma anyagilag megerősödve tehet eleget hivatásának.

Magyarlăposi Takarékpénztár R. T. Lăpușul-Ungureșc (jud. Șomeș) Távirati cim »Takarékpenztár« Alapítási év 1887, alaptőke 250.000 lei, tartalék 50.000 lei, nyereség 17.662 lei. Vezérigazgató: Moldovan József. Részvények száma 500 darab á 500 lei névértékben. Igazgatóság: elnök Simo Lajos, dr Gogoman Antal ügyvéd, birtokos Dej, Móricz Sándor Dési Hitelbank igazgatója Dej, Huszár Ádám r. kath. lelkész, dr Mezey Mihály ref. lelkész, Moldovan Tódor kereskedő, dr Topán József ügyvéd és birtokos, Szabó Imre birtokos, Lăpuș, Voith József gyógyszerész, birtokos. A község hiteligényeit a maga szerény anyagi eszközeivel igyekezett kielégíteni. A vezetés szoliditása biztosítja fejlődésének kijelölt útját.

Marosludasi Takarékpénztár R. T. Ludoșul-Mureș jud. Turda Arieș) Távirati cim: »Ludasi Takaréék«. Alapítási év 1888, alaptőke 300 ezer lei, tartalék 101 ezer lei, nyereség 53,695 lei. Igazgató: Geist Jakab. Több mint négy évtizedes munkával biztosította ez a pénzüintézet helyét a többi kisbankok sorában. Nyugodtan állíthatjuk, hogy Geist Jakab vezérigazgató hivatása magaslatán állott, amikor intézete haladási irányát szolid elvek alapján megszabta.

Magyarigeni Takarékpénztár Ighiu (județul Alba de jos). Távirati cim: »Takarékpenztár«. Alapítási év 1893, alaptőke 50 ezer lei, tartalék 110,427 lei, nyereség 40,047 lei. Igazgató Bartók Dénes Az intézet 1893-

ban kezdte meg működését és azóta mindig arra törekedett, hogy az adott viszonyokhoz alkalmazkodva szolgálja a vidék hiteléletét. Bartók Dénes igazgató igyekszik intézete nivóját szűk keretekben is emelni.

Máramarosi Kereskedelmi Bank R. T. Sighetul-Marmației Táviratcim »Comercbank«. Alapítási év 1925. Alaptőke ötmillió lei, tartalék százharmincezer lei, nyereség kétszáznyolcvanezer lei, részvények száma ötezer darab á száz lei névértékben, osztalék öt százalék, a Banca Naționalától kétmillió lei hitelt élvez, igazgató dr Barna Fülöp, elnök Mihályi G, igazgatóság: dr Bota S., dr Cziple P., Dan G., Dénes I., Dunca S., Jurca F., Coman J., dr Man A., dr Pop S., Pop M., dr Rodea O., Sergely J., dr Szöllösy T., Urdea J., Várnai E. Ez a fiatal pénzügyintézet pár év fenállása óta olyan kedvező eredményt mutat fel, mi igen biztató jelenség jövőbeni fejlődésére. Részvénytőkéje elegendő ahhoz, hogy hivatásának kellőképpen megfeleljen. Dr Barna Fülöp vezérigazgató a modern közgazdasági szellemet képviseli a maramarosszigeti pénzpiacra és ez a szellem vezeti őt az intézet irányításában is.

Máramarosi Leszámitoló Bank R. T. Sighetul Marmației. Alapított 1908. évben. Táviratcim: »Leszámitolóbank«. Vezérigazgató: Farkas Saul, aki egyben főrészvényese az intézetnek és bankjához több iparvállalat tartozik.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár R. T. Cluj. Táviratcim »Coloniale«. Alapítási év 1894. Alaptőke 20,000.000 lei, tartalék 9,100.000 lei, nyereség 5,381.768 lei, részvények száma 200 000 darab á 100 lei névértékben, osztalék 17 százalék, devizaautorizációja van, a Banca Naționalától öt és félmillió leit élvez. Fiókinézetek: Bethlen, Dés és Zsibó. Vezérigazgató: harasztkereki Ferenczy Gyula, vezérigazgató h. Fodor József, igazgatósági elnök ifj. gr. Béli Kálmán, társelnök költői gróf Teleky László, alelnök dr Óvári Elemér, igazgatóság: báró Bánffy Ferenc, Fleiszig Sándor, Hirsch Vilmos, Bergner Dezső, Stan Ghițescu, Alexandru Lăpedatu, Christu Simionescu, gr Bethlen Pál, Hienz Vilmos, Mendl Jakab, Ungár Lajos, özv. báró Wesselényi Miklósné szül. Paiget Ilona.

Fejldési történet:

Alakult 1894-ben százezer forint alaptőkével. Engedélye van az alaptőkének negyvenmillió leire való felemelésére, mit fokozatosan fog a szükség szerint végrehajtani. A középbankok sorában első helyet foglal el ez a pénzügyintézet. Kitűnő kapcsolatai és kiterjedt üzletköre biztosítja továbbra is eminens helyét közgazdasági életünkben és előreláthatólag rövidesen a legnagyobb bankok sorába lép.

Ferenczy Gyula 1868-ban született Clujon. 1887-ben lépett a bankpályára. 1895-ben vezérigazgatója lett a megnagyobbodott Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt.-nál. Az Erdélyi Bankszindikátus társelnöke

Fodor József 1883-ban született Ciucean. Pályájának különböző etappjai: Kolozsvár; Általános Bank főkönyvelője, B.-pest: Pénzüntézet Központ, Gyulafehérvár; a Pénzüntézet Központ megbízásából a Transylvania Bank Rt.-nál. 1921 óta igazgatója a Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt.-nál, 1922-ben ügyvezető igazgatóvá lép elő, míg 1925-ben vezérigazgatóhelyettesé nevezte ki az igazgatóság.

Mezőgazdasági Népbank Rt. Becleau (jud. Şomeş). Távíratcim: »Népbank«, alapítási év 1905, alaptőke 1 millió lei, tartalék 330 ezer lei, nyereség 343.492 lei. Vezérigazgató: András Kajetán. Igazgatóság: Desbordes E., Bárány M., dr Torma M., dr Boca J., dr Zilahi Kiss E., dr Vajda Z., Bárány B., Áján Lukács, Radó A., Szabó A. Több, mint kétévtizedes működése alatt arról tett tanúságot, hogy saját tőkéjének és jelentős betétállományának gondos kihelyezésével a legnagyobb mértékben megfelel hivatásának. További fejlődését a körültekintő vezetés biztosítja.

Mercyfalvai Takarékpénztár R. T. Carani (jud Timis-Torontal.) Távíratcim: »Sparkassa«. Alapítási év 1895, alaptőke 100.000 lei, tartalék 57.681 lei, nyereség 25.500 lei. Vezérigazgató: Friedl Péter. Igazgatóság: Friedl J, Keller J, Gabriel K, Klingler Lorenz, Reinholz I. Gábiel Michael, Neumann K, Willkomm F, Franz I. Neumann J. Kis bank, mely a vidék, de főként a község szász gazdáinak támogatására alakult és ebbeli hivatásának a lehetőség határain belül meg is felel.

Medgyesi Bank Rt Mediaş. Távíratcim: »Mediascherbank«, alapítási év 1862, alaptőke 15 millió lei, tartalék 7,166.518 lei, nyereség 3,183.517 lei. Részvények száma és névértéke háromszázezer darab á 50 lei, legutóbbi osztalék 12 százalék. Fiókok: Arad, Sibiu, Ciszădie. Igazgatóság: Dr Oberth C., Theil E., Ambrosy M., Bell Gy., Buresch J, Connerth H., Fabini L., dr Folberth O., dr Jekeli H., Karres J., Rideli V.

Fejlődési történet:

1862-ben alapított, mint szövetkezet, Medgyesi Takaréék és Előlegezési Egylet névvel, 1896-ban átalakult részvénytársasággá, 1907-ben zálogleveleket bocsátott ki, 1921-ben átváltoztatja nevét Medgyesi Bank rt.-ra, háboru után fiókokat nyit. 1928 június hó 11-én a közgyűlés a Nagyszebeni Általános Takarékpénztárral való fúziót határozta el. Az a fejlődési vonal, mit ez a pénzüntézet több, mint 65 éves multjával mutat, alig található fel más vidéki banknál. Szerény keretekből nőtte ki magát a vidéki pénzüntézetek sorából és első helyre küzdötte fel magát becsületes és korrekt munkájával. A rendelkezésre álló tőkéivel szélesebb körben tud munkásságot kifejteni és ezzel fokozottabb mértékben felel meg hivatásának. Kitűnő hire és az irányában megnyilvánuló bizalom valóban munkájának elismerése és kiérdemelt eredménye.

Mezőbánd és Vidéke Takarékpénztár R. T. Baud (jud.

Murăș-Turda.) Táviratcím: Takarékpénztár. Alapítási év 1895, alaptőke 500.000 lei, tartalék 162.000, nyereség 230.000. Részvények száma 2500 drb á 200 lei névértékben. Osztalék 20 százalék. Igazgató: Tövissy József. Igazgatóság: Dr Ferencz M. Zs, dr Sándor I, Szekeres D, Szekeres T, dr Suciú V, Orbán K, Tövissy J, Tövissy G, Popa E. Kis bank, mely szilárd alapon nyugszik. A vidék gazdasági életének fellendülése érdekében fejtett ki hasznos munkásságot és ebben nagy része van Tövissy József igazgatónak, akinek képességei eredményezték, hogy multévi mérlegét szép nyereggel zárta le.

Tövissy Géza igazgató, született Mezőbándon 1888-ban. Tanulmányai: kereskedelmi Akadémia, végzett jogász. Magyar Párt marosmegyei tagozatának elnöke.

„**Minerva**” Institut de Credit și Economii S. A. Becleau (jud. Solnoc-Doboca). Táviratcím: »Minerva«. Alapítási év 1908, alaptőke 1 millió lei, tartalék 323 ezer lei, nyereség 324,468 lei. Részvények száma 2 ezer drb á 500 lei névértékkel. Legutóbbi osztalék 20 százalék. Vezérigazgató: dr Octaviu Pavelea. Ez a kis bank 1908-ban szerény tőkével alakult meg és az évek folyamán — anélkül, hogy az adott konjunktúrát kihasználta volna — fokozatosan fejlődött mai nivójára. Ügyfelei bizalmát teljes mértékben bírja, mert érdekeiket mindenkor szem előtt tartotta. A kifizetett 20 százalékos osztalék bizonyítja hogy az

üzletek kötésénél reális elveket érvényesített az igazgatóság.

Medgyesi Általános Takarékpénztár R. T. Mediaș. Távirati cím »Generalbank« Alapítási év 1906, alaptőke 10,000.000 lei, tartalék 1,800.000 lei, nyereség 1,256.379 lei. Vezérigazgató: Dr Heilper L. Igazgatóság: Veiss J. elnök, dr Novák R. Citron B. Deutsch Á. Farkas V. Grünfeld D. dr Heilper L. Kupfer K. Mózes H. Prescurea J. Révész M. dr Roman D. Szöllösi S.

Történeti fejlődés:

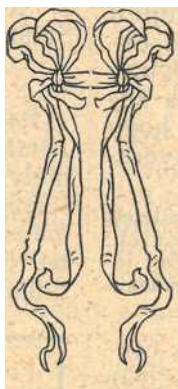
1906-ban alakult a Medgyesi Általános Takarékpénztár rt.,- mely intézetet néhai Mendel Lázár Sámuel alapította. Fejlődésének főbb etappjait mutatja be az alanti alaptőkeemelési táblázat:

Év	Alaptőke	Tartalék	Osztalék %-ban
1920	600000	225500	6
1921	1200000	376220	7
1922	1200000	433000	9
1923	1200000	483000	12
1924	1200000	598000	16
1925	5000000	850000	16
1926	5000000	1203600	16
1927	5000000	1800000	12

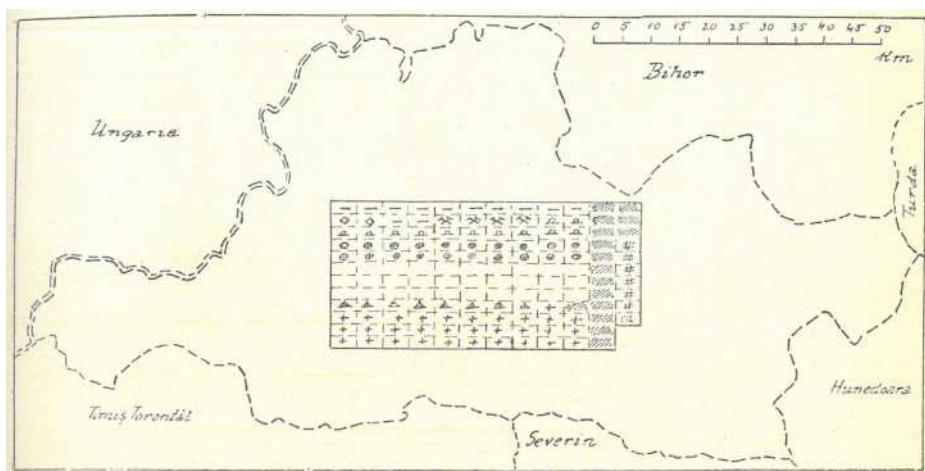
„**Mureșiana**” Takaréék és Hitelintézet R. T. Reghiu. Táviratcím: »Muresiana«. Alapítási év 1888, alaptőke 3 millió lei, tartalék 1,200000 lei. Fiók Te-kén. Vezérigazgató: Ioan Varga. 1888-ban 20 ezer forint rész-

vénytökével alakult, azóta néhány évtized telt el a siker mind megannyi fázisával. Fokozatos tőkeemelése a természetes fejlődés vonalát mutatja. Varga János vezérigazgató kitűnő munkát végzett; az ő érdeme, hogy a vidéki pénzüintézetek sorában méltó helyet foglal el bankja.

Máramarosszigeti Takaré-
rék és Hitelbank R. T. Sighe-
tul Marmatjei. Alapítási év 1892.
Vezérigazgató dr Edenburg Fe-
renc. A bank a múlt évben na-
gyobb reorganizáción ment ke-
resztül, az igazgatóság tagjai
is jó bonitásu emberek és ma
már a pénzüintézetet abszolút
hitelképesnek és összeköttetésre
alkalmasnak tartják az erdélyi
pénzüpiacon.

Aradmegye iparvállalatainak és pénzintézeteinek statisztikája.

*Alapja a Brassó-megyénél idézett két mű.
A többi megyékkel összehasonlítva feltűnő — ép úgy mint Bihar-
nál — hogy a vállalatok száma a területhez mérten csekély. A fa-
vállalatok nagy száma részint a Maros folyó ipari befolyását mu-
tatják, részben a megye keleti részeinek erőkben való gazdagságát.*

Nagyvárad Leszámitoló-bank R. T. Oradea. Távirat-cim: »Escmptebank«, alapítási év 1898, alaptőke 7 millió ötszázézer lei, tartalék 1 millió hatszázézer lei, nyereség 1 millió 137.621 lei. Részvények sz. 7500 db á 1 ezer lei névértékben. Legutóbbi osztalék 10 százalék, Vezérigazgató: Klein Andor. Igazgatóság: General Traian Mosoiu elnök, v. miniszter, dr Constantin Fortunescu földbirtokos, ügyvéd, Jakabffy József földbirtokos, Keszthelyi Zoltán ny. várm. főjegyző, Aurelian Mosoiu szenátor, dr Nicolai Regmann prefectus, Schwarcz Jakob földbirtokos, dr Somogyi Ödön ügyvéd, Klein Andor vezérigazgató,

Fejlődési történet:

1898-ban dr Friedländer Sámuel és Moskovits Miksa kezdeményezésére alakult meg ez a pénzüzet, akik annak idején a közgazdasági és kereskedelmi élet egész új tényezőit nyerték meg alapítóknak, köztük dr Miskolczy Ferenc Bihar megye főispánját, Keszthelyi Zoltán főjegyzőt, Komlóssy József gazd. tanácsost, dr Dési Gézátt stb. Az alaptőke 300 ezer korona volt, 1909-ben már 2 millió korona volt a részvénytőke. A pénzüzet a jelzálogkölcson üzleteket olyan mérvben kultiválta, hogy módjában állott előnyös feltételekkel jelzálogkölcsonöket nyújtani és ezáltal építkezési lehetőséget teremteni. Résztvett a Nagyszalontai Népbank alapításában és több kereskedelmi vállalat finanszírozásában. Klein Andor vezér-

igazgató elődjének örökségét hiven megőrizte, rokonszenves egyénisége és az üzletek megkötésénél megnyilvánuló koncepciója biztosítotték a bank további tervszerű fejlődésére.

Klein Andor vezérigazgató, szül. 1880-ban Nagyváradon. Mielőtt a bank-pályára lépett volna, több külföldi nagyobb ipari és kereskedelmi vállalatnál praktizált. 1899-ben a fenti pénzüzetet szolgálatába lépett és miután annak fejlődésében élénk részt vett, aránylag rövid idő alatt a bank élére került. Több nagyváradai ipari és kereskedelmi vállalat alakult kezdeményezésére, melyek prosperitása az ő szakavatott vezetését dicséri.

Nagyvárad Hitelbank R. T. Oradea. Távirat-cim: Nagyváradai Hitelbank. Alapítási év 1902, alaptőke 6 millió lei, tartalék 1,280000 lei, nyereség 17.653 lei. Igazgatók: Grosz Ignác és Kelemen Vilmos. Igazgatóság: Eichner Sándor elnök, Boros J., dr Catana A., dr Gáspár Gy., Grosz J., dr Grünstein B., dr Kádár E., Kelemen V., Korda K., Kránzthor M., Tulbure Gy., Ujvári J.

Történeti fejlődés:

A pénzüzet 1903-ban alakult 160.000 korona alaptőkével és már 1905-ben üzletkörének kiterjedtsége megkövetelte, hogy alaptőkéjét 300.000 koronára emelje fel. 1907-ben a pénzüzet élére került néhai Balogh Vilmos, aki szakképzettségével és körültekintő munkásságával a Hitelbank nivóját emelte és mai jó hírnevének alapját megvetette.

Nagyvárad Agrár Takarékpénztár R. T. Oradea. Távirat-cim: »Agrártakarék«. Ala-

pitási év 1909, alaptőke 12 millió lei, tartalék 8,625,781 lei, nyereség 4,908.641 lei. Vezérigazgató: Dr Demetrovits Elek. Igazgatóság: Jon Th. Florescu, dr Ardelean J., dr Mórítz E., Gyémánt M., Anastasiu Negulescu, Incze L., Telegdy J., dr Demetrovits E. Igazgatók: Mezey Miklós, Horthy Dezső, Biró Sándor. Ügyész: dr Waldmann Dezső.

Fejlődési történet:

A Nagyvárad Agrár Takarékpénztár R. T. 1910-ben alakult és az általános banküzleti működés keretén belül alapszabály szerint feladatát képezte, főleg Biharmegyében parcellázások keresztülvitele.

Alapító igazgatósági tagjai sorában az akkori váradai és megyei társadalom igen számottevő egyénei foglaltak helyet, akik értékes egyéniségük-nél, arrahivatottságuknál és főleg nagy ismerettségi körük-nél fogva a tervbevett parcellázási feladatokat igen nagy keretben juttatták lebonyolításhoz.

Az intézet elnöke a már több évvel ezelőtt elhalt dr Mórítz Pál császári és kir. kamarás volt ki maga is mint földbirtokos igen tevékeny részt vett az intézet ezen feladata megoldásában és agilitásánál fogva már a pénzüintézet megalakulásának első éveiben is több nagyuri birtok felosztásának keresztülviteléhez juttatta a pénzüintézetet. Így a többek között a Nagyvárad Agrár Takarékpénztár R. T. parcellázta a volt báró Königsvalter

kisszántói, Bölönyi József nagyharsányi, gróf Csáky Károly volt váci megyés püspök kö-rösszegi, Juricskay Zoltán bölcsi, Plathy Miklós ártándi, Bernáth Zsigmond és neje kosgyáni nagyobb kiterjedésű birtokokat és ezenkívül más több birtokot.

Ebben az időben birtokparcellázással a Nagyvárad Agrár Takarékpénztár R. T.-on kívül csak a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete budapesti pénzüintézet foglalkozott és e két pénzüintézet jutatta azon időben a földre annyira vágyakozó földmivéseket és kiszáradt kisebb, nagyobb földkomplexumokhoz. A Takarékpénztárnak éppen ezen hézagpótló vállalkozásá-tette szükségessé később, hogy töké-erejét megnövelje és ezért 1918. évben az Egyesült Bank és Takarékpénztár R. T. helyi pénzüintézettel — mely intézet patronusa az akkori időben az Angol-Magyar Bank R. T. volt — létesített közelebbi üzleti kapcsolatot. Ennek eredményeként igazgatóságába részben az Angol-Magyar Bank R. T. Budapest, részben az Egyesült Bank és Takarékpénztár R. T. Oradea, kiküldött igazgatói választattak be. Ezen kapcsolatot a pénzüintézet 1922. évben megszüntette, főleg azért, mert az akkori idők a parcellázási munkálatok további folytatását a bekövetkezett nagy változások következtében lehetlenné tették.

A pénzüintézet az Egyesült Bank és Takarékpénztárral kötött kapcsolatát barátságos meg-egyezés alapján felbontotta és visszanyervén teljes önállósá-gát, az idők parancsolta viszo-

nyokhoz hozzásimulva banküzleti tevékenységének kifejlesztéséhez fogott. Ezen keretében Nagyvárad város kereskedő világának nagy körét vonta magához, melyre annál is inkább alkalma nyílt, mert főleg a háboru megszűnte után új üzletágként feltűnő devizakereskedelem beszerzéséhez az összes váradi intézetek között elsőnek fogott hozzá és devizaüzletének hálózatát az egész kontinensre kiterjesztőleg kiépítette.

Alaptőkéje, mely a korona beváltás idején 3,200,000 korona azaz 1,600.000 lei volt, successive: 1923-ban 4 millió lej, 1925-ben 4,400.000 lej, 1926-ban 2 millió lej, míg 1928. év folyamán további 6 millió lej, összesen tehát 18 millió lejre emelkedett és 12 millió lei tartaléktőkéjével együtt az intézet alaptőkéje folyó évben 30 millió lei.

Az intézet 1923. évben megvásárolta a Bulevardul Regele Ferdinand és a Parcul Traian sarkán lévő kétemeletes bérpalotát intézeti székház céljaira, ahova helyiségeit át fogja helyezni. 1926. év folyamán a Bulevardul Regele Ferdinand 25. szám alatt új bérpalotát építtetett, mely ingatlanok megszerzésével a pénzüintézet vagyónának egy részét reálértékben előnyösen konzerválta.

A pénzüintézet rendelkezik devizaautorizációval és devizaüzletei révén a külföld összes piacaival élénk kapcsolatot tart fenn. A Banca Națională az

intézet jelentékeny visszleszámitolási hitelt élvez. 1926. év folyamán a pénzüintézet Bihar megye egyik legelőkelőbb forgalmu helyén Margittán fiókot létesített, mely fiók az ottani kereskedelem és mezőgazdasági körök hiteligenyeit eredményesen szolgálja.

Üzletállománya jelenleg főleg a kereskedelmi körök hiteligenyeinek kielégítéséből, kisebb részben a gazda társadalom részére nyújtott kölcsönökből rekrutálódik.

Az intézet igazgatóságának mai összetétele a város és megye társadalmának előkelő egyéneiből áll, akik között a román társadalom kitünőségei szerepelnek. Az intézet élén 18 év óta dr. Demetrovits Elek vezérigazgató áll, aki a harmónikus működő tisztviselőgárdával a közbizalomnak örvendő pénzüintézet mai kitünő pozícióját megteremtette.

Dr. Demetrovits Elek vezérigazgató született 1876-ban Oradean. Tanulmányainak elvégzése után a jogi pályára lépett, Marosvásárhelyen ügyvédi oklevelet nyert és 1910 március 1-ig mint képzett jogász Nagyváradon ügyvédi gyakorlatot folytatott, 1911-ben meghívták a Nagyvárad Agrár Takarékpénztár vezérigazgatójává és azóta az intézetet vasszorgalommal és helyes üzleti politikával vezeti. Az ő irányítása mellett az intézet hatalmasan kifejlődött és ma már ezt a bankok Erdély egyik legreálisabb alapokon nyugvó pénzüintézetének tartják. Dr. Demetrovits Elek vezérigazgató az Erdélyi Bankszindikátus igazgatósági tagja és első helyet foglal el minden közgazdasági kulturális és társadalmi téren. Ugy ő mint bankja jogosan érdemli meg a megnyilvánult közbizalmat.

Mezei Miklós a Nagyvárad Agrár Takarékpénztárnál mint igazgató

és vezérigazgató helyettes működik. Született 1897-ben Vámospércsen Hajdumegyében. Budapesten Keleti Kereskedelmi Akadémiát végzett és a tudományegyetemen jogi abszolutoriumot is nyert. 1914—1920-ig az Angol-Magyar Bank budapesti főintézeténél mint főtitkviselő működött. 1920-tól 1921-ig az Egyesült Bank és Takarékpénztárnál már Nagyváradon volt devizafőnök. 1921-től kezdve pedig az Agrár Takarékpénztár igazgatója. Igazgatósági tagja a Hellas R. T. Oradea, Triton R. T. Oradea és a Rézbányai Erdőipar R. T.-nak Oradea. Kinevezett revizora az erdélyi bankszindikátusnak. Elméleti és gyakorlati tudásánál fogva egyike a legképzettebb és leghetőségesebb bankembereknek.

Nagyvárad Háztulajdonosok Bankja R. T. Oradea. Alapítási év 1924, alaptőke 1 millió lei. Vezérigazgató: dr Várad

Fejlődési történet:

A pénzüintézet 1924-ben alakult azzal a céllal, hogy háztulajdonosok részére folyósít kisebb kölcsönöket, továbbá foglalkozik házak adás-vételével és kölcsönök közvetítésével. A bank ügyeit dr Várad Ödön ügyvéd, a bank jogtanácsosa vezeti. Ő alapította meg a fenti bankot és a Kishitel és Takarékpénztárt. Az Erdélyi Bankszindikátus fegyelmi választmányának tagja és ebben a minőségében a Szindikátus megbízásából több ízben szerkesztett memorandumokat és tartott közgazdasági és jogi előadást. Több napilap számára irt és ír közgazdasági problémákról, meglátásai és jogi fejtegetései, jogi felkészültsége biztosítják vezető szerepét Erdély közgazdasági életének irányításában.

Feltétlen korrekt, puritán és vaszorgalmu bankember.

Nagyvárad Ipartestületi Hitelszövetkezet Oradea. Alaptőke 738.900 lei, tartalék 156.329 lei, nyereség 167.594 lei. Vezérigazgató: Mónus Sándor. Nagyvárad iparostársadalma mindenkor hálás köszönettel gondol ezen pénzüintézet megalapítójára néhai Czeplédy Jeremiásra, aki átérezve a kisiparos nehéz helyzetét, ezen pénzüintézet megalapításával igyekezett segítségére sietni. Hivatását szeretettel és a támogatás jóságával tölti be. A kapott örökséget Mónus Sándor vezérigazgató hiven örzi és őt is ugyanazon szellem vezeti működésében, mint közbeesült elődjét. Mónus neve a nagyvárad

Nagyvárad-Velence Vár-aljai Takarékpénztár és Segélyszövetkezet Oradea. Alapítási év 1870. Részjegy, heti betét: 4,227.855. Osztalék 15 százalékpénz. Vezérigazgató: Glück Béni. Ez a jól vezetett intézet 58 éves működése alatt mindenkor hű maradt ama kitűzött céljához, hogy apró tőkék gyűjtésével a takarékpénztári szellemet fejlessze és könnyen visszafizethető kölcsönökkel a szövetkezet tagjait gazdasági, ipari és kereskedelmi munkájában támogassa. Glück Béni ügyvezető igazgató kereskedelmi érettségi után a bankpályára lépett, részt vett az Első Körösvölgyi Vízhenget

vám és műmalom alapításában Telegd, 1923-ban átvette az Élesdi Hengermalmot, melyet átalakítva üzembe helyezte. 1917-ben vette át ezen intézet vezetését, amelyet reorganizált és jövő fejlődésének útját előkészítette.

Nagykárolyi Takarékpénztár Egyesület R. T. Carei-Mare. Táviratcim: Takarékegyesület. Alapítási év 1868, alaptőke 600 ezer lei, tartalék 448 ezer lei, nyereség 211 ezer lei. Érdekeltség: Nagykárolyi Ipari és Közgazdasági R. T. Nagy-Károlyi Kölcsey-nyomda R. T. Vezérigazgató: Dr Vetzák Ede. Igazgatóság: Dr Vetzák Ede elnök, Matolcsy S, Merli J, Pucser K. Schiffek K, dr Vetzák S, Weisz L.

Történeti fejlődés:

1867-ben alakult 39 ezer forint alaptőkével, 1877-ben 60 ezer forintra lett felemelve, 1910-ben 489 ezer koronára emeltetett, 1927-ben 600 ezer leire lett felemelve. Alaptőke felemelése engedélyezve 5 millió leire, keresztülvitele folyamatban. Elnök, vezérigazgató, ügyész: Dr Vetzák Ede, a Ferencz József rend lovagja, Szent Gergely rend lovagja, Román Koronarend lovagja, az Országos Magyar Párt helyettes elnöke és sok más közintézmény vezetője. A Nagykarolyi Takarékpénztár Egyesületnél 51 százalékos részvény majoritás birtokosa. 1927 április óta vezérigazgató, addig ügyész és helyettes vezérigazgató.

Az intézet hat évtizedes működése alatt egy pillanatra sem tért el eredeti céljától és mindenkor arra törekedett, hogy a takarékoságot és tőkék képzését elősegítse és ezen tőkék biztos elhelyezésével a közhasznosodás érdekét előmozdítsa. Áldozatkészen működött közre Nagy-Károly város fejlesztésében. Megalapította a gőzfürdőt, kenyérgyárat, a Kölcsey nyomdát, nagykiterjedésű beltelken utcát nyitott és szép épületeket emelt. A bankügyletek kötésénél szolid üzleti elvek irányították. Eredeti 60 ezer leies alaptőkéje nyílt tartalékai felhasználásával emelkedett 600 ezer leire, amit a készülő banktörvényre való tekintettel 5 millió leire emelt fel. Vetzák Ede elnök-vezérigazgató 1889 óta állott az intézet szolgálatában, az intézet jó megalapozása legfőképpen az ő nevéhez fűződik. Az igazgatóság az elhunyt vezérigazgató helyébe dr Vetzák Ede ügyvédet választotta meg, aki mint jogtanácsos és igazgatósági tag 25 év óta szolgálja a bank érdekeit.

Nagykárolyi Kereskedelmi és Iparbank R. T. Careii-Mare. Táviratcim: »Iparbank«. Alapítási év 1891, alaptőke 2 millió lei, tartalék 89 ezer lei, nyereség 249,324 lei (450 ezer lei alaptőke után). Részvények száma 20 ezer darab á 109 lei névértékkel. Legutóbbi osztalék 25 százalék. Vezérigazgató: Kaufmann Jenő. Igazgatósági elnök: Berger Ármin. Igazgatósági tagok: Hargitay Bertalan az Erdélyi Bank és Takarékgaz-

pénztár R. T. Cluj vezérigazgatója; Hollósi Andor az Erdélyi ank és Takarékpénztár R. T. braşovi fiókjának igazgatója; dr Melinda László vezérigazgató helyettes és jogtanácsos, Cukor Márton földbirtokos.

Fejlődési történet:

Az intézet 1891-ben 100,000 forint alaptőkével alakult, mely fokozatosan 2 millió leire emelkedett. A legutóbbi közgyűlés elhatározta az alaptőkének 2 millió leiről 15 millió leire való felemelését. Az intézet az Erdélyi Bank és Takarékpénztár R. T.-val, Cluj, affiliációs viszonyban van.

K a u f m a n n J e n ő született Nagykárolyban 1860 november 23 án. Kereskedelmi Akadémia végzettséggel bir 31 éven keresztül társulajdonosa volt a Kaufmann Ignátz és fia füzernagykereskedő itteni cégnek. Hosszu időn keresztül az intézet felügyelőbizottsági tagja volt, majd 1901 január 1. óta az intézet vezérigazgatója. Több kulturális és jótékony intézmény vezető tagja. Az Első Nagykárolyi Műgömalom R. T. Careii felügyelőbizottsági elnöke. Az intézet fejlődésében tevékeny munkásságot fejtett ki, az ő kezdeményezésére történt korábban a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, Budapesttel az érdekközösség, melyet 1927-ben a fenti intézet, valamint a Banca Chrissoveloni, Bucaresti intézetek érdekköréhez tartozó Erdélyi Bank és Takarékpénztár R. T. Cluj érdekközössége váltott fel.

Nagykárolyi Önségélyző Népbank Rt. Carei. Alapítási év 1870. Alaptőke 2,500.000 lei, tart.: 1,753.000 lei. 1928-ban affiliálta a Biharmegyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank Rt. Oradea. Vezérigazgató Moskovits Menyhért, aki 1916 óta sikerrel vezeti a bank ügyeit.

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár Rt. Aiud. Távirat-cim »Kisegítő«, alapítási év 1871, alaptőke ötmilliókétszáz-ezer lei, tartalék 6,950.000 lei, nyereség: 1,808.269 lei, részvények száma és névértéke ötvenkétezer darab á száz lei, legutóbbi osztalék 28 százalék, a Banca Naţionalától kétmillió lei hitelt élvez. Vezérigazgató Szigeti Béla. Igazgatóság: dr Müller Jenő elnök és jogtanácsos. Fejes Áron alelnök, Nagy Pál jegyző, Dezső Zsigmond, Graef Jenő, Molnár Gyula, Sándor Jenő, dr Szász Pál, Winkler Gyula.

Fejlődési történet:

Az intézet 1871-ben alapított szövetkezeti alapon, 1893-ban részvénytársasággá alakul át százezer forint alaptőkével, 1903-ban háromszázezer koronára, 1907-ben négyszázezer koronára, 1911-ben hatszázezer koronára, 1918-ban egymillió koronára, 1920-ban 875 ezer leire, 1925-ben egy és félmillió leire, 1927-ben ötmilliókétszáz-ezer leire emelte fel alaptőkét. Jelenleg approbálva van az alaptőkének 10 millióra való felemelése. Saját tőkéi cca 14 millió leire rugnak. Több értékes ingatlana van Nagyenyeden és Marosujvárt, melyeknek értéke jóval meghaladja az azoknak mérlegszerű értékelését. A közönség bizalmának a fokmérője a ma már 50 milliót meghaladó betétállomány. Szolid, pontos bank, mely a város és vidéke kigazda-, kereskedő- és iparos társadalmának hitel-szükségletét mindig a legked-

vezőbb feltételek mellett ki tudta elégiteni. A Banca Națională a României visszleszámitolási hitelt élvez. Az intézetnek fiókja is van Marosujvárt. Érdekkörébe tartoznak: a Tövisi Takarékpénztár rt., a Nagyenyedi Épület-Lakatosárugár rt., a Szőlőbirtokosok Pincegazdasága rt. Nagyenyed. Az intézet adminisztratív és szellemi vezetője: Szigeti Béla vezérigazgató, aki mintegy 25 éve áll a bank szolgálatában, 5 éve vezérigazgatói minőségben. A karrierje egyenletesen, szépen ívelő, a hivatali gradus legalsó fokáról saját szorgalmával és kitartó munkásságával küzdötte fel magát vezető pozícióba. Nagy munkabírása közismert. Felelősségteljes és gondterhes állása mellett a társadalmi élet irányításában is tevékeny részt vesz. Szervező képességével, kezdeményezésével a köznek gyakran áll rendelkezésére. Különösen az ő kiváló szakértelmének és szorgalmának köszönhető, hogy az intézet előkelő helyet foglal el vidéki viszonylatban és Alsófehérvármegyének legnagyobb pénzügyintézetévé fejlődött. Mellette az igazgatóság és felügyelőbizottság minden tagja, de különösen dr Müller Jenő, az igazgatóság elnöke és az intézet jogtanácsosa több évtizedes munkásságával szerzett magának érdemeket a bank felvirágoztatásában.

Nagybányai Kereskedelmi Bank R. T. Baia-Mare. Távirat-cím »Kereskedelmibank». Alapítási év 1890, alaptőke 600000 lei, jelenleg felemelés alatt 3

millióra, tartalék 215.000 lei, nyereség 92.309 lei. Részvények száma 2000 darab 300 lei névértékben. Osztalék 30 lei darabonként. Ügyvezető igazgató: Dr Feiler Béla. Igazgatóság: Dr Weiser Arthur, Steinfeld Béla, Pocol Elek, dr Winkler Jenő, Boros Pál, dr Goldstein Nándor, Rezső Gyula, dr Pap Traján, Sipos Dezső, Radó Dezső és Berényi Simon.

Fejldési történet:

1890-ben alakult a piac kereskedőinek és kisgazdák hitelének kielégítésére. Néhány év óta a részvénytörzs a Phönix vegyigyár birtokában van. Igazgatósága a város legjobb nevű egyéneiből áll. Szolid bázison dolgozott mindig, konjunkturális és kétes üzletekben soha nem vett részt, kizárólag biztos fedezet ellenében történtek a kihelyezések. Jelenleg alaptőkéjét 3 millióra emeli fel, amelynek befizetése a közel jövőben meg fog történni. A bank az utóbbi évben teljesen át lett szervezve és azóta élénkebb forgalmat bonyolít le, miután az intézet vezetésére hozzáértő szakembert állítottak. Az a fejlődési utvonal, melyet ez a kis bank 37 év alatt befutott, az abszolút siker útja. Szerény keretek között kezdte meg működését és ma Nagybánya és vidékének jelentős pénzügyintézete. Betétállománya csaknem ötmillió leire emelkedett, leszámított váltók értéke ezt az összeget is meghaladja. Dr Feiler Béla kitünő hírnévnek örvendő bankkörökben, éveken

keresztül a Temesvári Bank belvárosi fiókjának volt vezetője, onnan hívták meg ezen pénzüintézet vezérigazgatói székébe.

Nagyvárad Takarékpénztár, mint a Kolozsvári Takarékos és Hitelbank fiókja. 1847-ben vetette fel először Csanády István egy takarékpénztár létesítésének szükségességét. Igen egyszerű keretben kezdte meg működését, mely aztán folytonosan gyarapodott anyagi és erkölcsi erőben és tekintélyben egyaránt, míg eljutott fejlődése útján a vidéki pénzüintézetek élére. 1897-ben ünnepelte az intézet fennállásának 50 éves jubileumát, amikor is dr. Bozóky Alajos írta meg egy disztribúcióban a pénzüintézet fejlődésének tanulságos történetét. Dr. Hoványi Géza és Hlatky Endre nevéhez fűződnek a pénzüintézet sikereiben gazdag működésai. Amikor dr. Hoványi Géza képviselővé lett megválasztva, helyébe Hofbauer Pál, az Osztrák-Magyar Bank nagyvárad

fiókjának igazgatója lépett, majd Hofbauer elhalálása után Horváth Árpád került a pénzüintézet élére. A háborús konjunktúra nem csábította a vezetőséget kockázatos üzletekre, kitartott konzervatív üzleti elvei mellett, ami még növelte ügyfeleinek számát. A háborút követő évek gazdasági nehézségei azonban már arra kényszerítették az igazgatóságot, hogy ügyeinek vitelét egy tőkeerősebb pénzüintézetre bizza és így lett 1928-ban a Kolozsvári Takarékpénztár affiliált intézete, később pedig fiókja.

Nagybányai Részvénytakarékpenztár R. T. Baia-Mare. Táviratcim: »Részvénytakarékpenztár«. Alapítási év 1890. alaptőke 200.000 lei, tartalék 108.000 lei, nyereség 96.99 lei. Igazgató: Stoll Béla. Igazgatóság: Dr. Nyisztor A., Fülöp J., Hoffmann Á., Harácsék V., Révész J., Szaploneczai B., Gárdonyi Nagy L., Stoll B., dr. Stoll L.

Fejldési történet:

A pénzüintézet 1890-ben alakult kis tőkével és arra volt hivatva, hogy a kis existenciákat olcsó kölcsönök nyújtásával támogassa. Az idők folyamán annyira fejlődött, hogy most az alaptőke emelés engedélyezése birtokában részvénytőkéje 2 millió lei. Váradi Stoll Béla igazgató nagy érdemeket szerzett az intézet fejlesztése körül, mit továbbra is korekt üzletelők alapján irányít.

Nagybányai Hitelbank R. T. Baia-Mare. Táviratcim: »Hitelbank«. Alapítási év 1923, alaptőke 5 millió lei, tartalék 26 ezer lei, nyereség 123,269 lei. Vezérigazgató: Hirsch Jakab. Igazgatóság: dr. Barna S., Hirsch J., Salamon M., Papp T., Korn P. Pál. 1923-ban alakult ez a pénzüintézet szerény tőkével és aránylag rövid idő alatt anyagilag annyira megerősödött, hogy ma már 5 millió részvény tőke és jelentős tartalékok felett rendelkezik. Mostani helyzetében a bank fokozottabb mértékben áll módjában ügyfelei hiteligenyét ki-

elégíteni és üzleteit simán lebonyolítani. Hirsch Jakab vezérigazgató előrelátása és szakértettsége vetette meg az intézet alapját, ebben a munkában hűséges támogatója akadt Salamon Mór igazgató személyében.

Nagyszalontai Takarékpénztár R. T. Salonta-Mare. Táviratcim: »Nagytakarékk.«. Alapítási év 1869, alaptőke 5 millió lei, tartalék 3 millió lei, nyereség 2,272.687 lei. Részvények száma 20 ezer drb á 250 lei névértékkel. Legutóbbi osztalék 14 százalék. Vezérigazgató: Csáky György. Ügyvezető igazgató: Varga Zoltán. Igazgatóság: Sternthal Artur elnök, Szathmáry Sándor és dr Gall Pál alelnökök, Balogh György, K. Balogh Ferenc, dr Câmpianu Ioan, Fráter Emil, dr Hadházy Kálmán, Lakatos Gyula, Molnár Mihály, Müller György, dr Sarkady Dániel, Szemes István.

Fejldési történet:

Alakuláskor 60 ezer korona (30 ezer forint) fizettetett be, 1895-ben 120 ezer koronára emelve az e célra gyűjtött tartalékból, ugyanakkor 650 drb új 400 koronás részvény kibocsátásával 500 ezer koronára emelve. 1911-ben 1250 darab 400 koronás részvény kibocsátásával 1 millió koronára emelve, 1913. évben beolvastotta a Polgári Takarékpénztárt, miáltal az alaptőke 1.850.000 koronára emelkedett. Ekkor a tőke 3700 drb 500 koronás részvényre oszlott meg. 1923. évben 4300

drb új részvény á 500 korona 250 lei n. é. kibocsátásával a tőke 2 millió leire emelkedett, 1925. évben 12 ezer darab új 250 leies részvény kibocsátásával a részvénytőke 5 millió leire emelkedett. Nagyszalonta és vidékének gazdasági fellendülése ezen pénzüintézet nevéhez fűződik. Komoly munkával állott ugy a gazdaközönség, mint a kereskedelem és ipar szolgálatára és csaknem 60 éves működése alatt megalapozta kitünő hírnevét. Üzletágait a viszonyok mérlegeléseivel folyton kiterjesztette, ugy, hogy az általános gazdasági depresszió csak kis mértékben befolyásolta a bank tevékenységét. A betétállomány 9.200.000 leire emelkedett, ami hagyományosan szolid üzletelveinek teljes méltánylását jelenti. Csáky György vezérigazgató helyes üzleti érzékkel és kellő körültekintéssel látja el a bank ügyeit.

Nagyszalontai Népbank R. T. Salonta-Mare (jud. Bihor). Táviratcim: »Népbank«. Alapítási év 1907. Alaptőke kétmillió lei. Tartalék 340.000 lei, nyereség 513.559 lei. Részvények száma 2000 darab á 1000 leies névértékben, Osztalék 15 százalék. Vezérigazgató dr Fehér Jenő.

Történeti fejlődés:

200.000 korona alaptökével alakult, 1910-ben alaptökéjét 200.000 koronával felemelte, az 1922. évben 400.000 koronáról 700.000 leire, végre 1925-ben kétmillió leire emelte fel alaptökéjét. Az 1927-ben 500.000 lei

alaptőkével megalakította a Mezőgazdasági és Kereskedelmi Rt.-ot, ennek érdekelttségébe a részvények $\frac{4}{5}$ részének megvásárlásával belépett és 140 kat. hold bérlet területen halasztó gazdaságot állított be. Több mint két évtizede fejt ki hasznos működést Szalonta és környéke gazdasági fellendülése érdekében s ez alatt az idő alatt arról tett tanubizonyosságot, hogy hivatása magaslatán áll és a rendelkezésére álló anyagi eszközökkel sietett mindenkor a bajban levő ügyfelei támogatására. Kiváltképpen az utóbbi öt év alatt fejlődött sokat ez a vidéki bank. A betétállománya ötszörösére emelkedett, ugyanolyan fejlődést mutat üzletkörének minden ága. Dr. Fehér Jenő vezérigazgató markáns egyénisége kedvezően befolyásolja precíz bonyolításaival az intézet nagyarányu kialakulását.

Nagylaki Takarékpénztár R. T. Nădlac (jud. Arad) Alapítási év 1876, alaptőke 2,000.000 lei, tartalék 452.189 lei, nyereség 751.203 lei. Vezérigazgató: Leopold Rezső. Részvények száma 2000 darab á 1000 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 36.60 százalék.

Fejlődési történet:

Legelső pénzügyi intézete Nagylaknak, mely először Önszegélyző egyesület volt, majd 1876-ban alakult át részvénytársasággá. Alaptőkéje 63 ezer forint volt, mely 1936-ban 168 ezer koronára emeltetett fel, 1924-ben 510 ezer leire, 1925-ben

990 ezer leire, 1926-ban 1 millió ötszázezer leire, 1927-ben 2 millió leire lett felemelve. Mint legrégebb pénzügyi intézet na is a közönség bizalmát a legteljesebb mértékben bírja, annál is inkább, mert a vezetők mindig a legerősebb keretek között szolgálták a közönség hiteligényeit. Ezen szoliditás átöröklődött az intézet mostani vezérigazgatójára Leopold Rezsőre is, kinek vezetése alatt érte el az intézet legvirágzóbb korszakát.

Nagylaki Népbank R. T. Nădlac (jud. Arad) Alapítási év 1903, alaptőke 1,000.000 lei, tartalék 258.240 lei, nyereség 411.627 lei. Vezérigazgató: Garay István, Részvények száma 2500 darab á 400 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 35 százalék. 1903-ban kistőkével alakult, mely évek során az intézet üzletágainak terjeszkedésével emeltetett a mai részvénytőkére. A mult évi elért üzleteredmény 35 százalékos osztalékot juttatott részvényeseinek.

Nădlăcana Institut de Credit și Economii S. A. Nădlac (jud. Arad.) Táviratcim: »Nădlăcana«. Alapítási év 1897, alaptőke 6 millió lei, tartalék 2,546.917, nyereség 1,583.125. Részvények száma 12 ezer drb á 500 lei névértékben. Osztalék 18 százalék. A Banca Națională-tól 3 millió lei hitelt élvez. Fiók: Șeitiu. Vezérigazgató: Aurel Sterca.

Fejlődési történet:

Alapított 1897-ben nagyobbára nagylaki lakosok ál-

tal, akik 50 ezer forintot képviselő részvényt irtak alá. Az intézet folytonos fejlődése a részvénytőkének fokozatos fel-emelését tette szükségessé úgy, hogy ma a legjobban megalapozott vidéki pénzüzetek egyike. 1909-ben 100.000 koronáról 200.000 koronára, 1912-ben 200.000 koronáról 450.000 koronára, 1924-ben 225.000 leiről 2.500.000 leire, 1925-ben 2 500.000 leiről 6.000.000 leire.

Nagyilondi Takarékpénztár R. T. Ileande-Mare. (jud. Somes.) Táviratcim: »Takarék-pénztár«. Alapítási év 1891, alaptőke 500 ezer lei, tartalék 188.977 lei, nyereség 61.447. Részvények száma 1000 drb á 500 lei névértékben. Osztalék 16 százalék. Vezérigazgató: Móritz Károly. 1891-ben alakult 20 ezer forint alaptőkével, 1907-ben felemelte 80 ezer koronára, 1912-ben felemelte 200 ezer koronára, 1919-ben felemelte 300 ezer koronára, 1927-ben 500 ezer leire emelte.

Nagyszentmiklósi Általános Bank R. T. Sännicolaul-Mare, Alapítási év 1923, alaptőke: 2 millió lei, tartalék: 768.925 lei, nyereség 534.512, részvények száma 4 ezer drb á ötszáz lei névértékben, legutóbbi osztalék 20 százalék. Vezérigazgató: Grün Henrik. Igazgató: Czédly György.

Fejlődési történet:

Az intézet 1923-ban alakult, miután az Arad Csanádi Gazdasági Takarékpénztár r. t. nagyszentmiklósi fiókjintézetét megvásárolta. Eddigi működé-

sével sikerült kiterjedt klienturát magának biztosítani és így a legszebb reményekkel nézhet jövőbeni fejlődése elé. Grün Henrik vezérigazgató helyes érzéssel, sikeresen vezeti a bank ügyeit.

Nagyősi Népbank R. T. Tomnatic (jud. Timiș, Torontál). Táviratcim: »Népbank«, alapítási év 1891, alaptőke 2 millió lei, tartalék 570 ezer, nyereség 700.211. Részvények száma 25 ezer drb á 80 lei névértékben. Vezérigazgató: Renard Domokos. Ha csaknem négy évtizedes multjára tekintünk vissza, akkor leszögezhetjük, hogy ez a helyes üzleti érzéssel vezetett pénzüzet a munka örömeinek teljességében végezte el hivatását a vidék gazdasági életének fellendítése érdekében. Részvényeseinek 30 százalék osztalékot fizetett ki. Renard Domokos vezérigazgató derekas munkája abszolút dicséretet érdemel.

Nagyteremi Hitelszövetkezet, Tirimia-Mare (jud. Tárnává Mică). Alapítási év 1926, alaptőke 278.200 lei, tartalék 40.943 lei, nyereség 28.761 lei. Igazgatója igen tevékeny ember, ki az intézet érdekében számottevő munkásságot fejt ki.

Népbank R. T. Sighișoara Táviratcim »Volksbank«. Alapítási év 1889. Alaptőke húszmillió lei, befizetve tizenkétmillió lei. Tartalék 4.500.000, Nyereség 2.676.714. Részvények névértéke 100 lei. Osztalék 24 százalék, a Banca Naționalanal kétmillió lei hitelt élvez. Fiókok: Cristurul-Săcuesc, Sft.

Georghe, Pădureni. Vezérigazgató Keul J. Mihály. Igazgató-ság dr Schaser J. elnök, dr Leonhardt József, Adleff K., Dr Bacon J., Leonhardt E., Matzak H., Both S., Pomarius A., Theil M., dr Weisskircher E., Winter G., Zikeli M. A., Zimmermann D., Letz J., Unzinger J.

Történeti fejlődés:

Az alanti táblázatból kitűnik, hogy ez a pénzüintézet tulajdonképpen 1889-ben alakult mint Takarékségi és Segélyegylet és 1919-ben alakult át részvénytársasággá, amikor is a Népbank nevet vette fel. Keul J. Mihály igazgató neve szorosan kapcsolódik bele az intézet fejlődésébe. Kitűnő szakismeretei és közgazdasági téren kifejtett rendkívüli munkássága révén

az általa vezetett bank szokatlanul gyors tempóban fejlődött tovább. Az ő vezetése alatt vált lehetővé, hogy ez a pénzüintézet olyan nivóra jutott, amire a száz pénzüintézetek között alig van példa. Keul igazgató távol tartotta bankját kockázatos spekulációktól, jövedelmezőségeiknél fogva csábító kereskedelmi ügyletektől és ipari vállalatok alapításától. Ily módon sikerült a Népbankot annyira megerősíteni, hogy hasonló pénzüintézetek között a legjobban megalapozott pénzüintézet lett. Teljes mobilitásának birtokában mozgékonyaságánál fogva a legjobban keresett pénzüintézetek egyikének mondható. Keul igazgató teljes munkacseréjét és agilitását bankja szolgálatába állította s továbbra is annak fejlődésére törekszik.

Fejlődési táblázat.

Évben	Részvénytőke	Tartalék	Tiszta nyereség	Betétek	Osztalék
1920	550.000	5.250	42.270	950 466	8
1921	630.000	21.262	155.642	2.988 906	11
1922	1.000.000	178.671	265.774	6.619 771	12
1923	1,050 000	265 876	534.411	9,172 792	20
1924	2,500 000	444.400	845 333	12.496.216	26
1925	4,000.000	790 000	1,215.752	26,656 178	26
1926	6,000 000	1,220.000	1,857 655	40,426.036	26
1927	10,200 000	2,115 000	2,176.714	51,072 223	24

Népszövetségi Hitelszövetkezet R. T. Oradea. Alapítási év 1923, Alaptőke 4,000.000 lei, tartalék 1,155.000 lei, nyereség 1,159.575 lei. Ügyvezető igazgató: Zöldy Bertalan. Részvények száma 40.000 darab á

100 lei névértékben. Legutóbbi osztalék nettó 22 százalék.

Fejlődési történet:

A Népszövetségi Hitelintézet rt. 1923-ban alakult 500 ezer lei alaptőkével, 1925-ban alap-

tökéjét 1,200.000 leire, 1926-ban 2 millió leire és 1927-ben 4 millió leire emelte fel. Betétállománya 1924-ben 3 millió, 1925-ben 10 millió, 1926-ban 15 millió és 1927-ben 20 millió lei. Kölcson kihelyezése 20 millió lei. Az intézet kebelében működik az 1913-ban alapított Hitelszövetkezet, melynek jelenleg 2751 tagja van. A tagok a befizetett összegekre alapszabályszerű kölcsönt vehetnek fel évi 12 százalékos kamattal. Zöldy Bertalan ügyvezető igazgató nagy körültekintéssel vezeti az ügyeket és az elért kitűnő üzleteredmény Zboray Gyula igazgatósági elnök és Zöldy Bertalan igazgató pártatlan agilitásának köszönhető.

Németszentpéteri Gazdasági Bank R. T. Sănpetru-German (jud. Timiș Torontal). Alapítási év 1907, alaptőke 200 ezer lei, tartalék 110 ezer lei, nyereség 86.976, részvények száma 2 ezer db. á 500 lei névértékben, legutóbbi osztalék 25 százalék. Kehrer Ferenc vezérigazgató.

Fejlődési történet:

Az intézet 1907-ben 25 ezer korona alaptőkével létesült, 1925 évben felemelve 200 ezer leire. A rendelkezésére álló anyagi eszközök birtokában nagy szolgálatot tesz a vidék hiteligénylőinek érdekében.

Népbank R. T. Huedin (jud. Cojocna). Táviratcim: »Népbank«. alapítási év 1907, alaptőke 1 millió lei, tartalék 10 ezer 945 lei, nyereség 207.924 lei,

részvények száma 2 ezer db. á 500 lei névértékben, legutóbbi osztalék 12 százalék. Vezérigazgató: dr Nagy Miklós. Igazgatóság: Bocsánczi László, Mina János, dr Szent-Iványi József, Bányai Károly, dr Nagy Miklós, Wenczel Miksa, dr Albrecht Ferenc, dr Kapdebó Szilárd, Deák Márton, dr Chirilla Victor, Löb Áron, Molnár Pál, Berger Ábrahám, Both Pete János.

Fejlődési történet:

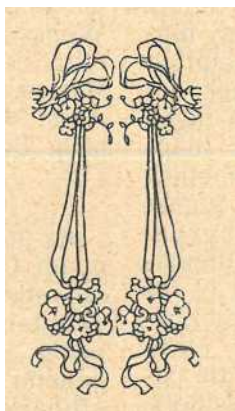
Az 1907. évben a Bánffyhuynadi Önszegélyző Egylet mint szövetkezetből alakult át részvénytársasággá, az 1924. évben pedig a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank r. t. Cluj affiliálta az intézetet és nevezett intézettel mai napon is érdekközösségben áll.

Németszentpéteri Népbank Rt. Sănpetru-German (jud. Timiș Torontal). Táviratcim «Volksbank». Alapítási év 1897. Alaptőke 280.000 lei, tartalék 55.780 lei, nyereség 112.379 lei. Részvények száma 2800 darab á 500 lei, legutóbbi osztalék 25 százalék. Vezérigazgató Berenz András. 1897-ben, mint szövetkezet alakult, majd 1910-ben részvénytársasággá alakult át. Berenz András agilitással vezeti a pénzügyi ügyeit.

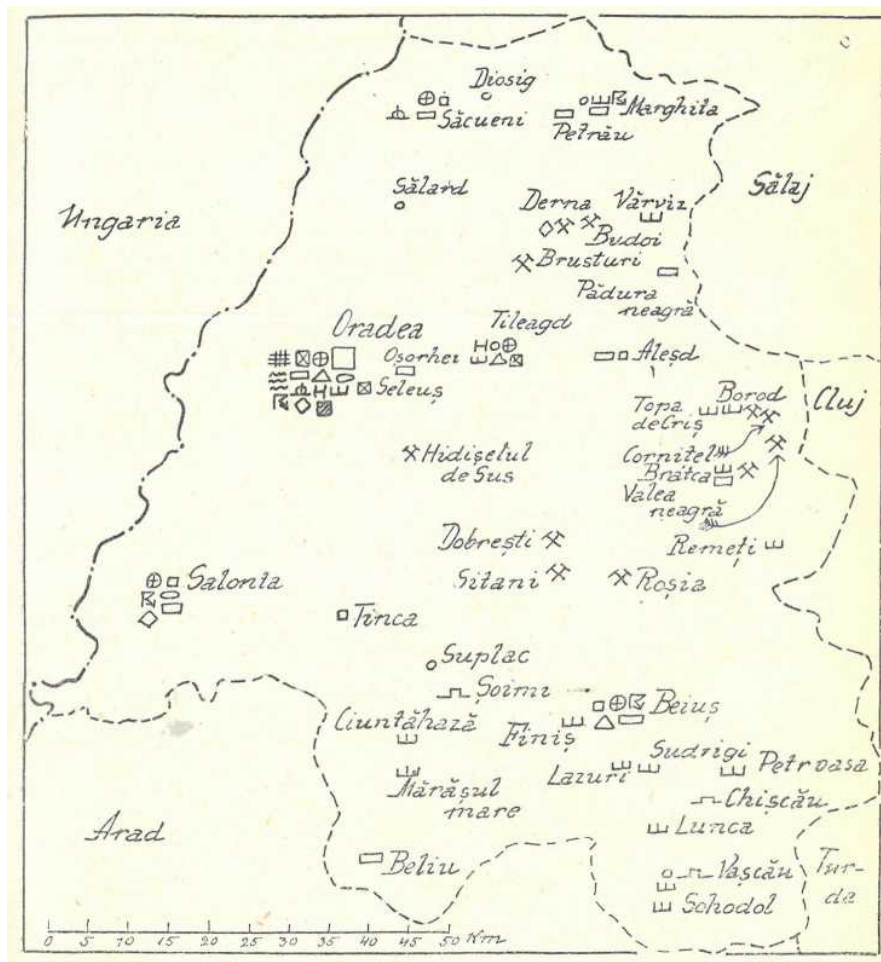
Niczkyfalvai Takarékpénztár Rt. Nichișoara (jud. Timiș Torontal). Táviratcim »Takarékpenztár«. Alapítási év 1909, alaptőke 300.000 lei, tartalék 37.500 lei, nyereség 66.689 lei, részvények száma és névértéke 1500 darab á 300 lei, legutóbbi

osztalék 10 százalék. Vezér-
igazgató Bahr Mihály. Ez a kis
bank 1909-ben alakult szerény
tőkével. Évek folyamán sikerült
megfelelő vezetéssel az intéze-

tet odáig fejleszteni, úgyhogy
ma már 3 százezer lei tőke fe-
lett rendelkezik. Célja a vidé-
ken a takarékoság szellemét
megerősíteni.

Biharmegye ipari és pénzügyi térképe.

Források, jelek azonosak a Brașov, illetve Clujmegye térképénél használt jelekkel.

A gazdag erdővidék számos fakitermelő vállalata kíséri félkörben a délkeleti határokat. Ahol a Sebes Körös az Alföldre kilép, Tileagd keletkezett, elég jelentékeny ipari centrum. Az Ermelléket Săcueni, az agrárvidéket Salonta uralja. De Oradea, a szárazföldi kikötő a megye főbűszkesége.

Olaszteleki Takarékpénztár R. T. Brăduț (jud. Odorheiu.) Táviratcim: »Takarékpénztára. Alapítási év 1895, alaptőke 50 ezer lei, tartalék 80.314, betét 4,975.783. Igazgató: Feleser Lukács. Az intézet megrevidiálására kiküldetett 1928. II. 25-én Felszeghy Gyula revisor.

Oravicai Takarékpénztár R. T. Oravița. Táviratcim: «Sparkassa». Alapítási év 1866, alaptőke 6 millió lei, tartalék 400 ezer lei, nyereség 443.512 lei. Részvények száma 12.000 drb á 500 lei névértékben. Osztalék 5 százalék. Igazgató: Rupp Géza. Igazgatóság: Dr Scheda György elnök, Littner Adolf alelnök, Rupp Géza, Bauer Gyula, dr Bahr Rudolf, Demény Ferenc, Ekl Rudolf, Fekete Károly, Franz Hans, Knoblauch Miksa, dr Liuba Pavel, Nedici Josif, Novotny Károly, dr Sparger Henrik, Szerb Gyula, Spieker Ignác, Stoiacovici György, dr Szabó József. Alapított 1866-ban 20 ezer forint alaptőkével, mely 1910-ben felemeltetett 800 ezer koronára. 1926-ban beolvasztotta az Oravicai Népbankot s alaptőkéjét 6 millió leire emelte fel.

Oravicai Kereskedelmi és Iparbank R. T. Oravița. Táviratcim: »Handelsbank«. Alapítási év 1900, alaptőke 5 millió lei, tartalék 3 millió lei, nyereség 1.326,381 lei. Kirendeltség: Steierdorf-Anina. Részvények száma 25 ezer drb á 200 lei névértékkel. Legutóbbi osztalék 25 százalék. Hitelt élvez a Banca Nationalától 3.000,000

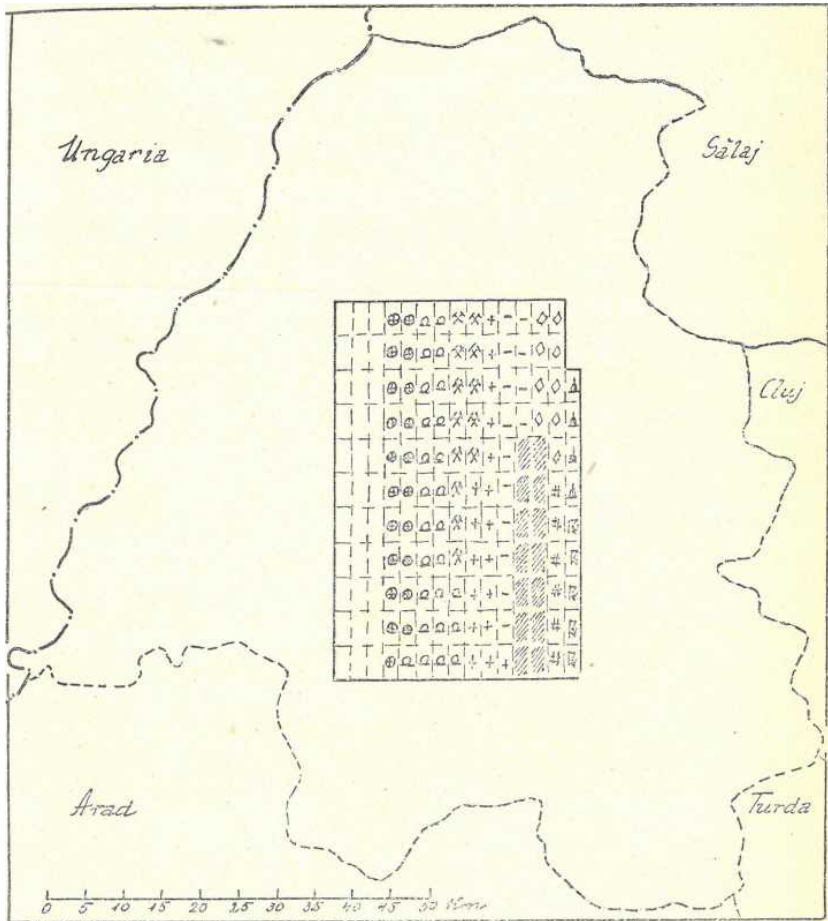
leit, Vezérigazgató: Mausz Mihály. Igazgatóság: Szeltmann Pál elnök, dr Baumann Izsó alelnök, dr Baltescu József, Berger György, Bostner Julius, Brebinar Vasile, Frank József, Grosz Adolf, Hamburger Jenő, Jucu Traian, Seitz Richard, dr Hoiacovici Géza, Tringl József, Winkelhofer Károly és Zierler Mátyás tagok.

Történeti fejlődés:

1900. évben alakult 200 ezer korona alaptőkével. Az alaptőke szaporodott 1906-ban 400 ezer koronára, 1911-ben 600 ezer koronára, 1918. évben 1 millió koronára, 1921-ben 1 millió leire, 1924-ben 2 millió leire 1927-ben 4 millió leire, 1928-ban 5 millió leire. A Temesvári Első Takarékpénztár affiliációja.

Orsovai Első Takarékpénztár R. T. Orșova. Táviratcim: »Sparkassa«. Alapítási év 1876, alaptőke 500 ezer lei, tartalék 571,409 lei. Részvények száma 5000 drb á 100 lei névértékkel. Legutóbbi osztalék 32 lei. Hitelt élvez a Banca Naționalától 500 ezer leit. Igazgatóság: Schramm Ferdinand vezérigazgató, Fröhlich Alexander, Hessel Franz, Baias Ioan, Bloch Alexander, Artner Rudolf, Freyler Franz, Grieser Matthias, dr Schwartz Theodor, dr Seemayer Karl. Félszázados múltja a lassan de biztosan fejlődő kisbank képét mutatja. Kihelyezései abszolút biztosak és kockázatos ügyletektől való tartózkodása alapozták meg jó hírnevét. Fröhlich Sándor vezérigazgató érdemét az igazgatóság teljes mértékben elismeri.

Biharmegye ipari és pénzügyi statisztikája.

A területhez viszonyítva a vállalatok száma még kedvezőlenebb képet mutat, mint Aradmegyénél. Intenzív munka, a gazdasági konjunktúra kedvező fordulata szükséges hozzá, hogy a földrajzi fekvését és egyéb természeti előnyeit területéhez mért arányban tudja értékesíteni. A vegyipari vállalatok feltűnően nagy száma jórészen Oradea agilitását mutatja.

Forrás itt is mint Brassó-megyében.

»**Patria**« Banca pt. Credit, Comerț și Industrie S. A. Blaj, Táviratcim: »Patria«. Alapítási év 1886, alaptőke 12 millió lei, tartalék 3,303.000 lei, nyereség 2,170.559 lei. Részvények száma 24.000 darab á 500 lei névértékben. Osztalék 12 százalék. Hitelt élvez a Banca Națională-tól 7,000.000 leit. Igazgatóság: Dr Victor Morareiu, dr Ambrosiu Chetianu, dr Eugen Solomon, dr Jonel Pop, dr George Borsian, Aurel C. Domsa, Vasiliu Suci, Augustin Caliani, Joan F. Negruțiu jun., Emil Negruțiu, Alexin Pop, Traian Novac.

Fejlődési történet:

Kifejezetten román pénzügy, mely 48 évvel ezelőtt alakult azzal a célból, hogy a blaji, valamint ezen vidék kisiparosait és földműveseit olcsó hitelnyújtással támogassa. A Banca Națională intenzíven támogatta ebben a törekvésében. Fogyasztási Szövetkezet létesítésével a lakosságot legfontosabb életszükségleteivel látta el, téglá és cserépgyára alapításával az építkezés előmozdítását célozza. Ezek a vállalatok azonban nem látszottak rentábilisaknak, miért azok likvidálását határozta el, miáltal jelentős tőke lesz mobillá. A jövőben ez a csaknem 20 millió saját tőkével rendelkező pénzügyintézet még fokozottabb mértékben fog tudni hivatásának megfelelni.

»**Parsimonia**« Institut de Credit și Economii S. A. Bran (jud. Brașov). Táviratcim: »Par-

simonia«. Alapítási év 1895, alaptőke 1 millió lei, tartalék 286.417 lei, nyereség 353.842 lei, osztalék 20 százalék. Hitelt élvez a Banca Națională-tól 1 millió leit. Vezérigazgató: Valér Puscariu. Igazgatóság: Dr Aurel Stoian, Joan Mănoiu, Joan Clinciu, Victor Puscariu, Valér Puscariu, Gheorghe Enescu.

Fejlődési történet:

A vidék gazdasági életének kedvező kialakulása nagyrészt ennek a kisbanknak érdeme. Mindig készséggel sietett a kisgazda közönség támogatására és éppen ezen szolid és lojális üzleti eljárása teremtette meg azt a bizalmat, mit ügyfelei táplálnak ezen pénzügyintézet szemben.

»**Pallas**« Bank és Kereskedelmi R. T. Timișoara. Táviratcim: »Pallasbank«. Alapítási év 1922, alaptőke 5 millió lei, tartalék 1,350.030 lei, nyereség 1,052.276 lei. Vezérigazgató: Rudolf Mérő. Igazgatóság: Constantin Bursan, Adolf Friedmann, Anton Berlescu, Zoltán Lusztig, Livius Faur, dr Victor Mercea, Stan Ghitzescu, Juliu Mérő, dr Cornel Groșorean, dr Mihai Spărius, Ferdinand Groszmann.

Fejlődési történet:

Alig néhány esztendő alatt ez a pénzügyintézet rohamosan fejlődött mai nivójára. A vezetés korrektsége biztosította zavartalan fejlődését, kitünő kapcsolatai pedig erősen megalapozták. Mérő Rudolf vezérigaz-

gató közismert agilitása segítette elő ez intézet fejlődését.

»Pärvovana« Institut de Credit și Economii S. A. Pervova (jud. Severin) Távirati cím »Pervovana« Alapítási év 1907, alaptőke 400.000 lei, tartalék 208.000 lei, nyereség 84.900 lei. Vezérigazgató: Zaharia Minolescu. Részvények száma 4000 darab á 100 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 20 százalék. Igazgatóság: Isidor Tataru, Carol Schvab, Romulus Boldea, Malci Teleaga, Gheorghe Usonescu, Zaharia Jurchescu és Petru Minlescu. A fiatalabb pénzüzetek között méltó helyet biztosít magának szolid üzleti eljárásával. További fejlődése a legjobb uton halad.

Petrozsényi Takarékpénztár R. T. Petroșani. Távirati cím »Takarékpénztár« Alapítási év 1901, alaptőke 10,000.000 lei, tartalék 3,050.000 lei, nyereség 2,032.087 lei. Fiókok: Vulcan, Hateg, Lupeni. Vezérigazgató: Hoffmann Miksa. Részvények száma 20000 darab á 500 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 15 százalék. Igazgatóság: C. Neamțu elnök, Ing. Winklechner J., Ing. Jancu J. dr Romulus Miocu, Bălănescu C., Külley E. Pick S. Ing. Timoc T.

Történeti fejlődés:

A Zsilvölgyében fejt ki eredményes tevékenységet ez a 27 év óta fennálló jól vezetett pénzüzet. A vidék kereskedelme, ipara és mezőgazdasága teljes támogatást nyert ettől a pénzüzettől, mely mindig hivatása magaslatán állott, áldo-

zatoktól sem riadva vissza. A Banca Naționala és a craiovai Kereskedelmi Bank értékes támogatását teljes mértékben bírja. 1927-ben fuzionált a Vulcani Takarékpénztárral, mely fiókként működik tovább. Kb. 42 milliós betétállománya legfőnyesebb bizonyítékát adja az intézet iránt megnyilvánuló bizalomnak.

Perjámos-Hanlikfalvai Népbank a Temesvári Bank és Kereskedelmi R. T. fiókja lett.

Pécskai Takarékpénztár Rt. Pecica (jud. Arad). Táviratcím »Pecicana«. Alapítási év 1888. alaptőke 1 millió lei, tartalék 1 millió lei, nyereség 739.924 lei, részvények száma és névértéke 10.000 darab á 100 lei, osztalék 20 százalék. Fiók: Semlac. Vezérigazgató Reiner Adolf. Igazgatóság: Eliás I., dr Friedmann J, dr Ghebeles L, Harsányi I, Harsányi M, Puta E, Spitzer M, Szomoru I. 1888-ban alakult 120.000 korona alaptőkével, 1907-ben az alaptőke 300.000 koronára, 1911-ben 600.000 koronára, 1919-ben 1 millió koronára, 1924-ben 1 millió leire emeltetett. Reiner Adolf vezérigazgató körületekintő és szakavatott munkája érezteti hatását a bank mérlegében.

Pénzváltó és Kereskedelmi Bank Rt. Satu-Mare. Táviratcím »Bancaschim», alapítási év 1910, alaptőke 2 millió lei, tartalék 50 ezer lei, nyereség 72.500 lei, (600.000 lei tőke mellett.) részvények száma az új kibocsátással 4000 darab á 500

lei, legutóbbi osztalék 10 százalékos. Vezérigazgató Borgida Sándor. Igazgatóság: dr Borgida József, Salamon Henrik, Lengyel Miklós, Grecu Joan, Ghitta Aurel, Kahán Jenő, Kovássy Zoltánné.

Fejlődési történet:

Az intézet jogelőde a Magyar Bank Rt. volt, amely intézet 1914-ben, igazgatósági tagjainak és tisztviselőinek hadbavonulása folytán, beszüntette működését, maga kimondotta a felszámolást. 1921-ben Pénzváltó és kereskedelmi Bank cég alatt restauráltott, előbb 100.000, majd 600.000 lei alaptőkével, 1928. év folyamán tőkéjét 2 millió leire emelte. Üzletágai: idegen pénzek adásvétele, betét, folyószámla, előleg arany, ezüstneműre, váltóleszámítolás.

Polgári Takarékpénztár R. T. Oradea. Táviratcim: »Civil-banca«, alapítási év 1893, alaptőke 17 millió ötszázezer lei, tartalék 5,138 ezer lei, nyereség 4,315.667, részvények száma 17 ezer db á 1 ezer lei névértékben, legutóbbi osztalék 25 százalékos. Hitelt élvez a Banca Națională-tól 6 millió leit. Vezérigazgató: Révész Béla. Igazgatóság: dr Kiss Döme elnök, dr Miculaș György, Berger Oscar, Révész Béla, Jacob József, dr Fehér Adolf, Bianu Vasile.

Fejlődési történet:

1893-ban 100 ezer forintnyi alaptőkével alakult, 1912-ben már 4 millió aranykorona alaptőkével rendelkezett, amely a

lei számítás folytán 2 millió leire csökkent, amely 1922-től kezdve 1928-ig fokozatosan 17 millió 500 ezer leire emeltetett. Nagyvárad közgazdasági fejlődésének történetében nevezetes dátum az 1893-ik év. A megnövekedett hiteligenyek szükségessé tették egy új pénzintézet, a Polgári Takarékpénztár megalapítását. A szerény keretek között megindult pénzintézet több évi sikerekben gazdag munkálkodás után egyik legszámottevőbb tényezője lett a nagyváradai pénzpiacnak.

Révész Béla vezérigazgató született Óbecsén, 1887 június hó 2-án. A szegedi felsőkereskedelmi iskolában tett érettségét. A Roman Melocco R. T. Oradea igazgatósági tagja, a Szigligeti Társaság választmányi tagja. Iskolai tanulmányai bevégzése után a bankpályára lépett. Tisztviselője volt az Óbecsei Első Takarékpénztárnak, delegálva volt a Steiermarkische Escompte Banknál Grázba. Huszonnégy éves korában igazgatója volt a Nyiregyházi Általános Takarékpénztárnak és 1918 óta vezérigazgatója a Polgári Takarékpénztárnak Nagyváradon. Közgazdasági és irodalmi téren sokat dolgozott, munkatársa volt a Magyar Pénzügy, Pénzintézeti Szemle. Pénzintézeti Közlöny, Középeurópai Lloyd b-pesti szaklapoknak, a Magyarország, Pesti Hírlap budapesti és Nyírvidek, Szabolcsvármegyei, nyiregyházi napilapoknak. 1908-ban jelent meg a „Kettős könyvvitel alapelvei” című munkája és 1916-ban jelent meg az 500 oldalas. „Jogi tanácsadó és gyakorlati útmutató” című könyve, melyhez Mándy Lajos miniszteri tanácsos írt igen elismerő előszót. Révész Béla vezérigazgatót ma már a külföldi relációban is egyik legértékesebb bankembernek tartják, igazgatósága pedig feltétlenül megvan győződve arról, hogy az intézet komoly reális megalapozása és felvirágoztatása kizárólag az ő érdemének tudható be.

Polgári Takarékpénztár R. T. Timișoara. Táviratcim: »Pol-

gáritakarék«. Alapítási év 1897, alaptőke 20 millió lei, tartalék 13 millió lei, nyereség 5,499.580. Részvények száma 20 ezer drb á 1000 lei névértékben. Osztalék 20 százalék. Igazgatóság: Csongor György vezérigazgató, Kastriener Samu, dr Kemény Gyula, Klein Dávid, Linția Valér, Löffler Lipót, dr Rudnean Roman, Somogyi Károly, Ungár Ármin, Gregor Alajos.

Fejlődési történet:

A takarékpénztár 1897-ben alakult 150 ezer korona alaptőkével és ez idő szerint 20 millió lei alaptőkével és 13 millió látható tartalékkal rendelkezik. A temesvári közgazdasági életbe 30 éves működésével kapcsolódott bele intenzivebb munkásságával. Körülbelül 25 millió saját tőkével rendelkezik és így anyagi kapacitása feltétlenül predestinálja vezető szerepre. Betéteinek összege csaknem 100 milliót tesz ki. Kitünő üzleti kapcsolatai révén tevékenységi köre folytonosan szélesbedik és fejlődési iránya állandóan felfelé ivelő. Csongor vezérigazgató bankkörökben elismert szaktekintély, az ő működésének köszönhető az intézet rohamos fejlődése.

Polgári Bank és Kereskedelmi R. T. Dej. Táviratcím: »Polgáribank«. Alapítási év 1904, alaptőke 500 ezer lei, tartalék 181 ezer lei, nyereség 33.607 lei. Vezérigazgató: Dr Havas. Csaknem negyedszázados sikerekben gazdag multra tekinthet vissza ez a pénzüinté-

zet. Abszolút biztos kihelyezései csak növelik az iránta megnyilvánuló bizalmat, sima bonyolításai pedig általános szimpátiát keltenek az intézetrel szemben.

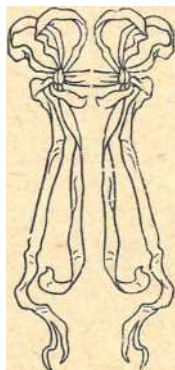
„Poporul“ Institut de Credit și Economii S. A. Lugoj. Táviratcím: »Poporul«. Alapítási év 1900, alaptőke 1.251,300 lei, tartalék 265,830 lei. Vezérigazgató: Muntean Nicolae. Igazgatóság: dr Valeanu Aurel, Popa Josif, Ioan Țuicu, Constantin Bacău, Jeromim Văcariu. A környék gazdaközönsége a bank kulanteriája folytán olcsó és hosszabb lejáratu kölcsönhöz jut, amiáltal anyagi megerősödését sikerült elérnie. Abszolút szolid üzletelvet vezetik Muntean vezérigazgatót az intézet irányításában.

Prätorialbank R. T. Ciucul-Mare (jud. Făgăraș). Táviratcím: »Prätorialbank«. Alapítási év 1865, alaptőke 1.500,000 lei tartalék 330,906 lei, nyereség 231,266 lei. Részvények száma 30 ezer drb á 50 lei névértékel. Legutóbbi osztalék 18 százalék. Vezérigazgató: Salmen Frigyes. Igazgatóság: dr Maurer Mihály, Anton Károly, Andree Dániel, Brandschott János, Balthos Márton, Fischer Mihály, Konnert Mihály, Salmen János és Teutsch Ernst. 1865-ben mint szövetkezetalapított. 1914-ben átalakult részvénytársasággá. A vidéki kisbankok között megalapozottságánál fogva szilárd pozíciót foglal el ez a pénzüintézet, mely 64 éve áll a községbeli száz

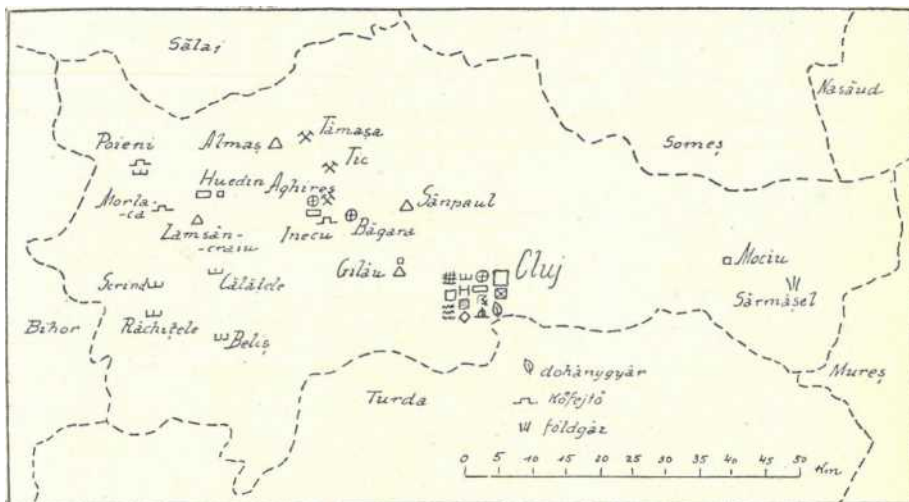
földmivesek szolgálatában. Folyton növekvő betétállománya szükségessé teszi, hogy alaptőkéjét 5 millió leire emelje fel. Összforgalom 12.847,000 lei volt az 1927. évi mérleg adatai szerint. Salmen Fritz igazgató sikeres munkát fejtett

ki az intézet fejlesztése érdekében.

Prima Casă de Imprumut pe Amanet S. A. Cluj. Alapítási év 1921, alaptőke 1.850,000 lei, tartalék 85 ezer lei, nyereség 50 ezer lei. Igazgató: Iliescu Victor.

Clujmegye iparvállalatainak és pénzintézeteinek térképe.

A vasuti fővonal, amely keresztül szeli a megyét Poieni—Cluj irányában, ha nem is volt megrajzolható a kis arányok miatt, de felismerhető arról, hogy annak mentén lendül fel a vállalkozó kedv. Tulzsufolja a térkép nyugati felét még az erdővidékek tipikus fűrészjele is. Üresen táng ezzel szemben a kelet, a sivár mezőség, még e vidék legnagyobb kincse, a sármășeli földgáz is a megye határain kívül, Turdán és Târgul-Mureşen nyer alkalmazást.

A jelek — a szükségessé vált három új jelzésen kívül — a Brassó-megye térképénél használtakkal azonosak. A forrásmunkák is az ott idézettekkel.

Radnóti Takarékpénztár R. T. Jernut (jud. Târnava-Mică). Távirati cím »Takarék« Alapítási év 1899, alaptőke 500.000 lei, tartalék 360.000 lei, nyereség 219.255 lei. Igazgató: Belkovits László. Részvények száma 5000 darab á 100 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 20 százalék. Igazgatóság: gróf Degenfeld Kristóf elnök, dr Vitályos Géza alelnök, Horváth Ákos, Felszeghy Ferenc, Kiss Mihály, dr Szabó Jenő, Kováts Benedek, dr Thuróczy Ákos, Mátyás Károly, Belkovits László tagok. A megye gazdasági életének kialakulására folyt be jelentősen ez a kisbank, mely a maga szűkreszabott munkakörében is meg tudta találni azt az utat, melyen haladva ügyfeleinek segítségére lehet. Belkovits László igazgató jól átfogta intézete hivatását, melynek gyümölcse úgy anyagi mint morális sikerekben nyilvánul meg.

Resicai Első Takarékpénztár a Temesvári Bank és Kereskedelmi R. T. fiókja. Igazgató: Id. Heun Béla. Ügyvezető igazgató: Ákos József.

Fejlődési történet:

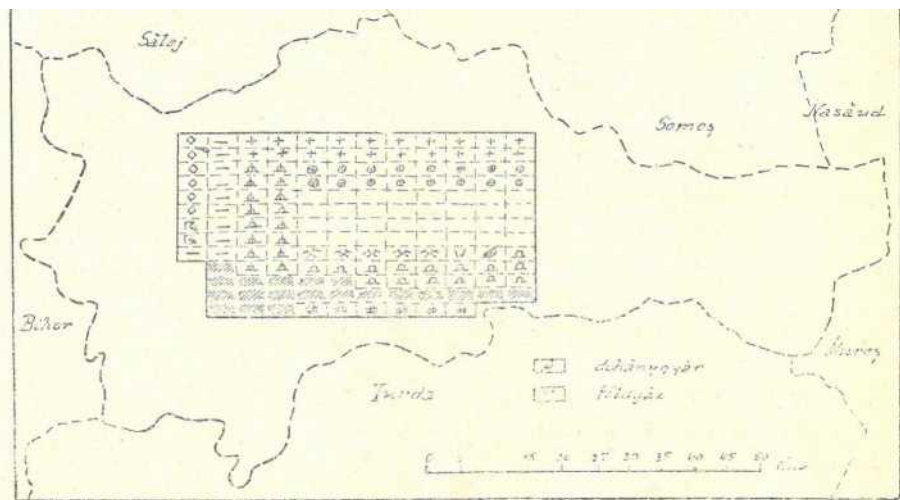
1877-ben alapítottott, 1925 novemberében magába olvasztotta a Resicai Népbankot és 1926 februárban fuzionált az egyesült alakulat a Temesvári Bankkal. A legnagyobb helybeli pénzüintézet. A bucaresti Oficiul Central de Vânzare al Zahărului lerakatát bírja és az »Adria« Societate de Sigurtă helyi képviselője.

Riureana Institut de Credit și Economii S. A. Copalnic-Mănăstor (jud. Sătmar.) Táviratcím: »Riureana.« Alapítási év 1898, alaptőke 250 ezer lei, tartalék 335.931 lei, nyereség 281.959. Igazgató: G. Petrovan. Igazgatóság: Filep I, Petrovan G, Pop A, Lenghel S, Petrovan I, China A, Mihalca A, Medan I, Greblea A. Korlátolt működési körében is a rendelkezésre álló tőkék birtokában igyekszik hivatását betölteni. Petrovan igazgató helyes irányítása a bank minden üzletágán érezteti hatását.

Róth Lajos és Tsa Bank és Pénzváltó üzlet Satu-Mare. Táviratcím: »Valutabank«. Alapítási év 1924, Egyéni cég. Tulajdonosa: Róth Lajos. Autorizáció, valuta vétele és eladása, autorizáció deviza kötésekre. Külföldre szóló vasuti jegyek eladása. Hivatalos Menetjegy Iroda (Sardev.) A Steaua României (volt Phönix) Bécsi Biztosító Társaság vezér-ügynöksége. Értékpapir eladás részletre. 5 éve áll fenn a bank. Azelőtt Róth Lajos a Szatmári Leszámitoló Bank vezérigazgatója volt. Ezen Bank felszámolt és Kereskedelmi Bank név alatt tovább működik. A bank összeomlásának oka, hogy távollétében a deviza osztály vezetője spekulációkba ment bele.

Róth Lajos született Szatmáron 1881-ben. Kereskedelmi Akadémiát végzett, a Ferencz József rend lovagja. A Leszámitoló Bank összeomlása után alapította a bankházat, amely ötödik éve áll fenn, jól fejlődik. Foglalkozik a banküzlet minden ágával. Betét, váltó leszámitolás, utalással, bel- és külföldön. Külföldi kölcsönök.

Clujmegeye iparvállalatainak és pénzintézeiinek statisztikai térképe.

Itt is minden egyes téglány egy-egy pénzintézetet, illetve iparvállalatot jelent. A jelek azonosak a Brassómegeye hasonló térképén használt jelekkel. Két új jel, amely szükségessé vált, külön meg van magyarázva. A pénzintézetek száma az Argus Almanah 1928. alapján van feltüntetve.

Sepsiárkosi Takarékpénztár R. T. Arcuş (jud. Treiscaun). Táviratcim: »Takarék«. Alapítási év 1892, alaptőke 200.000 lei, tartalék 271.587 lei, nyereség 160.166 lei. Részvények száma 2000 darab á 100 lei névértékben, osztalék 24 százalékos. Vezérigazgató: Benkő Árpád. Igazgatóság: Báró Szentkereszty Béla, Benkő Árpád, Barabás József, Faluvégi András, Hosszu Ferenc, Tegző Ambrus, Végh Benjámin.

Fejlődési történet:

Alaptőkéje volt az alapításkor 2 ezer forint, 1893-ban 4 ezer forint, 1895-ben 10 ezer forint, 1898-ban 18 ezer forint, 1911-ben 60 ezer korona, 1918-ban 100 ezer korona, 1925-ben 200 ezer lei. 1 millió leire a tőkeemelés most van folyamatban. Benkő Árpád vezérigazgató új irányt szabott az intézet fejlődésének, melyen haladva eredményt hoz a pénzügyintézetre.

»Sercăiana« Institut de Credit și Economii S. A. Șercaia (jud. Făgăraș). Táviratcim: »Șercaiană«. Alapítási év 1903, alaptőke 1 millió lei, tartalék 162.970 lei, nyereség 511.988 lei. Részvények száma 10 ezer darab á 100 lei névértékben, osztalék 24 százalékos. Hitelt élvez a Banca Națională-tól 1 millió 500 ezer leit. Vezérigazgató: Vasile Bărgan.

Történeti fejlődés:

A pénzügyintézet 1903-ban alakult. Fokozatos fejlődésével biztosította helyét a vidéki kis-

bankok sorában. 1920-ban emelte fel részvénytőkéjét 1 millió leire. Az intézet saját székházában van, melynek értéke 1 és fél millió lei. Barsan Vasile vezérigazgató a kockázatos ügyletek teljes kikapcsolásával biztosította ennek a jóhírű pénzügyintézetnek nyugodt fejlődését.

»Sebeșana« Népbank R. T. Sebeș-Alba. Táviratcim: »Sebeșana«. Alapítási év 1883, alaptőke 2 millió lei, tartalék 864.000 lei, nyereség 836.823 lei. Vezérigazgató: Bojiția Aurél. Igazgatóság: Medean S., Simu J., Ghițescu N., Comsa D., Cărpinișianu N., Vulcu D., dr Moga A., Tătariu Z.

Fejlődési történet:

Több évtizedes múltjával bizonyosságot tett arról, hogy mozgékonyssággal és szolid üzleti elvekkel hogyan lehet egy intézetet biztos alapra fektetni és fejlődését biztosítani. Bojiția Aurél vezérigazgató helyes irányítása a kitünő üzleteredményben jut kifejezésre.

Silvania Institut de Credit și Economii S. A. Simleul-Silvaniei. Táviratcim »Silvania«. Alapítási év 1887, alaptőke 1 millió lei, tartalék: 564.000, nyereség 569.814 lei, részvények száma és névértéke 2000 darab á 500 lei, legutóbbi osztalék 20 százalékos, a Banca Națională-tól 2 millió lei hitelt élvez. Fiókok: Zalău, Bucium, Crasna. Vezérigazgató dr Aciu Alexandru. Igazgatóság: dr Gh. Pop, Deleu I, Oros Vasile, dr Szabó J, Flonta G, Trufasiu T, Hoblea D, dr Chiș I, Ociel C.

Történeti fejlődés:

1887-ben alakult 75.000 forint részvénytőkével, melyet fokozatosan emelt a mai egymillió leire. A rendelkezésére álló tőke arányában igen nagy szolgálatot tett a vidék gazdaközönségének, melyet olcsó kamatu kölcsönnek támogatott. Az intézet élén dr. Aciu Alexandru szenátor áll, aki kiváló szakember, elsőrendű jogász és mint a megye vezető faktora, jogszerinti tagja a cluji Kereskedelmi és Iparkamarának, továbbá a zalaui Mezőgazdasági Kamarának. Kulturális és társadalmi téren is széleskörű munkásságot fejt ki.

Sincana Institut de Credit și Economii S. A. Șinca Veche (jud. Făgăras). Alapítási év 1916, alaptőke 1 millió lei, tartalék 212.000 lei, nyereség 488.000 lei. Részvények száma és névértéke 10.000 darab á 100 lei. Osztalék 20 százalék. Vezérigazgató Popp Emil.

Történeti fejlődés:

A pénzüintézet 1916-ban 70.000 korona tőkével alakult, melyet az utóbbi években több ízben felemeltek. Mostani tőkéi elég jelentékenyek ahhoz, hogy működési körének állandó szélesbítésével eredményesen dolgozhasson a vidék gazdasági életének kifejlesztése érdekében. Popp Emil vezérigazgató nagyon érdemteljes munkát fejtett ki.

„Someșana” Hitel és Takarékpénztári Intézet R. T. Dej. Alapítási év 1890, alaptőke

340 ezer lei, tartalék 342 ezer lei, nyereség 142,122 lei. Részvények száma 1700 drb á 200 lei névértékkel. Legutóbbi osztalék 10 százalék. Vezérigazgató: dr. Moldován János. Igazgatóság: dr. Mihali Tivadar elnök, dr. Moldován János, dr. Micșa Liviu, Maxim János, Tilea János, dr. Pașcuțiu Traian, dr. Făgărășau Jacob, Burzó Tivadar. Kisbank, melynek fejlődési lehetőségei az évek folyamán növekednek. A helyes és óvatos vezetés biztosítja további működésének zavartalanságát.

Soborsini Takarékpénztár R. T. Săvârșin (jud. Arad). Táviratcím: »Takarék«. Alapítási év 1897, alaptőke 150 ezer lei, tartalék 52,578 lei, nyereség 37,545 lei. Részvények száma 1500 drb á 100 lei névértékkel. Legutóbbi osztalék 10 százalék. Vezérigazgató: Sz. Papp Károly. Igazgatók: dr. Avramescu Vasile, Nepp György, Sz. Papp Károly, Tompa Ferenc, Vass Dezső elnök. Alakult 1897-ben 100 ezer koronával. Tőkeemelés 1901-ben 150 ezer koronára és 1919-ben 300 ezer korona = 150 ezer leire. 1 millióra emelés jóváhagyása most van folyamatban. Visszamaradása: kellő tőke és érdekelttség hiánya és a superlatív arányú hadikölcsöntőke. Az Intézet 3 év előtt az Aradi Ipar és Népbank affiliáltja volt, nagy érdeme a teljes önállóság és hirtelen lendülés a mai nehéz pénzüviszonyok mellett.

»Speranța« Takaréék és Hitelintézet R. T. Prundul Bărgăului (jud. Năsăud). Távirat-

cim »Speranța«. Alapítási év 1884. Alaptőke 200.000 lei. Tartalék 121.710 lei. Nyereség 65.605 lei. Részvények száma 2000 darab á 100 lei névértékben. Osztalék 16 százalék. Igazgató Müller Károly. Az intézet 1885-ben alakult mint szövetkezet, részvénytársasággá 1911-ben alakult át és ettől kezdve lassu de biztos fejlődést mutat. Az intézet élén Müller Károly igazgató áll, aki a wieni kereskedelmi akadémia elvégzése után lépett a bankpályára. 1920-ban lépett a »Speranța« rt. szolgálatába és 1927 óta mint annak igazgatója fejt ki értékes munkásságot az intézet továbbfejlesztése érdekében.

Sváb Kereskedelmi és Iparbank R. T. Timișoara. Táviratcím »Handelsschwaben«. Alapítási év 1920. Alaptőke 18.000.000 lei. Tartalék 4.000.000 lei. Nyereség 3,916.626. Részvények száma 36.000 drb á 500 lei névértékben. A Banca Națională-tól ötmillió lei hitelt élvez. Fiókok: Sándorháza, Billed, Bogárosch, Csákova, Komlós, Kiskomlós, Zombolya, Temesvár-Erzsébetváros, Moravitz, Noritzfeld, Perkosova, Paratz, Ujvár, Végvár, Ujarad, Detta, Kisbecskerek, Kisszentmiklós, Stamura, Rékás. Érdekeltségek: Billédi Kendergyár R. T. Vezérigazgató Reinholz István, Schnur Miklós elnök. Igazgatóság dr Dutschak Frigyes, Bangert Mihály, Felser Viktor, Keller János, dr Spariosu Mihály, Vogel János, dr Hoffmann Miklós, dr Geisz Péter, Potenz Jakab, Ortman János, dr Schmitz Ferenc.

Történeti fejlődés:

Háboru utáni alapítás, a sváb kereskedelem és ipar támogatása és fellendülése céljából. Eredetileg 1 millió korona volt az alaptőke, de az intézet vagyónak, valamint a betétállománynak rohamos fellendülése szükségessé tette az alaptőke felemelését, úgy, hogy ma 22 millió lei a saját tőke. Hogy a vidéken támasztott pénzigényeket könnyebben kielégíthessék, a vezetőség elhatározta fiókok alapítását és azok száma ma 20, amelyek mind általános megelégedésre működnek. Az a jelentős szerep, mit ez a kitűnően vezetett pénzügyintézet a Bánát közgazdasági életében betöltött, méltán predestinálja arra, hogy irányítója és vezetője legyen az ország gazdasági kialakulásának.

Reinholz István Timișoara. A Sváb Kereskedelmi és Iparbank R. T. vezérigazgatója. Született Jimbolián 1889-ben, 20 évig a Sváb Központi Banknál mint főtisztviselő működött. Élénk és tevékeny részt vett a bánati gazdasági sváb organizációjában. Tanulmányait külföldön végezte és kiváló képzettségének és szaktudásának köszönhető, hogy a Sváb Kereskedelmi és Iparbank igazgatósága vezérigazgatói állásra meghívta. A bank fejlesztése és kiépítése az Ő nevéhez fűződik és az újabb tőke felemelés és a bank fejlődése is neki köszönhető. A bánati svábok a legnagyobb elismeréssel adóznak Reinholtz vezérigazgatónak és az intézet igazgatósága is fölismerete azt, hogy Heinholtz vezérigazgató érdeme a bank reális vezetése.

Sváb Központi Bank R. T. Timișoara. Táviratcím »Schwabenbank« Alapítási év 1895, alaptőke 20,000.000 lei, tartalék 17,854.284 lei, nyereség 7,570.058

lei. Vezérigazgató: Weisenburger Ferdinand. Részvények száma 200,000 darab á 100 lei névértékben. Fiókok: Temesvár-Józsefváros és Gyárváros, Biled, Buziaş, Sannicolaul-Mare, Jimbolia, Caransebeş, Cetad, Liebling, Lugoş, Pecicul Nou, San-

petru-German, Cenad, Periamoş, Semlac, Cene, Vinga és Variaş. Kirendeltség: Albrechtsflor, Altbeschenova, Gertiamoş, Jeciul-Mare, Jămul-Mare, Johannisfeld, Neglevici. Az Aradi Polgári Takarékpénztár rt.-al Arad fuzionált.

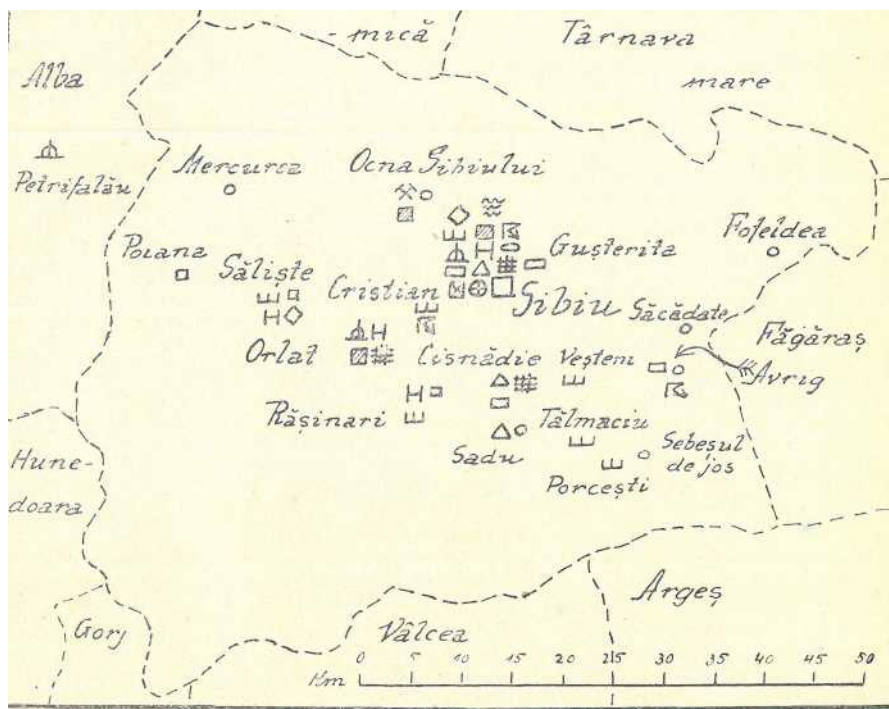
Sváb Központi Bank R. T. Timişoara fejlődése.

Év	Alaptőke	Tartalék	Betét
1920	5000000	5165000	14899683
1921	5000000	5266167	28022527
1922	5000000	5416913	40666449
1923	8000000	9218205	49747903
1924	16000000	12779074	129662653
1925	16000000	12985489	285683225
1926	20000000	19493423	370024412
1927	20000000	25004284	502532879

(Ezen bank fuzionált a Polgári Takarékpénztárral Arad.)

Sibiumegye ipari és pénzügyi térképe.

Sibiu uralkodó helyzetét annak köszönheti, hogy itt találkozik az Olt völgyében dél felé vezető ut a Hațeg vidékéről Braşov felé vezető fő útvonallal. Délnyugat és Északkelet fehér foltjai a lekatlan hegyvidékeket jelzi.

Források és jelek mint Braşovmegyénél.

Szatmári Első Takarékpénztár Egyesület Rt. Satu-Mare. Táviratcím »Prima Cassa« Alapítási év 1867, alaptőke 10 millió lei, tartalék 860.000 lei, nyereség 16.073 lei, részvények száma és névértéke 5000 darab á 1000 lei, 1927. évben nem volt osztalék, a Banca Națională-tól 4.500.000 leit élvez. Vezérigazgató Ursu Ioan. Igazgatóság: dr Teofil G. Dragos országgyűlési képviselő elnök Baia-Mare, Ion C. Mihail szenátor alelnök Craiova, dr Nicolae Chis főszolgabíró Satu-Mare, Iosif Mertz nagykereskedő Satu-Mare, Ioan Tartia esperes gr. cat. Mediasul-Aurit, Augustin G. Dragos bankigazgató Baia-Mare, Ludovic Sárközy ref. lelkész Satu-Mare, Coloman Szücs nagyiparos Satu-Mare.

Történeti fejlődés:

1867-ben alakult 30.000 forint alaptőkével, 1920-ban magába olvasztotta a Szatmár-Németi Népbank rt.-ot 1,120.000 korona alaptőkével és a Szatmári Gazdasági és Iparbankot 500.000 korona alaptőkével. 1927 július hó 1-én az intézetet átvette dr Drágos Teofil országgyűlési képviselő, baiamarei lakos elnöke alatt alakult szindikátus.

Ursu Ioan született Sieu, jud. Nasod, 1893-ban. Felső kereskedelmi iskolát végzett, iparkamarai titkár. Több banknál és nagyobb iparvállalatnál bel- és külföldön dolgozott. Több kulturális intézménynek tagja. Iskolai tanulmányainak elvégzése után circa öt évet Európa nyugati államaiban különféle vállalatok szolgálatában töltött. Jelenleg a Szatmári Első Takarékpénztár rt.-nak vezetője igazgatója.

Szatmári Hitelbank R. T. Satu Mare. Táviratcím »Hitelbank«. Alapítási év 1910, alaptőke 2 millió lei, tart. 1,202.403 lei, nyereség 283.088, részvények száma és névértéke 4000 darab á 500 lei, legutóbbi osztalék 24 százalék. Vezérigazgató dr Weisz Sándor. Igazgató Gáspár Ede. Igazgatóság: Rooz Samu elnök, Gál Jenő, dr Glatz József, Halász Mór, Kerekes István, Mózes Jenő, Páskesz Mór, Péterffy Gusztáv, dr Prinz Aladár, Sz. Treger Albert, Gáspár Ede, Heinwort Mór, dr Papp Zsigmond, Drágos Aurel.

Fejlődési történet:

Az intézet 1910. évben 300.000 korona alaptőkével indult, mely 1910 április hóban 400.000 koronára és 1910 október hóban 600.000 koronára, 1911. évben 1,200000 koronára lett felemelve. 1914-ben az alaptőke leszállított 300.000 koronával 900.000 koronára. Ezen tranzakció nem részvénylebélyegzéssel történt, hanem úgy, hogy az igazgatóság visszavásárolt a részvényesektől 1500 darab egyenként 200 korona n. é. részvényt 1200 koronás egységárban, vagyis darabonként 80 koronát nyert rajta, mellyel az intézet veszteségeit leirta. Az 1920. évben az alaptőke 1 millió leire és 1928 februárban 2 millió leire lett felemelve. Sohasem foglalkozott devizával, sem könnyelmű kihelyezésekkel, hanem főként betáblázási kölcsönökkel, konzervatív irányukkal megtartották jó hírnevüket. Betétállományuk meg-

haladja a 40 millió leit, mely állandóan emelkedő tendenciát mutat. Váltó- és folyószámla kihelyezésük 35 millió lei. Tiszta nyereségül 292.008 leit mutattak ki és részvényenkint 120 lei (24 százalék) osztalékot fizettek. Ez évben 3 és félmillió főtéri palotát vásároltak. Ügyvezetőigazgatója, Gáspár Ede régi szakember, rendkívül szimpatikus, kellemes, modoru, nagy körültekintéssel vezeti az intézet ügyeit. 1903 óta vezeti az igazgatóság és a nagyközönség megalégedésére ezt a jónévű intézetet.

Szatmárvármegyei Takarékpénztár R. T. Satu-Mare. Táviratcim: »Komitcassa«. Alapítási év 1894, alaptőke 12 millió lei, tartalék 4,300.000 lei, nyereség 2,222,691 lei. Részvények száma 20.000 darab á 600 lei névértékben, osztalék 20 százalék. Fiókok: Baia-Mare, Seini, Somcuta-Mare. Érdekltség: Szatmári első cserép és téglagyár. Vezérigazgató: Steiner József. Igazgatók: Hirsch Sándor és Halász Imre. Elnök: Horváth Bertalan. Igazgatóság: Dr Böszörményi Emil, dr Domahidy Pál, dr Dosa Teofil, Dimitrie J. Dumitrescu, Fried Dezső, Harmath Sándor, Domahidy Elemér, gróf Dégenfeld Miksa, Erber Dezső, Halász Imre, Hirsch Sándor, dr Hodor Viktor, dr Hunwald Izidor, Kardos Sándor, Markovits Ignác, Mayer Sándor, Princz Ármin, Wertheimstein Viktor. Az intézet tulajdonát képező Termény és áruraktárak, mely a szatmári vasutállomás mellett vannak,

foglalkozik mindennemű beraktározási üzletekkel, áruk lombardirozásával, stb.

Fejlődési történet:

Az intézet 31 év óta áll fenn, szolid reális alapon van vezetve. Igazgatóságában a város és vidék gazdag és előkelő polgárai foglalnak helyet. Az intézet érdekközösségben van a Magyar Általános Hitelbankkal részvényeinek 51 százaléka erejéig. Igen értékes ingatlanai vannak, melyek közül a legszámottevőbb a vasút melletti hatalmas közraktára. Az idén építettek a főtéren egy hatalmas bankpalotát, melynek értéke 5 millió lei. A tisztviselő nyugdíjalap fedezetéből a mult évben egyemeletes házat vásároltak 1,300.000 lei értékben. Ingatlanjaik összértéke 15 millió leire becsülhető. Az intézet évről-évre a leggyönyörűbb eredményt mutatja, a devizaosztálya eredményesen működik. Két évvel ezelőtt igazgatótanácsuk vezérigazgatónak választotta Steiner Józsefet, aki a Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának volt fő-tisztviselője, majd az Erdélyi Hitelbank Arad aligazgatója. Nagy szaktudással rendelkező, széles látókörű agilis organizátor, aki fényes pozícióját nagy megalégedésre tölti be. Méltó igazgatótársai Halász Imre és Hirsch Sándor, akik elismert szakemberek. A közeli megyék legtekintélyesebb tőkeerős intézete, mely hatalmas iramban fejlődik.

Szatmári Kereskedelmi Bank R. T. Satu-Mare. Alapítási év

1926, alaptőke 10 millió lei.
Igazgató: Bartha Kálmán és
Koray Arnold.

Fejlődési történet:

Az intézet két évvel ezelőtt alakult és jogutódja a Szatmári Leszámitoló és Kereskedelmi Banknak. Igazgatóságában tekintélyes kereskedők foglalnak helyet. Igazgatója Bartha Kálmán nyugalmazott gazdasági tanácsos, aki széles látókörű és nagy kereskedelmi tapasztalatokkal rendelkező szakember. Ügyvezető igazgató Koray Arnold, a Szatmárvármegyei Takarékpénztár R. T. volt igazgatója. Alaptőke 10 millió lei. Az intézet nagyon reális és szolid alapokon dolgozik, tégla-gyára van és állandó fejlődést mutat.

Szamosujvári Takarékpénztár R. T. Gherla (jud. Someș). Táviratcím: »Takarékpénztár«. Alapítási év 1888, alaptőke 500 ezer lei, tartalék 250 ezer lei, nyereség 116.059 lei. Részvények száma 5000 darab á 100 lei névértékben, osztalék 20 százalék. Vezérigazgató: Esztegar Géza. Igazgatóság: Todorfi Lukács, Esztegar Géza, dr Papp Bogdán, Esztegar Bálint, Chewol Sándor, Papp Antal, Papp József, Esztegar Jakab. Vidéki kis bank, mely reális üzletpolitikával szép eredményt tudott mindenkor felmutatni. Esztegar Géza vezérigazgató fáradhatatlanul dolgozik intézete erkölcsi és anyagi fejlesztése érdekében.

Szamosujvári Iparbank R. T. Gherla (jud. Someș). Táv-

iratcím: »Iparbank«. Alapítási év 1909, alaptőke 50.000 lei, tartalék 5313 lei. Részvények száma 1000 drb á 50 lei névértékkel. Legutóbbi osztalék 10 százalék. Vezérigazgató: Duka Kristóf. Igazgatóság: Aján Jenő, Aján Tivadar, Bocsánczy János, Fekete Andor, Papp Mozes, dr Lászlóffy István, Duha Kristóf. 1909. évben alapított, a háboru alatt 1916-ban liquidált és átvette az intézetet Aján Jenő nagykereskedő.

Szamosujvár-Kékes és Vidéke Takarékpénztár R. T. Gherla (jud. Someș) Távirati cím »Kékesvidéki Takarékk« Alapítási év 1891, alaptőke 1 millió lei, tartalék 450.000 lei, nyereség 320.761 lei. Ügyvezető igazgató: Tóth Béla. Részvények száma 20.000 darab á 50 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 30 százalék. Igazgatóság: Adler Samu, Botha Vasile, Deák Sándor, Govrik János, dr Roncs Sándor, Móricz Sándor elnök, Fönök István, Vass István, Vertán György.

Fejlődési történet:

Alakult 1891-ben 40 ezer korona alaptőkével, 1912-ben 100 ezer koronára, 1918-ban 150 ezer koronára, 1920-ban 250 ezer leire, 1925-ben 1 millió leire emelte fel alaptőkét, míg a jelenlegi engedély 5 millió leire szól. 1920-ig Cheuchis nagyközségben működött, 1920 után tette át székhelyét Gherlára. Az intézet fejlődését nagyon elősegítette Govrik János igazgatósági tag, aki a város legvagyonosabb egyénei közé tartozik.

Szamosujvári Hitelbank R. T. Gherla (jud. Someş). Alapítási év 1866, alaptőke 2.500,000 lei, tartalék 700,000 lei, nyereség 344,561 lei. Részvények száma 25,000 drb á 100 lei névértékkel. Legutóbbi osztalék 12 százalék. Vezérigazgató: Csoma József. Igazgatóság: Bárány Márton, Ugron István, Bocsaánczi László, dr Jelen Gyula, Reiter József, Mina János, Bodor Bertalan, Kübacher Ferenc, Micşa Viktor, Duha Kristóf, Nuridsány József.

Történeti fejlődés:

Az Intézet affiliált intézete a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelintézet R. T.-nak. Az intézet 62 éves multra tekint vissza, ebből 26 évig mint szövetkezet működött. Részvénytársasági alapon 36 éve áll fenn, 1892 óta. Kezdő részvénytőke 50,000 forint, 1900-ban 200,000 korona, 1916-ban 400,000 korona, 1920-ban 500,000 lei, 1927-ben 2.500,000 lei. Az affilialás 1928. évben történt.

Szalárdvidéki Takarékpénztár R. T. Sălard (jud. Bihor). Táviratcím: »Szalárditakarék«. Alapítási év 1896, alaptőke 300,000 lei, tartalék 220,569 lei, nyereség 112,875 lei. Részvények száma 6000 drb á 50 lei névértékkel. Osztalék 20 százalék. Vezérigazgató: Bartsch József. Igazgatóság: Surányi Lajos elnök, Bartsch József, Mahler György, Toperczér Tibor, Bartos Adorján, László Iván, Boni Sever, Tempelean Dezső, dr Komáromi Dezső, Borcsa Mihály 1893-ban

60,000 korona alaptőkével alakult, 1913-ban 92,000 koronára lett emelve alaptőkéje, majd 1918-ban 120,000 koronára és 1920-ban 300,000 leire emelkedett az alaptőke. Tóth Mihály szalárdi nagybirtokos nevéhez fűződik a Szalárdvidéki Takarékpénztár megalapítása, mely örökséget Bartsch József vezérigazgató szeretettel őriz meg. Fejlődése az ő vezetése alatt biztosítva van.

Szászvárosi Takarékpénztár R. T. Oraştie, Távirati cím »Takarékpénztár« Alapítási év 1870, alaptőke 1,000.000 lei, tartalék 770.216 lei, nyereség 135.228 lei. Vezérigazgató: Köpeczi Bocz Soma. Részvények száma 1000 darab á 1000 lei névértékben. Igazgatóság: Pogány Árpád, Barcsi János, Berivoy László, dr Sváby Ferdinánd, dr Székely Ferencz és Szigyártó Lajos. Több mint egy félszázadon át dolgozott becsülettel a vidék gazdasági életének fellendítése érdekében. Bár szükös anyagi eszközök állottak rendelkezésére, mégis sikerült helyes üzleti politikával felküzdeni magát a jól megalapozott bankok sorába. Köpeczi Bocz Soma vezérigazgató érdemes munkásságot fejtett ki az intézet érdekében.

Szászrégeni Ipar és Kereskedelmi Bank R. T. Reghin. Távirati cím »Gewerbebank« Alapítási év 1898, alaptőke 2 millió lei, tartalék 1,100.000 lei, nyereség 660.909 lei. Vezérigazgató: Schiffbäumer Ödön. Igazgatóság: Dienesch K. dr Kosch

K. Kaiser H. dr Keppich J. Müller G. Schniffbaumer Ö. Schuler E.

Fejlődési történet:

Harminc éven keresztül tett nagy szolgálatot ez a pénztár a gazdasági élet terén. A múlt évben csak 2 millió lei részvénytőkével rendelkezett, azonban anyagilag annyira megizmosodott, hogy kiterjedt üzletköre ugyszólván parancsolóan követeli az alaptőke

emelést, hogy egyszerre 10 millió leire kívánja részvény tőkét felemelni. Kitűnő hírnevet szerzett abszolút fairesületelével, sőt nem riadt vissza a legmesszebbmenő áldozataktól sem, hogy hivatását ideálisan betölthesse. Schiffbäumer Ödön vezérigazgató képviseli azt a szász szellemet, mely közbecsülést és tiszteletet szerzett ennek a kitűnő tulajdonságokkal felruházott nemzetnek.

Év	Alaptőke	Betét	Nyereség	Osztalék
1920	500.000	2,357.666	97.515	8
1921	500.000	2,721.782	95.260	8
1922	1,000.000	5,607.757	130.709	10
1923	1,000.000	6,204.924	222.641	13
1924	1,000.000	8,321.280	319.955	20
1925	1,000.000	13,739.712	363.263	20
1926	2,000.000	16,615.146	339.503	20
1927	2,000.000	21,298.385	660.909	18

Szászrégeni Takarékpénztár R. T. Reghin. Táviratcim: »Sparkassa«. Alapítási év 1865, Alaptőke 5 millió lei, tartalék 1,199.055 lei, nyereség 767.846. Részvények száma 1—200-ig á 50 lei, 200—9980-ig á 500 lei névértékben. Osztalék 18 százalék. Vezérigazgató: Plesch Árpád. Igazgatóság: Dr Michael Dienesch elnök, ügyvéd, dr Hugo Schiffbäumer nyug. polgármester, alelnök, Julius Keintzel, Adolf Böck, Hermann Wachner, Carl Kasper, Friedrich Gross, Gustav Kosch, dr Norbert Wagner.

Fejlődési történet:

Alapított 1865-ben mint Szászrégeni Kölcsön és Takarékpénztár Szövetkezet. 1919-ben alakult át részvénytársasággá 1,755.000 korona tőkével. Fejlődésének hü tükrét adja az alanti táblázat, miből kitűnik, hogy több mint egy félszázados működése abszolút szolid üzleti elvek szem előtt tartása mellett folyt le, mert csak úgy volt képes mobilitását teljesen megőrizni. 1928-ban alaptőke emelést végzett, ami által saját tőkét körülbelül 10 millió

leire emelkedtek. Takarékbetéte és folyószámla betéte 53,792.788 lei volt az elmúlt üzletévben, az egyik bizonyítékát adja annak a közbizalomnak, amit ez a kitűnően vezetett pénzügyintézet élvez. A

vezetés Plesch Árpád vezérigazgató kezében van, akinek a pénzügyintézet fejlődése köszönhető. Ugy az igazgatóság, mint a részvényesek teljes bizalmát bírja, mint reális szakember.

Fejlődési kimutatás.

Év	Betétek	Tartalékok	Részvénytőke	Tiszta nyereség
1920	6,987.536	532.172	1,415 500	186,942
1921	8,704.848	390 737	1,610.000	140 498
1922	11,333 990	438.975	1,610.000	252.998
1923	10.572 741	498 104	1,610 000	400.577
1924	16,742 602	700 184	2,000 000	585.897
1925	31,392 908	1,148 899	2,000.000	668.384
1926	40,845.916	1,705.032	3.000.000	747.167
1927	53,792.788	2,060.394	3 000.000	767.846

Szászrégeni Keresztény Hitelszövetkezet Reghin. Alapítási év 1913. Üzletrésztőke 640.000 lei, tartalék 140.000 lei, nyereség 200601 lei, Vezérigazgató: Walter Simon. Igazgatóság: Dr Szimonisz L, Mischinger M, Réthi S, Vajda Gy, Kohl I, Schupiter F, Hönig E, Walter S. Ez a hitelszövetkezet 1912-ben alakult. Eleinte szerény keretekben működött és csak a legutóbbi évben lépett ki a viszonyok által szabott kereteiből és saját intézeti házába költözött. Az átutalási üzletág bevezetésével üzleti forgalma lényegesen emelkedett és főként ez teszi szükségessé, hogy a közeljövőben részvénytársasággá alakuljon át vagy valamelyik nagy bankkal fuzionálva mint annak fiókja működne tovább. Walter

Simon ügyvezető igazgató értékes munkát fejt ki az intézet fejlesztése érdekében.

Az intézet fokozatos fejlődésének kimutatása.

Év	Takarék betét	Tartalék alap	Nyereség
1920	211.681 69	10.416 56	5,144 20
1921	331.157 60	10.556 58	7.512 97
1922	959 273 47	16.214 10	17 810 08
1923	1,414 454	24.654 —	30.651 93
1924	2,323 293	43119 76	55.814 04
1925	4,396.736 3	54.282 76	87.090 89
1926	5,373.766	71.700 93	158.038 19
1927	7,042 704	103 308 57	200.601 62

Szászrégenvidéki Takarékpénztár és Hitel R. T. Reghin. Táviratcím: »Régenvidéki«, alapítási év 1893, alaptőke 1 millió lei, tartalék 548.600 lei, nyereség 326.334 lei. Fiók: Teaca.

Részvények száma 20 ezer drb á 50 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 10 százalék. Vezérigazgató: Mischinger Miklós. Igazgatóság: Schmidt Ferenc elnök, Bocsánczy László, dr Szabó Ödön alelnökök, Mischinger Miklós, Bodor Bertalan, Éltető József, Farkas Balázs, Méra Viktor, Mina János, dr Szabó Béla, Szabó Kálmán, Szász Márton, dr Trutia Jenő.

Fejlődési történet:

Szászrégenvidéki Takaréék és Hitel R. T. Reghin — Szászrégen. A Szászrégen és Magyarégen gazdag földbirtokosainak alapítása. 1893-ban alakult Magyarégen székhellyel. Kezdő alaptőkéje 50 ezer forint volt, mely emelve lett 200 ezer koronára, majd 1 millió leire. Jelenleg tőkeemelés alatt áll. 1924 óta a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t. affiliált intézete. Ügyköre alakulástól kezdve a vidék földművelő osztályának gazdasági támogatása. Teaca — Tekén fiókjintézete van. 1920 óta Mischinger Miklós igazgatása alatt működik. Igazgatóságában a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank reprezentánsai és a vidék legtekintélyesebb tényezői foglalnak helyet. Az 1927. évben 1 millió lei részvénytőke és 528 ezer lei tartaléktőke mellett 326 ezer lei nyereséget produkált. Mérlegében a pénztár 747 ezer leije, váltótárcája és egyéb kihelyezése 15,826.000 leiel szerepel. Ingatlan számlája, mely magában foglalja a Szászrégeni u. n. »Centrál« hatalmas kávéházzal, több üzlethelyiség-

gel, különálló több nagy magánlakással rendelkező épületet, továbbá a tekei, ugyancsak lakással rendelkező székházat, 577 ezer leiel szerepel. Bététje 11 millió 280 ezer leivel, míg egyéb idegen tőkéje cca 4 millió 200 ezer leiel szerepei mérlegében.

Mischinger Miklós vezérigazgató szül. 1892-ben, gimnáziumi érettségét tett Kolozsváron és ugyanott végezte a Kereskedelmi Akadémia főiskolai tagozatát. 1912-ben tanulmányait Marburgban (Németország) folytatja. Egy évig gyakornok az Erdélyi Bank és Takarékpénztár R. T.-nál Kolozsvárt, majd félévre Londonba megy, ahol a The Hungarian Corporation for Trade et finance collidge előadásait hallgatta. 1914-ben a Marosvásárhelyi Bank és Takarékpénztár R.-t-nak tisztviselője, 1916—18-ban katonai szolgálatot teljesített. 1918-ban a Marosvásárhelyi Bank és Takarékpénztár R.-t. szászrégeni fiókjának főnökévé léptetik elő, 1921-ben a Szászrégenvidéki Takaréék és Hitel R.-t. vezérigazgatónak hívja meg. Ugyanakkor az intézetet az Agrár Takarékpénztár R.-t.-gal hozza szoros érdeközösségbe, 1923-ban a Romcomit azon törekvését meghusitandó, hogy az intézet önállósága teljesen megszűnjön, az érdeközösséget az Agrárral megszüntette és 1925-ben intézetét a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank r. t.-gal affiliáltta. Mischinger Miklós ma már Erdély legrealisabban vezetett intézetének vezérigazgatója, aki méltán rászolgált a közbecsülésre.

Szászsebesi Takarékpénztár R. T. Şebeşul-Săseşc. Táviratcím »Sparkassa«. Alapítási év. 1896. Alaptőke tizmillió lei. Tartalék 1,832,630 lei. Nyereség 1,207.450. Részvények száma 200.000 darab á 50 leies névértékben. Osztalék 15 százalék. A Banca Naţionalától egymillió lei hitelt élvez. Igazgató Emil Leibli. Igazgatóság

Schöpp Hans alispán, Bechtold Heinrich, Begleiter Hans, Forek Rudolf, Gross Johann Traugott, Haffner Julius, Lederhilger Wilhelm, Rätscher Thomas, Roter Walter, dr Félix Schullerus, Schunn Edmund.

Történeti fejlődés:

Az alaptőke fölemelése: Eredeti alaptőke 25.000 forint, 1899-ben 50.000 forint, 1909-ben 200.000 kor. 1917-ben 600.000 korona, 1919-ben kétmillió kor., 1926-ban tizmillió lei. 1896-ban alakult a pénzintézet, mely fokozatos fejlődése következtében jutott mai nivójára. Részvénytőkéje ma 10 millió lei, míg tartalékai hárommillió leit tesz-

nek ki. Az elmúlt üzletév fokozottabb óvatosságra intette a vezetőséget és így törhetetlen akarattal, szorgalommal és előrelátással sikerült a nehézségeket leküzdeni. A betétállomány negyvenkilencmillió leiről ötvenhatmillió leire emelkedett, míg az összforgalomban is több mint négymillió leies emelkedést ért el. Iparvállalatai erősen érezték a mostoha viszonyok hatását, mely körülmény arra bírta rá az igazgatóságot, hogy azokat liquidálja. Leibli Emil vezérigazgató az intézet alapítása óta áll annak szolgálatában s 20 évi sikeres tevékenysége az intézet mérlegeiben jut méltó kifejezésre.

Év	Alaptőke	Betét	Nyeresség	Osztalék %
1920	1,000.000	7,178.037	129.205	10
1921	1,000 000	9,423.576	204 999	10
1922	1,000.000	14,562.773	235.617	12
1923	1.000 000	16,868.863	382.427	14
1924	1,000 000	23,395.043	520.603	15
1925	1,000.000	36,239.748	743 330	15
1926	10,000.000	49,032,696	1.180,265	15
1927	10,000.000	55,897.218	1.207.450	

Szentágotai Bank R. T. Agnița (jud. Târnova-Mare). Táviratcím: »Agnetherbank«. Alapítási év 1864, alaptőke 4 millió lei, tartalék 2.189,502 lei, nyereség 537,366 lei. Részvények száma 40,000 drb á 100 lei névértékkel. Legutóbbi osztalék 20 százalék. Igazgató: Hügel Hans. Igazgatóság: Barthmes Georg elnök, Mutsch Johan, Ettigmann Karl, Fer-

nengel Vilhelm, Hager Friedrich. Hügel Hans, Hügel Julius, Müller Friedrich, Maurer Christian, Sill Michael és Schuster Michael igazgató.

Fejlődési történet:

Ezt a pénzintézetet 1864-ben dr Teutsch püspök alapította mint szövetkezetet és 1897-ben alakult át részvénytársasággá »Szentágotai Takarékszövetkezet és Elő-

legező Egyesület« név alatt. Az alapításkor 1162 forint tőke felett rendelkezett, mely 1897-ben 45,800 koronára emelkedett. Fokozatos fejlődése követelte meg, hogy csaknem évenként emelje részvénytőkéjét. Ma már 4 millió lei részvénytőkéje és 2360,309 lei tartaléka van és így módjában van ügyfelei hitelígyeit a legnagyobb mértékben kielégíteni. Hügel Hans igazgató 1927 óta áll az intézet élén, aki azt újjászervezte modern szellemben és csupán bankügyletek korrekt lebonyolításával igyekszik intézetét megerősíteni.

Szépvízi Első Takarékpénztár R. T. Frumoasa (jud. Ciuc). Alaptőke 1 millió lei. Betétek: 2,967.322 lei. Igazgatósági elnök: Dajbukát Antal. Igazgató: Zakariás Lukács. Az intézet megrevideálására kiküldetett 1828 február 25-én Felszeghy Gyula revizor.

Székelyhidi Népbank R. T. Säcueni (jud. Bihor). Távirat cím: »Népbank«. Alapítási év 1906, alaptőke 1,500.000 lei, tartalék 300.010 lei, nyereség 281.058 lei. Részvények száma 1500 darab 1000 lei névértékben, osztalék 17 százalék. Vezérigazgató: dr Jakobovits Emánuel. Ügyvezető igazgató: Roth Lipót. Igazgatóság: Farkas Gábor, Kalló Imre, dr Popper Ákos, Roth Lipót, Szabó Béla, Weisz Mihály.

Fejlődési történet:

1906. évben alakult 100 ezer korona alaptőkével, 1913-ban 500 ezer korona volt az alap-

tőke, ebből 250 ezer lei lett. Időközben lett a mai 1,500.000 leire felemelve. Biharmegye gazdasági életében jelentős szerepet visz ez a pénzüintézet, mely főként a vidék hitelígyeinek kielégítésére alakult, Dr Jakobovits Emánuel vezérigazgató közismert agilitása biztosítja az intézet fejlődését. Komoly, reális pénzüintézet, bárhol nagyösszegű visszleszámitolást és korlátlan bizalmat élvez.

Széplaki Takarékpénztár R. T. Suplacul de Barcau (jud. Bihor). Táviratcím: »Takarék«. Alapítási év 1895, alaptőke 600 ezer lei, tartalék 90.468 lei, nyereség 108.218 lei. Részvények száma 2000 darab á 300 lei névértékben, osztalék 12 százalék. Ügyvezető igazgató: Steiner Béla. Igazgatóság: Kucsosvsky Gyula, Kocsis József, Podaril József, Mirghes Dumitru, Steiner Ede, Handlery Kálmán, Guttmann Jósua.

Fejlődési történet:

Alakult 1895-ben 35.000 forinttal. Alaptőke emeltetett 1900-ben 105.000 koronára, 1908-ban 150.000 koronára, 1910-ben 300.000 koronára, 1926-ban 600.000 leire akként, hogy a régi 2000 drb 150 koronás részvény összevonatott 500 drb 300 lei névértékű részvényre és 1500 drb új 300 lei névértékű részvény bocsátott ki, így 2000 drb 300 lei névértékű névre szóló részvény van jelenleg forgalomban.

Szilágyosmlyói Takarékpénztár R. T. Simleul-Silvaniei.

Alapítási év 1868, alaptőke 4 millió lei, tartalék 400 ezer lei, nyereség 421.857. Vezérigazgató: Steiner Lajos. Igazgatóság: Dr Ajtay E, Brüll Zs, Rinea J, dr Székely S, Barbovicu V, Rosenberg M. Az intézet 1868-ban alapított, azóta a Szilágyság legelőkelőbb pénzüzetévé fejlődött. Főként az utóbbi 6 évben, amióta Steiner Lajos vezérigazgató áll az intézet élén, lépett az aktivitási területének fokozatos kiépítése után az állandó fejlődés útjára. Steiner vezérigazgató komoly, előrelátó és óvatos bankember, akinek munkásságát általános elismerés kíséri.

Szilágykraszna és Vidéke Takarékpénztár R. T. Crasna. Alapítási év 1895, alaptőke 2 millió lei, tartalék 280 ezer lei, nyereség 195.655. Részvények száma 5000 drb á 400 lei névértékben. Osztalék 16 százalék. Vezérigazgató: Lengyel Ákos. Igazgatóság: Korbuly Antal, Kövesdy Zsigmond, dr Pintea Ágoston, Boér Stefan, dr Rimely Károly, Kádár Imre. A bank fejlődése a mérlegadatok alapján Lengyel Ákos vezérigazgató vezetése alatt biztosítva van.

Szilágycsehi Kereskedelmi és Gazdasági Bank R. T. Cehul-Silvaniei, Táviratcim »Kereskedelmibank«. Alapítási év 1910. Alaptőke ötmillió lei. Tartalék 40.737 lei. Nyereség 242.469 lei. Részvények száma 10.000 drb. á 500 lei névértékben. Osztalék 15 százalék. Vezérigazgató Glück Mór. Igazgatóság Vaida

Iuliu, dr Kertész Samu, Jakob Ferenc, Jakob József, Lebovits Hermann, Goldfarb József, Stark Elias, Stern József, dr Glück Menyhért, Sala George, Judovits Lázár, Sz. Träger Lajos, Ferencz József, dr Kertész Samu. Alakuláskor 140.000 korona volt az alaptőke, emelve 1912-ben 200.000 korona, 1925-ben egymillió leire, 1926-ban ötmillió leire, amelyből a mérleg szerint 3,875.190 lei részvénytőke hátralék áll fenn. A vidéki fiatal bankok között az első helyen áll, mely aránylag rövid idő alatt jutott fejlődésének eme jelentős fokára. A hátralékos részvénytőke rövidesen befizetésre kerül és így módjában fog állani a vidék hiteligenyeit fokozottabb mértékben kielégíteni. Glück Mór vezérigazgató agilitását dicséri az elért jó üzleteredmény.

Szilágycsehi Koronabank R. T. Cehul Silvaniei. Táviratcim »Koronabank.« Alapítási év 1902. Alaptőke négy millió lei. Tartalék 350.000 lei. Nyereség 574.902 lei. Részvények száma 20.000 darab á 200 lei névértékben. Osztalék 21 százalék. Vezérigazgató Grosz Lipót. Igazgatóság Blau József, Blau Ignác, Hoffman Dávid, Láposi Kis István, dr Szász Antal, dr Vaida Petre. A pénzüzet Grosz Lipót vezérigazgató szakavatott vezetése alatt nagyarányu fejlődést mutat. Alakuláskor ötvenezer korona volt az alaptőke, emelve 1904-ben 100.000 koronára, 1906-ban 150.000 koronára, 1908-ban 200.000 koronára, 1910-ben 300.000 koro-

nára, 1913-ban 400.000 koronára, 1925-ben egymillió leire, 1926-ban kétmillió leire, 1927-ben ötmillió leire, amelyből eddig négy millió le lett befizetve.

Szilágycseh és Vidéke Takarékpénztár R. T. Cehul-Silvaniei. Alapítási év 1884, alaptőke 300,000 lei, tartalék 497,000 lei, nyereség 296,242 lei. Részvények száma 1500 drb á 200 lei névértékkel. Legutóbbi osztalék 25 százalék. Vezérigazgató: dr Pop Sándor. Igazgatóság: Benkő Elek, Lengyel János, br. Blanberg Frigyes, dr Pálinkás Tibor, id. Pojlák József, Recsey Endre, dr Z. Kiss Endre, Vánera János, Träger Károly. Alakuláskor 30,000 forint volt az alaptőke, 1905-ben 100,000 koronára emelve, 1910-ben 300,000 koronára emelve, 1925-ben 300,000 leire emelve és a legutóbbi közgyűlés elhatározta, hogy a tartalékok hozzáadásával 2 millió leire emeli fel. A tőkeemelés végrehajtásával az intézet fejlődési lehetőségének alapja meg lesz adva és így valószínűleg rövidesen a vidék legjobb nevű bankjává lesz.

Szilágy megyei Kereskedelmi és Iparbank R. T. Simleul-Silvaniei. Táviratcim: »Kereskedelmibank«. Alapítási év 1910, alaptőke 10 millió lei, tartalék 400,000 lei, nyereség 667,517 lei. Fiókok: Zălă, Crasna. Részvények száma 20,000 darab á 500 lei névértékkel. Legutóbbi osztalék 16 százalék. Hitelt élvez a Banca Națională 3.200,000 leit. Vezérigazgató: dr Gheție Victor, volt szilágy-

megyei prefectus. Igazgatósági tagok: Brandt József földbirtokos, Marius Peculea az Albina igazgatója, dr Pordea Augustin ügyvéd, Ullmann Solomon igazgató Crasna, Victor Pop tanár, Goldstein Jakab földbirtokos és malomtulajdonos Crasna, dr Ancean Valer közjegyző, dr Savu Eugen ügyvéd București.

Fejldési történet:

Alapítva 1910-ben 500,000 korona tőkével, 1917-ben tőke visszafizetés folytán 300,000 koronára leszállítva. 1925 végén reorganizálva, alaptőke 2 millió leire emelve, 1927-ben a Krasznai Népbankot magába olvasztva alaptőkét 5 millió leire emeli, míg folyó évben ezen tőke 10 millió leire emeltetett.

Dr Ghetie Victor, volt járási főszolg bíró és az Avarescu kormány legutóbbi hónapjaiban Szilágyvármegye prefektusa, a bank vezetésén kívül, most legutóbb egy társaság élén átvette az itteni városi villamosmű és Gőzmalom tulajdonát is. A közéletben is jelentős szerepet játszó egyén. Jelenlegi állásában három éve van. Közkedvelt és komoly bankember.

Szilágy-sági Gazdák Bankja R. T. Simleul-Silvaniei. Táviratcim: »Gazdabank«, alapítási év 1911, alaptőke 2 millió lei, tartalék 303.522, nyereség 561 ezer 117 lei. Részvények száma 4000 drb á 500 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 20 százalék. Hitelt élvez a Banca Națională 3 millió leit. Vezérigazgató: dr V. Szabó Lajos okl. gazda, nagybirtokos. Igazgatók: Emil Brán püspöki helynök, elnök, dr Iuliu A. Domșa volt prefectus, elnök, dr Emil Lo-bonțiu egyetemi tanár, prefec-

tus, dr Valer Vicus kir. közjegyző, Miliczter Dávid Szeszgyáros, földbirtokos.

Történeti fejlődés:

Néhai Szécsényhei Széchenyi Lajos nagybirtokos alapította gazdatársaival azon célból, hogy a Szilágyság gazdatársadalmát csoportosítsa, egy kimondott agrárbank létesítését határozták el s mint alapítók a bankot a budapesti Magyar Agrár és Járadekbank égisze alatt 1911-ben 500 ezer aranykorona alaptőkével meg is indították, miután az intézet vezérigazgatójával megnyerték a közgazdaságilag kiválóan képzett és speciálisan előkészült dr V Szabó Lajos nagybirtokost és ügyvédet, ki éppen akkor tért haza gazdasági tanulmányutjáról, elvégezvén a mezőgazdasági akadémiát is. Az intézet a kisgazdák körében szokatlan, zálogleveles kölcsönöket honosította meg francia mintára, ami a gazdák-nak a nemsokára bekövetkezett pénzszüke idején, mint felmondhatatlan kölcsön, igen nagy szolgálatot tett (1912—1914 krízisek). Ezen előrelátó megalapozások mellett bírta ki a háborus évek bajait is, mig nem az 1922. évben az intézet nacionalizáltatván és alaptőkéje 2 millióra felemeltetvén, kiterjedtebb üzletkörre tett szert a Banca Naționala és Banca Românească segítségével. Ezen átalakulás révén a Credit Industrial București bank segítségével és a kisiparosok támogatásával 1 millió leiel altruista működést fejt ki. Hathatós részt vett

a par excellence agrár alakulat: Cassa de Credit a Agricultorilor din județul Salaj alapításában.

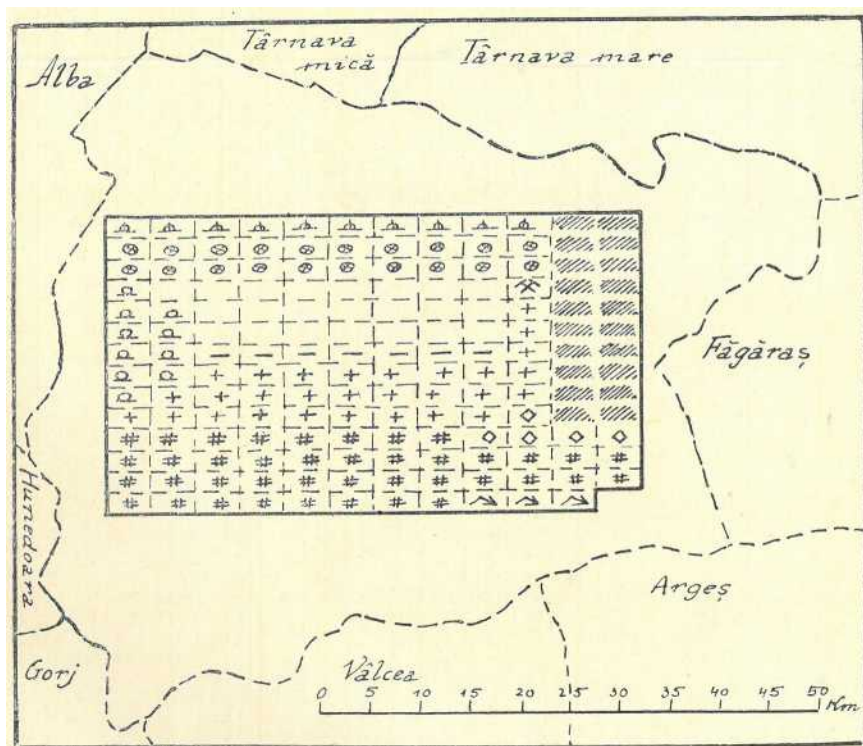
Dr. V. Szabó Lajos a Szilágysági Gazdák Bankja r. t. vezérigazgatója, született 1878-ban Bodonkuton, Kolozs-megyében, földbirtokos szülőktől. Az ambiciózus fiatal ember a jogi fakultás elvégzése után úgy a politikai mint a jogtudományi doktori fokot megszerezte, feltűnést keltő, önálló felfogású doktori értekezéseivel és az ügyvédi vizsga sikeres letétele után közgazdasági tanulmányok bővebb megalapozása végett beiratkozott az ország legelső ilyen intézetének a magyar-óvári gazdasági akadémiának a hallgatói közé, hol is két év után a Gróf Andrássy Dénes-féle ösztöndíjjal kitüntetett kitűnő oklevelet nyert. Ez alatt gazdasági tanulmányokat is folytatott Rainprecht Antal püspöki jószágkormányzó jóvoltából. Tanulmányozta a 128 ezer holdas veszprémi püspöki uradalmak mezőgazdasági munkásviszonyait, ökonomikus rentabilitását és központi ellenőrző berendezéseit, — készülvén a kilátásbahelyezett Csanádi püspökségi, majd a nagyenyedi kollégiumi jószágigazgatói állások elnyerésére. Rainprecht Antal hirtelen elhalálozása más irányt adtak a már nagy készült-ségű ifjunak, ki is visszakerülvén a családi őshazába a Szilágyságba s ott megismerkedvén a szintén Óvárt-végzett szécsényi Széchenyi Lajos nagybirtokossal, — elhatározták egy olyan jellegű mezőgazdasági bank létesítését, amelyben az adósok francia mintára egyben tőkések is váljanak az által, hogy az adósságuk egy részére zárolt zálogleveleket is fogadván el, idővel a Ioni parasztbörzsiánerekkel egyenlőkké váljanak. Így indult meg 1911-ben a Szilágysági Gazdák Bankja R. T. Szilágysomlyón a budapesti Magyar Agrár és Járadekbank égisze alatt az engedményezett jelzálogkölcsönökkel. A pár év múlva kiütött Balkán- és világháborúk akadályozták meg a jól indult tervek kellő gyümölcsözését. De azok, kik ezen rövid alatt ezen banktól felvették 50 éves kölcsöneiket, boldogan tapasztalhatták a gazdák-nak megfelelő felmondhatatlan

kölcsönök igazi előnyeit. Az imperium változás után is mint kimondott agrár-financie szerepelt tovább is, vezetvén a fenti bankot, mint annak vezérigazgatója átvivén a bankot a megfelelő alaptőke felemeléseken a változott viszonyoknak megfelelő hazai tőkekapcsolatok és előírt natonalizálások után. 1925-ben activ részt vett a szintén agrár jellegű „Cassa de

Credit a Agricultorilor din Judetul Salaj“ kispasztorok bankjának megalapításában. Közben nem mulasztotta el elméleti és gyakorlati gazdasági tapasztalataival a saját meghagyott birtokaiba is bevinni a gazdasági és pénzügyi okszerűségek konsekvenciáját bevezetvén az Erdélyben még ritkaságszámba menő gazdasági kettőskönyvitelt is.

Sibiu megye ipari és pénzügyi statisztikája.

A textilipar predomínál. Számszerűleg az e szakmabeli vállalatok még Braşovot is felülmúlják.

Takarék és Hitelbank Rt. Mediaş. Táviratcim »Kredit«, Alapítási év 1893, alaptőke 2 millió lei, tartalék 1,334.760 lei, nyereség 363.357 lei, részvények száma és névértéke 40 ezer darab á 50 lei, legutóbbi osztalék 10 százalék, á Banca Naționalától 1 millió lei hitelt élvez. Vezérigazgató: dr Beer Ernő Frigyes. Igazgatóság: Karres Sámuel elnök, börgyáros, Schmidt Dániel alelnök, Brüder Frigyes, dr Crollner Ottó, Dressler Frigyes, Fronicos János, Herbert Péter, Mentsch Károly, Mathes Károly, Schuster János, Theil Ede Meil Rezső.

Történeti fejlődés:

A Takarék és Hitelbank részvénytársaságot kereskedők és kisiparosok alapították 1893. évben szövetkezeti alapon. 1919-ben 1 millió lei alaptőkével részvénytársasággá alakult át. Ezen időponttól kezdve kedvezően fejlődött tovább, úgy, hogy a jelenlegi mérleg adatai az intézet emelkedéséről öröndetes képet mutatnak. Az időközben 2 millióra emelt alaptőkének 5 millióra való emelése még ez év folyamán biztosítva van. Néhány mérlegadat: tartalék-alap 1,400.000 lei, Betétek 27,500.000 lei, hitelezők 3,200.000 lei, pénztárkészlet és bankkövetelések 4,100.000 lei, kölcsönök 28,400.000 lei, értékpapírok 2,100.000 lei, ingatlanok és üzleti berendezés, mérleg szerint 225.000 lei, (forgalmi érték 4 millió) Elnöki minőségben az intézet élén 1914 óta Karres Sámuel medgyesi börgyáros áll,

ki Románia pénzügyi és gyár-
ipari köreibben, mint kiváló vezető személyiség ismeretes.

Dr Beer E Frigyes 1887-ben Besztercén született A főgimnáziumot szülővárosában látogatta, jogi és filozófiai tanulmányait a kecskeméti jogakadémián, majd az egyetemen Kolozsvárott, Bécsben, Berlinben és Kielben végezte az 1911. évben Kolozsvárott történt doktorrá avatásáig. 1912. évben jogtanácsosi, később cégvezetői minőségben, majd több éven keresztül, mint igazgató működött a Central Boden-Credit Banknál Bécsben. 1926. évben a Takarék és Hitelbank rt. igazgatótanácsának meghívására átvette az ügyvezetőigazgatói állást. A bankügyek terén, külföldi nagy pénzintézeteknél folytatott működése alatt szerzett gazdag tapasztalata és szakismerete az intézet kedvező fejlődésére nagy behatással van.

Takarék és Hitelbank R. T. Rupea (jud. Târnova-Mare). Táviratcim: »Creditbank«. Alapítási év 1870, alaptőke 6 millió lei, tartalék 4 millió lei, nyereség 500,000 lei. Részvények száma 60,000 drb á 100 lei névértékkel. Legutóbbi osztalék 20 százalék. Hitelt élvez a Banca Naționalától 1.500,000 leit. Vezérigazgató: Frantz Lahni. Igazgatóság: dr Oliviu Csatt, Wilhelm Frizlen, colonel Aurel Crenian, Herman Hornig, Francisc Pásztor, Maurițiu Rados, dr Acațiu Váry. 1870-ben alakult mint szövetkezet és 1897-ben lett részvénytársasággá átalakítva. Több mint félszázados munkásságával arra törekedett, hogy a vidék jól megalapozott pénzintézete legyen és főként kis existenciák boldogulását könnyen visszafizethető kölcsönök nyújtásával elősegítse. Saját tőkét ma már 10 millióra rugnak és az elért

kitünő üzleteredmény folytán 20 százalék osztalékot fizetett ki részvényeseinek. Lahni Ferenc vezérigazgató becsületes kitartással és a tőle megszokott szakavatottsággal látta el teendőit, az elért siker az ő munkásságát dicséri.

Tasnádi Kereskedelmi és Iparbank R. T. Tasnad (jud. Sălaj). Táviratcim: »Comerz«. Alapítási év 1912, alaptőke 2 millió lei, tartalék 980 ezer lei, nyereség 670.128 lei. Részvények száma 4000 darab á 500 lei névértékben, osztalék 25 százalék. Hitelt élvez a Banca Naționalatól 2 millió leit. Fiók: Lugasul de jos. Vezérigazgató: Kandel Kálmán. Igazgatóság: Szongoth József elnök, dr Rosenbaum Dezső alelnök, Kandel Kálmán, Bohățiel Teodor, Cupcea Péter, dr Kaizler Endre, Kandel Farkas, dr Weisz Bernát, dr Pálincás Tibor.

Történeti fejlődés:

Az intézet 200 ezer korona alaptőkével alakult, mely 1920-ban 250 ezerre emeltetett. 1923-ban az alaptőke 1 millió lei, 1926-ban 2 millió. Osztalék 1920-ban 12 százalék, 1921-ben 20, 1922-ben 22, 1923-ban 30, 1924-ben 30, 1925-ben 30, 1926-ban 25, 1927-ben 25 százalék. Az alaptőke ez évben 3 millió leire lesz emelve.

Tasnádi Takarékpénztár Egyesület R. T. Tasnad. Táviratcim: »Takarékpénztár«. Alapítási év 1872, alaptőke 3 millió lei, tartalék 200 ezer lei, nyereség 910.356 lei. Igazgató: Mezey Ferenc. Igazgatóság:

Dr Kósa Béla elnök, Bereczky Fischer J., Hulka K., Kandel J.

Történeti fejlődés:

Több mint 56 éves működése alatt azt bizonyította be, hogy szakszerű vezetéssel hogyan lehet egy vidéki bankot a középbankok nivójára emelni. Mezey Ferenc igazgató szakszerű vezetésének eredménye meglátszik az intézet kitünő mérlegén.

Takarékpénztár és Gazdasági Bank R. T. Husășau (jud. Târnava Mică). Alaptőke 500 ezer lei, tartalék 95 ezer lei, betétek 3,865,176 lei. Igazgatósági elnök: Gyárfás Elemér. Igazgató: Scherer József. Az intézet megrevideálására kiküldetett 1928 május 13-án dr Szemes Ferenc revizor.

Takarékosság Segély és Takarékszövetkezet Oradea. Táviratcim: »Takarékosságszövetkezet«. Alapítási év 1899. Üzletrészbefizetések 7,877.503 lei. Taglétszám 2335. Nyereség 63.758. Az üzletrésztóke áll 100 lei névérték-üzletrészjegyekből és minden 4 hónapban 4 évi időtartamra alakuló évtársulatok hetibefizetéseiből. Osztalék 10 százalék. Fiók: Osorheiu. Intézeti igazgatók: Vargha László, Mayr Sándor. Igazgatóság: Balajthy Jenő ref. lelkész, elnök, dr Borbély Lajos ügyvéd, intézeti ügyész, Chirila Ágoston vármegyei főjegyző, Maróth Sándor lapszerkesztő, Mayr Sándor szöv. igazgató, dr Soós István ügyvéd, városi tanácsos, int. jogtanácsos, Telegdy József földbirto-

kos, Szüts Aladár földbirtokos, Vargha László szöv. igazgató, ref. egyhker. számvevő, Varga László szállótulajdonos.

Történeti fejlődés:

Alakult a kereskedők, iparosok és gazdálkodók felesleges tőkéinek gyűjtésére és azoknak a tagoknak részére gyümölcsözés céljából való kihelyezésére. Eredetileg a Kereskedők és Iparosok Takarékpénztára Rt.-nak kebelében működött, míg 1924. évben minden más intézettől teljesen függetlenítette magát s azóta önállóan működik. Tagjainak létszáma és azoknak üzletrészbefizetési állandóan emelkedően. A királyhágómelléki ref. egyházkerület házipénztárául jelölte ki. Élénk összeköttetésben áll a Magyar Általános Hitelbank és Erdélyi Bank és Takarékpénztár nagyváradi fiókjával.

V a r g h a L á s z l ó igazgató komoly, reális bankember, aki elsőrendű összeköttetéseivel nagyban hozzájárul az intézete fejlődéséhez, amennyiben jelentős visszszámítást élvez és nagyobb tőke felett rendelkezik.

Temesvári Bank és Kereskedelmi R. T. Timișoara. Táviratcím «Coloniala». Alapítási év év 1906. Alaptőke 62,500.000 lei, Tartalék 85.000.000 Nyereség 26,123.187. Részvények száma 20.000 darab á 250 lei névértékben. Osztalék 36 százalék. A Banca Nationalától negyvenmillió lei hitelt élvez. Fiókok Temesvárott: Gyárváros, Belváros, Józsefváros; vidéken: Jimbolia, Orsova, Reșița, Oravița, Sannicolaul-Mare, Lugoj, Periam. Comloșul-Mare. Affi-

liációk: Közgazdasági Bank Rt. Timișoara, Bánáti Hitelbank Rt. Timișoara, Első Karánsebesi Takarékpénztár Caransebes. Vezérigazgató Szana Zsigmond angol kir. konzul. Igazgatóság Blank Aristide, dr Beniczky Gy., dr Coste Gy. Fleissig S. Frankl S., Hajts Á., Kimmel Ig. S., Kun R., Mocsonyi A., Szana Zs., Dr Nicora K., Policrat M., Șeulescu M., Soepkez R. Tabacovici M., Uhrmann A. Valcovici V., Ing, Vidrighiu Stan, White H. A.

Történeti fejlődés:

1906-ban alapított 500.000 kor. alaptőkével, a háboru alatt is, de különösen a háboru utáni években jelentékeny alaptőke-emeléseket vezetett sikeresen keresztül, úgy, hogy ma Erdély és Bánát legjelentősebb és legnagyobb pénzintézete. Érdekkörébe tartozik számos igen jelentékeny ipari- és kereskedelmi vállalat, amelyek irányításában élénk részt vesz. Nemcsak a Bánát, hanem az egész ország legjelentősebb pénzintézete, mely több minikét évtizedes munkásságával kapacitásának olyan nivójára ért el, amely rohamos fejlődés egészen páratlanul áll a bankok történetében. Üzletágait folyton fejleszti és azok további kiépítése állandóan folyamatban van. A banküzlet racionalizálása érdekében néhány affiliációját fiókká alakította át. Ugyancsak külföldi üzletbarátaival élénk érintkezést tart fenn és összeköttetéseiket a leg gondosabban kiépítették. Affiliált pénzintézetei az elmúlt üzletévben is jó eredményt ér-

tek el, alaptőkéjüket fel is emelték és így még nagyobb mértékben tudnak hivatásuknak megfelelni.

Szana Zsigmond 1870-ben Temesváron született, angol királyi konzul, a Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. vezérigazgatója, a Bánáti Gyárosok Szövetsége elnöke, a Temesvári Zenebarátok Társasága elnöke. 1897-ben alapította az Első Temesvári Gyufa-, Kocsikenőcs- és Vegytechnikai Gyárat, később a Gyufatröszt létesítésénél tevékeny munkát fejtett ki, 1906-ban alapította a Temesvári Kereskedelmi Részvénytársaságot, amely később címét Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt.-ra változtatta át. Ezen intézet keretében az alapítástól a mai

napig igen számos, jelentékeny ipari és kereskedelmi vállalatot vont be az érdekeltségbe és számos új vállalatot alapított. Az intézetnél az alapítás óta szakadatlanul, mint vezérigazgató működik és az intézet konzernjéhez tartozó pénzüzeteket, ipari- és kereskedelmi vállalatokat irányítja. 1922 március hóban az angol király a Bánát részére kinevezte alkonzullá és 1926-ban konzullá lépett elő. Szana Zsigmond ma már külföldi relációban is vezető gazdasági tényező. Képességeinek külföld is a legnagyobb elisyr méréssel adozik. Nem csak gazdasági téren, hanem társadalmi téren is vezető szerepet visz, mindenütt ott van, ahol tanácsára és irányítására szükség van, úgy, hogy ma közzgazdasági életünk ugyszólván el sem képzelhető nélküle, annyira összeforrott velünk.

Év	Alaptőke	Tartalék	Nyereség	Betét	Osztalék
					%
1920	12.500.000	22.483 750	2,433 497	71.792.371	12
1921	12.500 000	23.000.000	3.042.995	81.803 152	16
1922	20.000 000	32.500.000	4.444 277	103.535.881	20
1923	20.000 000	33.250 000	7.625,886	127.513.149	26
1924	35.000.900	51.240.000	11.762.942	160.825 144	28
1925	35.000.000	53.001 245	16.479.003	252.498.673	34
1926	50.000 000	74.900.090	23.540 539	338.983.374	36
1927	50.000.000	78.500.000	23.577.526	492.721 366	36

Temesvári Bank és Kereskedelmi R. T. Timișoara. Gyárvárosi fiók.

Igazgató: Spáhl Vilmos. Született 1890-ben Fehértemplomban. Kereskedelmi tanulmányainak elvégzése után a Sváb Központi Bankhoz lépett be, ahol mint főtisztviselő működött. 1922-től kezdve pedig a Temesvári Bank és Kereskedelmi R. T.-nál mint igazgató vezető igazgatósága megelégedésére a Gyárvárosi fiókot.

Temesvári Bank és Kereskedelmi R. T. Temesvár. Józsefvárosi fiók.

Igazgató: Magyar László, aki 12 éven keresztül a Pesti Magyar

Kereskedelmi Bank budapesti főintézeténél működött. A Józsefvárosi fiókot 4 év óta vezeti és ezen idő alatt szervezációs és adminisztrációs képességével a fiók forgalmát lényegesen föllendítette.

Temesvári Első Takarékpénztár R. T. Timișoara. Távíratcim: »Primdiveze«, alapítási év 1845, alaptőke 50 millió lei, tartalék 14,552.328, nyereség 6,474.812 lei. Részvények száma 83.334 drb á 600 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 13,33 százalék. Hitelt élvez a Banca Naționalától 35 millió leit.

Vezérigazgató: Szeltmann Pál.
 Igazgatóság: Neamțul „Stachler Adám alelnök, dr Baltescu I., dr Istfán Petru, Jahner Rudolf, Kayser Lajos, Marian Emil, dr Miklósi Kornél, dr Miocu Romulus, Neamțu C. C., Nicolau Pompiliu, Negrescu C., Papacostea P., Pattyánszky Elemér, dr Porumb Nestor, dr Róna Ignác, Sescioreanu C., Skoday Benő, Wilhelm János. Fiókok: Temesvár-Gyárvárosi és Temesvár-Józsefvárosi fiók. Affiliációk: Dettai Takarékszövetkezet és Hitelügylet, melynek alaptőkéje 2 millió lei. Oraviczai Kereskedelmi és Iparbank R. T., melynek alaptőkéje 4 millió lei.

Történeti fejlődés:

1845 december 9-én megtartott alapító közgyűlésen 20 ezer forint alaptőkével alakult. Fokozatos fejlődés útján a Bánság egyik legelőkelőbb intézetévé fejlődött, különösen amióta Szeltmann Pál vezérigazgató szakszerű irányítása mellett, alaptőkéjét a mostani 50 millió leire emelte fel.

Szeltmann Pál vezérigazgató 1893-ban Buziásfürdőn született. Frankfurtban kereskedelmi főiskolát végzett, a Temesvári Első Takarékpénztár igazgatósági tagja, az Oravicai Kereskedelmi és Iparbank elnöke, a Detial Takarékszövetkezet igazgatósági tagja, az „Unio Club“ választmányi tagja, a Temesvári Lloyd-társulat tagja stb. Kitűnő és elsőrangú szakembernek tartják nem csak belföldön, hanem külföldön is. Rutinirozott, vas-szorgalmu és energikus munkáival fejlesztte a vezetése alatt álló pénzügyintézetet. 1922—1926-ig a Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. igazgatója és 1926 óta a Temesvári Első Takarékpénztár vezérigazgatója. Működése alatt a Temesvári Első Tpt. alaptőké-

jét 80—50 millió leire emelte fel, az intézet betétállománya 200 millióról 360 millió leire, kihelyezései 200 millióról 450 millióra emelkedtek. Szeltmann Pál és bankja ma már európai relációban is korlátlan morális és anyagi bizalmat és hitelt élvez.

Temesvár

Erzsébetvárosi Takarékpénztár R. T. Timișoara. Alapítási év 1892, alaptőke 1 millió lei, tartalék 915 ezer lei, nyereség 342.208 lei. Részvények száma 4000 db á 250 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 15 százalék. A Banca Națională-tól 1.500.000 lei hitelt élvez. Igazgató: Kudelich Aladár. Igazgatóság: Kudelich Aladár, Grimm Márton, Tihanyi György, Hladik Sándor, Horváth Antal és Szappanos Gyula.

Történeti fejlődés:

Az intézet 1892-ben alapított, néhány évtizedes működése alatt élerevalóságáról tett tanubizonyítást, minek fényes bizonyítékát nyújtja a múlt évi üzleteredmény. Ugy a betétforgalom, valamint a váltótárcaforgalom jelentősen növekedett, ami nagyrészt az előrelátó és szakavatott vezetésnek tudható be. Kudelich Aladár igazgató évtizedes működése alatt amellyel tett bizonyítást, hogy kellő hozzáértéssel sikerült az intézet nivóját emelni és továbbfejlődését biztosítani.

Tenkei

Gazdasági Takarékpénztár R. T. Tinca (jud. Bihor). Táviratcim: »Gazdasági takarékszövetkezet«. Alapítási év 1910, alaptőke 6 millió lei, tartalék 400 ezer lei, nyereség 1.000.159

lei. Részvények száma 24 ezer darab á 250 lei névértékben, osztalék 25 százalék. Fiók: Ginta, Beliu. Igazgató: Kovács Ödön. Igazgatóság: Alexandru Elek, dr Aurel Lazar, Alexandru Fildan, Ioan Orbán, Gheorghe Coos, dr Sever Pop, Carol Schlesinger, Iosif Kováts, Iosif Köteles, Francisc Boros.

Történeti fejlődés:

A pénzüintézet 1910-ben alakult kisebb tőkével. A fokozatosan kiépített üzletköre az alaptőke fokozatos felemelését kívánta meg úgy, hogy bár a múlt évi mérlegében még csak 3 millió részvénytőke szerepel, de a kormányhatósági engedély birtokában 6 millió leire emelte fel részvénytőkét. Fiókinvézetei is a legszebb eredményeket érték el, a főintézet maga összes üzletágaiban állandó emelkedést mutat. A múlt évi összforgalmuk az előző év 310.189 lei forgalomhoz viszonyítva 389.752 leire emelkedett. Kovács Ödön vezérigazgató óvatossága és vezérelvei az intézet további fejlődését ígérik.

Tenkei Takarékpénztár R. T. Tinca (jud. Bihor). Távirat-cim: »Takarékpénztár«. Alapítási év 1893, alaptőke 6 millió lei, tartalék 800 ezer lei, nyereség 1,264.742 lei. Részvények száma 10 darab á 600 lei névértékben, osztalék 20 százalék. Fiók: Beliu. Vezérigazgató: Tunyoghy Lajos. Igazgatóság: Somogyi Géza, Szentiványi Károly, Adler Samu, Ambrus Ferenc, Boros Ferenc, Engländer Sándor, Horváth Árpád, Kőte-

les Károly, dr Pelle János, Tempelean Dezső, dr Weisz Adolf.

Fejlődési történet:

Alapítási év 1893-ban 40 ezer forint alaptőkével, 1900-ban 80 ezer korona, 1907-ben 225 ezer korona, 1911-ben 500 ezer kororta, 1920-ban 500 ezer lei, 1927-ben 3 millió lei, 1928-ban 6 millió lei alaptőke. Az intézet szolid alapon működve, csaknem kizárólag kisebb kisgazdakölcsönök folyósításával foglalkozik s az általa kezelt mintegy 26 millió lei saját és idegen tőkéből mintegy 20 millió leit erre a célra fordít.

Temessági Takarékpénztár R. T. Şag (jud. Timis-Torontal) Távirati cím »Takarékpénztár« Alapítási év 1897, alaptőke hatszázezer lei, tartalék 563.000 lei, nyereség 383.049 lei, osztalék 25 százalék. Vezérigazgató: Rác Géza. Mint vidéki pénzüintézet három évtizedes működése alatt becsülettel szolgálta a vidék hiteligenylő közönségét. Részvényeseinek 25 százalékot fizetett ki, mely az elért kitünő eredmény folyománya. Rác Géza vezérigazgató derekas munkát végzett.

Telegvidéki Takarékpénztár R. T. Tileagd (jud. Bihor) Távirati cím »Takarékpénztár« Alapítási év 1890, alaptőke 150.000 lei, tartalék 105.095 lei, Igazgatósági elnök: Telegdy József. Vezérigazgató: Balogh László. Megrevidiáltatott 1928 február 13—14-én dr Szemes Ferenc revizor által.

»Timisiana« Institut de Credit și Economii S. A. Timișoara. Táviratcim: »Timișiana« Alapítási év 1885, alaptőke 50 millió lei, tartalék 25 millió lei, nyereség 9,516.304 lei, osztalék 14 százalék. Vezérigazgató: Paul M. Sutescu. Fiók: Temesvár-Gyárvaros, Temesvár-Józsefváros, Oradea, Lugoj. Igazgatóság: dr Cosma Aurel elnök, Callinachi Jean herceg, földbirtokos, Goldis Vasile volt miniszter, Oprea Jon, dr Gheorghievici Lucian polgármester, Arsenovici Juliu vezérigazgató, Mitilineu volt miniszter, Trebentiu Vasile lelkész, dr Borcz Dumitru orvos, dr Mezin Valeriu ügyvéd, dr Nistor Dimitru, Kraye Josif nagyiparos, Conciat Mihai és dr Sagovici Samuel. Az ország legnagyobb pénzügyintézeteinek egyike, mely kitűnő kapcsolatai révén nagyarányú fejlődés előtt áll. A Banca Generala a Tării Românești-vel áll szoros érdekközösségben, ezen nexusa révén is erősen megalapozta hírnevét. Az új vezetőséget a legmodernebb bankszellem hatja át és fokozatosan készíti elő a kitűnő hírű pénzügyintézet fejlődésének útját.

Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár R. T. Turda. Táviratcim: »Vármegyeitakarék«, alapítási év 1891, alaptőke 2 millió lei, tartalék 1 millió 700 ezer, nyereség 889818. Részvények száma 20 ezer db a 100 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 18 százalék. Fiók: Câmpia—Turzii. Affiliáció: Aranyosszéki Takarékpénz-

tár R. t. Cieud. Vezérigazgató: Darkó Aladár. László Sándor h. igazg. Igazgatóság: dr Betegh Miklós elnök, földbirtokos, dr Horváth Miklós alelnök, földbirtokos, gróf Bethlen József földbirtokos, br. Bocsánczi András ügyvéd, Bocsánczi László a kolozsvári tkpt és hitelbank vezérigazgatója, Darkó Aladár, báró Jósika Gábor földbirtokos, Mina János ü. igazgató a Kolozsvári Hitelbanknál, Simon Dávid a tordai sörgyár igazgatója, dr Vertán Endre ügyvéd.

Történeti fejlődés:

A takarékpénztárt 1891. évben Sándor János akkori alispán kezdeményezésére gróf Bethlen Géza Torda-Aranyos vármegye főispánja, dr Horváth Miklós Torda-Aranyos vármegye főügyésze, Velits Ödön Torda város polgármestere alapították, a város és a vármegye más számottevő egyéniségeinek, valamint a budapesti magyar ipar és kereskedelmi bank részvétele mellett. Az alapítók egy a kor követelményeinek megfelelően, modern szellemben vezetett pénzügyintézet életrekelésével a vármegye azon időben elhanyagolt hitelviszonyain kívántak javítani. A takarékpénztár az alapítók által kitűzött nemes célt mindenkor hiven szolgálta és vezetőinek céltudatos, ügybuzgó munkálkodása által a vármegye közgazdasági életének jelentékeny faktorává nőtte ki magát. A takarékpénztár fiókindezeteket létesített Aranyosgyéres, Felvincz, Mezőmehes községekben és résztvett a Topánfalvi takarékpénztár, va-

lamint az Aranyosszéki takarékpénztár kövendi pénzüintézet alapításában. A takarékpénztár 1921. évben érdekközösségbe lépett a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbankkal és utóbbinak hathatós anyagi és erkölcsi támogatása mellett jelentékeny mértékben fejlődött. A takarékpénztár ezidőszertini vezérigazgatója Darkó Aladár, aki az 1900. évben lépett az intézet szolgálatába mint gyakoronok s azóta közmegelegedésre szolgálja a takarékpénztárt.

Tordai Egyesült Kisegítő Takarékpénztár R. T. Turda. Táviratcim: »Kisegítő«. Alapítási év 1866, alaptőke 5 millió lei, tartalék 3.400.000 lei, nyereség 1.072.464 lei. Vezérigazgató: dr Balogh Elek. Igazgatóság: dr Csutak K., id. Gegesi J., Kimpel A., Kovács A., Tóth O., Kimpel F., Miron K., Polonyi S., Tutsek F., Varga D., Weress F., id. Zalányi Gy.

Történeti fejlődés:

Ez a pénzüintézet több mint 60 éve áll fenn. Szerény kerektekből nőtte ki magát Erdély egyik legjobb nevű bankjává, mely mindenkor lépést tudott tartani a kor szellemével. A tordai piacon működő hat pénzüintézet bar érezte hatását, azonban régi biztos pozícióját sikerült megtartani. A tervbevett alaptőkeemelés végrehajtása után minden valószínűség szerint újabb erőteljes fejlődés fog következni. Dr Balogh Elek vezérigazgató nevéhez fűződik az intézet nagyarányu fejlődése.

Toroczkói Néptakarékpénztár R. T. Trăscău (jud. Turda-Arieş). Táviratcim: »Néptakarékpénztár«. Alapítási év 1897, alaptőke 35.000 lei, tartalék 50.000 lei, nyereség, 13.003 lei. Igazgató: Székely János.

„Toplițana“ Institut de Credit și Economii S. A. Toplița-Romana (jud. Mureș-Turda) Alapítási év 1927, alaptőke 1.250.000 lei.

Tövisi Takarékpénztár R. T. Teiuș (jud. Alba de jos). Táviratcim: »Takarékpenztár«. Alapítási év 1905, alaptőke 1 millió lei, tartalék 110.000 lei, nyereség 65.000 lei. Részvények száma 2000 drb á 50 lei névértékkel. Legutóbbi osztalék 22 százalék. Vezérigazgató: Löwe Béla. Igazgatóság: dr Müller Jenő elnök, Fried Lipót alelnök, Molnár Gyula, Fried Dávid, Löwe Béla, Szigeti Béla, dr Müller Zoltán. Kisbank lévén, a maga szűkös anyagi eszközei birtokában igyekezett megfelelni hivatásának. Löwe Béla vezérigazgató vezetése alatt a pénzüintézet zavartalanul működhetett.

Transsylvania Bank R. T. Cluj. Táviratcim: »Transsylvania-bank«. Alapítási év 1872, alaptőke 15 millió lei, tartalék 5.443.051, nyereség 1.918.190. Részvények száma 15 ezer drb á 1000 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 22 százalék. Ügyvezető alelnök: László Endre. Vezérigazgató: Borbély Kálmán. Igazgatóság: Balázs Ferenc praelátus-kanonok, elnök, Szász István birtokos, al-

elnök, dr Ötvös Lajos ügyvéd, Benke Béla nyug. altábornagy, dr Balázs András statusreferens, dr Inczédy Joksmann Ödön, a Magyar Párt alelnöke, dr Gabányi Imre ügyvéd, Miklós István kanonok, Tóth Balázs bankigazgató, László Endre ügyv. alelnök és Borbély Kálmán vezérigazgató. Fiókok: Gyulafehérvár, Ditró, Gyergyószentmiklós, Csikszereda, Csikszentmárton, Kézdivásárhely, Torda, Marosujvár. Kirendeltségek: Aranyosgyéres, Uzon, Maroshevíz.

Történeti fejlődés:

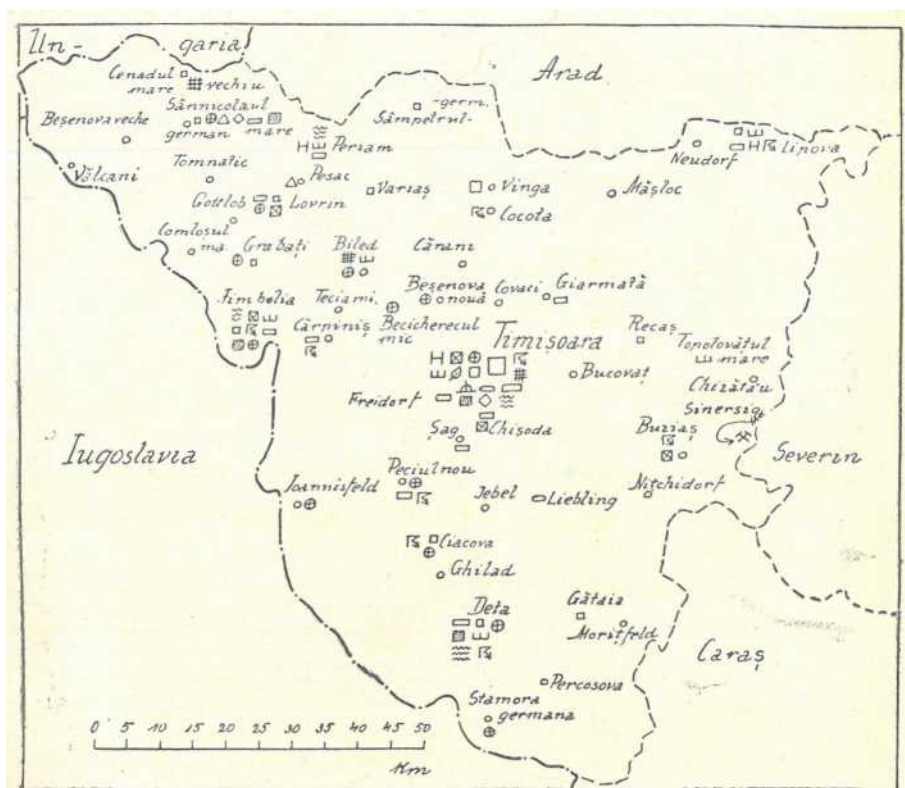
Alapított 1872-ben 50.000 korona alapítókével, melyet 1882-ben 100.000 koronára emelt, 1889-ben 200.000 koronára, 1904-ben 500.0000 koronára, 1914-ben pedig 1 millió koronára, 1922-ben 1 millió leire, 1924-ben 2 és fél millió leire, 1926-ban 5 millió leire és 1927-ben 10 millió leire. 1928. február hónapban fuzionált az Erdélyi Gazdasági Bankkal Cluj, székhelyét Kolozsvárra tevén át, egyesülés folytán az egyesült intézetnek saját tőkái 20 millió leit meghaladják, összes aktívái pedig 210 millió leit, míg a kezelése alatt álló takarékbetétek összege a 180 millió leit.

Borbély Kálmán 1884-ben Szentgotthardon született. Megalapítója és vezetője az Erdélyi Gazdasági Bank kolozsvári pénzüzetnek. Oroszlán része volt az intézetének a gyulafehérvári Transsylvania Bank rt-val való fúzió létrehozatalában. A legnagyobb

bodott intézetben is vezérigazgatói minőségben szerepel.

László Endre, született Szőkefalván, Kisküküllő vármegye, 1882. évb. Felsőkereskedelmi akadémiát végzett, A Transsylvania Bank vezérigazgatója, ügyvezető alelnöke. Erdélyi Rom. Kath. Státus igazgató tanácsosa, a Minerva Biztosító igazgatóságának és a Gazdák Biztosító r. t. felügyelőbizottságának tagja. Az erdélyi Katholikus Népszövetség pénztárnoka, az Erdélyi Bankszindikátus igazgatóságának tagja. 1906-ban mint a Somorjai Első Takarékpénztár ügyvezetője az intézetet reorganizálta, 1909-ben meghívott a Törökkanizsai Kerületi Takarékpénztárhoz ügyvezető igazgatónak és ez évben Budapesten a magyar pénzüzetek országos szövetségének égisze alatt alakult pénzüzeteti revisor testületnek tagja lett, s ennek megbízásából több magyar pénzüzetet revidiált a Pénzüzeteti központ megalakulásáig. Törökkanizsán létesítette az Áruforgalmi részvény társaságot és a Törökkanizsa, József-falva, Okereszturi villamossági részvénytársaságot, melynek hosszú időn keresztül 1920-ig ügyvezető alelnöke is volt. Szerbek által megszállott Jugoszláviából 1920. év őszén repatriált Erdélybe, amikor is egyidejűleg a Gyulafehérvári Takarékpénztár vezérigazgatójává hívták meg. Ezt az intézetet is teljesen átorganizálva és fejlesztve, hat évi működésével ezen intézetnek hét fiókintézetet létesített, melyek nagyjából a Székelyföldet hálózzák be. 1925-ik évben a gyulafehérvári takarékpénztár cégét gyulafehérvári székhellyel „Transsylvania Bank rt.” céggé változtatta és 1928 január hó 1-ével székhelyét már Kolozsvárra tette át és ezen időtől kezdve Erdély kulturális, kereskedelmi és ipari központjából vezeti a legnagyobb fiókhálózatot rendelkező pénzüzetet. László Endre egyénisége túlnötte az országos kereteket, neve ott szerepel a legkiválóbb vezető bankemberek sorában, ahol Bocsánczy, Hargittai, Szana nevei találhatók fel. Szakavatott munkássága biztosítja az intézet rohamos fejlődését.

Temesmegye iparvállalatainak és pénzintézeteinek térképe.

Egyetlen megyéje sincs az országnak, amely a főcentrumon (Timișoara) kívül annyi jelentékeny másodlagos ipari központot mutatna (Deta, Jimbolia, Sânnicolaul mare, Periam, stb). Csak két kis folt van üresen, északkeleten a benyuló Caraș—Severini hegyek, délnyugaton pedig ott, ahol a határ kedvezőtlen megvonása a fejlettebb központokat Jugoszláviának juttatta. Alapul a Brassómegyénél idézett művek szolgáltak.

Udvarhelymegyei Takarékpénztár R. T. Odorheiu. Táviratcim: »Megyeitakarék«. Alapítási év 1882, alaptőke 2 millió 500 ezer lei, tartalék 793.199 lei, nyereség 1,103.409. Részvények száma 25.000 drb á 100 lei névértékben. Osztalék 20 százalék. Fiókok: Cristur, Ocland. Praid. Vezérigazgató: Becsek Aladár. Igazgatóság: Biró Sándor, Bocsánzi László, dr Thoma, Cornea, dr Gönczy Gábor, Kovács Dénes, Rösler Károly, dr Sebesi János, Szombathfalvy Lajos, Szebeny Antal, Vajda Ferenc, dr Viski László. A bank egyik legrégebb bankja Erdélynek és általános bizalmat élvez, a vezetés elsőrangú kezekben van.

Ujaradi Takarékpénztár R. T. Aradul Nou (jud. Timiș-Torontal). Táviratcim: »Ujaraditakarék«. Alapítási év 1869, alaptőke 2,500.000 lei, tartalék 1,160.000 lei, nyereség 749.760 lei. Részvények száma 12.500 drb á 200 lei névértékkel. Legutóbbi osztalék 25 százalék. Igazgatók: dr Hemmen János, Netter Márton és Theis Miklós. Igazgatóság: Deutsch György, Friedrich Ferenc, Friedrich Ferenc ifj., Fuhrmann Mihály, Hartmann András, id. Hartmann András, Hartmann Ferenc, Hartmann Lipót, Jamnitzky János, Klug Boldizsár, Krebs Ignátz, Krebs Nándor, Morschl Ferenc, Plech Ádám, Schork Ernő, Weil Károly, Zircher Antal.

Fejlődési történet:

Az intézet 1869. évben 100

ezer forint alaptőkével, 1000 drb részvénnyel lett megalakítva, de részvényenként csak 40 forint lett befizetve. 1885. évben az ideiglenes 1000 drb elismervény be lett vonva és 3 darabért 1 darab 100 forintos teljesen befizetett részvény adatott ki. A még szükséges 20.000 forint a különleges tartalékból fedeztetett. 1891. évben 500 drb új részvény bocsátott ki 200 forint árfolyammal. Az így befolyt 100.000 forintból 50.000 forint az alaptőkére, 50.000 forint a tartalék-alapra iratott. 1910-ben 200.000 korona az alaptőkéhez csatoltatott és a régi 200 koronás részvény 400 koronás részvényre lett felemelve, továbbá 250 drb új 400 koronás részvény á 450 koronával lett kibocsátva miáltal az alaptőke 500.000 koronára emelkedett fel. 1920-ban lett 1750 darab részvény kibocsátva és pedig 1250 drb 500 koronás és 500 drb pedig 600 koronás árfolyammal, miáltal az alaptőke 1,200.000 koronára lett felemelve. 1927-ben további 9500 drb á 325 lei árfolyammal lett kibocsátva, ezáltal az alaptőke 2,500.000 leire emelkedett fel.

Ujszentannai Gazdasági és Iparbank R. T. Sântana-Nouă (jud. Arad). Táviratcim: »Industrialbank« Alapítási év 1912, alaptőke 3,000.000 lei, teljesen befizetve 2,650000 lei, tartalék 850.000 lei, nyereség 682.607 lei. Vezérigazgató: Lutz József. Részvények száma 5300 darab á 50 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 14 százalék.

Igazgatóság: Merkle Antal elnök, Hell Mihály, Heuberger Mihály, Suciú Traian, Schauer Vida, Schillinger Ferencz, Szentendrey Béla, Ujlaky István és Wiesemayer Károly. A fiatalabb pénzüntézetek közül ez a kis vidéki bank rohamos fejlődésével biztosította helyét a jól megalapozott bankok sorában. Részvénytőkéje ma 3 millió lei, mellyel módjában áll a vidék hiteligényeit a lehetőség keretein belül kielégíteni. Nagy szolgálatot tett ezen a téren és ezen szolgálat elismerésének jele az intézet iránt megnyilvánuló törhetetlen bizalom. Lutz vezérigazgató szakavatott munkája és agilitása erősen befolyásolta az elért kitűnő üzleteredményt.

Unio Bank R. T. Oradea. Táviratcim: »UnioBank«. Alapítási év 1920, alaptőke 2 millió lei, teljesen befizetve 1 millió lei, tartalék 65.000 lei, nyereség 6154 lei. Vezérigazgató: Rosinger Miklós. Igazgatóság: Dr Maior V., dr Ciacilan V.

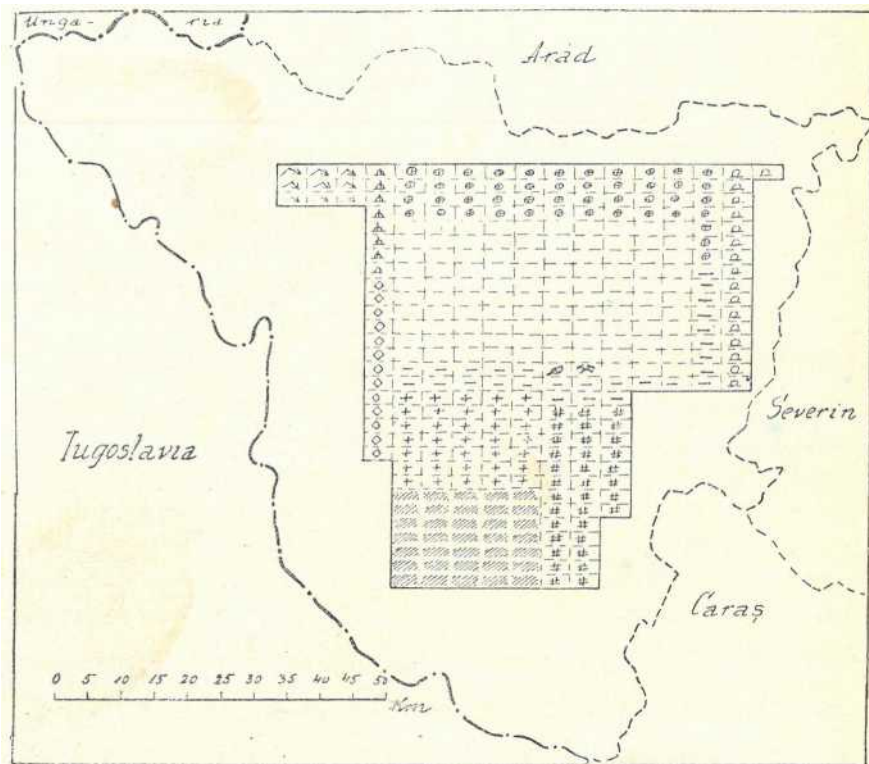
Történeti fejlődés:

1920-ban alakult 500 ezer lei befizetett alaptőkével. Működése főképpen valuta, deviza, vétel, eladás, elsőhelyi bekebelezett kölcsönök és kézizálog kölcsönök folyósítására, nemkülönben export finanszírozására szorítkozik. Most van szervezés alatt a nemzetközi uta-

zási és fürdőpropaganda osztálya. Az intézet nacionalizálva van és alaptőkéje 2 millió leire engedélyezve, melyből 1 millió ez idő szerint be van fizetve. Az intézet vezérigazgatója Rosinger Miklós, ki Oradean született, itt végezte középiskoláit és a jogot. Tizenhat éven keresztül az itteni Leszámitoló és Jelzálogbanknak volt főtisztviselője, legutóbbi beosztásában a jelzálogosztály vezetője. Széleskörű külföldi és helybeli közismertsége és összeköttetései predesztinálták jelenlegi pozíciójába. Az intézet ügyvezető igazgatója Rosinger Sándor, ki szintén Oradean született és a kereskedelmi akadémia elvégzése után Wienben és Fiumében volt hosszabb ideig kereskedelmi ismereteinek kibővítésére. Legutóbbi évekig, 1919-ig az Általános Takarékpénztár R. T. főtisztviselője. Rosinger Miklós vezérigazgatóval együtt nagyfoku tevékenységet fejtett ki az Unio bank R. T. megalapításában, mely intézetet 8 évi fennállása alatt reálisan fejlesztették.

Unio Bank és Kereskedelmi R. T. Arad. Táviratcim. »UnioBank. Alapítási év 1919. Alaptőke ötmillió lei. Tartalék 125.000 Nyeresség 1,231.043. Osztalék 16 százalék. Vezérigazgató Kalmár Endre. Igazgatóság: Bánhidy S., Szántó S., dr Midea S., Filotti Z., Spiro R. Alapítva lett 1919-ben mint »Lloyd« Váltóüzlet, 1926-ban alakult át részvénytársasággá.

Temes-Torontálmegye iparvállalatainak és pénzintézeteinek statisztikája.

A gazdag Bánát ipari és pénzügyi fejlettsége tükröződik a megyének csaknem egész területét elfoglaló grafikonban. Textilipar, élelmiszeripar, vas- és fémipar, faipar a legnagyobb egységsszámmal itt vannak képviselve.

A felhasznált statisztikai adatokat a pénzintézetekre nézve az Argus Almanach 1928. adataiból merítettük.

Vatra Institut de Credit și Economii S. A. Cluj. Távirat-cim »Vatra«. Alapítási év 1906, alaptőke 3 millió lei, tartalék: 858.595 lei, nyereség 230.631 lei, részvények száma és névértéke 15.000 darab á 200 lei, legutóbbi osztalék 12 százalék, a Banca Naționalától 900.000 lei hitelt élvez. Fiók: Mociu. Igazgató Ioan Dejenar. Igazgató-ság: dr Lawran German, Nudac Bogdan, dr Alexander Dragomir, Aurel Costea, Anton Mandeal, dr Victor Stanciu, Ionel Comșa, dr Ioan Rimcanu, dr Vasile Sava.

Vajdahunyadi Takarékpénztár Rt. Hunedoara. Távirat-cim »Hunedoareana«. Alapítási év 1885, alaptőke 900.000 lei, tartalék 350000 lei, nyereség 301.266 lei. Vezérigazgató Wachter József. Igazgató-ság: Schraml I, Poiana D, dr Strausz Á, Schalát B, Spörl G, Păcurar V, dr Cseh A, Wachter J.

Verespataki Takarékpénztár Rt. Roșia Montena (jud. Alba de jos). Vezérigazgató Ajtay Árpád.

»**Vlădeasă**« Hitelintézet és Takarékpénztár R. T. Huedin (jud. Cojocua). Távirat-cim. «Vlădeasă. Alapítási év 1895. Alaptőke hatmillió lei. Tartalék 4,963.580. Nyereség 2,980.737. Fiokok Hida, Ciachi-Gărbău, Jibou. Részvények száma 30.000 darab á 200 lei névértékben. Osztalék 20 százalék, a Banca Naționalától 3,500.000 lei hitelt élvez. Vezérigazgató: Bologna Valér. Igazgató-ság dr Tamasiu

Simon, dr Porutin Bálint, Marinkaș Mihály, Petran Emil, Bologna Valér, Gáll János, Pop Virgil, dr Gáll Gábor.

Év	Alaptőke	Betét	Tartalék
1920	400000	1709509	72153
1921	634445	2903734	149520
1922	1000000	4912302	217734
1923	1000000	5402503	248000
1924	2500000	6892753	800000
1925	2500000	13309536	1100000
1926	6000000	1998870	1588961
1927	6000000	28506372	1879120

Vingai Takarékpénztár R. T. Vinga (jud. Timis-Torontal.) Távirat-cim: »Takarékpénztár«. Alapítási év 1888, alaptőke 500 ezer lei, tartalék 240.150 lei, nyereség 146.724 lei. Részvények száma 2500 drb á 200 lei névértékben. Osztalék 15 százalék. Vezérigazgató: Klemann Sándor. Igazgató-ság: Vlossák Vardel elnök, dr Kleman János alelnök, dr Herberk Miklós ügyvéd, Csulyók Rafael kereskedő.

Fejlődési történet:

1888-ban alapítottott 100 ezer forint alaptökével, jelenleg 500 ezer lei, 2500 drb névre szóló részvényben. Az intézetet alapította Klemann Miklós. Scheffer Vilmos, Scheffer József, dr Darabonth János, Kis Lajos, Szathmáry Lajos 1888-ban. Az intézet vezérigazgatója Klemann Sándor, ki alapítása óta vezeti az intézetet. A mai helyzetét és fejlődését neki köszön-

heti az intézet, tanulmányait Temesvárott végezte.

Vorschussverein A. G. Oraştie (jud Hunadoara.) Táviratcim: »Vorschussverein«.

Alapítási év 1866, alaptőke 2 millió lei, tartalék 1 millió 200 ezer lei, nyereség 888.000 lei. Részvények száma 20 ezer db á 100 lei névértékben. Osztalék 20 százalék. Vezérigazgató: Hans Gräf. Igazgatóság: Dr Martini Ágost, dr Antoni Ede, Schunn Guido, Ottó Piringer, Schuleri Károly, Baumann Gustáv, dr Goika Lajos, Hans Seiler. Alapított 1866-ban mint szövetkezet.

Részvénytársasággá változott 1909-ben 2C0 ezer korona alaptőkével. Részvényfelemelés 1910-ben 400.000 koronára. Második emelés 1926-ban 2 millió lei.

»**Vulturul**« Institut de Credit şi Economiei S. A. Taşnad (jud. Sălaj) Távirati cím »Vulturul«. Alapítási év 1908, alaptőke 2 millió lei, tartalék 400.000 lei, nyereség 592.000 lei. Vezérigazgató: Cupşa Domitián. Részvények száma 4000 darab á 500 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 18 százalék. A Banca Naţionalatol 2,700.000 lei hitelt élvez. Igazgatóság: Oros Vasile, dr Aciu Alexandru, dr Popescu Teodor, Pustai Vasile, Filep Joan, Bălibanu Antoniu, Filep George, Nicluţa George.

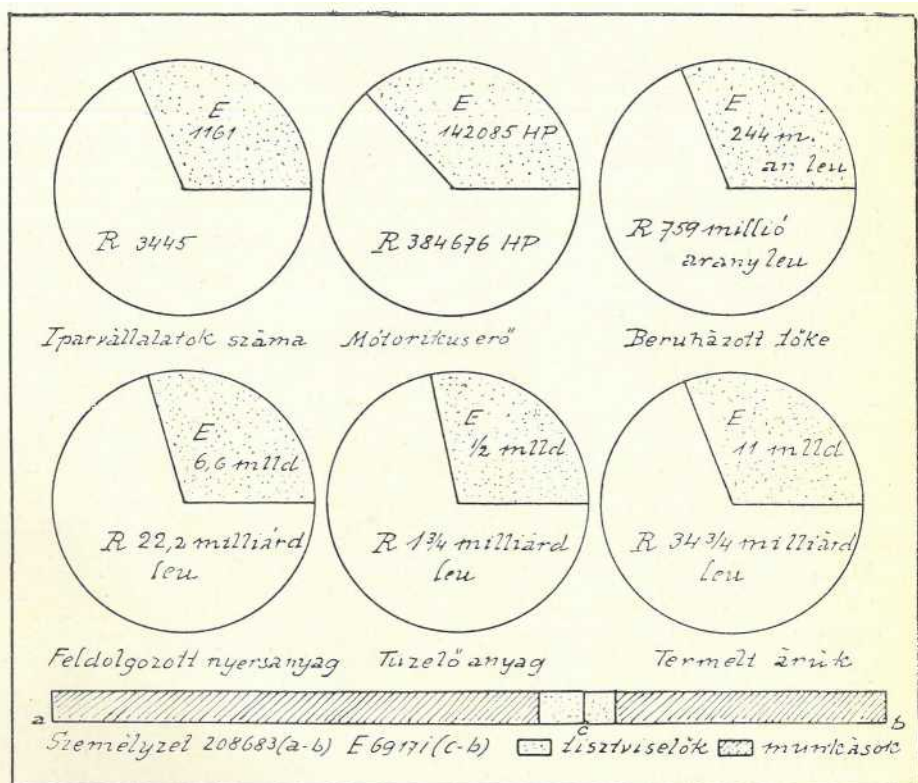
Fejlődési történet:

Alakult 1908-ban 100.000 korona alaptőkével, melyet 1913-ban 131.000 koronára, 1918-ban 200.000 koronára, 1920-ban 200 ezer leire, 1922-ben 400 ezer leire, 1923-ban 500 ezer leire, 1924-ben 1 millió leire míg 1926-ban 2 millió leire emelte fel.

»**Vulturul**« Institut de Credit şi Economiei S. A. Dicioşanmartin, Táviratcim »Vulturul« Alapítási év 1907, alaptőke 2,500.000 lei, tartalék 800.000 lei, nyereség 251.056 lei. Vezérigazgató: Maior Alexandru. Részvények száma 5000 darab á 500 lei névértékben. Legutóbbi osztalék 15 százalék. A Banca Naţionalatól 2 millió lei hitelt élvez. Igazgatóság: Victor G. Maior, dr Victor Macovei, Danilă Bailă, Gregoriu Şimon, Nicolae Frăncu, Joan Boia, dr Josif Boilă, Victor Muntean, Simion Moldovan. Az intézet 1907-ben alapított kisebb tőkével, mely tőkét az évek folyamán a szükséghez mérten állandóan emelt. E mai részvénytőkéje mellett több mint 16 millió leit forgalmaz és reális üzletelvei folytán összforgalmának jelentős emelkedése várható. A bank vezérigazgatója Maior Sándor született 1886 január 9-én Tiriman községben. Jogi felkészültsége és széles látköre méltán predestinálják arra a vezető szerepre, mit úgy gazdaságilag mint társadalmi téren betölt.

Erdély iparvállalatai viszonyítva az egész Romániához

A teljes körök jelentik az egész országot, a pontozott körcikkek Erdélyt és Bánátot. Figyelemreméltó, hogy Erdély kevesebb tüzelőanyaggal, viszonylag több motorikus erőt termel mint a többi részek, s kevesebb értékű nyersanyagból aránylag valamivel több árut. Viszont az alkalmazott személyzet száma aránylag nagyobb Erdélyben.
Dr Fred Sigerus idézett műve 90. l. nyomán.

Zalatnai Takarékpénztár Rt. Zlatna (jud. Alba de jos). Táviratcím: »Takarékpénztár«. Alapítási év 1890, alaptőke 45.000 lei. Igazgató Lőzing János. Igazgatóság: Schweiger Jenő elnök, Császár K, Fărcășau S, Tréger L, Ajtay L, Kollonics L.

Történeti fejlődés:

1870-ben alakult, mint Önszegélyző Egylet, ebből lett 1890-ben Takarékpénztár Rt. Alaptőkéje kezdetben 24.000 forint volt, de már 2 év múlva 30.000 forint és újabb 2 év múlva lett 90.000 korona, ez áll ma is. Tartalékalapjait két ízben elvesztette teljesen, a mostani egészen új. A részvényesek legnagyobbbrészt helybeli iparosok és kereskedők. Van az intézetnek a város főterén 394. szám alatt egy szép emeletes kőháza, amely a nyáron egyik előkelő román bank által 3 millió leire becsültetett, tehermentes.

Zetelakai Gazdasági Takaréketési R. T. Zetea (județul Odorhei). Táviratcím: »Gazdaságitakarék«. Alapítási év 1912, alaptőke 150 ezer lei, tartalék 152 ezer lei, nyereség 97.560 lei. Igazgató: Páll Albert. Igazgatóság: Máthé Sándor, Nagy Ferenc, Szalló Imre, Sándor József, Sebestyén Áron, Szabó Gábor, Szabó Lajos, Török Ignác, Szabó Dénes, Márton Lajos.

Fejlesztési történet:

1912. évben alakult 60 ezer korona tőkével, 1200 részvény á 50 korona névértékben. A

háboru alatt egész alaptőkéjét hadikölcsönbe jegyezte s így — elvesztette. 1925-ben az alaptőkét 150 ezer leire emelte.

Páll Albert igazgató Gyergyóalfaluban (Csikmegye) született. 1898-ban Gyergyóalfaluban hitelszövetkezetet alakított. Több évig volt a Gyergyóujfalui Takarékpénztár könyvelője. Háboru után Zetelakára került mint tanító, ahol 1924-beri a takarékpénztár igazgatójává választották, ahol az intézet fejlődését az alaptőke felemeltetésével elősegítette.

Zilahi Ipar és Gazdasági Bank R. T. Zalău (ezelőtt Középszolnokmegye Zilahi Takarékpénztár R. T.) Táviratcím: »Középszolnoki«. Alapítási év 1871. Alaptőke 8 millió lei, tartalék 2,560.000 lej, nyereség 1,771.000 lei. Részvények száma 10.000 darab 600 lei névértékben forgalomban, a többi kibocsátás alatt, osztlalék 20 százalék. Fiókok: Tasnad, Hida, Simleul-Silvanii. Vezérigazgató: Gaál Péter. Igazgatóság: Czell Lőrinc elnök, dr Kaizler Gy., dr Kincs M., Borsitzky T., Materny J., Träger A., Sántha Gy., Bécsér J., dr Góger L., Császár G.

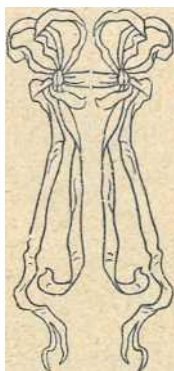
Fejlesztési történet:

A pénzüintézet 1870-ben alakult és csaknem hat évtizeden keresztül szolgálja a Szilágy-ság gazdasági érdekeit. Üzletköre folytonos fejlődésével biztosította helyét a vidéki jól megalapozott pénzüintézetek sorában. Fiókinézeteket alapított, ami által kihelyezési piacát szaporította. A mult évi üzleteredmény is igazolja ezen pénzüintézet helyes üzletpolitikáját és egyben megjelöli azt az

irányt is, melyen továbblépődése lehetőségessé válik. Az intézet vezérigazgatója méltán érdemel dicséretet sikeres munkájáért.

Zilahi Ipar és Gazdasági Bank R. T. Zaláu (jud. Sălaj). Táviratcim: »Iparbank«. Alapítási év 1891, alaptőke 2 millió lei, tartalék 114.503 lei, nyereség 527.790 lei. Vezérigazgató: dr Gheție Ioan. Igazgató Zilahi István. Igazgatóság: Jakabfi J., Z. Kiss E., dr Pop

Gh., dr Fuchs G., dr Pop J. A pénzüintézet 1891-ben alakult és a vidék ipar és gazdasági életének fellendítését tűzte ki célul. Olcsó és könnyen visszafizethető kölcsönök nyújtásával eme hivatásának a legnemesebb értelmében az intézet meg is felelt és innen az a kitünő hirnév, mit ez a bank a Szilágyságban élvez. Dr Gheție János vezérigazgató egyénisége a bank működésében jut kifejezésre.

Az Erdélyi Bankszindikátus vezetősége

1928. június 4-én.

I. IGAZGATÓSÁG.

Elnök:

Dr Gyárfás Elemér, szenátor.

Társelnökök:

Bocsánczy László	Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank
Ferenczy Gyula	Mezőgazdasági Bank, Kolozsvár
Hargitay Bertalan	Erdélyi Bank, Kolozsvár
Horváth Árpád	Nagyvárad Takarékpénztár

Alelnökök:

Barthos Béla	Brassói Népbank
Harmath Sándor	Marosvásárhelyi Takarékpénztár
Mina János	Kolozsvári Takarékpénztár
Szemere Miklós	Biharmegyei Takarékpénztár
Dr Vetzák Ede	Nagykárolyi Takarékpénztár

Igazgatósági tagok:

Dr Adorján Ármin	Nagyvárad Általános Takarékpénztár
Dr Balogh Elek	Egyesült Kisegítő Tptár, Torda
Becsek Aladár	Udvarhelymegyei Takarékpénztár
Bogdán Arthur	Háromszéki Takarékpénztár
Borbély Kálmán	Transsylvania Bank, Kolozsvár
Csáky György	Nagyszalontai Takarékpénztár
Darkó Aladár	Tordaaaranyosmegyei Takarékpénztár
Dr. Demetrovich Elek	Nagyvárad Agrár Takarékpénztár
Domokos Ernő	Kolozsvári Kereskedelmi Bank

Felszeghy Gyula	Közgazd. Bank, Dicsőszentmárton
Fodor József	Mezőgazdasági Bank, Kolozsvár
Fodor Emil	Hitelszövetkezetek Szövetsége
Dr Frieder Mór	Marosludasi Takarékpénztár
Gál Péter	Zilahi Takarékpénztár és Hitelbank
Gáspár Ede	Szatmári Hitelbank
Dr Heilper Lajos	Medgyesi Általános Tptár
Hollósi Andor	Erdélyi Bank, Kolozsvár
Horváth Pál	Alsófehérvármegyei Tptár
Jakab István	Kézdivásárhelyi Takarékpénztár
Kaufmann Jenő	Nagykárolyi Kereskedelmi Bank
László Endre	Transsylvania Bank, Kolozsvár
Liebl Ede	Ditrói Takarékpénztár
Mezey Ferenc	Tasnádi Takarékpénztár
Dr Miklóssy Viktor	Gyergyói Első Takarékpénztár
MoskovitsMenyhért	Nagykárolyi Önszegélyző Népbank
Nádas Lajos	Halmii Takarékpénztár
Dr Nagy Miklós	Bánffyhungyadi Népbank
Nemes Elek	Erdélyi Keresk. Bank, M.-vásárhely
Dr Popper Ákos	Egyesült Bank, Nagyvárad
Puskás István	Gyergyói Bank és Takarékpénztár
Réder Ferenc	Marosvásárhelyi Leszámitoló Bank
Steiner József	Szatmármegyei Takarékpénztár
Szigeti Béla	Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár
Dr Szöllösy János	Kolozsvári Közhasznu Takarékpénztár
Tunyoghy Lajos	Tenkei Takarékpénztár
Dr Wachsmann Ede	Bethleni Takarékpénztár

II. FELÜGYELŐBIZOTTSÁG.

Elnök:

Dr Ferenc József	Hitelszövetkezetek Szövetsége Kolozsvár
------------------	---

Tagok:

Bedő József	Erdővidéki Takarékpénztár, Barót
Kandel Kálmán	Tasnádi Keresk. és Iparbank
Klaermann Lajos	Közgazdasági Bank, Szilágysomlyó
Mischinger Miklós	Szászrégenvidéki Takarékpénztár

Mittelman Ármin	Marosvásárhelyi Takarékpénztár
Stoll László	Nagybányai Részvénytakarékpenztár
Dr Szemes Ferenc	Nagyvárad Takarékpénztár
Dr Teleky Jenő	Küküllői Takarékpénztár, Segesvár

III. FEGYELMI VÁLASZTMÁNY.

Elnök:

Dr Visky László	Kolozsvári Takarékpénztár
-----------------	---------------------------

Tagok:

Dr Cseh Sándor	Transsylyv. Bank csikszeredai fiókja
Dr Fekete Andor	Marosvásárhelyi Leszámitoló Bank
Dr Ferencz M. Zsigm.	Marosvásárhelyi Közhasznú Tptár
Dr Róth Hugó	Mezőgazdasági Bank, Kolozsvár
Stoll Béla	Nagybányai Részvénytakarékpenztár
Dr Várady ödön	Háztulajdonosok Bankja, Nagyvárad

IV. TISZTIKAR.

Pénztáros:

Székely Ödön	Kolozsvári Kereskedelmi Bank
--------------	------------------------------

Ellenőrök:

Babos Dániel	Mezőgazdasági Bank, Kolozsvár
Főszeghy Géza	Kolozsvári Közhasznú Takarékpénztár

Adóügyi előadó:

Dr Vajda Béla ügyvéd

V. REVIZOROK.

Bodor Bertalan	Kolozsvár (Kolozsvári Tptár)
Eröss Lajos	Kolozsvár (Mezőgazdasági Bank)
Felszeghy Gyula	Dicsőszentmárton
Mezey Ferenc	Tasnád
Mina János	Kolozsvár (Kolozsvári Tptár)
Dr Pusztay Kálmán	Kolozsvár (Kolozsvári Tptár)
Pletkovits József	Kolozsvár (Transsylvania Bank)
Szász Gyula	Nagyvárad (Biharmegyei Tptár)
Dr Szemes Ferenc	Nagyvárad (Nagyvárad Tptár)
Thurner Albert	Szatmár

**Az Erdélyi Bankszindikátus kebelébe tartozó
Bankok és Takarékpénztárak székhelyeinek és
fiókjainak betürendes névsora.**

Alsójára

Egyesült Kisegítő és Takarékpénztár Rt., Torda fiókja.

Alsószopor

Tasnádi Kereskedelmi és Iparbank Rt., Tasnád fiókja.

Apáca

Brassói Népbank Rt. fiókja.

Arad

Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. Kolozsvár fiókja.

Aranyosgyéres

Transylvania Bank Rt., Kolozsvár fiókja.

Balavásár

Közgazdasági Bank Rt., Dicsőszentmárton fiókja.

Balázsfalva

Balázsfalvi Takarékpénztár Rt.

Bardócz

Olasteleki Takarékpénztár Rt.

Barót

Baróti Takarékpénztár Rt.

Erdővidéki Takarékpénztár Rt.

Bánffyhungyad

Bánffyhungyadi Népbank Rt.

Kalotaszegi Takarékpénztár Rt.

Bethlen

Mezőgazdasági Népbank Rt.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt., Kolozsvár fiókja.

Beszterce

Marosvásárhelyi Takarékpénztár Rt. fiókja.

Bél

Tenkei Gazdasági Takarékpénztár Rt. fiókja.

Bihardiószeg

Bihardiószegi Takarékpénztár Rt.

Brassó

Brassói Népbank Rt.

Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt., Kolozsvár fiókja.

Csernátfalva

Hétfalusi Takarékpénztár Rt.

Csikszereda

Brassói Népbank Rt. fiókja.

Transsylvania Bank Rt., Kolozsvár fiókja.

Csikszépvíz

Szépvízi Első Takarékpénztár Rt.

Déva

Közgazdasági Bank Rt.

Dévai Takarékpénztár Rt.

Dés

Deési Hitelbank Rt.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt. fiókja.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt., Kolozsvár fiókja.

Dicsőszentmárton

Közgazdasági Bank Rt.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt. fiókja.

Erzsébetváros

Gazdasági és Iparbank Rt.

Megyesi Általános Takarékpénztár Rt. fiókja.

Erdőszentgyörgy

Közgazdasági Bank Rt., Dicsőszentmárton fiókja.

Élesd

Biharkörösvölgyi Takarékpénztár Rt.

Élesdi Bank Rt.

Érmihályfalva

Egyesült Érmihályfalvi Takarékpénztár és Érmelléki Hitelbank Rt.

Felsővisó

Felsővisói Központi Takarékpénztár Rt.

Fogaras

Fogarasi Takarékpénztár Rt.

Gyanta

Tenkei Takarékpénztár Rt. fiókja.

Gyergyóalfalu

Gyergyóalfalvi Takarékpénztár Rt.

Gyergyóditró

Ditrói Takarékpénztár Rt.

Transsylvania Bank Rt., Kolozsvár fiókja.

Gyergyószentmiklós

Gyergyói Bank és Takarékpénztár Rt.

Gyergyói Első Takarékpénztár Rt.

Transsylvania Bank Rt., Kolozsvár fiókja.

Gyulafehérvár

Transsylvania Bank Rt., Kolozsvár fiókja.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt. fiókja.

Halmi

Halmii Egyesült Bank Rt.

Halmii Takarékpénztár Rt.

Hátszeg

Ipar és Kereskedelmi Bank Rt.

Hétfalu

Brassói Népbank Rt. fiókja.

Hidalmás

Zilahi Takarékpénztár és Hitelbank Rt. fiókja.

Hosszaszó

Gazdasági Bank Rt.

Illyefalva

Háromszéki Tkpénztár Rt., Sepsiszentgyörgy fiókja.

Kézdivásárhely

Kézdivásárhelyi Takarékpénztár Rt.

Transsylvania Bank Rt., Kolozsvár fiókja.

Kolozsvár

Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt.

Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége.

Kolozsvári Kereskedelmi Bank Rt.
Kolozsvári Gazdák Hitelszövetkezete.
Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt.
Közhasznú Takarékpénztár Rt.
Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt.
Transsylvania Bank Rt.

Kőhalom

Brassói Népbank Rt. fiókja

Kövend

Aranyosszéki Takarékpénztár Rt.

Kraszna

Krasznai Takarékpénztár Rt.

Magyarigen

Magyarigeni Takarékpénztár Rt.

Magyarláros

Magyarlárosi Takarékpénztár Rt.

Marosillye

Kerületi Takarékpénztár Rt.

Maroshévíz

Transsylvania Bank Rt., Kolozsvár fiókja.

Marosludas

Marosludasi Takarékpénztár Rt.

Marosvásárhely

Erdélyi Kereskedelmi és Hitelbank Rt.

Közhasznú Takarékpénztár Rt.

Marosvásárhelyi Leszámitoló Bank Rt.

Marosvásárhelyi Takarékpénztár Rt.

Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt., Kolozsvár fiókja.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt. fiókja.

Marosujvár

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár Rt. fiókja.

Transsylvania Bank Rt. Kolozsvár fiókja.

Margitta

Margittai Takarékpénztár Rt.

Máramarossziget

Közgazdasági Bank Rt. (1928-ban kilépett.)

Medgyes

Medgyesi Általános Takarékpénztár Rt.

Mezőbánd

Mezőbánd és Vidéke Takarékpénztár Rt.

Mezőtelegd

Mezőtelegdvidéki Takarékpénztár Rt.

Mócs

Kolozsvári Kereskedelmi Bank Rt. fiókja.

Nagybánya

Nagybányai Részvénytakarékpénztár Rt.

Nagybányai Hitelbank Rt.

Nagyenyed

Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takpénztár Rt.

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár Rt.

Nagyilonda

Nagyilondai Takarékpénztár Rt.

Nagysomkut

Kővárvidéki Takarékpénztár Rt.

Nagyszalonta

Gazdasági Takarékpénztár Rt. Nagyszalontai Népbank Rt.

Nagyszalontai Takarékpénztár Rt.

Nagykároly

Nagykárolyi Kereskedelmi és Iparbank Rt.

Nagykárolyi Takarékpénztár Egyesület Rt.

Nagykárolyi Önszegélyző Népbank Rt.

Nagyszeben

Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. Kolozsvár fiókja.

Nagyvárad

Általános Takarékpénztár Rt.

Agrár Takarékpénztár Rt.

Biharmegyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank Rt.

Gazdasági Bank és Pénzváltó Rt.

Industria Bank R, T.

Egyesült Bank és Takarékpénztár Rt.

Nagyvárad Hitelbank Rt.

Nagyvárad Ipartestület Hitelszövetkezete.

Népszövetségi Hitelintézet Rt.

Nagyvárad Leszámitoló Bank Rt.

Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. Kolozsvár fiókja.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt. fiókja.

Nyárádszereda

Marosvásárhelyi Takarékpénztár Rt. fiókja

Parajd

Közgazdasági Bank Rt. Dicsőszentmárton fiókja.

Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. fiókja.

Radnót

Radnóti Takarékpénztár Rt. (1928-ban kilépett.)

Segesvár

Küküllői Takarékpénztár Rt.

Sepsiárkos

Sepsiárkosi Takarékpénztár Rt.

Sepsiszentgyörgy

Háromszéki Takarékpénztár Rt.

Szalárd

Szalárdvidéki Takarékpénztár Rt.

Szatmár

Szatmármegyei Takarékpénztár Rt.

Szatmári Hitelbank Rt.

Szamosujvár

Szamosujvári Hitelbank Rt.

Szamosujvári Iparbank Rt.

Szamosujvár—Kékes és Vidéke Tkptár R. T. (1928-ban
kilépett)

Szászváros

Szászvárosi Takarékpénztár Rt.

Szászrégen

Szászrégenvidéki Takaréék és Hitel Rt.

Szászrégeni Keresztény Hitelszövetkezet.

Marosvásárhelyi Takarékpénztár Rt. fiókja.

Marosvásárhelyi Leszámitoló Bank Rt. fiókja.

Székelykeresztur

Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. fiókja.

Székelyudvarhely

Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt.

Székelyhid

Érmelléki Takarékpénztár Rt.

Szilágycseh

Szilágycseh és Vidéke Takarékpénztár Rt.

Szilágysomlyó

Közgazdasági Bank Rt.
Zilahi Takarékpénztár és Hitelbank Rt.

Tasnád

Tasnádi Kereskedelmi és Iparbank Rt.
Tasnádi Takarékpénztár Egyesület Rt.
Zilahi Takarékpénztár és Hitelbank Rt. fiókja.

Teke

Szászrégenvidéki Takaréék és Hitel Rt. fiókja.

Tenke

Tenkei Gazdasági Takarékpénztár Rt.
Tenkei Takarékpénztár Rt.

Torda

Egyesült Kisegítő és Takarékpénztár Rt.
Tordaaranyosvármegyei Takarékpénztár Rt.
Transsylvania Bank Rt., Kolozsvár fiókja.
Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt., Kolozsvár fiókja.

Tövis

Tövisi Takarékpénztár Rt.

Uzon

Transsylvania Bank Rt., Kolozsvár fiókja.
Háromszéki Takarékpénztár Rt., S.-szentgyörgy fiókja.

Verespatak

Verespataki Takarékpénztár Rt.

Zalatna

Zalatnai Takarékpénztár Rt.

Zetelaka

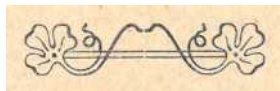
Zetelakai Gazdasági Takarékbetéti Rt.

Zilah

Zilahi Takarékpénztár és Hitelbank Rt.
Zilahi Ipar és Gazdasági Bank Rt.
Kolozsvári Kereskedelmi Bank Rt. fiókja.

Zsibó

Mezőgazdasági Bank és Takptár Rt., Kolozsvár fiókja.

Az Erdélyi Bankszindikátus kötelékébe tartozó Hitelszövetkezetek névsora

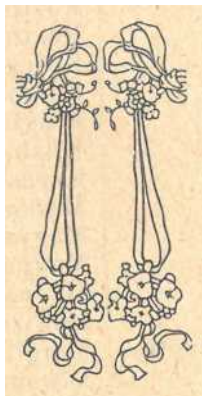
Alsójárai Hitelszövetkezet	Kászonaltizi Hitelszöv.
Alsórákosi «	Kisiratosi «
Alsófalvai «	Kolozsi «
Anti «	Kolozsvári «
Apai «	Kolozsvári Butorkészítők Hitelsz.
Aradgáji «	Kolozsvári gondoskodó «
Árpádi «	Köröndi Hitelszövetk.
Avasujvárosi «	Krasznai «
Bánffyhunyadi «	Krizbai «
Bereczki «	Kovácsnai «
Berettyószéplaki «	Máriaradnai «
Bihari «	Magyarfenesi «
Bihardiószegi «	Magyarkécsi «
Bodófalvai «	Magyarláposi «
Bozovicsi «	Magyarnemegyei Hitelszövetk.
Dévacsangótelepi Hitelszövetk.	Margittai «
Domokosi «	Máramarosszigeti «
Erdőfülei «	Marosujvári «
Etédi «	Micskei «
Érendrédi «	Nagyajtai «
Farkaslaki «	Nagyborosnyói «
Felsőrákosi «	Nagyenyedi «
Felsősfalvi «	Nagyernyei «
Fugyi-i «	Nagyszalontai «
Gátaljai «	Nagyzerindi «
Gélenzei «	Nyárádremetei «
Görgényszentimrei «	Nyárádszeredai «
Gyergyószentmiklósi «	Olaszteleki «
Gyergyótölgyesi «	Ombódi «
Ippi «	Oroszhegyi «
Homoródszentmártoni «	Papolczi «
Kárásztelki «	Paptamási «
Kápolnásfalusi «	Parajdi «

Pókakereszturi Hitelszövetk.

Pusztajlaki	«
Siménfalvi	«
Simonyifalvai	«
Sinfalvai	«
Szamoskrassói	«
Szapárfalvi	«
Szárzajtai	«
Székelyderzsi	«
Szentábrahámi	«
Szilágynagyfalui	«
Szilágysámsoni	«
Szilágyzoványi	«
Szovátai	«
Szőkefalvi	«

Torjai Hitelszövetk.

Tornyai	«
Toroczkószentgyörgyi Hitelsz.	
Torontálkeresztési	«
Turterebesi Hitelszövetk.	
Tusnádi	«
Türkösi	«
Várfalvai	«
Vargyasi	«
Vecseházai	«
Végvári	«
Várvölgyi	«
Ürmösi	«
Zilahi	«

II. RÉSZ

GYÁRIPAR
ÉS KERESKEDELEM

Ageco Általános Kereskedelmi R. T. Braşov. Şirul Inului 26, (A bukaresti »Ageco« fiókja.) Táviratcim: »Ageco«. Alapítási év 1921, alaptőke 25 millió lei, tartalék 6 millió lei, nyereség 4,178.365 lei. Igazgató: Mihailovici Ionel. Aligazgató: Katz I. Cégvezető: Hollender Sándor. Érdekeltségek Erdélyben: Textil nagyáruház Brasov-ban, amely a buhuşi, prejmeri és Schroll-féle textilgyárak lerakata. «Itag» Industria Textilă, »Ageco« kötött és szövöttáru-gyár, Braşov, Str. Lungă 80—82. »Vestis« Román Rt. szabókellékaruház, Braşov, Şirul Inului 26 és »Fibra« Rt. Ruhagyár, Braşov és Oradea.

Az Ageco Rt. igazgatója: *Ionel Mihalovici*, született 1889-ben Bucarestben. 1918—20. években Wien-ben volt önálló Áru- és Bankügynöksége. 1920-ban a Banca de Credit Român által alapított Ageco Rt. erdélyi központi lerakatának igazgatójává hívták meg, mely vállalatot az ő egyéni agilitásával fejlesztették ki Erdély legnagyobb textilipari üzletévé.

Katz József született 1896-ban Galaţi. 1914-ben önálló kereskedő és 1918-ban a megalakult Ageco Rt. Galaţi fiókjának tisztviselője, majd igazgatója. Az Ageco textil-üzleteinek Brassóban való központosításával 1926. évben Brassóba tette át működését.

Az Ageco Rt. Tricotag és textilgyárának igazgatója *Ing. Adolf Aigner*. Született Lodz 1890. A Lodzi kifejtett textilipar városban saját üzeme volt, majd Craiován a »Munca« textil-

gyárnak vezetője, 1927. évben az Ageco Rt. ujonan alapított brassói gyárának vezetésére hívták meg. A gyár modern üzembelhelyezésében jelentős szerepe van.

Ferenczy igazgató Temesváron fejt ki értékes működést az adminisztrációban és orgánizációban.

Aradi Kötő- Szövőgyár Rt. Arad. Alapítási év 1917, alaptőke 15 millió lei, tartalék 978.551 lei, nyereség 4,199.107 lei, osztalék 20 százalék. Vezérigazgató Rácz Gyula, aki egyben alapítója is a gyárnak. Románia egyik legnagyobb kötöttáru-gyára. Munkáslétszám 700—800-ig. Rácz Gyula vezérigazgató szaktudásával és szorgalmával a gyár további fejlődése biztosítva van. Kereskedelmi igazgató: Serbanescu N. Elnök: Goldis, volt miniszter.

Agroferra R T. Târgul-Mureş. Alapítási év 1928. Táviratcim »Agroferra«. Alaptőke hárommillió lei. 3000 darab részvény. Igazgató: Gáspár Ferenc, aki a vállalatot mintaszerűen vezeti és érdeme a vállalat igen szép eredményt felmutató működése. Gépraktár és műszaki nagykereskedés, amely műszaki cikkek, kőolajtermékek, kenőcsanyagok, lemez és öntöttvas, zománcedények, hajtószijak, mezőgazdasági gépek, motorok, harangok stb. nagyban és kicsiben való eladásával foglalkozik.

»Amylon« Burgonyaértékesítő és Keményítő Gyár Sibiu. Alaptőke tízmillió lei. A gyár

burgonyakeményítő készítésével foglalkozik. 109 munkást foglalkoztat. Nagy saját gyár-épületei és munkás lakásai vannak. Vezérigazgató Dendorfer Friedr. Adolf. A gyár a Hermanstädter Bodenkreditanstalt érdekkörébe tartozik.

Ambrozi-Fischer és Társai Faiskolák és szőlőoltványtelepek R. T. Aiud. Táviratcim »Ambrozico«. Alapítási év 1900, alaptőke 3 millió lei, tartalék 1,013.048 lei, nyereség 646.166 lei, 600 darab részvény, osztalék 13-5 százalék. Vezérigazgató Gartner Sámuel. Igazgatóság: Ifj. Ambrozi Mihály elnök, dr. Ambrozi Alfréd, Fischer Adolf, Gartner Sámuel, Török Ferenc. A vállalat 1900-ban alakult, mint betéti társaság, 1921-ben részvénytársasággá alakult át. 200 holdon termel szőlőoltványokat, alanyvesszőket, gyümölcsfákat, diszfákat, bokrokat Munkáslétszám: 50—300-ig.

»**Acida**« vegyigyár, Oradea. Alapítási év 1924. Tulajdonosok: Ullmann István és dr. Silbermann Jenő okl. mérnök.

Adler & Schönbach »Special* kalapgyár Timișoara. Alapítási év 1919. Modern gőz- és villan gépekkel felszerelve. 50 munkást foglalkoztat.

»**Autocommerc**ie« autó, motorkerékpár és alkatrészek vállalat, Oradea. Alapítási év 1926. Tulajdonos ifj. Krausz Samu és Krausz Lajos, mindketten képzett, fiatal kereskedők, akik előbb külföldön vé-

geztek beható tanulmányokat a szakmában, hogy azt itthon értékesítsék. Autók, motorkerékpárok elsődrendű gyártmányait tartják raktáron, melyek minőségéért garantálnak is. Képzettségük, agilitásuk és szolid üzleti elveik biztosítják ezen fiatal vállalat jövőbeni fejlődését.

Állami Gyufagyár R. M. S. Timișoara. 350 munkás, 120 H. P. Telefon 19—59.

Auspitz Adolf nyomda, Lugoj. Tulajdonos: Schlesinger József. Nyomdatermékei gondal és szaktudással vannak kiállítva.

Aradi Hirlap Lapkiadó vállalat, Arad. Alapítási év 1917, táviratcim »Hirlap Arad«, alaptőke 100.000 lei. Érdekeltségei: Erdélyi Hirlap politikai napilap, Arad. Aradi Hirlap nyomdatársaság, Arad. Az Erdélyi Hirlap megindulása óta a magyar kisebbség érdekében küzd és az erdélyi magyarság mind nagyobb számban tömörül előfizetőinek táborába.

Az Erdélyi Hirlap főszerkesztője Zima Tibor volt országgyűlési képviselő. Felelős szerkesztő: Major Béla. Igazgató: Kovács Imre. Az Erdélyi Hirlap előállításával foglalkozó munkások száma: Intellektuel 14 szakk munkás 14, munkás 28.

Zima Tibor az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara nyug. főtítkára, volt országgyűlési képviselő, az Erdélyi Hitelbank ri. Arad igazgatósági tagja, az Ipartestületek országos szövetségének elnöke. Több aradi

jóteköny egyesület elnöke illetőleg tagja. Értékes közéleti tevékenysége közismert.

A. E. G. Általános Villamos-sági Rt. Táviratcím »Electron«. Allgemeine Electricitaets Gesellschaft Berlin és A. E. G. Uniön, Wien vállalatok romániai érdekeltségének brassói ügyvezetője Grünfeld Béla mérnök, temesvári igazgató Dénes mérnök

»**Aurora**« étergyár és vegyipari rt. Oradea. Alapítási év 1906. Gyártja a következő vegyitermékeket: aether sulfuricus, aether acetikus, chloroform, collodium, aetherikus olajakat és esszencek, keserűs, stb. Exportál a nyugati és balkáni államokba.

»**Archimedes**« Román Mérleg- és Gépgyár, vas- és fémöntöde, Cluj. Str. Gl. Poetaş 19—21. és Str. Maclarilor 2. sz. Alapítási év 1921, távirati cím »Archimedes« alaptőke 2 millió lei, tartalék 52.250 lei. Ügyvezető igazgató: Balázs Sándor. Különböző mérlegek és sulyok gyártására, öntvények készítésére és azok megmunkálására berendezve.

Adler Hermann Bórgyár, Timişioară. Alapítási év 1918. Tulajdonos Adler Hermann. Érdeme, hogy a vállalat bonitása és jó gyártmányai folytán úgy a kül- mint a belföldi piacon a legjobb hírnévnek örvend. A vállalat mint kisüzem alakult, de ma már Románia legtekintélyesebb bórgyárai közé tartozik és román királyi udvari szállítói címet visel. Tulajdo-

nos értékes támogatásra talált nagy munkája végzésében, Ország S., Brettner B. és Ausländer L. főtisztviselőknél, akik szintén fáradtságot nem ismerve vették ki részüket a vállalat kifejlesztésének munkájában. A gyár ma már 25 nagy géppel és 100 munkással dolgozik. Gyártmányai: »Astoria« védjegyű speciális chrom-chevrettek, valamint színes és fekete chrombélések, amelyek kiváló minőségük folytán versenyeznek a legfinomabb gyártmányokkal is. Külön konfekció osztálya van. Gyártmányainak tekintélyes részét a hadseregnek és a balkáni államoknak szállítja.

Aszódi Mihály fűszerüzlet Oradea. Cégtulajdonos Aszódi Mihály, aki üzlete megalapításakor kizárólag cukorka kereskedéssel, trieszti kávé és tea behozatallal foglalkozott, néhány év alatt szorgalmával és szakértelmével olyan lendületet adott üzletének, mely csaknem páratlan a nagyváradi kereskedelmi életben. Az üzlet forgalma olyan növekedést ért el, hogy a Sas-palota megnagyobított helyiségébe költözött, ahol óriási raktárt rendezett be. Megbízható, korekt alapon vezetett üzletét és így természetes, hogy kiterjedt vevőköre van. A modern kereskedelmi szellemet képviseli Aszódi Mihály Nagyváradon és ennek köszönheti sikerét.

Aradana Kereskedelmi és Iparvállalat Arad. Spitz testvérek. Érdekközösségben a Banca Româneascăval. Jelenlegi tulaj-

donosok 1923. évben vásárolták meg a Jugoslavia Banktól a Halmágyi erdőüzemet, amelynek kitermelésével foglalkoznak. Saját iparvasutjuk van. Több száz munkást foglalkoztat.

Általános Kereskedelmi Rt. Braşov, Fekete-u. 62 I. Alapítási év 1919, alaptőke 5 millió lei, tartalék 1,657.965 lei, nyereség 820.847 lei, 10 ezer drb részvény, osztalék 12 százalék. Ügyvezető igazgató dr Debreczy Béla. Igazgatóság: Dr Ferenczy Géza elnök, dr Benedek Zoltán, Éder János, Kolumban Sándor. Porr Emil, Seethal Ferenc, dr Szele Béla, Arzenie Olaicu, Zathureczky Kálmán. Üzemek: Áruüzlet Barót. Ásványüzem Előpatak. Tüzfatermelés Apáca. Faapritó Braşov. A vállalat 1919-ben alakult, 500.000 lei (1 millió korona) alaptökével. Az alaptőke 1921-ben 1 millió leire, 1923-ban 1 millió 500 ezer leire, 1925-ben 5 millió leire emeltetett. Az előpataki ásványvíz-üzem termelése 1,200.000 palack. Munkáslétszám 20—32. Fatermelés évi 1000 waggon, cca 600 waggont a brassói faapritó forgalmaz.

Dr *Debreczy Béla* igazgató született a háromszékmegyei Szentkatolna községben 1879. évben. Egyetemi és ügyvédi képesítést elvégezve, gyakorló ügyvéd volt Nagyajta községben és háboru után megalapítva Barót községben az Általános Kereskedelmi R. T.-ot s annak ügyvezető igazgatója lett és személyéhez fűződik a vállalatnak kifejlesztése, ipar-

telepeinek kiépítése és a társaságnak Brassó székhelyre való áthelyezésével a vállalatnak jelentős gazdasági tényezővé való emelése. Az Előpataki ásványvízforrás kezelésénekek kiépítése az ő érdeme.

Aragonit-művek Rt. Târgul-Mures. Táviratcim: »Aragonit«. Alapítási év 1923, alaptőke 1 millió lei, nyereség 56.000 lei. 5000 drb részvény. Igazgató: Vass Jenő, aki a vállalatot kiváló szaktudással, egyéni rátermettséggel és fáradhatatlan munkával vezeti. Az ő érdeme az üzem igen eredményes működése és állandó fejlődése. Igazgatóság: Dr Tischler Márton, Vass Jenő, Bürger Dezső, Bürger György, Turi Zoltán, Tischler Lajos. 45 munkással dolgozik, állandóan fejlődik. Vass Jenőnek ma már külföldön is a legjobb neve van.

»**Alfa**« géptömítő anyaggyár Oradea. Alapítási év 1923. Tulajdonos: Mándi Pál okl. mérnök. Gyárt mindennemű géptömést asbestből, kenderből és papírfonalból. Motorikus berendezés 5 HP, 9 drb furógép, 10 munkás. Investált tőke 1 millió lei. Nyersanyagot külföldről szerzi be, elad egész Románia területére.

Andrényi Károly és Fiai Arad. Alapítási év 1836. Üzlete és hatalmas áruraktára saját épületében van elhelyezve. Az ország legnagyobb és legelső vasüzlete, kiterjedt üzletkörrel. A cég vezetője báró Andrényi Lajos, az Aradcsa-

nádi Takarékpénztár Rt. igazgatósági tagja.

»**Aurora**« Nyomda és Papirkereskedés, Gherla. Alapítási év 1881. Törvényszéki legbejegyezve 1895-ben. Alapította Todoran A. Jelenlegi tulajdonosa Todoran Miklós, akinek vezetése alatt az üzlet erősen fejlődik.

Ancora Romana Acélkábelgyár Rt. Székhely Bukarest, gyártelep Brassó-Bertalan, Alapítási év 1924, alaptőke 20 millió 500.000 lei. Vezérigazgató Filip Lustgarten, Bukarest. A Bécs melletti Sankt Egid Stallwerke és a Boehler acélművek romániai érdekeltsége.

»**Aurum**« Bányarészvénytársaság, Cluj. Táviratcim: »Aurum«. Alapítási év 1921, alaptőke 5 millió lei. Legutóbbi üzletéve veszteséggel zárult. Vezérigazgató Plander V.

Autó-Mechanica Rt. Cluj. Táv.-cim »Automecanica«. Alapítási év 1920, alaptőke 1 millió lei, tartalék 1,840.058 lei. Legutóbbi üzletéve veszteséggel zárult. Ügyvezetőigazgató dr G. Creanga.

Áruforgalmi Rt. Timișoara. Alapítási év 1908, alaptőke 1 millió lei, tartalék 330.000 lei, 1000 darab részvény. Vezérigazgató Klein Bernát. Igazgatóság: Balassa Tivadar, Berger Manó, Pál Dezső, Cornél Rujuka, dr Hajdu Frigyes jogtanácsos.

Ascher Testvérek, Brașov. Női divat és szőnyeg nagy-

áruház. Alapítási év 1906. Egyedüli tulajdonos Ascher Henrik.

Aczél Sándor szalonna és zsirnagykereskedés, Oradea. Alapítási év 1909. Foglalkozik szalonna, disznózsir, füstölt és paprikás szalonnának nagyban való eladásával. A szakmában első helyet foglal el. Nagy ipari vállalatok, bányák és fűrésztelepek stb. számára szállít.

Albina Közraktári és Kereskedelmi Rt., Cluj, Piața Gării. Alapítási év 1920, alaptőke 6 millió lei, tartalék 929.008 lei, nyereség 1,533.148. Vezérigazgató Pop Sever.

Aradi Butorkészítő Iparosok Szövetkezete, Arad. Alapítási év 1905. alaptőke 800.000 lei, Elnökigazgató Hann Alajos, ügyvezetőigazgató Boncz Emil. Igazgatóságának tagjai: az Aradi butoripar reprezentánsai. Kizárólag a szövetkezet tagjainak gyártmányait tartja raktáron és árusítja. A vállalat szépen működik, nagy forgalmu s előkelő vevőkörrel rendelkezik.

Aronsohn H. & Co. Szállítási, elvámolási, beraktározási és menetjegyiroda vállalat, Brașov. Táviratcim: »Aronsohn« Alapítási év 1830. Közkereseti társaság. Tulajdonosok: Aronsohn Rudolf, Aronsohn Arnold és Gross Gyula. Vállalati igazgató: Füredi Miksa. Cégvezető: dr Kovács István.

Arad-Brad Ipari Rt. Arad, B-dul Regele Ferdinand 4. Alapítási év 1876, alaptőke 17,105.700 lei. 171.057 darab

részvény. Osztalék 10 százalék. Vezérigazgató: Cristea Niculescu. Igazgatóság: Mocsonyi Antal elnök, dr. Bogdan Virgil alelnök, C. Roileanu mérnök delegált igazgató. Cementgyár: Gurahont. Kőbánya üzem: Sebiş, Erdőüzem: Vaţa de Jos. A részvénytársaság 1876-ban alakult mint vasutészvénytársaság. Vasutvonal a trianoni békével Magyarországra és Romániára jutott. A vasútüzemet 1923-ban Romániában az állam megváltotta. Magyarországon átvette városi vasut részv. társ. Cementgyár foglalkoztat 250 munkást, termel évi 1200 I. portland cementet. A kőbánya évi 5—6000 w. követ termel. A kavicsbánya 4—5000 w. kavicsot állít. Előbbi 80—100 munkással, utóbbi 40—50-el dolgozik. Az alváczi erdőüzem évek óta szünetel.

„**Astra**” Rt. cipőgyár Timişoara. Készít kereskedelmi és luxus cipőket. A Timişiana bank érdekeltsége.

Aquila Româna Rt., benzin és petroleum nagykereskedés, Cluj. Alapítóké 5 millió lei, tartalék 315.614 lei, nyereség 882 ezer 539 lei. Igazgató: Adler Sámuel.

„**Automobilia**” autókereskedelmi cég, Oradea. Alapítási év 1928, tulajdonos: Balogh Leo Lajos. Képviseli az Essex, Opel és Magosix autógyárakat.

Balogh Leo Lajos Nagyvárad kereskedelmi életében élénk részt vett ezen cég megalapítása előtt is. Az ő nevéhez fűződik az »Economia« ipari és

kereskedelmi vállalat megalapítása, mely vezetése alatt — főként az általa megtemtett külföldi kapcsolatai révén — a gépkereskedelem jelentős tényezőjévé fejlesztett. Új alapítása agitálásának ékes bizonyossága. Kitűnő autógyártmányok képviselését sikerült megszereznie és az autosalonjában felállított típusok a legkényesebb ízlést is kielégítik.

«**Astra**» Első Román Vaggon és Motorgyár Rt. Arad. Weitzer János Gép- és Wagonygyár Rt. és a »Mata« Motorgyár fuziója útján alakult. Alapítóké kétszázmillió lei. Vezérigazgató Schapira M. N. Gyártmányai: gépek és géprészek az összes ipari ágak részére. Vastartányok, vasépítkezések (gyárak részére) vasoszlopok, vashidak, gőzkazánok, egyéb kazánok, nyersolaj, benzin és petroleumtartánykocsik, teherkocsik minden nyomtávban, vagonok erdő és iparvállalatok részére, személykocsik, vagonalkatrészek, vas- és bronzöntvények, kamionok, automobilonok, benzomotorok stb. A gyár saját gyártelepén a legmodernebbül van berendezve. Cca 3000 munkással dolgoznak. Képviselői vannak Románia minden nagyobb városában. Molnár igazgató Bukarestben fejt ki értékes működést, Vigyázó igazgató pedig Aradon vezeti a gyárat.

Arborele Române Fakeresk. Rt. Oradea. Alapítási év 1925. Alapítóké nyolcmillió lei. Igazgató Sugár Sándor. A Timişiana Bank érdekeltsége.

»**Astra-Mill**« Boriték és Papirkonfekciógyár Rt. Braşov. Alapítási év 1924. Alaptőke négy millió lei. Igazgató Fischer Sámuel, A vállalat 1928 júniusában a Spitz Albert és Testvérek utódai textil és rövidáru engros brassói cég érdekeltségébe ment át.

»**Astra**« Kalaptompgyár Şebeş-Alba. A vállalatot 1924-ben Slamar Károly alapította. Mint-hogy az alapító kitűnő szakismerettel bír, agilitásával sikerült a gyárat annyira fellendíteni, úgy, hogy ma egész Romániában kiterjedt piaca van. Csupán kalaptompok előállításával foglalkozik, mely tompokat a kalapgyárak modern kalapokká alakítanak át. Motorikus erő 24 H. P., munkások száma 25.

»**Aluminia**« Fémbánya és Ipari Rt. Bratca. Alapítási év 1917. Alaptőke hatmillió lei. Vezérigazgató Zentner N.

»**Atlanta**» S. A. textilgyár Rt. Timişoara. A Temesvári Leszámitoló Bank érdekeltsége. Igazgató: Grünberger N.

Andriska & Rosenbaum autókereskedelmi vállalat. Oradea. Alapítási év 1919. Tulajdonos: Andriska Kálmán és Rosenbaum Simon. A cég képviseli a Ford automobilgyárat, gépjávitó műhelyében szakszerű javításokat végez. A cégtulajdonosok elsőrendű szakemberek, akik elsők voltak a piacon.

Aradi Vasipari Rt. Arad. Alapítási év 1904, alaptőke 1 millió lei. Vezérigazgató: Ge-

deon János. Igazgatósága: Böhm János, Burza Cornél, Trimitianu Traian, Zima Tibor, Zádor Imre. Gyártmányai: gépöntvények, bronz- és fémöntvények, malomhenger rovatkolás. Több külföldi képvisellete és bizományi raktára van.

»**Arboria**» Erdélyi Erdő- és Faipar Rt. Cluj. Alapítási év 1923, alaptőke 3 millió lei, tartalék 186.217 lei, nyereség 163.253 lei. Vezérigazgató: dr Cosma Ioan.

Aradi fűrésztelep Rt. Pecica. Alapítási év 1914. Igazgató: Weisz Pál. 2 fűrészkeret és egy vámórló malom. 40—60 munkás. Weisz Pál igazgató kiváló szaktudással vezeti az üzemeket.

Arbor Furnér és Fakereskedelmi Társaság Arad. A cég mint betéti társaság szerepel. Tulajdonosok: Hacker Ernő és Zalán Ernő régi kiváló szakemberek. A cég a Prochaska féle furnérgyár aradi fiókjából alakult át 1927-ben. Az Arbor-cég Erdély egyik legnagyobb furnérvállalata és képviseli Románia egész területére a Budapesti Fatermelő és Fakereskedelmi Rt.-ot.

Aradmegyei Mezőgazdasági Kamara. 1925. óta év működik. Ügyvezető igazgató: Popescu N., mezőgazdasági mérnök, I. oszt, felügyelő. Titkár: Crisan Demeter. A kamara áldásos tevékenységet fejt ki fennállása óta és hathatósan támogatta a körzetébe tartozó terület mezőgazdaságát, min-

dent elkövetve annak fejlesztése érdekében. 85 mezőgazdasági kísérleti telepet, 45 vegyészeti állomást, 5 faiskolát és több magnemesítő, gabona és terményvizsgáló állomást létesített. Mezőgazdasági gépet importált. Kamatmentes kölcsönöket nyújtott a községeknek, tenyészállatok beszerzésére. Nagyarányú akciót indított az állatbetegségek leküzdésére és ebből a célból nagy mennyiségű gyógyszert bocsátott mérsékelt áron a községek rendelkezésére. A kamara ügyvezető igazgatóját és titkárát kell megemlitenünk mint olyanokat, akik nagy szakismerettel és fáradhatatlan munkával vettek részt a Kamara fejlesztésében.

»**Astra**« textiláru és kendő export-import Timișoara. Alapítási év 1920. Alapító: Szende Frigyes. Kizárólag angróban dolgozik. Évi forgalom 30—40 millió lei.

»**Andre**« illatszergyár Rt. Oradea. Alapítási év 1927. R. tőke 2 millió lei. Igazgatók: Beck Emil és Kálmán Andor okl. mérnök. A vállalat a nagyváradi Léderer és Kálmán szeszgyár affiliált vállalata, mely francia mintára rendezte be üzemét. Kálmán Andor okl. mérnök, a szakmát külföldön tanulmányozta és teljesen el-sajátította a francia parfümök és kölni vizek gyártási módját. Előállított cikkei kitűnő minőségüknel, valamint áraiknál fogva bátran felveszik a versenyt hasonló külföldi gyártmányokkal.

Alcalay Testvérek bőrnagykereskedés Arad. Táviratcim: »Alcalay«. Alapítási év 1920. Tulajdonosai: Schwartz Ármin, Guttman Aladár és Schwartz Imre.

»**Anker**« vegyigyár, Oradea. Alapítási év 1927. Tulajdonos Held Andrei.

Aradi Textilipar Rt. Arad. Alapítási év 1909, alaptőke 27 millió 150 ezer lei, nyereség 9,654.417 lei, osztalék 7 százalék. A gyár Románia legnagyobb textilgyára. 20.000 pamutfonóorsóval és 1400 szövőszékkel dolgozik. Rendelkezik vászonfehérítővel, kikészítő és festődével, fonalfehérítővel és fonalfestődével. Ujabban műselyem szövődéje is van. Gyárt mindenfajta nyers, fehérített, tarkán szőtt és nyomott árut. Évi termelés 20 millió méter. A gyárnak lerakatai vannak Aradon kívül: Oradea, Brașov, Cluj, Craiova és Timișoara városokban. A gyárat Lóránt Emánuel alapította 1909-ben, aki kereskedelmi akadémiai tanulmányainak elvégzése után Németországban és Franciaországban tanulmányozva a textilipart, fenti vállalatot létesítette. A vállalat fejlődése neki köszönhető. Szorgalmával és kiváló szaktudásával ma már az Aradi Textil gyár a legjobb márka a textil iparban. Kiváló munkatársa Kleinhändler Ábris ügyvezető igazgató, aki 1913 óta van a részvénytársaság szolgálatában és azóta a gyár fejlődésében nagy érdemeket szerzett. A részvénytársaság

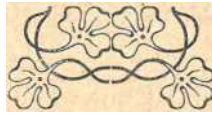
elnöke Báró Neuman Károly, Arad.

Aradi faipari vállalat, Czeiler, Kornis & Co. Arad. Alapítási év 1920, tulajdonosok: Kornis Ödön. Izidor és Ármin. Gyártmányai: épületfa, parkett és egyéb asztalos áru. Magyarországi képvisellete: Kornis testvérek Budapest. 5 keretes gőzfűrész. 200 munkást foglalkoztat.

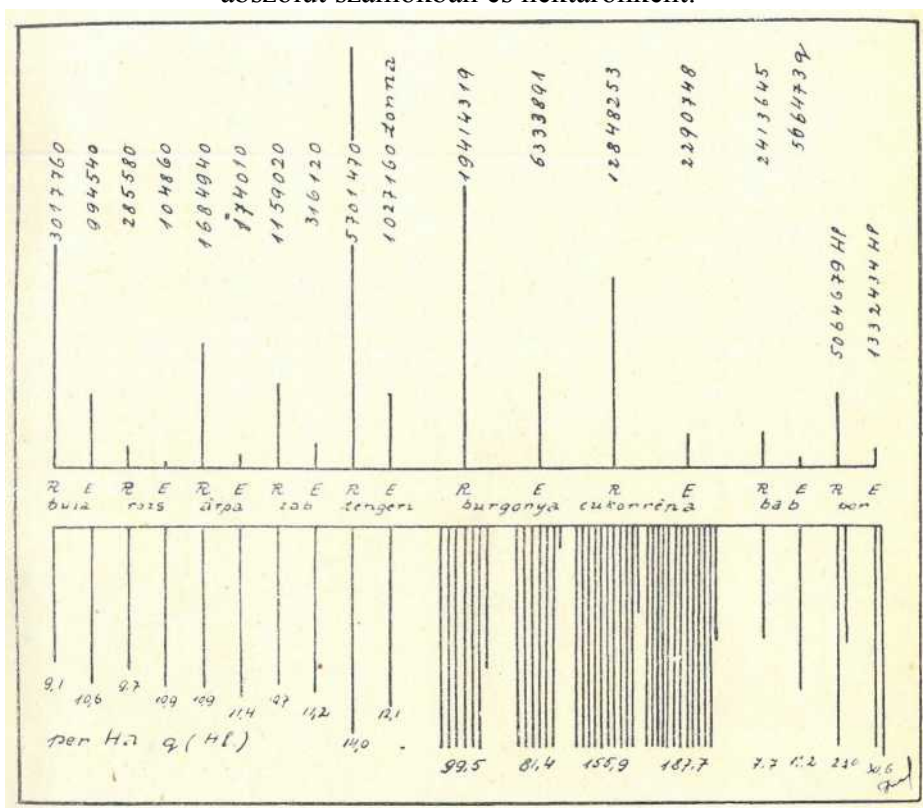
Aradi Termény és Áruraktár Rt., Arad. Alapítási év 1910, táviratcím »Magazia Producte« alaptőke 250.000 lei (1927 év veszteség) 1000 darab részvény. Igazgatóság: Kintzig János el-

nök, dr Moldovan Silvius, dr Köpf János, Takácsy Miklós, Báró Andrényi Lajos. 1910-ben az Aradi Ipar és Népbank alapította. Üzletkör: Gabona és termények beraktározása, kezelése, azokra előleg folyósítása. 7 emeletes legmodernebbül felszerelt raktárház, elevátorokkal, tisztító berendezésekkel. 80 HP nyersolajmotor az üzem céljaira. Saját iparvágány.

„**Atlantic**” film kereskedelmi vállalat, Oradea. Filmkölcsönzéssel foglalkozik. Igazgató: Rein Jenő. Az Apolló és Atlantic mozgókát a vállalat érdekeltségei közé tartoznak.

A főbb termények terméseredményei
abszolút számokban és hektáronként.

R = Össz-Románia, E — Erdély (és Bánát).

Dr Fred Sigerus idézett műve alapján.

(47., 48. oldal) 1926. évi adatok.

Szemben a ténnyel, hogy Erdély és Bánát termelése aránylag csekély, (nem éri el az össztermelés egyharmadát, v. ö. a történelmi felosztás grafikonjával) áll az a jelenség, hogy Erdély mezőgazdasága legtöbb művelési ágban kedvezőbb eredményeket ér el.

»Bega« Gőzmalom R. T. Temesvár, IV., Str. Gării 14. Táv-iratcim: «Moarabega», »Bega-gőzmalom«. Alapítva 1869, alap-tőke 4,800.00 lei, tartalék 5,222.975 lei. Részvények száma 24 ezer darab á 200 lei név-értékben. A Credit Industrial-nál 9 millió lei hitelt élvez. Igazgatósági elnök: Szana Zsigmond angol kir. konzul. Igazgatósági tagok: Kálmán Hen-rik bankigazgató. Maxim Nico-lae képviselő, Oprea Joan, a Temesvári Kereskedelmi Ka-mara elnöke, Cezar Popescu államtitkár, Zádor Mór ny. min. tanácsos. Felügyelő bizottság: Geml József ny. polgármester, dr. Bojinca Cornél ügyvéd, D. Comşa minisztériumi vezérigaz-gató. M. Hartel építész, Nemes József ny. műszaki tanácsos. Ügyvezető igazgató: Körper Mór, Helyettes igazgató: Basch Gusztáv. Cégvezetők: Spitz József irodafőnök, Loebel Hen-rik főtitkár. A malommal kap-csolatban működik napi 5000 kg. teljesítőképességű legmo-dernebbül berendezett tészta-áru gyára. 1869-ben alszitta-tott mint »Pannonia« Gőzmalom R. T., 1910-ben Temesvári »Hungaria« Gőzmalom R. T., 1920-ban Temesvári »Bega« gőzmalom R. T. 1925—26. évek-ben a malomtechnika legújabb vívmányainak felhasználásával modern gépekkel rekonstruál-tak. Örlőképessége napi 12 waggon buza, ezenkívül napi 6 waggon teljesítőképességű tengeriszárító és csirátlanító berendezése van. Előállít min-dennemű örleményeket, szárít-tott tengerit. Gyártmányai a

bel és külföldön kitűnő hímé-vek örvendenek. Munkásainak létszáma átlag 150, tisztviselő-létszám 20. Lerakatai, képviselői, ügynökségei és bizomá-nyosai a bel és külföld minden számottevő piacán vannak.

Körper Mór született 1883-ban Verbón (Csehszlovákia). A Te-mesvári »Bega« Gőzmalom R. T. ügyvezető igazgatója, az Erdélyi és Bánáti Nagymalomk Szindikátusának ügyvezető el-nöke, a Bánáti Gyárosok Szö-vevénye, a Temesvári Lloyd-társulat választmányi tagja, tőzsdetanácsos. 1901-ben vé-gezte a pozsonyi kereskedelmi akadémiát, utána a Bácsalmási Hengergőzmalom R. T.-nél, majd a »Victoria« malomcso-portnál működött vezető pozi-cióban. A Temesvári »Bega« Gőzmalom R. T.-nek 1917. év óta ügyvezető igazgatója. A háboru utáni élelmezési krizis-ben az ottani és erdélyrészi lakosság és hadsereg ellátásá-ban fontos szerepet vitt neve-zett malomnak a súlyos viszo-nyok között való vezetésével és a különböző nehézségek le-küzdésére irányult akciókban. A Temesvári »Bega« Gőzmalom gyökeres műszaki rekonstruk-ciója és a vállalat technikai és kereskedelmi teljesítőképességé-nek teljes kifejlesztése az ő nevéhez fűződik.

Bistrița—Nasáud Faipari R. T. gyárüzeme Gheorgheni. Ala-pítási év 1908. Alaptőke 3 mil-lió lei. Törvényszékileg Bucu-restiben bejegyezve. Központja Galați. Foresta Romana érde-keltség. 14 keretes fűrészgyár,

570 H. P. Termel puhafaárut minden minőségben. 303 munkást foglalkoztat. Évi termelése 70.000 m³ fűrészáru.

Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi Rt. Cluj, Str. Regele Ferdinand 70. Alapítási év 1919. Táviratcim: »Bogsza«. Alaptőke 4.500.030 lei, nyereség 782.361 lei. Ügyvezető igazgató: Gyárfás Dezső. Fiók: Târgu-Mureş.

Bohn-féle Hornyolt Tetőcserépgyár Rt. Jimbolia. Alapítási év 1894, táviratcim »Bohn« Jimbolia, alaptőke 4 millió lei, tartalék cca 3 millió lei, nyereség 400.000 lei. Igen sok le rakata van az ország különböző részében. Teljesítőképesség 15 millió cserép, 12 millió téglá. 600 munkással dolgozik.

Brassói Faipari Rt. (volt Vidor & Co.) Braşov. Alapítási év 1919. Székhely: Bucureşti. Gyártelep: Braşov. Alaptőke 5 millió lei, tartalék 215.686 lei. 1927. év veszteséggel zárult.

Bossert & Co. vasnagykereskedés, Lugoj. Tulajdonos: Bossert Oszkár. Nagy raktárral és igen szép eredménnyel dolgozó, fejlődő üzlet.

Bürger Albert sörgyár, licör-, rum- és cognacgyár, vegyigyár és hordógyár, Târgu-Mureş, Tulajdonos: Bürger Albert szenátor. Széles látókörű és nagy áttekintésű, értékes egyéniség, aki csodálatos munkabírással és hozzáértéssel alapította és szervezte és vezeti számos vállalatát, amelyek mind mintaszerűen dolgoznak.

Üzemei páratlan fejlődést mutatnak. Munkájában értékes segítségre talál fiában, Bürger Dezsőben, aki tevékeny részt vesz a vállalatok vezetésében és hivatott arra, hogy atyja munkáját folytassa, Az üzemek mintegy 250 munkást foglalkoztatnak. Bürger Albert sokirányú és súlyos elfoglaltsága mellett tevékenyen és hasznosan működik közéleti téren is. Törvényhatósági bizottsági tag és kereskedelmi és iparkamarai elnök, amely diszes pozíciókban kiváló érdemeket szerzett. Ma hasznos közéleti tevékenységének elismeréseképpen. kerülete szenátorrá választották.

Borbély Gombgyár, Carei. Táviratcim »Borbély«. Alapítási év 1928, alaptőke 500.000 lei. A vállalat 1923-tól 1928-ig »Első Erdélyi Gombgyár« cím alatt működött. 1928 január 1-től pedig fenti cég alatt működik. Borbély Aladár vezetése alatt az üzem igen szépen prosperál és fejlődik. 15—20 munkással, 15 H. P. és legujabb typ. aut. gépekkel napi 100—200 gross teljesítő képesség. Gyárt fagombot minden formában és színben.

Brichetta Téglagyár, Timişoara. Alapítási év 1923, alaptőke 3 millió lei.

Borszéki Fürdővállalat Rt. Cluj. Alapítási év 1922, alaptőke 250.000, nyereség 100.488 lei. Vezérigazgató nagyiklódi Tischler Mór, akinek érdeme a vállalat felvirágoztatása. Nevezett az erdélyi faipar egyik tekintélyes képviselője. Vezér-

igazgatója a Fehérvizi Faipar Rt.-nak.

Breckner Vilmos szappangyár Târgul-Mureş. Alapítási év 1884. Törvénszékileg bejegyezve. Alaptőke 3,500.000 lei. A gyár alapításkor kézi-hajtásra lett berendezve. 1907-ben az üzem át lett alakítva géphajtásra és felszerelve a legmodernebb gépekkel. 1923-ban ki lett egészítve a berendezése modern pipereszappangépekkel. 1928-ban egy modern hűtőprés és egy automatikus szappansajtolóval bővült az üzem. A vállalatot annak jelenlegi tulajdonosa id. Breckner Vilmos alapította, aki a vállalat vezetésének munkáját ma már ifj. Breckner Vilmosal osztja meg. Mindketten rendkívül szorgalmas emberek, akik a vállalatot a legszolidabb alapon vezetik és munkájuk eredményeképp a vállalat állandóan fejlődik. A gyár évi kapacitása cca 40—50 waggon mosószappan és cca 8—10 wagon pipere-szappan. 15—20 munkás.

Barát és Lengyel divatáru nagykereskedés, Lugoj. Cégtulajdonosok: Barát Fülöp és Lengyel Albert. Tulajdonosok szakképzett és szorgalmas kereskedők.

Balogh Testvérek épület-es műbutor-asztalosok, famegmunkáló iparvállalat, Zalău. Alapítási év 1910. Állami támogatás mellett alakult, azzal a rendeltetéssel, hogy az ottani faiparosoknak a szükséges modernebb felszerelést igénylő anyagfeldolgozást eszközölje.

Villanyerőre berendezett épület-és butorműhely, amely régebben 40 emberrel dolgozott, de ma már csak 12 munkást foglalkoztat.

Borgói Papiripar Rt. Cluj, Str. Memorandului No. 8. Táviratcim: »Papyrus«. Alapítási év 1920, alaptőke 12 millió lei. Vezérigazgató: Grósz Frigyes. A Cluj-i Kereskedelmi Bank érdekeltsége.

„Bran“ Faipari és Kereskedelmi Rt. Braşov. Táviratcim: »Bran Braşov«. Alapítási év 1921. alaptőke 500.000 lei, de a főreszvényesek további 4 millió leit bocsátottak a vállalat rendelkezésére, tartalék 1,505.000 lei, nyereség 1927-ben 32.856 lei. 500 drb részvény. Igazgatóság: G. A. Mincu, Emil Bologa, dr N. Ioaneş, L. Marmorstein, I. Mátyás, R. Eiwén, Alakult 1921-ben. Eredetileg kizárólag ládagyártással foglalkozott, 1923-ban beköltözött saját telepére és újonnan épült gyárhelyiségeibe. 1928-ban ládagyári üzemét egy kétkeretes fűrészüzemmel bővítette ki, hogy nagyobb ládaanyag-export üzletet bonyolíthasson le és azóta állandóan fejlődik. Üzemi erő 175 Hp. Munkások száma 80—100. Teljesítőképesség napi 50 m³ kész ládaáru.

Baumann Ferdinánd szövöde, Şebeş-Alba. A vállalat főképpen lenárut állít elő, gyártmányai jól vannak bevezetve és jó hírnévnek örvendenek. Sebesul-Săsescen két üzletet tart fenn a cég. Cégtulajdonos: Baumann Friedrich, aki keres-

kedelmi szakiskolát végzett Angliában és ugyanott nyert szakszerű kiképzést a szövö-
iparban.

Bene Albert fűszer és vas nagykereskedő, Târgu-Săucesc. Alapítási év 1918. Alapító és tulajdonos: Bene Albert. Forgalom: 16,000.000 lei. Raktár: 4,000.000 lei. A vidék legjelentékenyebb üzlete, melyet tulajdonosa szorgalmas munkával fokozatosan fejlesztett.

Bartesch Friedrich & Co papirlemezgár Ghimbav, Brassó mellett. Alapítási év 1922. Egyedüli tulajdonos: Bartesch Frigyes, Kreppapír gyári üzem.

Baeder illatszergyár Rt. Arad. Str. Consistorul 16. Alapítási év 1923, alaptőke 4 millió lei. Igazgatóság: Baeder Hermann, Steinfeld Sándor, dr Belles Jenő, dr Rácز Sándor, Rácз Emil, dr Marsian Justin, dr Papp T., dr Miclea Sever, dr Kardos Géza, Mairovitz Márton. Gyárt különféle pipere szappant, poudert, kölni vizet, s különféle kozmetikai cikket. A gyár saját épületében van elhelyezve.

Berl Áron, gőzfűrésз Bancu-Cincului. Alapítási év 1907. Törvényszékileg bejegyezve. 1907—1914-ig fűrésзárugyár, fakereskedés és erdőkitermelések. 1914—1920-ig üzemem kívül. Jelenlegi fűrésзgyára 1920-ban épült két kerettel. 40—60 munkással évi 15.000 m³ gömbfát termel.

Bozsák M. és Fia Rt. Timisoara. Sodronyszövet, fonat és vasbutorgyár. Alapítási év 1879,

alaptőke 12,000.000 lei. Fennállásának hosszú ideje alatt a legszolidabb elvek alapján vezették a vállalatot és gyártmányait folyton tökéletesítették, kiváló minőségűek a gyártmányai és a vállalat a legjobb hírnévnek örvend. Oradean és Cernăuțiiban fiókjai vannak. 120 munkással dolgozik. Részvénytöbbség a család birtokában. Külföldre is exportál a vállalat. H. P. 20. Képviselői vannak az ország minden részében.

Bethlen László gróf rettegi Gazdasága Faiskolája és Szőlőoltványtelepe Reteag. (Jud. Someş). Táviratcim Prima Reteag. Alapítási év 1922. Alaptőke kilencmillió lei. Tartalék 200.000 lei. Nyereség 850.000 lei. A vállalathoz tartozik 150 kat. hold szántó, szőlő, faiskola, szőlőoltványiskola, 100 kat. hold erdő. Évi termés 15.000 darab gyümölcsfaoltvány, 80.000 darab szőlőoltvány. Munkások száma 50—100-ig.

Bizam M. Mechanikai iroda Oradea. Alapítási év 1922. Tulajdonos Bizam Max okl. mérnök. Műszaki iroda, mely mechanikai műhellyel kapcsolatos. Előállít faipari és fűrésztelepi gépeket, gattereket, félstabil gépeket, és Diesel motorokat. Épít iparvasutat. Gépek motorikus ereje 10 H. P. Munkások száma 16—18.

Benkő László Műnyomda, Târgu-Mureş. 30 éve áll fenn. Tulajdonos Benkő László. Az üzem saját házában van elhelyezve. Nyomdatermékei ma-

gukon viselik a tulajdonos kiváló szaktudásának pedáns lelkiismeretességének bélyegét, úgy, hogy az üzem a legjobb hírnévnek örvend. Nagy papír raktárral és 6—8 munkással dolgozik. Tulajdonos az üzem vezetése mellett közéleti tevékenységet is fejt ki és ilyen irányu hasznos munkássága elismerésének tekinthető, hogy az ottani Magyar Iparosok Egyesületének alelnöke. Kiadja a »Székely Napló« című napilapot,

»**Betonia**« Cementárugyár Lipova. Tulajdonos Weisz Manó. Munkások száma 10.

Bäumel Steiner és Társa Rt. Lugoj. Alapítási év 1852. Alapítóke hárommillió lei. Tartalék 1,526.826 lei. Nyereség 442.487. Fióktelepe Bocşamontanán. 1911-ben alakult át részvénytársasággá. Már a világháború előtt az osztrák-magyar monarchia legnagyobb szilvapálinkagyártó telepe volt, amely egész Európába sőt tengerentúlra is szállította termékeit. Gőzerőre és a legmodernebbül berendezett konyak és likörgyár, amelynek termékei nagy keresletnek örvendenek. 40—50 munkást és tisztviselőt foglalkoztat.

Grünhut Géza, a Bäumel, Steiner és Társa Rt. vezérigazgatója. Született 1861-ben Kaposvárott (Somogy vármegye). Kereskedelmi középiskolát végzett és 43 év óta a Bäumel, Steiner és Társa Rt. cégnek előbb főtisztviselője azután mint közkereseti társaságnál a cég beltagja és 1911-től mint a rész-

vénytársaság megalakulásának időpontjától kedve a vállalat vezérigazgatója. Igazgatósági tagja a Krassói Takarékpénztárnak, a lugoji Műmalom és Kereskedelmi Rt.-nak a temesvári »Vitrum« üveggyári részvénytársaságnak. Városi tanácsos, továbbá a vármegyei özvegy és árvagyámolító egyesület intéző bizottságának a belügyminiszter által kinevezett tagja és a munkásbiztosító intézet igazgatósági tagja. Tevékenységét a vállalatának szenteli, mely a szakmában előkelő pozíciót tölt be. A likör- rum- cognac és gyümölcspálinkagyárosok országos szindikátusának alelnöke.

Bognár és Szántó liqueurgyár és bor, rum és szesznagykereskedő, Oradea. Alapítási év 1901. Cégtulajdonos Varga Antal. A cég évtizedek óta áll fenn, elsőrendű gyártmányai révén országos hírnévre tett szert. Régebben több fiókja volt, azonban az utóbbi időben kényszerült ezeket leépíteni.

Bodzávámi Erdőipar Rt., Vama Buzeu (jud. Braşov) Gara Prejiner. Volt Bükkfaiipari Rt. nacionalizálva 1922-ben. Alapítóke 5,000.000 lei. Vezérigazgató: Stoll A. G. A vállalatnak többezer holdas erdeje és 2 keretes fűrészüzeme van.

Berkel S. A. budapesti mérleggyár lerakat, Temesvár I. Strada Primariei 12.

Bing Ede bornagykereskedés, Arad. Alapítási év 1860. Cégtulajdonosok: Bing János és Vámos Miklós. Régi

igen jónevű cég, amelynek borai több kiállításon nyertek kitüntetést.

Boros papirkereskedés, könyvnyomda, könyvkötészet és hengercsomagolópapírgyár, Cluj, Calea Regele Ferdinand 2. Alapítási év 1914. Üzleti tőke 2 millió lei, alakult 1914-ben mint papirkereskedés, 1920-ban bővítve könyvnyomda és könyvkötészetrel, 1924-ben hengercsomagolópapírgyárral. Alapító és tulajdonos Boros Bernát, aki szorgalommal és hozzáértéssel fejlesztette üzemét.

Bolesch Frigyes Kötöttáru-gyár, Braşov. Alapítási év 1915. Tulajdonos: Bolesch Frigyes. Kötöttáru, nyakkendőszövet és diszkendőgyár, 60 munkás.

„**Birco**“ Állatforgalmi és bizományi Társaság, Oradea. A cég tulajdonosai Balázs Árpád, Klein Dezső és Kálmán Jenő. A cég állatexport finanszírozásával foglalkozik. Régi bevezetett szolid cég, a cégtagok is korrekt kereskedők.

Blumenfeld és Simon Rt. Cluj. Alapítási év 1919, alap-tőke 500.000 lei. Igazgató: Blumenfeld I.

Bozsák Mihály ifj. vasbutorgyár, Oradea. Alapítási év 1914. Távirati cím »Bozsák szitagyár« Tulajdonos Bozsák Mihály. Foglalkozik drótszövessel malmok, vegyigyarak és gépyarak részére, speciális fém-szövessel építkezés céljaira, gépcilinder javítással, drótkerítés előállításával, művészi kivitelű kapuk gyártásával, mész

szén, homok szállításra szolgáló kosarak előállításával ágybetétek, sodronyok gyártásával. Előállított cikkei a legjobb minőségűek és olcsóságánál fogva is felvehetik a versenyt bármely belföldi gyártmánnyal. Az üzem 300 m² területen fekszik, átlag 20—25 munkást foglalkoztat, motorikus erő 15 HP. A tulajdonos külföldi hasonló vállalatnál szerzett tapasztalatait hasznosítja vasiparunk fejlődése érdekében.

Blănară Lipsca, Cluj. Szörme nagykereskedő cég. A cég tulajdonosa: Frölich J.

Binder Tamás és Fia közkereseti társaság, Sibiu. Alapítási év 1914. Táviratcím. »Thomasbräu«. Alaptőke 8 millió lei. Tulajdonosok: Mesch Mihály, Binder Péter, Binder Gusztáv mérnök, dr Mesch Viktor, akik a vállalat vezetésében valamennyien aktív részt vesznek. Fiókok: Caracal, Piteşti, Ramnicu Valcea, Roşiori de Vede, Déva és Sighişoara. Lerakatok: Făgăraş, Porumbac de jos, Alba-Iulia, Poiana, Saliste, Apoldul mic, Mercurea Blaj, Gherla, Petroseni, Mediaş, Oraştie, Cincul-Mare, Agnita, Dumbraveni. A Sadu községben sör és szeszgyár, földbiratok pedig Sibiuban van. Maláta, likőr és szikvizgyár és bornagykereskedése is van. Gyárt sört különböző minőségben, szeszt, malátát, likórt, szikvizet és seltersvizet. Termelőképesége, miután igen nagy terjeszkedési és fejlődési lehetősége van, minden igényt kielégít.

Beck Testvérek. Valea lui Mihai, alapítási év 1887. A vállalatot Beck Mór alapította. Gyárt naponta 1500—2500 kg. közismert Beck-pótkávét (hengeralaku csomagolásban), darált kávé, csokoládét és kakaót. Gyártmányait kizárólag nagyban értékesíti. Az igen szép eredménnyel dolgozó és fejlődő vállalat 15—60 munkással dolgozik.

Barna Miklós »Angyal« Drogueria, Oradea. A cég 1920 óta van a nagyváradai törvényszéknél bejegyezve. Barna Miklós okleveles gyógyszerész, akinek több külföldi vegyipari képviselője is van.

Baumann Gyula papírképviselet, Sibiu. Alapítási év 1910. Cégtulajdonos: Baumann Gyula. Erdély egyik legrégebbi papírképviselete. Állandó nagy raktár bel- és külföldi papirokban. Évi forgalma cca 10—15 millió lei.

Batiz és dr Jeszenszky Szikvizfejgyár. Szikvizgyárakat be rendező vállalat és fémárugyár, Cluj, Calea Traian 42. Alapítási év 1922. Tulajdonosa: dr Jeszenszky Gyula nyugalmazott orvosélnök, aki a vállalatot maga alapította és társa Végh Béla. Gyártmányait nagyban árusítják.

Benkő Ignác könyv és papírkereskedés, Braşov. Alapítási év 1907. Tulajdonos: Benkő Ignác.

Bőr- és Kesztyűipari Rt. Timişeni. Táviratcím: »Mănuşişag«. Alapítási év 1923, alap-

tőke 3 millió lei. A vállalat már alapítástól kezdve igen szépen prosperál és fejlődik. Szép fejlődését illusztrálja az, hogy míg kezdetben 10 munkást foglalkoztatott, ma 58 munkással dolgozik. A piac felvevőképességével szemben azonban kevés tőkével rendelkezik, mert a rendelkezésére álló tőkével csak egyötöd részét képes gyártani annak a mennyiségnek, amit könnyűszerrel eltudna helyezni. A vállalat igazgatója: Wendel Miklós egyben alapítója és 45 százalékbani tulajdonosa a vállalatnak. A gyárat miután ő maga is megszerezte a kellő szakismereteket, külföldi régi és komoly szakemberek bevonásával alapította és kiváló kereskedői képességeinek, széleskörű áttekintőképességének tulajdonítható, hogy a vállalatot a kezdet nehézségein keresztül segítette és üzemképességét ma már az eredetinek ötszörösére emelte. Termelőképesség: évi 25.000 drb nyersbőr feldolgozása, cserzése és festése, 30.000 pár keztyű szabása és varrása. Gyártmányai versenyeznek a külföld legjobb áruival. 58 munkással dolgozik.

Bánáti Textilipar Rt. Timişoara. Alapítási évi 1890. Alapítóke egymillió lei. Részvény 5000 darab á 200 lei. Igazgató Krausz Károly mérnök.

»**Bitumen**« román aszfalt és utburkolati vállalat Oradea. Alapítási év 1924. Üzem: Tordán. Igazgató: Faragó Miksa. A vállalatnak van egy modernül berendezett gyára Aradon,

mely naponta 2 vagon árut termel, továbbá kőliszt üzeme 1 és fél vagon termelést garantál. Vállal a legmodernebb módszer szerint utcai kövezéseket és aszfaltozást, üzemi berendezése elsőrendű, úgy, hogy évente egy félmillió négyzetméter területű aszfalt munkát végezhet.

Brædt Frigyes husárugyára és jéggyára Bistrița. Tulajdonosok: Braedt Frigyes Fiai. Alapítási év 1885. Összvagyon értéke cca 9,000.000 lei. Saját jéggyára van és gyárt: szalámit, zsirt, füstöltárut és húskonzervet.

„**Broadcasting**“ rádiókészülék keresk. Oradea. Alapítási év 1925. Tulajdonosok: Gábriel Lázár és Stassny mérnök.

Bauer József, mezőgazdasági gép lerakata Brașov. A Hoffher-Schranz & Clayton-Schuttleworth gépgyárak képviselője. Alapítási év 1909. Tulajdonos: Bauer József.

Brassó—Háromszéki helyi-érdekű vasut Rt. vezetősége Brașov. (Központ: Budapesten.) Alap, év 1890, alapt. 18,120.800. Vezérigazgató: Scholz Károly. A társaság ma már kizárólag a Brassó közúti és Brassó—Hosszúfalusi vonalakat kezeli saját számlájára, míg többi vonalai az állam birtokába mentek át.

Benker és Jikeli gépgyár, vasöntöde Sibiu. Alapítási év 1922. Társas cég. Tulajdonosok: Benker Vilmos és fia, valamint a C. F. Jikeli vasnagyt-

kereskedés. Évi forgalom cca. 10 millió lei. Gyárt: Fogaske-rekeket, textiltgépeket, transzmissziókat. 30 munkást foglalkoztat. 35. H. P.

Bauxit Fémánya és Ipari Rt. Bratca. Alapítási év 1917, részvénytőke 6 millió lei. Vezérigazgató Zentner.

Blága Emil Rt. Cluj. 1928-ban alakult a hasonló üzlet részvénytársasággá alakulásával. Alaptőke 1,000.000 lei. Alapítók: Dr Blága Aurél, Blága Emil és Romulusz. »Fiat« autók képviselője. Clayton és Shuttleworth mezőgazdasági gépek lerakata.

Bánsági likőr, rum és cognakgyár Rt. Timișoara IV. Spl. drept Begheiuului 17-a. Alaptőke 1,000.000 lei. Tartalék-tőke 500.000 lei. Nyereség 75 ezer lei. 2000 drb részvény. Munkások és alkalmazottak száma 14. A vállalat vezérigazgatója: Bácskai Rezső. Igazgatóság: Bácskai Rezső, Csongor György, bankigazgató, Somogyi Károly vendégglős, nagyiparos.

Bihorul Erdőkitermelő ipari vállalat Rt. Oradea. Alapítási év 1920, részvénytőke 800 ezer lei.

„**Balkán-Impex**“, Balkán Export-Import Rt., fűszer, gyarmatáru és vegyi osztállyal Timișoara, alapítási év 1918, Táviratcim: »Balkanimpex«, alaptőke 3.600,000 lei, nyereség 555.961 lei, részvények száma 36.000 drb, osztalék 10 százalék. Igazgató: Dénes Ignác, aki a Keleti akadémiai tanulmá-

nyainak befejezése után, kereskedelmi szakismereteit Angliában és Alexandriában szerezte. Igazgatóság: Szana Zsigmond angol királyi konzul elnök, Vermes Ernő a temesvári Kalapgyár Rt. igazgatója, dr. Gábor Dezső, Lichtinger Sándor, Arsenovici Gyula pénzügyi vezérfelügyelő, dr. Balta Koriolán ügyvéd, ifj. Szana Zs. és Meitein S. A vállalat évről-évre a legszebb fejlődést mutatja és alaptőkéjét az eredeti 200.000 koronáról 1918-ban 600 ezer koronára és 1919-ben 3 millió 600 ezer leire emelte fel.

Babós & Co., vasnagykereskedés, Cluj. Alapítási év 1899, táviratcím »Babóstársai« Tulajdonos: Babos Imre. Vasrudak, vaslemezek, vasépítési és konyhafelszerelési cikkek, mezőgazdasági gépek, 20 alkalmazott. Csehszlovákiából, Ausztriából és Németországból importál.

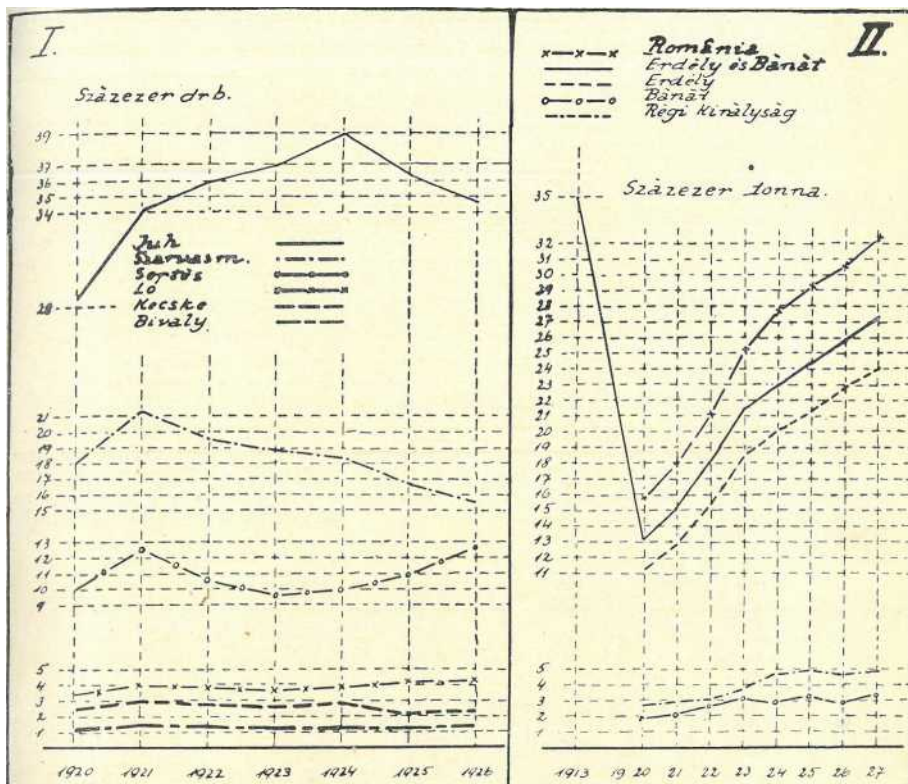
Bauer Gyula Első Caransebesi Bőripar, Caransebeş. Alapítási év 1919. Tulajdonos Bauer Gyula, aki kiváló szak tudással rendelkezik és ennek köszönhető, hogy gyártmányai a belföldi piacon eredményesen versenyeznek a külföldi áruval. Színes bőr, könyvkötő- és disztribútorok gyártásával foglalkozik. Évi termelése 20.000 darab, de mai berendezése mellett ez a mennyiség ötszörösére fokozható. 14 munkással dolgozik.

Bustya Lajos Târgu-Mureş. Építővállalat, asztalos és ácsum, 30 éve áll fenn. Alapító

és tulajdonos Bustya Lajos, aki kiváló szak tudással és páratlan szorgalommal fejlesztette üzemait ma már igen nagyméretű iparteleppé. Számos munkást és tisztviselőt foglalkoztat. Legjelentékenyebb és legszebb vállalkozása volt a szanatórium felépítése. Hasznos közéleti tevékenységet folytat és érdemei elismerésül ma a Magyar Iparosok Egyesületének elnöke, a Gyáriparosok és Munkaadók Szövetségének alelnöke, a Kereskedelmi és Iparkamara alelnöke.

Bruckner Lipót butorgyár, Arad. Alapítási év 1882. Táviratcím »Mobile Bruckner. Tulajdonos özv. Vajna Adolfné. Üzleti tőke 3 millió lei. A vállalatot Bruckner Lipót alapította és 1921-ben történt elhalálózásakor vejei, Vajna Adolf és Neubauer Oszkár, az üzemet már butorüzettel kibővitve vették át. 1925-ben említett két örökös a közösséget megszakította olyformán, hogy a butorgyár tulajdonosa a régi cégszöveg használati jogával Vajna Adolf maradt, míg a butorüzetet új cég alatt Neubauer Oszkár vette át. 1926-ban Vajna Adolf elhunyt és a vállalat vezetését az ebben eddig is tevékeny részt vett neje, a jelenlegi tulajdonos vette át. Teljesen modernül, villanyerőre berendezett famegmunkáló gépekkel felszerelt üzem, 30—50 munkással és 20—22 tanulóval dolgozik. Gyárt mindennemű butort a legkülönbözőbb minőségben. Évi forgalom cca 6—8 millió lei.

I. Az állatállomány.
II. A szénbányászat.

I. Az állatállomány leszálló görbéi (Kivéve a sertés tenyésztését) valószínűleg a föld-reformmal vannak összefüggésben.

Industria și bogățiile naturale din Ardeal și Banat, ed. de Camera de Com. și Jud. din Cluj 1927. 144. old.

II. Az össz Románia szénbányászatában tulnyomó rész jut Erdély és Bánátra. A háborus hanyatlást a szénbányászat (Európaszerte) még máig sem heverte ki.

Statistica Miniera a României pe anul 1927.

Az ipar és kereskedelemügyi miniszter hivatalos kiadmánya 172. 173. oldal.

„Carmen“ cipőgyár Rt., Oradea. Alapítási év 1923., részvénytőke 10 millió lei. Előállít luxus női cipőket és gyermek cipőket a legizlésesebb kivitelben. Gépüzemi berendezés 20 HP., munkások száma 150-tól 200-ig, anyagbeszerzés Franciaországból és Németországból. Vezérigazgató Steiner Jenő, aki külföldön tanulta a szakmát és ott szerzett tapasztalatait a legnagyobb sikerrel hasznosítja a vállalat javára. A vállalat előbb mint közkereseti társaság alakult meg, mit kitaró szorgalommal fejlesztett tovább. 1923-ban részvénytársasággá alakult át, azonban a részvénytöbbség ma is az alapítók kezében van, kiknek vezetése alatt a vállalat további prosperitása biztosítva van. A legizlésesebben kiállított luxus női cipői és tartós gyermekcipői közkedveltségnek örvendenek, valóságos márka lett, nemcsak belföldön, de külföldön is, ahova exportra gravitál. Steiner Ernő fejt ki még a gyárban hasznos működést.

„Carpathia” faipari társaság Misits & Schauer, Braşov. Alapítási év 1913, tulajdonos: Schauer Ernő. Üzemei: Szovátán fűrész üzem, Brassó: fatelep és kereskedelem, Corneti és Voluntari községekben erdőüzemek.

Csallner G. Gusztáv és fiai műmalom és gőzkenyérgyár, Bistriţa. Alapítási év 1924, üzleti tőke: 5 millió lei. Igen szép eredménnyel dolgozó vállalat.

„Chateau” Palugyai Rt. Arad. Az erdélyi Czell-csoport

és a csehországi Palugyai cég által alakult 1923-ban, melynek ma a Czell-csoport érdekelve nincs. Részvénytőke hatmillió lei.

„Corcana” hordó-, parkett- és a faárugyár Rt. Caranşebes. Táviratcím: »Corcana». Alapítási év 1904, alaptőke 5 millió lei, tartalék 2,390.000 lei, nyereség 641.964 lei, osztlék 10 százalék. Hitelt élvez a »Creditul Industrial»-nál 1.500.000 leit. Kereskedelmi igazgató: Leopold Radó. Üzemi igazgató: Wilhelm Munk. Műszaki igazgató: Eugen Rado. Jogtanácsos: dr Ernest Halle. Igazgatói tagok: dr Dimitriu Cioloca, Frideric Pauck, Carol Schwab, dr Ernest Halle. Felügyelő bizottság: Norbert Fischer, Alexandru Balaş, dr Sigmund Szörényi. Főkönyvelő: Iosif Krausz. A vállalatot 1904-ben Rudolf Munk és Leopold Radó alapították és 1922-ben részvénytársasággá alakult át. Ma a vállalatnak hordó-, parkett-, faárugyára és gőzfürésze van. 100 H. P. gőzgép és 30 H. P. vízturbina. Gyárt: csomagoló hordót, parkettát, fagyapotot, ecetforgácsot. Tömeges cikkek készítését vállalja. Fűrésztermékeit részint saját üzemeiben dolgozza fel, részint értékesíti. 100 munkással dolgozik. A vezetés Radó Lipót és fia Radó Jenő kezében van, akik a vállalatot nagy szakértelemmel és fáradhatatlan munkával vezetik és állandóan fejlesztik. Radó Lipót kereskedelmi igazgató (született 1865-ben Lalasintén) egyik alapítója az ottani kereskedelmi

iskolának. Fia Radó Jenő műszaki igazgató. Iskolai befejezése után Németországban tanulmányozta a szakmát és szerzett tapasztalatait a vállalat javára értékesíti.

Csetey és Seitz, Arad. Cégtulajdonosok: Csetey Sándor és Seitz Géza. Különféle gépek, műszaki cikkek, vasszerszámok, motorok, pumpák. A cég szolid alapon dolgozik és nagy vevőkörrel rendelkezik.

Cicloval Sörgyár, Fischer M. S. Utódai, Ciclova-Montana, jud. Caras. Alapítási év 1808. Alapító; Fischer Mihály. Igazgató Bauer Gyula. A gyár jelenlegi tulajdonosai; Özv. Orthmayhr Lujza szül. Fischer, Dr. Bähr Rudolf nagybirtokos, Spertl Elza szül. Bähr, Fischer Róbert és Unterreiner Mihály. I. minőségű söre, jó hírnévnek örvend. Kartelben van. Alkalmazottak száma 30. A gyár szépen fejlődik. Évi forgalom cca 12 millió lei.

„Concordia” Közkereseti-Társaság. Központi iroda: Brassó Bányatelep 400 munkással a Brassó melletti Vulcán községben. Tulajdonosok: A brassói Czell Frigyes és Fiai cég Czell Károly csoport tagjai és pedig; Dr. R. Czell, Fr. Czell, E. Czell Rosa Fabritius sz. Czell és kis-korú Czell Károly és Elza.

„Coloris” festékimport, Oradea. Alapítási év 1924. Tulajdonos: Horváth Sándor, Katzender Vilmos és Salamon Jenő. A szakmában jelentős cég, amely engrosban és detailban dolgozik. Kiterjedt vevőköre, fényes bi-

zonyság arra, hogy a tulajdonosokat szolid üzleti elvek vezetik.

Confectio Ipari és Kereskedelmi Rt. Arad. Alapított 1923-ban 10 millió lei részvénytőkével. Érdekközösségben van az Erdélyi Hitelbank és Takarékpénztár Rt.-al és az Arad-megyei Takarékpénztárral. Vezérigazgató György Menyhért. Foglalkoznak női ruhák konfectionálásával, szövet és szőrmeáruk nagybani eladásával. Foglalkoztatott munkások száma 40—50. Pénzügyi kapcsolatai és kitűnő kereskedelmi szervezetsége a vállalat prosperitását biztosítják.

Continental vaskereskedelmi Társaság. Kern & Co. fiókja, Cluj. Alapítási év 1921. A cseh vaskartell eladási irodája. Igazgatója: Neumann Géza, aki a budapesti fiók főtisztviselői állásából 1924-ben lett kinevezve igazgatói minőségben fenti fiókhoz.

Comerce de Charbon Oradea, str. Iosif Vulcan 11. Telefon 203 és 405. Tulajdonosok Holländer Károly és Orosz Géza. A cég pár évvel ezelőtt alakult és a szurduki köszénbánya kizárólagos képviselőjét bíriák Romániában.

Cettel Faipari Részvénytársaság Arad. Részvénytársasággá alakult 1926-ban. Alapítóke 2,000.000 lei, 2000 darab részvény. Igazgatóság: Cettel Fülöp, Dr. Cettel Lajos, Salgó Pál. Vezetése igen jó és szakavatott kezekben van, ugy,

hogy az eddigéhez hasonló továbbí fejlődése garatálva van. Gőzfűrés, 1 gatter, 4 körfűrész. Detail fatelep Aradon és Bujacul-Mare. Detail furnirraktár, Arad.

„**Cusztodis** Alfonz” technikai iroda, budapesti vállalat brassói fiókja. Alapítási év 1897. Gyárkémény, tüzelési berendezések, építkezések. Tulajdonos Herzer Károly Henrik Budapest, Nádor-uca 19. Brassói üzemevezetők Alois Poehk és R. Gaertner.

„**Celluloid**” fogkefegyár Oradea. Alapítási év 1927, táviratcim «Aida». Alaptőke 1 millió lei. Igazgató Sebők Béla. Igazgatóság: Dr Blayer Endre, Rippner Farkas és Sebők Béla. A vállalat kitűnő gyártmányai révén első helyet biztosított magának ipari életünkben és szakszerű vezetés folytán továbbí fejlődésnek néz elébe.

Ifj. **Charap** Testvérek, fa-termelő és fakereskedő vállalat, Gheorgheni. Tulajdonosok: Legifj. Charap Gyula és Charap Marcell. Fűrészelt faanyag, faragott fa és grundtermelés.

Chresztel Testvérek, fűrész, építkezési vállalat és asztalos-áru gyár, Braşov. Alapítási év 1922. Tulajdonosok: Chresztel Henrik építész és Chresztel Frigyes mérnök.

Csallner Frigyes transmissziós zija, szandál és cipőgyára Bistriţa. Alapítási év 1916. Üzleti tőke 1.000.000 lei. Gyártmányait kizárólag nagyban árusítja.

Csendes Testvérek, nyomda és könyvkereskedés, Temesvár. Jónévű cég.

Cukorgyár rt. Arad. Alapított 1926-ban alapított a Banca Românească, a lupényi és petroşani Bányatársulat, a Fraţi Fringhian bucureşti és a Bretfeld és Danech prágai cégek által. Részvénytőke 150 millió lei. Az ország legjelentősebb ipari vállalata, mely kitűnő eredménnyel dolgozik.

Columbia Tükörgyár. Timişoara. Alapítási év 1922. Tulajdonos: Trifu Babeş, aki nagy szaktudással vezeti a tőkéletes árut előállító üzemet. Gyártja és csiszolja az összes tükör- és üvegdiszmuárukat, rézfoglaltokat. »Patent« vizálló tükröt, üvegtáblákat és praktikus reklámüvegeket. Gyártmányai több kiállításon díjat nyertek. Exportra is dolgozik. 65 munkást foglalkoztat. A vállalat a közel jövőben részvénytársasággá alakul át. Évi forgalom tízmillió lei.

„**Creditul Minier**” Producele Petrolifere S. A. lipovai telepe. Telepvezető I. Fotescu. Állandó raktár két vagon petróleum, két vagon benzin és cca egy vagon olaj.

Cartea Românească din Valea Târnavei S. A. Diciosânmartin. Alapítási év 1919. 1926-os mérlegadatok: Alaptőke egymillió lei. Tartalék 683.000 lei. Nyereség 237.620 lei. Osztalék 14 százalék. Igazgatóság Dobovici G. mérnök elnök, dr Folea Emil alelnök, Nic. Gr. Deac, Oreste Gronda, dr Ligeti Sán-

dor, Moldovan Simon, dr Motaş C. J., Stoia Teodor, dr Zileriu János. Igazgató Folea Ágoston, akinek vezetése alatt a vállalat minden igényt kielégítő termékeket produkál és évről-évre a legszebb fejlődést mutatja. Felszerelése ma már teljesen modern, de minden évben bővítik és tökéletesítik. A vállalat hitelt élvez a következő intézeteknél: Cartea Românească Bucureşti, Kereskedelmi és Iparbank Diciosânmártin és Societate Naţională de Credit Industrial Bucureşti (ez utóbbinál 750.000 lei.)

»**Colorum**« reklám és festő vállalat, Lipova. Tulajdonos Kajdy László. Foglalkozik tempom, dizslet, plakát, cimér és címfestéssel.

Corvin Könyvnyomdai és voalzó intézet, üzletikönyvgvár, könyvkötészet és tömöntöde. Lányi J. Arad, Str. Eminescu 20—22. Alapítási év 1909. Törvényszékileg bejegyezve. Távíratí cím »Corvinnyomda« Lányi Izsó alapította. 1919-ben a kis nyomdai üzemet jelentékenyen bővítette és az összes fentebb felsoroltakkal egészítette ki. 1926-ban rotációs gépet állítottak be és vállalat azóta is állandóan fejlődik. Készít: nyomtatványokat, könyveket, folyóiratokat, üzleti könyveket, mindenféle vonalzó munkát, és hirdapokat ad ki. 32 munkást foglalkoztat.

Czitter Lajos és Társa Rt. Oradea. Távíratí cím »Czitterco« Képviselőtek Arad. Temesvár és Wien. A czég Czitter Lajos

alapítása. Eleinte szerény kerektek között indult meg a vállalat, mely folyton nőtt jelentőségében és újabb osztályok bővítésével különösen külföldi kapcsolatai előnyös felhasználásával ma Románia egyik legnagyobb vállalatává fejlődött. Fűszer és gyarmatarukon kívül festékimporttal is foglalkozik. Fűszerörlődét állított fel és kakaó-gyárat létesített. Kakaógyártmánya a külföldi importot kitünő minősége folytán teljesen feleslegessé teszi. A cég érdekeltségei körébe tartozik a Mellocó Művek Rt. Czitter Lajos igazgató a fiatal kereskedő-generáció egyik jelentős alakja, képzettsége, agilitása és munkakedve alapozták meg ezt az országosan jóhírű vállalatot. Ujabban alapított »Cyty« védjegyű kakaógyárak országos hírnévre tett szert.

Csiha és Rákosi Műmalom és Terménykereskedés, Târgu-Săcuş. Alapítási év 1921. Távíratí cím »Csiha« Alapítók és tulajdonosok Csiha Lajos és Rákosi Móricz. Telepei vannak: Covasna, Cernatul de jos és Ajdulán. Műmalom örölképessége 24 óra alatt 2 és fél vagon. 30 munkást foglalkoztat.

Cell & Seimen vasbutor és iskolapadgyár, Braşov. Alapítási év 1912. Közkereseti társaság. Tulajdonosok Czell Hermann és Seimen Adolf.

Czell Frigyes és Fiai Czell Károly csoport, Közkereseti Társaság, Braşov. Sörgyárak: Braşov, Mercurea-Cuic, Bucureşti. Borpincészet: Medgyes. Likör-

gyár: Braşov. Sördepók és le-
rakatok az ország számos he-
lyén. Központi irodák Braşov.
Tulajdonosok: dr Czell Rudolf,
Czell Frigyes, Czell Jenő, özv.
Fabričiusné Czell Róza és kis-
korú Czell Károly és Elza. A
cég érdekeltségei: Áruforgalmi
Bank Rt, Braşov, Luther sör-
gyár Rt. Bucureşti, Lux festék-
gyár Rt. Feldioara, Electra vil-
lanyossági Rt. Braşov, Concor-
dia köszémbánya, Vulcan.

Comoressor Vasipari és
Kereskedelmi Vállalat, Klein
Jenő és Neumann Aladár, Ti-
mişoara, II Str, Stepan Cel
Mare 8. Alapítási év 1922. Tör-
vényességig bejegyezve. Üz-
leti tőke 1,200.000 lei. Klein
Jenő alapította, aki ma is társ-
tulajdonos, 1925-ben Neumann
Aladár technikai vezető lépett
be társként. Cipészeti szegek:
tex, szeghegy stb. és egyéb
tömegcikk (csattok, cipőka-
nalak) gyártása, 1925 óta 36
termelőgéppel dolgozik. A szak-
mában közismert, jó minőségű
gyártmányait az ország min-
den részébe szállítja. Teljesítő-
képesség évi 300 tonna apró
tömegcikk. A gyártás szükség-
szerint fokozható. Munkáslét-
szám 20—25.

Chemotechnica vegyész-
mérnöki iroda és vegyvizsgáló
intézet Cluj, Str. Universităţii
3. Munkaköre vegyelemzések
az ipar, kereskedelem, mező-
gazdaság számára stb. Szak-
véleményezések, gyártási eljá-
rások és receptek kidolgozása.
Laboriumi felszerelés és
vegyszerkereskedelmi osztály.
Vezérigazgató László Gábor,

okl. gépészmérnök. A kolozs-
vári »Chemotechnica« vállalat
és az Erdélyi Takarékpénztár
rt. igazgatósági tagja.

Christel Róbert, Faáru és
Faszijkorong gyár, Codlea,
Brassómege. Alapítási év 1920,
tulajdonos Christel Róbert.

„**Ciotild**” festékárugyár és
engros kereskedés, Oradea, ala-
pítási év 1924, tulajdonosok:
Farkas Jakab és Feldmesser
Jenő. Farkas Jakab éveken
resztül beltagja volt a Glück-
mann és Farkas cégnek, mely-
nek fellendülése javarészt az ő
fáradhatatlan agilitásának kö-
szönhető. Új vállalkozásában is
a szakma teljes ismerete és
kellő kereskedői körültekintés
jellemezi tevékenységét. A vál-
lalat továbbfejlesztésében szor-
galmas munkatársa Feldmesser
Jenő, akivel együtt új ipartelep-
pet létesített a volt Adria malom
területén, ahol a legkülönfélébb
festékárut állítanak elő. Gyárt-
mányai országosan elismert jó-
minőségűek.

Clara malom, Lugoj, alapítási
év 1912, tulajdonos: Schwartz
Hermanné, Obrenstein Rudolf.
Napi egy waggonőrlésére be-
rendezve.

Cserő B. vegyipari vállalat
és ügynökség Arad, Str. Gr.
Alexandrescu 16, alapítási év
1925. Kizárólag nagyban dol-
gozik és forgalmaz évenként:
ügynöki üzletekkel 2—3 millió
leit, saját gyártásaival 1 mil-
lió leit, viszonteladással 3 millió
leit. Tulajdonos: Cserő B. szül.
1890-ben Ungváron, tanulmá-

nyait 5 semester tudományegyetemet. 5 semester műegyetemet Budapesten végezte.

Czink & Verzár áruház, Braşov. (Simai Testvérek utóda) alapítási év 1870. Tulajdonosok: Czink Gerő és Verzár Sándor, akik 1910-ben vették át az üzletet.

Calcit Művek Rt., Cluj. H. Str. Drăgălina 9. Alapítási év 1919. Táviratcim: »Calcitművek«, alaptőke 500 ezer lei, tartalék 60.984 lei, ügyvezető igazgató: Hirsch Vilmos.

Calcium Rt. Cluj. Alapítási év 1922. Alaptőke 1.000.000 Lei. Igazgató; Ungár Lajos.

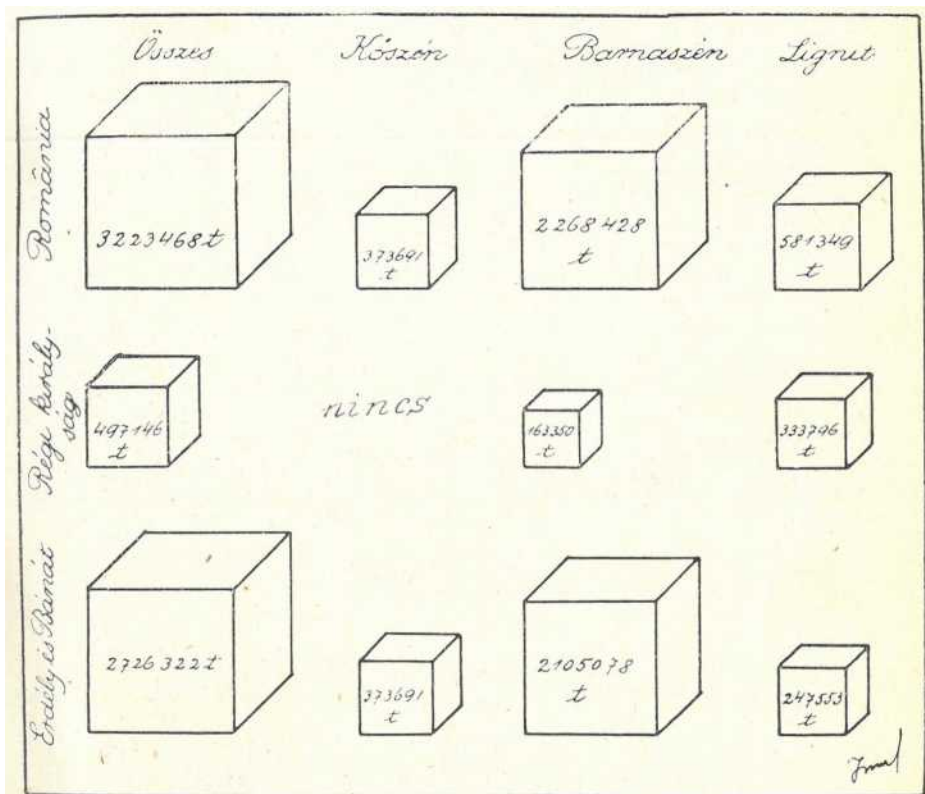
Copony Martin Parkettgyár Rt. Braşov. Alapítási év 1876. Alaptőke 10,000.000 Lei. Alapítója: Copony Martin, aki meg-

alapítója a zerneşti-i és prejmeri-i papírgyáraknak is. Jelenlegi tulajdonos az alapító fia Copony Traugott (szül. 1858 Braşov). Tanulmányait Grázban végezte és résztvett az alapító zerneşti-i papírgyárának vezetésében és annak nagyipari vállalattá váló kifejlesztésében. Volt országgyűlési képviselő. Mint több pénzintézet és ipari vállalat nagy részvényese és igazgatósági tagja, a brassói Kereskedelmi és Iparkamara és az Erdélyi Német Grémiumok Szövetségének választmányi tagja, a pénzügyi és közgazdasági élet vezéralakja. A vállalat igazgatója: Beer Emil. A gyár évi termelése 2000 m³ parkett. 71 H. P., 20—30 munkás.

„**Clompe Fritz**“ Szappangyár, Braşov. Alapítási év 1880. Tulajdonos özv. Clompe Fritzné.

Erdély kőszéntermelése viszonyba
állítva az egész ország termelésével

A vízszintes sorokban a kőszéntermelés szét van szedve országrészek szerint. (Bukovina, Basarabia ilyen méretek mellett meg nem rajzolható, csekély mennyiségekkel szerepelnek.)

A függőleges sorokban a szénfajták szerint van szétszedve a termelés. Erdély vezetőszerepe mennyiségileg és minőségileg jól felismerhető. Statistica minieră a României 1927. Hivatalos kiadvány.

Deutsch K. I. üveg-, és porcellánkereskedés Rt. Oradea. Alapítási év 1875, részvénytőke 3 millió lei. Igazgatók: Winkler Simon és Molnár Andor. Foglalkozik külföldről importált üveg- és porcellánárúk eladásával nagyban és kicsinyben, azonkívül raktáron tart mindenféle háztartási cikket. Alkalmazottak száma 30. Deutsch Károly Ignátz 1875-ben alapította ezt az üzletet, mely vezetése alatt a váradi cégek első sorába emelkedett, úgy, hogy ezek között a leghosszabb és változatlanul eredményes multra tekinthet vissza. A cég forgalma a vidéki üzletek kereteiből lassanként kinőtt és a tulajdonos fia, Dénes Ödön vezetése alatt érte el fejlődésének jelentős állomását. A cég részvénytársasággá alakult át és az új vezetőség minden törekvése arra irányul, hogy a több mint fél-százada fennálló üzlet hírnevét szolid üzleti elveivel fenntartsa és növelje.

„Delta” Lengyel & Comp. Gőzfűrész és parkettgyár Baia-Mare. Táviratcim: »Delta«. Alapítási év 1921, alaptőke 1 millió lei. Alapításkor vizerőre egy fűrészkerettel berendezve. 1923-ban egy újabb fűrészkerettel kiegészítve és átalakítva gőzerőre. 1928-ban teljesen új parkettgépekkel felszerelve. Kezelője és tulajdonosa: Lengyel Béla. Fáradhatatlan munkájának eredménye a vállalat igen szép prosperálása és fejlődése. A gyár kiváló minőségű bükk- és tölgyparkettát gyárt. Jelentékeny mennyiséget exportál.

Modern gőzölője és szárítója van. Cca 40 munkást és 5 tisztviselőt foglalkoztat. Évenként 100—120 waggon anyagot szállít és ezenkívül az ottani piacon is jelentékeny mennyiséget helyez el.

Draut & Jekel vasnagyáruháza, Braşov. Alapítási év 1907. Tulajdonosok: Draut Frigyes és Jekel Vilmos.

„Dibela” László és Bergner kötöttáru és harisnygyár Cluj. Táviratcim »Dibela« és «László-bergner» Alapítási év 1921. Fiók: Bucureşti, Str. Gabroului 35, I. Lerakat: Timişoara Grün & Krausz, Str. Vasile Alexandri 9. I. A László & Bergner céget László Jenő és Bergner Zoltán alapították 1921-ben. A »Dibela« kötöttáru gyárat Bergner Dezső, Zoltán és Imre 1924-ben. A vállalat 1928 január 1-én fuzionált s azóta fenti cég alatt megy. A vállalat elsősorban kötöttáru és harisnyák gyártásával, másodsorban külföldi harisnya és keztyűárúk importálásával és nagybani eladásával foglalkozik. Érdekközösségben áll 1888-ban alapított »Mauriţiu Bergner« cluj-i bórnyagykereskedő és Desideriu Bergner & Co. turdai bórnyagykereskedő cégekkel, miután Bergner Dezső és Zoltán ezen két vállalkozás társtulajdonosai. A vállalat 270—300 munkást és 35—40 tisztviselőt foglalkoztat. 50 H. P. (saját erőtelep). Havi 4—5000 kgr. nyersanyagot, főleg műselymet, gyapjút és flórt dolgoz fel.

Dura S. A. Villamoselemgyár Temesvár. Alapítási év

1920. Alapítók Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt., Ludovic Barta, Adalbert Löw Beer, Géza Perényi. Alaptőke négymillió lei. 60 munkás. 8. H, P. Románia legproduktívabb üzeme.

Darvas Mór & Co. Műfatermelő vállalat Târgu-Mureş Str. Cuza Voda 34. Két keret (gatter). Fűrészelt puhafa, faragott fa, szarufa, gömbrud stb. Fűrésznél munkáslétszám átlag 50.

„**Derby**“ cipőgyár Rt. Oradea, Alapítási év 1890, részvénytőke 6,250.030 lei, tartalékok 7 millió lei, nyereség 1,754.836 lei, osztalék 19:2 százalék. Igazgatók: Komor Marcell és Varga Miklós. Fiókok: Arad, Braşov, Cluj, Tg-Mures, Oradea, Petroseni, Satu-Mare, Timişoara, Sighetul Marmatiiei, Diciosanmartin, Sannicola-Mare, Uiora. Érdekeltség «Primus» házicipőgyár.

A vállalatot 1890-ben Moskovits Farkas, mint kis üzemet alapította meg, mely kézi erőre volt berendezve. 1907-ig átlag 80 munkással dolgozott, azonban 1908-ban gépi berendezés folytán az üzem termelőképessége kb. 60 százalékkal növekedett, a munkások száma viszont 120 volt. 1909-ben részvénytársasággá alakult át kizárólag gépi üzemmel. 1913-ban Hungária Cipőgyár Rt. lett, míg a Derby elnevezést 1924-ben vette fel. Ma 400 darab üzemi géppel 1000 pár varrott cipőt állít elő, 300 munkást és 50 tisztviselőt és kereskedelmi alkalmazottat foglalkoztat. Évi forgalom kb. 80 millió lei, üzemi

gépierő 115 HP. A gyár a Bihar megyei Takarékpénztár érdekeltségéhez tartozik.

Komor Marcell igazgató iskolai elvégzése után a kereskedelmi pályára lépett, a vállalatnál 18 éve sikerrel működik, mint igazgató. Kitünő adminisztrátor, a szakmának is elsőrendű szakértője és az ő fáradhatatlan működésének köszönhető a vállalat fejlődése. A Derby cipőgyár termékeinek a legjobb hírüket szerzett és a fiókok megszervezésével növelte a gyártmányok plasszirozási területét.

Varga Miklós mint tisztviselő került a vállalathoz és szorgalmával, gyakorlati ismeretével nagyban hozzájárult a vállalat továbbfejlődéséhez. Új termelési ágak kiépítése, a termelésfelfokozás új lehetőségeinek elgondolása és végrehajtása, főként ezek az érdemek, mik az ő tevékenységéhez fűződnek.

Dietz Vilmos Tódor, hajlitott butorgyár, Codlea, jud. Braşov, alapítási év 1910, alaptőke 2,564.740 lei, tartalék 76.411 lei, nyereség 11.675 lei. A gyárat Hornung Testvérek alapították, akiktől 1924-ben Dietz Vilmos Tódor vette át.

Depner és Róth áruház. Braşov. Alapítási év 1898. Tulajdonosok: Depner Róbert és Róth Henrik. Depner Róbert nagyiparos és a brassói Portland cémentgyár résztulajdonosa és vezérigazgatója

„**Danubia**” Első Román Chamois bőripari gyár Langer Sándor & Co. Központi iroda;

Oravița, üzemek; Bocșamontana. Alapítási év: 1918. alapítóke 2,650.000 lei. Tulajdonosa még a Westend keztyűgyárnak amelynek üzeme szintén Bocșamontánán van és Oravița; fűszer engros, nyersbőr, és gabona és terménykereskedelmi vállalatnak.

1918-ban Gerő Testvérek és Kármán céggel kisebb bőrgyár alakult Bocșamontánán és igen szépen prosperált. A fejlődő vállalat új telepet vásárolt és minden reménye megvolt arra, hogy rövidesen országos jelentőségűvé fejlődik. 1927-ben a vállalat súlyos tüzkárt szenvedett és nem lévén kellően biztosítva a tulajdonosok a tüzkár után anyagi eszközök hiányában nem voltak képesek a vállalatot vezetni. Így került a gyár fenti — akkor még Langer Adolf cég alatt — főhitelezője birtokába. Az új tulajdonos újra építi a gyárat, kibővíti s alaposan felszerelve ismét üzembe hozza. Ez időtől kezdve a vállalat állandóan javul. Ma kétségtelenül a juhbőr feldolgozó bőrpar legelső és legnagyobb romániai képviselői közé tartozik. Speciális készítményében a chamois bőrben országunkban egyedülálló s minőségét mi sem igazolja jobban, minthogy a királyi udvari vadászivatal, amely eddig külföldön dolgoztatott, vadbőreit most itt készítteti ki. A bőrgyár üzemképessége a havi százezer quadrát teljesítményt ma már tul is haladja. A teljesítő képesség ennek kb. tizszerese. Felszerelése modern. Állandóan tökéletesítik. Készített áru minősége szak-

körökben közkedvelt, amit az üzem állandó rendelésekkel való tulhalmozottsága igazol. Állandóan fejlődik, de már versenyképes a külföld hasonnemű készítményeivel is. Munkások sz.: 60.

Langer Sándor a Langer vállalatok vezetőjét egyetemi tanulmányai köréből szolítja el atyja halála. Gazdasági tudását a budapesti Kereskedelmi Akadémián alapozza meg majd jogot hallgat. Atyja halála azonban haza szolítja, ahol átveszi vállalatai vezetését. Állandó progresszió jellemzi működését. A bőrgyárat is ő szerzi meg, majd megalapítja a Westend keztyűgyárat. E vállalatokon kívül Oravița fűszer engros üzletüket, valamint egy nyersbőr és egy gabona- és terménykereskedelmi vállalatot vezet. A közéletben valamint a filantropikus mozgalmakban is élénk részt vesz. Tagja a budapesti Vajda János Társaságnak. Egyetemi hallgató korában írói és ujságírói működést fejtett ki. Most készséges támogatója a kultura harcosainak, akikkel élénk összeköttetést tart fenn több megyei rt. nagyrésztvényese. Jól megválasztott munkatársai élén fáradhatatlan ambícióval dolgozik.

Deutsch posztóáruház Oradea, Alapítási év 1918. Cégtulajdonos Deutsch Jenő, cégjegyző Deutsch Károly. Raktáron tart a legfinomabb gyapjuszöveteket és speciális angol szöveteket. Birja a Daynel & Tauber Ltd. London cégnek romániai vezérképvisletét és lerakatát. Árubeszerzés Angliá-

ból, Hollandiából, Belgiumból, Franciaországból és Csehszlovákiából.

Deutsch Artur és Fiai bőrkereskedés, Lugoj. Tulajdonosok: Deutsch István és Deutsch Ervin, akik az üzletet szolid alapon vezetik és fejlesztik.

Dobrinul Faipari és Kereskedelmi Rt. Oradea. Alapítási év 1922. Alaptőke 5 millió lei. Üzemi telep Vaşcau. Foglalkozik a Vaşcau környékén levő erdőségek kitermelésével és fatermeskedéssel nagyban. A Banca Timişiana érdekeltiségéhez tartozik.

Deutsch Arnold & Co. rt. bőrárugár, Timişoara II., Spl. Morarilor 18. Táviratcim Boxid. Alapítási év 1895, alaptőke 9 millió lei, tartalék 3,400.000 lei, 9000 darab részvény. Vezérigazgató Deutsch Jenő. Az alapító Deutsch Arnold fia, Temesváron született, 32 éves. 1922 óta vezeti a vállalatot és annak meglepő fejlődése kizárólag energikus munkájának eredménye. Kereskedelmi vezető Lebovics Hermann, 1923 óta működik a vállalatnál. Igazgatóság: Negreanu Dimitrie elnök, Posmañii József, Artăreanu Dimitrie Th., Deutsch Jenő, Lebovics Hermann, Negreanu Costica, Spinner Micu, Alinsanescu G., Oprea János, Schönheim Lajos. Képviseltek: Bucureşti, Cluj. 1925 óta a Rt. fokozatosan fejlődik. Ma már gépekkel, tökéletesen és a legmodernebbül van felszerelve, úgy, hogy a gyártás minden mozzanatát gépek végzik. Mint

chromba gyár második az országban. Naponta cca 2000 kg. borjubőrt dolgozik fel. 80—100 munkás, 150 H. P. villanyerőre berendezve. I. a. minőség-fekete és színes box-calf. »Ideal« védjegyű áruai igen keresettek.

Dacia bőrgyár Rt. Cluj, Str. Enescu No 1. Táviratcim »Dacipiele. Alaptőke 500.000 lei, tartalék 200.869 lei, nyereség 22.702 lei. 157 H. P., 50 munkás. Különféle talpbőröket, transzmissió-szijákat gyárt. Évi termelés cca 36 tonna. Termékeinek eladását az ottani Furnitura Rt. eszközli. Igazgatója Glöckner Sándor. A budapesti Wolfner bőrgyárral érdekközösségen van.

Denes és Pollák, Temesvár. Tulajdonos: Wilhelm Dénes. Egyik legnagyobb textilüzlet a Bánátban.

Demeter Józsa kézimunka üzeme és üzlete, Târgu-Mureş 20 év óta áll fenn. 1919 év óta cégjegyezve. Az üzem és üzlet a tulajdonos saját házában van elhelyezve. Kézimunka terméiben mintegy 40—50 munkásnőt foglalkoztat és készít himzett, kötött és varrott kézimunkákat amelyek izlése és elsőrangú kivételük folytán nem csak az egész országban, de külföldön is igen előnyösen ismertek. Clujon és Bucureşti-ben fióküzemei vannak. Az üzem állandóan fejlődik és a legszolidabb alapokon nyugszik.

Dahinten Gusztáv bőrgyár, Şebesul-Alba. Investált tőke 157.000 arany lei. Előállít különféle boxbőrt és a legfino-

mabb cipőbört. 106 HP., munkások száma 50. A vállalat tervszerű kiépítés folytán a ország bőriparának egyik jelentős tényezőjévé lett, gyártmányai elsőrendű minőségűek.

„**Dacia**“ szappangyár Rt. Oradea. Alapítási év 1901, alapítóke 1,200.000 lei. Igazgató: Stupariu Dumitru. A vállalat fejlődésének legnagyobb fokát a háboru utáni években érte el, amikor is üzemét a pipereszappan gyártáson kívül, kosmetikai cikkek előállítására is berendezte. Gyártmányai rövid idő alatt bevezetődték. A vezetés Stupariu Dumitru gyógyszerész kezében van.

Ifj. Dávid István textilműv., Târgu-Săcuş. 1870-ben alapította ifj. Dávid István. Raktár circa 8—10 millió értékű. Tulajdonosok Dávid István Mihály és Dávid Antal kereskedők. Az erdélyi piac egyik legjobb textilműve.

Dornhelm Eugen, Temesvár I. Str. Bursei. Legnagyobb textilangro vállalat. Alapítási év 1911.

Deutsch Kálmán, Első nagyváradi orvosi- és pipere szappan ipartelep, Oradea, alapítási év 1920. Előállít gyógyszer és pipere szappant, borax, mandula és birotva szappant. Különlegességei »Deka« védjegyei ellátva kerülnek forgalomba. A tulajdonos 1903-ban a szombathelyi kiállításon díszoklevelet nyert.

Delta Grafít üzem, Rottenstein Testvérek, Târgu-Mureş.

Rottenstein Vilmos és Márton tulajdona, akik az üzemet maguk vezetik. 5 drb grafít présel dolgoznak. Tulajdonosoknak Vinegra név alatt ecetgyáruk is van.

Dávid Antal-cég, Textiláru, Târgu-Săcuş. Id. Dávid Antal kereskedelmi tanácsos 1878-ban alapította. Vagyon 6 millió raktár 2 millió lei. Tulajdonos: Dávid Dezső. Igen jól és óvatosan vezetett üzlet.

Delta építési vállalat Rt., Oradea, alapítási év 1898, alapítóke 6 millió lei, vezérigazgató Megyery Ferenc okl. mérnök. Az Egyesült Bank és Tkp. érdekeltsége. Előállít téglát, tetőcserepet és cementlapokat. Foglalkozik magas és mélyépítéssel. Üzemi motorikus erő 200 HP.

Decker R. és Társai, kalap és kalaptompgyár Rt. Jimbolia. Táviratcim: »Decker Hutfabrik Jimbolia«. Alapítási év 1878, alaptőke 12 millió lei. Vezérképviselő a Regát részére: Sigmund Prager, Bucureşti I. Calea Victoriei 9. A gyárat 1878. évben Decker Dezső alapította és 1914 óta Decker Ferenc és Decker Róbert tulajdona volt. Az első gyár volt Magyarországon, ahol géperővel kalapokat és tompokat gyártottak. 1928 január 1. óta alakult át részvény társasággá. A gyár igazgatósága: Decker Ferenc elnök, Decker Róbert, Gerolamo Caremi, Giacobbi Ciceri. Decker Ferenc textilkola végzettséggel. Decker Róbert kereskedelmi akadémiai végzettséggel bir. Előbbi a

Decker-féle Kalapgyár Rt. cégnek volt technikai vezetője, utóbbi irodafőnöke és cégvezetője volt ugyanazon vállalatnak. Nevezett gyárat Decker Rezsővel atyjukkal 1908. évben alapították és miután 1914-ben a vállalatból kiléptek, a gyár Unió kalapgyár nevet vette fel. Decker Ferenc a Bánáti Központi Takarékpénztár Rt. igazgatósági tagja, Decker Róbert pedig ugyanazon pénzügyi felügyelő-bizottsági tagja. Decker Ferenc a cégnél 1898, Decker Róbert 1903 óta működik. Decker Testvérek a jelenlegi cégnek főrészvényesei és kezükben a részvénytőke kétharmada van. Gerolamo Caremic kereskedelmi főiskolát végzett és a Skotti olasz kalapgyár direktora. Ciceri több olasz gyár technikai vezetője és jelenleg a cég technikai direktora. A gyár termelőképessége 100 tucat kalap és 150 tucat kalaptomp. 1928-ban teljesen új és a legmodernebb gépekkel lett felszerelve és minőség és kivitel tekintetében ma a legkényesebb izlésnek is eleget tud tenni és bármely külföldi céggel versenyezik a gyártmányai tökéletességében.

„**Danubia**“ csokoládégyár, Timișoara. Kisebb üzem. Főként csak a megyének dolgozik.

Dusan Milosevic Mezőgazdasági Eszközök Gyára Rusca-montana. A vállalatot 1812-ben Hoffmann és Midenbüch alapította, amit 1896-ban vett bérbe a jelenlegi tulajdonos, kinek tulajdonába 1912-be ment át a vállalat. Ettől kezdve a vállalat

lat folyton fejlődött, újabb investíciókat tett szükségessé, modern gépekkel lett berendezve. Motorikus erő 150 H. P., munkások száma 65. Évi termelés 25 vagon áru. A vállalat a tulajdonos szakszerű vezetése alatt áll, ami egyben biztosítja annak prosperálását.

Deutsch Testvérek divat-árukereskedés Lugoj. Cégtulajdonos Hirschl Miksa, aki üzletét szolid alapon vezeteti és fejleszti.

Defra Cipőgyár Timișoara. Alakult 1926-ban. A vállalat tulajdonosai Frank Dezső, Frank Jenő és Kanizsa Béla. A cég betéti társaság. Cca 100 nyitással dolgoznak. Napi teljesítmény 200—250 pár férfi-, női- és gyermekcipő. A gyárnak Temosváron két fiókja van. A Defra-cipőgyár gyártmányai ma már közismertek és a legjobb márkák közé tartoznak. Új fejlődés előtt áll a gyár, újabban modern gépekkel szerelik föl. A Defra-cipőgyár ma egyik legjobb márka.

Dreher-Haggemacher Nagyvárad Sörgyár Rt., alapítási év 1914 ápr. 1. Távirat-cím: »Dreherbere«, telefon: gyár 439, igazgató 5 sz., alap-tőke 40 millió lei, rendes tartalék 360.511·62 lei, értékcsök. 15,700.000 lei, tiszta nyereség 2,352.728 lei, részvények száma 80 ezer db. á 500 lei névértékben. Vezérigazgató: Friedman Hermán. Igazgatóság: Szécsi Pál, dr Cziffra Kálmán, Haggemacher Oszkár, Dreher Jenő, dr Szántó Zoltán, Bocsánczy

László, Horváth Árpád, dr Lázár Aurél, dr Mihali Tivadar, dr Bucico Coriolán, dr Mangra Demeter, dr Jacob József. Felügyelő-bizottság: Gyárfás Dezső, Bodor Bertalan, Fenyő Sándor, Deutsch Emil, Catana Aurel, Sfurle Traian. A báró Nopcsa Elekné-féle ujaradi sörgyár a vállalat által tizévre ki van bérelve, vezetője: Lówy Mór. A gyár mintegy 50 év óta fennálló vállalat, mely 1914-ben alakult részvénytársasággá. Az 1922. évben Friedman Herman igazgató kezdeményezésére kapcsolat létesült a Hagenmacher Kőbányai és Budafoki sörgyárakkal, minék következtében felépült egy teljesen új és modern sörgyár, mely a Romániában remélhető sörfogyasztás fellendülésével, hivatva van a sör- és malátá gyártásban vezető helyet betölteni. Az üzem kapacitása lényegesen nagyobb annál, amennyi termelésre jelenleg igénybe vették. Felszerelése a legmodernebb sörfőző berendezés, az építkezés, valamint felszerelés Ganzenmüller müncheni egyetemi tanár tervei szerint történt. A legutóbbi üzletév termelése mintegy 50 ezer hl. és a gyártott sör minősége vezető helyet tölt be az erdélyi piacon, Mintegy 110 munkást foglalkoztat.

Dunăreana Textilipar Rt. Orșova. Alapítási év 1923. Távíratcim »Dunăreana». Alaptőke négymillió lei. Tartalék 250.000 lei. Nyereség 68.721. 1924-ben alakult át részvénytársasággá. Összesen 12 részvényese van és a Schramm, Hüttl & Schmidt

Rt. Topletz érdekkörébe tartozik. Részvényeinek 60 százaléka ennek a cégnek a tulajdonában van. Vezérigazgató: Schramm Ferdinánd német konzul, aki a fentemlített topletzi gyár nagy részvényese. A vállalat modernül felszerelt szövődével és apretura teremmel, 35—40 munkással, évente 15000 mtr. gyapju férfiszövetet (kamgarn) gyárt jobb minőségben.

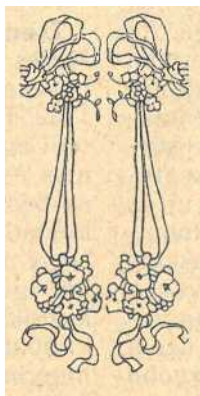
Deutsch és Braun Targu-Mureș. Textilkereskedés nagyban és kicsinyben. Alapítási év 1922. Törvényszékiileg bejegyezve. Cégtulajdonosok Deutsch Vilmos és Braun Izor. Szorgalmas és becsületes kereskedők, akik különös sulyt fektetnek arra, hogy üzletük jó nevét megóvják. Igen nagy többmillió értékű áruaktárral dolgoznak. Bel- és külföldi szövet és posztóáruk nagyban való eladásával foglalkoznak. Jól beszervezett, nagy és állandóan fejlődő vevőköre van.

Diósi Ignátz fia, Lajos, fakitermelő és fakereskedő en gros Oradea, alapítási év 1850. A céltudatos és kitartó munka nyomán fejlődő vállalat perspektíváját tárja elénk ez a kitűnő hirnévnek örvendő cég. Nussbaum Ignác neve alatt létesült 1850-ben és kezdetben talpfa szállítással foglalkozott. A vállalat fellendülése 1872-től datálódik, amikor is az alapító fia, Lajos vette át az üzlet vezetését. Erős akarat, kereskedői körültekintéssel párosulva jellemezte egyéniségét, néhány év alatt sikerült kifejleszteni a vál-

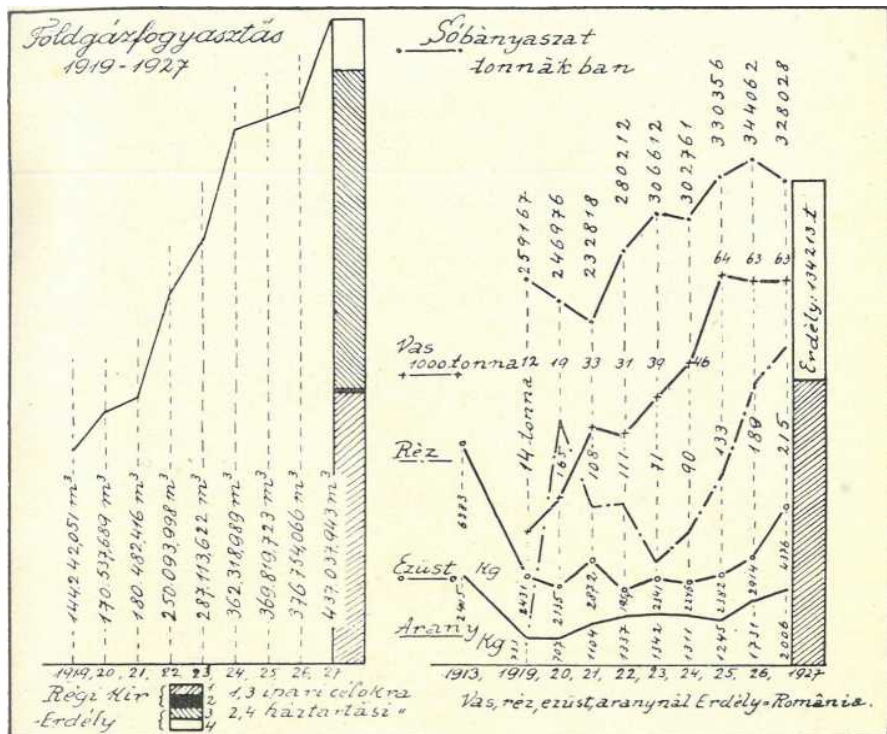
lalatot és kezdeményezésére, új meg új faipari vállalatok létesültek. Diósy Lajos nevéhez fűződik a Csucsai Faipari Rt., a Fogaras-Háromszéki Faipari Rt., a Magyar Erdőipar Rt. és a Sohodol Rt. megalapítása. Nagyszabású munkát végzett évtizedeken keresztül, míg a kis faüzletből a mai országos

viszonylatban első fakeskedő cég reális alapját megvetette. Diósy Lajos Fiai rátermetséggel vezetik sikeresen tovább ennek a kitűnő jóhírű cégnek ügyeit.

Dobay Testvérek harisnyagyár Temesvár. Egyike a legnagyobb harisnyagyáraknak.

Földgázfogyasztás. — Só és fémek.

A földgázfogyasztás meredeken emelkedő görbe.

Mind közelebb jutunk ahhoz az állapothoz, hogy ez az értékes fűtőanyag ne puffogjon el hiába a levegőbe, hanem teljes mértékben gazdasági életünk szolgálatába álljon. Az ábra második felének görbéi egybevetve a többi, a bányászatra vonatkozó ábrákkal, Erdély preponderanciájáról beszélnek az ország bányászatában, kivéve a petroléumot, ami viszont Erdélyben csak nyomokban található. Az ábra megjegyzését csaknem betű szerint kell értelmezni. Egyéb országrészek vas-, réz-, ezüst-, arany stb. termelése ilyen méretek mellett rajzban fel nem tüntethető elenyésző mennyiség.

Statistica Minieră a României pe anul 1927. nyomán. Hivatalos kiadás.

Erdélyhegyaljai Bortermelők Szövetsége Rt. Aiud. Alapítási év 1918, táviratcim »Erdélyhegyaljai« alaptőke 1 millió 500 ezer lei, tartalék 203 ezer lei, nyereség 246 ezer lei, 6000 darab részvény, osztalék 10 százalék. Elnök: Báró Bánffy Dániel. Ügyvezető igazgató: Horváth Pál, az Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank vezérigazgatója. Tagok: Báró Kemény Pál, dr Asztalos Kálmán, Ambrózi Mihály, Gál Lajos, dr Incédy Joksmann Ödön, Jancsó Sándor, Szalanery Jenő, Vincenti Miksa, Zeyk Dániel, Gróf Teleki Arthur, Gróf Teleki Ádám Gróf Toldalaghy László. Báró Kemény Árpád csombord-alsógáldi borgazdaságának kezelője is. Lerakatok: Kolozsvár, Torda, Dés, Sepsiszentgyörgy, Temesvár. Alapításának célja az erdélyhegyaljai és marosmenti fájborok forgalombahozatala a nagytermelők kézzelése és igazgatása alatti vállalat által. Pincészet 10.000 hl. bor állandó kezelésére Aiud, Csombord és Alsógáldon. Termelőknél levő pincék 10.000 hl. befogadására alkalmasak. Modern gépekkel felszerelt palackozó berendezés.

Horváth Pál vezérigazgató született 1874-ben Nagybanján. Tanulmányait Kolozsváron végezte. Vezérigazgatója az Alsófehérmegyei Gazdasági Bank nagyenyedi pénzüzetnek már 25 év óta. A vármegyei Gazdasági Egyesületnél mint titkár működött. Tagja a megyei és városi bizottságoknak. Volt gazdasági tudósító és törvényszéki szakértő. Több egyházi és kulturális egyesület tagja.

Nagy bor és gyümölcsstermelő birtokos. Érdekeltségei: az Erdélyaljai Bortermelők Szövetsége, amelynek egyik alapítója és 10 éve ügyvezető igazgatója. Az Alsófehérmegyei Gazdasági Bank 25 év óta vezérigazgatója és Báró Kemény Árpád-féle borgazdaságot is vezeti. A »Hangya« felügyelőbizottsági elnöke. A Bankszindikátus igazgatósági tagja alapítása óta. Vezetése alatt a vállalat igen szépen és eredményesen működik, ami nagy szaktudásának és fáradhatatlan munkásságának köszönhető.

Erdélyi Faipar Rt. Cluj. Alapítási év 1918, alaptőke 2 millió lei, tartalék 62.000 lei, nyereség 40.267 lei. Igazgató: Grósz Elemér.

Első Asztalosszövetkezet, Bistrița. Alapítási év 1910, üzleti tőke 2 millió lei. Nyolcz asztalosiparos tulajdonát képező modernül berendezett és szépen prosperáló butorüzem. Gyárt: mindennemű butorárut és asztalosmunkát. 20 HP., 8 különböző gép, 38 munkás. Évi termelése: circa 100 szoba berendezés.

»**Economia**« Kereskedelmi és Ipari Rt. Oradea. Alapítási év 1920, részvénytőke 6 millió lei, tartalék 200.000 lei, nyereség 114.367 lei 75 bani. Ügyvezető igazgató: László Zsigmond. Igazgatóság: dr Popper Ákos, dr Vostinar János, Iacob János jogakadémiai dékán, Szana Zsigmond, Molnár Samu, Ernyei Tibor és László Zsigmond. Cégvezetők: Némethi Mihály és

Held Emil. A vállalat a MÁV gépgyár képviselőjeként alakult meg, mely évek során át jelentős tényező lett a gépkereskedelemben. Foglalkozik mezőgazdasági gépek, műszaki cikkek, ipari gépek, benzin, petrolium és olajtermékek nagybani eladásával.

László Zsigmond született 1889-ben Alsó-Szelin (Pozsony-m.) Középiskolai elvégzése után tisztviselői pályára lépett. 1906-ban a budapesti Kállai Lajos gépgyár tisztviselője lett, 1908-ban az Angol-Magyar Bank géposztályához került, ahonnan. 1910-ben a Debreczeni Kirendeltség vezetőjévé nevezték ki. Speciálizálván magát a gépipari szakmában, jelentékeny tényezője lett alapos képzettsége és kitűnő kereskedelmi rutinja folytán úgy, hogy 1915-ben a temesvári Industria Rt. aligazgatójának hívták meg, ahol 1927-ig, az Economiahoz történt meghívásáig, sikerrel dolgozott. Az Economia Rt.-t azóta teljesen reorganizálta új kapcsolatok megteremtésével arra törekszik, hogy a vállalat prosperitását tökéletesen megalapozza.

Ehlich & Auscher textilgyár IV. Preyer 23. Temesvár. Alapítási év 1901. Tulajdonosok: Mauritiu Victor és József Auscher. Munkás 80. 30 Hp.

Első Ujbesenyői Hengergőzmalom Rt. Beşenova-Nouă. Távíratcim: »Walzmühle«. Alapítási év 1905, alaptőke 1 millió lei, tartaléktőke 614.413 lei. 40.000 drb részvény. Vezér-

igazgató: Hoffmann János. Igazgatóság: Schneider János, Zornek Mihály, Schöffler Péter, Uitz Péter, Müller Péter, Glaub Péter, Schmidt Mihály, Schnek Károly, Rausch Péter, Christian János, Weldi Mihály, Zippel Károly. A társaság 1905-ben alakult, 1000 drb részvennyel á 50 korona (25 lei) = 25.00 lei tőkével. Első működési év 1906. Alapszabályok módosítottak 1917-ben, 1921-ben és 1926-ban, az első osztalékot 1915-ben fizette. A részvények névreszlók. Az alaptőke felemelkedett 1917-ben 1000 drb részvény 25.000 leiel, 1926-ban 38.000 részvény 950.000 leiel. A malom félmagas őrlésű. Rekonstrukció volt 1927-ben. Szivógázmotor szolgáltatja a hajtóerőt. Üzemképesség 24 óra alatt 1 $\frac{1}{6}$ vagon. Felszerelés 5 hengerek, 1 őrlőkőpár, 1 daráló, 3 síkszítáló, 2 griztisztítógép, 1 hámozógép, 1 automatikus mérleg. 1927-ben gyártott: 67 vagon lisztet, 19 vagon korpát, 2 $\frac{1}{2}$ vagon hulladékot, 65 $\frac{1}{2}$ vagon darált (takarmány). Alkalmazottak: 3 irodai, 3 szakmunkás, 4 malommunkás. Vám és kereskedelmi őrléssel foglalkozik 10—20 vagonos állandó raktárral, 130—200 vagon évi forgalmat ér el cca 8—10 millió lei összegben. Vezérigazgató: Hoffmann János, aki vezérigazgatói állását 3 év óta tölti be lelkiismeretes munkával és az ő érdeme a vállalat eredményes működése.

Első Erdélyi Lack és festékgyár Rt. Oradea. Alapítási év 1.912, alaptőke 2 millió lei, nye-

reség 10 százalék. Igazgatók: Huszár István és Huszár László. A Zankl grazi lack- és festékgyár 50 százalék erejéig érdekelte eme vállalatnál.

Első Aradi Oxigén és Iparigáz Rt. Alapítási év 1921, alaptőke 1 millió lei. Igazgató: Weisz Lipót. Igazgatóság: Fejér Gábor, Kaszab Elemér, Kaszab Géza, Hanu Alajos, dr. Trimbițianu Traian, Matescu, Zima Tibor. A vállalat szépen dolgozik, gyártmányai egész Romániában, sőt Magyar- és Németországban is közismertek. A vállalatban jelentősen érdekelve van az Erdélyi Hitelbank Rt., Arad.

Első Élesdi és Tordai Mészégető Rt., Cluj. Alapítási év 1883, táviratcím: Kalkbrennerei, alptőke 2 millió lei, tartalék 170 ezer lei, nyereség 404.303 lei. Vezérigazgató Ungár Lajos, aki egyben a kolozsvári vasöntőde Rt. vezérigazgatója is. Üzemek: Aleșd és Turda.

Első Román Ernyőgyár. Timișoara. Alapítva 1899, alaptőke 1 millió lei, foglalkoztat 55 munkást. Képviselő Cernaui-ban.

Egyesült László és Hunyadi Gőzmalom Rt. Oradea. Alaptőke 1.200.000 lei. Igazgató Neubrunn Jakab. Az Anglo-International Bank érdekkörébe tartozik, amely bank likvidálni akarja a malmot.

Első Erdélyi Kefésegyesület, Berger, Broser és Dorfi, Közkereseti Társaság Bistrița. Táviratcím »Bürstenmacher. Ala-

pitási év 1897, Alaptőke egymillió lei. Gyárt mázólcseteket és acélsodronykeféket.

Egyesült Festék Lakgyár és Kereskedelmi Rt. Timișoara. Alapító: Ferber Jenő. A cég 1895-ben alakult. Jelenlegi alaptőkéje ötmillió lei. Érdekközöségben van a Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt.-vel. Ferber Jenő igazgató igen képzett szakember, akinek közgazdasági egyetemi képzettsége is van és aki tanulmányait külföldön végezte.

Első Ecetszeszgyár Lipova. Tulajdonos Ladányi Dezső. Napi productum 20 Hl.

Erdélyrészi Csillárraktár Rt. Cluj, Str. Reg. Ferdinand 11, alapítási év 1918, Táviratcím: »Rex«, alaptőke 500 ezer lei, tartalék 226.969 lei, nyereség 210.624 lei. Ügyvezető igazgatók: Rex István és Deutsch Dávid.

Első Nagyszebeni Cipőgyár Rt. Sibiu, alapítási év 1920. Táviratcím: Schuhfabrik, alaptőke 25 millió lei, tartaléktőke 135.229 lei, nyereség 396.526 lei, részvények száma 25 ezer db., a Banca Națională-tól 7 millió lei hitelt élvez. Igazgatóság: Victor Ferentzi, Sam. Kares, Fritz Ferentzi, Hans Berglieter, Fritz Zienz, Rad. Hicuz, P. Otto Folbert. Igazgatók: B. Martin, C. Simon. Cégvezető: Benedek. Összesen 16 fiókja van és pedig: București, Ploiești, T. Severin, Braila, Galați 2, Oradea, Cluj, Arad, Timișoara, Mediaș, Sibiu 2, Targu-Mureș 2.

A gyár teljesítőképessége 600 pár különféle cipő, 200 pár teniszcipő. Munkás létszám 235. A gyár ma már Erdély legnagyobb cipőgyára. A vezetőség Benedek cégvezetővel együtt európai nivóra emelte ezt az anyagilag is jól megalapozott gyárat.

Excelsior Lack- és festékipar, Timișoara II., alapítási év 1926. Táviratcim: »Excelsior«, alaptőke 5 millió lei. Igazgató: Manojlovic Miluțin. Érdekközösségben van dr Englander Paul Wiener lackgyárral. Gyárt mindennemű lackot és lackfestéket ipari és kereskedelmi célra.

Élesdi Erdőipar Rt. Oradea, J alapítási év 1921, részvénytőke 10 millió lei.

Első Bohn-féle Téglá és Tetőcserépgyár Rt. Jimbolia. Alapítási év 1864. Táviratcim: »Bohn« Jimbolia. alaptőke 16,000.000 lei. Tartaléktőke cca 8,000.000 lei. Nyereség 1,600.000 lei. Sok lerakata van az ország minden részében. Évi termelése: 30 millió cserép, 25 millió téglá és egyéb agyag cikkek. Munkáslétszám 1500.

Erdélyi Raktárházak Barta Antal, Brașov. Alapítási év 1928. Tulajdonos: Barta Antal. A volt hasonló nevű részvénytársaságraktárházai az Albina pénzügyintézet tulajdonába mentek át.

Erdélyi Tűziforgalmi Rt. Cluj. Str. Memorandului 24. Alapítási év 1919. Táviratcim: Tűziforgalmi. Alapt. 4,000.000 lei. Tartalék 955.504 lei. Nyere-

ség 875.531 lei. Igazgató: Peris Artur.

Első nagyváradi redőnygyár, Oradea. Alapítási év 1897 Cég-tulajdonos Szántó Dezső, Elő-állít vasredőnyt, esslingeni fa-redőnyt, épületvasat, sarokvasat, takaréktűzhelyet stb. Képviseli a kitűnő hírnévnek örvendő »Zephir« kályhát, melyet a cég vezetett be Romániába és rövid idő alatt a gyártmány kitűnőségénél fogva teljesen népszerűsítve lett.

Első Bánáti Rum- és Likörgyár, Timișoara. Régi, szolid, bevezetett cég. Tulajdonos: Bácskai Rezső.

Einzig Bernát szállítási, beraktározási és elvámolási vállalat, Brașov. Közkereseti társaság. Alapítási év 1919. Tulajdonosok: Einzig Bernát, Einzig Jenő és dr Magyar Jenő.

Első lipovai cementáru-gyár. Tulajdonos Krászl Endre. Munkások száma 8.

Első Erdélyi Vegyigyár Rt. Cluj. Str. G. Barițiu 10. Alapítási év 1919, alaptőke 500.000 lei, nyereség 24.484 lei.

Eilenbogen I. A. Üveg és Porcellán Nagyruháza, Brașov. Alapítási év 1920. Igazgató: C. W. Mühlbacher.

Eisner & Tritsch, nyestertermény export Brașov. Alapítási év 1890. Tulajdonosok: Tritsch Emánuel és Eisner Hugó.

»**Elisabeta**« Téglagyár Rt. Sag. (jud. Timiș.) Alapítási év

1904, alaptőke 750.000 lei, tartalék 312.688 lei. Nyereség 139.063 lei, 1500 darab részvény, osztalék 10 százalék. Vezérigazgató Próvé Gáspár, akinek vezetése alatt a vállalat szépen működik. Igazgatóság: Breiner Antal, Klein Márton, Noheimer Márton, Schmidt Antal, Schmidt Károly, Savii Brenen. Teljesítő képesség: négy-millió darab egy évben. Munkások száma 40.

Ekkel György fakereskedése Pecica. Alapítási év 1913. Két fűrészkeret, egy szallag, öt szerszám gép, 6—12 munkást foglalkoztat.

»**Electra**« zsinór- és csipkegyár, Oradea. Táviratcim Electra Alapítási év 1922. Tulajdonos Incze Lipót mérnök. Munkások száma 40—60. Befektetett tőke 6 millió lei. Előállít selyem treszt, diszszinórt, cipőzsinórt. Évi termelés 12 millió méter.

»**Eisenring**« textilosztály I. Pa. Unirei 1. Tvár. Alapítási év 1925. Alaptőke 5 millió lei. Import: Csehszlovákia, Itália.

Eitel G. szappan és gyertyagyár, Braşov. Alapítási év 1840. Tulajdonosok: Özv. G. Eitelné újból férj. Éder Jánosné, Eitel Gusztáv, Eitel Albert és dr Eitel Herman.

Erdélyi Szövőgyár Rt. Cluj. Táviratcim »Fatex«. Alapítási év 1911, alaptőke 8 millió lei, tartalék 246.271 lei, nyereség 648.127. Igazgató Albini Gyula.

Ernst & Roth fűrészgyár, (U. p. Zăbala-Pava) bejegyezve

1920-ban a brassói törvényszéknél. Tulajdonos: Pálmai Béla és Róth Dezső. Munkások létszáma 100. 4 gatteres és segéd munkagépekkel felszerelve. Évi kapacitás 1500 vagon fenyőfűrészáru. Prima vállalat.

Első Erdélyi Üvegyár Rt. Diciosánmartin. Alapítási év: 1925. Alaptőke 10 millió lei. Jól vezetett nagyipari vállalat, melynek gyártmányai pár év alatt meghódították a belföldi piacot. Vezérigazgató Kupfer Károly, aki szaktudásával és szorgalmával a gyár vezetésében kiváló részt vesz.

Első Erdélyrészi Ékszeráru-gyár, Cluj. Calea Regele Ferdinand 19. Táviratcim: Juvaere. A gyárat 1921-ben a mai cégtulajdonosok; Barta Ferenc és Nasch Lázár alapították. A cég hét évi fokozatos fejlődés után, ma hetven embert foglalkoztat és áruja egész Romániában egyaránt jól ismert és szívesen fogadott. Foglalkozik mindenféle ékszerek, plakettek, érmek, arany és ezüst-huzalok készítésével.

Első Telegdi Gipszgyár Rt. Oradea. Alapítási év 1927. Részvénytőke 5,000.000 lei. Igazgató: Klein Adolf.

Első Máramarosi Hajlitott Butor és Faáru-gyár Rt, Sighetul Marmăţiei. Alapítási év 1882, Táviratcim »Mobile« Alaptőke 5,000.000 lei. Tartaléktőke 145.702 lei. Nyereség 29.115 lei. Osztalék 0.6 százalék. A gyár 1881-ben mint magáncég alakult, 1918 évben akkori tu-

lajdonosai: Altmann és Huber Rt.-gá alakították át, 500.000 lei alaptőkével, amit 1925 évben a mai 5.000.000 leire emelték fel. A vállalat részvénytársasággá való átalakítása óta folytonos fejlődésben van legutóbb a Groedel fakonzern érdekkörébe vonatott be. Vezérigazgató; Herskovits Ábrahám. Mintegy 30 év óta önálló fatereskedő. A gyár napi 800 drb. egység gyártására van berendezve. Munkásainak létszáma 300-350 között váltakozik. Igazgató: dr Fülöp Béla.

Ecker Iosif, butorgyár Timișoara, Alapítási év 1908. 12 famegmunkáló gép, 50 munkás.

Erdélyi Szénbánya Rt. Cluj, Calea Regele Ferdinand, 70. Táviratcim «Olygocen», alaptőke 6 millió lei, tartalék 710 ezer lei, nyereség 1,728.467 lei. Vezérigazgató: Molnár Jakab, aki szaktudásával és energikus munkásságával naggyá fejlesztette a vállalatot.

Erdélyi Gyáriparosok Országos Szövetsége Kémiai Laboratóriuma, Brașov. Alapítási év 1925. Igazgató: Türk Walter mérnök.

„**Esta-Sun**“ vegyigyár, Oradea. Alapítási év 1924. Tulajdonos Steiner Jenő, vegyészek Steiner Béla és Sándor. A vállalatot Steiner Jenő, a Carmen cipőgyár vezérigazgatója alapította acélból, hogy a helyi cipőgyárakat és üzemeket a szakmában annyira keresett ragasztó anyagokkal és más a cipőgyártáshoz szükséges vegyi

cikkekkel ellássa. Az irányítás Steiner Jenő kezében van, akinek elsőrendű munkatársai a fiai. Hézagpótló vállalat ez, melynek megalapítását a szükség parancsolta és éppen ez adja meg a fejlődési lehetőséget is.

Erdélyi és Bánáti Borkereskedők Egyesülete. Alakult 1925 március 21-én. Székhelye: Kolozsvár. Elnök: Farkas Ernő kolozsvári bőrnagykereskedő. Titkár: Kertész Miklós, tanár. Az egyesület tiz kerületből áll. Ezek: Temesvár, Arad, Kolozsvár, Nagyvárad, Brassó, Marosvásárhely, Gyulafehérvár, Szatmár, Szászrégen és Bukarest. Tagjainak száma: 280. Sikeresen vette fel a harcot a planimetekkel való felszerelés és ellátás sérelmes intézkedései ellen, amikor is egy privilegizált cégnek lett volna kiszolgáltatva a szakmai érdekesség. Saját szaklapot tart fenn alakulása óta »Piele« címen, melynek szerkesztője: Kertész Miklós tanár, Temesvár.

Elian Viktor liqueurgyár. Cluj. Kétévtizedes munkássága alatt vállalatát fokozatosan a mai nivóra fejlesztette és így Erdély egyik legjelentősebb vállalatává lett. A szakszerű és szolid vezetés biztosítja a vállalat prosperitását.

Engher Béla ládagyár és fatereskedés, Sibiu. Alapítási év 1919. Törvényszékileg bejegyezve. Alapító és tulajdonos Engber Béla, aki az eredetileg 2 drb. famegmunkáló géppel létesített vállalatot fokozatosan

fejlesztette, úgy, hogy ma már 20 géppel, 40 H. P. villanymotornal, saját transzformátorállomással, saját tulajdonát képező cca 4 kat. hold terjedelmű telepén, 30 munkással dolgozó famegmunkáló, láda, csomagoló dézsa és cserépszárító rámagyár, amely évente 2000 m³ anyagot dolgoz fel.

Első Bánáti Ezüstárugyár Rt. Timișoara. Alapítási év 1922. Tőke ötmillió lei, munkások száma 35. Képv. Compag S. A. București.

Einschenk Károly orgonaépítő Brașov. Alapítási év 1896. Tulajdonos Einschenk Károly, aki ügyes, szorgalmas ember. Háború alatt üzeme szünetelt és 1918-ban újonnan kellett alapítani az üzemet. Templomi orgonák és iskolai harmóniumok gyártásával foglalkozik. Legutóbb a zongoragyártást is bevezette, 5 H. P. villanymotornal, fémmegmunkáló gépekkel és 6 munkással dolgozik.

Első Vas és Rézbutorgyár Timișoara. Alapítási év 1922. Tulajdonos a Hermes Bank és Temesvári Kereskedelmi Rt. Export: Bulgária. Import Magyarország, Ausztria, a munkások száma 40.

Erdélyi Német Kereskedelmi Grémiumok Szövetsége, Brașov. 1924-ben alakult. Központ Brașov. Helyicsoportok: Brașov, Sibiu. Sighișoara, Mediaș. Bistrița, Dumbrăveni, R-Cohalm, Sebes-Alba, Reghin, Agnița. Elnök Jekel Vilmos vaskereskedő Brașov. Alelnökök: Palm-

hert Alfréd üvegkereskedő Brașov, H. Hausenblass és dr Ottó Fr. Jikeli nagykereskedők Sibiu. Ügyvezető igazgató: Jakobi Gyula. A szövetség székhelye Brașov, Alsó-Villa utca 1 szám. Kiadja a Siebenbürgische Handels-Zeitung havonta kétszer megjelenő lapot, melynek szerkesztője dr Tandler Emil iparkamarai titkár. Képviseli a német kereskedők érdekeit, közös eljárást és közös érdekekért, közös akciókat vezet.

Erdélyi Szász Mezőgazd. Egyesületek Árucarnoka Brașov. Közkereseti társaság. Tulajdonosok: dr Ștefani Vilmos, F. Connert, R. Herbert, dr W. Wagner, M. Zerbes. A vállalat vető és nemes magvak eladásával foglalkozik, gazdasági gépek raktára. Külön gabonaosztály a Witting Testvérek brassyói gabonakereskedő céggel közösen.

»**Electrica**« műszaki vállalat. Tulajdonos Molnár Carol Timișoara. Alapítva 1916.

Erdélyi Automobil Szállítási Rt. Cluj, alapítási év 1914, alapítóke 100 ezer lei, nyereség 3.264 lei. Igazgató: Schwartz Jakab.

„**Erika**” csokoládégyár, Timișoara. Közepes iparvállalat, főként a kereskedőknek szállít.

Eisenstädter Testvérek Máramarosziget, fűrészgár és faraktár, alapítási év 1884 3 Gatter és 3 körfűrész, 1 gyalugép, átlagosan 50 munkás dolgozik. Termel: fenyő és különféle kemény anyagot. A céget

az 1884. évben Eisenstädter Maier és Eisenstädter Samu alapították. Eisenstädter Maier 1906. évben tqrént elhalálozása óta a cég egyedüli tulajdonosa Eisenstädter Samu.

Erber és Fleischmann Textilimport, Arad. Alapítási év 1874. Tulajdonosok: Hegyi Albert, György és András. Fennállásának hosszú ideje alatt az üzlet a legerősebb elvek alapján dolgozott és állandóan fejlődött. Vezetése ma is olyan kezekben van, hogy az üzlet további hasonló fejlődése teljesen garantált. Tulajdonosok közül: Hegyi Albert hasznos közéleti tevékenységet is fejt ki. Az Aradi Kereskedelmi és Ipar-kamara választmányi tagja, az Aradi Kereskedelmi Testület elnöki tanácsának, az Aradi Áru és Értéktőzsde tanácsának tagja, az ottani Általános Takarékpénztár Rt. és Aradi Kereskedők Hitelintézete és Takarékpénztár Rt. igazgatóságának elnöke. A cég képviseli az Ehrlich & Auscher textilgyárat és mediási Román Kartonnyomó Rt.-ot.

Első Fagyapotgyár, Lugoj. Tulajdonosok: Grósz Aladár és Amigó Rezső. 1,500.000 lei üzleti tőkével, 60 Hp. és 9 munkással fagyapot és ecetforgács gyártással foglalkozik. Gyártási képesség évi 60 waggon.

Eisler I és Testvérei, Erdőkitermelő vállalat, Cluj. Alapítási év 1872. Táviratcim: »Holzeisler«. Tulajdonosok: dr. Eissler Hermann és Eissler Alfréd. Keményfa termeléssel és feldol-

gozással foglalkoznak. Több fűrész üzemük van az országban, főleg Schweizba, Franciaországba és Egyiptomba exportálnak nagy mennyiségeket. Képviselő: Bosnyák Faipar Rt. Eissler & Ortlieb. Igazgató: Nobel István. A vállalat vezetése elsőrangú kezekben van. A termelés és feldolgozás terén is kiváló szakember Nobel igazgató, aki kereskedői érzékkel, tudással és széles látókörrel rendelkezik.

Erdélyi Erdőipar Rt. Táviratcim: »Svag, Brassó«. Alapítóke 5 millió lei, tartalék 700.000 lei, nyereség 2.031.595 lei. Vezérigazgató; Steinberger Sándor. Báró Grödl-féle faipari érdekcsoporthoz tartozik.

Első Bánáti Kesztyűgyár Rt. Timișoara. A vállalatot 1922-ben Hollerbach János és Bernstein Sándor alapították és 1924-ben alakult át részvénytársasággá. Részvénytőke 3 millió lei. Kereskedelmi és műszaki szempontból kifogástalanul vezetett vállalat, gyártmányai kitűnő minőségüknél fogva a külföldiekkel felveszik a versenyt. Munkások száma 55.

Első Temesvári Szeszégető és Finomító Részvénytársulat, Timișoara. Alapítási év 1869, alaptőke 12 millió lei, tartalék 18,185.700 lei, nyereség 5,803.671 lei, 60.000 darab részvény, osztalék 42 és fél százalék. Ügyvezetőigazgató Taussig Adolf. Igazgatóság: Szana Zsigmond, angol konzul, kereskedelmi tanácsos, a Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. vezérigazga-

tója — elnök, dr Cosma Aurel volt miniszter, dr Coste Iuliu ügyvéd, prefektus, Chirculescu N. D. volt miniszter, Tabacovici N. a Banque Marmorosch Blank & Co. Rt. igazgatója, Jonescu S. Nicolae képviselő, Kimmel Ig. Alexandru a Kimmel I. és C. Rt. igazgatósági tagja, Soepkez Richard. a Banque Marmorosch Blank & Co. Rt. igazgatója, Székely Francisc udvari tanácsos, Fleiszig Alexandru kormányfőtanácsos.

Endre Károly, Timișoara, a Temesvári Keresk. Szöv. titkára. Született 1893 április 27-én Timișoarán. Felsőbb kereskedelmi iskolát végzett. 1920 óta a Kereskedők Egyesületének Timișoara, 1922 óta »Arad-Bánati kereskedői egyesület Szövetsége«, 1922 óta a Rum- és Likörgyárosok Országos Egyesületének titkára, a Temesvári Hírlap belső munkatársa a »Középeurópai Lloyd« bánati szerkesztője, számos bel- és külföldi lap közgazdasági tudósítója. Emellett szépirodalmi munkásságot fejt ki. A temesvári Arany János és Erdélyi Helikon tagja.

Első Román Fagyapótgár és Faipari Rt. Cluj, Alapítási év 1921. Alaptőke 1.500.000 lei Nyereség 8.975 lei. A vállalat, amely eleinte kizárólag fagyapótgártással foglalkozott 1925-ben tűzifaapítást és kereskedést, 1927-ben ládagyártást is vezetett be. A vállalatigazgatója Grün Sándor 1925 év óta vezeti a vállalatot és működésével vette kezdetét a gyár szép

fejlődése. 25—30 munkást foglalkoztat.

Elektromossági és kémiai Rt. Gummi gyár Brașov, Gyár ucca 136. Alapítási év 1928. Táviratcim; Cauciuc. Társaság székhely București. Str, Popa Soare 50. Igazgató; Fritz József. Nagyipari gyártelep. Érdekközösségben a Magyar Rugyanta gyár Rt.-gal Budapest.

Epstein Sándor divatárkereskedés Lugo. Tulajdonos Epstein Márton, szorgalmas és kitartó munkája folytán eredményesen dolgozó és fejlődő üzlet.

Elekes Hirlapiroda Brașov. Alapítási év 1923. Tulajdonosok: Elekes András és Elekes György dr. A »Hermes« vasuti menetrend kiadóhivatala és tulajdonosa. Bel- és külföldi lapok, folyóiratok terjesztése és behozatala, fuvarlevél felülvizsgálás, hirdetések stb.

Első Patkógyár R. T, Cluj. Alapítási év. 1920. Alaptőke 1,500.000 lei. Vezérigazgató: Comșa Jonel.

Egyesült Olaj- és Szappangyár Rt. Timișoara. Alapítási év 1844, alaptőke 6 millió lei 30.000 drb 200 leies részvény. Osztalék 5 százalék. Igazgató: Rosenthal Árpád.

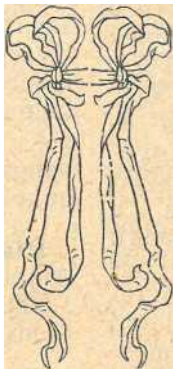
Első Szemfedő- és Művirágkoszorúgyár Oltean Emil & Comp. Betéti Társaság, Blaj. Alapítási év 1921, alaptőke 1 millió lei, tartalék 1 millió lei. Tulajdonosok: Emil Oltean építész, Blaj, Andrei Fărcaș, a clujji »Blănăria Vienera« szőrme-

áru üzlet tulajdonosa. Cégjegyző: Avram Vasilie. Havi forgalom kb. 600.000 lei. Alkalmazottak létszáma 25. A vállalatot Emil Oltean alapította 36.000 korona tőkével. 1923-ban alakult át betéti társasággá 600.000 lei betéti tőkével. A további tőkeemelések kizárólag nyereség hozzácsatolás által eszközöltettek. A vállalat a legeredményesebben működik és állandóan fejlődik.

Első Nagykárolyi Műgőzmalom Rt. Careii. Alapítási év

1904, alaptőke 1 millió lei, tartalék 1.250.000 lei, nyereség 130255 lei, részvények száma 4000 drb., osztalék 10 százalék. Igazgatóság: Kende Imre, Chihaiia P. C., Weinberger József, dr Melinda Vasile, Weinberger Sándor. Felügyelő-bizottság: Kaufmann Jenő, Kaufmann Dezső, Pollák Mór. Szépen fejlődő vállalat, amelynek vezetősége a legjobb garancia a vállalat jövőjét illetőleg.

Ellenzök Rt. Cluj. Str. Iuliu Maniu 1. Lapkiadó vállalat.

Fromm Márton és Fia Rt. Braşov. Alapítási év 1880. Táv-irati cím »Fromm« alaptőke 6 millió lei, tartalék 180.105 lei, nyereség 15.170 lei. 600 darab részvény. Igazgató: Fromm Gyula. Igazgatóság: Id. Ganzert K. gyáros, Ifj. Ganzert K. mérnök, Scherg Frigyes bőrgyáros, Tartler Alfréd nagykereskedő, Teutsch E. Gyula droguista. Felügyelőbizottság: Id. Ganzert K., Scherg Frigyes Miess D. borkereskedő. Jogtanácsos: dr A. Tontsch. Érdekeltsége: A. Seewaldt und Martin Fromm Söhne A. G. A vállalat 1920-ban alakult át részvénytársasággá és a kiváló vezetés folytán állandóan fejlődik. Műmalom napi termelése 250 mázsa. Tengeriörlőmalom napi termelése 100 mázsa. Köleshántoló 50 mázsát termel naponta. 30 munkás. 250 wagon gabona és liszt befogadására alkalmas raktár. 150 HP. gőz és vizerő.

Falk Ármin Kefegyár Rt. Oradea. Alapítási év 1922, alaptőke 5 millió lei, tartalék 2 millió lei, táviratcím »Falkgyár«. Előállít modernül berendezett üzemében fehérecsetet, ecsetet, különféle keféket, fogkefét és körömkefét valamint mindenféle pipere cikket. Érdeklődésben áll a Magyar Általános Hitelbank oradeai fiókjával és az Erdélyi Hitelbankkal Arad. Gépberendezés motorikus ereje 70 HP. munkások száma 200. Forgalom 13 millió lei, igazgató: Weisz Dávid.

Fatma bádog és rézárugyár Arad. A vállalat alakult 1925-

ben. Tulajdonosa Domány Sándor okl. gépészmérnök, aki tanulmányainak elvégzése után megalapította a fenti gyárat és azt pár év alatt virágzó üzemmé fejlesztette. Üzemképesség 45 HP. Munkáslétszám 100. Fel-szrelekések: öntődecsiszoló műhely, prések, dobozgyártó és szerszám gépek. Gyárt bádogdobozokat, rézkilincseket és épület vasalásokat végez. Utazóival a termelt árukat egész Románia területén helyezi el.

»**Frido**« Temetkezési cikkek gyára Arád. Alapítási év 1924. Tulajdonos Moskovits Mór. Érdeklődésben van az Első Magyar Szemfedélgyárral Budapest. A gyár 50 munkást foglalkoztat. Gyártmányaikat egész Romániában árusítják.

»**Frico**« bőr és diszmuáru cikkek importja, Oradea. Alapítási év 1927. Tulajdonos Friedmann Nándor és dr Váradi József.

Fenyvesi és Sámuel női-ruha és divat konfektio áruház. Braşov. Alapítási év. 1911. Egyedüli tulajdonos; Sámuel Lipót. Melléküzem ruhakonfektio gyártás, Brassóban. Érdekeltségek: Sinaia fürdön, fiók »Julietta« divatüzlet Brassó és Wienben üzlet.

Feiler Lázár, Gabona Export-import és szénkereskedés. »Rádió« könyvatos brassói kiadója, Braşov. Alapítási év 1902. Tulajdonos: Feiler Dezső.

Fischer Emil ügynökség, Oradea. Alapítási év 1897. Évtizedek óta bevezetett ügynök-

ség és képviseleti iroda, mely egész Románia részére képviseli a Radiona Rt., Málnásfürdő, Photogen petróleum finomító, rt. Brassó, Brázy Kálmán vegyigyár rt. Nagykároly, Marty R. & Co. Cognac gyár Siria, Zwack liqueur gyár, »Phönix« növényolajgyár rt. București, Binder & Söhne & Zikeli szalámigyár Mediaș, Hessheimer I. H. & A. Brassó. Exportál petróleumot, benzint, kenőolajat és egyéb cikket.

Filt Rt. Cipőgyár, Timișoara. Alapítási év 1922, alaptőke 5 millió lei, tartalék 1,901.169 lei, nyereség 888.659 lei. A vállalatot Schrauder György és Csongár I. igazgatók vezetik. Igazgatóság: Akeret Róbert, Schrauder György, dr Cosma Aurél, Janovici N. P., dr Oda-beanu Pavel, Pollák József, Huszmüller Miklós, Gerő Izsó. Kizárólag női és gyermek luxuscipőket gyárt. 150 munkással dolgozik és naponta 150 pár cipőt gyárt. Erdély és Bánát cipőgyárjai közül a legszebb luxuscipőket készíti.

„Florenz“ mérleggyár, Oradea. Táviratcim: »Joflor«. Alapítási év 1923. Cégtulajdonosok: Florenz József mérleggyár rt. Fischamend (Wien mellett) és Leichtmann Jenő Oradea. Saját műhelyében gyárt bolti mérleget, tizedes és rugós mérleget, továbbá precíziós mérleget a legkülönfélébb kivitelben, ugyszintén vas- és rézsúlyokat. Az üzem 570 m² területen fekszik, modern gépekkel van felszerelve, melyek motorikus ereje 12 Hp. Mun-

kások száma kb. 30. Évi termelés 6000 bolti mérleg, 1800 tizedes mérleg és 12.500 rugós mérleg. Kizárólag Romániának dolgozik és kitűnő gyártmányai feleslegessé teszik hasonló külföldi cikkek behozatalát. A vállalat vezetése Leichtmann Jenő szakavatott kezében van letéve, akinek agilitása és korrektsége a vállalatnak meglepően gyors lendületet adott.

„Furniture“ Rt. Cipőkellék Kereskedelmi Vállalat. Heimlich & Lusztig, Cluj, Str. Regina Maria 6—8. Táviratcim: »Heim-lust«. Alapítási év 1922, alaptőke 1 millió lei, tartalék 123.736 lei. Igazgató: Erdős Mór okleveles mérnök, aki mar a vállalat alapításánál is közreműködött és azóta vezeti és fejleszti azt. Dacia ottani börgyár lerakata.

Fuchs Lajos, Első Máramarosszigeti Cirokseprű-gyár, Sighetul-Marmației. Alapítási év 1904. Táviratcim: »Seprűgyár«. Fiók vállalat: Aknaszlatinán (Csehoszlovákia). Alapítója és jelenlegi tulajdonosa: Fuchs Lajos. Évi termelés 200.000 drb. 30—40 munkással dolgozik.

„Flora“ Göztégla és Cserépgyár, Lipova. Tulajdonos: Popovics Rankó, alapítási év 1923, munkások létszáma 15.

Fehérvizi Faipar Rt. Cluj, Str. Memorandului 8. Alapítási év 1908. Táviratcim: »Tischler, Cluj«. Alaptőke 4.800,000 lei, tartalék 124.138 lei, nyereség 491.315 lei. Vezérigazgató: Tischler Mór. Ügyvezető igaz-

gató: Láncret Mór. Nagyiklódi Tischler Mór, a nagyiklódi Tischler birtok tulajdonosa, több szeszgyára, kiterjedt gazdasága és nagyarányu erdőkitermelései vannak, fenti vállalatot ő alapította.

Füchsl Testvérek Utóda Rt. bor és pálinka nagykereskedés, rum és liqueur gyár Oradea, alapítási év 1850, részvénytőke 2 millió lei. Ez a kitűnő vállalat az ország legrégebb borüzleteinek egyike. Borai, továbbá rum, liqueur és pálinka termékei az egész országban elterjedtségnek örvendenek. Régebben exportja is tekintélyes volt. Igazgatók: Gellisz Gyula és Klein N.

Fortuna Férfi- és Gyermeke-ruha üzem, Marghita. Alapítási év 1924. Törvénszékileg bejegyezve. Tulajdonosok: Spitzer Henrik és Kohn Simon. 36 munkást foglalkoztat. Gyártmányait főleg a régi Regát és Bukovina területén helyezi el.

Faforgalmi Rt. Oradea. Alapítási év 1920, alaptőke 1 millió 500.000 lei. Igazgatók: Lang Sámuel és Lajos.

Fürst Antal, műszaki vállalat, Timișoara.

»**Fedol**« vegyi és kozmetikai cikkek gyára Oradea. Távirat-cim »Fedol«. Alapítási év 1922. Tulajdonos Kohn Gábor. Üzleti tőke 1.500.000 lei. Üzemi berendezés 10 H. P. Előállít különféle pipereszappant. 6 munkás, 1 szappanfőző, 1 vegyész, 1 utazó, 2 irodai személyzet.

Évi forgalom 3·5 millió lei, raktár 7—800.000 lei.

A vállalat 1922-ben Vadász Zsigmond & Co. cég alatt alakult és a budapesti Vadász Zsigmond céggel volt érdeklődésben. Ma egyedüli tulajdonosa Kohn Gábor. Több gyakorlati év eltöltése után alapította ezt a vállalatot, mely kifogástalan műszaki és kereskedelmi vezetése alatt az ország egyik jelentős ipari vállalatává fejlődött. Gyártmányai abszolút versenyképesek és mint márka, nagy népszerűségnek örvend.

Florida Harisnyagyár, Timișoara. Alapítási év 1921. Tulajdonos Pollák Géza. 70 munkással dolgozik és gyárt férfi-, női- és gyermek harisnyát a legfinomabb minőségben. Kitűnő szakember kezében van a gyár, aki társadalmilag is a legszebb pozíciót foglalja el Temesváron.

Frank Heinrich és Fiai Román Rt. Székhely: Bukarest, Strada Viilor 14. Gyárüzem: Brassó. Alapítási év 1923. Alaptőke 15,000.000 lei. Brassói üzemek igazgatója: Hans Korell. Nagyipari üzem a közismert Frank-féle pótkávé előállítására. A külföldi Frank pótkávégyárak romániai alapítása.

Friedrich Testvérek gépi-gyár Timișoara.

Farkas István »Apolló« drogériája, Oradea. Alapítási év 1910. Tulajdonos: Farkas István okl. gyógyszerész. Különféle drogárukat, speciális gyógy-

szereket, pipere és kosmetikai cikkeket hoz forgalomba. Nagyban is árusít. Saját laboratórium. Elnöke a nagyváradi Kereskedelmi Csarnoknak.

Friedmann Áron Ipartelep, Mészégető és Kőőráló-gyár, Racoșul de Jos. Alapítási év 1892. Törvénytésékileg bejegyezve. Tulajdonos: Friedmann Áron. 80 H. P. Napi termelés: 78—80 tonna égetett mész, trassliszt, kőörlemények, amit kizárólag nagyban értékesít.

Frank & Tsai sörgyár, Odorheiu. Alapítási év 1921. Alapítóke 800.000 lei. Tulajdonosok: Frank Nándor, Gábor Zsigmond, Gábor Gyula és özv. Tamás Miklósné örökösei. 7 munkással dolgozik és évente 700—1000 hl. sört állít elő.

Fischer Jenő fakitermelő, Oradea. Alapítási év 1917. Fischer Jenő évek hosszú során át dolgozik a szakmában, kitűnő ismeretei, széles látóköre által legjobb hírnevet szerzett magának.

Färber Lajos fűszer és gyarmatáru nagykereskedés Arad. A céget Färber Lajos alapította mint detail üzletet és 1916-ban társul vette vejeit: Halász Dezsőt és Fülöpp Viktort, az üzletet engross osztállyal bővítette ki, úgy, hogy a detail üzletet Färber Lajos maga, az engross üzletet Halász és Fülöpp vezetik. A cég igen nagy árukészlettel dolgozik. Az üzlet, amely Aradon a legnagyobb szakmabeli kereskedés a rak-

tárak saját házukban vannak elhelyezve. Igen kiterjedt és fejlődő vevőköre van. A környékbeli kiskereskedőket saját autói-
val keresteti fel.

Feldmann Ignácz vegyeskereskedés Oravița. Alapítási év 1900. Törvénytésékileg bejegyezve. Fűszer, gyarmat és rövidáru engross és detail. Alapító és tulajdonos: Feldmann Ignácz, aki szorgalmas, becsületes kereskedő. Elénk forgalmu és szépen fejlődő üzletét a leg-szolidabb alapon vezeti.

Fronius Lajos likör, szesz, denaturált szesz, ecetgyár és bornagykereskedés Sibiu. A gyár kb. 50 éve áll fenn. Tulajdonos Fronius Lajos és Gyula. Gőzüzemre van berendezve. Számos fióklerakata van. 100 munkást foglalkoztat.

»**Fulger**« lakatos és bádogárugyár Rt. Oradea. Távirat-cim »Fulger lăcătuserie«. Alapítási év 1923. Alapítóke egymillió lei. Az igazgatóság tagjai Nissel Lőrinc, Nissel Mór, Faragó Zoltán, dr Adorján Ármán és dr Mangra Demeter. Előállít és forgalomba hoz takaréktűzhelyet, kályhacsövet, vasalásokat, épületvasat stb. Foglalkoztatott munkások száma 30. A vállalat a Nissel és Faragó Rt. cégnek testvérvállalata, melyet évekkal ezelőtt Vicsay István jőnevű lakatosmester alapított.

Fabricius Károly Fiai Utó-dai Tellmann és Speil kézmű-
áruház Brașov. Alapítási év 1825. Tulajdonosok: Tellmann

Viktor és neje, Speil Ede és neje, akik a több mint száz éves üzletet 1906-ban vették át.

Friedmann Mór és Fiai baromfi-hizlalda Pecica. Alapítási év 1927. Főtelep Nädlac. Pecicai telepet Friedmann József vezeti. Foglalkozik baromfi-hizlalással és exporttal. Saját hűtőháza és jéggyára van. 40 munkást foglalkoztat.

Friedländer Hermann »Excelsior« szivarszipka és papír-árugyár Oradea. Alapítási év 1923. Alaptőke 300.000 lei. Csak engrosban dolgozik. Modern női kalapgyára is van.

Frommer Ármin cipőgyár, Timișoara.

Favorit Kefegyár Rt. Sighe-tul-Marmatjei. Távirati cím: »Favorit Kefegyár«. Alapítási év 1924. Alaptőke 1,000,000 lei, nyereség 45.608 lei. 1924-ben a Ring Lipót-féle régi kefegyárat vette meg és azt jelentékenyen kibővítette, fokozatosan fejleszti. Vezérigazgatója Izrael Samu, aki a vállalat alapítása óta tölti be ezt a pozíciót és kiváló munkásságának eredménye a vállalat szép fejlődése. Nevezett számos emberbaráti intézménynek aktív tagja és vezetője. A gyár motorikus erőre, fagegmunkáló gépekkel berendezve, 60—70 munkással dolgozik.

Franklin nyomda, Oradea. Alapítási év 1911. Ezt a nyomda-vállalatot Fehér Dezső, a Nagyváradi Napló kiadótulajdonosa és főszerkesztője alapította. Eleinte csupán a fenti napilap előállítására rendezkedett be,

majd modern gépek beállításával és üzem kiterjeszkedéssel mindennemű nyomdai termékek, könyvek, nyomtatványok, plakátok, kereskedelmi könyvek előállítására is berendezkedett. A nyomda most *Szilágyi Ernő*, a jőnevű szakember kezében van.

Foith & Co. kötöttárugyár, Brașov. Alapítási év 1898. Tulajdonosok Foith György és Vilmos. 120 állandó munkással dolgozó, modern felszerelésű gyár, melynek cikkei belföldön közkeveltségnek örvendenek és könnyen plaszirozhatók, úgy, hogy csak üzemképességének teljes kihasználásával képes a belföldi szükségletet kielégíteni. Az ország egyik legnagyobb tricotate gyára.

»**Flora**« gyertya és szappangyár Rt. Oradea. Alapítási év 1918. Részvénytőke 5 millió lei. Vezérigazgató Breider Lajos. A vállalat a Biharmegyei Bank és Takarékpénztár, érdekkörébe tartozik és szervezettségénél fogva legkitünőbb iparvállalatok egyike. Termékei a külföldi termékekkel bátran felvehetik a versenyt, mert modern berendezésű üzeme lehetővé teszi a legfinomabb pipere szappanok gyártását. Breider Lajos vezérigazgató külföldön szerzett ismereteit kitünően értékesíti, a vállalat felvirágoztatása érdekében.

Frank Jenő Temesvári Bőrnagykereskedelmi Vállalat Timișoara. A cég alakult 1916-ban. Erdély és Bánát legnagyobb bőr-üzlete. Frank

Jenő egy fél részben tulajdonosa a Defra jónövű cipőgyárnak is. Széleskörű tudása és igen képzett kereskedő. Választmányi tagja a Temesvári Kereskedelmi Egyesületnek és a Román Koronarend tisztí nagykeresztjének tulajdonosa.

»**Fadepa**« szallaggyár Rt. Timișoara. Alapítási év 1922. Távirati cím »Fadepa«. Részvénytőke 5 millió lei, tartalék 1.200.000 lei, tiszta nyereség 541.000 lei. Üzemi erő 35 HP. Munkások száma 100—120. Első az ilyenemű vállalatok között mely aránylag néhány év alatt szépen bevezette gyártmányait a belföldi piacon. A vezetésben megnyilvánuló alaposág biztosítja a vállalat prosperitását.

Fabritius Guido a Medvéhez címzett gyógyszerész, Sibiu. Alapítási év 1903. Gyárt gyógyszerárúkat, többek között Bioglobint, Salovit és »Sylvia« név alatt forgalomba hozott arc krém, puder, szappan stb. készítményeket. Cégtulajdonos: Fabritius Guido, született 1865-ben Segesváron. Középiskoláit Segesváron végezte, majd a kolozsvári és grazi egyetem elvégzése után gyógyszerészmesteri diplomát nyert. A gyógyszerára 1900 óta áll fenn és a legjobb hírnévnek örvend. Készítményei az erdélyi piacon közismertek elsőrendű minőségüknél fogva és felveszik a versenyt a külföldi hasonló gyártmányokkal.

Freund Testvérek gabona-ügynökség, Oradea. Alapítási év 1898. Cégtulajdonos Freund

Hermann. Foglalkozik gabona, olaj, főzelék, dió, gyapju és szilva nagybani eladásával és közvetítésével. Exportál Ausztriába, Csehszlovákiába, Lengyelországba, Németországba, Olasz és Franciaországba.

Fischmann Lajos Furnir és keményfanagykereskedő, Arad. A »Mundus« Borlova Armenesi Faipari Rt. aradi lerakata. Fiókja van Temesváron. Tengerentuli és belföldi furnirokat és keményfaárúkat ad el egész Románia területén.

„**Feraria**” Rt. Cluj. Calea Victoriei 29. Táviratcím: »Feraria«. Ipari termékek forgalomba hozatala. Alapítási év 1922, alaptőke 2.000,000 lei, tartalék 184.761 lei, nyereség 6.878 lei, igazgató: Diamant Izsó.

Ferentzi és Hienz börgyár, Sibiu. Ez egy régi, évek hosszú sora óta jól bevezetett vállalat, melynek gyártmányai a külföldi gyárak cikkeivel bátran felveszik a versenyt. A vezetés korrektsége alapozta meg a vállalat jóhírét.

Fekete Mihály, Târgu-Mureș. Drogueria, illatszertár és fényképészeti cikkek. 20 év óta áll fenn. 1910 évben törvényszékiileg bejegyezve. Alapítója Fekete Mihály, aki kiváló egyéni rátermettségével és fáradtságot nem ismerő szorgalmas munkájával biztosította az üzlet kivételesen jó hírnevét. Gazdagon felszerelt raktárral dolgozik.

Fonyó Gyula terménykereskedés, Compania Continentala de Export S. A. képvisellete,

Braşov. Gabona és hüvelyes termények exportja. Alapítási év 1924. Tulajdonos Fonyó Gyula.

„**Frotta**“ fiókja, Timişoara. A Bucureşti-i központ alapítási éve 1923. A fiók 30 munkással dolgozik és különféle kereteket gyárt. Egyben Rugby-Durant autóképviselő.

Fejér Lukács Fiai, Textil-áru. Târgu-Săcuesc. Fejér Lukács alapította 1860-as években.

Friedmann Hermann Oradea, született Nagyváradon 1885-ben, középiskoláit Nagyváradon végezte, majd egész fiatalon hivatalnoki pályára lépett. Mint magántisztviselő került a Krausz-féle váradszőlői sörgyárba, ahol pár év alatt szorgalmának, a szakmában való jártasságának oly páratlan megnyilvánulását adta, hogy vezető állást biztosított magának és rövidesen irányítója lett az egész vállalatnak. Tehetségét és kereskedelmi képzettségét azonban főként a háboru utáni időben állott módjában kellőképpen érvényesíteni, amikor is a vállalat új érdekeltség kezébe került, mely Friedmann Hermann szakavatottságát honorálva, teljes jogot adott neki a gyár irányítására. Nagy energiával és ambíciójának teljes lelkeségével fogott hozzá a vállalat reorganizálásához, lendületet és frissiséget vitt bele a vezetésbe úgy, hogy pár év alatt a Dréher-sör elsőbbségét biztosította a többi sörgyárak termékei között. A Dréher sörgyár renaissance-a az ő nevéhez fűződik és fáradhatatlan

agilitásának köszönhető az a nagyvonalu fejlődés, mit a legutóbbi években a vállalat úyszólván rohamlépésben tett meg.

Freund Chaim textilkereskedő, Satu-Mare. Háboru előtti alakulás. A szatmári piacon a szakmában első helyen áll és mint a legnagyobb csehszlovákiai textilgyárak képviselője dúsraktár felett rendelkezik. Korrekt üzleti eljárásával általános becslést szerzett magának.

Feldmann és Schön Rt. Satu-Mare. A részvénytársaság 1918-ban alakult egymillió lei tőkével. Foglalkozik gyarmat-áru és borkereskedelemmel nagyban. Az évek során mindjobban nyert jelentőségében ez a jól vezetett kereskedelmi vállalat, mely ma a vidék legelismertebb cégeinek egyike.

Fejn Testvérek rövidáru engros, Sibiu. Igen jól bevezetett rövidáru cég, mely megszerte a legjobb hírnévnek örvend. A tulajdonosok agilitása határt nem ismer üzletük fellendítése érdekében, üzletfelei pedig a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak kulans üzleti eljárásukról.

„**Frico**“ Friedmann & Co. Oradea, Strada Vlahuţa 41-a. Távirati cím »Frico« Cégtulajdonosok: Friedmann Nándor és dr Várad József. A cég 1 év óta áll fenn és törvényszékileg be van jegyezve. A vállalat a legnagyobb német gyárak kizárólagos képviselőjét bírja Románia, Magyarország és a közeli Kelet országaira, részben

pedig érdekközösségben van a fenti német gyárakkal. Képviseletek: Börönd, bördiszműárúk és utazói cikkek a legfinomabb kivitelben. A cég Romániában és Magyarországon több álképviselettel is dolgozik. Friedmann Nándor Németországban 12 évig dolgozott mint bőriparos a bőriparban, ahol nagy szakismeretekre tett szert. Romániában pedig 9 évig gyárvezető és gyártulajdonos volt. Dr. Váradi József régebben a Magyar Általános Hitelbank főtisztviselője volt, aki szintén rutinizott kereskedelmi érzékkel bíró egyén és aki külföldön végezte kereskedelmi és jogi tanulmányait. A cég korrekt és szolid alapokon nyugszik, a képviseleti irodák között az első helyet foglalja el.

Faipari Rt. Târgu-Mureş (Ermafa). A fabrancheban előnyösen ismert és kitűnően bevezetett vállalat, mely kellő eszközzel rendelkezik, hogy üzemét állandóan azon a nivón tartsa, melyet évek óta becsületes munkával szerzett meg magának. A vezetés abszolút korrektségéért is méltán sorozható a legjobbnevű faipari vállalatok sorába.

»**Freko**« cipőgyár Turda. Alig van ipari vállalat, amely aránylag oly rövid idő alatt képes lett volna gyártmányait közismertté és kedvelté tenni, mint ez a gyár. Cikkeit a legújabb reformeszmék alapján modernizált üzemben állítja elő és mindenkor lépést tart úgy a divat, valamint a közönség követelményeivel. Cipői tartós-

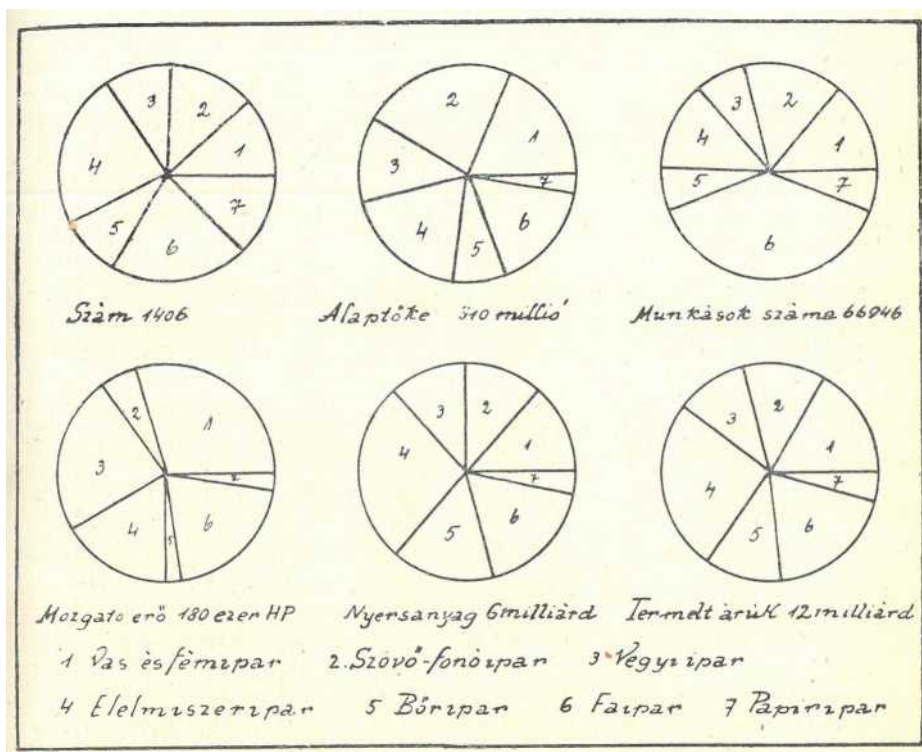
sága és izlées kiállítása garantálják további sikerét a szakmában.

Flegmann Ármin textilárú és női divat kereskedés, Oradea Alapítási év 1882. A legrégebbi üzletek egyike a nagyváradia piacon, mely csaknem egy fél-százados munkában teljesmultra tekinthet vissza. Mindég a leg-szolidabb alapon volt vezetve, a tulajdonos sohasem jött kísér-tésbe a háborus konjunktura muló sikerétől és mindig hűen kitarított szilárd üzleti elvei mellett. Flegmann Ármin a nagyváradia kereskedelmi társadalom közbecsülésben álló seniorja. Egyenes jelleme, korrektsége mintaképül állitható az el-jövendő kereskedő generáció elé. Mint a nagyváradia Kereske-delmi Csarnok ügyvezető el-nőke bölcsességével nyugodt megfontoltságával és higgadt-ságával vezeti az ügyeket és ily módon végtelen nagy szol-gálatot tett kartársainak, kiknek osztatlan bizalmát bírja.

Freund Testvérek textilke-reskedés engros, Satu-Mare. Csaknem egy évtizede áll fenn ez a cég, melyet a tulajdonosok teljesen modern szellemben ve-zetnek. Élénk üzleti tevékeny-séget fejtenek ki, mozgékony-ságukkal tért hódítottak a szak-mában.

Fr. Hausleitner & Co Bőrgyár, Reghinul-Săsesc. Betéti társaság, mely egy évtizedes multjával bizonyítja a vezetés abszolút korrektségét és az eb-ből következő nagy népszerű-ségét.

Erdély ipara megosztva hét főcsoport között.

Az eltérés, amely a számokban mutatkozik, összehasonlítva az Erdély iparvállalatai című ábrával, onnan származik, hogy ott 1925-ös adatok vannak feldolgozva, itt a legfrisebbek s a vas és fémiparba a kohászat is bele van foglalva. Alapul véve a számarányt, jellegzetesek a szövő-fonóipar aránytalanul nagy s a papíripar aránylag kis befektetései, a faipar tultengő munkásszáma. Érthető a vasiparban és faiparban szükséges nagy, a bőr és papíriparban szükséges kicsiny motorikus erő. A vegyi ipar motorikusereő szükséglete igen nagy, főként a nitrogén, karbid, üveg, keramikai gyárak fogyasztanak igen sok energiát. A nyers anyag grafikonját a termelt árúkéval összehasonlítva megállapítható, hogy legtöbbet a vasipari cikkek nyernek értékben a feldolgozás által, legkevesebbet a bőripari árú.

»**Gea**« — Krayer Egyesült Gyógyárunagykereskedések és Gyógyipari Rt, Timișoara. Táv-iratcím »**Gea**« Timișoara. Alapítási év 1920, alaptőke tizmillió lei, tartalék 1,900.000 lei, nyereség 1,369.869 lei, 50.000 darab részvény, osztalék 15 százalék. Ügyvezető igazgatók: Krayer Elemér, dr Pausz Róbert, Vásárhelyi Béla. Igazgatóság: Krayer József elnök, Szana Zsigmond alelnök, Lindner Ármin alelnök, Loius Merch, Ifj. Szana Zsigmond, B. Pfothenauer, Frederic Michelsohn, D. Emilian, dr Szana András, Arsenovici Gyula, Nemes József, Fried Géza. Felügyelőbizottság Heiblein Géza, A. Comari, Basch Dezső, Pausz László, Dénes Márton. Fiókok: Temesvár Belváros, Gyárváros. București kirendeltség. Krayer József által 1891-ben alapítva. Hasonló nevű cég és az 1919-ben alapított »**Gea**« Rt. cég egyesülésével alakult, kezdetben kétmillió lei alaptőkével, amely fokozatosan a mai tizmillió leire emelkedett. Tisztviselők száma 60, munkások száma 100—150. Gyógyipari cikkek gyártása, kötszer és vattaüzem, laboratórium. Évi forgalom hetvennyolcvanmillió lei.

Gyáriparosok és Munkaadók Szövetsége Târgu-Mures. A gyáripart érdeklő összes ügyeket a munkaadók és munkások közötti különböző ügyek letárgyalásával stb. foglalkozik. Elnöke: Burger Albert, alelnökök: Bustya Lajos, Keleti Péter, Smilovits J., titkárok: dr Lakatos Sándor ügyvéd és dr

Sikó József. Mindketten tehetős és szorgalmas emberek, akik a szövetség érdekében igen értékes munkásságot fejtenek ki.

Grünfeld és Szegő művirág és koszorugyár, Oradea. Alapítási év 1921, Tulajdonosok: Grünfeld Jakob és Szegő Antal. Gépüzemre berendezett vállalat, a legszebb kivitelben állít elő művirágokat, paraszt és menyasszonyi csokrokat, vázavirágot, sirkoszort stb. Foglalkoztatott munkások száma 40—50 Áru tartósak, szépek és izlések, az egész országban, a Regátban is könnyen piacra találnak.

Gerő és Deutsch rövidáru, engros Arad. Évek hosszú során keresztül jól bevezetett üzlettel fejlődött, mely valóságos fogalommal lett a szakmában kuláns üzleti eljárásával. Kiterjedt és jól kiszolgált vevőkörre biztosítják a céget az iránta érzett osztatlan bizalomról.

Grundmann Vasáru gyár Rt. Arad, Str. Tribunal Dobra 8—10. Alapítási év 1924. Táv-iratcím: »Schlossfabrik«, alaptőke 10 millió lei, részvények száma 10.000 drb. Igazgatóság: Adler Andor, dr Bogdan Virgil, Grundmann Károly, dr. Justin Miron, dr Robu, Victor Tedeschi, Zima Tibor. Felügyelőbizottság: Fülöpp Béla, Kiszeli Gyula, Weininger József. Főbb tisztviselők: Kelly István, Juhász Jenő. Jogtanácsos: dr Kell József. A rohrbach lakatosáru gyár, Wilhelm Grundmann cég és az Erdélyi Hitelbank Rt. bevonásával 1924-ben alapította az

aradi üzem, mely ajtó- és ablakpánt gyártással kezdte működését. Rövidesen áttért az ajtózárak gyártására is, melyekből ma az összes létező kizert darabot a szükségletnek megfelelően. Saját erőforrással rendelkezik (nyersolajmotor), munkáslétszám 100—110. Gyártott cikkek mennyisége a különböző pántfajtákból 2 és fél-3 millió db. évente, szükséglet szerint. Az osztrák anyagár sok éves tapasztalatai alapján e cikkek gyártásánál, melyet az aradi üzem teljes mértékben kihasználhat, a lehető legtökéletesebbet termelik és így verseny nélkül áll az országban.

Grósz Ármin butorgyár, Careii. Alapítási év 1897, távirati cím »Groszbutor« alaptőke 500 ezer lei. Grósz József és Ármin alapították, de ma kizárólag az utóbbi a cég tulajdonosa.

Guttman Sándor mezőgazdasági gépek, Oradea. Alapítási év 1924. Ez a cég amikor néhány évvel ezelőtt megalakult, nem is várt valami nagy eredményt az itteni piacon, melyen akkor a szakma igen erősen képviselve volt. Kitartó és lankadatlan szorgalommal kellett kiküzdenie létjogsultságának igazolását és így történt meg, hogy aránylag rövid idő alatt jelentős céggé fejlődött ez az üzlet. A vidék kisgazda közönségét sikerült vevőként megszerezni és folyton nő a cég iránti bizalom.

»**Graziosa Mill**« papíráru-gyár Rt., Sibiu. Alapítási év

1923, alaptőke 18 millió lei, tartalék 2 millió lei. Vezérigazgató: Leonhard Pantlé. Főrésztulajnosok: Rieger Richard, Pantle Leonhard, Uhl József. 1926-ban épített saját épületében van elhelyezve az üzem, modern gépekkel felszerelve, 40—45 munkást foglalkoztat 8.5 HP. Gyárt levélpapírt és borítékokat, valamint papirkonfektót (papircsipkét, állványpapírt, papírfalvédőt, mindennemű előjegyzési könyvecskéket stb.) Évi forgalma 10 millió lei. Fejlődő vállalat, mely legujabban ceruzagyártásra is berendezkedik.

Gmeiner Emil gépszigyár, Braşov. Alapítási év 1896. Tulajdonos: Gmeiner Emil.

Ganz Villamossági Rt. Cluj. Táviratcím: »Alterno«. Alapítási év 1923. Tulajdonos: Ganz villamossági Rt. Budapest. Régebben Cluj város közvilágítását szolgáltató vállalat volt, de a vonatkozó szerződés lejárt és ma csak mint a Ganz vállalat fiókja működik. A világítási üzem igazgatója: Kompanek János a szerződés lejártja után a fiók igazgatója maradt. Erős áramú gépek, szerelő anyagok és cikkek forgalombahozatalával, villamosüzemek felépítésével és berendezésével, áramfejlesztéssel foglalkozik. Képviseletei vannak az ország minden nagyobb városában.

Gross Franz kötöttáru gyár, Braşov, alapítási év 1913. Tulajdonos: Gross Ferencz.

Grünberger Testvérek rövid és kötöttáru en-gros, Sibiu.

A cég 1920-ban alapított. Cégtulajdonosok Grünberger József és Sámuel. Dúsan felszerelt árukészletükkel módjukban áll a vidék szükségletét a legteljesebb mértékben kielégíteni.

Grünwald Testvérek bádóg- és fémárugyár, Oradea. Alapítási év 1922. Tulajdonos Grünwald Jenő, Mór és Hermann. Testvérvállalata a Grünwald és Szántó rolló és műlakatos áru gyár. Munkások száma 25—30. Előállít lack és olajdobozokat, cipőkrém, vaselin, konzerv, Sidol stb. dobozokat, petroleum kannákat, kályhacsöveket, fém- és bádogpréselést végez mindenféle kivitelben. A legjelentősebb vállalatok egyike egész Romániában, diszmunkái ritka művészi értékét a nagyközönség felismerte úgy, hogy állandóan foglalkoztatva van megrendeléseivel.

Guidó János Szappangyára, Făgăraș. Alapítási év 1924. Törvényszékiileg bejegyezve. Alapítója és tulajdonosa: Guidó János. Eredményesen dolgozó fejlődő vállalat.

Gross Lajos fűrész- és faárugyár, Brașov. Alapítási év 1912. Tulajdonos: Gross Lajos és fia, Gross Jenő mérnök.

Gőztégla és Hornyolt Cserépgyár Rt. Sebiș. Alapítási év 1906. A vállalat, amely évi termelőképessége 2,000.000 drb. hornyolt cserép és 500.000 drb. préselt téglá — és agyagja a legjobb minőség — szép fejlődés után 1927-ben fizetési zavarokba jutott, úgy, hogy je-

lenleg termelése szünetel és kizárólag kész gyártmányainak kiárulásával foglalkozik. További sorsa főhitelezőjétől az ottani Egyesült Bank Rt.-től függ-

Gizella Gőzmalom Rt. Pecica Alapítási év 1922, alaptőke 4,500.000 lei, tartalék 1,916.387 lei. Nyeréség 393.703 lei. Igazgató: Schreiber József, aki szak tudásával és fáradhatatlan munkásságával a vállalatot állandóan fejleszti. Termelőképesség; 24 óránként 500 métermázsa őrlemény. 26 munkást foglalkoztat.

Gelberger Béla Kereskedelmi Ügynökség, Marghita. Alapítási év 1920. Törvényszékiileg bejegyezve. Táviratcím; Gelberger. Tulajdonos becsületes kereskedő, aki jelentékeny üzleteket bonyolít le megbízóinak teljes megalégedésére.

»**Glória**« fonott és kötöttáru gyár Cluj, Calea Victoriei 99. Távirati cím »Gloriatricotage«. Alapítási év 1927. Tulajdonos dr Schwartz Lajos. A gyárban 150 munkás dolgozik. Termelőképesség évente cca 30,000.000 lei értékű áru, 90 darab gép, amelynek egy része automatikus. Mindennemű kötött árut gyárt, beleértve a harisnyákat is.

Dr Schwartz Lajos 1904-ben született Dejen. A hamburgi kereskedelmi akadémián szerzett kereskedelmi képzettséget, majd a bécsi egyetemen jogi és közgazdasági tanulmányokat folytatott és jogi doktori diplomát szerzett. A fenti vállalat

az ő kezdeményezésére alakult és kereskedelmi és közgazdasági képzettsége biztosítja a vállalat további prosperitását. Dr Schwartz Lajos publicisztikai tevékenységet is fejt ki, amennyiben több külföldi közgazdasági lapban jelentek meg alapos szakismeretre valló értekezései.

Gloria műselyemgyár Lugoj. Alapítási év 1923. Tulajdonosok: Pollák Árpád és Schwe-rener Róbert. A cég formája: Közkereseti társaság. 14 Jaquard szövőszékkel és 10 munkással dolgozik.

Gross József faipari rt. Központ: Arad. Fiók: Lipova. Fiókraktár értéke cca 1 millió 500.000 lei.

Gál István reszelőgyár, Timișoara. Alapítási év 1920. Törvényszékileg bejegyezve. Jelenlegi tulajdonos Gál István alapította az eredményesen működő üzemet, amely 10 Hp. és 8 munkással reszelők újragágásával foglalkozik.

G y e r g y ó s z e n t m i k l ó s i

Szeszgyár, Gheorgheni. Alapítási év 1890. Táviratcim: »Szeszgyár«. Tulajdonos: Scherg és Társa, Brașov. Jelenlegi bérlő Halász Adolf. Termelés 1000 hl. szesz. Forgalom 15 millió lei. 6 munkást foglalkoztat.

Gromen és Herbert, szövetség és takarógyár, Sibiu. Alapítási év 1918. A régi jóhírevű Scherer Károly és fiai cég üzletét vette át. tulajdonosok: Herbert János, Gromen Mihály, Gromen János, Schuster Henrik és Rö-

mischer János. Igen megbízható, nagyforgalmu, szépen fejlődő vállalat. Szebeni szövetséggyarán kívül Nagydísznódon takaró- és pokrócgyára, valamint több ingatlana van. Lerakatai vannak az ország különböző városaiban.

Goldschlag Faárugyár, Târgu-Mureș. Az erdélyi faiparban valóságos fogalomná lett és kitűnő hírnevét gyártmányai minőségének, valamint fair üzleti eljárásának köszönheti. Goldschlag kitűnő szakember, aki nagy tekintélynek örvend a szakmában.

Gabonaszindikátus Temesvár, I., Str. Brediceanu 2. Tagjai: Magyar Általános Hitelbank, Timisiana, Klein Vilmos utóda és Rosenwald Adolf.

Grossmann Jenő műszaki cikkek, Oradea. Alapítási év 1923. A cég foglalkozik vasárúruk és főként műszaki cikkek nagybani eladásával. Kitűnő külföldi gyári képviselői révén biztos pozíciót szerzett az erdélyi piacon, mert cikkei minőségüknél és versenyképes áraknál fogva könnyen plaszirozhatók.

Gaertner Demeter és Társa Rt. építkezési vállalat működés és cementárugyár, Brașov. Str. Gareii 58 c. Alapítási év 1894. Telefon: Gaertner, Brașov Gara. Alaptőke: 5,000.000 lei. Ügyvezető-igazgató: Fr. Roth.

Grün Lázár Kereskedelmi Rt. Cluj Calea Traian 40. Alapítási év 1921. Alaptőke 2,500.000 lei. Tartalék 120.444 lei. Nyere-

ség: 682.765 lei. Igazgató: Grün Lázár.

Gróf, Nemes és Schwartz rövidáru nagykereskedők Arad. Alapítási év 1920. Tulajdonosok: Gróf Ferenc, Nemes Jenő és Schwartz Vilmos.

Ganzert Frigyes »Brassói vattelingyár«, Braşov. Alapítási év 1927. Tulajdonos: Ganzert Frigyes mérnök. Egyelőre két szövőgéppel dolgozik, de bővítés alatt álló üzem.

„Gaterul“ Fűrészárugyár, Lipova, alapítási év 1923, tulajdonosok Novacu Gh. és Stoica Joan, üzemvezető Mărcocean Alexandru, 16 munkással dolgozik.

Grünberger és Várnai, textil engros Oradea, alapítási év 1919. Táviratcím: »Gévé«, cégtulajdonosok Grünberger Sándor, Grünberger Menyhért és Várnai Ármin. A cég importál és forgalomba hoz textilárukat, továbbá saját kendőgyárában előállított kendőket. Több utazót foglalkoztat, akik az erdélyi és bánáti piacon kívül a regátban is dolgoznak. Jelenleg a cég hitelezőivel egyezkedési tárgyalásokat folytat.

Galvani villamossági cikkek gyára Timişoara. Zseblámpaelemek, rádiótelepek, távirida és fűtőelemek, valamint orvosi célokra szolgáló telepek, autó-accumulátorok és rádióaccumulátorok és alkatrészek. Accumulátortöltés; Tulajd. Győri és Tsa. Fejlődő és eredményesen dolgozó vállalat.

Gyöngyházipari Rt. Arad. Alapítási év 1923, alaptőke 2,000,000 lei. Aradi Ipar- és Népbank érdekkörébe tartozott. 2 év óta működik. Cégvezető igazgató: Bokor Ernő. Igazgatóság; Rosenberg Artur, Dr Jakobi Kálmán, Ungurean Béla Hirschfeld Mór, Szántai Lajos, báró Bohus Zsigmond.

Grosz Jenő & Co, Mérleggyár rt. Oradea. Alapítási év 1923, részvénytőke 3 millió lei. Gyárt különféle mérlegeket. Havi termelés 1500 darab mérleg. Munkások száma 50. A vállalat a Banca Timişianával áll érdekközösségben, melynek adminisztrációs vezetése alatt áll. A vállalat leépítés alatt van.

Grimm József butorgyár, Braşov. Alapítási év 1919. Tulajdonos: Grimm József.

Grosz & Co. textilnagykereskedők Arad. Alapítási év 1925. Tulajdonosok: Grosz Béla és Huppert Fülöp. Képviseli: I. Mencik Hohen-Elbe, Merkantil Pamut és Gyapjuszövőgyár Rt. Budapest, Josef Wagner Junior Mährischvotwasser és Julia Richter Warensdorf cégeket.

Gärtner Viktor cementárugyár és építési vállalat Bistriţa. Alapítási év 1910. Üzleti tőke hárommillió lei. Mindennemű cementárut gyárt és dolgozik az ország egész területén.

Gebrüder Ernst, kereskedelmi ügynökség, Sibiu. Régi jól bevezetett kereskedelmi ügynökség, mely ugy megbízottai, valamint kiterjedt vevőköre osztatlan bizalmát bírja. Kitünő

kapcsolatait szolid üzleti elveinek köszönheti, miket teljes mértékben érvényesít üzleteinek sima és zavartalan lebonyolítása érdekében.

Goldschmidt Róbert gép és malomépítészeti gyár Braşov. Alapítási év 1913. Tulajdonos: Goldschmidt Róbert mérnök.

Goldhammer Testvérek es-sencia gyár Oradea. Alapítási év 1919. Cégtulajdonosok Goldhammer Albert és Ignátz.

Grafikai borítékgyár és papirnagykereskedés Timişoara. Alapítási év. 1920. Tulajdonosok: Illés Zsigmond és Reich Jenő, akik az üzletet a legszolidabb elvek alapján vezetik. Igen jó nevű és bonitású cég, amely a szakmában, illetve borítékgyártásban első helyen áll. Géperőre berendezve, 30 munkással dolgozik. Évi forgalom circa huszmillió lei.

»**Gourmand**« csokoládégyár Tulajdonos: Wolff Bernát, Timişoara. Alapítási év 1919. 20—25 munkással dolgozik. 16 HP.

Gläsinger és Neuman kenderőnagykereskedők, Arad.

Gött János Fia, nyomda és könyvkiadó vállalat, Braşov. Alapítási év 1490. Tulajdonos Gött Frigyes. A Kronstädter Zeitung, a Kronstädter Adressen Kalender stb. brassói német folyóiratok kiadóhivatala.

Gutenberg nyomda, Timişoara. Alapítási év 1871. Tulajdonos Hollinger Péter. 30 munkás. Éremmel kitüntetve 1875-ben Szegeden.

Glückmann és Farkas festékáru kereskedés, Oradea. Alapítási év 1911. Cégtulajdonos özv. Glückmann Józsefné és Berkes Lajos. A céget Glückmann József és Farkas Jakab alapította, akik szorgalommal fejlesztették és vetették meg a mai jóhírű cégnek alapját. Az új tulajdonosok kezében az üzlet fejlődése újabb lendületet vett, az üzletkörét folyton bővítik úgy, hogy a vállalat továbbfejlődése új utakon halad előre.

Gerő Testvérek, Timişoara,, alapítási év 1915. Papírárugyár, vonalzóintézet, könyvnyomda, aragónit árugyár, papír és írószerek nagyraktára. Tulajdonosok Gerő Jenő és Gerő Mihály, akik a vállalatot állandóan fejlesztik. Az üzemek 70 munkást foglalkoztatnak.

Grünfeld Vilmos és Társa, Braşov, alapítási év 1906, a »Brassói Lapok« kiadó vállalata, könyvnyomda és kereskedés, tulajdonosok: Grünfeld Vilmos és Kahana Bernát.

Grünstein Sámuel és fia fakitermelő és fakereskedő vállalat, Oradea. Alapítási év 1910. Tulajdonos: Grünstein Sámuel és fia Béla. Tulajdonképpen ez egy régi cég, melynek alapítása évtizedekre nyulik vissza. Alapítója Grünstein Sámuel volt, aki munkakörét a rendelkezésre álló tőkéjéhez mérten folyton szélesbítette. Fia Grünstein Béla a megadott alap szisztematikus megerősítését és modern termelési módszer bevezetését vette programba és

ezt a legnagyobb precizitással végre is hajtotta. Fakitermelő üzemei és fűrészkezelő üzemüknél és berendezésükénél fogva első helyet foglalnak el a szakmában.

Granaria áruaktár, Oradea. Alapítási év 1922. Táviratcim: »Granaria«. Igazgató: dr Weinberger László. A vállalat foglalkozik mindenféle áruk beraktározásával. A vállalat felszámolás alatt áll.

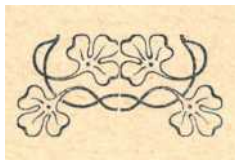
Grünfeld & Nordmann, Temesvár, Bulevardul Regele Ferdinand 4. Külföldi textilárak képviselője.

Goldlinger Adolf fatermelő-vállalata, Braşov. Alapítási év 1912. Tulajdonos: Goldfinger Adolf. Érdekeltségei: Gross és Goldfinger fatermelő Rt., melynek vezérigazgatója. Egyéni cége Brassóban, Hosszu-ucca 220, fatelep. Cârţan fűrészgyár.

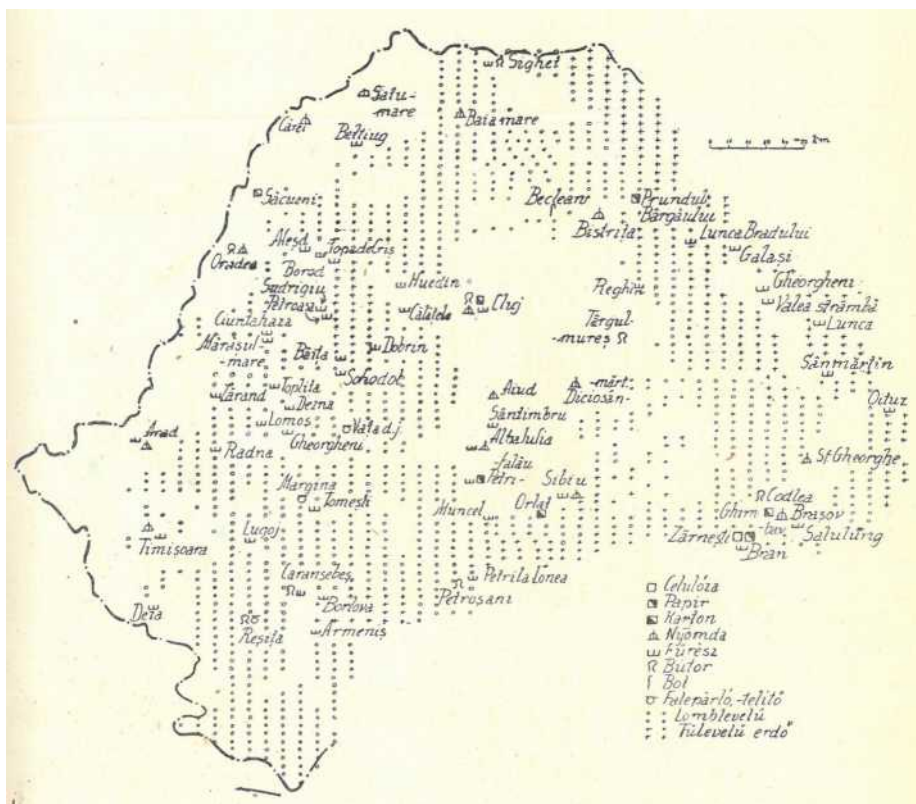
Grünwald Sándor tükörgyár és üvegsziszoló üzem, Oradea, alapítási év 1919. Modern gépi berendezése a hasonló 5 elsőrangú üzemek sorába emeli. Előállít a legszebb kivitelben tükröket, kirakat-üvegtáblákat stb.

„**Gummigyár**“ Rt. elektromos és vegyi cikkek gyára, Braşov, telefon: Cauciuc. Átvette 1928 évben a brassói »Electra« S. A. villanycikkek gyárat. A budapesti Magyar Ruggyanta gyár Rt. érdekeltsége. Központ Bukarest, Strada Popa Soare 50. Elnök: Dr Czell Rudolf, igazgató: Fritz József.

Gyertya és Szappangyár Dej. A vállalatot 1864-ben Feierstein Áron alapította, 1918-ban alakult át részvénytársasággá. Az évek folyamán szakszerű és körültekintő vezetéssel szépen fejlődött és ma a hasonló vállalatok sorában méltán foglal helyet.

Erdély és Bánát erdészeti térképe és faipari vállalatai.

Industria și bogățiile naturale din Ardeal și Banat (114. oldal után beiktatott térkép) és Statistica instalațiunilor de forță a României, valamint az Argus Almanach 1928. nyomán.

Sem teljességre, sem pontosságra nem tarthat igényt ez a térkép az ábrázolt elemek sokasága és természeté és méretének kicsisége következtében. Jól látszik azonban a faipar összefüggése az erdőterülettel, feltűnőek a nagyobb fátlan medencék, mint a mezőség (Cluj—Târgul-Mureș) s a nyugati határszélen a fátlan alföld.

Hercules Celluloidárugyar Arad. Alapítási év 1926, alapítóke 4 millió lei, 1928 óta van törvényszékiileg bejegyezve. — Igazgató Bálint Pál. Eladási iroda a regát részére Bucureşti, Str. Mircea Voda 73. A vállalatot a budapesti Redő Ignác celluloidárugyar alapította. A gyár főleg fürdőszoba butorok gyártásával és kisebb mértékben diszműárúk készítésével foglalkozik. Évi forgalom 5 millió lei, raktár értéke 2 millió lei.

Hollós Jenő férfidivat, Oradea. Alapítási év 1911. A legjobban bevezetett férfidivat üzlet, melynek kirakatában a legizlésebb és legfinomabb uri divatcikkek találhatók modern rendezésben.

Hirschfeld Mór cérna és fonaláru nagykereskedés, Arad. Alapítási év 1919. Hirschfeld Mór közismert agilitása a céget néhány év alatt a szakma legelőkelőbb vállalatává fejlesztette.

Herz és Társa könyv és papirkereskedés, irodai nyomtatványok Braşov, alapítási év 1900, tulajdonosok: Herz Jakab és Herz Béla.

Hirschl és Társa Timişoara, alapítási év 1909, törvényszékiileg bejegyezve, táviratcim: »Hirschlek«, alapítók és tulajdonosok: Hirschl Ernő, Hirschl Albert, akik kiváló hozzáértéssel, szorgalommal a vállalatot állandóan fejlesztik; a cég fenti név alatt mint lakatos, vízvezetési és villanszerelési vállalat, az 1909 évben ala-

kult. 1913-ban a vállalat már 80 munkással dolgozott és a szakmában az első helyet foglalta el, a háboru alatt az üzem teljesen szünetelt, háboru után mint új üzletágot a vízvezetési és villanszerelési cikkek nagybani eladását vette fel. Modern eladási szervezettel bir, amely az egész országra kiterjed.

Hemper és Scherer kötöttáru- és harisnyagyár, Sibiu. Alapítási év 1890. Cégtulajdonosok; Hemper Frigyes és Scherer Frigyes. Gyárt mindennemű kötöttáruat főleg commerz minőségben. Modernül berendezett gyárüzem.

Hegyesi Ármin ékszerész és ékszerkereskedő, Lugoj. Tulajdonos; Hegyesi Ármin. Szolid alapon vezetett, szép eredménnyel dolgozó üzlet.

Hitter és Breuer likörgyár, bor, sör és szesznagykereskedés, Oradea. Alapítási év 1916. Az erdélyi piac egyik legjobban bevezett vállalata, melynek agilis tulajdonosait a legszolidabb üzleti elvek vezetik.

„**Heco**” Heitz és Theil vegyigyár, Sibiu. Alapítási év 1922. Cégtulajdonosok Heitz Walter és Theil József. Gyárt cipőkrémet, bőrkonserváló zsirokat, valamint az ezek csomagolásához szükséges bádogdobozokat.

Herczegh Géza vegyigyár, Cluj. Alapítási év 1921. Távirati cim »Creme« A vállalatot Herczegh Géza és Hincz György alapították, mint a hasonló nevű budapesti gyár fióktelepét. Ké-

sőbb a budapesti gyárral való kapcsolat teljesen megszűnt és a vállalat Herczegh Géza kizárólagos tulajdonába ment át, akinek az 1928. évben történt elhalálózása óta a gyár az örökösök tulajdona és az elhalt tulajdonos fia Herczegh Tibor vezeti. Gyárt cipőkrémeket, szappanokat stb. Saját gyárpülete van. Bucureștiben és Timișoarán kirendeltséget tart fenn. A gyár a szakmában a legjelentékenyebb. Bonitás és minőség tekintetében is.

Hubbes János és Fia. Asztalosárugyár, Brașov. Alapítási év 1890. Táviratcim; Asztalos Hubbes. 1890-ben Hubbes János egypados asztalos műhely keretében alapította. 18 éves állandó fejlődés útján 1908-ban gépekkel rendeztetett be s azóta folytonos nagyobbodással Brassó város egyik legnagyobb üzemévé alakult. Munkások létszáma 25—30. Gyárt épület- és butorasztalosárukat. Évi forgalom 7,000,000 lel. Felszerelés: 2 hajtó motor 25 és 16 HP.

Hendi Ödön Gépgyár, Arad. Alapítási év 1872. Tulajdonosai; Hendl István és Hendl Ödön. Saját gyártelep, modern berendezés. Készítményeik; szállópermetezők, szállóprések, bor-pumpák. Gépek és motorok szakszerű javítása.

Hammer Róbert bőrgyár Bocsamontana. Iroda: Timișoara, IV strada Bonaz 20. Alapítási év 1884. Törvénytől függetlenül bejegyezve 1921. Tulajdonosok: Hammer Róbert, Boróczy Lajos. A gyár teljesítő képessége heti

fél vagon nyersbőr, talpáru és szíjjak, 30 munkást foglalkoztat. Évi forgalom 20,000.000 lei.

„**Hercules**” ipari vállalat Rt. Bucea, alapítási év 1926. Tulajdonosok: Bodor Sándor és Preisner Elemér.

Holdengräber, Huttman & Co. textilnagyáruház, Brașov, alapítási év 1920. Tulajdonosok: Holdengräber Jeremiás, Huttman József, Sattinger József, Scharfstein Osias.

Hunwald Gyula üvegcsiszolda és tükörgyár, Cluj, alapítási év 1907. Kitűnően bevezetett vállalat, mely a legmodernebb szellemben van vezetve.

Hann & Co. Rt, Cluj, alapítási év 1920, alaptőke 2 millió 500.000 lei, tartalék 75.491 lei, nyereség 154.812 lei. Mezőgazdasági gépek és technikai cikkek importálásával és árusításával foglalkozik. Ausztriából, Magyarországból és Csehszlovákiából importál; igazgatója: Hann Frigyes, aki régebben egyedüli tulajdonosa volt a vállalatnak. A magyar és szász gazdasági egyesületek részvételével alakult át a vállalat részvénytársasággá és vezetője igazgatói minőségben a volt tulajdonos maradt; 13 alkalmazottal dolgozik.

»**Helvetica**« műszaki üzlet, fémipari cikkek keresk. és ipari engros részére Brașov. Alapítási év 1922. Tulajdonos: Izrael Jenő. A »Photogen« brassói petrol gyár, fedéllemez és izoláló lemez gyarmányainak romániai képviselője.

Husvéth és Hoffer könyvkereskedés és könyvnyomda, Lugoj. Alapítási év 1906. Törvénytisztelettel bejegyezve. Husvéth Emil és Hoffer János alapították. A vállalatot Hoffer János vezeti, akinek köszönhető a vállalat eredményes működése és fejlődése. A »Krássó-Szörényi Lapok« tulajdonosa és kiadója.

Heitz József, Kőcsiszolda, Zlatna, (județul Alba) Alapítási év 1912. Heitz József kőcsiszolda név alatt van bejegyezve. Foglalkozási szakma aragonit disztárgyak achát csapágyak gépkövek, kristály munkák. Tulajdonos: Heitz József.

„**Hercules**“ Téglá és Cserépgyár Rt. Diciosânmartin. Alapítási év 1921. A vállalat Koch Richard, aki egyben főrésztulajdonos, vezetése alatt áll. Ma is üzemben van, termelt árukat mind eladja és a kihitelezésnél a legnagyobb óvatossággal jár el.

Hager Testvérek sörgyár, Sibiu. Alapítási év 1913. Táviratcím: Hagerbräu. Cégtulajdonosok: Hager Gyula, Hager Hermina és Ohnweiler Johanna. A vállalat 1913-ban alakult, fejlődése útját a szolid vezetés és a tulajdonosok kitartó szorgalma szabta meg. Termelő képessége ma 12,000 Hl. A gyár modern gépekkel van felszerelve, hűtőkészülékekkel ellátva és vevői kényelmére műjéggyártási osztállyal kiegészítve.

Hacker és Sternberg, bor, pálinka és szeszital nagyke-

reskedők, Arad. Alapítási év 1921. Tulajdonosok: Hacker Miksa és Sternberg Hugó. Fiókja van Chișinău; évente cca 20 vagonon szeszt dolgozik fel és ad el.

Hesshaimer L. & A. fűszer és gyarmatáru engros vállalat, Brașov. Alapítási év 1843. Fiók: Segesvár. Tulajdonosok id. és ifj. Hesshaimer Adolf. A cég érdekeltsége: »Hess« Első Erdélyi cukorka és csokoládégyár Rt. A cég résztulajdonos Kugler & Co. brassói Portland cementgyár nagyipari vállalatban. Ezenfelül részvényes és igazgatósági tag a brassói szász pénzügyi és ipari összes vállalatokban. Erdély legnagyobb és legbevezetettebb cége.

Halász Testvérek redőny- és lakatosárugyár Oradea. Str. Cogalniceanu 16. Alapítási év 1911. Felszerelve vas és fémegymunkáló gépekkel villanyerőre. Termelőképesség 8000 m² vasredőny, 8000 m² faredőny. 1911. évben alapította Halász Ármin és Sándor. Cégbjegyzés Halász Testvérek Redőny- és Lakatosárugyár. Társultulajdonosok az alapítók.

Husiparosok Nyersbőr Szövetkezete, Cluj. Alakult 1921-ben. Taglétszám 67. Elnök Kirkosa Gyula. Ügyvezetőigazgató Sikó Lajos. A szövetkezet Sikó Lajos vezetése alatt nagyon eredményesen prosperál.

„**Hess**“ Első Erdélyi cukorka és csokoládégyár Rt. Brașov, Strada Furcilor 3. Alapítási év 1890. Táviratcím) »Hessfabrik«.

Alaptőke 20 millió lei. Tartalék 3 millió lei. Nyereség 299.911 lei. 200.000 drb részvény. Vezérigazgató; Hans Hintz. Igazgatóság: Adolf Hesshaimer elnök, Adolf Hesshaimer ifj., Raun Taag, Julius V. Brenneberg, dr Richard Thör. Képviselek: București: A Freimann, Str. Culmea Veche 2. Cernaui: S. Wagnerhal & Co. Jași: Banca Moldova. Satu-Mare: Armin Freyer. Timișoara: Albert Emeric. A gyárat legutóbb teljesen átépítették. I. L. et A. Hesshaimer, Brașov engros fűszer- és gyarmatáruház érdekeltsege. Legmodernebb berendezés. Teljesítőképesség: 150 waggon évenként. Munkások létszáma: 200.

Heller és Deutsch kalapgyár, Oradea. Alapítási év 1910. Tulajdonosok Heller Izsák és Deutsch Imre. A cég 1924-ben vette át az évtizedek óta sikeresen bevezetett Friedlander-féle kalapgyárat, melyet külföldi mintára jelentős investícióval modern gyári üzemmé alakították át úgy, hogy annak mai termelőképessége 600 darab kalap naponta. A gépek motorikus ereje 12 HP. Munkások száma 80—100. Előállít elsörendű minőségű férfi és női filzkalapokat továbbá kalapformákat, borszalagot és mindenféle kalapkeléket. Képviseletei vannak Bucureștiben, Cernauiában.

Hönig Gyula liqueurgyár, Arad. Az ország szesziparában előkelő helyet foglal el és gyártmányainak kitűnő minőségével kiterjedt vevőkört biztosított magának.

Hiemesch Wilhelm könyv- és irodai felszerelések engros üzlet, Brașov. Alapítási év 1890. Betéti társaság. Beltag Hiemesch Emil, kültagok: Hiemesch Mária és kk. Hiemesch Oswald és Ferenc.

»**Helicon**« nyomda Rt., Timișoara. Táviratcim »Helicon« alapítási év 1921, alaptőke 4 millió lei, részvények száma 20.000 darab á 200 lei névértékben. Igazgatók: Jávor József és Pilger Johann. 140 munkás. 40 HP.

Heimann Lipót és Társa Rt. női konfekció Oradea, alapítási év 1854, alaptőke 1,500.000 lei. A céget Heimann Lipót helybeli szabóiparos szerény tőkével alapította, melyet szorgalmával és fáradhatatlan munkásságával lassanként fejlesztett. Brüder Jenő 1885-ben lépett be a cégbe, melytől kezdve az üzlet fejlődése új irányzatot vett. Néhány év alatt üzletét kibővítette, műhelyében 50—60 munkást foglalkoztatott és 1889-ben nagyszabású szücsműhellyel egészítette ki. A vezetőfőnök agilitása folytán kiterjesztette tevékenységét az ország nagyobb kereskedelmi gócpontjaira, ahol fiókokat alapított. Vásárlásait külföldi gyáraktól és a lipcei szőrmepiacon szerezte be és feltűnő olcsó áraival óriási vevőkört biztosított magának. Az új vezetőség továbbra is elődei nyomdokain halad.

Háromcserfa sörgyár Sibiu, alapítási év 1860. Cégtulajdonosok: dr Jikeli János, Jikeli Frigyes, Jikeli József, 40—50

munkással dolgozik. Sörgyár, műjéggyár, hordógyár, ládagyár és élesztőgyár.

Hultera János, Târgu-Mureş. Varrógép, kerékpár és gramafon kereskedés, P. Regele Ferdinand 60. 15 éve áll fenn, de törvénszékileg csak 1919-ben jegyezték be. Nevezett kiváló szaktudással és fáradhatatlan munkával vezeti üzletét és műhelyét, amelyek különösen az utóbbi években nagy fejlődést mutattak. Ma már igen jelentékeny üzlet, amely a városban a legnagyobb a szakmában. 5—6 alkalmazottal dolgozik.

Hügel Lipót Első Henger Műmalom, Reghin. Alapítási év 1869. Törvénszékileg bejegyezve. Alapító: id. Hügel Lipót. Tulajdonosok: Hügel Béla, Lipót, Lajos és Ferenc. Alaptőke 10 millió lei. Modern malomberendezés, 100 méter-mázsa napi örlemény. 15 munkás.

Hecker & Petrovsky kaptafagyár, Lugoj. Alapítási év 1924. Tulajdonosok: Hecker Viktor, Petrovsky Károly, Leykauff György. Betéti társaság. 40 munkás, évi 15.000 kaptafa. Különösen vasalt kaptafákat gyárt cipőgyárak részére.

Hamburger Jenő nagykereskedés Oravița. Alapítási év 1919. Törvénszékileg bejegyezve, három fióközlete van. Alapító és tulajdonos: Hamburger Jenő, aki vállalatait a legnagyobb szorgalommal és körültekintéssel vezeti és fejleszti.

Tulajdonosa az Autótechnica, ottani autóalkatrész és Irógép kereskedelmi vállalatnak. Igazgatósági tagja az Oravițai Kereskedelmi és Iparbanknak és egyéb ottani vállalatoknak. Évi forgalma: huszmillió lei, 12 munkást foglalkoztat.

Haimann Leó f-részárugyár Ghorgheni. Alapítási év 1923. Törvénszékileg bejegyezve Bucurestiben, ahol az adminisztrációs központ is van. Igazgató Kádár Adolf. A vállalat 3 keretes fűrészgyár és 120 munkást foglalkoztat.

„**Hermes**” Reklám és Hirdetési Vállalat Rt. Sibiu. Alapítási év 1919. Alapt. 28.000 lei. Erdély egyik legjobb hirdetési vállalata.

»**Hermalith**« Műszaru-árugyár Oradea. Alapítási év 1926. Tulajdonos: Goldstein Mór és Friedmann Ármin.

»**Hephaistos**« Vas- és Tengelgyár Rt. Diciosánmartin. Alapítási év 1928, alaptőke 8 millió lei, 8000 darab részvény. Ügyvezetőigazgató Weisz Jenő mérnök. Igazgatóság: Elnök: C. R. Mircea mérnök, az »Ugir« igazgatója, dr Kertész Jenő ügyvéd Cluj, Senensieb Hermann vezérigazgató Cluj, Ing. Steiner Izsó CFR főfelügyelő Cluj, Senensieb Jenő nagyiparos Târgu-Mureş, Senensieb Béla nagyiparos Târgu-Mureş, Moldovan Simion, görög kath. esperes Diciosánmartin, Weisz Eugen mérnök Diciosánmartin. Felügyelőbiz.: Bender Sándor kereskedő Cluj, Kelemen Bernát könyvszakértő, igazgató Cluj, dr Leitner Fülöp orvos

Cluj, Senensieb Ernő Ghimes-Faget. Gyárt mindenféle kovacsolt, valamint lágyöntésű cikket. Special berendezés mindenféle súlyú és típusú járműtengelyek gyártására. Teljesítő képesség összesen évi cca 150 vagon áru. Munkások létszáma cca 120.

Weisz Jenő ügyvezetőigazgató született 1893. Bistrița. Tanulmányait a berlini műegyetemen végezte, ahol tanársegéd is volt. Szakkörökben hamar észrevették benne a zseniális szakembert és megtisztelő megbízásokat kapott. Így például ő építette a belgrádi hajógyárat és az Atlantica Trust hajógyárat. Így tehetsége, széleskörű és alapos szaktudása, valamint páratlan szorgalmas munkássága folytán a vállalat igen szerencsésen választotta meg benne vezetőjét és az a tény, hogy a vállalat vezetése elsőrangú kézben van, garantálja a vállalat fejlődését.

Hegedüs Hirlapiroda. Erdély egyik legforgalmasabb és legszolidabb alapon vezetett könyv-, kotta- és zeneművek vállalata. Bizományosa a legtöbb és legelőkelőbb belföldi és külföldi lapoknak és folyóiratoknak. Menetjegyirodája is nagy forgalmat bonyolít le. Románia legnagyobb kölcsönkönyvtára is a vállalathoz tartozik, állandóan modern könyvekkel kiegészítve. Hangversenyrendező osztálya is van. Cégtulajdonos Hegedüs Nándorné, a »Nagyvárad Estilap« társtulajdonosának és a »Nagyvárad« napilap főszerkesztőjé-

nek neje, aki a vállalatot nagy hozzáértéssel, szolid és reális alapon vezeti. Raktár értéke több millió lei.

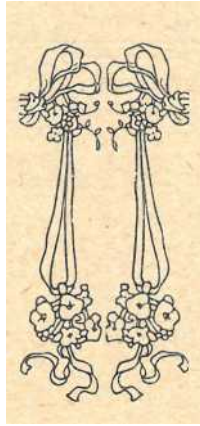
Hammer és Ney, Első Romániai Selyemárugyár, Timișoara. Alapítási év 1922. Telefon: »Zephir«. Alaptőke: 6 millió lei. Nyugdíj: 1,200.000 lei. A vállalat 1922-ben alapított, amikor is 6 kéziszövőszékkel indult meg az üzem. Tervszerű munkarenddel fejlesztették ki a vállalat produktivitása, mely ma egyik legjelentősebb üzem a szakmában. Ma 49 mechanikus és 20 kéziszövőszékkel dolgozik a vállalat, a munkások száma 100. Havi produkció 16—20.000 méter.

Hess Viktor, Első Román Mérleggyár, Sibiu. Alapítási év. 1896. Táviratcim: Victor Hess. Tulajdonos: Hess. Viktor, aki a vállalatot 1896-ban alapította és nagy szorgalommal fokozatosan fejlesztette. Ma 140 munkással dolgozik és Románia legnagyobb mérleggyára. Gyárt évenként; cca 12,000 darab egyensúly mérleget, cca 5,000 darab tizedesmérleget, cca 1000 darab tolosulymérleget, cca 120 darab hidmérleget és cca 30 darab vagonmérleget stb. Évi forgalom cca 30,000,000 lei.

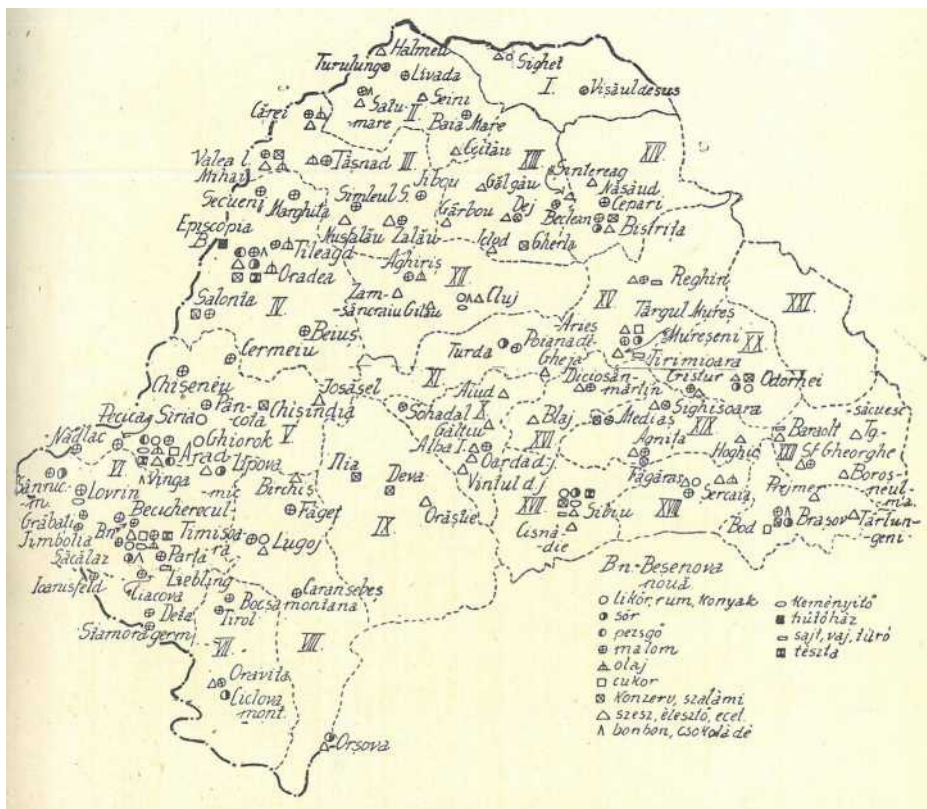
Haffner Pál kézműáru, Sibiu. Közismert, jólbevezetett kézműáru kereskedés. Kiterjedt és folyton növekvő vevőköre bizonyítja a vezetés szolid voltát. Innen az a népszerűség, mit a cég évek hosszú sora óta az ottani piacon élvez.

Herz Hermann, Román Szalámigyár Timișoara. Alapítási év 1922. Tulajdonosok; Herz Hermann és a Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. Foglalkoztat 100 munkást.

Hofhansel Karl & Co. Működő és Cementárugyár Betéti Társaság Brașov. Alapítási év 1924. Beltag; Hofhansel Károly. Kültagok Wildman Dénes mérnök és J. Stenner.

Élelmiszeripar Erdély és Bánátban.

Statistica instalațiunilor de forță a României című hivatalos kiadvány alapján.

Teljességre nem lehetett törekedni, mert éppen a malomipar felsorolásában a forrásmű sok hiányosságot mutat, másrészt igen nagy volt a vállalatok száma, különösen a síkságokon. A hegyvidékeken pedig a szeszgyárak sűrűsége feltűnő.

Induiriile Miniere din Banat S. A. M. R. Timișoara, alapítási év 1921. Táviratcím: »Imbo«, telefonsz.: 12-26, alaptőke 150 millió lei. Vezérigazgató: Ing. L. Brabant, igazgatóság: C. Basarab Bruncoveanu elnök, Francois Lepulchre al-elnök, General Ilescu, Eugen Anghelidei, Antoine Lepulchre, Conte de Liedkerke, Ing. Serbau Ghica, N. Lahoravy. Felügyelő-bizottság: Gh. Ţanu, P. Lepulchre, igazgatók: Ing. C. Beşa, Victor Gr. Stupcane. Bányák: Ruskabányai köszénbánya, Lupac, Bigér.

Industria S. A. Temesvár. Mezőgazdasági gépraktár, alapítási év 1924, alaptőke 2 millió lei, az Angol-Magyar bank alapítása. Igazgató: Karczag N.

„Industria” Rt. Oravița, alapítási év 1923, alaptőke 2 millió 750.000 lei, nyereség 133.764 lei. Az 1916. évben alakult a »Pomaria« gazdasági szövetségetből 1923-ban részvénytársasággá alakult. Gyümölcs pálinka nagybani főzésével, szeszfélék, petróleum, benzin és olajok nagybani eladásával foglalkozik. üzemigazgató: Ifj. Dragici Demeter, aki 1926 óta vezeti a vállalatot. Raktárházainak befogadó képessége: 40 waggon italmű, 8 waggon petroleum és benzin, 50 waggon gabona vagy darabáru. Alkalmazottak száma 16.

»Interexim« nemzetközi export és import vállalat Rt. Oradea. Alapítási év 1923, távirati cím »Interexim«, részvénytőke 500.000 lei. Importál gyar-

matárut, képviseli a fiumei köles és keményítőgyárat, importál galíciai parafint, hollandi parafint, rézgálicot, külföldi vasárut stb. Exportál romániai mezőgazdasági termékeket. Expositurák Berlinben, Wienben és Budapesten. Igazgató Katz Rudolf, akinek a vállalat fejlődésében nagy része van.

Ipari Munkaadók Szindikátusa, Temesvár. Alakult 1922-ben az 1921. évi Trancu-Jași föle »Szakszindikátusokról« szóló törvény» alapján. Minisztersége alatt Trancu-Jași 1927-ben meglátogatta a szindikátust és az intézményt az egész országra nézve mintaszerűnek jelölte meg. Tagjainak száma 1400. Saját kétemeletes székháza van, melyet 1925. év májusában vásárolt és a mult évben nagyarányu építkezéssel kibővített. Itt nyer elhelyezést a szindikátus helyiségein kívül a Temesvári Ipari Hitelszövetkezet, mely 26 év óta áll fenn és a tavalyi mérlegében félmillió befizetett üzlet rész mellett több mint öt millió lei összegü kisipari kihitelezést tüntet ki 85 ezer. 898 lei nyereség elkönyvelésével. A szindikátusi székház külön szövetkezet alakjában működik, melynek elnöke: Cosma Aurel dr volt miniszter, alelnöke Oprea Ion kereskedelmi és Iparkamarai elnök. Az Ipari Munkaadók Szindikátusának elnöke Klein Jenő mérnök a Telek és Építő Rt. vezérigazgatója, alelnökök: Kovács István, Maltz József és Olariu Péter, ügyész Veterány Viktor dr, vezető titkár Gazda József. A szindiká-

tusnak összesen tizenhat szakcsoportja van, mely egy-egy iparágat képvisel. A szakcsoportoknak külön elnökeik és vezetőségük van s határozataikat az összvásztmánynak terjesztik elő. Ezenkívül a szindikátusnak kilenc bizottsága van, közöttük kultur-, adóügyi-, temetkezési és agellátási-, építő-, fegyelmi és békéltetőbizottság. A szindikátus »Az Iparos« címen negyedik évfolyamba lépő, hetenként megjelenő, háromnyelvű szakujtságot ad ki, melyet tagjai hivatalból kapnak kézhez. A szakujtság szerkesztője Páll György dr. A szindikátus keretén belül működik az »Iparösszhang« dalárda Kosztics Péter karnagy vezetése alatt.

„**I. A. R.**“ Industria Aeronautică Română S. A. (București) gyártelepe, Braşov. Alapítási év 1925, alaptőke 120 millió lei, tartalék 2,108.613 lei. Építése és felszerelése kiegészítés alatt. Vezérigazgatók: Miculescu M. és Fabre Lucien. Alapítók: »Astra« waggon- és gépgyár, Arad 40 millió lei, Lorreni-Dietrich francia gépgyár 25 millió lei, Bleriot repülőgépgyár, Páris 15 millió lei, Román Állam 18 millió lei, Creditul Industrial 7,500.000 lei.

„**Invelia**“ ékszerárúgyár, Arad. Készít különféle ékszereket, értéktárgyakat, diszmuveket, melyek izlés, kivitel és ár tekintetében abszolút versenyképesek.

Iritz Albert festéknagykereskedése Arad, Strada Brancovici

No. 1. Alapítási év: 1904. 1919 óta van bejegyezve. Engross és detailban dolgozik. Mult évi forgalom 12 millió lei. A forradalom után Németh I. elköltözése után vette át az üzletet Iritz Béla, aki szakszerűen vezeti és fejleszti.

Irtex Rt. Arad. Alapítási év 1927. Alaptőke 3,000.000 lei, Az Anton Goldberg m. b. H. Wansdorfi cég érdekeltsége. Részvényeinek majoritása a Német, Szenes és Schwartz-cég tulajdonában van. Igazgatóság: Dr Angel István, dr Bles Jenő, Schwartz Mihály, Szenes Henrik, Fodor Gyula, Tschörner Ede, Hermann Carl. 80—100 H. P. 40 szövszék, 50—60 munkást foglalkoztat.

Intreprinderile Forestiere Române Rt. Cluj. Táviratcím »Forestiera«. Ügyvezető igazgató dr Pop Joan. Alapítási év 1920. Alaptőke 65,000.000 lei. Tartalék 6,409.852 lei. Nyereség 163.352 lei.

Industria Morăritului din Banat S. A. Timişoara. Táviratcím; »Mirt« Részvénytőke 15 millió lei, tartalék 564.637 lei tisztanyereség 20,444 lei. Igazgatóság: Domăşneanu Gh. tábornok, elnök, Dr Gropşan Mihály alelnök, Gáspár Mihály, Kovács Gedeon és Marinescu Constantin. Vezérigazgató Brebenariu Vasile. Anyaintézete az »Uzinele de fier şi Domeniile din Reşiţa S. A. R. Bucureşti.

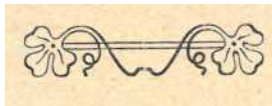
Ipari vállalatok Energia központja Rt. Braşov. Alapítási év

1928. A brassói Kugler & Co Portland cementgyár, Schiel Testvérek Gépgyára Rt. Scherg W. & Co posztógyár Rt. közös alapítása saját nagyipari üzemek és Brassó város részére való villanyáram szolgáltatására. Elnök: W. Scherg posztógyáros.

Ipartestület mint elsőfoku iparhatóság, Temesvár. Létesült az 1884. évi XVII. törvénycikk alapján. Jelenlegi vezetőség: Olariu Péter elnök. Alelnökök: Klein Jenő mérnök, Kovács István kocsigyáros, Piszika Sándor, Szappanos Gyula, Ecker Ferenc és Bittó Ferenc. Ügyész: dr Veterany Viktor. Pénztáros: Augenstein Miklós. Titkárok: Káldy Miklós és Petcu György. Tagjainak száma: 2810 kisiparos. Hatásköre alatt áll 3000 tanonc és 8000 iparossegéd. Békéltető bizottsága van a munkások és munkaadók között felmerült differenciák elintézésére. Évi tagdíjainak 50 száza-

lékával hozzájárul az Ipari Munkaadók Szindikátusa székházának építési alapjához. A tanonciskolák tankönyveit és tanzsereit önmaga szerzi be és hivatalból szétosztja a tanulók között.

„Iris“ Keramikai Rt. Cluj, Calea Regele Ferdinand 38. Táviratcim: »Iris« Alapítási év 1922. Alaptőke 12 millió lei, tartalék 1,430.000 lei. 24.000 drb részvény. Igazgatóság: dr Prie Octavian, Esca Aurel, dr Gherman Laurian, Rațiu Dominic, dr Poruțin Petre, dr Hațiegan Emil, Enescu Iuliu, dr Stanciu Victor, ing. Dima Manase. Ügyvezető igazgató: Muthiu Nicolae. Műszaki igazgató: Bauer Viggo. Évi termelés: 240 drb porcellánkályha (háztartási, electrotechnikai, gyógyszerészeti eszköz), 1500 drb cserépkályha, 30.000 drb tűzálló tégl. Munkások száma 220—250.

Erdély és Bánát vas- és fémipara, építőanyagok gyártása, keramikai és üvegipara.

Statistica instalațiilor de forță a României és az Argus Almanach 1928. alapján. Az ellentét itt Dél és Észak között mutatkozik, a déli részen lévén koncentrálnva és szén, amelyektől főként függ a fémipar. Építőanyagok, keramikai ipar már a sablonos megoszlást követik, s a nagy centrumok köré csoportosulnak feltűnőbben.

Kramer J. Első Egeresi Gipsz Műtrágya és Vegyitermékek Gyára Aghireșu, a cluj-i törvény-széken ugyanezen cím alatt van bejegyezve. Táviratcím Kramer, Aghireșu. Tulajdonosa dr Kramer Tivadar. Alapítva 1888-ban napi 10 tonna gipsz gyártására. Ma teljesítő képessége 159 tonna. A vállalatot alapította és vezeteti dr Kramer Tivadar. A gyár gőzgépei 250 HP. fejtenek ki. A vállalat kőbányája a gyárral egy 5 kmtr. hosszú sodronykötél pályával van összekötve, saját szénbányája van szénszükségletének fedezésére, mely bányája a gyárral keskenyágányu vasúttal van összekötve. Munkásainak száma 250, gyárt mindennemű fajta gipszeket és szállítja termékeit Románián kívül Magyarországra, Ausztriába, Csehszlovákiába, Jugoszláviába és Lengyelországra. Évi forgalom kb. huszmillió lei.

Kánhán I. könyvnyomda, könyvkötészet és papirkereskedés Gheorgeni. Alapítási év 1910. Jelenlegi tulajdonos alapította. 500.000 lei értékű áru-raktárral dolgozik.

Kovács Testvérek textil engros és detail Oradea, Alapítási év 1921. A jóhírű Kovács Ákos cég jogutódja, mely szélesebb és modern alapokra fektetve folytatja tevékenységét a szakkörök és a közönség legnagyobb elismerése mellett.

Korona Szálloda Rt. Brașov. Str. Porții 70. Alapítási év 1908, alaptőke 25 millió lei, tartalék 2,500.000 lei, nyereség 3,795.363 lei. Ügyvezetőigazgató L. Zolt-

ner. A szálloda főrésztvényesei a Brassói Allgemeine Sparkassa és a Burzenländer bank.

Klein Mihály gabonaügynökség és bizományi iroda, Oradea. Telefon 580. A cég alakult 1911-ben. Törvényszékiileg bejegyeztetett. Termény, gabona export-import.

Klug Stefan gépgyár, Timișoara. Munkások száma 35—40. H. P. 40. Modern malomberendezési vállalat.

Krausz Samu, az Andrányi Károly és Fiai cég nagyváradi fiókjának igazgatója évtizedek óta áll ennek az ország határán túl is kitűnő hírnévnek örvendő cég szolgálatában. A vezetés korrekt, precíz, a vevőkkel szemben a legmesszebbmenő előzékenység adja meg főként a szász szellem érvényesülésének karakterét. Krausz Samu kereskedelmi képessége, széles látóköre, disponibilitása nagyban hozzájárult cége kitűnő hírneve megalapozásához. Társadalmi és kulturális téren is vezető szerepet visz és mindenütt ott van, ahol személyes tekintélyével az ügyek előbbrevitelét elősegítheti.

Kessler Johann és Fia bádógárugyár, Bistrița. Alapítási év 1865. Üzleti tőke; 900.000 lei. Gyárt; Bádóg embalgé-t, konzervdobozokat és különféle bádógárukat.

Krassói Erdő Rt. Lugoj. Alapítási év 1898. Alaptőke 1,000,000 lei. Mint német alattvalók tulajdona lefoglaltatott. Üzemei szünetelnek. Kormány-

biztos van kirendelve ügyeinek vezetésére.

Ifj. **Kenyeres** Károly, Likör-gyár, bor és szeszmagyraktár, Braşov. Alapítási év 1843. Tulajdonos; Ifj. Kenyeres Károly.

Klein Simon kalapgyár, Oradea. Alapítási év 1919. Fióküzlet: Arad, Brassó, Kolozsvár és Temesvár. Modernül berendezett kalapgyár, melyben állandóan 50—60 munkást foglalkoztat. A tulajdonos páratlan agilitása és kereskedelmi felkészültsége aránylag rövid idő alatt az ország egyik legjelentősebb vállalatai sorába emelte.

Karol Dezső fakereskedő, Lipova. Épület- és butorfaraktár. Raktár értéke cca 2 millió lei.

Kornis Zsigmond és Márton fatermelők, Arad. A vállalatot 1910-ben Kornis Zsigmond alapította és 1916-ban alakult át a jelenlegi céggé. Fakitermeléssel foglalkoznak a legmodernebb termelési alapon. Képviselek a gurahonți cementgyárat, továbbá terménykereskedéssel is foglalkoznak nagyban. A legtekintélyesebb cégek egyike az országban, mely szolid üzleti elveinél fogva jó hírnevet szerzett magának.

Komlós Testvérek üveg- és porcellánkereskedők, Oradea. Alapítási év 1914. Tulajdonos: Komlós Aladár. A cég egyike a legnagyobbaknak a szakmában, külföldi gyárakkal való kapcsolatait nagyszerűen tudja hasznosítani, elsőrendű cikkei, gyártmányai a legkönnyebben

nyernek elhelyezést és utazóival, kiterjedt üzleti organizációt teremtett. Tulajdonát képezi a Haas okl. mérnök vezetése alatt álló kosárfonó üzem, ahol kerti butorok, utazó kosarak és demijonok a legszebb kivitelben gyártatnak.

Kőő János textil engross, Arad. A cég 1914-ben alapított, mely évek folyamán a szakszerű és körültekintő vezetés folytán Erdély egyik jelentős cégévé fejlődött.

Klein Dénes & Co Textil és kézműáru engros, Timișoara Alapítási év 1903. Táviratcim; »Riesenrad« A Banca Națională-tól lei 4,000,000 hitelt élvez. Ez a negyed század óta fennálló cég előbb, mint közkereseti társaság működött, majd 1916-ban annak egyedüli tulajdonosa Klein Dávid lett, aki szakértelemmel és körültekintéssel vezeti a cég ügyeit. Klein Dávid kereskedelmi és közgazdasági ismereteit évek hosszú során szerzett tapasztalataival egészítette ki, ami által elsőrendű szakemberré képezte ki magát. A kereskedelmi és társadalmi élet terén fejt ki hasznos munkásságot, melynek elismerésül a temesvári Kereskedelmi és Iparkamara tanácstagjává és a Kereskedelmi Egyesület választmányi tagjává választották, tagja számos jótékony intézménynek. A temesvári Polgári Takarékpénztár Rt., igazgatóságának tagja, a román koronarend tisztje.

König Jenő Kalapgyár, Oradea. Alapítási év 1922. Kisebb

kaliberű gyártelep, amit a tulajdonos nagy gondossággal és körültekintéssel vezet. Gyártmányai jó minőségűek.

Klein Testvérek Timișoara, divat és szövetáru nagykereskedés, Str. Coriolan Brediceanu, alapítási év 1910, alapítók: Klein Imre és Sándor, akik a céget Lugoson alapították meg, majd a jelenlegi tulajdonosok Klein Sándor és Klein Ferenc a Temesvári Kereskedők Egyesületének választmányi tagjai, 1922-ben Temesvárra helyezték át és kiváló hozzáértéssel és szorgalommal fejlesztik.

Kiszela Károly bórkereskedés Lugos. A tulajdonos fáradhatatlan munkája folytán szépen fejlődő üzlet.

Kelemen és Nagy Gőzmalom, Rovine, alapítási év 1904. 24 óránként 12.000 klg. őrlemény, 30 munkás.

Kováts Sándor Mezőgazdasági Szeszgyár, Niszpéni, (jud. Satu-Mare), alapítási év 1908. Alapítója és tulajdonosa: Járdánházi és Berenczei Kováts Sándor, cs. és kir. kamarás volt főszolgabíró. Napi 6 hl. szesztermelésre van a gyár berendezve, de most csak évi 140 hl-t termel. 7 munkást foglalkoztat.

Kályha és Kerámikai Gyár Rt. Bistrița. Alapítóke 5 millió lei, 25.000 darab részvény. Részvények dr Biss Corneliu ügyvéd, Banca de Credit Bistrița és Sennensieb Testvérek Târgu-Mureș birtokában vannak. Vezetője Biss András vegyész-mérnök. 35 H. P., 40

munkás. Cserépkályhái és edényei keresettek az egész országban.

Kolozsvári Ásvány és Gyógyszappangyár Rt., Cluj, alapítási év 1890, alapítóke 6 millió lei, tartalék 691.508 lei, nyereség 36.236 lei. Ügyvezető igazgatók: Doby Jenő és Székely Viktor.

Kátránygyár, Timișoara, alapítási év 1916, alapítóke 2 millió lei, részvények száma 20,000 darab á 100 lei névértékben. Vezérigazgató: Reiter Arnold. 30 munkás. Napi termelés 5 vagon destillált kátrány, 1 vagon vegyes kátrány.

„Keszler Alfréd” »Sas« védjegyű cipőkrém és bőrszírgyár, Brașov, alapítási év 1900. Tulajdonosok: Kessler Alfréd és Kräutner Emil.

Krausz Gheorghe & Co Bőrgyár Temesvár. Alapítási év 1922. Tulajdonos Hermann Dávid, Krausz Gheorghe. 80 munkás, 80 H. P.

Kolozsvári Vasöntőde és Gépgyár Rt. Cluj, Str. Chintăuliu 18. Alapítási év 1921. Táviratcím »Gépgyár«, alapítóke 8,000.000 lei, tartalék 7,500.000 lei, nyereség 544.000 lei, 20000 darab részvény. Vezérigazgató Ungár Lajos, aki a vállalatot 10 év óta kiváló szakképzettséggel és szorgalommal vezeti. Értékes munkásságának eredményét illusztrálja a vállalat alatt közölt fejlődéstörténete Nevezett egyben az Első Élesdi és Tordai Mészégető Rt. vezérigazgatója. Csengeri Gusztáv

műszaki igazgató, Nyiri Sándor üzemvezető főmérnök, Szolnok Gyula, Antalfi Ákos, Lesmann Károly cégvezetők. Dr Róth Hugó és dr Socol Aurel jogtanácsosok. Igazgató-ság: Mosoiu Traian tábornok társelnök, Ungár Jenő igazgató-sági elnök, dr Socol Aurel alelnök, Ion G. Pattuneanu, Maszuchy August, dr Dragomir Silviu, Ungár Lajos, Létay Lajos, Bochory Dávid, dr Weiser Arthur, dr Fazekas Sándor, Fodor József. A vállalat fejlődésének rövid története: 1921-ben alapították 2 millió lei alaptőkével, 1926-ban 4 millió leire, 1927-ben 8 millió leire emeltetett. Évi termelés: öntvény 250 vagon, egyéb vasúru 50 vagon, 400 munkással, 140 Hp. Az ország legnagyobb hasonló szakmáju gyára, fokoatosan fejlődik. Ungár vezérigazgatónak nagy érdemei vannak a vállalat felvirágoztatásában.

Kohlruss Testvérek és Reinhold konzervgyár Bistrița. Alapítási év 1907. Üzleti tőke kétmillió lei. Gyárt: szalámit, hen- I tesárut és huskonzerveket.

Kiltz Rudolf mérnök, műszaki és képviselői irodája Timișoara IV. Bulv. Berthelot No 19. Alapítási év 1925. Cégtulajdonos *Kiliz Rudolf* 1877-ben Németországban született, gépészmérnök diplomát német egyetemen szerzett. Több német ipari vállalatnál sikerrel működött mint főmérnök és ottan szerzett tapasztalatait érvényesíti mostani vállalatában. Dieselmotorok és hűtőkészülé-

kek felszerelésében elsőrendű specialista, azonkívül a fontosabb élelmiszeriparban és azok berendezésében elismert szakember hírében áll. Képviseli a Junkers Motorműveket, Dessau és a Bayer Testvéreket, Augsburg stb.

Kraft & Herbert nagydrogeria, Brașov. Alapítási év 1906. Törvényszékiileg bejegyezve 1912-ben. Engross és detail. Tulajdonos: Kraft Károly. Cégjegyző: Duck Hans. Alapítása óta állandóan fejlődik.

Kovács és Polgár cementárugyár és építési vállalat, egyéni cég, Lugoj. Egyedüli tulajdonos: Kovács Sándor. Alapítási év 1905.

Keresztényfalvi Agyagárugyár Rt. Székhely: Brașov. Strada Lunga 33. Táviratcim: »Chamotte«. Alapítási év 1878, alaptőke 240.000 lei. Ügyvezető igazgató: Porr Emil, Schmidt Rudolf, Galter H.

Kellner & Komlós festékgyár, Satu-Mare. Alapítási év 1921; alapítók: Kellner Zoltán és Komlós Sándor. Gyárt: vasoxidfestéket, egyéb porfestéket, nyomdafestéket, könyvnyomdái hengeranyagot és sokszorosító tekercset.

Kétféle »Ella« Gőzmalom Rt. Timișoara. Táviratcim: »Ella-malom«. Alapítási év 1925, alaptőke 7,500.000, tartalék 151.000 lei. 7500 drb részvény. Igazgató: Vámos Antal. Igazgató-ság: Reitter József elnök, Gicsdorf György, Jung Miklós, Reitter F., Ott Árpád, Reitter

F. József és Vámos Antal. Érdekközösségben van a Iovrini Hengermalom Rt.-gal és a Kisbecskerei Thérézia Gőzmalom Rt.-gal. A malom 26 éve áll fenn, de részvénytársasággá csak 1925-ben alakították át, amikor 6 millió lei összeg beruházásával a modern követelményeknek megfelelően rekonstruáltak. Teljesítőképesség napi 3 waggon buzaórlés. 20—25 munkás.

Kertész Henrik, Műszaki üzlet, csatornázási és vízvezetési vállalat, fürdő szoba berendezési gyár, Braşov. Alapítási év 1903. Tulajdonos; Kertész Henrik.

Kissebesi Gránitkőbányák Rt. Cluj. Str. Avram Iancu 3. Alapítási év 1895. Táviratcim: Kissebes, Cluj. Alaptőke 5 millió lei, tartalék 210,000 lei. Nyereség 414,749 lei. Igazgató: Torda József.

Kálmán & Co. Arad, Vashordógyár. Alapítási év 1924. Cégtulajdonosok; Kálmán Adolf és iltői Adler Andor. Románia legmodernebbül berendezett vashordó és fémárugyára. Gyárt vashordókat, horgonyzott kivitelenben, olaj, benzin és szesztartályokat és egyéb műszaki cikkeket. Gyártmányai elsősorndüek és igen keresettek. A gyár 20 HP. motorerővel dolgozik.

Kálmán József fűszer- és gyarmatáru nagykereskedő Torda. A cég 1920-ban alakult, melynek tulajdonosa Kálmán József a szakmában a legjobb hírnévnek örvend. Az erdélyi

piac egyik forgalmas cége, szolid üzleti elveivel kiterjedt vevőkört biztosított magának.

Keszner Izidor és Fia, vas- és fűszerkereskedés Sighetul Marmaţiei. Tulajdonosok: Keszner Izidor és 1903 óta Keszner Dezső. A vidék jónévű kereskedői.

Kovács István kocsigyár, autókarosszéria gyár, autógarage és javító üzem Timişoara. Alapítási év 1905. Kovács István alapította.

Koncz & Boldizsár Târgu-Săucesc. Egyedüli cipőüzlet a piacon. Alapította Koncz Károly 1908-ban.

Kohn & Fiul, Timişoara. Alapítási év 1883. Tulajdonos Kohn Samuel és Fia, Földvári Lajos, jónévű textilkereskedők.

Dr Klein Ernő mérnök, műszaki iroda, Timişoara. A cég 3 éve áll fenn és főleg a villamosítás és a rokonszakmába vágó munkálatokkal foglalkozik. Tulajdonos dr Klein Ernő mérnök. Született Temesváron 1894-ben. Tanulmányai: okl. mérnök és mérnöki doktorátus. Németországban 12 évet töltött, nagy textilgyárak villamosítását végezte. Ezen a téren két szabadalma (D. R. P.) van. Azonkívül egy svéd privát vasutttársaság egyik vonalának elektrifikálását vezette. Romániában több községet villamosított, ipartelepeket rendezett be. Ipari életünkben rendkívül hasznos tevékenységet fejt ki, aképpen, hogy számtalan nagy gyári üzemmel állandó

összeköttetésben van és azok modernizálását és műszaki reorganizálását irányítja. Több értékes közgazdasági cikke jelent meg a belföldi és külföldi lapokban.

Kleverkaus Henrik szalámi gyár, Braşov. Alapítási év 1914. Tulajdonos: Kleverkaus Henrik.

Kraft & Drotleff, Grafikai Rt. Sibiu. Alapítási év 1927. Krafft és Drotleff nyomdai vállalatok társulása útján létesült. Könyvnyomda, litográfiai műintézet, fémnyomda, kliségyár és könyvkötészet. Elnök: Drotleff Péter. Vezérigazgató: Dr. Herzog Ottó. 5 könyv- és papirkereskedése van Sibiu-ban, 130 munkást foglalkoztat, 30 HP. villanyerő.

Kondor László lenáru nagykereskedő Arad, alapítási év 1923. Tulajdonosok: Kondor László és dr. Brasch Aladár. Kizárólagos képviselője az Ecl. Oberleithner's Söhne Mährischschönbergi és a Medianische Wäberei Stella A. G. Hohen Elbe-i gyáraknak. Ugy a képviselői, mint egyéb importárakban igen nagy forgalmat ér el.

„Kistó“ Ládagyár, Braşov, Str. Neagra 62. Alapítási év 1923. Tulajdonosok: Austerlitz Otto, Horváth Miksa, akik a gyárat nagy hozzáértéssel és szorgalommal vezetik. Adminisztrációs központ: Braşov, üzem: Gheorgheni. A cég mint Kiss & Horváth-cég létesült. Kiss mérnök kiválása és Austerlitz Ottó belépésekor eddigi

távirati címét vette át cégszervegnek is. Kül- és belföld részére ládák gyártásával foglalkozik. A legmodernebb svéd és német famegmunkáló gépekkel van felszerelve. Napi teljesítmény 1 waggon kész ládadeszka. Az üzemnél 45 ember dolgozik, a brassói központnál 4 tisztviselő van.

Karner Ede Rt. Timişoara. Géplerakat, alapítási év 1890, alaptőke 10 millió lei. Táviraticim: Karner Ede, az International Harvester Compann of Amerika — Ne Cormick— Deering, Chicago, Láng L. Gépgyár Rt. Budapest, Rud. Sack Leipzig, Mărăşeşti S. A. R. Bucureşti, Pétrosani S. A. R., p. Exploatarea Minelur de cărbuni Bucureşti, Concordia S. A. R. p. Industria Petrolului Bucureşti, Morris Motors Limited, Oxford képviselője. Elnök-vezérigazgató: Karner Ede, a cég alapítója, szül. 1867-ben Ruszka-bányán, kereskedői pályáját Bukarestben kezdte, majd 1894-ben Temesvárra tette át üzleti székhelyét, ahol mint városi bizottsági tag, a közügyek intézésében is élénk részt vett. Ügyvezető-igazgatók: dr. Egerer Sándor és dr. Karner Ede Albert.

Kézdivásárhelyi Szeszfinomító Likörgyár és Szeszszabadraktár Rt. Târgu-Săucesc. Alapítási év 1921, alaptőke 1 millió lei. Igazgatósági tagjai a helyi szeszgyárosok: Rákosi Móricz gépészmérnök-szeszgyáros, Nagy István szeszgyáros-földbirtokos és fürdőtulajdonos, Szöcs Bálint szeszgyáros, Szöcs

Károly, Nagy Pál, Török Samu szeszgyáros, Nagy János, Tóth Andor szeszgyáros.

Karl Mihály nagyáruház, Târgu-Lapușului. Alapítási év 1900, táviratcím »Karl«. Üzleti tőke cca 3 millió lei. Vezetői: Kárl Lázár és Kárl Lajos, akik mindketten felső kereskedelmi iskolai végzettséggel bíró, intelligens, képzett kereskedők. A vállalat eredeti alaptőkéje 50 ezer korona volt és a fokozatos fejlődés szakaszait mutattak az eredeti kizárólag fűszerangro mellé a bőr, vas, üveg és textilangró bevezetése valamint az üzleti tőke ennek megfelelő emelkedése. Az üzlet raktárának értéke 1,500.000 lei. Ingatlan vagyona 2 millió leire becsülhető.

Kreindler A. R. & Comp. Papirgyár, Sighetul-Marmatiei. Alapítási év 1926. Teljesítőképesség: havi 4—5 wagon hullámpapír. Munkáslétszám 15 és 15 H. P. gőzüzem.

Kohn Adolf & Fia, Temesvár, lakknagykereskedés. Élénk forgalmat bonyolítanak le.

Kocsis András és Fiai Fa-áru és Parkettgyár Brașov. Alapítási év: 1894. Tulajdonosok: Kocsis Sándor, Kocsis Béla, Puiu Aurel, akik a vállalatot szakszerűen vezetik és állandóan fejlesztik. Fűrésztelep: Csikszentdomokos. A vállalatot 1894-ben alapította id. Kocsis András mint fűrészgyárat. 1924-ben parkettgyárat épített, 1928-ban pedig újabb fűrészgyárat Csikszentdomokoson. Évi ter-

melés 600 wagon fűrészelt áru, 70.000 négyzetméter parketta, 180—200 munkás. Áruai közismertek és a legkiválóbb minőségűeknek vannak elismerve.

Kardos Gyula kocsigyár és autójavitó műhely, Timișoara. Alapítási év 1896. Kezdetben kizárólag kocsigyártással foglalkozott. Később autójavitásra is berendezkedett és a szép eredménnyel dolgozó, fejlődő vállalat, ma már 28—40 munkást foglalkoztat.

Kalotaszegi Erdőipar Rt. Cluj. Alapítási év 1896, alaptőke 10 millió lei, tartalék 917.879/35 lei, nyereség 1,516.912/07 lei. 100.000 darab részvény, osztalék 12 százalék. Vezérigazgató: Senensieb Hermán. Ügyvezető-igazgató Kelemen Bernát, a Fatsztviselők Országos Szövetségének alapítója. Igazgatóság Senensieb Hermann, C. R. Mircea, dr Emil Hațiegan, Fenyves Zoltán, Gh. D. Nedelcu, Steinberger Victor, Weisz József, dr Vasile Pop, Fűrészgyár Călățele. Erdőüzem Bălcești. A vállalat a Br. Groedel concernhez tartozik és eredményes működése kiváló vezetőségének érdeme. 8 keretes fűrész, amely termel évenként cca 3500 vagon puhafa fűrészárut és közel 1500 munkást foglalkoztat. Kelemen Bernát igazgató érdemeit az igazgatóság vasszorgalmáért és kiváló szaktudásáért nagyra becsüli.

Kern & Co Continental vas-kereskedelmi rt. Cluj. Az erdélyi piac legjelentősebb vállalata, mely munkás és sikertel-

jes multjával a legelső vállalatok sorába küzdötte fel magát. Neumann igazgató szakavatottsággal és körültekintéssel vezeteti a vállalat ügyeit, melynek eredménye az üzletév mérlegében jut méltó kifejezésre.

Kolowrat és Goosch rövid-áru engross, Sibiu. A cég 1920-ban alapított, annak mai tulajdonosa Goosch Ottó, szakmabeli kitűnő kereskedő, kinek fáradhatatlan agilitásának köszönhető, hogy üzlete az erdélyi piacon ma első helyen áll.

Kellner & Teutsch Erdélyi Fehérnemtígyár Rt. Sibiu. Alapítási év 1919. Alaptőke 10 millió lei. Kőhalomban alakult. A háboru utáni konjunkturát kihasználva hatalmas fejlődésnek indult. 1925-ben a vállalatot Nagyszébenbe költöztetik át hol az Unterer raktárházak cég modern 2 emeletes gyárépületében nyer elhelyezést. A vállalat állandó fejlődést mutat és a kezdetben kicsi vállalkozás új otthonában már mint tekintélyes gyárvállalat mutatkozik be. 80 különféle géppel dolgozik. A vállalat 1927-ben Rt.-gá alakult át. Vezérigazgató: Teutsch Hans. Igazgató: Kellner Mihály. A vállalat férfi fehérneműeket és fehér kemény gallérokat készít. Főrésztvevényesek: Kellner Mihály, Teutsch Hans, Daniel Ludvig.

Kereskedelmi Rt., Codlea, (județul Brașov.) Alapítási év 1915. Alaptőke 2,500,000 lei. Vezérigazgató: Wilk H. Terménykereskedéssel foglalkozik és 50 százalékban tulajdonosa

a Veit, Hornanger & Co, Codlea-i árpamalátagyárnak.

Kamarit & Co, Első Román fűrészlápgyár. Brașov. Alapítási év. 1926. Tulajdonok: Kamarit Sándor, Montag Imre, Neuman Dezső, Neuman Miksa.

„Kalla” konzervgyár, Schulc Arnold & Co. Timișoara. Alapított 1877-ben, a munkások száma 100. 15 Hp.

Krausz Testvérek cukorkagyár. Cognac, likör, rum és borkaktár Târgu-Mureș. Alapítási év 1920. Tulajdonosok: Krausz Dávid, Vilmos és Ödön. Törvénytisztelettel bejegyezve 1922-évből. Cukorkagyárakat a tulajdonosok egymillió lei üzleti tőkével alapították. Üzemeik saját házukban vannak elhelyezve. Gyártnak cukorka és csokoládé féléket, angróban foglalkoznak szeszésáruval. Szakavatott vezetésük alatt úgy gyárunk, mint üzletük állandóan fejlődik. 80—100 munkást foglalkoztatnak.

»Kandia« cukorka, csokoládé és konzervgyár Rt. Timișoara. Alapítási év 1909, alaptőke 12,500.000 lei, tartalékok 10,255.485 lei, nyereség 2 millió 953.462 lei, 125.000 darab részvény, osztalék 20 százalék. Kereskedelmi igazgató: Löwinger Dezső. Műszaki igazgató Hahn Enric. Igazgatóság: elnök Szana Zsigmond, angol királyi konzul, a Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. vezérigazgatója. Tagok: Oprea Joan, dr Fülöp Béla, Latter Mihály, id. Hermann Frigyes, Aczél Mar-

cell, Dinermann W., Kamneanțiu Patrik, dr Arsenovici Gyula, Schiller Gyula, ifj Szana Zsigmond, Gróf Teleki László, Mircea C. R., Nemes Hugó, Mateiu Simeon, Gárdos Oszkár, dr Bogdan A. Elena. Nagy forgalommal dolgozó, állandóan fejlődő vállalat, amelynek további fejlődése garantálva van.

Kalmár Áruforgalmi Rt. Cluj Strada Regina Maria 42. Felszámolás alatt. Alapítási év 1918, alaptőke 2 millió lei. Vezérigazgató: Kalmár Mihály.

Kovács Hirlapiroda, Târgu-Săucescu, könyv és papírüzlet és lapárusítás. Alapította Kovács J. István hirlapíró 1924-ben. A fenti cég kiadásában és szerkesztésében jelenik meg az egyetlen helyi lap a »Székely Ujság« Hirdetési, forgalmi és bizományi iroda is egyuttal. Fejlődésben van.

Kovács Sándor építési vállalat, Lugoj. Tulajdonos: Kovács Sándor. Lugoj város sok épülete dicséri szaktudását és becsületes munkáját.

Kammer & Jekelius vas-nagyáruház Braşov; fiók Segesvár. Alapítási év 1849. Tulajdonos: Lovag Bömches Gusztáv. A cég érdekeltsége: Szentkeresztbányai Vasművek 30 millió lei alaptőkéjü vasbánya és vasárugyár.

Kimmel & Co. Rt. liqueurgyár, Timișoara. Alapított 1812. Alaptőke Lei 3,000.000, 15.000 drb á lei 200 részvény. Tagok: Kimmel Gyula, Kimmel Ernő, Kimmel Sándor, Tanos

Gyula, Lázár Livius, Taussig József, Schweiger Ödön, Fleissig Sándor. Igazgató: Scheiner Ernő, kiváló organizátor és adminisztrátor.

Kerámikaipari Rt., Sibiu. Alaptőke 10,000.000 lei Alapítási év 1926. Részvényesek: Rieger A., Banca Economia Ruperi, Klusch S., Preringer A. Gyárt: Cserépkályhákat, Chamotteot, fálburkoló cserépcsempeket, agyagárucikkeket stb.

Kálnai és Társai Târgu-Mureş. Alapítási év. 1919. Törvénytékileg bejegyezve. Alaptőke 350.000 lei. Műszaki vezető Briza Ferenc mérnök. Administratív vezetője özv. Auslander Sándorné. Raktárak: Bucureşti, Ploesti, Craiova, Cluj, Sibiu, Braşov, Botosani. A vállalat Kálnai Salamon és Auslander Sándor alapítása és termés malomkövek kidolgozásával foglalkozott, azután áttért a francia rendszerű rakott malomkövek gyártására, amelyeket quarzit kőanyagból készit sima őrlésű malmok részére. Külföldi malomköveket tart raktáron. A gyártáshoz szükséges szerszámok megmunkálásához való gépeket 1 darab 5 HP, és 1 darab feles HP. villanymotor hajtja. Teljesítő képesség 300 pár malomkő évenként. Gyárt 150 pár malomkővet évenként, forgalom 150 pár. Munkás létszám 7. Raktár értéke egymillió lei. Évi forgalom hét-százezer lei. Tulajdonosok: Briza Ferenc mérnök. Tanulmányait Prágában végezte. Ipari gyárak szakavatott berendezésével

és üzembe állításával ipari életünkre üdvös munkát végez. A vállalat vezetésében tevékeny részt vesz özv. Kálnay Salamonné.

Krauser Béla butorgyára Timișoara, alapítási év 1888, tulajdonosok: Krauser Béla és Károly. 60 HP. gép, 1891-ben állami ezüstéremmel kitüntetve, 1896-ban nagy budapesti millenniumi éremmel kitüntetve.

Kovács Soma és Társa Arad, alapítási év 1898. Kovács Soma és Grünbaum Leó alapították, mint közkereseti társaságot. 1918-ban Grünbaum Leó a cégből kilépett s Kovács Soma maradt a cég egyedüli tulajdonosa. Az általa importált gyártmányok egész Romániában keresettek. Raktáron tart különféle gépeket, szerszámokat, malomköveket s malomberendezéseket, mezőgazdasági gépeket és felszerelési cikkeket stb., amelyeket Németországból, Ausztriából és Csehszlovákiából importál.

Kugler és Társai, Portland-cementgyár, Brașov. Alapítási év 1893. Tulajdonosok: W. Scherg & Co, Posztógyár, I. L. & A. Hesshaimer fűszer angro cég, Depner Robert, Kugler Henrik. A közkereseti társaságot Depner Robert beltág vezeti. Nagyipari vállalat 6 magas kemencével, 300 munkás. Éjjelnappali üzem. Mellék üzeme Brassó város nagy részének villanyárammal való ellátása.

Kräutlein Hans, Harisnyagyár, Oradea. Alapítási év 1922.

munkáslétszám; 30. Előállít modernül berendezett üzemében elsőrendű minőségű női harisnyát és férfi zoknit. Kräutlein Hans, a cégtulajdonos 1897-ben Heilsbrunn (Németország) született. Középiskolái elvégzése után a német szövőipart tanulmányozta. Még fiatalon önállósította magát, amikor is szövődét állított fel egy tőkés társával közösen. Itteni vállalatát 1922-ben alapította, melyet szakértelemmel és jó eredménnyel vezet.

Kammer & Lieblich, fogászati cikkek gyártása, arany- és ezüst olvasztó, Sibiu. Alapítási év 1922. Gyárt minden fogászati cikket Évente kb 5 millió leit forgalmaz.

Körber N. & Co kalapgyár, Timișoara. Egyik legrégebb vállalat a szakmában.

Kamaryt & Meder műszaki vállalat, Brașov. Alapítási év 1919. Tulajdonosok: Kamaryt Sándor és Meder Gyula. A vállalat elsőrangú vezetés mellett nagyon jól prosperál. Erdély legnagyobb szaküzlete.

Kolling György és Fiai, Valea lui Mihai. Alapítási év 1886. Törvényszékileg bejegyezve. A vállalatot 1886-ban alapította Kolling György, 1896-ban olajmalommal bővült az üzem, míg 1913-ban villamosművet is létesített a község világítási és motorikus energia szükségletének az ellátására. A malom több ízben lett rekonstruálva. Vám- és kereskedelmi őrléssel foglalkozik. A vál-

latat Kolling Árpád okl. gépészmérnök és Kolling Adolf tulajdona, akik közösen vezetik és fejlesztik. Mindketten elismert szakemberek. Kolling Árpád 6 év óta vesz részt a vállalat vezetésében és ez alatt az idő alatt úgy a malmot, mint az olajgyárat és a villamosművet a legszakyszerűbben átalakította és teljesen modern alapokra fektette. Főleg őrléssel és olajmagvak feldolgozásával foglalkozik. Termékeit nagyban és kicsinyben árusítja. A malom napi őrlőképesége cca 150 q buza, 120 q rozs, 100 q tengeri, 100 q napraforgó, 30 q köleskása.

Kalapgyár Rt. (Hutfabrik A. G.) Timișoara. Alaptőke 10,000.000 lei. Tartaléktőke 2,300.000 lei. Tiszta nyereség 916.000 lei. A gyár alakult 1898-ban. Napi teljesítőképesség 500 tucat gyapjutomp, 50 tucat nyulszőrtomp, 30 tucat nyulszőrkalap és 150 tucat gyapjukalap. Munkáslétszám 400. Vezérigazgató Schwartz Frigyes. Igazgató Vermes Ernő, cégvezető dr Lindner Jenő.

Klein és Weinberger Textilnagykereskedők, Arad. Alapítási év 1918. Tulajdonosok: Klein Miksa és Weinberger Károly. Importált és belföldi árut hoz forgalomba Erdély és Bánság egész területén.

Kramer Áron textil engros és detail, Oradea. Alapítási év 1900. Főként en gros-ban dolgozik a textil szakmában, azonban külföldi és belföldi textilgyárak lerakatát és vezérkép-

viseletét bírja. Több utazót foglalkoztat és jelentős forgalmat bonyolít le. Szolid üzleti elvei közismertek, azok fenntartásával sikerült kitérnő hírnevét megőrizni. Fia Kramer Ödön nagy szorgalommal járul hozzá az üzlet fejlesztéséhez.

Kadima Nyomda és Kiadó-vállalat Rt., Cluj. Alapítási év 1922. Alaptőke 2,500.000 lei. Igazgatók: Dr Klein Miksa, dr Fischer Tivadar, Léb Ödön.

„Kostum“ ruhagyár Rt. Oradea, alapítási év 1922, alaptőke 6 millió lei, a cég eredetileg Clujon volt és 1927-ben helyezték át Oradeára. A vállalat vezetője: Erich Band, munkás létszám 30.

„Kalcium“ mészégető Rt. Turda. A vállalat 1922-ben egy millió lei alaptőkével alakult. Komoly szakértelemmel vezetett vállalat, mely általános népszerűségnek örvend.

Küküllői Földgáz Diciosân-mărtin. A földgáz szerepe ipari életünkben igen jelentős és ezt a problémát igyekszik ez a vállalat minél célszerűbben megoldani. E vállalatnak a közérdek szempontjából történő helyes és egészséges megoldása arra az időre tolódik el, amikor konszolidált állapotok teremődnek és ezen viszonyok közepette a vállalatnak szabad fejlődése biztosítva lesz.

Kereskedelmi szakoktatás Nagyváradon. A két év előtt létesített állami f. ker. iskola mellett a ker. szakoktatást Nagyváradon a 40 éve fenn-

álló társulati kereskedelmi iskola látja el. Ezt az intézetet a Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok tartja fenn. Az iskola megalapítója Propper N. János debreceni keresk. iskolai igazgató volt, aki 1888-ban magánvállalkozásként kezdte meg az iskola kiépítését, amelyhez megnyeri a kereskedő körök erkölcsi és anyagi támogatását. 1897-ben a Kereskedelmi Csarnok veszi át az intézetet és a közoktatásügyi törvényeknek megfelelőleg átszerveve, a három osztályos iskolát 1926-ban négyosztályúvá fejlesztve tartja fenn mind a mai napig. 1899-ben dr Kovács S. János lesz az iskola igazgatója, aki-nek 1916-ban történt eltávó-zása után Schustek Adolf ad-digi tanárt választják meg igazgatónak, aki az iskolát jelenleg is vezeti. 1914-ben ugyancsak a Kereskedelmi Csarnok szék-házában felállítja a női f. ker. iskolát is, amely a fiúiskoláé-val teljesen megegyező tantervvel és szervezettel működik. Az igazgató és tanári kar 1928-ig közös, az 1928—29. tanév kezdetével a Közoktatásügyi Mi-nisztérium rendeletére a női iskolát teljesen elkülönítik a fiúiskolától és annak vezetésével Radoné Kempner Magda ed-digi tanárnőt bizzák meg. Ma a két iskola ugyanabban az épü-letben, azonos tantervvel, de külön vezetés alatt, külön fel-szereléssel és tanári karral mű-dik, a fiúiskola tanárai közül többen azonban mint óraadók működnek a női iskolában.

A felső kereskedelmi iskolá-val kapcsolatosan kereskedő ta-

nonciskolát is tart fenn a Ke-reskedelmi Csarnok, amelyben heti 3 délutánon a kereskedő tanoncok nyerne a legszüksé-gesebb kereskedelmi szakisme-retékben kiképzést. A tanonc-iskolai oktatás tartama 3 év. A felső kereskedelmi fiúiskola ta-nárai Schustek Adolf igazgátón kívül Bátor Ferenc, Kerekes Manó, Kotzmann János, Ko-hányi Rezső Kursinszky Kálmán, Kun Gyula és Radó Pál, akik mellett még számos más inté-tézetbeli tanár működik óraadó-ként.

A női iskolában Radoné Kempner igazgatónőn kívül Mol-nár Béla, Manoilescu Mária, Sofronie Györgyné és még szá-mos másintézetbeli óraadó ta-nárnő, továbbá a fiúiskola né-hány tanára működik. A taná-rok az állami tanárokéval egyenlő javadalmazást kapnak. Az intézetek dologi és személyi kiadásait a Kereskedelmi Ka-marától és Nagyvárad városától kapott segélyek felhasználá-sa mellett — teljes egészében a Kereskedelmi Csarnok fedezi.

Kaufmann & Jakobovits kézműáru en gros, Carei-Mare. A cég 1919-ben alakult. Jelen-legi tulajdonosok: Kaufmann Tibor és Jakobovits Lajos. Az üzlet a város legelőkelőbb és legforgalmasabb helyén fekszik, modernül van berendezve és előkelő publikum látogatja.

Kasovics Emil »Favorit« Kereskedelmi Rt. rövidárunagy-kereskedés, Carei-Mare. Háboru előtti alapítás, mely 1922-ben alakult át részvénytársasággá.

Részvénytőke egy millió lei. Jól bevezetett cég, dus áru-raktárával ki tudja elégíteni a vidéki közönség áruigényeit.

Kricsa Andor és Társa varrógép és kerékpár kereskedés, Gheorgheni. 1927-ben alakult. Cégtulajdonosok Kricsa Andor és Mózes Jenő.

Karres József et Co. Rt., bőrgyár, Medias. A vállalat 1921-ben alapított és 1926-ban alakult át részvénytársasággá. Részvénytőke 6 millió lei. Box és chevreau bőrt készítenek, állít elő legmodernebb üzemből, gyártmányai az egész országban piacra találhatnak.

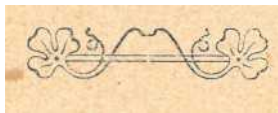
Klinger Henrik szövő és textilgyár, Sft. Gheorghe. Az Első Szövőgyár Rt. alapítása, melyet körülbelül 20 évvel ez előtt vett meg az európai hírnévű Klinger Henrik szövőgyár. Az itteni vállalat ügyvezető igazgatója Montag Imre, aki kereskedelmi és műszaki szempontból a legkifogástalanabb módon vezeti a vállalatot.

Kaufmann Ignácz és Fia fűszer- és gyarmatárkereskedés Carei-Mare, A céget 1859-ben alapította Kaufmann Ignácz. Jelenlegi tulajdonos Kaufmann Dezső, aki apja örökét becsületos munkával nemcsak megőrizte, hanem tovább is fejlesztette.

Kenőcsgyár Edelman & Fiul Satu-Mare, Str. Botez. A vegyi ipar egyik legjobban bevezetett vállalata. Kitűnő áruit ma már egyetlen egy szakmabeli kereskedő sem nélkülözheti.

Klein Ignácz & Co. vas- és fűszerkereskedés Sighetui Marmației. A cég 1912 óta áll fenn és az évek folyamán biztos pozíciót nyert az ottani piacon.

Karres Sámuel és Fiai bőrgyár, Medias. Az erdélyi bőrgyárak közül a legrégebb és a legközismertebb. Az évek folyamán fokozatosan lett a tulajdonosok szorgalmával és hozzáértésével mai nivóra emelve. A foglalkoztatott munkások száma 80.

Láncgyár Rt. Timișoara. Alapítási év 1910. Távirati cím: Lanțuri. Alaptőke 5,000.000 lei. Tartaléktőke 4,200.000 lei. Nyereség 1,066.000 lei. 25.000 drb részvény. Osztalék 12 százalékos. Ügyvezető igazgató: Drexler Vilmos. Igazgatóság: elnök: Kubicek Oszkár, Berger Manó, Blumann Gusztáv, Drexler Vilmos, dr Georgeovici Lucian, dr Gofsorean Cornél, Neubauer Gyula, Pál Dezső, Bunghetianu István, Jakobi Arnold, Arzenovici Gyula. Felügyelőbizottság: Lendvay Jenő, Mandel M., dr Mezain Valér, Negruțiu Oct., dr Edmund Rottenberg, Solyomos Géza. 1909-ben alakult át a Schnitzer J. főszerződésből részvénytársasággá és Drexler Vilmos igazgató vezetése alatt állandóan fejlődik. Gyártási képesség: 100 vagon lánc, 20 vagon patkó, 6 vagon talpszeg, 40 vagon sörét. Munkáslétszám: 150. Drexler Vilmos vezérigazgató értékes munkásságának eredménye a gyár szép fejlődése és neki köszönhető az a sok kereskedelmi szellem, amit a vállalat fejlesztésébe bevitt. Drexler igazgató közgazdasági és társadalmi téren is az elsők között foglal helyet.

Lomási Erdőipar Rt. Arad. Táviratcím »Lomási« Alapítási év 1910. Alaptőke 4,500.000 lei, tartalék 14,007.288 lei, nyereség 3,012.008 lei. Osztalék 30 százalékos. Igazgató tanács: Dr Teodor Mihali elnök, Rosenberg Hermann társelnök, Bocsánczy László, Tancred Constantinescu, Fejér Gábor, Numa D. Frumu-

sanu, dr Hódos Béla, dr Traian Pascutiu, Stern Gyula. Felügyelőbizottság: I. Georgescu, dr Kell József, dr Ilie Reu, Virgil Popoviciu. Ügyvezető igazgató: Stern Gyula vezérigazgató, Vadász Ernő és Kemény György igazgatók. Cégvezetők: Waldner Károly, Krausz Jenő, Káldor Béla. Jogtanácsosok: Dr Grünfeld Ede cégvezető, dr Kell József. Fűrészüzemek: Galocás, Satu-Mare, (II.) Homorod, Lugos, Zernest. Kirendeltségek: Bukarest, Galatz, Brassó. Erdőmanipulációk és erdőüzemvezetőségek az ország minden részében. Affiliált leányvállalatok: Marosgalonyai Erdőipar Rt. Târgu-Mureș, Moroeni S. A. Forestiera, București. Foglalkoztatott gépek száma jelenleg 16, cca 2500 lóerővel. Foglalkoztatott munkások száma cca 2500—3000.

Luther Sörgyár Rt. București Több erdélyi városban van lerakata, amelyek közül legjelentékenyebb a Târgu-Mureș-i lerakat, amelynek vezetője kiváló rátermettséggel, kereskedői érzékkel és fáradhatatlan munkával vezeti az üzletet. Nevezett elsőrangú vevőkört szervezett be Erdélyben és érdemül tudható be, hogy a gyár itt igen nagy forgalmat ér el.

Leitner Márton textil kereskedés Rt. Oradea. Alapítási év 1878. Leitner Márton mintegy félszázaddal ezelőtt alapította szerény keretekben üzletét, melyet becsületes, odaadó munkával fejlesztett tovább. Ma a

legfokozottab és legkényesebb igényeket is kielégíti dús árukészlete, mely szőnyegraktárral van kiegészítve. A szolid üzletvezetés, az előzékeny kiszolgálás még fokozzák a cég félszázados kitűnő hírnevét. A cég 1923-ban családi részvénytársasággá alakult át és azóta az alapító Leitner Márton fiai is intenzíven vesznek részt az üzlet irányításában és modern kereskedelmi szellemükkel szélesebb alapokra fektették a cég működési körét.

Lemnul Rt. Faipari vállalat Cluj. Törvényszékiileg bejegyezve 1926-ban. Vezérigazgató: Márkus Tibor. Gheorgheni-i gőzfűrésze 2 keretes fűrészgyár. Termel fűrészelt puhafaárut minden minőségben. 20 munkást foglalkoztat.

Ladstädter testvérek, Kaplapyár, Timișoara. Tulajdonos; Ladstädter György, munkás létszám 30. Alapítási év 1866. Kitüntetve a budapesti nagy arany éremmel 1885-ben és temesvári diszoklevél, képviseli a Gebrüder Ladstädter szalma és filckalapyárat Wien.

Levante—Company Rt. Vas-kereskedelmi vállalat. Alapítási év 1926, részvénytőke 1 millió lei. Igazgató: Cassirer I. L. Igazgatóság; Wolf József, Rubinstein Adolf, Perl I. Vogel, Stern József, Grosz Jenő, Darvas R. Az igazgatóság tagjai a szakmában 25 éve működő szakemberek, akiknek ugy a vevők, mint a külföld jelentős gyárai között kiterjedt ismeretségei vannak és így tekintélyes vál-

latatok képviselőjét sikerült megszerezniök, melyek egyrészéhez anyagi részesedésük van. Ujában egy külföldi fűrészgyárral létrejött megállapodás alapján. Nagyváradon fűrészgyártásra rendezkednek be, a szükséges gépek már felszerelés alatt állanak. A gyártáshoz szükséges nyersanyagot a betársult külföldi gyár szállítja.

Lani & Keintzel, vegyipari vállalat, Sibiu. Alapítási év 1927. Cégtulajdonosok: Lani Artur és Keintzel Róbert. Gyárt kénvirágot, légyfogót és gertyát. Fejlődő vállalat.

Leó Laboratorium, Teodor von Stipek mérnök, Brașov. Gyárak: Ghimbav és Bod (jud. Brașov), alapítási év 1922, tulajdonos Teodor von Stipek mérnök, nyug. tábornok, igazgató Gustav Gottschlig ezredes. A közismert »Clorodout« kozmetikai cikkek és »Leó krém« romániai gyártása és kozmetikai cikk gyára.

Lőwinger Árpád kötött- és szövöttáru nagykereskedő Arad, alapítási év 1921. Tulajdonosok Bársony Andor és Lőwinger Árpád. Importált és belföldi árut helyez el Erdély és Bánság egész területén. Ez a cég ma Romániában egyik legtekintélyesebb vállalkozás.

Lázár Péter és Fia textil üzlet, Gheorgheni. A céget Id. Lázár Péter 1888-ban, mint detail üzletet alapította. Törvényszékiileg bejegyezve. 1908-ban társul vette és cégjegyeztette fiát, Lázár Gézárt és azóta a

cég Lázár Péter és Fia törvénytől székileg bejegyzett cég alatt működik.

Lipovai Butorgyár, Lipova. Tulajdonosok: Kern, Balla és Andriská. 16 munkással dolgozik.

„**Leda**“ vegyigyár Rt. Timișoara, Strada Invațatorilor 2. Alapítási év 1922. Távirati cím: »Leda«. Alaptőke 18,000.000 — lei. Tartaléktőke 10,061.740 — lei. Nyereség 2,010.685'65 lei. 36.000 drb részvény. Osztalék 10 százalék. Vezérigazgató: Neubauer Gyula (szül. 1874. Győr.) A vállalatot alapítása óta vezeti ebben a minőségben. Régebben a győri gyufagyár tulajdona volt. 1906-tól kezdve a Temesvári Gyufagyár igazgatója volt és vezette a vállalatot 1922-ig, amikor az állam vette azt át. 1922-ben részt vett a Léda alapítási munkálataiban és azóta nagy szakértelemmel vezeti és fejleszti. Számos pénzügyintézet és ipari vállalat igazgatóságának tagja és az ipari és kereskedelmi közéletben szép tisztségeket visel. Igy igazgatósági tagja az ottani Leszámitoló banknak, Lánegyár Rt.-nak, a Budapesti Szikra gyufagyárnak, a Sárpit Kenderipari Rt.-nak. Igazgatósági tagja a Romániai Nagyiparosok szövetségének, iparkamarai választmányi tag stb. Igazgatósági tagok: Dr Aurel Cosma, Jean Th. Florescu, Oscar Kaufmann, Sigismund Szana, Gheorghe Domasnianu, Stefan Bunghetianu, Oscar Kubicsek, dr Ernest Fürth, Joan Oprea, Aristid Blank, Vintentiu Benes, Julius Neubauer,

Alfred Reisz, Max Cavaler de Anhauch. Aligazgató: Killinger Imre. Cégjegyzők: Hitsch Ernő és Österreicher Adolf. Jogtanácsos: Dr Kun Artur. Fiókok: Sibiu, Targul-Vinului No. 4. engross és detail lakk és festéküzlet București, Strada Ana Davila No. 3. (Saját épület), eladási központ Muntenia, Moldova, Bukovina, Besszarábia részére. 23 tisztviselő, 15 utazó, 108 munkással dolgozik. Gyártmányai: cipőkrém és egyéb vegytechnikai cikkek, lakkok és lakkfestékek. 1927-ben gyártott mennyiség: 142.000 kg. lakk és lakkfesték. 160.000 kg. cipőkrém és vegytechnikai cikkek. Az 1927-ik évben forgalom cca 60,000.000 lei.

Leichner József Szörme nagykereskedő, Oradea. Alapítási év 1913, Nyersbőr feldolgozó üzem, készít női bundákat, boákat, sport és városi bundákat, amit Németországból és Olaszországból importál. Birja a Teutsch Johann & Co. Leipzig cég romániai lerakatát. Bizományi lerakata van a Merdinger & Hámor, budapesti cégnél Merdinger Rudolf Wien és Eisenback & Stern, leipzigie cégnél. Románia legnagyobb szücsipar telepe, ahol állandóan 80 munkást foglalkoztat. Gyártmányai külföldön is jól bevezetett márka. Foglalkozik nyers- és vadbőr exportálással. Telepi berendezése 25 HP. és 7 köb fűtőfelületű gőzkazán. A cégtulajdonos elsőrendű szaktekin-tély a szücsiparban, saját talál-mányu bőrmegmunkáló gépeivel elismerést szerzett magának.

Ma már a legszebb szörmék az ő gyárából kerülnek ki és exportál külföldre.

Lengyel Lőrinc, Butorgyár, Arad. Alapítási év 1891. Cégtulajdonos; Lengyel Manó. Saját gyártelepén butorokat gyárt. Udvari szállító. Bucurestiben fiókja van. Fiókvezető: Lengyel László.

Lengyel és Társa Rt. Lugoj. Alapítási év 1928, alaptőke öt millió lei. Igazgatóság: Kovács Sándor, Lengyel Albert, Barát Fülöp, Róth Zsigmond, Popper Simon, Polgár Adolf. 16 munkással, parasztvásongyártással foglalkozik.

Lőwinger Testvérek Ecetszeszgyár Rt. Timișoara. Alaptőke 500 ezer lei, tartalék 185 ezer lei, alapított 1880-ban Lőwinger által. Átalakult részvénytársasággá 1919-ben 250 ezer lei alaptőkével, amit 1922-ben 500 ezer leire emeltek fel. Igazgatósági elnök: Rothbart Jakab. Igazgatóság tagjai: Taussig József, Hirsch Ferencz. Ügyvezető igazgató: Hirsch Ferencz. Felszerelés 92 ecetképző kád. Napi termelés 1400 lit. ecetszesz. Munkáslétszám 8.

Lázár Fivérek liszt- és terményraktár, fűszer-, vas- és vegyeskereskedés Gheorgeni. Alapítási év 1868 óta bejegyezve. Jelenlegi tulajdonosok Lázár János, József és Dénes, akik az üzletet nagy szakértelemmel és szorgalommal vezetik úgy, hogy a cég egészséges fejlődésének eredményeképpen már négy fióküzlettel bír és pedig: Joseni

Ciumani (volt Gyergyócsomafalva), Suseni és Lăzărean (volt Gyergyószárhegy) detail és engrosban dolgozik.

Lakatos Lajos és Fiai Malomtulajdonosok Secueni (jud. Bihor). Alapítási év 1898. Tulajdonosok: id. Lakatos, Lajos, ifj. Lakatos Lajos, Lakatos Gyula, Lakatos Sándor, Lakatos József.

»**Lippafüred**« (Glória bank) tulajdona. Igazgató Popa Nicolae. Természetes szénsavas ásványviz. »Apolló« forráskezelőség. Szív, vese és reuma bántalmakat kitűnő hatással gyógyít. Popa Nicolae igazgató minden elismerést megérdemlő szorgalommal munkálkodik a vállalat fejlesztésén és fáradhatatlan munkájával igen szép eredményeket ér el.

Lichtmann és László cég Oradea. Cégtulajdonosok: Lichtmann Ernő és László Béla. Szövőfonalat és gyarmatárut árusítanak engrosban és sónagy árudájuk van. Közkereseti társaság, amely egymillió lei alaptőkével alakult. Nevezett cég vette át a Spitzer Sámuel és Fia cég pamut-, cérna és textilosztályát.

Léderer és Kálmán szeszgyár és gőzmalom Rt. Oradea, alapítási év 1857, alaptőke 3 millió lei, tartalék 2 millió lei, vezérigazgató Kálmán Ernő. Ezt a szesziparban jelentős szerepet játszó vállalatot Léderer Antal és Kálmán Ferenc alapították. A kezdetben szerény méretű vállalatot az idők folya-

mán az ország egyik legnagyobb és legmodernebb berendezésű szeszgyárává fejlesztették, mely nagyban exportált. Később marhahizlaldával bővítették ki a vállalatot. 1887-ben Weisz Gábor a vállalatot részvénytársasággá alakította át, akinek elhalálása után Róz Simon és Kálmán Ernő vették át a gyár vezetését. Az ő vezetésük alatt a vállalat telepén modernül berendezett gőzmalmot létesítettek, a gyártási rendszerben új rendszert vezettek be, amiáltal az üzem termelőképessége hathatósai fokozódott. A gyár jelenleg erős leépítés alatt áll.

Lugosi Gőztéglagyár Rt. Lugoj, alapítási év 1908, táviratcím: »Cărămidăria«, alaptőke 6 millió lei, tartalék 450 ezer lei, nyereség 143.346 lei. A gyárat Holzner Lajos alapította 1886-ban s mint egyéni cég működött 1908-ig, amikor a »Bistra« Erdőkihasználási rt. bevonásával részvénytársasággá alakult. 1925-ben a részvény-majoritást a Muschong-cég vásárlás folytán megszerezvén, annak érdekeltiségébe került. Az üzem modern felszerelésű, 300 HP., gyártott cikkek mennyisége cca 10 millió darab, részben tetőcserép és részben gépfalítégl. Gyárt 253-as dupla hornyolt és géphód farku tetőcserépet és gépfalítéglát. Munkás létszám cca 500.

Leurentzi János Első Bistrițai Bőrgyára, Bistrița. Alapítási év 1886 Táviratcím Lederfabrik. Üzleti tőke 2,800.000 lei. Gyárt: bocskor, talp, mosó-

talp, zsiros-felsőbőr és szijgyártó bőroket. Gyártmányait kizárólag nagyban árusítja, Gyártási képessége heti 2—300 darab bőr. Szolid és reális alapon vezetett vállalat.

Lumină Csillárgyár Rt. Timișoara. Táviratcím »Candelabre«, telefonszám 615, alapítási év 1923, alaptőke 10 millió lei, 70 munkás. A Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. érdekeltisége. A vállalat a szakmában a legnagyobb Romániában.

Lovrini Gőzhengermalom Rt. Lovrin. Alapítási év 1900. Részvénytőke 10 millió lei. Ügyvezetőigazgató Ott Árpád. A részvény majoritás a Reittercsalád birtokában van. Foglalkozik sertéshizlalással is, mely igen rentábilis vállalkozássá fejlődött az évek folyamán.

Lugosi Kaptafa és Faáru-gyár Rt. Lugoj, Táviratcím: »Calapoade« alapítási év 1910, alaptőke 3 millió lei, tartalék 1,406.702 lei 10 bani, 24000 drb. részvény. Igazgatók: Strausz Jakab és Löffler Ferenc. Igazgatóság: Löffler Béla, Léb Lajos, Kuttner Ottó, Székely Dezső, Strauss Jakab, dr László Mór, Barát Fülöp, Löffler Ferenc, Kun Richárd, Kellner M. A gyár 1910-ben alakult. A részvénymajoritást 1923-ban a »Bistra« Rt. Temesvár szerezte meg, amely vállalat 1927 május havában kénytelen volt felszámolni. A »Bistra«-tól a részvényeket 1927 december 1-én a fentebb felsorolt igazgatósági tagokból álló konzorcium vásá-

rolta meg. Ma a gyár részvénytőke arányában Löffler Jakab és Fiai Rt. Temesvár, Strauss Jakab és Löffler Ferenc Lugoj tulajdonában van. A gyár mérlegét a múlt évben veszteséggel zárta, amelynek oka azonban nem a gyár prosperáló képességében keresendő hanem a viszonyokkal összhangban nem álló vezetésben. Ugyanis a régi vezetőség téves üzletpolitikával nagyszámu és magasfizetésű igazgatókon kívül három irodát tartott (központ: Temesváron, üzemi iroda Lugoj és egy kartellirodát Bucureşti-ben) Azonkívül a gyár más horribilis kiadásokkal dolgozott. Két különálló épületben volt elhelyezve, ami kettős felügyelő személyzetet és energiaszolgáltatást tett szükségessé és egyéb felesleges kiadások is terhelték a gyárat. Ma azonban a vállalat vezetése minden tekintetben megbízható kezekben van és a vezetőség kiváló szaktudása is garantálja a zavartalan továbbfejlődést. Évi termelőképesség: Kaptafa 70.000 pár. Natur faszarak 100.000 tucat pár, confectionált (bevont) faszarak 25 ezer tucat pár. Csizmasámfa 8000 pár, fagyapot 300.000 kg. fűrészkar 60.000 pár, szerszámnyelek és seprőnyelek 700.000 darab. Kertibutor: székek 10 ezer darab, kertiasztal 2500 darab, nyugszék 2500 darab. Munkások állandó létszáma 150. Motorerő 160 HP.

Lâna, Vatelinyár, Pfeifer Ede & Co. Betéti Társaság, Lugoj. Alapítási év 1927. Tu-

lajdonosok: Pfeifer Ede és Fried Lőrinc. Alaptőke 1 millió lei, 10 munkás, 10 HP.

Lapkiadó és Nyomdai Műintézet Rt. Cluj. Str. Universităţii 3. Alapítási év 1918. Távíratcim: Lapkiadó. Alaptőke 4,935.000 lei, tartalék 137,031, lei, nyereség 72,099 lei. Igazgató: Torday József született 1890, Bánffyhyunad, okleveles felső kereskedelmi iskolai tanár. Lapkiadónál 1927 óta, azelőtt a Minerva Nyomdai Műintézet igazgatója. 4 szedőgép, 1 rotációs gép, 6 gyorssajtó, vonalzógép, könyvkötészeti gépek.

Leitner Lázár, cipőgyári le-rakat, Oradea. Alapítási év 1878. Tulajdonos; Leitner Lázár A cég importál és saját gyári üzemében előállít férfi, női, gyermek és házi cipőket a leg-egyszerűbb és a legfényűzőbb kivitelben. Praktikus, tartós és izléses gyarmányai közkedveltek, azok eladásával több a cégnél működő utazó foglalkozik. Képviseltek Bucureşti-ben és Cernăuţi-ban. 1923-ig a cég a prágai Stepanek Ferenc cipőgyár kizárólagos bizományosa volt.

„Lica“ élelmiszeripar, Albrecht Károly, Sibiu. Alapítási év 1902. Törvényszékileg bejegyezve. Üzleti tőke 20,000.000 lei. Cégtulajdonos: Albrecht Károly. Különféle élelmiszer gyári előállítás és annak nagybani és kicsinyben való eladásával foglalkozik. Következő üzemei vannak: Turó és sajt-gyár Nagyszeben, Ostyaáru-gyár Nagyszeben, tápszerosz-tállyal és kávékonzervgyárral,

Mümalom Sibiu, Mümalom Trappoldon. Fiókjai: Sibiu, București. Cégtulajdonos üzletenkívüli vagyona: Nagyszebenben: Rosenfeld-ucca 25. szám ayarak, irodák, lakások, istállók és autógaragok. Rosenfeld-ucca 12. szám: Mümalom, Burger-ucca 13—15. szám: Lakóház. Vágóhid-ucca 11. sz.: A volt Elisabeth-malom mint jelenlegi raktárhelyiség. Margit-ucca 17. sz.: lakóház. Nagyszeben mellett: Az »Altemberg« alatt: 12 hold szántóföld. Az »Altemberg«-en 32—34. sz. lakóház. Orláton, Nagyszeben mellett: Tejsarnok és raktárpincék. Trappoldon, Segesvár mellett: Mümalom lakóházzal és birtokkal együtt. Gruiu (Regát): Farm tejsarnokkal. Fenti in gatlanok értéke cca 14,000.000 lei. Áruaktára 18,000.000 leire van biztosítva. Cégtulajdonos Albrecht Károly, széles áttekintéssel rendelkező modern nagyiparos és kereskedő, aki csodálatosan fáradhatatlan szorgalommal és kiváló egyéni rátermettséggel fejlesztette olyan nagyméretüvé üzemét.

Ludwig Testvérek és Neckel, Bistrița. Alapítási év 1919. Tulajdonosok: Ludwig Albert, Károly, Artur és Neckel Alfréd. 12 szerszámgép, 12 HP., 40 munkás. Fiáth autó és gazdasági gépek képviselöje. Technikai cikkek raktára. Javitó üzemük foglalkozik autók, mezőgazdasági és egyéb gépek javításával.

Lipsca Blănăria szőrmeáruháza, Cluj. A lipcsei szőrme piac

eminens képviselöje ez a cég. Óriási raktárával és finom szőrmeivel dominálja a belföldi piacot. Városi bundák, női divatkabátok a legszebb kivitelben és a legizlésebb kiállításban találhatók ebben a nagystilű szőrmeáruházban. Tulajdonos Frölich J.

Leonida & Co. S. A. Romana de automobile Sucursala Braşov, A general motor Company, amerika autógyárainak lerakata, alapítási év 1924, a brassói autógarage és benzin lerakata 1926-ban épült. Brassói igazgató: Ghimpescu Alexandru.

Láposvölgyi Bánya és Faipar Rt. Cluj, Str. Berde No 2. Alapítási év 1921. Táviratcim: »Industrial«, alaptöke 10 millió lei, tartalék 755.000 lei. Üzemek: Baia-Mare, Lăpuşul-Unghuresc. Felszámolás alatt.

Laudesmann & Gross Wien, romániai képviselöje: Hillinger Márton Oradea. A cég foglalkozik állat exporttal. A bécsi cég képviselöje Hillinger Márton, aki régebben az Egyesült Bank komádi fiókjának volt vezérigazgatója. Ugy a wieni cég, mint annak képviselöje Hillinger Márton korrekt és reális alapon bonyolítják le az állatexport finanszírozását. Cim: Oradea, telefon 75.

Lugoji Mümalom és Kereskedelmi Rt. Lugoj. 1864. Alaptöke kétmillió lei. Tartalék 2,050.000 lei. Nyereség 25 százalék. Vezérigazgató Székér Lajos. Igazgatóság: Grünbaum Soma, Grünhut Géza, Hirschl

Ignácz, Klein Alfréd, Nándor Schramm, Tyroler Emil, Vértés Lajos. A vállalatnak cca 50 szövőszékre berendezett textilgyára is van, amely vászon és szádagyártással foglalkozik. Egyébként gabonaőrléssel és kereskedéssel foglalkozik. Raktárházak. 200 munkás 300 lóerő. *Szekér Lajos* vezérigazgató született Békéscsabán 1873 november 6-án. Kereskedelmi főiskolai tanulmányai után az Első Békéscsabai Gőzmalomban 15 évig volt alkalmazásban, aztán Szegeden és Timișoarán volt vezető állásban. Ezelőtt 22 évvel életre keltette Timișoarán az üzemén kívüli Panonnia malmot, amelyet Hungária malom cég alatt modern alapon szerelt fel és hosszú éveken keresztül vezetett. A Lugosi Műmalom és Kereskedelmi Rt. vezetését 16 évvel ezelőtt vette át. A vállalat reorganizálása az ő nevéhez fűződik, úgy a malom mint a szövőgyári vállalat vezetése alatt szépen prosperál. *Szekér Lajos* a malomipar és közgazdaság terén mindenütt mint elsőrendű és értékes kereskedelmi, valamint technikai vezető egyéniség ismeretes.

Lang, Rosenthal & Palmhart, üveg, porcellán áruház Brașov. Fiók: Nagyenyed. Alapítási év 1894. Tulajdonosok: Rosenthal Henrik, Palmhart Frigyes és Palmhart Alfréd.

Löblé H. szeszgyár rt. Oradea. Alapítási év 1840. Szeszgyár, finomító, rum, likőr és ecetgyár. Igazgató dr Löblé László. A vállalat kebelében alakult katonai konzervgyár ál-

lami szállításokkal foglalkozik, azonban ki fogja terjeszteni üzemét a polgári lakosság szükségletének fedezésére is.

Löblé Henrik, Nagyvárad közéletének igen érdekes alakja, 1840-ben vetette meg alapját a Löblé-féle ipartelepnek. A vállalat a város iparában és kereskedelmében az idők során igen tekintélyes tényezővé fejlődött. Gyártmányai csakhamar kitűnő hírnévre tettek szert. Néhai Löblé Henrik elhunytá után a gyár vezetését fia, dr Löblé László vette át s apjának munkájához mindenképpen méltó eredménnyel viszi tovább. A telepet modern épületekkel és felszerelésekkel gazdagította, mert a növekvő keresletnek csak így állott módjában eleget tenni. Egyidőben a gyár csődben volt, ma már kiegyezett és folytatja üzemét.

Labora, Vegyigyár Turda. Erdély vegyiipari vállalatai között méltó helyet foglal el ez a jól vezetett vállalat, mely aránylag rövid idő alatt a szakmában vezető szerepre tett szert. Vegyi termékei közszükségletet képeznek, és ugyszólván teljesen feleslegessé tette a nemrég nagy mennyiségben importált vegyszereket.

»**Lebeda**« Első Romániai Ágyneműkészítő, toll, gyapju, gyapot stb. feldolgozó vállalat Rt. Cluj, Strada Iașilor 14. Alapítási év 1921, táviratcím »Lebeda« alaptőke 500.000 lei, tartalék 10.355 lei, nyereség 52.382 lei. Ügyvezető igazgató: Stern Salamon.

Ludovic Glück divatáru, Valea lui Mihai. Több mint egyneved százada létesült ez az üzlet az érmihályfalvai piacon. Elismerten szolid cég, dús raktárral rendelkezik.

Ladányi Dezső pálinka és szesznyakereskedő, Lipova. Állandó raktára 5—6 vággon szesz ital.

Lugoji Textilgyár Rt. Lugoj. Alapítási év 1912, alaptőke 14 millió lei. Vezérigazgató: Pollák Árpád. Igazgatóság: Kammer Siegfried, Kammer Hugó, Weisz Fülöp, Mocsonyi József, Tabakovics Miklós, Tamás Gy. Pollák Árpád. Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, Kammer Testvérek és Blankbanca érdekelttség. 800 munkás, 500 szövőszék. Évi forgalom 100 millió lei. Teljesen modernül berendezett és a legkiválóbb vezetés alatt álló üzem. Pollák Árpád vezérigazgató értékes működésével ma már mindenki a legnagyobb elismeréssel van.

Lázár Deutsch textilkereskedő Sighetul-Marmatjei. Négy évtized óta dolgozik a cég az ottani piacon és ez idő alatt szolid kiszolgálásával általános népszerűségre tett szert.

Lukács & Hummer fasarokgyár Lugoj. Alapítási év 1927. Betéti társaság. Alaptőke 500.000 lei. Tulajdonosok: Lukács Dezső és Ritt György.

Léderer Márton tégl- és cserépgyár mészégető rt. Alesd. Alapítási év 1885. Alaptőke 1,750,000 lei. A gyárépület 20 kat. hold területen fekszik, míg

a bánya és iparvágány területe 1500 kat. hold. Előállít tűzálló Chamotte téglát, tetőcserép, égetett mész stb. árut. Termékei a milleniumi kiállításon díszoklevéllel lettek kitüntetve. Mészet exportál Magyarországra. Expositura a Regát számára Mendelsohn N. București. Munkások száma 300—400. Motorikus erő 280 HP. A gyár múltját elért sikerei dicsérik, amelyeket számos elismerés és sok kitüntetés koronáz meg. Erdélyi igazgatónak nagy érdemei vannak a gyár fejlesztésében.

La Roche és Darvas, Erdőipar Rt. Oradea. Alapítási év 1892. Vezérigazgató: Eichner Sándor. A bihari erdőipar fellendülésének dátumát jelzi az 1892-ik év, amikor is a La'Roche cég megalakult. 1907-ben lépett be társként Darvas Imre, ez a nagy koncepciójú vállalkozó szellem, aki felvirágoztatta a bihari erdőipart, melynek termékeit külföldre is exportálta. Bérbe vette a Lunca iés Réz-bánya vidéki erdősegeket, iparvasutat építtetett azok kitermelésére, az anyagok feldolgozására pedig hatalmas fűrészgyárat létesített. Később megszerezte a surduci és sergesdi erdősegek kitermelési jogát is. Az ekként megalapozott vállalat azóta jelentőségében folyton nőtt, külföldi kapcsolatai öregbítették kitünő hírnevét és ma is középeurópai viszonylatban a legelső faipari vállalat.

Eichner Sándor, Oradea, született Feketető községben 1875-ben. Korán helyezkedett el mint tisztviselő és évek hosszu so-

rán át működése alatt oly hasznos és alapos ismeretekre tett szert, hogy mindenkori vállalatai nem tudták nélkülözni munkásságát. A La'Roche és Darvas cég legrégebb tisztviselője, mostani pozíciójába talentuma és szakismerete emelte. A munka embere, aki sikerét becsületes és szorgalmas munkájának köszönheti. Közgazdasági életünk egyik disze Eichner igazgató. Nemcsak mint vállalati igazgató, hanem társadalmi életünk megnyilvánulásában is részt vesz és okos tanácsaival irányítja közgazdasági életünket is.

Lénard Sándor fa és építkezési anyagok nagyraktára, Braşov. Alapítási év 1926. Tulajdonos: Lénard Sándor. Érdekeltség; Gelencze községben fűrész és malomüzem.

Lignaria Fakereskedelmi Rt., Cluj. Alapítási év 1927. Alaptőke 3,000.000 lei. Igazgató: Sennsieb Jenő. Épület és tüzifakereskedéssel foglalkozik.

Lingner Albert műmalom, mechanikai szövöde és gőzfestőde, Sighişoara. Alapítási év 1896. A malmot id. Lingner Albert alapította, építette és élete végéig kitaró munkával és hozzáértéssel fejlesztette. 1923-ban történt elhalálózása után a vállalatot ifju Lingner Albert, Leonhardtné szül. Lingner Matild és Lingner Walter vették át.

Lingner Walter — akinek textiltfőiskolai végzettsége van — kezdeményezésére a vállalatot pamutszövödével és gőzfestő-

dével bővítették. Ezeket az új üzemeket Lingner Walter vezeteti és külföldön szerzett tőkés szakismeretei, valamint szorgalmas munkája folytán az új üzemek is meglepő eredménnyel dolgoznak és fejlődnek. Félwaggonos műmalom, 1 waggonos vāmörlőmalom, 20 mechanikai szövőszékkel dolgozó szövöüzem és 6 munkással dolgozó gőzfestődéből áll az üzem.

Lomási Erdőipar Rt. Arad—Brassói kirendeltsége Braşov, alapítási év 1928. A vállalat 1928-ban átvette a Koop. de Product. Forest. »Zernest« zernesti fűrészét és a kincstártól ezek által megvett chenusile erdő kitermelését. Üzem: Zernest.

Léb Testvérek Rt. Cluj. Felszámolás alatt. Alapítási év 1921, alaptőke 400 ezer lei. Igazgató Léb Zsigmond.

Leichtmann Jenő vasnagyereskedés, Oradea. Alapítási év 1920. En-gros vasüzleten kívül gyárt réz-épületvasalást, alpakka evőeszközt, foglalkozik képviselőkkel fémárukban, butorveretben, »Feuerhand« vihar-lámpában. A cégtulajdonos szakképzett vaskereskedő, aki kiképzését a kitünő hirnévnek örvendő Schwartz és Uilmann vasnagyereskedésben nyerte, ahol 11 évig volt alkalmazásban. A wieni Josef Florenz mérleggyár nváradai fiókjánál 75 százalék erejéig részes társ, annak kitünő vezetése az ő kezében van.

»**Lepage**« könyv- és zene-műkereskedés, Cluj. Évtizedek óta fennálló, kitűnő bel- és külföldi összeköttetéssel rendelkező, jól bevezetett cég, melynek jelenlegi tulajdonosa dr Dobó Ferenc. A cégnek elsőrendű külföldi képviselői is vannak, modernül berendezett nyomdája az ország nyomdaiparának diszére válik.

Lengyel Sándor és Tsa gyertyagyár Arad. Az erdélyi nagyipari vállalatok sorában méltán foglalja el azt az előkelő helyet, mit évek során keresztül munkásságával és gyártmányai kitűnő minőségével biztosított magának. A vezetés szoliditása alapozta meg jó hírét.

Lugosi Kereskedők Egyesülete. Jogelődje a Lugosi és Lugosvidéki Kiskereskedők Egyesülete volt, mely 1911 óta működött jogerősen jóváhagyott alapszabályok alapján. Ennek a testületnek működése a világháború kitörése óta szünetelt, inig 1919-b.en mostani neve és ujonnan elfogadott alapszabályai alapján ujja nem alakult. Elismert jogi személy. Tagja az Erdélyi és Bánáti Kereskedelmi Testületek Szövetségének. Tagjai nemcsak a szorosabb értelemben vett kereskedők, hanem gyárosok, malomtulajdonosok és pénzintézetek vezetői. Az egyesületi tagok száma közel 300. Az egyesület vezető-

sége: elnök Grünbaum Soma, a Krassói Takarékt. vezérigazgatója; társelnök: Crainicescu Aurél; alelnökök: Hutzl Herbert, Mikes Marcell, Schlinger József. Az egyesület ügyésze és titkára fennállása óta dr Radó Henrik. A társulat ügyeit 32 tagu (és 8 póttagból álló) választmány intézi.

»**Lux**« Lakk- és Festékgyár Rt. Feldioara (jud. Braşov.) Alapítási év 1923. Alaptőke ötmillió lei. A brassói Czell Frigyes és Fiai Czell Károly csoport nagyipari koncern érdekeltsége.

Lithvnia Paptamási Gyógyforrás. Kutczelőség Paptamási. Központi iroda: Oradea, Pávelucca 22. Telefon 1015. A vállalat tulajdonosa Édelstein Miksa aki mint terménykereskedő is jelentékeny közgazdasági működést fejt ki az erdélyi piacon.

»**Leather**« Czadik Károly bőrkereskedés, Cluj. Jól bevezetett és jóhírű kereskedelmi vállalat, mely szolid üzleti elveinek köszönheti kiterjedt vevőkörének osztatlan bizalmát.

Lefkovits Lipót fűszerkereskedés en gros, Satu-Mare. A céget a jelenlegi tulajdonosa alapította 1911-ben. Legjobban bevezetett üzlet a szakmában, melynek kiterjedt üzletköre révén igen jelentős forgalmat bonyolít le.

Moldovan & Co. Rt. üveg- és tükörgyár Timișoara, alapítási év 1918, táviratcím: »Opalin«, alaptőke 2 millió lei, tartaléktőke 1,500.000 lei, részvények száma 4000 drb. Igazgató: Fischer Ignác. Igazgatóság: Faur Livius elnök, Soor Béla, Fischer Ignác, dr Fényes Vilmos, dr Grafovanu Cornél mérnök, cégvezető: Krausz Ede, alapítója Moldován Béla volt. Jelenlegi tulajdonosa becsületes és szolid alapon dolgozik. Gyártmányai elsősorban, igen jó hírnévnek örvend, kizárólag nagyban dolgozik. A török hadsereg szállítója. Raktárának értéke cca 4 millió lei, évi forgalma 12 millió lei, 73 munkással és 8 tisztviselővel dolgozik. Fischer Ignác igazgató 1926-ban a temesvári Fischer, Sebők és Löbl cég alapítója volt. Érdeme a vállalat kiterjedése és a szolid további vezetése. Krausz Ede, a vállalat alapításától kezdve mint cégvezető működik, nagy szaktudással és ernyedetlen szorgalommal. A tükörgyár csiszolt és diszmutáriumokat külföldre is importál. Fischer igazgató ma a szakmában kiváló szaktekin-télynek van elismerve.

Mózes Jenő, kalapraktára Târgu-Mureș Főter 4. szám, alapítási év 1910, törvényszé- kileg bejegyezve. Az üzlet ala- pitója Ehrenfeld Sarolta volt. Mózes Jenő hozzáértéssel vezeti az üzletet és szorgalmas mun- kája eredményeképp, ma az üz- let a város legdusabban felsze- relt, legforgalmasabb és a leg- jobb vevőkörrel rendelkező üz-

letei közé tartozik. 12—15 al- kalmazottal dolgozik.

Muschong I. & Co. Köz- kereseti társaság, Lugoj. Ala- pitási év 1886. Alaptőke 3 millió lei, tartalék 560,000 lei. Mu- schong érdekcsoporthoz tarto- zik. Erdőkitermeléssel foglal- kozik. Erdőüzemei Bănița kör- nyékén vannak.

»**Matild**« Forrás kezelősége Fischer György Brașov. Alapi- tási év 1899, üzleti tőke 5 millió lei. Lerakatai vannak az ország minden nagyobb városában, 6 tisztviselő, 40 munkás van. Évente többszáz palack »Matild« vizet szállít el. Fleischer György érdeme az, hogy ma már az összes ásványvizek között a »Matild« viz legjobban beveze- tett gyógyviz.

»**Meteor**« Réz- és fémáru- gyár, Oradea. Alapítási év 1927. Foglalkozik épület rézárú vasa- lásokkal.

Mavrovits Imre, Gummi- bocskor gyár, Arad. A vállalat 1925-ben alakult. Néhány év alatt a legjobban prosperáló vállalatok egyike lett az ország- ban, mely cikkeit főként a Re- gátban plaszirozza. A szakszerű vezetés és a tulajdonos párat- lan agilitása biztos bázisát ké- pezik a vállalatnak.

Margittai Göztégla- és Cse- répgyár Rt. Margitha. Távirat- cím »Téglagyár«. Alapítási év 1919. Alaptőke 500.000 lei. 1000 drb. részvény. Vezérigazgató Gerlach Mihály. Igazgatóság: dr Papp János, dr Kiss Gyula, Mann Gyula, Gerlach Jenő. 80

HP. dieselmotor. Modern gépberendezés. 130 munkás. Gyárt mindenfajta téglát és cserepet.

Marosvölgyi Fatermelő Rt. Braşov Str. Brutarilor 7. Táviratcím »Ofa«. Alapítási év 1923. Alaptőke tízmillió lei. Vezérigazgató Stekl Alfréd, Igazgatóság Reichfeld Izsó és Lefkovic Sándor. »Ofa« Országos Fatermelő Rt. leány vállalata.

Máramarosszigeti Körkemence Téglagyár Rt. Sighetul-Marmaţiei. Táviratcím Körkemence«. Alapítási év 1895. Alaptőke 330.000 lei. Vezérigazgató Fuchs Ede a Kishiteleket Folyósító Népbank alapítója és vezérigazgatója. Évi termelőképesség ötmillió darab téglá. A gyár jelenleg szünetel. Rendes munkáslétszám 100.

Markó A. & Co. és Barcasági Szász Gazdák Gépcarnoka, Mezőgazdasági Gépleraikat Braşov. Alapítási év 1901. Tulajdonosok: Markó Sándor, Türk Gusztáv és Erdélyi Szász Gazdák Egyesülete.

Marosvásárhelyi Szanatórium Rt., Târgu-Mureş. Alapítási év 1927. Alaptőke 5.000.000 lei. Elnökigazgató dr Şt. Valentin, az ottani állami kórház igazgató főorvosa. Ügyvezető igazgató dr Czakó József orvos-tanár. A Szanatóriumnak még csak egy kisebb része lett átadva a közhasználatnak, míg teljes egészében körülbelül 1929 tavaszán fog rendelkezésre állni, amikor a folyamatban lévő építkezés befejezése tervezve van. Megnyitása után azonnal

tömegesen keresték fel a betegek az intézetet, ami alapos bizonyítéka annak, hogy mennyire hiánypótló és hasznos munkát végeztek az alapítók. Az alapítás eszméjét dr Czakó József ügyvezető igazgató, orvos-tanár vetette fel és fáradtságot nem ismerő munkájának köszönhető, hogy ma ez a minden igényt kielégítő Szanatórium áll a betegek rendelkezésére. Az a körülmény, hogy az alig megnyitlt szanatórium, már is szüknek bizonyul és a betegek a legnagyobb bizalommal keresik fel, igazolja, hogy a vezetőség teljes tudatában van az intézet fontosságának és a leglelkiismeretesebb munkával és gondossággal igyekeznek minden igényt kielégíteni. Segítőtársa dr Czakó József professzornak dr Vértes, a kiváló orvos-tanár.

Măruţa & Cotârla román butorgyár Rt. Oraviţa. Alapítási év 1922, alaptőke 5 millió lei. Măruţa Eftimia és Cotârla Aurel műasztalos és vésnök alapították, 1928-ban alakult részvénytársasággá. Igazgatósági tagok: Marţian Livius elnök, dr Liuba Pável, Jianu Gheorghe, Mircu Traján, Ursecu Gheorghe, dr Stoicu Gheorghe, Drugarin Mihail, Musta Virghil, Tulescu George, Urdeanu Gheorghe, Surlaşiu Gheorghe és Lázár Alexandru. Gyárt elsőrendű szobabutorokat és 50 munkást foglalkoztat. Évi forgalom kb. 6.000.000 lei.

May Testvérek »Bacula művek« Braşov. Bacula stukatur anyaggyár. Alapítási év 1921.

Tulajdonosok; May Károly és Vilmos.

Moskovits & Co. Emailcomerciala H. G. Cluj, Calea Regele Ferdinand 23. Alapítási év 1912, táviratcím »Emailcomerciala Moskovitscomp« Törvényszékiileg bejegyezve. Alaptőke 2,500.000 lei. Tulajdonosok: Moskovits Vilmos és Weimann Miksa akik kiváló szorgalommal és hozzáértéssel vezetik és állandóan fejlesztik az üzletet. Két fióközlet Clujon: Reg. Maria és Piața Mihai Viteazul. 1912-ben Moskovits Vilmos és Weimann József alapították az üzletet. 1916-ban Weimann József elhalt és helyébe özvegye lépett. 1918-ban Weimann Józsefné helyett mint társtulajdonos Weimann Miksa lépett be, amikor is az üzletkört engross eladásra is kiterjesztették. 1922-ben a cég egy utazóval egész Erdélyben intenzíven dolgozik. 1925-ben a cég átköltözött jelenlegi helyiségébe, ahol az első cégek sorába küzdötte fel magát a zománcedény, üveg és porcellán szakmában. Az üzlet 20 alkalmazottat foglalkoztat, évi forgalom cca 20 millió lei.

Mewi Vas és Fémipari vállalat, Mediaș. Alapítási év 1925, törv.-székiileg bejegyezve 1926 óta. Tulajdonosok: Caspari Vilmos és Caspari Károly, akik a vállalatot maguk vezetik. Fáradságtalan munkásságuk folytán a gyár igen gyors ütemben épült ki és gyártmányainak feltétlen megbízhatósága közismert, igen jónevű üzemmé tette. Üzemberendezés: 2 frictiósprés

és 7 drb különböző szerszám-gép. Gyártmányok: burgonyatoró, passzirozó, mandula örlő, kézilámpások stb. Munkáslétszám 20.

Medgyesfalvi Börgyár Rt. Mureșeni (volt Medgyesfalva), alapítási év 1922, alaptőke 10 millió lei. Az 1927 év végéig a Marosvásárhelyi Agrár Takarékpénztár Rt. érdekkörébe tartozott, amely utóbbi azonban részvényérdekeltségét a Banca Marmorosch Blank & Co., (București)-nek adta át, úgy hogy a vállalat szorosán ez utóbbi érdekkörébe tartozik és igazgatóságának tagjait és majdnem kizárólag a Blankbanca delegálta. Alaptőkéje az alapítás óta kétszeresére emelkedett. Egyidőben a vállalat sok nehézséggel küzdött, de ma már igen szépen dolgozik és élénk fejlődésének mi sem állja útját. Igazgatója: Haltrich Gyula, aki a börgyártásnak tökéletes szakembere, ilyen irányu ismereteit Európa legjelentékenyebb gyáraiban és Amerikában tökéletesítette. A gyárat annak idején az ő kezdeményezésére és kintartó munkássága eredményeképpen alapították. Tökéletes szaktudással, páratlan eréllyel vezeti a gyárat, amelynek fejlődése az ő érdeme. Az üzem gyártja az összes bőrféléket és különlegességeket tökéletes kivitelben.

Mezőgazdasági Ipar Rt. Timișoara. Alapítási év 1888. Táviratcím; Friedmann szeszgyár. Alaptőke 1 millió lei, tartaléktőke 300,000 lei, nyereség 68,000 lei, 5,000 darab részvény.

Osztalék 16 százalék. Vezérigazgató: Kun Richárd. Igazgatóság: Szana Zsigmond, Lukács Iván, Friedmann Béla. Felügyelő bizottság: Dr Kun Arthur, Schiller Gyula, Sorescu Horác. Affiliációk: Friedmann Manó és Társai Rt. Temesvár Friedmann Manó és Társai Rt. Pesac. A vállalat Kun Richard vezérigazgató szakavatott, kitűnő vezetése alatt igen szépen működik és állandóan fejlődik. Kun Richárd vezérigazgató született Temesváron 1873-ban. Tanulmányai: reáliskolai érettségi után kereskedelmi akadémia. A cég vállalatain kívül igazgatósági tagja a Temesvári bank és Kereskedelmi Rt.-nak és a Textilipar Rt.-nak. A Banatul bor- és szeszkereskedelmi rt. Deta és Lloydul Roman biztosító társasági igazgatósági elnök. Elnöke a Temesvári Kereskedők Egyesületének az Erdélyi és Bánsági Kereskedői Egyesületek Szövetségének. Al-elnöke a Temesvári Kereskedelmi és Iparkamarának. A Lloyd társulat és az Unió klub igazgatója, a Közgazdasági Bank Rt. Timișoara és a Balkán Impex Rt. Timișoara igazgatósági tagja. A közgazdasági és társadalmi élet minden megnyilvánulásában az első helyen látjuk és a közgazdasági körökben külföldi relációban is a legnagyobb bizalomnak örvend.

»Minerva« Vegyipar Cipőkrémgyár Brașov. Alapítási év 1922. Tulajdonosok: Róth József és Gráf András. Az »Effax« cipőkrémgyár előállítására és romániai gyártása. A V. Teutsch

Nachfolger bör engros cég érdekeltisége.

Müasztalosgyár Rt. Cluj. Alapítási év 1918. Alaptőke 3 millió lei. Tartalék 150.384 lei. Nyereség 300.421 lei. 30.000 darab részvény. Osztalék 8 százalék. Creditul Industrialtól hárommillió lei hitelt élvez. Igazgatóság dr Hațiegan Emil elnök, dr Farkas Mózes, dr Kertész Jenő jogtanácsos, Heves Vilmos, Blum Gyula, Blum Bernét vezérigazgató. Fiók București Str. Câmpineanu 14. A vállalatot 1918-ban alapították. Átvette a B. Bak Lajos Fiai müasztalos gyárát, melyet átmenetileg a régi telepén fejlesztett ki az ország egyik legnagyobb épület és butorasztalosáru gyárává. Bár ez a nagyértékű telep ma is a vállalat tulajdona, időközben onnan a gyárat az 1919-ben vásárolt 9 kat. holdas gyártelepére költöztette át és az üzemet parkettgyárral, gőzfűrésszel bővítette ki. *Blum Bernát* vezérigazgató kiváló szakember, aki a gyárat mintaszerűen vezeti és az ő érdeméül tudható be a vállalat szép fejlődése. Iparvágány, 150 HP. gőzgép, 80 Hp. elektromos erő, egy gatter, 4 parketta gép, 40 famegmunkáló gép. Cca 90.000 m³. parketta 4000 m³. rönkfűrészelés, asztalos munka, ablakredőny, cipőfasarok stb. Forgalom cca huszmillió lei évente, munkáslétszám cca 150.

Marghitai Villamossági Vállalat Rt., Marghita. Alapítási év 1924. Alaptőke 1,000.000 lei. Igazgatóság: Vadász Jenő, vezérigazgató: Bián László, Mann

Adolf, Mann Mózes, dr Dumbra-
vițianu János, Vaxenekker Já-
nos, Filip János, Mutz Vladimir,
Szabó Sándor, dr Friedmann
Móritz.

„**Maria**” műmalom Rt., Ora-
dea, Alapítási év 1926, rész-
vénytőke egymillió lei.

Miess Testvérek Bőráru gyár
Rt., Brașov. Alapítási év 1923.
Alaptőke 10,000.000 lei. Tarta-
lékalap 1,696.000 lei. Nyereség
140.761 lei. 1000 drb. részvény.
Vezérigazgató: Miess Frigyes.
Igazgatóság: Ludwig Miess,
Friedrich Miess, Albert Scherg,
Horváth Rudolf, Robert Depner.
Főlerakat: Ludwig Miess Bőr-
árunagykereskedés Brașov. Bi-
zományi raktár: Cluj. Modernül
épült és berendezett gyár, talp
és szijgyártó bőr gyártására
különlegesen berendezve. Az
alaptőke 8,000.000 lei volt és
1928-ban 10,000.000 leire emel-
ték fel. Üzemképesség havonta
1000 drb. marhabőr, cca 18.000
kgr. bőr. Munkások létsz. 30.

„**Mechanikai**” Cérnagár,
Arad. Alapított 1921-ben.

Meltzer Gusztáv szappan-
és stearingyertyagyár, Sibiu.
Alapítási év 1847. Cégtulajdo-
nosok Meltzer Gusztáv és Artur.
Gyárt: Mosó és pipere szappa-
nokokat, valamint stearin gyertyá-
kat minden kivitelben. 30—40
munkással dolgozik, nagy detail
üzlete is van.

Muschong J. és Társai Gőz-
tégla- és Tetőcserépgyárak Rt.
Lugoj. Táviratcím »Muschong«.
Alapítási év 1888, Alaptőke 10
millió lei, tartalékalap 100.000

lei, tiszta nyereség 549,437.
Vezérigazgató Szladek Béla
mérnök. Igazgatóság: özvegy
Muschong Jakabné szül. Bohn
Margit, Szappanosné született
Muschong Borbála, Pattyan-
szkyné szül. Muschong Katalin,
Sladekné szül. Muschong Mar-
git, Pattyanzsky Elemér, Róth-
sching Kristóf.

A vállalat 1888-ban, mint
a Bohn M. és Társa cég egyik
vállalata létesült, ahonnan né-
hai Muschong Jakab 1907 ben
kivált és átvette ezt a gyárat,
Muschong J. és Társai cég
alatt. Mint ilyen, a cég az
1925-ik évig működött, ami-
kor részvénytársasággá alakult.
A Lugojon lévő 2 gyártelep
modern felszereléssel bir, ösz-
szesen 1000 HP-vel. Gyárt 253-
as géphódfarku fedőcserepet,
valamint különféle falazótéglát.
Teljesítő képesség évi kb. 15
millió különféle cserép és kb.
10 millió géptégla, munkáslétszám
kb. 51000 ember. A Mu-
schong-Konzernhez a követ-
kező cégek tartoznak: 1. Mu-
schong J. és Társai, Gőztégla
és Tetőcserépgyárak Rt. 2. Mu-
schong Buziási Gyógyfürdő Rt.
3. Lugosi Gőztéglagyár Rt., 4.
»Sântimbru« Cserépgyár Rt. 5.
Muschong Házépítő Rt. és 6.
Muschong J. és Társai Közke-
reseti Társaság, mint erdőki-
termelési üzem, amelyek ismer-
tetése a betűsorrendben talál-
ható.

Szladek Béla vezérigazgató,
műépítész, Nagyjécsán (Temes-
Torontál vm.) 1897-ben szüle-
tett. Főiskolai tanulmányait a
budapesti József-m-egyetemen
(építészeti és közgazdasági fa-

kultás) végezte, ahol oklevelet szerzett. Az 1926. évig Temesváron, mint építésmérnök működött, majd 1926-ban átvette a vállalat vezetését. A Muschong érdekeltségek központosításában működött közre. Aktív részt vesznek még a vezetésben, özv. Muschong Jakabné, Pattyánszky Elemér és Róthsching József. A kivételes tehetségű és szorgalmu néhai alapítónak méltó utóda a jelenlegi vezetőség, amely ezt a csodálatos szorgalommal és kitartással kiépített hatalmas érdeksoportot az alapító szellemében vezeti és fejleszti tovább.

Marosvásárhelyi Kőolajfinomító Rt. Târgu-Mureş, alapítási év 1870 (akkor Baruch Jeremiás cég alatt), 1917 óta részvénytársaság. Alaptőke 2 millió lei. Igazgatóság: dr Pop-Cicio István, General Constantinescu, N. C. Gheorghescu, Accenfeld Jaques, F. Baruch Jenő, F. Baruch Aladár, dr Singer Márton. Kereskedelmi igazgató: Zajzon György. Üzemvezető Simoc Andor. Foglalkozik: petróleum, benzin, motorina és az összes gép és hengerolajak gyártásával. Tisztviselők és munkások létszáma 100. Évi forgalom cca 40—60 millió lei. A vállalat szépen prosperál és kitűnő vezetősége garancia további fejlődésére. Zajzon igazgató érdemeit igazgatósága a legnagyobb mértékben elismeri.

Mihelfy és Kandel fűszerkeresk. engros és detail Oradea. Alapítási év 1891, tulaj-

donosok Spitz Anton és Dénes Izidor.

Milch Gyula Fatermelő és Fűrészárugyár, Braşov. Alapítási év 1912. Tulajdonos Milch Gyula. Fűrészüzeme Covasnan van és 2 fűrészkerettel dolgozik.

Mezőgazdasági és Kereskedelmi Rt., Szalonta. Alapítási év 1927. Telefonszám 30. Alaptőke: 500.000 lei, mely 50 drb. á 10.000 lei névértékű részvényből áll. Első üzleti év. Ügyvezető igazgató: Weisz Zoltán. Igazgatók: Dr Fehér Jenő, Nemes Mátyás, Heller Sámuel, Ormay József, dr Ormay Lajos, Weisz Zoltán. Megalakult 1927 évben 500.000 lei alaptőkével; bérbevett 15 évre dr Markovits Manó földbirtokostól 140 kat. hold földet. Szakszerű vezetés mellett már ez évben piacra kerülő halmenyiség 300—350 mm. tehető. Ezen halgazdaság a Nagyszalontai Népbank Rt, érdekeltségébe tartozik, kibocsájtott részvények négyötöd része tulajdonában van.

Mendel Sörfőzde és Kereskedelmi Rt. Cluj. (Gyárüzeme Turdan van). Alapítási év 1894. Alaptőke 7.500.000 lei. Tartalék 2,365.000 lei. Nyereség 1,740549 lei. Ügyvezető igazgató Lázár Simon.

Muschong Házépítő Rt. Lugoj. Alapítási év 1927. Alaptőke hatmillió lei. Vezérigazgató Sladek Béla mérnök. Igazgatóság Sladek Béla mérnök, özv. Muschong Jakabné szül.

Bohn Margit, Szappanosné szül. Muschong Borbála, Pattyánszky-né szül. Muschong Katalin, Sladekné szül. Muschong Margit. Muschong érdekcsoporthoz tartozik.

Meteor Vasárugyár, Sibiu. Str. Infrățirei 10. (Schlosser I.) Alapítási év 1924. 17 szerszám-gép. 6 HP. 20 munkás. Építő-lakatosáruk és egyéb vasár-uk gyártásával foglalkozik. Évi termelés 180—200 tonna.

Mezey Lajos szappangyár, Oradea. Alapítási év 1884. Tulajdonos Weiszberger Lajos.

„**Mărășești**“ Román vegyipari Rt. București. Gyártelepe Brașov (volt Brassói Kénsav és Műtrágyagyár Rt.). 1922 óta nacionalizálva, alaptőke 20 millió lei. Igazgatók: Hajós Andor és dr. Szigeti Vilmos, akik kiváló szaktudással és fáradhatatlan munkával vezetik a fejlődő gyárat.

Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt. Cluj, alaptőke: 4,500.000 lei, tartalék: 594.007 lei, nyereség: 545 ezer 735 lei. Érdekelve van a Cluji Lapkiadó Rt.-ban. 1920-ban alakult 750 ezer lei alaptőkével, amit 1922-ben 2 millió leire és 1926-ban 4,500.000 leire emelt fel. Foglalkozik: könyv- és lapkiadással, üzleti könyv, füzet, reklám naptár stb. gyártással. Könyvkiadványainak sz. 800 ezer drb, amiből 92-féle tankönyv 600 ezer példánnyal és 83 irodalmi könyv, 200 ezer példánnyal. Kiadja a 18.000 példányban megjelenő »Magyar

Nép« képes néplapot és a »Pásztortűz« képes irodalmi folyóiratot. Könyvnyomdája, könyvkötészete, vonalzóintézete, cinkográfiaja, könyv, papír és írószerkeskedése van. 10 nyomdagéppel, 3 vonalzó, 20 könyvkötészeti, 7 cinkográfiai géppel, 13 motorral, 85 munkással, 25—30 tisztviselővel, évente 15—20 waggon papírt dolgozik fel. Vezérigazgatója: dr. Vékás Lajos. Jogtudományi doktor, ügyvédi, bírói képesítéssel. Clujon törvényszéki bíró volt. Már az alapításban tevékeny résztvett és azóta állandóan vezeti és fejleszti a vállalatot, amely szép fejlődését az ő kiváló munkásságának köszöni. Számos vállalat igazgatósági tagja és több szép közéleti tisztség viselője.

Messer Elemér szesz és bornyakereskedő, Reghinul-Săseșc. A legrégebb kereskedő a szakmában az ottani piacon, aki egyben társbérleje a báró Bánffy Zoltán-féle szeszgyárnak.

„**Moha**“ kötőszövőgyár, Dej. A vállalat 1923-ban alapított. Közkereseti társaság, melynek tagjai nagy igyekezettel törek-szenek a vállalat működési körét fejleszteni.

Mestitz M. és Fiai butorraktár, Târgu-Mureș. Alapítási év 1869. Cégtulajdonosok: Mestitz Mór, Mestitz Albert, Mestitz Henrik és néhai Mestitz Ferenc örökösei. Fiókküzlet: Clujon. Az üzletet a mai tulajdonosok atyja, néhai Mestitz Mihály alapította. Tulajdonosok szorgalmas, munkás emberek, akik az üzletet a

legszilidabb alapon vezetik, úgy hogy a többmillió értékű áru-raktárral rendelkező üzlet országászerte a legjobb hírnévnek örvend.

Munkáskonfektió vállalat és textiláru lerakat, Oradea. A cég alakult 1904-ben. A cég-tulajdonos Asztalos Ernő. A romániai bányáknak és gyáraknak szállít munkásruhákat. Szolid alapokon vezetett üzlet.

Margittal Mezőgazdasági, Ipari és Kereskedelmi Rt. Marghita. Alapítási év 1918. Alap-tőke 700,000 lei. Épület és tüzi-faraktárt tart fenn Marghitán, fióklerakkal: Berettyószéplakon. Igazgatósága; Fuchs Eisig fatermelő, Sighetul-Marmației, Fuchs Hermann, Sighetul-Marmației, herceg Ghica Gheorghé Bályok, Vadász Jenő, Bián László, Dr Friedmann Móric, Marghita.

Mateescu György, Aszfaltgyár, Braşov. Alapítási év 1920. Tulajdonos; Mateescu György élesdi nagybirtokos. A brassói régi Drexler féle Petroleumgyár átalakítása útján létesült.

Mairovitz Márton és Fiai faipari Rt. Arad. A régen fennálló vállalat 1924-ben alakult át részvénytársasággá. Főrészenyesei a Mairovitz családtagjai. Vezetője és főrészenyese Mairovitz Márton. Termel: tűzifát, szőlőkarót, szer-számfát, telefonpóznákat, vasuti talpfákat stb. Fűrésztelepük Milován van. Termékeiket Magyarországra és Jugoszláviába importálják. Igazgató dr Antal N.

Melissa Rt. Cluj. Alaptőke 12 millió lei, tartalék 202.198 lei, nyereség 389.597 lei. Gyártja a Melissa csokoládét és cukorkákat. Lerakatai és eladási szervezetei vannak az egész országban. Igazgatója Balázs Sándor, aki régebben az Archimedes mérleggyár igazgatója volt és az Erdélyi Bank és a Hermannstädter Sparkassa megbízásából vette át a vállalat vezetését, akkor, amikor az említett két pénzintézet érdekkörébe vonta azt. 120 munkás, 22 HP. Évi termelőképessége: 200 tonna csokoládé, 250 tonna bonbon.

őzv. Mindl Józsefné, henger-műmalom, Lipova. Napi teljesítőképesség 2 vagon. Munkások létszáma 10.

Mechanikai Szines Szövöde Lugoj. Alapítási év 1924. Tulajdonos: Kramer Sándor, Arad 2,100.000 lei. Pollák Sándor, Arad 2,100.000 lei. Szenderszky Ferencz, Lugoj 800.000 lei és Sax Zsigmond, Lugoj 800.000 lei tőkerésszel. 56 szövőszék, 35 lőerő, 40 munkás.

Montag Testvérek termény-bizományi iroda, Temesvár I. Reg. Ferdinand 5. Régebben virágzó üzlet volt ma erősen leépítés alatt áll.

Misselbacher I. B. Rt. Sibiu. Alapítási év 1840. Alap-tőke harmincmillió. Igazgató Binder Gusztáv. Fűszer-, festék- és textilnagykereskedés. 50 alkalmazott. Igen nagy forgalommal és szép eredménnyel dolgozik. Erdély legnagyobb vállalata.

Mandl Gyula a málnási »Mária« gyógyvizforrás keze-lősege Braşov. Alapítási év 1896. Tulajdonos Mandl Gyula. A málnási »Mária« gyógybor-viz forrás főrésztulajdonosa.

Mediási boryár Czitrom & Co. Mediás. A vállalat 1914-ben alakult. Czitrom Fülöp és Deutsch Emánuel örökösei tu-lajdonát képezi. Az üzem állan-dóan bővült, úgy, hogy ma első a szakmában. Szolid üzleti princípiumok vezetik az igaz-gatóságot a vállalat irányítá-sában.

Marosvásárhely és Vidéke Cukorgyár Rt. Târgu-Mureş. Alapítási év 1896. Alaptőke 750.000 lei. Tartalék 55,555.862 lei. Nyereség 3,646.738 lei. 3750 darab részvény. Osztalék 30 százalék. Igazgatóság Lendvai Sándor, Brener Gusztáv, gróf Degenfeld Kristóf, Gras Gusztáv, Joan Hosszu, Keleti Pé-ter, gróf Teleki Arthur, Winkler János. Lendvai vezérigazgató állandó lakhelye Budapest. Gyár-igazgató Keleti Péter. A gyár az alakulás első évtizedében sok nehézséggel küzdött, roha-mos fejlődése a Keleti Péter igazgatása alatt kezdődött kb. 20 éve. A gyártás október hó-tól január közepéig tart. A cukortermelés mennyisége a ré-paterméstől, annak cukortartal-mától és a termelt mennyiség-től függ. Gyártási időben a gyár felemelt tisztviselő és munkáslétszámmal dolgozik. Ke-leti Péter igazgató a fáradhatatlan munkásság igazi minta-képe. Az ő igazgatása óta a gyár évről-évre nagyobbodott,

fejlődött, úgy, hogy ma annak szakszerű vezetéséről szakkö-rök is a legmesszebb menő el-ismeréssel nyilatkoznak. Neve-zett a Marosvásárhelyi Taka-rékpénztár Rt. igazgatósági tagja és több közgazdasági és társa-dalmi egyesület vezetőségének is tagja.

Mediási Első Földgázüzemű Üvegyár Rt. Mediás. Főként bucureşti tőke bevonásával ala-kult ipari vállalat. Részvénytőke 50 millió lei. Előállít üvegtáb-lákat és más üvegárut. Évi termelés kb. 600 vagon. Fog-lalkoztatott munkások száma 500—600. A legnagyobb üveg-gyár európai viszonylatban is, melynek további fejlődésére nagy perspektívák nyílnak. Kál-mán Sándor vezérigazgató ve-zetése alatt a vállalat fejlődése biztosítva van.

Merza és Bocsánczi női-, férfidivat és kézműáruház — Gheorgheni. Alapítási év 1850. Tulajdonosok: Merza László és Lázár Kálmán, akik az üz-letet hozzáértéssel és szorga-lommal vezetik.

»**Mezőgazdák**« Kereske-delmi Rt. Arad. Alapítási év 1900. Alaptőke 5 millió lei, tar-talék 375,000 lei. Az Aradvár-megyei Gazdasági Egyesület Fogyasztási és Értékesítő Szö-vetkezetéből 1922-ben alakult át fenti cég alatt részvénytárs-sággá. Az ország egész terü-letére szállít minden néven ne-vezendő vetőmagot. Konyha-kerti és virágmagvai közismer-tek. Heremagvakban nagy ex-port üzleteket bonyolít le. Mo-

dern heremagtisztító telepe van, mely a földművelésügyi minisztérium ellenőrzése mellett működik. A belföldi műtrágyagyárak körzeti vezérképviselője.

Alföldy Pál, vezérigazgató, okleveles gazdasági tanár. Született Sükösd, Pest-megye 1883. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület igazgatója, a kereskedelmi és ipari érdemrend első osztályának tulajdonosa, az aradi Kereskedelmi és Ipar-kamara levelező tagja, az aradi áru és értéktőzsde tanácsának tagja. Fenti vállalatnál tiz éve működik. Kiváló szaktudással és eréllyel vezeti a vállalatot és kitűnő egyéni tulajdonságai egyenesen predestinálják erre a szép tisztségre.

»**Melocca**« Cementgyár, Oradea. Alapítási év 1931. Tulajdonos: Czitter Lajos és Társa Rt. cég. Részvénytőke 600,000 lei. Előállít cement és mozaik fedőlapokat, burkolati lapokat, betoncsöveket, műkövet, sirkövet, végez csatornázási munkálatokat, betonépítéseket stb. Képviselői vannak, Clujon, Aradon, Târgul-Mureşen és Bucureşţiben. Munkások száma: 50—60. Motorikus erő 15 HP.

Medico-Technikai Rt. Cluj Strada Nicolae Jorga 11. Alapítási év 1923, alaptőke 1 millió lei, tartalék 22.673 lei, nyereség 153 946 lei. Vezér igazgató: dr Traxler János.

Maschongr-Buziási Gyógyfürdő Rt. Központi iroda, Lugoj. Alapítási év 1905, alaptőke 20 millió lei, tartalék 300.000 lei, nyereség 1,106.684 lei, osztalék

6 és fél százalék. Igazgatóság: özv. Muschong Jakabné szül. Bohn Margit, Rusu-Abrudeanu Joan, N. D. Chiculescu, dr Gróza Péter volt miniszter, Pattanyky Elemér, Sladek Béla, mérnök, Sladekné sz. Muschong Margit, Pattányzkyné született Muschong Katalin, Auslander Hermann, Rotsching Kristóf. Muschong érdekcsoporthoz tartozik.

»**Motorcar**« Aurel Stoica mérnök & Máday Pál. Autó képviselői és eladási vállalat. Braşov. Alapítási év 1928. Tulajdonosok: Stoica Aurel mérnök és Máday Pál.

Mayer Rudolf vasáru gyár. Timişoara. III. Strada Metrop. Meţianu 9. Alapítási év 1921. Alapítója és tulajdonosa: Mayer Rudolf. A vállalat foglalkozott néhány speciális szeg és szegecsfajta gyártásával, majd áttért főként a villamossági cikkek és tömegcikkek gyártására. Ezen a téren sikerült egész Románia területén gyártmányait előnyösen bevezetni és legutóbb saját szükségleteinek fedezésére, saját fémöntődét is állított fel. Ez utóbbi a gőz-, víz- és gázarmaturák előállítását is lehetővé tette a vállalatnak. Ugy minőségileg mint árban a külfölddel versenyképesen dolgozik, dacára annak, hogy semminemű vámvédelemben nem részesül. Gyártmányait kizárólag nagyban árusítja. A gyár felszerelése: Automatikus és félautomatikus, valamint rendes esztergapadok, shapping, prések, furógépek, menetvágó gépek és több segédgép. Gyárt

közel 500 féle különböző tömegcikket. Munkáslétszám 15—20.

„**Muncel**“ faipari vállalat, Sebeş-Alba. A vállalat kizárólag tűzifa és épületfa kitermeléssel és eladással foglalkozik. Körülbelül 40 évvel ezelőtt alapított és folyton növekvő bevőköre a vállalat iránt megnyilvánuló bizalom ékes bizonyossága.

Meinl Gyula Kávébehozatali Rt. Fiókok az ország minden részében.

Mundus és Borlova-Armenis Faipar Rt. Caranşeuş. Alapítási év 1913. Alaptőke 10 millió lei. Üzemek és gyárak: Karánsebesen parkett és furnérgyár, továbbá fűrészüzem. Borosjenőn: hajlított butorgyár és fűrészüzem. Remecen: fűrészüzem. Mindhárom üzem bükk, fenyő és keményfa gyártására vannak berendezve. Munkások létszáma 1000—2000-ig.

A részvénytársaság vezérigazgatója *Steckl Adolf*, kiváló, régi szakember. Született 1891-ben Pozsonyban. Kereskedelmi tanulmányainak elvégzése után a fakereskedelmi pályára lépett. Mint főtisztviselő működött Baiersdorf Henrik cégnél, később a Baiersdorf és Biach cégnél (Munka Rt.). Mint igazgató működött az Ofá Rt.-nél, később újból a Baiersdorf Henrich és Sebesvölgyi Erdőipar Rt.-nél, míg végre a Mundus Borló Örményesi Faipar Rt. igazgatósága felismerte kiváló organizációs és precíz munkáját, meghívta a vállalathoz igazgatónak. Réá vár az a fel-

adat, hogy a fenti vállalatot reorganizálja, ami az ő energikus és vasszorgalmu egyéniségének és rutinizott szaktudásának sikerülni is fog.

Magyar Cukoripar Rt. Budapest, Botfalusi Cukorgyára, Braşov. Alaptőke 6 millió lei. Magyar Általános Hitelbank érdekelttség.

„**Mastag**“ sertéshizláló Rt. Sibiu. Alapítási év 1921. Fő-résztvényesek: dr Benedek Gyula és Benedek Henrik. Sertések hizlalása és értékesítése. Alaptőke 6 millió lei, évi forgalom 25 millió lei, 15 munkást foglalkoztat. Vezérigazgató: Benedek Henrik.

Müller Testvérek vegyiárgyár Rt. Oradea. Alapítási év 1921. Táviratcim: »Inkmüller«, alaptőke 2,400.000 lei. A gyár foglalkozik anthracen, másoló és színes tinták előállításával, gyárt különféle színben francia és angol tust, töltőtoll-tintát, vegyi tintát, pecsét-festéket stb. Előállít gombfestéket és művészi festéket, ragasztó szereket, pecsétviaszt, írógépszalagot, fémtisztítószert stb. A vállalat nemcsak a belföldi szükségletet képes kielégíteni, hanem külföldre is exportál jelentős mennyiségben. Igazgató Molnár N.

„**Mercur**“ Kereskedelmi Rt. Oraviţa, alapítási év 1919, alaptőke 5 millió lei, tartalék 400 ezer lei. Az 1927. üzletévet veszteséggel zárta nagy tüzkára folytán. 1,000.000 lei alaptőkével lett alapítva, 1918-ban

ezt 5 millióra emelte fel. Foglalkozik nyersterménykereskedéssel és vasárak eladásával. Vezérigazgató: Seitz Richard. Igazgatósági tagok: dr Baumann Izsó, Berger Károly, Boitner Gyula, Brebenar Vazul, Grosz Adolf, Nedici Iosif. Évi forgalom cca 20 millió lei, alkalmazottak száma kb. 15.

Menczer Imre textil nagykereskedő, Arad. Alapítási év 1920. Tulajdonos: Menczer Imre. Importált és belföldi árukat 2 aradi és chişineciş-i üzleteiben árusítja.

Maraşesti Vegyipari Rt. (Bucureşti) főüzeme Cluj. Vezetői Horváth Dezső és Lumnitzer Sándor. Gyárt: szuperfoszfát, enyv stb. Horváth Dezső régebben az Első Pesti Spódium és Enyvgyár Rt. Budapest, főtisztviselője volt, ma pedig fenti állásán kívül, igazgatója a cluji Nyerstermék Vásárlási és Eladási Rt.-nak is. Lumnitzer Sándor a Klotild Vegyipari Rt.-nál Brassóban kezdte pályáját. Cégjegyző tisztviselője egyben a cluji Nyerstermék Vásárlási és Eladási Rt.-nak.

Moderna Építőipari gépek és Radiátor Rt Braşov. Str. Infundată 12. Táviratcim «Moderna». Alapítási év 1922. Alaptőke 100.000 lei. Tartalék 3000 lei. Nyereség 22.249 lei. Ügyvezető igazgató Gottsman József.

Medgyesfalvi Góztégla és Cserépgyár Rt. Târgu-Mureş Gyárüzem Mureşeniben (volt Medgyesfalván). Alapítási év

1912. Alaptőke 1,500.000 lei. Igazgatóság: Bürger A., Réder Ferenc, Dr Fekete Andor, Gárdiel F, Dr. Florián Petru, Fleissig Sándor, Dr Vesean Ioan, Kálmán Henrik, Aroveau Teodor, Gerő Mór, Dr Tischler Márton. Igazgató László Jakab, akinek köszönhető a vállalat igen szép eredményt felmutató működése. A vállalat a Marosvásárhelyi Leszámitoló Bank érdekkörébe tartozik. Foglalkozik: Tégla, cserép, egyéb agyagárak és cementárak gyártásával, mészégetéssel és gyártmányainak értékesítésén kívül, hasonló idegen gyártmányok forgalombahozatalával.

Mayer Károly vaskereskedés Lugoj. Tulajdonos: Mayer Jenő. Nagy forgalommal és szép eredménnyel dolgozó, fejlődő üzlet.

Munk és Schönberger, Textil és fonalárú engros, Oradea. Alapítási év 1847. Tulajdonosok: Munk Mór és Schönberger Ármin. Nagyvárad legrégebb üzlete, melyet Kurländer Rafael alapított Kurländer vaszorgalommal és kitarással állandóan fejlesztette, puritán becsületessége igen jó külföldi összeköttetést biztosított számára és kitérő áru révén nagy vevőkörre tett szert. 1889-ben a cégbe társul belépett Kurländer Rafael veje Ehrenfeld Mór és ettől kezdve Kurländer és Ehrenfeld név alatt szerepelt egészen 1898-ig, amikor is az üzlet a jelenlegi tulajdonosok Munk Mór és Schönberger Ármin tulajdonába ment át. A mostani tulajdonosok modern, kép-

zett kereskedők, kik kereskedői éleslátással állandóan fejlesztették az üzletet oly annyira, hogy ma az ország legnagyobb üzletei közé tartozik.

Márki és Barta mérnökök gépgyára és vasöntődéje Timișoara. Alapítási év 1908. Távíratcim: »Márkibarta«. Alapítóke 1,000.000 lei. 1908-ban, mint kis javító műhely és öntödét alapították. A gyár alapítói Márki Sándor és Barta Adolf mérnökök. Tanulmányaik befejezése után mindketten Amerikában szereztek gyakorlati tudásukat. Márki Sándor mérnök a Westinghouse cég főmérnöke volt, míg Barta Adolf a Carnegie acélművek és a Morgan hengerműépítő cég mérnöke volt. Kitűnő szakismereteik és fáradhatatlan munkásságuk eredménye a gyár fejlődése. Berendezés: 30 esztergapad, 4 nagy és 2 kisebb gyalugép, hengurfúró és nagy fúrógépek, nagy marógépek, automaták, kovács és öntödeműhely. Gyártmányok; Benzinmotorok 4—12 Hp., mezőgazdasági gépek különböző nemei. Gyártmányai sulya évente 300—400 tonna. Munkások száma 120—200.

»**Metallastra**« Brașov. A vállalat 1926-ban alakult. Közkereseti társaság, melynek tagjai: Orghidan Dumitru, Maly Ștefan mérnök és Mlesnita Joan. Evőeszközök és fésűcikkek előállításával foglalkozik.

Marosvásárhelyi Kereskedelmi és Iparkamara Targu-Mureș. Elnök: Russu Joan a Banca Romaneasca ottani fiók-

jának igazgatója. Széles látókörű és nagy tudású szakember, aki a kamara érdekében igen értékes és önzetlen munkásságot fejt ki. Iparkamarai főtítkár: Biró József az ottani társadalom osztatlan bizalmát, tiszteletét és szeretetét bírja és a kamaránál viselt szép pozícióját nagy hozzáértéssel, egyéni adottságokkal és ügybuzgalommal tölti be.

Mária Málnási Forrás, Brașov. Az összes ásványvizek között már a békeidőben is a legkedveltebb volt a málnási viz. Kitűnő természetes ásványtartalma és dus szénsavtartalma nagyon üdítőleg hat a beteg szervezetre és különösen gyomor és hátbántalmaknál érezteti kedvező gyógyhatását. Ma már az erdélyi ásványvizek legjobbika, mely a legutolsó faluban is feltalálható.

Markovits Elek fiai szeszkereskedelmi Rt. Satu-Mare. A cég 1850-ben alakult és csak később alakult át családi részvénytársasággá. Szeszfőzde, szeszfinomító, liqueurgyártás és borpincészet. Érdekltségéhez tartozik a szatmári Sörkereskedelmi Rt.

Metallum Első Román Kés és Acélárugyár Rt., Sibiu. A vállalat 1922-ben alakult, mint a hirneves Sensen & Sigelwerke Simon Redtenbacher seel. Witwe u. Söhne in Linz romániai alapítása. Részvénytőke 12 millió lei. A vállalat igazgatója dr. Setz Károly, elsőrendű szakember, aki ismereteit külföldi nagyipari vállalatoknál szerezte

és ezeket a legeredményesebben tudja is értékesíteni. Foglalkoztatott munkások száma 100.

Miess Lajos borkereskedő, Braşov. Több mint négy évtized óta fennálló üzlet. Közkereseti társaság, melynek tagjai Miess Lajos és Frigyes. A legjobban bevezetett engross üzlet a szakmában, több évtizedes multja biztos garancia jövőbeni fejlődésére.

Martin Krausz játékarugyár Baia-Mare. A maga korlátozott kereteiben is igyekszik üzletkörét szélesíteni és csinosan kiállított cikkeivel piacot hódítani magának. Ma már igen kelendő cikkei vannak, úgy, hogy már egyes cikkeket oly tökéletes kiállításban hoz piacra, hogy a külföldi hasonló áruk behozatalát feleslegessé teszi.

M a g n a y k e r e s k e d é s

Comper Johannes Oradea Str. Aurel Vlaicu 8. Telefon 2. Németországi nagy cégeket képvisel és Weisz igazgató vezetése alatt a vállalat nagy forgalmat bonyolít le.

Meteor Palagyár Rt. Osorheiu. A vállalat 1912-ben alakult részvénytársasági alapon 250.000 lei alaptőkével, melyet időközben több ízben emeltek, lépést tartva a vállalat állandó fejlődési folyamatával. Érdekközösségben áll a Banca Centralával. A vállalat központja ma Bucarestiben van.

Mária műmalom Rt., Oradea. A vállalat 1924-ben alakult egymillió lei tőkével. Olajmotorral berendezve, főként

vámórléssel foglalkozik. Ma a medgyesi Citron-cég érdekkörébe tartozik, mely kellő módon tudja tőkével alimentálni a vállalatot és így annak további prosperitása biztosítva van. Robicsék igazgató körültekintő vezetése érezteti hatását a vállalat menetében.

Motzen Samu tollnagykereskedő, Oradea. Évek óta dolgozik a nagyváradai piacon és már kitünő eredményt tud felmutatni. Főképpen exportra vásárol. Külföldi összeköttetések megteremtésével biztosította magának üzlete prosperitását.

„Metalloglobus“ fémárgyár Rt., Oradea. Alapítási év 1923. Részvénytőke 6 millió lei. Igazgató Singer Arthur. Munkáslétszám cca 150. Előállít fémdobozokat dombornyomással és színes nyomással a legszébb kivitelben, továbbá különféle fémárukat. A vezetés a fémiparban elismert szaktekin-tély, Singer Arthur kezébe van letéve, aki kellő körültekintéssel látja el tisztét és a vállalat folytonos bővítésével fokozza a gyár termelő képességét.

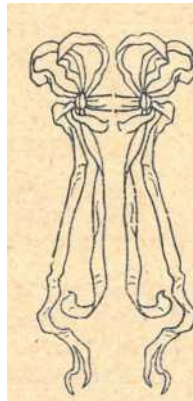
Moskovits Ipartelepek Rt. Oradea, alapítási év 1848. A gyárat 1848-ban Hillinger Márton alapította. Évek hosszú során át a nagyváradai piacot látta el szesz szükséglettel mit akkor egészen primitív módon gyártottak. 1872-ben a gyárat Moskovits Mór és Heller Hermann vették át, majd 1880-ban Moskovits Mór vette át és a szeszgyár mellett élesztőgyárat létesített és megkezdte a marha-

hizlalást is. A gyár évről-évre fejlődött, úgy, hogy ma a legnagyobb vállalatok egyike az országban. Ma részvénytársasági alapon működik. Részvénytőke 16 millió lei, tartalékok 6.016.005 lei, nyereség 114.042 lei. Gyárt szeszt, élesztőt, éter és vegyi termékeket. Olajgyár, essencia-gyár és ládagyár. Exportál Belgiumba, Franciaországba, Németországba, Angliába, Hollandiába és a Balkán államokba. Mindezen országok fővárosaiban képviselői vannak. Vezérigazgató: dr Szirmay Lajos, akinek szorgalmas és szakszerű vezetése mellett a vállalat erősen fejlődik.

„**Mezvater**“ Rt. Talmaciu. Az egész ország legnagyobb és legmodernebbül berendezett vállalata. Aránylag rövid idő alatt oly mértékben sikerült tért

hódítani szép kivitelben előállított cikkeivel, hogy ez úgyszólván minden tekintetben egyedül áll gazdasági életünkben. Kiterjedt ipartelepe valóságos látványosságot nyújt az érdeklődőknek, különféle gyári osztályai a legnagyobb pontossággal végzik kiszabott munkájukat. Általában a vállalat tevékenységét korrektség, üzleti rátermettség és szoliditás, előzenység és rigorozitás jellemzi, mely tulajdonságok predestinálják arra, hogy az ország leg-tökéletesebben vezetett vállalata legyen.

Mézői iroda, Kemény Béla, Oradea. Több előkelő külföldi cég romániai képviselője. Vasutépítéseket is végez. Korrekt és megbízható cégnek van országosan elismerve.

Nagyvárad Város Villamosműve. A legszebb ipartelep a legértékesebb városi vagyon, az utóbbi évtizedek legnagyobb közalkotása a városi villamosmű. A városi politika leghelyesebb iránya a villamosmű megalkotásában jutott pregnáns kifejezésre. Néhány évtized alatt ez a vállalat minden várakozáson és reménykedésen felül érte el mai virágzását. Ebben a munkában nagy része van Kőszeghy József városi főmérnöknek, akinek a városhoz való igaz, nagy szeretete fogantatta meg benne azokat a városfejlesztő terveket, amik Nagyváradot az ország kulturaközpontjává avatták. Belányi Imre éveken keresztül vezette nagy hozzáértéssel az üzem zavartalan működését. Bazili Mihály pedig kellő investációkkal és öntudatos gazdálkodással oly arányu üzemmé fejlesztette, mely büszkesége lett az egész országnak.

»Noris« Villamossági Társaság (Betéti társaság) București I. Strada Brezoianu 37. Távirati cím »Electronoris București«. Cluj, Strada Tudor Vladimirescu 6. Távirati cím »Noris Cluj« Alapítási év 1922. A vállalat ügyvezető igazgatója: Adler Berthold, aki a cég beltagja is. A vállalat tulajdonképep gyári lerakat és az összes villamossági cikkek nagybani árusításával foglalkozik. Európa vezetőgyárait képviseli és nagy raktárt tart Bucureștiben és Clujon. Főbb képviseltek: Engel Károly, elektromos szerelési anyagok és készülékek gyára,

Budapest. Voigt & Haeffner A. G., Spezialfabrik elektrischer Starkstromapparate, Frankfurt a M. C. Conradty, Fabrik für Elektrische Kohlenstifte u. Kohlenbürsten, Nürnberg. G. Schanzenbach & Co. G. m. b. H., Spezialfabrik für wasserdichte Gehänge, Armaturen, Frankfurt a M. I. Wilhelm Hoffmann, Fabrik electrischer Niet- und Konus-Verbinder, Kötzschenbroda. Dr Paul Holitscher & Co., Wien. »Norma« Messinstrumenten-Fabrik, Wien. Adler Berthold ügyvezető igazgató érdeme, kiváló szervezőtehetségének és fáradhatatlan munkásságának eredménye, hogy a vállalat vezető márkákat képvisel és szépen fejlődik. Nevezett az Ujpesti Egyesült Izzólámpagyár Rt-nak hosszú időn keresztül volt főtisztviselője és onnan a Noris alapításakor lépett ki.

»Norma« vegyigyár, Oradea. Alapítási év 1918. Tulajdonosok: Mandel Ede és Radó okleveles mérnök.

Nagyvárad Bőrönd és Táska gyár, Oradea. Alapítási év 1917. Tulajdonos Hartmann Sándor. Előállít utazókoffereket, bőröndöket, a legdivatosabb női retikulöket, iskolatáskákat. A munkások száma 40—50. Izléses és kitűnő minőségű áru az ország valamennyi piacán be vannak vezetve.

Novotny Antal Fia, Harangöntőde Rt. Timișoara. Alapítási év 1872. Alapítóke 3 millió lei, 3000 darab részvény. Igazgatóság: Lessny Henrik, Lessny

Mária, dr Balogh Endre, Neduhal János, Varga Imre, Czap Gyula. A cég 1872. évben alapított, 1928. január 1. óta részvénytársaság. Igen szépen fejlődik és kiváló vezetősége garantálja további egészséges fejlődését. Termelőképesség 60 ezer kg. harang és a hozzátartozó vasfelszerelések, valamint vasharangszékek. Munkások létszáma 20—30. Románia legrégebb haranggyára, amely versenyképes a külföldi gyártmányokkal is.

Nagy József, géperőre berendezett sirkőgyár és feldolgozó üzem, Braşov. Alapítási év 1880. Tulajdonos: Nagy József.

Német, Szenes és Schwartz Textilnagykereskedő Arad. Alapítási év 1921. Tulajdonosok: Német István, Szenes Henrik, Schwartz Mihály. A Goldberger Kartonyomógyár Rt. Budapest lerakata, az »Irtesc« Rt. Arad fő részvényese. A fenti gyárak produktumain kívül mindennemű importált és belföldi árut ad el főleg a Körös vidékén, de Erdély és Bánság egész területén is.

Nagyvárad Kőszénbánya és Ipari Vállalat Rt. Oradea. Alapítási év 1918. Alaptőke 750.000 lei. Igazgató Ujvári József.

Nagy Farkas Arad. Cégtulajdonos iltói Adler Andor az Erdélyi Hitelbank Rt. elnöki igazgatója és fő részvényese. A cukorszindikátus aradi lerakata. A cég 40 éve áll fenn Aradon

s egyike a legtekintélyesebbeknek. Tulajdonosa érdekelve van a Kálmán & Co. vashordógyárnál, az Aradi Sertészizláló és Malomiparnál, tulajdonosa az aradi Sas-malomnak stb.

Neumann Testvérek Gőzmalom, szesz és élesztőgyár Rt., Arad. Alaptőke 50,000.000 lei. Fő részvényes dr báró Neumann Károly. Született Aradon, 44 éves. Jogi és külföldi kereskedelmi tanulmányainak elvégzése után belépett a régi családi vállalatba és ma már a vállalat Románia leghatalmasabb közgazdasági intézményei közé tartozik. A szeszgyár napi 30 waggon termény feldolgozására van berendezve. A szeszgyár teljesítő képessége napi 3 waggon. A vállalat alakult 1851-ben, alapítók voltak Neumann Ede, Neumann Dániel és Neumann Adolf. A vállalat jelenlegi ügyvezetői, igazgatói, Fuchs Ignácz és Fuchs Arnold.

Nagyvárad Városi Vasut Rt. Oradea. Alapítási év 1901. A nagyvárad Városi Vasut és a vele üzemileg egyesített Össiváradvelencei helyi érdekű vasut vállalat fejlődésének története parallel halad Nagyvárad kulturális fejlődésének történetével. 1900-ban kötött meg a szerződés, a vállalat és Nagyvárad város között, melyben az akkori gőzmozdonyu közuti vaspálya rt, arra köteleztetett, hogy csak teherszállításra berendezett vonalain kívül elektromos üzemi személyszállításra is rendezze be. A vállalat eleget tett szerződésbeli kötelezettségeinek és

évről-évre a város fejlődésének és a közönség igényeinek megfelelően újabb utvonalat épített ki. A város forgalmának növekedését misem bizonyítja jobban, mint az 1906—1910 évi forgalmi statisztika, mely szerint 1906-ban 1,524.000 személy utazott a városi villamos vasúton, ezzel szemben 1910-ben 3,086.000 személy. A legutóbbi évek nagyon szükségessé tették újabb vasuti vonalak építését és az Össi vonal villamosítása által a vállalat fejlődése legjelentősebb etapejához ért. Igazgató: Sas Emil, tudásával és kiváló képességeivel a vállalatot európai nivóra emelte.

Nussbaum Testvérek, Târgu-Mureș. Alapítási év 1920. Tulajdonosok Nussbaum Adolf és József, akik rendkívül szorgalmas kereskedők és fáradhatatlan munkásságuk eredményeképpen az üzlet állandóan fejlődik. Textil-, játék- és nürnbergi áruk behozatalával és nagybani árusításával foglalkoznak. A fejlődésének fontos pontja volt az elmúlt évben (1927-ben) egy zsinórárugár alapítása, amelynek termékeit szintén üzletük keretében árusítják. Ennél az üzemnél 25—30, míg az üzletben 15—20 munkást és tisztviselőt foglalkoztatnak.

Nissel és Faragó fűszerkereskedés Rt., Oradea. Alapítási év 1924. Részvénytőke 3 millió lei. Fűszer-, gyarmatáru, festék, vasáru nagykereskedés. Érdekköréhez tartozik a Fulger vasárugár.

Nagybáródi Kőszénbánya Rt. Oradea. A jól prosperáló és modernül berendezett bányauzem Mautner Andor és Mautner Olga, férjezett dr. Fehér Adolfné tulajdonát képezi. A vállalatban igazgatósági tag Mosoiu generális volt közlekedési miniszter is. A bánya termékeit főképp a C. F. R.-nek szállítják: Mautner Andor okl. gépészmérnök, aki szakértelemmel vezeti és fejleszti az üzemet.

Nitrogén Rt., Dicsőszentmárton. Igazgatója: Kramer Jenő, szül. Budapest 1894. Tanulmányait külföldön végezte. Kiváló szakember, a vállalat fejlesztésében nagy része van. Igazgatósága a teljesített munkájáról a legnagyobb elismeréssel van.

Neustädter Károly Szesz- és Élesztőgyár Brașov. Székelyhely és likörgyár Brașov. Szesz- és Élesztőgyár Prejmer (jud. Brașov.) Alapítási év 1888. Tulajdonosok özv. Neustädter Károlyné szül. Türk Róza és gyermekei Neustädter Johan, Elza és Walter.

Nyerstermék Vásárlási és Eladási Rt. Cluj. Alapítási év 1922. Alaptőke egymillió lei. Tartalék 9000 lei. Igazgatója: Horváth Dezső, aki egyben vezetője a Marașesti Vegyipari Rt. ottani fiókjának.

Neuner Kristóf és Vestemean N. W. O. Klagenfurti Bőripari Társaság, Brașov. Alapítási év 1928.

Német és Klein fűszerárúkereskedés, Lugoj. Tulajdonosa

Klein Alfréd. Jelentékeny forgalommal dolgozó és jó vezetés alatt álló, fejlődő fűszerüzlet.

Nagyvárad Áuraktár Rt. Oradea. Alapítási év 1882. Igazgató: Krets László. A vállalat a Banca Marmarosch Blanc érdekeltsége. Krets László érdeme a vállalat országos és nagyszabású kifejlesztése.

Neuzil Ferenc könyvkötészet, üzleti könyvgyár, Sibiu. Dobozyár és litográfiai műintézet. Alapítási év 1880. Tulajdonos: Neuzil Emil. Kb. 70 kisebb nagyobb géppel és 20 HP. villanyerővel dolgozik, 50—60 munkást foglalkoztat. Kiterjedt üzlet köre és jó hírneve van.

Neumann Testvérek sörlerakat, szikvizgyár, ecetgyár, Lugoj. Évek hosszú sora óta áll fenn ez a cég. Tulajdonos Neumann Lajos. A vidék legismertebb cége, szoliditása és előzékenysége alapozták meg hírnevét.

Nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara. 40 évvel ezelőtt alakult. Jelenlegi elnök Negulescu Anastas, alelnökök: Eichner Sándor és Krausz Sámuel. Főtitkár dr Papp János. »A törvények és rendeletek« szerkesztője és aki kiváló szorgalommal és nagy szaktudással látja el a Kereskedelmi és Iparkamara ügyeit.

Nagybányai Butorgyár. Az ország területén működő butorgyárak között a legjobb megszervezett és bevezetett vállalatok egyike. Butorai a legegyszerűbbtől a legluxusabb kivi-

telig készülnek és nyernek elhelyezést az egész országban.

Nagyvárad Klisségyár König és Bayer Oradea. A vállalatot az a kulturális szükséglet és a nyomdaiparban mutatkozó igénynövekedés hívta életre, melynek Nagyvárad mindenkor termékeny talaja volt. Néhány évvel ezelőtt kezdte meg működését mint kisüzem, mely azóta igen szépen fejlődött. A legtökéletesebb művészettel állít elő kliséket párját ritkító technikai készséggel és ügyességgel, hogy e tekintetben felveszi a versenyt bármely hasonló külföldi üzemmel is.

Nagy Károly Timișoara III. Str. Odobescu 10. Alapítási év 1919. Románia legnagyobb és leg-tökeesebb szakiggyára. Nyakendők gyártásával is foglalkozik. A legmodernebb gépekkel van felszerelve. Több száz munkást foglalkoztat. Valóságos látvány a gyönyörűen berendezett üzem, ahol a tulajdonos személyes és szakszerű felügyelete alatt történik a szalagok gyártása.

Neumann Dezső szeszgyár, Sft. Gheorghe. A szesziparban vezető szerepe van ennek az évek óta sikerrel dolgozó vállalatnak. A tulajdonos igen agilis, széles látókörű szakember, aki aktivitásában mindenkor a legbecsületesebb szándék és korrekt üzleti elvek vezettek.

Nagyenyedi Lakatosáru-gyár, Aiud. Az aiudi ipari vállalatok között első helyet foglal el ez a jönevű vállalat. A ve-

zetés tökéletessége és korrektsége biztosítják számára továbbra is azt a közbecsülést, amit mai napig élvezett. Görög igazgató dicséretére válik az a fáradhatatlan munka, amit vállalata fejlesztése érdekében kifejt.

Neumann M. Utóda Rt., Braşov. Ruhakonfektió és férfidivatüzlet. Alapítási év 1911. Alaptőke: 2,000.000 lei. Igazgató: Róth Lázár.

Nagyvárad politikai napilap Románia legrégebb napilapja. 1870 július 3-án jelent meg az első száma. Az akkori Nagyvárad szellemi életének vezetői alapították. Ez volt az első modern sajtóorgánum Nagyváradon. Nagy szerepe volt abban a nagyvárosias fejlődésben amelyen a város az utóbbi fél-században keresztül ment. Szerkesztői között évekig dolgozott a lapnál Iványi Ödön, regényíró és publicista. Rádl Ödön, Rácz Mihály, Hlatky Endre, Berkovics Ferenc, Lovassy Andor és a biharmegyei közélet más kitűnőségei voltak a munkatársai. Sas Ede tulajdonába került később a lap és az ő szívós munkája sokat lendített az újságon. Éveken át Marton Manó volt a lap felelős szerkesztője és ő rendezte Dutka Ákossal és Nagy Andorral az első magyar újságíró-sztájkot, amikor is kivált a lap kötelékéből és megalapította az Uj Nagyváradot. Utána dr Papp János jelenlegi kereskedelmi és iparkamarai főtitkár vette át a szerkesztést. 1918-ban a lap a Sonnenfeld Adolf Rt. tulajdonába

került és Hegedüs Nándor a lap mostani főszerkesztője vette át a lap vezetését. A román imperium alatt a Nagyvárad irányító szerepet visz Nyugatrománia kisebbségi életében. Munkatársai között Marót Sándor felelős szerkesztő, P. Gulácsy Irén, Tabéry Géza, Perédy György, Katona Béla és az újságírás más kitűnőségei foglalnak helyet.

Főszerkesztő: *Hegedüs Nándor*, született 1884. szeptember 27-én Nagyváradon. Középiskoláit Nagyváradon végezte, majd a budapesti magyar tudomány egyetem filozófia fakultására iratkozott be. Középiskolai tanári pályára készült. Egy vakációja alkalmával, a híres Tiszaféle választások idején, mint kiségitő hirlapíró jelentkezett a husz esztendő fiatalember a Nagyváradai Naplónál. Teljesen egyedül csinálta meg a választási riportot, melynek oly sikere volt, hogy ezzel hirlapírói karrierjét megalapította. Nyomban rendes munkatársnak szerződtek le, majd néhány hónap múlva már átvette a lapszerkesztését is. Nagyszerű stílusban megírt politikai cikkein kívül, különösen humoros karcolataival tűnt ki, amelyeket Nyegus írói álnévvel írt alá. Tekintélye rohamosan növekedett. Esztendők múlva a Szabadság szerkesztője lett, majd a fúzió után mint főszerkesztő került a Nagyvárad élére. Ma egyike Erdély legkiválóbb és legtehetségesebb íróinak. Vezércikkei, amelyeket »Megjegyzések« cím alatt szokott közölni, rendkívül népszerűek. Hegedüs

Nándor, a Magyar Párt nagyvárad-i tagozati alelnöke.

Felelős szerkesztő *Marót Sándor*. Hírlapírói pályáját Aradon kezdte meg. Majd később a nagyvárad-i Szabadság felelős szerkesztői állására hívták meg. A fuzió után, ő is a Nagyváradhoz került felelős szerkesztői minőségben. Társadalmi és közgazdasági vonatkozású cikkei nagy sikert értek el.

Munkatársak: *Pálffyiné Gulácsy Irén*, Erdély legkiválóbb írónője a magyar irodalom egyik büszkesége. *Tabéry Géza*, aki rendkívül tehetséges, általánosan elismert erdélyi író. *Perédy György*, született: Kolozsvárt 1883-ban. A Magyar Párt orsz. intézőbizottságának tagja és a biharmegyei és nagyvárad-i tagozat főtitkára. Az ujságírók orsz. szervezetének alelnöke és a nagyvárad-i csoport elnöke, a Szigligeti Társaság főtitkára. A Lakásbérlők Szövetségének ügyv. elnöke. A »Gyermekbarát« igazgatósági tagja, több emberbaráti intézmény választmányi tagja. Az unitárius egyház tanácsosa. A biharmegyei és a nagyvárad-i városi tanács volt választott tagja. *Katona Béla*, aki hosszú ideig a Nagyvárad-i Estilap felelős szerkesztője volt, társadalmi irányú cikkeivel tűnik ki. *Biró György* és *Fleischer Sándor* a lap hírszolgálatát látják el kiváló tehetséggel és nagy rutinnal.

»Nagyvárad-i Napló«, A Nagyvárad-i Naplót 1898-ban alapította *Fehér Dezső*, aki előbb a »Nagyvárad« című lapnak volt felelős szerkesztője. Két

ujtság volt akkor Nagyváradon, a kormánypárti konzervatív »Szabadság« és a független, demokratikus »Nagyvárad«. Amikor *Láng József*, a »Nagyvárad« tulajdonosa, szintén konzervatív és reakciós irányvú akarta tenni a Nagyváradot, *Fehér Dezső* és a lap munkatársai megváltak a laptól. A nagyvárad-i liberális párt ösztökélésére és támogatásával alapította meg 10.000 forint kötvénykibocsájtásával az új, bátor, demokratikus, pártoktól független Nagyvárad-i Naplót. *Fehér Dezső* a 100 darab 100 forintos kötvényt tíz év alatt kifizette és így az ő tulajdonába ment át az ez idő alatt nem csak Nagyváradon és Biharmegyében, de az egész országban elterjedt és a demokratikus irányáért becsült Nagyvárad-i Napló.

A »Nagyvárad-i Napló« szerkesztőségi műhelyében bontakozott ki fiatal kora virágjában *Ady Endre* őstehetsége is. 1906 június 14-én került a laphoz *Hegedüs Nándor*, aki hírlapírói és publicista tehetségével anynyira feltűnt, hogy hamarosan főmunkatársa, majd felelős szerkesztője lett a Nagyvárad-i Naplónak, melynek új, hatalmas fellendülése az ő nevével és talentumával volt összeforva 1913-ig, míg elhódították a »Szabadság« című laphoz.

1918-ban a Nagyvárad-i Napló 150.000 korona alaptőkével önálló nyomdarezsvénytársaságot alapított, melynek *Fehér Dezső* volt a vezérigazgatója, *Lukács Ödön*, *Rosenberg Izsó*, *Kőszeghy József*, *Balogh Vil-*

mos igazgatósági, dr Bárdos Imre, Kelen Béla és dr Váradi Ödön igazgatósági tagjai. A román imperium óta ugyanazzal a demokratikus elvvel, mellyel a magyar uralom idején a nemzetiségek egyenjogúságáért küzdött, harcol a magyar kisebbség kulturális, gazdasági jogaiért. Harminc évi pályafutása alatt a Nagyvárad Napló jelentékeny részese volt Nagyvárad kereskedelmi, ipari és gazdasági fejlődésének. Előharcosa volt Nagyvárad kulturvárossá, kereskedelmi és gyár-
ipari empóriumá fejlődésének. A város csatornázása, villamos világítása, közuti vasutja, állandó színháza, áruraktára a Nagyvárad Naplónak éveken át végzett propaganda munkájának hatása alatt valósult meg.

1927-ben a Nagyvárad Napló egymillió lei alaptőkével megalkult lapkiadó részvénytársaság tulajdonába ment át, melynek *Boros Jenő* a vezérigazgatója. Az új részvénytársaság két Lynotip szedőgéppel és rotációs gépen való nyomással fejlesztette az ujság gyorsabb és modernebb technikai előállítását.

Főszerkesztő *Fehér Dezső* a lap alapítója. A nagyvárad ujságírás nesztora. Valóságos tekintély a magyar nyelvű ujságíróadalomban. Kivételesen nagy tehetségű széles látókörű, zseniális hírlapíró. Mint tanító kezdte meg pályáját, de irodalmi hajlamai nagyon hamar az ujságíró sorsra predesztinálták. *Fehér Dezső* nemcsak mint hírlapíró szerzett elévülhetetlen érdemeket, hanem mint a te-

hetségek felfedezője támogatója és nevelője is. A magyar irodalom legragyogóbb alakjai kerültek ki a kezei alól és neve szerepel már is az ujságírás történelmében. Ötletekben kifogyhatatlan, szellemes képzett és tapasztalt ujságíró és még talán mai is versenytárs nélkül őrzi a közönség szeretetét és megbecsülését.

Munkatársak: *Bujk Béla*, aki lendületes riportjaival tűnik ki. *Pásztor Jenő*, régi tapasztalt, színes tollú ujságíró és a fiatalabb generációból *Kunda Andor*, aki ügyesen szól hozzá a társadalmi kérdésekhez is, és *Biró Elek* tehetséges ujságíró.

Nagyvárad **Estilap** folytatása, utóda az új politikai viszonyok alakulása idején megszünt »Uj Nagyvárad«-nak, az országosan népszerű, demokrata ujságnak. Az »Uj Nagyvárad« 1912-ben az első magyar ujságírósztrájk lángjában született. Lelkes fiatal zsumaliszták bátor mozdulattal rázták le magukról a kapitalista kiadó erőszakos önkényét és kivonultak annak a lapnak a szerkesztőségéből, melynek hitelét, elterjedtségét és presztizsét az ő munkájuk alapította meg. *Marton Manó* szerkesztő és tehetséges munkatársai: *Dutka Ákos*, *Nagy Andor*, *Hajnal Jenő* a magyar ujságírás kitünőségei tették le a tollat *Sas Ede* lapjánál s Nagyvárad egész közvéleménye páratlan rokonszenvvel állt az ujságírók mellé. Forró ünnepek, hangos népgyűlések közben már harmadnapra ugyszólván maga a tár-

sadalom parancsolta életre az »Uj Nagyvárad«-ot. Ez a lap évekig példátlanul népszerű oránuma volt a demokrácia táborának és hatalmas sikerek jártak akciói nyomán. Az impériumváltás után az »Uj Nagyvárad«-ból keletkezett a «Nagyvárad Estilap». Az újság főszerkesztője Marton Manó lett s nemsokára felelős szerkesztőként Katona Béla lépett a lap kötelékébe, amikor Zsolt Béla a nagy magyar író is a szerkesztőség tagja volt. Erdős Iván, Marton István, dr Bőszörményi Andor, Berkes József, Bárdos László a lap munkatársai, akiket működésükben a jól szervezett kiadóhivatal támogat a Hegedűs Hirlapiroda keretében. Az Estilap mindennap megjelenő, pártonkívül álló politikai lap, mely naponkint a vidéki lapok átlagát messze felülmúló példányszámban jelenik meg és egész Erdélyben el van terjedve.

Főszerkesztő: *Marton Manó*, született 1873-ban Kaposváron. Középiskoláinak elvégzése után Budapestre ment, ahol a Képzőművészeti Akadémián festőművészettel foglalkozott. Ezt a pályáját hamar abbahagyta és nemsokára a »Pécsi Napló« szerkesztőségében találjuk. Hamarosan kitűnt rendkívüli tehetségével, színes, érdekes és fordulatos cikkeivel, irodalmi munkásságával. Nagyváradra 1897-ben költözött és hamarosan a lap felelős szerkesztője lett. Páratlanul értékes hirlapírói munkát végzett és egészen új szellemű újságírói generációt nevelt. Egészen 1902-ig dolgozott a Nagyváradnál, amikor is a lap

főszerkesztőjével, Sas Edével, nézeteltérésbe került és megcsinálta az első magyar újságírói sztrájkot. A Nagyvárad egész redakciójával: Nagy Andorral, Dutka Ákos és Hajnal Jenővel kivált a redakcióból és megalapították a »Nagyvárad Estilap« ösét, az »Uj Nagyvárad«-ot, az első vidéki bulvardlapot. Az impérium átvételekor az »Uj Nagyvárad« megszűnt és helyébe lépett Marton Manó főszerkesztése alatt a »Nagyvárad Estilap«. Felelős szerkesztő: *Erdős Iván*, a legképzettebb magyar újságírók egyike, aki tudásának gazdag tárházával szerkeszti a lapot. Politikai cikkei komolyság és nivó tekintetében messze meghaladják a szokásos hirlapírói mértéket. Munkatársak; *Marton István*, színes és ügyes cikkeivel kelt feltűnést, *Berkes József* rendkívül mozgékony, találékony riporter, *Bárdos László*, a »Brassói Lapok« nagyváradai tudósítója igen tehetséges hirlapíró és dr *Bőszörményi Andor*, a »Pénzvilág« főszerkesztője, közgazdasági és publicisztikai cikkeket ír.

Nagyvárad Friss Újság, 1899-ben alakult, az első vidéki néplap volt, amelyet, fővárosi mintára nagyon olcsón (2 fillérért) árusítottak. Első szerkesztője dr Halász Lajos a Károlyi kormány későbbi államtitkára volt. A lap ma is példátlan népszerűséggel dicsekedhetik, egészen különleges olvasótábora van, amely hűségesen kitart az újság népszerű és demokratikus iránya mellett.

A lap ma saját modernül berendezett nyomdájában készül.

Főszerkesztő: *Pásztor Ede*, aki hírlapírói működését is ennél a lapnál kezdte meg, később hosszú ideig a Nagyváradai Napló munkatársa volt. Majd megint visszakértült a Nagyvárad Friss Ujsághoz, amelyet olyan szakértelemmel szerkesztett, hogy a lap népszerűségét az ő munkásságának köszönhetik. Dr. Halász Lajos eltávazása után, a lap felelős szerkesztője lett. Később Boros Jenő a vállalat tulajdonosa, a lap tulajdonjogát is átengedte. Azóta mint a Friss Ujság főszerkesztője és tulajdonosa nagy társadalmi tekintélyre tett szert.

Felelős szerkesztő: *dr Barza Ferencz*, ügyvéd aki ujságírói hivatását igen tehetségesen és lelkiismeretesen látja el.

Munkatársak: *dr Zoltán Jenő*, ügyvéd, kiváló publicista, *Markovics Ernő*, aki a hírlapírói működését Budapesten kezdte meg és ma egyike Erdély legkitűnőbb ujságíróinak. *Halmay Árpád*, kiválóan ügyes riporter.

Nagyszebeni Areka harisnyagyár Rt., Sibiu. A belföldön gyártott harisnyáruk közül ezen gyárnak a cikkei örvendenek a legnagyobb népszerűségnek. Aránylag rövid idő alatt meghódította a Regátot is, ahol gyors tempóban karolták fel jóminőségüknél és szép kiállításuknál fogva. A vezetés olyan szakavatott kezekbe van letéve, hogy gyártmányai tökéletesítése és szükségszerű üzem bővi-

tés által az ország egyik legnagyobb vállalatává fog fejlődhetni.

Nicolaus Kranzthor fatermelő Oradea, Str. Cosbuc 12. A cég 1921 óta van bejegyezve. Berettyószéplakon a gróf Zichy-féle erdőt termeli, azonkívül Szilágy megyében Alsószoporon is végez termelést. A szakmában korrekt, becsületos embernek van elismerve.

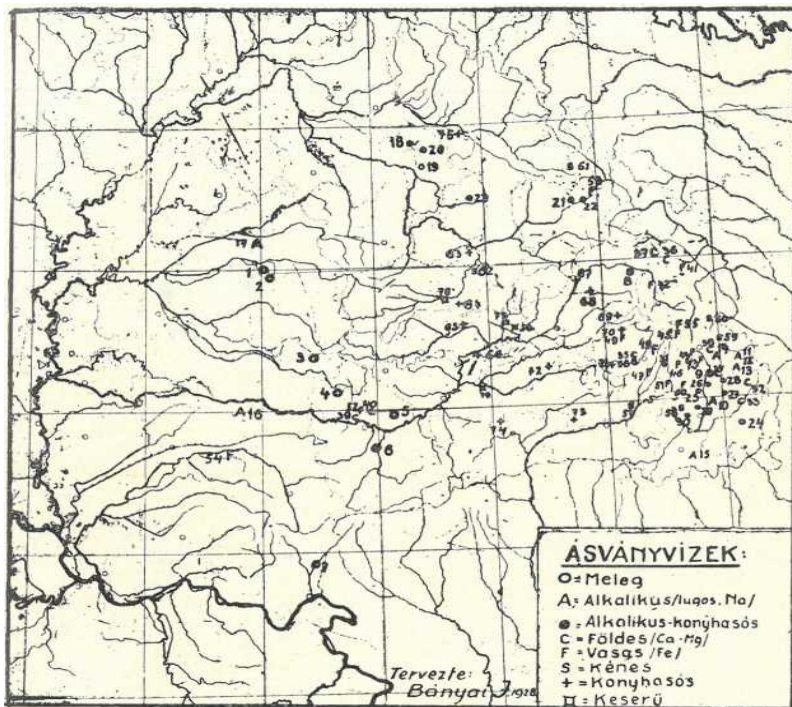
Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok. A 90-es évek elején Nagyvárad kereskedelmi társadalma a legnagyobb szervezetlenség képét mutatta. A kereskedők teljesen egyéni életet éltek, anélkül, hogy közös érdekekké birták volna összekovácsolni az esetleges sérelmeket ami mindnyájuk existenciáját érintette. Néhai Reismann Mór bankigazgató és vele együtt annyian vetették fel a kereskedők megszervezésének eszméjét. Az eszmét valóra is váltották, a kereskedő társadalom átlátta az egyesülés óriási jelentőségét, melynek következménye rövidesen érezte hatását minden olyan mozgalomban, ami az összeség érdekeit volt hivatva propagálni. A testületi szellem azóta folyton erősödött. Dr Popper Ákos, Flegmann Ármin, Reichard Dezső, Szemere Miklós és még annyian derekasan kivették részüket ebben a teremtő munkában. Az új vezetőség pedig Farkas István elnök irányítása mellett és dr Fried János főtítkárral fáradhatatlan munkásságával méltán reprezentálja azt a

tekintélyt, amit évtizedes szervezéssel sikerült ennek a szervezetnek megteremtenie. Dr Fried János fölülmulhatatlan agilitással fáradozott egy orszá-

gos kereskedői szervezet megteremtésén, szóval és írásban propagált ezen eszme érdekében, mely a megvalósítás stádiumába is jutott.

Erdély ásványvizei.

*Bányai János neves geológus tanár munkája, ki Erdély természeti kin
cseinek kihasználásáról több művet irt.*

Olympus Rt. Mediaş. Alapítási év 1922. Táviratcím: »Olympus.« Alaptőke 4,317.000 lei, tartaléktőke 418.000 lei, nyereség 863.000 lei, osztalék 20 százalék. 1922-ben alakult 250 ezer lei alaptőkével, mint szemfedélgár. Nemsokára különféle temetkezési cikkek bel- és külföldi anyagból való feldolgozását és készítését is bevezette. 1923-ban a tőkeemelést 1 millió leire, 1924-ben 2 millió 400,000 leire emelte. 1925-ben berendezkedett himzett, tüllfüggönyök és hasonló áruk gyártására, tőkeemelés 3 millió leire. 1926-ban sajátgyár-épületet épít, tőkeemelés 4 millió 317 ezer leire. Jelenleg előállít tüllfüggönyöket és takarókat minden kivitelben, mennyasszonyi és egyéb himzett fátyolokat a legszebb kivitelben és minőségben. Vezérigazgató: Ludwig Rudolf, a kereskedelmi Akadémiát Bécsben, a jogot Budapesten végezte. 1902-ben igazgató helyettes volt az Erzsébetvárosi Szövetkezeti banknál, ahonnan 1909-ben a Közhalmi Takarékos és Előlegezési Egylet Rt. igazgatójává választották. Tíz évi működésével ezt a kis községi takarékpénztárt ismert pénzintézetévé fejlesztette. 1920-ban meghívást kapott a mediaşi Közgazdasági Egyesület Rt. vezérigazgatói állásra, amelyet ma is betölt, 1918-ig tagja volt a vármegyei közgyűlésnek, állandó választmányának és a községi képviselőtestületnek. Ugy az Olympus Rt. mint a Közgazdasági Egyesület Rt. szép fejlődése érdeméül tudható be. A gyár 25 himző-

géppel dolgozik, legmodernebbül van berendezve, 50 munkást foglalkoztat. Az összes gyártott cikkek minősége elsőrangú. A forgalom évről-évre nő, úgy, hogy rövidesen a vállalat további bővítése lesz szükséges.

Orion Spirálfuró és szerszámgyár, Braşov. Alapítási év 1920. Tulajdonosok Gugenberg Károly és Hermann.

Oradeai gépgyár, Gitea Demeter és fia. Oradea. Alapítási év 1844. Több mintegy félszázados multra tekint vissza ez a vállalat. Kis arányban kezdte meg annak idején működését és az évek folyamán természetesen fejlődött Nagyvárad egyik legjobban beszervezett ipari üzemévé. Főként mezőgazdasági gépeket állít elő és ebben a szakmában vezető szerepet ragadott magához.

Olajipar, Biharszilágyi Rt. Tileagd. Biharmegye egyik legjelentősebb faipari vállalata. Évtizedek óta fejt ki értékes tevékenységet közgazdasági életünkben és ebben leli magyarázatát, az az általános becsülés, amit ez a kitünően vezetett vállalat élvez. Termékei keresettek és árak tekintetében is versenyképesek a regáti hasonló termékekkel.

»**Obert**« Tanítókháza Rt. Braşov. Alapítási év 1915. Altruista, szász tanítókat támogatótársaság. Igazgatósága 20 szász közeleti egyén. A társaság tulajdonában van a Nagysink melletti Nádpatak jód-fürdő.

Orient Textil Angróáruház
Timișoara. Alapítási év 1919.
Alaptőke négymillió lei. Jól
megalapozott, szolid és reáli-
sa vezetett vállalat.

Oxigengyár Feldioară (jud.
Brașov.) Alapítási év 1928. Tu-
lajdonos: Dr Ștefani Péter. Leg-
modernebb gépekkel felszerelve,
Lindex-féle német rendszerrel
dolgozik.

»**Orion**« Heyman Leó, ha-
risnyagyár, Timișoara. Modern
gépekkel felszerelt üzem.

»**Ofa**« Országos Fatermelő
Rt. Brașov Strada Brutarilor 7.
Alapítási év 1920. Távirati cím
»Ofa« Alaptőke 10 millió lei.
Vezérigazgató: Steckl Alfréd.
Igazgatók: Reichfeld Izsó és
Lefkovitsch Sándor. A vállalat
a 12 millió schweizi frank alap-
tőkéjű »Ofa« Holzindustrie A.
G. Genfi vállalat és a budapesti
»Ofa« Országos Fatermelő al-
vállalata. Testvérvállalatai a
Marosvölgyi és Székpataki Fa-
termelő Rt. 10—10 millió lei
alaptőkével.

»**Orient**« kereskedelmi és
ipari vállalat, Oradea. Alapi-
tási év 1916. Tulajdonos Verő
Albert.

»**Olea**« Román Növényi olaj,
Firnisz és vegyigyár, közkere-
seti társaság. Timișoara. Ala-
pítási év 1918. »Vegetabila«
cég alatt alakult és Deutsch E.
volt igazgatója belépésével
egyidejűleg cégét »Olea«-ra
váltottatta. Alaptőke 4 millió
lei. Igazgatók: dr Pártos L. és
Hübsch D. Különféle növényi
olajokat gyárt. Érdekelve van-

nak a vállalatban a Vegetabila
volt tulajdonosai: Deutsch
Ernö és Dán Arthur.

Oberth Frigyes vas-, üveg-
és porcellánkereskedés Medias.
Négy évtizeddel ezelőtt alakult
nagykereskedés, mit a jelen-
legi tulajdonos apja fejlesztett
ki és fia építette tovább a meg-
kezdett munkát. Jól megszer-
vezett, nagykiterjedésű üzlet-
körrrel rendelkező cég, mely
nemcsak a medgyesi piacot
uralja, hanem a szomszédme-
gyék piacait is.

Obert István Lajos szövő-
ipari gépek és festékek lera-
kata, műszaki üzlet Brașov.
Alapítási év 1908. Tulajdonos
Obert Lajos István.

»**Orient**« Kereskedelmi Rt.
Satu-Mare. A cég 1925-ben ala-
kult 600,000 lei részvénytőké-
vel. Foglalkozik vegyi termé-
kek és drogua áruk importálá-
sával, képviseli az ország terü-
letére a Kreuzin és Seifert A.
G. Hamburg céget.

Oituz Faipari Rt., Brașov,
Alapítási év 1906. Alaptőke
500.000 lei, volt Magyar Erdő-
ipar Rt., Berezk és volt Zabolai
Faipar Rt. testvérvállalata. Je-
lenleg bérlő a zabolai üzemeket
és a Züricher Holzhandels A.
G. (Herzog Fürst von. Fürsten-
berg) érdekcsoporthoz tartozik.
Igazgatók: Mincu A. György
és Eiser Zsigmond.

Orendi Johann Első Brașovi
Szappangyár, Brașov. Alapítási
év 1900. Tulajdonosok: Her-
manné szül. Orendi Mária, kis-
koru Orendi Paula és Orendiné

szül. Dick W. Igazgató: Merkel Mihály.

Ongyert és Zillich »Kling-sor« Kiadóhivatal, mütárgyak árucarnoka és hangversenyiroda, Braşov. Alapítási év 1924. Tulajdonosok: Ongyert Gusztáv és dr Zillich Henrik.

»**Orient**« Festék és Olajkereskedés, Oradea. Alapítási év 1923. Tulajdonos: Rosenfeld Menyhért.

Orendi M. & Co. Szőnyeg és kézműáruház, Braşov. Alapítási év 1920. Tulajdonosok: Orendi Mihály, Vitman Ottó és Neustädter Frigyes. A cég ugy alakult, hogy a tulajdonosok átvették Haas Fülöp és Fiai Wien-Budapest-i szőnyegáruház brasói fiókját.

Ohrenstein & Koppel Rt. Műszaki iroda, Timişoara. Jól bevezetett, szakszerűségről elismert vállalat, mely főként a Bánátban erős gyökeret vert.

Orendi. Hermann & Co Gépvásár. Braşov. Alakulási év Közkereseti társaság, Orendi Vilmos és Hermann Károlyné, kultag Teutsch Gyula. Foglalkozik mezőgazdasági gépek és motorok, bádogmunkáló gépek stb. nagybani eladásával képviseli a Máv. gépgyárat.

Osztrák konzulátus Timişoara. Klotz Ádám, született 1886-ban, Guttenbrunnban. Keleti kereskedelmi Akadémiát végzett. Osztrák konzul, a temesvári Kereskedelmi és Ipar-kamara levelező tagja. Nyelv-

ismeretei: magyar, német, francia, olasz, bolgár, orosz, angol, román. Főtisztviselője volt a Bodenkredit Bécs és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank megbízásából a Banca General de Bulgaria-nak Szófiában. Legutóbb a Sváb Központi Bank vezérigazgatója volt. A Bánát társadalmi és közgazdasági köreiben nagy népszerűségnek örvend.

Ősmarosszéki Faipar Tárghu-Mures. Rég bevezetett jóhírű faipari vállalat. A szakma is a legnagyobb elismeréssel adózik a cég tevékenysége iránt, mert multja amellet tesz bizonyoságot, hogy mindenkor a legszolidabb üzletelvek irányították munkájában.

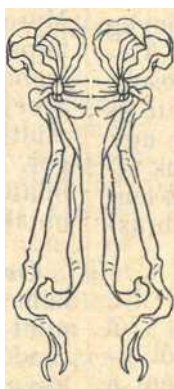
Oradeai, Kenyérstóde, Jakobi Testvérek, Oradea. Több mint 25 éve áll fenn ez az elsőrendű vállalat, mely az évek folyamán a keresettebb vállalatok egyike lett az itteni piacon. Az izletes, jó és higienikusan előállított kenyere az egész vidéken közismert. A közintézményeknek, évtizedek óta a legnagyobb megelégedésre szállit. A Jakobi Testvérek fáradhatatlan agilitása és üzleti korrektségük csak növelik a vállalatuk iránt megnyilvánuló közbizalmat.

Oxigen Ipar Rt. Arad. Alapítási év 1921. Táviratcim: Oxigényár. Alaptőke 5 millió lei, 5000 darab részvény, osztalék 8 százalék. Igazgatóság: Adler Andor. Brandeis Henrik. Fejér Gábor, Juhász Géza dr., Mateescu Ştefan, Pollák Sándor,

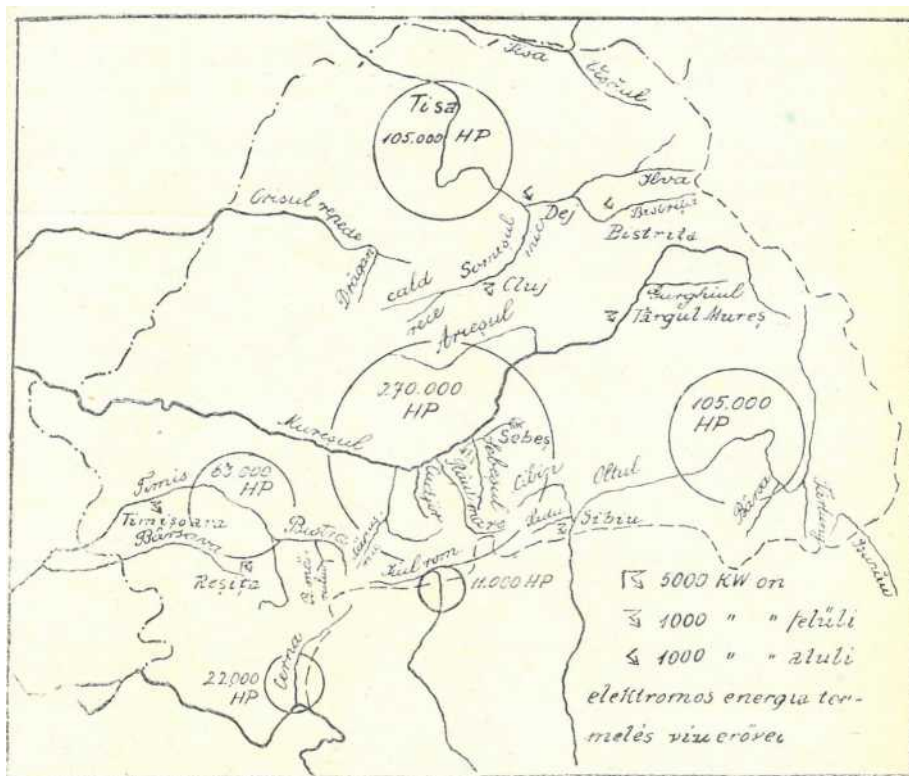
Zima Tibor. 1921-ben a Budapesti Oxigéngyár gépberendezését vette meg, amelyekkel és a még hozzá vásárolt más gépekkel üzemét megindította 1922-ben, amikor a működési engedélyt megkapta. Alaptőkéje kezdetben 500,000 lei volt. 1924-ben lett 2 millió leire és 1926-ban 5 millió leire emelve.

Kiváló szaktudással és lelkiismeretességgel vezetik és állandóan fejlődik. Munkásainak létszáma 16.

Osváth Henrich, Oradea. Egyik legrégebbi gabona ügynökség Erdélyben, aki megbízható és becsületes eljárásával üzletfelei körében jó nevet biztosított magának.

Erdély és Bánát vízierő térképe.

A körök jelzik az egyes vízrendszerek felhasználható vízierőit. Megjegyzem, hogy a Crișul repede a Tisa körébe van belefoglalva. Erdély nagy nivókülönbségei és vízbősége megengedi azt a feltevést, hogy a térképbe foglalt adatok alaposabb felvételek után, még nagyobbakra adódnak. Annál szomorubb, hogy ez az olcsó energiaforrás, mint a térkép mutatja, alig van kihasználva. Tömerdek építeni való van e téren s ma még igen messze látszik az az időpont, amikor a fehér szén iparunkban elfoglalja azt a helyet, amit a nyugati államok iparában, különösen a háboru okozta nagy szénkrízis óta betölt. Oka e sajnálatos elmaradottságnak az, hogy nagy és lassan amortizálódó befektetések szükségesek a vízierők kihasználásához s nálunk a töke még nem érett meg az ilyen feladatokra.

Industria și bogățiile naturale din Ardeal și Banat c. d. sz. m. nyomán.

Princz Testvérek, Gépgyár, Satu-Mare. Több mint 15 éve áll fenn ez az ipari vállalat. Mint részvénytársaság 1923 óta létezik. Foglalkozik gépek előállításával, javításával, modernül berendezett vasöntődjét főként állami szállítások foglalkoztatják. Munkások száma 50. Vasiparunkban fontos szerepet tölt be.

Postävăria Edmund Szász, fiul lui Ludovic Schwartz S. A. Táviratecim: »Szaszpostav« Cluj. Alaptőke 10 millió lei. 1924-ben mint Schwartz Lajos budapesti posztókereskedő cég fiókja nyílt meg. Főüzlet alapított 1879. Ügyvezető igazgató: Bán Árpád.

Procháska Ede fiai cég, Timișoara, beltagja: P. Oskár, Ede, Victor, Lajos a szentmiklósi 5 waggonos malom tulajdonosai, a Temesvári Műmalom 24 waggonos és a Garabos malom 4 és fél waggonos malomok bérlői. A Procháska-féle furnér gyár (dettai) rt. 100 százalék részvény tulajdonosai. Temesvárott Ford képvisletük van saját házukban. Ez év folyamán a zombolyai hengermalom rt. részvényeinek 90 százalékát a Totisz Koncernnel együtt szerezték meg. A három első malom 33 wagg., a zombolyai 3 waggont öröl naponta.

Dr Polony Arthur, Brașov. Szül. 1880, március 15. Brassó. Tanulmányai: Jog- és államtudomány, államtudor, volt országos képviselő és szenátor. Erdélyi Gyáriparosok Szövetségének igazgatója. Kiváló képességei, nagy tudása és fárad-

hatatlan szorgalma predesztinálják őt a vezetői pozícióra.

Parkettgyár Turda. A vállalat parkettáruai abszolút dicséretet érdemelnek, amit első-sorban annak köszönhet, hogy minőségével igyekezett sikerét biztosítani. A vállalat teljes tudatában lévén hivatásának, a legnagyobb mértékben törekszik az iránta megnyilvánuló közbizalom csorbitatlan fenn-tartására.

Pfoma késgyár, Fleissig és Hirschfeld, Arad. A céget 1914-ben Fleissig Ármin alapította. A fenti néven 1919 óta bejegyezve. Tulajdonosok Fleissig Ármin és Hirschfeld Fülöp. Jól bevezetett szolid üzleti elvekkel dolgozó nagykereskedő cég. A cég érdekközösségébe tartozik az aradi Pfoma késgyár, mely szintén virágzó vállalat.

Parkettgyár Fischer I. és Braun, Timișoara. A Bánát legjelentősebb vállalatainak egyike. Műhelyei a legmodernebb gépekkel vannak berendezve, és a legstílusosabb kivitelű cikkek készülnek üzemében. Az építőiparban mutatkozó pangás sajnos érezteti hatását ebben az iparban is.

Park szálloda, Oradea. Tulajdonos Weiszlovich Emil. Metropolisok nagy szállodái sem tudják az előkelőség és a kényelem ekkora tökéletességét megteremteni amit ez az európai hírű szálloda nyújt vendégeinek. Szobái a legnagyobb pompával, előkelő izléssel és abszolút nagyuri kényelemmel

vannak berendezve. A kiszolgálás precizitása, a rend és a tisztaság alapozták meg ennek a szállodának renoméját. Weislovich Emil tulajdonos féltő gonddal öröködi szállodája jó hirre ve felett, személyes ellenőrzésével biztosítja vendégei számára azt a kényelmet és nyugalmat, mit szállodájától mindenki ma elvár.

Petroleumfinomító Freund Satu-Mare. A vidék egyik legjelentősebb ipartelepe, mely gazdasági tevékenységénél fogva kitűnő hirnévnek örvend. Azt a pozíciót, mit ipari életünkben ez a vállalat elfoglal, mozgékonyágával és szolid üzleti elveivel sikerült kiérdemelni.

Prima Fabrica de Articole de Celuloid din Banat Timișoara III. Bul. Carol I. No 52. (Elfá). Alapítási év 1922. Frekko Nándor a vállalat vezérigazgatója. Gyártmányaik: Oldalfésű, bubifésű, borbélyfésű és övcsatt.

Papir és zacskógyár Dej. Folyton fejlődő ipari vállalat, mely a helyes irányítás mellett a legjobb uton halad.

Perl & Rosenkranz ügynökség és bizományi irodája Sighețul-Marmației. Jól bevezetett és kiterjedt vevőkörrel rendelkező ügynökség és bizományi iroda, mely az egész vidéken a legjobb hirnévnek örvend a szakmában. Előkelő üzleti kapcsolatai révén biztosította helyét a hasonló szakmabeli cégek sorában.

Petrovici Mihály csokoládé és bonbongyár Oradea. Alapi-

tási év 1885-ben. Herschmann Fülöp alapította, akitől 1918-ban átvette a jelenlegi tulajdonos. 1924-ben a vállalatot kibővítette és azóta minden évben jelentősen investál az üzem modernizálása érdekében. Előállít kommerz és finom bonbonokat, napi termelés 1000 kg. cukorka. Motorikus erő 12 HP., munkások száma 40—50. Investált tőke hárommillió lei.

Pyrit Rt. Bányavállalat Cluj Str. Avram Iancu 3. Táviratcím »Pyrit«. Alapítási év 1921. Alaptőke tizenötmillió lei. Tartalék 1,310.131 lei. Nyereség 799.508 lei. Igazgató Plander V.

Pintér Ignác üvegkereskedés, Arad. Két évtizedes fennállása óta a cég arról tett tanúságot, hogy szolid és korrekt vezetés mellett hogyan lehet egy cég jövőjét biztosítani.

„**Phönix**” kénsav és vegyi termékek gyár Rt., Baia-Mare. Alaptőke 25,000.000. Tartalék-tőke circa 6,000.000 lei. Nyereség 4,200.000 lei. 50.000 drb. részvény. Osztalék 8 százalék. Igazgatóság: Chirculescu N. D., dr Weiser Arthur, Ing. Constantin Mircea, Bedő Rudolf, Gh. Nicoleanu, Weiser Oszkár. Fiókok: Gyár Firiza de Jós és Lucaci, Baia-Mare mellett. Bánya és kohó Balan, jud. Ciuc. Érdekeltségek: Minele de plumb și zinc s. a. r., Baia-Mare. Nagybányai Kereskedelmi Bank rt., Baia-Mare, Vesta vegyészeti és gyógyárugyár, Oradea. Munkáslétszám az összes üzemekben circa 1.200. Lóerők száma 1.200.—1.500 HP. Gyárt-

mányok: Kénsav, sósav, salétromsav, superphoshat és egyéb műtrágyafélék, timsó, keserűs, glaubersó, zinkoxyd, kénsavas timföld, fűrészárúk és hordógarn, ércék, fémek és ötvözetek.

„**Prometheus**” bányaipari rt., Oradea. Bányatelep Bratcan. Részvénytőke egymillió lei. Igazgatóság: Dr Lázár Aurél, Peter Julian, Nussbaum Sámuel, Negulescu Atanasiu, Horváth Árpád, Selzer Ármin, Tempelean Dezső, Szegő József. Képviselet Bucurestiben és Clujon. Napi termelés 15—20 waggon lignit, 5—6 waggon mész és kerámiai termékek. Munkások száma 200—250. Motorikus erő 400 HP. Vezérigazgató Szegő József.

Papirlemezárugyár R.-T. Secuieni (jud. Bihor), alapítási év 1925, alaptőke 1 millió lei, 90 HP., 56 munkás. Évi termelés 100 tonna. A Nagyvárad-i Leszámitoló és Jelzálogbank Rt. érdekkörébe tartozik.

Dr **Pogány** Sanatorium. Arad, alapítási év 1927. Dr Pogány István volt kórházi igazgató-főorvos építette a sanatóriumot, amely a legmodernebbül van berendezve. Elsőrendű, kényelmes, tágas szobái vannak és a város külső részén fekszik a városi liget közelében, pormentes helyen. Számos beteg keresi fel s talál gyógyulást ebben a minden tekintetben elsőrendű és kiváló vezetés alatt álló sanatoriumban.

Péchy et Co. tükörgyár és üvegsziszolda Oradea. Távirat-

cim: »Péchy-tükörgyár«. A vállalat a legmodernebb gépekkel van berendezve. Kitűnő gyártmányai az egész országban a legjobb hírnévnek örvendenek és felveszik a versenyt külföldi hasonló gyártmányokkal. Előállít tükröket bármely nagyságban, csiszolt tükröt kávéháznak, üzletek, szobabutorok céljaira, tervek alapján portalé és kirakatüvegeket készít a legművészebb kivitelben, melyek tartósságáért szavatol.

Párvy Sándor és Rieger Nándor fasarokgyár betéti társaság, Lugos, alapítási év 1925, alaptőke 800 ezer lei. Gyártási képesség 24.000 tctpár fasarok, 25 HP, 10 munkás.

Porzolt Oszkár villamos cikkek nagykereskedés, Cluj, Str. Londrei 5. Alapítási év 1921. Törvényszékiileg bejegyezve. Táviratcím: »Porzolt«, fiók: București, Cal. Moșilor 176. Tulajdonosok: Porzolt Oszkár és Pollák Vilmos, akik szaktudással és fáradhatatlan munkásságukkal az üzletet állandóan fejlesztik. 25 százalékban tulajdonosai a »Phöbus« villamos cikkek nagykereskedésének Timișoarán, Str. Brătianu. Ólmozott szigetelő csövek gyártásával is foglalkoznak.

Paucker Yaques, Temesvár IV. Brătianu 8. Vas és műszaki nagykereskedés.

Pecicai Betonipar és Cserépgyár, Pecica. Alapítási év 1923. Nyereség: 65,000 lei. Vezetőség: Lusztig & László. 8 munkást foglalkoztat.

Pásztori és Hettmann, Sodrony, Vas és Rézbutor ke-
rítés, malomszita szövetek-
gyára, Braşov, Hátulsó ucca 66
Városi árucarnak Kórház ucca
32. Alapítási év 1901. Tulaj-
donosok Pásztori Sándor és
Hettmann Antal. A gyártelep a
cég tulajdona 6720 □ m. 60
fém munkás, modern sodrony
és szitaszövő gépek, elsőrendű
vas és rézbutor gyártás. Fel-
tétlen korrekt és jó gyártmányo-
kat előállító cég.

Papirkereskedelmi Rt.
Oradea. Alapítási év 1916.
Részvénytőke 1 millió lei. Igaz-
gató: Helfy László. Cégjegyző:
Helfy György. Foglalkozik kü-
lönféle papir és papíráru nagy-
bani eladásával, mely árakat
kizárólag Ausztriából, Csehszlo-
vákiából és Németországból
importál.

»**Polychrom**« Festék-, lakk-
és vegyészeti gyár Rt. Arad.
Alapítási év 1923. Táviratcim:
Polychrom Arad. Alaptőke 6
millió lei. A vállalatot az aradi
Meer Mór és Fia lakkgyár és
az újpesti Dr Keleti és Murányi
Vegyészeti gyár Rt. alapították.
Vezérigazgató: Meer Ármin,
Ügyvezető igazgató; Meer Lipót
Administráció vezetője: Dr Ke-
leti Kornél. Munkás létszám: 60.

Patria Fatermelő Rt. Arad.
Alapítási év 1923. Alaptőke 25
millió lei. Igazgatóság: dr Be-
les Jenő, Constantin Busila, dr
Gabriel Mihály, dr Brediceanu
C., Fodor Gyula, dr Dobranszky
Albert, Krausz Gyula, dr Robu
János, Jellinek József, dr Róth
Ernő. Gőzfűrésztelepei Arad.

Sármaş, Câmpulung. Munkásai-
nak létszáma 4000. Bucureşti-
ben kirendeltsége van. Heller
igazgató a vállalat vezetésében
elismerést érdemlő munkássá-
gával tűnik ki.

Petrogen Betéti-Társaság,
Braşov. Beltaagok: Schragér Jó-
zsef, Korona Szálloda Rt. és
Wlad A. Kültag: Filites N. T.
Igazgató: Schragér József.
Nagyipari telep. Benzin, petro-
leum és olajtartánytelep; Bra-
şov Bertalan állomás. Benzin-
elosztó telep: Braşov, Katona
korház-tér.

ifj. Popper József fűszer-
kereskedés, Oradea. Alapítási
év 1892. A piac legrégebb üz-
leteinek egyike, mely szolid
üzleti elveivel kiterjedt vevő-
kört szerzett és biztosított ma-
gának. A tulajdonos fiai is
résztvesznek a vezetésben, akik-
nek agilitása és kereskedelmi
képzettsége új irányt jelöl ki
az üzlet fejlődésében.

Báró **Petrichevich** Horváth
Arthur. Mezőgazdasági gép-
gyára, Suplac, jud. Târnava-
Mica. Alapítási év 1911, alap-
tőke 800.000, nyereség 20.000
lei. Alapítója és egyedüli tulaj-
donosa Petricevics Horváth
Arthur. 720 hectoliter alkohol
és kozmaolaj termelésére épült,
azonban egész évi üzemmel
ennek háromszorosát is képes
termelni. Szeszfűnimitója is van.

»**Phönix**« halkonzervgyár,
Oradea. Alapítási év 1924. Tu-
lajdonos Müller Erich.

Portlandi Cementárugyár
Braşov. A vállalatot 1907-ben

Kugler & Co. cég alapította, ma közkereseti társaság, melynek tagjai Scherg & Co posztógyár, Hessheimer E., dr Czell Vilmos, Deppner Róbert és Kugler Henrik. Nagyipari cementgyár, mely az ország ipari életében előkelő helyet foglal el.

Perry Ford autók vezérképvisellete Cluj. Str. Regina Maria 2. Alapítási év 1921. Tulajdonos Perry L. B. Raktáron tart Ford-autókat és alkatrészeket.

Péterfalvi Papirgyár Rt. Petrești (jud. Alba). A vállalat 1854-ben alakult. Alaptőke hetvenkétfélmillió lei. Munkások száma 350. A legmodernebb gépekkel van felszerelve és évente nyolcmillió kg. papírt állít elő; főként finom papírt gyárt. Vízierő 750 HP. és 1500 P. gőzerő. A vállalat a legelső a papírszakmában. Fokozatos fejlődés folytán természetszerűleg ért el mostani jelentőségteljes helyzetébe, melyben nagy része van a vállalat jelenlegi igazgatójának, Rother Walter mérnöknek. Ő építette és rendezte be 1927-ben az új géptermet, mi által a gyár termelőképessége jelentékenyen fokozódott.

Philippi H. & Co. Hideg- és meleg izoláló készülékek gyára Brașov. Alapítási év 1926. Tulajdonosok Philippi Hermann és Láng Károly.

Paszternák Adolf fatermelő és fakereskedő Sighetul Marmati. Erdély különböző vidékén fatermelést végez és szolid bo-

nyolításaival jó nevet szerzett magának.

Pelican Mill levélborítékgyár Oradea. Alapítási év 1925. Tulajdonosok: Sebestyén Adolf és Sonnenfeld Adolf rt.

Paul Vilmos királyi tanácsos, kazántisztítószergyára, Brașov. Alapítási év 1919. Tulajdonos: Paul Vilmos, régebben cementgyára volt. A braszói Kereskedelmi és Iparkamarának évtizedeken át elnöke volt.

Pásztor Ede nyomda, Oradea. Alapítási év 1890. A vállalat Boros Jenő alapítása. Pásztor Ede vezetése alatt új irányú fejlődési folyamat indult meg, melynek során a tulajdonát képviselő »Friss Ujság« című napilap is erősen nyert publicitásban.

Pálma Kaucsuk Rt., Timișoara. Alapítási év 1923. Távirati cím: »Palma«. Alaptőke 1,000.000 lei. Tartaléktőke 110 ezer lei. Nyereség 205.166 lei. 1000 drb. részvény. Osztalék 14 százalék. Vezérigazgató: Rác Dezső, kiváló szaktudásának, kereskedelmi érzékének és ismereteinek, valamint fáradhatatlan munkásságának köszönhető a vállalat eredményes működése. Igazgatóság: Gheorge Domasianu nyug. tábornok, Julius Beer, dr Szenes Emil, Schneer Adolf. Jogtanácsos: Dr Szenes Emil.

Prima Fabrică Electrică România S. A., Cluj. Alaptőke 2 millió lei. Nyereség 179.327 lei. Igazgató: Lakatos Leó, aki

hosszu időn keresztül volt fő-tisztviselője a budapesti Hajós és Szántó Rt.-nak. 3 HP. 13 munkás. Gyárt különböző villamossági cikkeket és berendezéseket. Lakatos igazgató fáradhatatlan munkásságának és szaktudásának köszönhető a vállalat nagyszabású és modern terjeszkedése.

Polgár A. építési vállalat, Timișoara, III. Bulv. Carol 46. Alapítási év 1862. Tulajdonos: Ing. Adolf Polgár. Alapítke 10 millió lei. 150 HP. Kitüntetve: București, Budapest, Timișoara.

„Primus“ házipipőgyár Rt. Oradea. Alapítási év 1928. A Derby cipőgyár Rt. fiókvállalata mely a Biharmegyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank érdekkörébe tartozik. Első ilyenemű vállalat a szakmában, kitűnő gyártmányai révén első helyet biztosított magának a cipőgyártás terén.

Petroleumipar Közkereseti társaság, Dej. Alapítási év 1907. Táviratcim: Petrol. Üzleti tőke; 6,500.000, lei. Fiók: Cluj. 1907-ben alapította Friedmann Izsák, mint részvénytársaságot. Később átalakult közkereseti-társasággá. Tulajdonosai; Friedmann Izsák, Dr. Weiszberger és Friedmann Miklós mérnök. Műszaki igazgató: Friedmann Izsák. Kereskedelmi igazgató; Dr. Weiszberger Manó. Friedmann Izsák Lengyelországban szerezte nyersolaj gyártási szakismereteit és több nagy külföldi gyárban tőkéletesítette ezirányu tudását. Széleskörű és alapos szaktudással rendelkezik, amit

fáradhatatlan munkával értékesít a vállalat javára. Dr. Weiszberger Manó ügyvéd, keleti akadémia végzettséggel. Tanulmányait külföldön: Berlin, Zürich, Bécs és Budapesten folytatta. Kitűnő kereskedelmi ismereteivel és nagy egyéni rátermettséggel látja el a vállalat vezetését és a fejlődésben igen nagy része van. Évi 3600 vagon nyersolaj feldolgozásra, 300—400 vagon raffinált gépolaj gyártására van berendezve, Gyárt benzint minden minőségben, petrolt, gázolajat, hengerolajat, dynamo és gépolajat, kátrányt.

Papp Vincze külföldi textil képviselőtek, Brașov. Alapítási év 1910. Tulajd.: Papp Vincze.

Pártos és Társa közkereseti társaság, téglagyár, Lugoj, alapítási év 1860. Táviratcim: »Pártos téglagyár«. Tulajdonosok: Pártos Ármin és Schwartz Ignác, Görner és Parvy cég alatt alakult és 1907-ben ment át megvásárlás folytán a jelenlegi tulajdonosok birtokába, akik modernül rendezték be és az addig csak téglát előállító üzemet, cserépgyártásra is berendezték. A cégnek 60 hold tehermentes ingatlana van. 100—120 munkással évente 1,500000 drb. géptéglát és 2 millió drb. cserépet gyárt.

„Phoebus“ vasöntőde és gépgyár rt. Oradea, alapítási év 1917, részvénytőke 6 millió lei. Vezérigazgató: Erdős Zsigmond. Románia legnagyobb vállalatainak egyike, mely jelentős szerepet visz a nehéz vasipar-

ban középeurópai viszonylatban is. Gyárt: szerszám gépeket, hidraulikus sajtókat, olajgyári berendezéseket. Vas és fém-öntődéje a legmodernebbül van berendezve, rézműves üzeme az országban a legelső, 1906-ban Bucureștiben tartott kiállításon gyártmányai kitüntetve. Gépberendezés motorikus ereje 250 HP. Munkások száma 400—500.

»Prejmer« Gyapjuipar Rt. Székhely: București, gyártelep: Prejmer (jud. Brașov). Alapítási év 1923. Alaptőke ötvenmillió lei. Tartalék 19,436.533 lei. Nyereség 5,043.455 lei. Vezérigazgató: Stern I. Igazgató Mihai-lescu V. Nagyipari posztógyár, 400 munkással. 730 HP. dieselmotor, 102 szövőszék, 5 selfaktor, 3000 orsó. A buhusi posztógyár testvérválatata. Prejmer S. A. Pentru Industrie Lânei. Igazgató *Ing. Stern Izsák* szül. Bukarest 1897. Mérnöki tanulmányait a német Charlottenburgban végezte és 1922. évben az ujonnan alapított fenti posztógyár igazgatójává nevezték

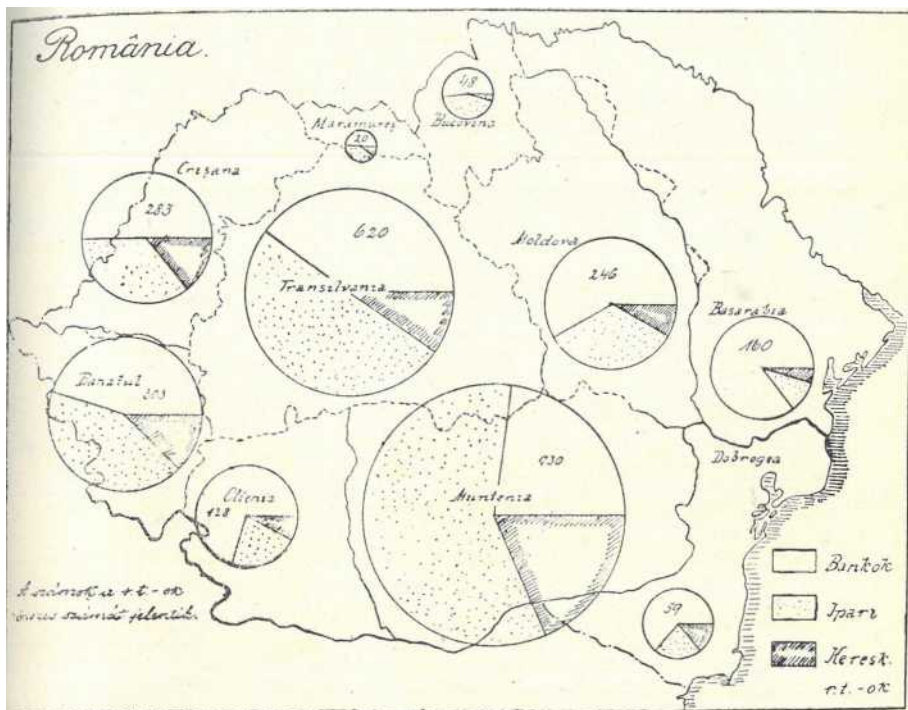
ki. A gyár nagyszabású vállallattá való fejlesztése teljesen modern gépekkel való felszerelése, mintaszerű központi villanyos erőművei való ellátása az ő agilitásának érdeme. *Virgil Mihailescu* igazgató, szül. Bukarest 1898. 1925 óta a posztógyár igazgatója. A textiliparban szerzett érdemeinek elismeréséül 1928 szeptemberben a király a Meritul Comercial și Industrial első osztályu érdemkeresztjével tüntette ki.

Popovics & Comp. Hengerműalom. Lipova. Napi produktum két vagon. Munkások száma 10.

Photogen Petroleumfinomító Rt. Brașov. Táviratcim »Photogen«. Alapítási év 1922. (Nacionalizálva.) Alaptőke 4 millió lei, tartalék 612.457 lei. Vezérigazgató Lusztig Marcell. Ügyvezetőigazgató Trattner Dávid. Érdekközösségben a Magyar Általános Hitelbankkal. Lusztig vezérigazgató érdeme a vállalatnak nagyszabású fejlődése.

România részvénytársaságai országrészek szerint.

Az Argus Almanach 1928 szerint. A körök a R. T.-ok összes számával arányosak, a körcikkek a bank-, ipari-, kereskedelmi rt.-ok viszonylagos számát tüntetik fel ugyanazon országrészen belül. Muntenia aránytalanul nagy köre București hatására vezethető vissza. A főváros olyan rt.-i alapon álló vállalatok központi igazgatását is magához vonzza, amelyek valójában szerte a perifériákon működnek. A kereskedelmi rt.-ok igazi fészke még épen a főváros. Annál szembevetőbben domborodik ki az a tény, hogy Erdély és Bánát gazdasági élete mostanáig képes volt ezzel a szinte általános érvényű gazdasági törvénnyel, ha nem is dacolni, de legalább is erőteljesebben helytállni, mint a többi országrészek.

Románia vámtarifája szerkesztette: Dr. Bereczky Ernő, a cluj-i kereskedelmi és iparkamara főtitkára, aki született 1889. január 4. Valendorf (Domboş). Középiskolai tanulmányait a nagyszebeni állami főgimnáziumban végezte 1907-ben, ahonnan a kolozsvári egyetemre ment s ugyanott szerezte meg az államtudományi doktori címét. 1918. augusztus hó 1-én a kolozsvári kereskedelmi és iparkamarához kerül, ahol a vám- és szállítási ügyek előadója. 1924-ben a Nagyváradon megtartott kereskedelmi és iparkamarai kongresszuson a vámpolitikai központ felállítását sürgeti s ezen akció érdekében tanulmányt ír, amelyet a kolozsvári kamara «Politica vamală și centrala politicei vamale», címen kiadott. Előharcosa az Erdélyben és Bánátban felállítandó vámszabadraktáraknak, aminek érdekében a napilapokban és a szaksajtóban számos propaganda cikket ír. Szerkesztője az »Adó-, Vám-, Illeték« című folyóirat vámügyi rovatának. Kiadta az 1926-ban megjelent fém- és textilárak módosított behozatali tarifáját. 1927-ben magyarra fordítja és bő magyarázatokkal látja el Románia új behozatali tarifáját s azt saját kiadásában jeleníti meg. Jelenleg »Románia vámpolitikája az utóbbi tíz évben« című munkáján dolgozik, mely felöleli az utóbbi 10 év minden fontosabb vámpolitikai mozgalmát.

Romániai Likőr és Szeszestalgágyárosok Országos Szövet-

sége Timișoara. Elnökség: Tiszteletbeli tagok; Apostoleanu Vasile, București, Ghețu Gh. mérnök, București. Elnök: Steuer Kamil, București. Ügyvezető-igazgató: Schwartz Fülöp, Timișoara. Likörgyárosok szakosztályának elnöke: Gyárfás Dezső, Lugoj. Szeszestalg kereskedők szakosztályának elnöke: Grünhut Géza, Lugoj.

Reiter Béla és fia cukorkagyár Satu-Mare. A vállalatot három évtizeddel ezelőtt Reiter Béla alapította, 1923-ban alakult át családi részvénytársasággá, melynek tagjai Reiter Béla, Viktor és ez utóbbi felesége. Alaptőke 1 millió lei. Cukorkákat és bonbonokat állítanak elő igen jó minőségben. A foglalkoztatott munkások száma 40. Gyármányai kitűnő minőségüeknél fogva közkedveltségnek örvendenek.

„Record” Cérnagyár, Dej. A vállalatot Klein Samu 1923-ban kisebb tőkével alapította és az a szakszerű és körültekintő vezetés folytán szépen prosperál. Foglalkoztatott munkások száma 25—30.

Rum és essencia gyár Oradea.- Tulajdonosok Grünberger Ignácz és Fia. Jól vezetett üzem, mely gyármányával kiterjedt piacot szerzett magának.

Rosenauer & Co. Vasipari vállalat, Mediaș. A cég 1918-ban alakult. Vascsarnok, vasalások és különféle vasárak gyártásával foglalkozik. Betéti társaság formájában alakult 5 millió lei tőkével és ma is eb-

ben a formában működik. Géperőre berendezett vállalat, ahol 25—30 munkás dolgozik.

Reiter Jakab áruügynökség és bizományi iroda Satu-Mare. Az ország legrégebbi ügynökségi irodája. A cégtulajdonos Reiter Sándor nagy hozzáértéssel és szorgalommal vezeti az irodát. Legelőkelőbb külföldi képviselői vannak. Az évtizedek óta fennálló korrekt üzleti szellem jellemzi ma is az ügynökséget.

Román Botgyár Rt. Beclean, Str. Gareii, jud. Someş. A szakma méltán van képviselve ezen kitűnően vezetett vállalat által, melynek gyártmányai teljesen kiküszöbölik a hasonló cikkeknek külföldi importját.

R. G. Müller, külföldi képviselői iroda, Braşov. A legkülönbözőbb és legelőkelőbb külföldi gyárak, vállalatok és cégek abszolút bizalmát élvezi ez a cég, mely az évek folyamán kuláns üzleti eljárásával az egész Erdélyi piacot meghódította.

Rippner Testvérek kötött és rövidáru kereskedők Oradea, alapítási év 1918. Cégtulajdonosok: Rippner Márton és Rippner József. Egy évtizede dolgozik ez a közismerten jó cég az itteni piacon. Az utóbbi években kiterjesztette üzleti működési körét az egész országra és ebben a formában is igen szép eredményt tud felmutatni. A tulajdonosok agilitása és fáradhatatlan munkássága biztosítja számukra azt a stabil pozíciót,

amit becsületes munkájukkal szereztek meg maguknak.

Rothbart József Fiai Szeszkereskedelmi Rt. Satu-Mare. A kereskedelmi vállalatok sorában jó hirneve biztosít első helyet ennek az évtizedek óta fennálló vállalatnak. A vezetés szakszerűen történik.

»Roval« Irógépvállalat Goldstein Manó Oradea Str. Avram Iancu 5. Képviselő egész Románia területére. Minthogy a legtekélyesebb irógép, a legnagyobb forgalmat bonyolítja le.

Roman Melocco Művek Cementárugyár Oradea. Háboru előtti alapítás, a szakmában egyike a legjelentősebb vállalatoknak, mely ügyes és korrekt vezetés mellett csak folyton fejlődhetik. Az építkezésben tapasztalt stagnálás ezt a vállalatot is akadályozza tevékenysége teljes kifejtésében. A vállalat a jőnevű Czitter Lajos és Társa cég érdekkörébe tartozik.

Révész Béla, Nyomdatulajdonos, könyv és papirkereskedő, Târgu-Mureş. A vállalat 25 év óta áll fenn. Ugy az üzem, mint az üzlet nagyon szépen prosperál és tulajdonosa fáradhatatlan munkássága és becsületessége folytán állandóan fejlődik. Nyomdatermékei a legmesszebbmenő követelményeknek is megfelelnek. Tulajdonos, városában valódi kulturhivatást tölt be, nívós hangversenyek rendezésével. Első volt városában, aki a rádióciókkek árusítását bevezette.

»**Record**« Pótkávégyár. Timișoara. Alapítási év 1918. Tulajdonosok: Reinfeld Zsigmond és Varsányi Jenő. Alaptőke 2 millió lei, 40 munkás, 36 HP.

»**Runomi**« A. & R. Ahronsohn & Popovici. Fémáru és lószerszámveretgyár, Brașov. Alapítási év 1922. Tulajdonosok: Áronsohn Rudolf és Arnold és Popovics Miron.

Román Furnirgyár és Keményfatermelő Rt. Arad. 1912-ben »Furnirgyár Rt.« Budapest aradi lerakatából alakult át részvénytársasággá. Ügyvezető igazgató: Török Aladár. Igazgatóság; Vágó Jenő a budapesti Furnirgyár igazgatója, Lázár Dénes, Neumann Miksa. Az igazgatóság a közeljövőben dönt a vállalat fenntartása, vagy felszámoltatása felett.

Rippner Farkas hajdiszmű-áru és fésűgyár Oradea. Távíratcim »Zelluloid«. Alapítási év 1914. Előállít celluloid hajdiszket és fésűket, műszerárakat. Gőz- és villamos gépekkel modernül berendezve, ezek motorikus ereje 40 HP. Foglalkoztatott munkások száma 160. Képviselői vannak Bukarestben, Csernovitzban, Bécsben, Konstantinápolyban és Szofiában. Cégtulajdonos korrekt üzleti magatartásával az erdélyi gyárosok között a legjobb re-nomé-t szerezte meg magának.

Rosenfeld Jenő textil nagy-kereskedés, Târgu-Mureș. Alapítási év 1915. Törvényszéki-ileg bejegyezve. Tulajdonos: Rosenfeld Jenő képzett kereskedő, aki

szorgalmasan dolgozik üzlete fejlesztésén. Munkája eredményeképpen ma már első üzlete a városnak ebben a szakmában. Jól beszervezett, nagy és állandóan fejlődő vevőköre van. 1927-ben kiváló kereskedői érzékkel, gyapotosztállyal bővítette üzletét, amely nagy forgalmat bonyolít le. Az üzlet a legegészségesebb alapokon nyugszik és további fejlődése garantálva van.

»**Románia** Carbonifera« S. A. pt. Szénipari és kereskedelmi vállalat. Székhely: Bucureșt. Eladási iroda: Brașov. Bányatelep: Capeni (Köpecz). Volt Erdélyi Kőszénbánya Rt., az 1920. évben nacionalizálva. Részvénytőke 30 millió lei. A brassói eladási iroda vezetői: G. Wagner és C. Ganzel.

Rados & Co., Cluj. Alapítási év 1919. Tulajdonosok: Rados Emánuel és Goldmann Jenő. Ez utóbbi okleveles közgazdász és az ország egyik legismertebb szakembere. A cég festékek, lakkok, »Marx«-lakkok és nürnbergi ecsetek importálásával foglalkozik. Románia egyik legnagyobb szakmabeli üzlete és miután a leggondosabban megválogatott termékeket importálja, a kitűnő áru révén vevőkörébe tartoznak az e szakmabeli nagy kereskedők.

Reich S. L; és Fia butorgyár Timișoara.

»**Rovex**« Keményfaipari gyár Rt. Központ Brașov. Alapítási év 1928, alaptőke 1 millió lei, gyártelep Darste-Brașov. Ujon-

nan alakult vállalat, amely szép fejlődésnek néz elébe.

»Radio« vegyipar, Arad. Alapítási év 1922. Közkereseti társaság, melynek tagjai Bálint Andor és Fuchs József. Foglalkoznak fotocikkek és vegyi áruk előállításával és eladásával.

Record sapkagyár, Sighetul-Marmației. Ez a vállalat évek óta áll fenn és ez idő alatt létjogosultságát a legnagyobb mértékben beigazolta. Ma adott kereteiben a változott viszonyok dacára szépen megállja helyét és további fejlődésére van kilátás.

»Riso« Import-Export, Timișoara. Alapítási év 1921. Tulajdonosok Salamon Lajos és Sándor. Festék és vegyiárúk behozatásával foglalkozik.

Ranschburg bortermelő, Arad. Az aradvidéki bortermelők legjobb termései kerülnek e cég által forgalomba. Kötően megszervezett kereskedelmi hálózattal rendelkezik és külföldi relációi is nagyban emelik a cég jóhírét.

Representanța din Romania a Firmei M. Joss & Löwenstein S. A. Romániai képvisellete: Freiburger, Oradea, Str. I. C. Bratianu No. 1. Freiburger régi bevezetett kereskedő az erdélyi piacon, akinek a fenti cégen kívül több más előkelő képviselletei is vannak.

Resica Kereskedelmi Rt. Timișoara. Olyan intenzív tevékenységet fejt ki a temesvári

piacon, hogy vezető szerepe ma már kétségtelen. Flesch Samu igazgató személye össze van forrva eme kitűnően prosperáló kereskedelmi vállalat fejlődésével. Az ő szakképzettsége, előrelátása és munkakedve adta meg vállalatának a továbbfejlődés biztos útját.

Regner & Weisz textilgyár, Oradea, Alapítási év 1927. Közkereseti társaság, melynek tagjai ifj. Regner Károly Zwittau és Weisz Kálmán. Kamgarn szöveteket állít elő. Foglalkoztatott munkások száma 45. A vezetés Weisz Kálmán kezében van, aki közismert szakember és a vállalatot a legmodernebb szellemben vezeti.

Rosenberg Dávid textil és szücsáru engross, Brașov. A cég 1924-ben alapította üzleteit, melyek »Stofa«, Magazin General, »Rata« néven ismertek a brassói piacon, azonkívül van egy szücsüzlete is. Valamennyi virágzó vállalat, melynek prosperitását biztosítja a tulajdonos nagy munkaereje, agilitása és a körültekintő vezetés. Rosenberg Dávid az erdélyi piacon a legjobb hírnévnek örvend, korrekt üzleti eljárása csak növeli azt az általános bizalmat, mellyel a cég iránt kiterjedt vevőköre viseltetik.

Rosenfeld A. József textil-nyagykereskedő, Târgu-Mureș. Az üzlet 10 éve áll fenn, igen nagy forgalmat bonyolít le, nagy és jól beszervezett vevőkörrel. Tulajdonosa komoly és szorgalmas kereskedő, aki fá-

radhatatlanul dolgozik üzlete továbbfejlesztése érdekében.

Roşca Miklós sport, vadászati és halászati cikkek áruháza, Cluj., Str. Regina Maria No. 2. Alapítási év 1921. Táviratcím: »Rosarme«. Törvényesen székileg bejegyezve.

Rieger Henrik Likörgyár, Sibiu. Alapítási év 1872. Likör-Rum-gyümölcslepárolás, Cognacgyár, Bornagykereskedés és szikvizgyár.

Róna és Kántor, Műszaki üzlet, Braşov. Alapítási év 1927. Tulajdonosok: Róna Sándor mérnök és Kántor Miksa. Képviseletek; Atlas balata szijak, Svéd fűrészlapok és csiszolókorongok, fűrész és fagegmunkáló gépek stb.

Radó & Co Posztónagykereskedők, Arad. Alapítási év 1923. Tulajdonosok: Deutsch Andor és Radó Gyula. A zsolnai és losonci posztógyárak képviselője. Importárakkal foglalkozik.

Redlich Ralamon és Fiai Fakereskedők Rt. Bistriţa. 40 éve fennálló vállalat. Alaptőke 1,500.000 lei. 1500 darab részvény. Két telepük van Bistriţan és egy rakodó telepük Borgósuşeniben. Épületfa, deszka és cserép nagyraktár tartanak és ezeknek a cikkeknek eladásával foglalkoznak. A részvények Redlich Salamon, Vilmos, Abraham és Dr Scridon Leon ügyvéd tulajdonában vannak.

Rimanóczy Műbutorgyár Rt.

Oradea, Alapítási év 1868 Alaptőke 10 millió lei. 1907-ben a pécsi kiállításon aranyéremmel és diszoklevéllel kitüntetve. Gépiüzem motorikus ereje 120 HP. A vállalatot Rimanóczy Kálmán alapította mint műasztalosgyárat, ahol a város és megye új középületeinek asztalos munkái készültek. A gyár vezetését 1896-ban ifj. Rimanóczy Kálmán vette át és azt a legmodernebb és legtökéletesebb berendezésekkel folyton fejlesztette és nagyobbította. Néhány év alatt gőzfűrészrel, parkettgyárral és műbutorgyárral egészítette ki. Jelenleg a gyár leépítés alatt van a rossz gazdasági viszonyok miatt.

Reschner Gyula & Co. Ceramikai gyár Cristian (jud. Braşov). Székhely: Braşov. Alapítási év 1924. Betéti Társaság. Beltag: Reschner Gyula. Kültag: Albert Waldemar mérnök.

Romau Textilművek Rt. Timişoara. Táviratcím »Selfactor«. Alaptőke tízmillió lei. Elnök: Szana Zsigmond. Ügyvezető igazgató; Glück József. Az igazgatóság tagjai: Szana Zsigmond, Max Schafroth-Lüdy (Schweiz), dr Max Rudolf (Schweiz), Glück József, dr Bugariu Coriolan, dr Mezin Valer, Hammer Jenő. Alakult 1923-ban mint közkereseti társaság, melynek tagjai: Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. és Glück József voltak. 1924 január 1 óta részvénytársaság. A vállalat részei: tiszta gyapju és hulladék gyapjufonóda, kártolt fonóda, bérfonóda, mügyapjgyár, cér-

nagyár, paplanvattagyár, szőnyegfonalgyár, kereskedelmi fonal (harras). Bérben vállalt fonalást, tépést, cernázást.

Radovan Milovoi vasáru-ügynökség, Arad. Elsőrendű külföldi összekötetés felett rendelkező cég, mely egyben a legszolidabb üzleteik alapján dolgozik. Kitünő hírét páratlan kullentériájának köszönheti.

Roll Ottó fűszer- és gyarmatáru ügynökség Braşov. Alapítási év 1882. Tulajdonos Biesenberger Ernő mérnök.

Róna Andor női konfekció üzlet, Oradea. Alapítási év 1912. Előnyösen ismert cég, mely szolid kiszolgálással és előzékenységével biztosított magának előkelő vevőkört. Ugy belföldön, mint külföldön elismerik korrekt üzleti tevékenységét.

Rudolf Mosse Rt. Bucureşti, Calea Victoriei. A világhírű hirdetési irodának romániai központja. Hirdetési irodái és fiókjai az ország minden nagyobb városában van.

Rosenzweig Lipót női divat és textilkereskedés Oradea, Alapítási év 1924. Alig van üzlet a nagyváradi piacon, mely aránylag ilyen rövid idő alatt ilyen biztos pozíciót tudott volna biztosítani magának, mint éppen ez a cég. A tulajdonos igen mozgékony kereskedő lévén, hamar átlátta a helyes és sikeres üzletvezetés titkát és e tekintetben kitartott szilárd üzleti elvei mellett. Energiája és szak-

avatottsága érvényesül valamennyi üzleti vállalkozásában. Érdekeltsége van a Textil Centrala és Glücksmann Ármin cégeknel, ezek prosperálását az ő fáradságot nem ismerő munkabírása biztosítja.

Román Fémhuzal és Lemezgyár Rt. Gyártelep: Braşov. Alapítási év 1923. Alaptőke: 75,000.000 lei. 1927. évet 18 millió lei veszteséggel zárta és az eredeti 75,000.000 lei alaptőkét 30 százalékra bélyegezték le. Az így leszállított alaptőkét azután felemelték 50,000.000 leire. Vezérigazgató: Mercier Armand des Rochetes. 420 HP. gőzgép, rézöntő, finomító, fémhuzal és fémlemezgyár. Főrésztvényesek: Compagne francaise des Metaux érdekcsoport, Banca Chrissoveloni, I. Nacht, Bucureşti. A vállalat főrésztvényese a 175.000 lei alaptökével alakult Muniációgyár Rt.-nak, amelynek brassói gyártelepe a közeljövőben lesz felépítve.

Révész Ernő Nyomdatulajdonos, könyv, papír, zenemű és gramafonkereskedő, Târgu-Mureş. Alapítási év 1924. Tulajdonos szorgalmas, becsületes és kereskedői érzékkel rendelkező ember. Az a meglepő fejlődés, amit üzeme és üzlete fennállásának alig 4 éve alatt felmutatott, kizárólag kiváló egyéni tulajdonságainak köszönhető. Becsületes üzletpolitikája eredményeképpen vevőköre már közvetlenül az alapítás után is rohamosan fejlődött, úgy, hogy üzemét és üzletét egyre bővíteni volt kénytelen.

Román Faipari Vállalatok Rt., Cluj. A Banca Agrara S. A. priv. Cluj érdekkörébe tartozik. Fatermeléssel és fűrészáru gyártással foglalkozik. Alapítke 65 millió lei. Poeni-ben (jud. Cluj) ökeretes fűrészüzem, 255 HP., 140 munkás. Évi termelés: 25—30.000 m³ fűrészáru. Igazgatója: dr Pop Ioan.

»**Rigler** autó és tractor» Braşov. Alapítási év 1927. Tulajdonos: Rigler Ferenc József, »Ford« kerületi autóképviselője és traktorok.

Româncea, Tejoltógyár, Caransebeş. Alapítási év 1914. Alapítke 3.000.000 lei. Tulajdonos: Pájfi Márton, aki maga alapította és vezeti a vállalatot. Közismert, jó minőségű folyékony és poralaku tejoltói nagyon keresettek. Termékeit kizárólag nagyban értékesíti.

Rosenberg Izsó cementgyár Rt. Oradea. Alapítási év 1898. Részvénytőke 1.600.000 lei. A vállalatot az évtizedek óta fennálló hasonló nevű egyéni cégből alakult. Foglalkozik aszfalt, fedőcserép, aszfalt-izolator, cementárak, fedőlapok és gipszlapok előállításával. Tervszerűen végez műkö munkálatokat, sirköveket, vasbeton konstrukciókat. Munkások száma változó. Igazgató: Rosenberg István, aki külföldön szerzett tapasztalatait kitünően tudja a vállalat érdekében hasznosítani. A vállalat építkezési anyagokban a legnagyobb raktárt tartja, cementárugyára vetekedik az ország legnagyobb hasonló telepeivel. A vasbeton építkezés népszerűsítésével ki-

tűnő hírnevet vívott ki magának és a megye területén legkülönbözőbb cement és vasbeton munkálatokat, közte a Pecepatak betonirozását is a cég végezte. Nagyvárad főterén a Piaţa Uniriin levő királyi műemlék munkálatait tervek alapján ez a kitűnő vállalat hajtott végre, mely ékes bizonyosága annak, hogy a cég képes a legművészibb feladatok megoldására is.

Révész Reisz és Friedmann Textilnagykereskedők, Arad. Alapítási év 1919. Tulajdonosok: Révész László, Reisz József és Friedmann Mór. Importált és belföldi árut hoz forgalomba Erdély és Bánság egész területén.

»**Romloc**« Fabrica Românească de Locomobile şi Wagoane S. A. gyártelep: Braşov-Honterus, Székely; Bucureşti. Alapítási év 1922. Alapítke 20 millió lei, tartalékok: 9 millió lei. Vezérigazgató: C. D. Buşila, brassói gyárigazgató: Al. Gorgos.

„**Regna**“ határmenti erdőkitermelő társaság, Bistriţa. Alapítva 1926-ban, alapítke 200 millió lei, tartalék 3.960.206 lei, nyereség 14.004.108 lei. Näsäud megye 44 határmenti községének erdőségeit fenti vállalat termeli ki, úgy, hogy a 44 község az erdők értékét részvényekben jegyezte le és a vállalat a termelést és értékesítést saját számláján eszközli, de a nyereség 59 százaléka a 44 községet illeti meg osztalék címén. Vezérigazgatója: Avram Ghe-

orghe mérnök. Igazgatósági elnök: Dr. Onișor Victor, alelnök: Dr. Linul Gheorghe. Fűrészgyárjai: Ilva-Mica 6 keretes, 330 HP., Valea-Mare 5 keretes, 150 HP., Dornișoară 5 keretes, 85 HP., Fiad 3 keretes, 85 HP., Sușenii-Bărgăului 4 keretes, 85 HP. Lerakatok: Anieș és Salvar. Gyárt: gömb, épület, bánya és hangszerfát, zsendelyárut, amit nagyban és kicsinyben értékesít. 500—700 munkást foglalkoztat.

Rottmann Károly & Comp. Rt. Timișoara. Alapítási év 1880. Távirati cím »Rottmann Timișoara« Alaptőke 15 millió lei, tartalék 500 ezer lei. Igazgatósági tagok betétjei 12 millió lei. A vállalat berendezése: likörgyári lepároló készülékek, pálinkarakartári és borpincészeti berendezés. Teljesítőképesség 12.0008 hektó rum, likör és cognac évenként. Évi forgalom 25 millió lei. Munkásainak száma 10—15. A vállalat vezérigazgatója Rothbarth Jakab, született 1865-ben Oradean, akol realiskolai és Bécsben a kereskedelmi akadémiái tanulmányait végezte. 1905-ig szeszgyári tisztviselő és cégvezető volt. Önállósítása után az általa átvett céget a szesz-, likör- és pálinkaszakmában jelentősen kifejlesztette. Jelenleg a timișoarei Lloyd-társulat választott bíróságának tagja, a Kereskedők Egyesületének választmányi tagja, az Első timișoarei szeszgyár és finomítónak felügyelőbizottsági tagja, a Löwinger Testvérek Rt. ecetszeszgyár igazgatósági tagja. Azon-

kívül több társadalmi és kulturális egyesület vezetőtagja.

Rapid modern autogarage és benzin olajlerakat Brașov, Ușoda utca 9. Alapítási év 1928. Tulajdonos: Peszteriz Aladár.

Roth Testvérek rövidáru nagykereskedők, Arad. Alapítási év 1878. Tulajdonos: özv. Róth Lajosné. Import áruval igen jelentékeny eredményt ér el.

Richter Gyula Fiai Szövőgyár Rt., Lugoj. Alapítási év 1927. Alaptőke 6,000.000 lei. Mérlege még nem jelent meg. A Worensdorfi Richter-gyár alapítása és a részvénytőmeg 99 százaléka alapító tulajdonában van. 80 HP., 40 szövőszék és 40 munkással dolgozik igen szép eredménnyel.

Rothbart A. Ede és fiai szappan- és vegyigyár, Oradea. Alapítási év 1881. Táviratcím: »Rothbart Ede«. Tulajdonosok: Rothbart Endre, Pál és Zoltán. A vállalatot Rothbart Lázár, a jelenlegi tulajdonosok nagyatyja alapította, aki azt később fiának, Rothbart Adolf Edének adta át. Az alapításkor kizárólag mosószappan előállításával foglalkozott a vállalat, míg Rothbart A. Ede előbb kocsi-kenőcs, majd pipereszappan gyártására is kiterjesztette és azt a modern igényeknek megfelelően gépekkel szerelte fel. Rothbart A. Ede a vállalatot 1928 év elején fiainak adta át, akik szakismeretüket Németországban fejlesztették. A vál-

latat előállít évente cca 500.000 kg. mosószappant, 100.000 kg. pipereszappant, 500.000 kg. kocsikenőcsőt és gépszirt. Állandóan 25—30 munkást foglalkoztat.

Retezatul Faipari Részvénytársaság, Caransebeş. Alapítási év 1920. Táviratcim: »Retezatul«. Alaptőke 5,000.000 lei. Tartaléktőke 493.000 lei, Gőzfűrés: Cărnesti. A vállalat bükktüzifa és fenyőgömbfa termeléssel és az utóbbinak saját gőzfűrésüzemében való feldolgozásával foglalkozik. A vezetés Radó Lipót igazgató és fia Radó Jenő igazgató kezében van. Nevezettek vezetik az ottani Corcana vállalatot is.

Reiser F. és E. diszműáru és esernyő gyár Braşov. Alapítási év 1896. Tulajdonos: Reiser Frigyes és Emil.

Renner Testvérek és Társai Bőrgyár Rt. Cluj. Alapítási év 1911, Alaptőke negyvenmillió lei. Tartalék 29.800.000 lei. Nyereség 13,971.176 lei. Vezérigazgató: Dr Farkas Mózes, az U. G. I. R. erdélyi tagozatának elnöke. Közgazdasági életünkben ez a gyár vezetőszerpepet visz, a legnagyobbak közé tartozik a szakmában egész Romániában. Vezérigazgatója dr Farkas Mózes kiváló közgazdász, akinek szava döntő súlyú bir minden fontosabb gyáripari kérdésben.

»**Rocca**« harisnyagyár, Timişoara. Táviratcim »Rocca« Alapítási év 1927. Alaptőke 1 millió 500.000 lei. Dolgozik 50

géppel, 50 munkással. A tulajdonos fáradhatatlan szorgalommal és szakértelemmel vezeti üzemét, amely ma már a leg-szebb árukat gyártja.

Rosenberg Artur textil-nagykereskedő Arad. Alapítási év 1918. Tulajdonos; Rosenberg Artur. A temesvári gyapjuipar rt. aradi lerakata, a temesvári textilipar rt. aradkörzeti egyed-árusítója.

Rubafa román szállaggyár, Sibiu. Alapítási év 1927. Cégtulajdonosok: Korsmayer és Spier. 5 szövőszékkal és 12—16 munkással dolgozik. Gyárt mindennemű selyemszallagot. Modernül berendezve, szépen fejlődő vállalat.

Rieger András gépgyárak Rt. Sibiu. Alapítási év 1868. Távirati cim »Famariég« Alaptőke 40 millió lei, tartalék 3 millió 555.395 lei, nyereség 7 millió 180.521 lei. 80.000 darab részvény. Osztalék 15 százalék. Vezérigazgató: Ing. Rieger Richard. Műszaki igazgató: Schiel Gusztáv mérnök. Kereskedelmi igazgató: dr Kinn Gusztáv. Igazgatóság: Hans Bergleiter, Richard Rieger, Viktor Ferentzi, Gusztáv Schiel, Fritz Connerth. Bucureşti-ben iroda Str. N. Golescu 16. A vállalat állandóan és élénken fejlődik. Kiváló vezetőség biztosítja az egészséges alapokon való további fejlődését. Mezőgazdasági és textiltgépek. Fémöntőde, csőöntőde, waggon és mozdonyjavító. Munkáslétszám 600.

Mint csaknem valamennyi

szász vállalat, a Rieger-féle gépgyár is 60 évvel ezelőtt kis arányban kezdte működését. Alapítója *Rieger András* 1868-ban egy kis gyárat létesített, ahol kézi hajtó gépek és sarokvasak lettek előállítva. 1892-ben szükségessé vált az üzem kiépítése és akkor vasöntődével egészítették ki. Termékeit főként a Balkánra és Oroszországba exportálta. *Rieger Richárd* miután Németországban elvégezte tanulmányait. 1905-ben a vállalat kötelékébe lépett, azt tovább kiépítette és 1910-ben átvette annak vezetését. Az egész üzemet áthelyezte, szerelő, kovács és lakatos műhellyel egészítette ki, a vasöntődét megnagyobbította és modernizálta. A háború alatt csaknem emberfeletti munkát fejtett ki a vállalat. *Rieger András* elhalálása után fia *Richárd* vette át apja munkásságának örökét. 1921-ben az akkori Első Szebeni Vasöntőde és Gépgyár Rt. részvényeit megszerezte, az alapítókét később 12 millió leiről 14 millió leire emelte fel és 1926-ban pedig az alapítóke 40 millió leire lett emelve. *Mozdony és waggonjavító* műhelyeket létesített, minthogy hosszúlejáratu szerződést kötött a C. F. R-el vasuti anyagok javítására. 600 munkást foglalkoztat. Szívós, tartós és csendes munka képét tárja elénk ez a szolidan vezetett vállalat, mely nemcsak Erdély, de egész Románia legnagyobb ipari üzemei közé sorozható. *Rieger Richárd*, aki korának és alkotó erejének teljében van, bizonyára továbbra is sikerrel fogja ezen

virágzó vállalatot tovább fejleszteni.

Dr Kinn igazgató és Staszney cégvezető fáradhatatlan buzgalommal és szaktudással járulnak hozzá a vállalat fejlődéséhez. Nevezetteknek külföldön szerzett tudásuk nagy hasznot biztosítanak a gyár vezetésében.

Rézbanyai Erdőipar Rt. Oradea. Alapítási év 1921. Részvénytőke 6 millió lei. Háromgatteres fűrésztelep Baitán. Kitermel és forgalombahoz tűzifát és épületfát nagyban. Exportál, Magyarországra. Munkások száma változó. Részvénytöbbség *Berger Mór* budapesti lakos birtokában van. A vállalat részvényeit a budapesti tőzsdén jegyzik.

Rohrlích & Brecher szesz- és sörgyár, Bistrița. Alapítási év 1878. Tulajdonosok; *Brecher Hermann* és *Náthán*, akik egyben egy cca 300 holdas földbirtok és több ingatlan tulajdonosai. Üzleti tőkéjük cca 4 millió lei. Mezőgazdasági szeszgyárunk termelőképessége évi 4800 hl.

Reklám és Hirdetési Iroda, Brașov. A *Kronstädter Zeitung* brassói német napilap és a *Zeitungsverlag A. G.* közös érdekeltsege.

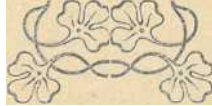
Reményi Ármin divatáru üzlet, Târgu-Mureș, 25 év óta áll fenn. 1921 év óta törvényszékieleg bejegyezve. Az üzletet

a jelenlegi tulajdonos alapította. Nagy és előkelő vevőköre állandóan fejlődik, ami a tulajdonos nagy szorgalmának eredménye. Az eddig is szépen fejlődött üzlet, további fejlődése várható.

Román Gépkereskedelmi Rt. Cluj. Alapítási év 1928, alap-tőke 1 millió lei. Első Magyar Gazdasági Gépgyár Budapest vezérképviselte, Internationál Harvester Company, Chicago képviselte. Igazgatója: Katona

Ottó, aki szakismereteit külföldi gyárakban szerezte. Kiváló szakember és elsőrangú organizátor, akinek a vállalat fejlesztése körül nagy érdemei vannak, melyeket igazgatósága a legnagyobb mértékben elismer.

Révai János fűszer és festékkereskedés, Sighetul-Marmatiiei. Alapítási év 1909. Tulajdonos Révai János, szorgalmas és becsületes kereskedő, aki üzletét a legszolidabb alapon vezeti.

Steinberg I. Henrik petroleumgyár, Braşov. Alapítási év 1926. Tulajdonos: Steinberg I, Henrik, Bucureşti. Igazgató: Kohn Max. A gyár tulajdonképpen a régi brassói «Ivanides örökösök» petroleumgyára, amelyet jelenlegi tulajdonos 1926 évben vásárolt meg.

Schwarz Testvérek Bor- és Szeszkereskedelmi Rt. Timişoara. Alapítási év 1843. Alapítóke hárommillió lei. Tartalék-tőke 2,782.674 lei. Nyereség 549.862 lei. 3000 darab részvény. Osztalék 6 százalék. A Banca Naţionalától 800.000 lei hitelt élvez. Vezérigazgató: Schwarz Fülöp. Igazgatóság: Schwarz Fülöp, Ungváry József. Két fiókja van Timişoara területén. A vállalatot a jelenlegi tulajdonosok nagyapja alapította. A vállalat apáról fiúra szállt és 1897 óta Schwarz József és Fülöp vezetik. Előbb mint társaság működött, majd 1917-ben részvénytársasággá alakult át, azonban a részvények kizárólag a fentnevezett két tulajdonos kezében vannak. Foglalkozik a vállalat bornagykereskedéssel, rum, likör és cognac gyártással, ezenkívül Erdélyben és a Bánátban saját gyümölcsparló főzdéi vannak. Gyártmányai exportra is kerülnek. *Schwarz Fülöp* vezérigazgató a szakmában nevelkedett, azonban szükségesnek tartotta az apja vállalatában szerzett tapasztalatokat gazdagítani: 1892—1897-ig Bordeauxban tanulmányozta a francia borkezelést és később vállalatánál hasznosította szaktudását.

Évtizedes működése nagyban hozzájárult a hazai rum és likörgyár iparfejlesztéséhez és ebbeli érdemei és egyben képzettsége elismerésül, a Románia Rum- és Likörgyárosok Országos Szövetsége ügyvezető igazgatónak választotta meg. Ebben a minőségben jeles tevékenységet fejt ki a szövetség érdekében.

„Slavonfurnir” Hajnal & Co. Arad, Calea Banatului 8. Alapítási év 1928. Törvényszé- kileg be van jegyezve. Üzleti tőke: 1,400.000 lei. Furnir és zárlemezzraktár. Tulajdonos Hajnal Mór.

Stăruinţa Româneasca Rt., Cluj. Puha- és keményfaterme- lés és nagykereskedés. Alap- tőke 3,000.000 lei. Tartalék 233.526 lei. Nyereség 461.559 lei. Igazgató: Róbert Ervin, egyben alapítója is a vállalat- nak. Nagytudású szakember, aki a szakirodalom terén is ér- tékes munkát fejt ki.

Steinmetz Baruch Fiai Satu- Mare, kézműáru nagykereske- dők. Alapítási év 1907. Tör- vényszékiileg bejegyezve.

Schul Salamon utóda Elő- pataki Mór Braşov. Textil nagy- áruház, kendő és gyapott fonal import. Alapítási év 1897. Tu- lajdonos Előpataki Mór. Üzlet- vezető fia Előpataki Tibor.

Satu-Mare-i Kereskedelmi és Iparkamara, Satu-Mare. El- nök: dr Dragos Teofil. Főtitkár: Grecu Joan. Kerület: Szatmár és Máramaros megyék.

Scheaker & Co. Rt. nemzetközi szállítási vállalat, Oradeai fiók. Távirati cím »Schenkercomp«.

Sântimbrui Cserépgyár Rt. Központ: Lugoj. Üzem: Alba-Julia. Alapítási év 1924, alapítóke 12 millió lei, tartalék 125 ezer lei, nyereség 131.535 lei. Vezérigazgató: Pattyánszky Elemér, akinek szakavatott és munkás vezetése alatt az üzem igen szép eredménnyel működik és állandóan fejlődik. Igazgatóság: özv. Muschong Jakabné született Bohn Margit, Patyánszky Elemér, dr Gróza Péter volt miniszter a Román Fapárosok Szövetségének elnöke, Szappanosné született Muschong Borbála, dr Sava Aurel. Sladekné született Muschong Margit, dr Sava Corneliu, Joan Rusu-Abrudeanu, dr Dărămuș Corneliu, Sladek Béla mérnök, Rotsching Kristóf. 259 HP. 350 munkás, 8 millió I-a minőségű tégla és cserép.

Schwartz Vilmos kézműáru nagykereskedő, Arad. Alapítási év 1920. Tulajdonos: Schwartz Vilmos. Importált árut hoz forgalomba Erdély és Bánát egész területén.

„**Standard**” harisnyagyár, Timișoara. Telefon 759. Alapítási év 1907. Alapítóke 15.000.000 lei. 130 Hp., 20 motor, 300 munkás.

Spitz Albert és Testvérek utódai, Brașov. Textil és rövidáru engross áruház. Tulajdonosok: Mandl Dezső, Nussbaum Vilmos és Pillman András,

akik az üzletet 1911-ben vették át. Textil és rövidáru engross import. Érdekeltsege: Az »Astra Mill« boríték és papirkonfektógyár, amelynél 1918 évben vállaltak érdekeltséget.

Dr **Sámson**, Korn és Hirsch vegyigyár, Sibiu. Alapítási év 1922. Cégtagok: Dr Sámson Dávid, Korn Sándor és Hirsch Rudolf. Gyárt: Krétákat minden szakma részére, főcikke a színes cipőtisztító kréta, azonkívül előállít különböző festőanyagokat is.

Sándory Nyomda, könyvnyomda és könyvkötészet — Gheorgheni. Jelenlegi tulajdonos Sándory Mihály alapította. 1900-ban bejegyezve. Vállalata vezetése mellett hasznos közéleti tevékenységet fejt ki. Városi és iparkamarai tanácsos, egyháztanácsos, a »Hangya« Gheorghenii Szövetkezet igazgatóelnöke.

Schwarz Simon Fiai és Tsa, Arad. Bulv. Regina Mária. Alapítási év 1817. Nürnbergi disz-mű-, rövid-, kötött- és szövöttáru nagykereskedés. Tulajdonosok: Schwarz Hermann, Adolf és Izidor. Egyike Erdély legrégebb és legnagyobb üzleteinek, amelyet a legszolidabb elvek alapján vezetnek és igen nagy forgalmat bonyolít le. A cég Paulișon és Baracán borter-meléssel is foglalkozik és borai kitüntetés nyertek: Brüsszel, Páris, Antwerpen, Budapest és az aradi kiállításokon. Árut importálnak: Schweizből, Olaszországból, Angliából, Franciaországból, Németországból, Ma-

gyarországról és Csehszlovákiából- Tulajdonosok közül Schwarz Adolf az Aradi Általános Takarékpénztár Rt. és az Aradi Kereskedők Hitelintézete és Takarékpénztára Rt. igazgató-ságának tagja, az Aradi Áru és Értéktőzsde bíróságának tagja, az aradi Kereskedelmi és Iparkamara választmányi tagja és az Aradi Kereskedelmi Testület csoportvezetője.

»**Salvator**« kötszer és orvosi cikkek engros, Oradea. Alapítási év 1926. Tulajdonosok: Bartisan Hermann, Vértes Albert és Birnfeld Jenő. Investált tőke 3 millió lei, évi forgalom 12 millió lei. Munkások száma 20.

Schuster & Bunschuh »Transilvania« épület és butorvasalás, vas és pléhárugyár, Braşov. Alapítási év 1919. Tulajdonosok: Schuster Karl és Herman von Bunschuh. 20 munkással dolgozó gyári üzem.

Stof P. Cserépgyár, Făgăraş. Beruházott tőke cca. 4 millió lei. Alapítója és tulajdonosa Stof P., aki a gyárat 1913-ban építette és hozta először üzembe. 40 HP., gőzgéppel, egy téglá és egy cseréppréssel, keverővel, sodronypályával, Bührer-féle körkemencével, 30 munkással, napi 15000 darab téglát és cserépet gyárt.

Schulz Ferenc erdőkiternelő. Erdeinek értéke 20 millió lei, 35 km. iparvasut, nagy fa-telep a lipovai vasutállomáson. Évente cca 25,000 m. fát termel ki, ezenkívül talp és épület fát.

Schwartz és Ullmann vaskereskedés en gros és detail Oradea, alapítási év 1904. Cégtulajdonosok: Schwartz Soma és Ullmann Mór. Évtizedek óta kitűnően bevezetett vasáru cég, szolid alapon dolgozik és éppen üzleti principiumai révén jutott abba a jelentős pozícióba, mit a vasszakmában méltán foglal el.

Schwartz Hermann Parafin és Stearin-gyertya gyár, Satu-Mare. Alapítási év 1918. Táviratcim: »Schwartz gyertyagyár«. Törvénszékileg bejegyezve 1927 óta. Tulajdonosok: Schwartz Hermann, Sándor és Hugó, akik a vállalat vezetésében valamennyien aktív részt vesznek. Az alapítása óta fokozatosan fejlődő vállalat ma már villanyerőre berendezve 12 drb. géppel dolgozik. Gyártmányai részint gép, részint kézierővel készülnek. Jelentékeny forgalmat ér el, de gyártási képessége a mai berendezés mellett munkáslétszám emelésével sokszorososan fokozható.

Sylva Rt. Cluj Str. Moşilor 113. Táviratcim »Sylva«. Alapítási év 1917. Alaptőke 500.000 lei. Tartalék 82000 lei. Nyereség 1662 lei. Igazgató: Nemes Sándor.

Steiner M. Albert utóda ügynökség Oradea. A cég évtizedek óta tevékenykedik a nagyváradi piacon. Tulajdonosa Képes Samu, aki évek hosszú során át működik mint a legjobbnévű és legmozgékonyabb ügynök. Előkelő külföldi összeköttetései biztosítják számára

a legjobb házak képviselőjét, üzleti lebonyolításánál mindenkor tapasztalható korrektsége szereztek meg számára azt a kitűnő hírnevet, amit úgy megbízói valamint üzletfelei részéről élvez.

Schwartz Sándor kendő- és divatáru nagykereskedő Arad. Alapítási év 1922. Tulajdonos: Schwartz Sándor. Importált és belföldi áruját Arad és Temes-Torontál vármegyékben helyezte el.

Schlandt M. Bőrgyár Braşov. Alapítási év 1909. Törvénytisztelettel bejegyezve. Alapító és jelenlegi tulajdonos Schlandt M. Kiváló minőségű talpbőröket gyárt. 20 munkást foglalkoztat. Egyik legelőkelőbb százsz cég Brassóban.

Schmidt Ludwig Szállítási vállalat. Braşov. Szállítási, elvámolási, beraktározási üzem, külföldi speditőr cégek képviselője. Alapítási év 1887. Tulajdonos: Schmidt Lajos, ifj. Schmidt Alfréd.

»**Schmollpasta**« Rt. Braşov. Strada Lungă 5. Alapítási év 1923. Táviratcím: »Schmollpasta« Braşov. Alaptőke 6 millió lei. Nyereség 868.131 lei. 6000 darab részvény. Osztalék 12 százalék. Vezérigazgató: Micu Sándor ny. ezredes. Igazgatóság: Dr Tontsch, Director Teutsch, Dr ifj. Schmoll, Dr Stoichiţa. Nagyipari vállalat, amelyet a Wien-i hasonló gyár alapított, előnyösen ismert cikkeinek, főleg cipőkrémjének romániai gyártására. Építkezé-

seit csak 1928-ban fejezte be. A vállalat alig 5 éve 500.000 lei alaptőkével alakult és rohamos fejlődésének eredményeképp már alaptőkéjét 12 szerezésre emelte. Ez a kivételesen szép fejlődés Micu Sándor vezérigazgató fáradhatatlan munkájának, egyéni rátermettségének és széleskörű, alapos szaktudásának köszönhető. Bár a vállalat igen jelentékeny évi forgalmat mutat fel, teljesítő képessége folytán az eddig termelt mennyiséget annak négyszeresére képes felemelni. Gyárt cipőkrémet, butorpasztát parkett és bőrsirt. 60 munkással, 17 tisztviselővel és 15 utazóval dolgozik.

Smilovics féle faipar Rt Târgu-Mureş. Alapítási év 1920. Alaptőke: 1,500.000 lei, tartalék 50.000 lei. Részvénytömege Smilovics Zélig, Smilovics Jakab, Smilovics Hermann és Sztrul Mór kezeiben van. Gyártelepe Corbun (judetul Ciuc) van. Fatermeléssel, feldolgozással és forgalombahozatalával foglalkozik igen szép eredménnyel. A részvényesek közül a gyárat: Sztrul Mór és Smilovics Hermann vezetik nagy szaktudással és lelkiismeretes munkával, míg az adminisztrációt Smilovics Jakab vezeti.

Smyrna Textilgépgyár, Betéti Társaság, Câmpia-Turzii. (Központja: Bucureştiben, Şoseua Colentina 33.) Alapítási év 1922. Táviratcím: Smyrna. Alaptőke 10,000.000 lei. Nyereség 800.000 lei. Eredeti alaptőkéje 6,000.000 lei volt, amelyet kizárólag az évi nyeresé-

gek hozzácsatolása által szaporítottak fokozatosan a mai őszszegig. Fejlődésének ismertetésére fontos adat még, hogy amíg alapításakor mindössze 20 szakmunkást foglalkoztatott, ma már 60 és a gyártási szezonban fokozatosan 100-ra emelkedő munkaslétszámmal dolgozik. Gyárt cca 150 féle textilgépet. A gyár műzaki igazgatója: Benedek András, akinek több a szakmába vágó szabadalma van és mint elsőrangú szakember a gyárat a legjobban vezeti.

Scholtes Vilmos fűrésztel-
lep, Bistrița. Alapítási év 1910.
Üzleti tőke: 5.000.000 lei. Cég-
tulajdonos id. Scholtes Vilmos.
Termékei: Keményfafűrészáru,
épületanyag és számos fatömeg-
cikk. 1 fűrészkeret, 5 különböző
gép, 23 HP., 6 munkás.

Sonnenfeld Adolf Rt. Ora-
dea, nyomda, kereskedelmi
könyvek és dobozgyár. Alapi-
tási év 1856. Részvénytőke 3
millió lei. A céget tulajdonké-
pee ifj. Sonnenfeld S. alapította,
mit 1676-ban az alapító fia,
Sonnenfeld Adolf vett át. A
Grünwald házban egy kis nyom-
dát rendezett be, amit újabb
és újabb modellű gépekkel sza-
porított és ezáltal gyors iram-
ban az ország egyik jelentős
nyomdájává fejlesztette. A
nyomda folyton bővült, könyv-
kötészet, litografia, üzletkönyv
gyár, cinkografiai osztályok fel-
állításával által az ország legelső
nyomdai műintézetévé lett.
Specializálta magát az ellen-
őrzőjegyek gyártásában, színes
plakátok gyártására is beren-

dezkedett és e tekintetben az
iparművészet remekeit produ-
kálja. A vállalat új irányban
történt fejlesztése mindenféle
modern gépeket igényelt, a mű-
helyek, raktárak és irodák el-
helyezése nagyobb helyiségeket
követelt és éppen parancsoló
szükség folytán lett ez a nagy-
kiterjedésű vállalat a mai tá-
gas helyiségekben elhelyezve.
Amióta a cég megteremtője
elhalt, Sonnenfeld Adolf fiai
Gusztáv és Andor még foko-
zottabban dolgoznak a vállalat
hírnevének megalapozásán és
annak nyugateurópai nivóra
való emelése érdekében. Újabb
és újabb eszmék vetődnek fel
a vállalat modernizálására, amit
nyomban valóra is váltanak a
fáradhatatlan, ambiciózus tulaj-
donosok. Dobozgyárat alapita-
nak és minthogy az ipartelep-
pük nem látszik elegendőnek
újabb gyártási ágak berende-
zésére, telket vásárolnak és
azon modern épületet emelnek.
A Sunfield dombormű-nyomda
is az ő kezdeményezésükre ala-
pított, majd kredencpapír és
tapéta gyárat állítottak fel, me-
lyek mindannyi virágzó válla-
latokká fejlődtek. A legszebben
berendezett nyomdaipari válla-
latnak mondható a Sonnenfeld
Adolf Rt. mely nagy sikerrel
dolgozik a szakmában és be-
csületes munkájával európai
hírnevet szerzett magának. A
cégtulajdonosok bámulatosan
öntudatos és tervszerű üzleti
politikával valósítják meg mind-
azokat a modern eszméket, me-
lyek diadalmasan hirdetik a
vállalat nagyszerűségét. A
»Nagyvárad« napilap szintén

tulajdonukat képezi. Ma már külföldi relációban is a legnagyobb és legmodernebb üzemnek mondható a Sonnenfeld nyomda és litográfiai müintézet.

„Standard” Harisnyagyár Rt. Timișoara. Alapítási év 1908, alaptőke 15 millió lei, tartalék 10,300,000 lei, nyereség 2,237.000 lei. Első Gyulai Harisnyagyár cég alatt alakult, majd 1921-beh a Banca de Credit Roman és a Banca Crisovloni vették át és nevét »Standard«-ra változtatták. Igazgatója: Rohlich M. 400 körkötőgép, 400 munkás.

Seidner Bernát és Fia Arad. Alapítási év 1870. Cégtulajdonosok Seidner Sándor és Seidner Dezső. Termelnek: tüzfát, telefonpóznát, vasuti talpfákat, stb. Erdőüzemei vannak: Savarsin, Bârzava, Nața de jos. Tüzfálerakat és faapritó Aradon. Exportál Magyarországra és Jugoszláviába.

Solvay Művek Rt. Turda és Uiora. Legnagyobb kémiai üzeme Romániának. Főkép külföldi tőke érdekeltséggel. A gyár a legmodernebb gépekkel van felszerelve és több, mint 1000 munkást foglalkoztat. A kereskedelmi és technikai kezelés Negru, Bechtold és Szász igazgatók kezébe van letéve, akik a vállalatot nagy kereskedelmi és műszaki tudással fejlesztik és akiknek szaktudása és szorgalma garancia az óriási üzem további fejlesztéséhez.

Schwartz Sándor és Tsa rövid- és diszmuáru kereske-

dés engros és detail Oradea. Táviratcim: »Schwartzcomp«. Alapítási év 1895. A céget eredetileg Schwartz I. mint szövet és férfi konfekciós üzletet alapította. A cégtulajdonos fia 1917-ben leérettségizett és ugyanabban az évben az üzlet egyik részében diszmű és játékkáru üzletet rendezett be. Miután a szakmát több jónévű cégnél mint utazó teljesen el-sajátította, nagyobb bevásárlásokat eszközöl, dolgozik, miáltal lendületes tempóban fejlődik tovább az üzlet. A vevőkör kiépítésén intenzíven dolgozik. Fáradhatatlan agilitással részt kér magának a nagyváradai Kereskedelmi Csarnok által kezdeményezett vámmérséklési akcióban, agítál szóban és írásban ebben az irányban míg végre az illetékes kormány figyelmét felhivta szakszerűen és alapos felkészültséggel megírt röpiratában mindazon anomáliákra, melyek helytelen és káros vámpolitikánk folytán támadtak. A cég általános bizalmat élvez.

Schmidt Testvérek Téglá-, Cserép- és Agyagárugár Rt. Brașov. Alapítási év 1893. Alaptőke tizenötmillió lei. A tulajdonosok Schmidt Rudolf, Lajos és Ottó. Ugyancsak ők voltak előbbi tulajdonosai a gyárnak és 1928 évben alakították át részvénytársasággá. Gyárai vannak: Brașov, Regado és Tatraugon. Központi lerakata Brassóban van. Str. Porții 27. Téglá, cserép, cserépkályha, diszműáru és egyéb agyagárugyártásával foglalkozik.

Selyemgyár, Lugoj Állami tulajdon. Üzemen kívül. Bérbeadása folyamatban.

Schiel Testvérek Gépgyár Rt., Braşov. Alapítási év 1880. Táviratcim: »Schiels«. Alap-tőke 13,000.000 lei. Tartalék-alap 3,328.000 lei, Nyereség 2,732.958 lei. 13.000 drb. részvény. Hitelt élvez a Credit Industrialtól és a Banca Naţionalától. Vezérigazgató: Hans Schiel. Igazgatóság: Seewaldt Alfred, dr Schnell E. Károly, Fromm Gyula, Ganzert Károly. Felügyelőbizottság: Hesshaimer Adolf, Schreiber Vilmos, Miess Frigyes. Főtisztviselő: Morres György. Fiókok: Bucureşti, Str. Brezoianu 7. Timişoara, Str. I. C. Bratianu 6. Schiel Hans vezérigazgató kiváló szak- és kereskedelmi ismeretekkel és széles áttekintéssel rendelkező, egyenesen predesztinált egyéniség a nehéz, felelősségteljes és szép pozícióra, amelyet mint a vállalat vezetője betölt. Az üzemeket állandóan fejleszti és legutóbb villamos acélolvasztóval és a szükségesnek mutatkozott új építkezésekkel bővítette. Érdeme és fáradhatatlan munkásságának eredménye, hogy a vállalat az 1927. évnél különösen erre a szakmára nézve kedvezőtlen viszonyai között is módot talált arra, hogy a vállalat igen szép eredményt és haladást mutasson fel. Alkalmazkodva a legújabb viszonyok követelményéhez, a gyártási irány változtatását óhajtja előkészíteni és éppen ebből a célból bővítette az üzemeket a fentebb irt módon.

Gépgyár és Vasöntőde, malom-építészeti gyár, mozdony- és waggonygyár, autogarage és javítóműhely, műszaki üzlet. Fiat autó kerületi képviselő stb. 600 munkás és hivatalnok.

Siebold Filip butorgyár, Timişoara. Luxus és komerz bu-torokat készít.

Schuleri Frigyes Rt. Szeszgyár, Oraştie. Alapítási év 1864. Részvénytársaság 1917 óta, táv-iratcim: »Spirtfabrik«. Alap-tőke 3,700.000 lei. Tartalék 494.462 lei. Nyereség 332.678 lei. Osztalék 78 százalék. Fiókok: Petroşani, Vulcan, Lupeni, Deva. Schuleri Frigyes alapította. Az örökösök 1917-ben részvénytársasággá alakították át. Eredeti 700.000 lei alaptőkéjét 1924-ben 3,700000 leire emelték. Szolid elvek alapján vezetett, szépen prosperáló vállalat. Hans Seiler igazgató, szül. 1880-ban Besztercén. Tanulmányait Temesváron végezte. Előbb tan-ügyi téren működött, majd 1917-ben átvette a vállalat vezetését és részvénytársasággá alakította át. Azóta a vállalat élén áll és fáradhatatlan munkássá-nak, valamint szaktudásának a vállalat igen sokat köszönhet. Szeszgyár és finomító. Évi ter-melés: 12 waggon.

Scholtes E. Frigyes, szap-pangyár, Bistriţa. Alapítási év 1868. Tulajdonos: Scholtes Fri-gyes. Üzleti tőke: 1 millió lei. Gyárt: Mosó, borotvaszappant és mosóport.

Sternhell Testvérek fém-árgyár, Oradea. Alapítási év

1925. Távirati cím »Famet«
 Investált tőke 900 ezer lei. Az alapítás óta a vállalat állandó fejlődésben van. Gyárt: hajtút, kapcsolót, párisi kapcsolót stb. Motorikus erő 12 HP. Munkások száma 25. Cikkei gyártásával teljesen feleslegessé teszi hasonló áruk importját s minthogy nagy szükséglet mutatkozik ezekben a cikkekben, a vállalat rövidesen új gyártási ágakkal fogja kibővíteni modernül berendezett üzemét.

Schieb & Co. kereskedelmi és ipari vállalat, Sibiu. A vállalat néhány év alatt a legjobb hírnévre tett szert. Kiterjedt üzletköre, megszervezett különböző osztálya van.

Stollwerk Testvérek Rt. cukorka és csokoládégyár, Braşov. Alapítási év 1922. Távirati cím »Stollwerk« Alaptőke 25 millió lei. Vezérigazgató: Reinert Carl. Nagyipari gyár. 300 munkással. A Stollwerk fiele Wien, Pozsony stb. gyárak testvérvállalata és romániai érdekeltsege. Közismert tejkaramella cukorkái és automatai az egész országban elterjedtek. Reinert vezérigazgatónak érdeme a vállalat hatalmas kifejlesztése, aki külföldön szerzett tudását a gyár javára értékesítette. Fölkel cégvezető szorgalmas munkájával szintén hozzájárult a vállalat nagyszabású fejlődéséhez.

Schwartz Dávid fiai fűszerárkereskedés, Lugoj. Tulajdonos: Schwartz Ignác. Eredményesen dolgozó és szolid elvek alapján vezetett üzlet.

Schönberger Jakab és Fia textil engross, Satu-Mare. Schönberger Jakab alapította 1893-ban. 1900 óta jelenlegi cégszöveggel törvényszékiileg bejegyezve. Cégtulajdonosok Schönberger Jakab és Schönberger Henrik. Kizárólag nagyban dolgozik. Saját gépkocsijaival egész Erdélyt utaztatja. Nagy és jól beszervezett vevőkörrel rendelkezik, amelyet előkelő külföldi összeköttetései révén mindig kifogástalan áruval lát el. Jelentékeny ingatlan vagyonnak is rendelkezik. 15 alkalmazott, 15—20 millió lei értékű raktár. Évi 50—55 millió lei forgalom. A cég tulajdonképeni vezetője, Schönberger Henrik szakképzett, agilis nagykereskedő és jelentékeny társadalmi és közéleti tevékenységet fejt ki. Fáradhatatlan munkájának köszönhető, hogy a cég ebben a szakban Erdélyben az elsők közé tartozik és állandóan fejlődik.

Sárosy Lajos & Ödön szücsárúház, Braşov. Alapítási év 1890. Tulajdonosok Sárosy Lajos és Ödön.

»**Sunfield**« domborműnyomógyár, tapéta és kredencpapirgyár, Oradea. Alapítási év 1923. Tulajdonos Lang Henrik és Schleifer & Seidmann cég.

Schillinger Andor műszaki kereskedés, Arad. Alapítási év 1923. Alapító és tulajdonos: Schillinger Andor. Detail és engross üzlet nagy forgalommal és vevőkörrel. Több külföldi gyárat képvisel.

Stojakovits György bor- és pálnika nagykereskedés, Ora-
vița. Alapítási év 1920 Tulaj-
donos Stojakovits György, aki
az üzletet maga alapította és
egészen szűk kereteiből fárad-
hatatlan szorgalommal, becsü-
letes munkával fejlesztette a
mai virágzó üzletté. Kizárólag
engrossban dolgozik.

Scheeser & Co. Asztalos-
árugyár, Brașov. Betéti társa-
ság. Alapítási év 1924. Beltag
Scheeser Oswald, kültag Zsig-
mond János. 1928-ban épített
új gyári helyiséget. Nagyipari
üzem.

„**Strong**“-művek, vas-, fém-
és acélárúk, bányatermékek fő-
képviselte, Oradea. Alapítási
év 1924. Táviratcím: »Strong«.
Guth Béla okl. mérnök vas-,
fém- és bányatermékek nagy-
bani eladásával foglalkozik.

Schwartz Hermann gyer-
tyagyár, Satu-Mare. Szépen be-
rendezett kis üzem, mely arra
törekszik, hogy az igények tel-
jes kielégítésével vevőköre és
közvetve a fogyasztóközönség
megelégedését kiérdemelje. Ed-
digi működésével ezt az elis-
merést sikerült is kivívnia ma-
gának.

Steckl Adolf Linoleum és
gummicikkek áruháza, Brașov.
1928 évben a vállalat központ-
ját Brassóban állították fel, míg
fiókok Aradon és Bucureștiben
vannak.

Senensieb Testvérek fake-
reskedők, Târgu-Mureș. Ez a
fakitermelő vállalat évek óta
sikerrel dolgozik a szakmában.

Erdőségei vannak Gyergyóban,
melyek kitermelése állandóan
folyik. A cégtulajdonosok első-
rendű szakemberek, ők alapoz-
ták meg vállalatuk jöhírét.

Sebök és Löbl Timișoara.
Tulajdonosok: Max Sebök és
Sigmund Löbl.

Scherer Konrád Gőzmalom
Pecica. Alapítási év 1906. Tu-
lajdonos: Scherer Konrád. 24
óra alatt 120 métermázsa örle-
mény. 6 munkást foglalkoztat.

Sebesi Izsó az Erdélyi Gyár-
iparosok főtítkára Brașov. Szü-
letett 1878. június 16. Jacobeni
Jakabfalva (Nagyküllőme-
gye). Tanulmányai: (felsőke-
reskedelmi iskola). Erdélyi Gyár-
iparosok Szövetségének főtít-
kára. A szeszszindikátus brassói
irodájának vezetője. 1897—1919
ig pénzügyi tisztviselő, 1921.
évtől jelenlegi állásban. Cikke
két irt pénzügyi szaklapokba.
1920—1923 a »Brassói Lapok«
közgazdasági rovatát szerkesz-
tette mint hivatásos ujságíró.
1923 óta a «Keleti Ujság» köz-
gazdasági cikkírója.

Strausz Testvérek, Textil-
árugyár Eselnița lângă Orșova.
Alapítási év 1918. Törvényszé-
kileg bejegyezve. Tulajdono-
sok: Strausz Lajos, Wien és
Strausz Adalbert, Eșelnița. Ez-
utóbbi vezetési kiváló szakisme-
rettel és fáradhatatlan munká-
val a gyárat. Vizi és gőzhajtó
erő. Modern gépberendezés.
Évenként 1 millió méter moli-
nos, creds és saada pamutszö-
vetet gyárt. 70 munkást foglal-
koztat.

Seewaldt Alfréd műmalom, makaróni és tésztagyár, Braşov. Alapítási év 1886. Tulajdonos: Seewaldt Alfred. Igazgató: Helf Richard. A vállalat napi örlési képessége 3 waggon. Fromm Martin és fia műmalom rt. brassói másik malommal közös üzemet, közös bevásárlási és eladási irodát tart fenn.

Schreiber & Co. textilgyár, Timişoara. Alapítási év 1921, alaptőke 1,000.000 lei. 40 kötőgép, 90—100 munkással dolgozik. Tagok: Lukács Iván, idősebb Schreiber Frigyes és ifj. dr Kun Arthur.

Sodronyipar, Rt., Cluj Calea Victoriei 29. Alapítási év 1920. Alaptőke 15 millió lei, tartalék 34,379.520 lei, nyereség 3,856.301 lei. Ügyvezetőigazgató: Diamant Izsó, aki egyben egyik alapítója is a vállalatnak, aki a vállalat fejlesztésében nagy képzettséggel vett részt.

Seuler Alfréd & Co. rövid-áru engros, Braşov. Alapítási év 1912. Tulajdonosok: Seuler Alfréd és Schirok József.

I. **Strasser & Co.** Halkonzervgyár, Oradea. Alapítási év 1896. Cégtulajdonos: Strasser Ignác. Foglalkozik, orosz sardinia, pácolt hering, csemege hering, Bismark hering, Ostsee halak nagybani eladásával. 1900-ban Győrött tartott kiállításon díszoklevéllel lett kitüntetve. Áruit Németországban,

Svédországban és Norvégiában szerzi be.

Schönberger és Grünstein, Arad. Alapítási év 1919. Alapították: Schönberger Albert, Schönberger Zoltán, Schönberger Ármin. Gyárt mindennemű fonalárut, juttáárut, kötelet, zsákokat, hálókat és kárpitosanyagot. Képviseltek: Bucureşti, Cernăuţi, Ploeşti, Craiova, Braşov, Cluj.

Schänker & Co. Rt. (Bucureşti) fiókja Braşov. Alapítási év 1921. Fiókgazgató: Orbók Andor. Az Európában ismert hasonló nevű szállítási vállalat romániai alapítása és érdekelt-sége. Nemzetközi szállítmányozással foglalkozik.

Salai Jenő szeszgyár, finomító és ecetgyár, Sfântu-Gheorghe. Tulajdonos Salai Jenő. Igazgató: Cserghi Pop Victor gyógyszertártulajdonos. Mezőgazdasági gyár, amely ezelőtt Kupferstich Ármin tulajdona volt és az ő neve alatt működött. 6 HP. 4 munkással dolgozik.

Schlesinger & Co. sport, gummi és különlegességi cipőimport Timişoara, I. Bulv. Reg. Ferdinand 3. Alapítási év 1924. Tulajdonos: Schlesinger József.

Scherg Vilmos & Co. Rt. posztógyár, Braşov. Több mint egy évszázad óta fennálló nagyipari vállalat, mely 1927-ben családi részvénytársasággá alakult át 96 millió lei részvénytőkével. Gyárak: Brassó—Tö-

mős, Brassó—Derestyé, Brassó és Barca—Rozsnyó. 760 HP. 260 szövőszék, 400 munkás. Európai ipari vállalat, melynek vezetése szakavatott kezekben van. Gyártmányai kitűnő minőségüknél fogva külföldön is nagy piacot találnak.

„Selfactor“ textilgyár, Timișoara. A vállalat a textiliparban jelentős tényezővé fejlődött és néhány éves fennállása óta arra törekedett, hogy gyártmányait nemcsak a belső, de a külföldi textilárúkkal versenyképessé tegye. Ez a törekvése a legnagyobb mértékben sikerült is és innen ered a szakma és a közönség általános bizalma a vállalat gyártmányaival szemben.

„Sohodol“ Erdőipar Rt., Oradea. Alapítási év 1917. Részvénytőke 6 millió lei. Befektetett alaptőke 7,400.000 lei. A vállalat 9600 kat. hold bükk és cserfaerdő kitermelésével foglalkozik. 30 km. hosszú iparvasut felett rendelkezik. Évi termelés 10.000 waggon tűzifa és épületfa, főként exportra. Üzemtelepek: Belényesen, Sónkolyoson. Igazgató Schreiber N.

Scherg Testvérek Bőrgyár, Brașov. Alapítási év 1896. Tulajdonos Scherg Frigyes, Ernő, Albert, Hermann és Konrad. Nagyipari vállalat, készít talp és krombőröket, box és schevreaux cikkeket. A gyár modern felszereléssel, 70 munkással dolgozik.

Stern Samu fűszer és gyarmatárúkereskedő, Timișoara. A

cég 1918 óta áll fenn. A tulajdonos szakismeretei és külföldi kapcsolatai kihasználásával egy évtized óta megvetette alapját vállalatának.

Sütőiparosok Szövetsége Sibiu. Alapítási év 1702. »Weissbäckermenft« néven még a Mária Terézia által adományozott jogai és adománylevele alapján működik. A szövetségnek van saját berendezésű műmalma.

Sámson Manó borkereskedő Cluj. Alapítási év 1927. A kolozsvári piac jónevű cége a szakmában, mely kiterjedt vevőkört biztosított magának.

Spitz Testvérek fatermelők és terménykereskedők, Arad. Évek hosszú sora óta fennálló kiváló cég, mely becsület és korrekt üzleti eljárásával a legnagyobb elismerést vivta ki magának.

Schmied Fritz lackgyár, Mediaș. A vállalat évtizedek óta áll fenn, modernül berendezett ipari vállalat, mely gyártmányaival az egész országban be van vezetve.

S. Indig bizományi iroda, Brașov. A brassói piac igen előnyösen ismert bizományi cége. Indig Samu agilitása és korrektége szerezte meg kiterjedt vevőkörét.

Săliștei Első Román butorárugyár Săliște, Str. Podului (jud. Sibiu). Izléses kivitelű, modern stílusú és tartós butorai nemcsak Erdélyt, hanem a regátot is meghódították. A ve-

zetés szakszerűsége biztosítja a vállalat nagyvonalú fejlődését.

Spitzer & Lengyel rövidáru nagyáruház, Oradea, Str. N. Jorga. Erdély egyik legrégebbi üzlete, amely a külföldi gyárosok feltétlen bizalmát bírja. Az üzlet Romániában nagy forgalmat bonyolít le.

Selyemgyár »Hedit« Sibiu. A szebeni piac egyik legjobban vezetett és prosperáló iparvállalata, mely Fleischer tulajdonos vezetése alatt igen szép eredményeket ért el. Árui jó minőségűek és könnyen találhatnak piacra az egész országban.

Sonnenwirth Mór, Oradea Strada Avram Iancu. Egyik legrégebbi textilüzlet. Külföldi gyárak lerakatát is bírja. A vezetés szolid és reális kezekben van.

Sándor Mór és Társai fűszerkereskedés en gros, Targu-Mureş. Kitűnően vezetett fűszerkereskedés, melynek nemcsak az ottani piacon, hanem főként a vidéken van kiterjedt vevőköre. A vezetés szakavatott kezekben van, ami kellő biztosítékot nyújt évtizedes jóhírenek megőrzésére.

Silbermann József és Társa textilárakereskedő, Oradea. Alapítási év 1914. Jól bevezetett textilárakereskedés, mely nagyban dolgozik. Árui minőségüknél fogva könnyen találhatnak piacra egész Erdélyben. Szolid üzleti elvei kiterjedt vevőkört biztosít számára.

Steier Sándor & Co. fűszerimport Satu-Mare. A piac egyik fűszeráru nagykereskedése. Kitűnő külföldi kapcsolatai révén sikerült olyan szilárd pozíciót biztosítani magának a szatmári piacon, hogy prosperitása a jövőben is biztosítva látszik.

Saul Farkas fakereskedő Sighetul-Marmației. Éveken át beltagja volt a Farkas és Ezikovits fakereskedő cégnek. Óriási faraktára van az országban és több fűrésztelepe Csehszlovákiában. A Mármarosai Leszámtoló Banknak Farkas Saul a *vezérigazgatója*. Több kereskedelmi és ipari vállalatnál bír érdekeltséggel, kitűnő üzletember, kinek vezetése alatt álló vállalatok nagyszertűen prosperálnak.

Schwartz Hermann textilnagykereskedő Oradea. Erdély egyik legnagyobb textiláruháza. A tulajdonos a szolid üzleti elvek betartása mellett általános közbizalomnak örvend.

Sibiui Kereskedelmi és Iparkamara. Elnök: Vătăşeanu Ioan Főtitkár: Bozdoc V.

Spreng Ferenc, Oradea. Férfi- és női cipőüzlet. Értékes árukészlet. Szorgalmas kereskedő, külföldi gyárosok szívesen tartják fenn vele az üzleti neust.

S. A. Industria Română de Țesături Imprimată, Mediaş. Alapítási év 1924 Részvénytőke 20 millió lei. Igazgató: Deutsch N., aki szakavatottságával és agilitásával nagyban hozzájárult a vállalat fejlődéséhez.

„**Star**“ téglagyár Rt., Oradea. Háboru előtti alakulás, mely az Industria Bank rt. érdekeltsége közé tartozik. Üzemi berendezése a legnagyobb kapacitású az egész országban.

Schönauer N. börgyár Rt., Reghinul-Săsesc. Régi bevezetett ipari vállalat, mely 1919-ben alakult át részvénytársasággá. Nagykiterjedésű modernül berendezett gyártelepén készülnek a kommerz árucikktől kezdve egészen a legfinomabb bőrárúig.

„**Silvania**” műszaki rt. Braşov. A vállalat 1920-ban alapított, majd 1922-ben részvénytársasággá alakult át. Részvénytőke 5 millió lei. Faipari gépekben, fűrészlapokban és nagyipari felszerelési cikkekben dolgozik. Igazgatók: Kántor Miksa és Róna Sándor műszaki tanácsos. Komoly, jól vezetett vállalat, melynek elsőrendű külföldi képviselői vannak és éppen ezen kitűnő neveseivel teremtette meg magának azt a pozíciót, mely a vállalatot az ország első vállalatai között megilleti.

Schwartz Mendel utódai, Reghin (közkereseti társaság). Alapítási év 1872. Táviratcím: »Schwartz« Reghin. Üzemek: Reghin, Toplița, Gheorgheni és Miercurea-iuc. A vállalatot Schwartz Mendel alapította és szorgalmas munkával fejlesztették úgy ő, mint utódai. Ma a vállalatnak 3 keretes fűrész-

gyára, napi 200 mm. henger-műmalma van és ezenkívül foglalkozik fatermeléssel, fűszer-gyarmatáru és termény nagykereskedéssel.

„**Stefania**“ műmalom, Oradea. Alapítási év 1908. Tulajdonos: Vas Adolf. Modernül berendezett műmalom, mely a vidéken is a legnagyobb népszerűségnek örvend. A vezetés szoliditása és a precizitás biztosítja helyét a többi nagymalmok sorában.

Schwartz & Lebovits textilkereskedés, Satu-Mare. A cég egy évtized óta áll fenn és mint jól bevezetett üzlet, a szatmári piacon jó hírnévnek örvend.

Surduci Szénbánya Rt. Oradea Alapítási év 1913, alapítóke 2,400.000 francia frank. Központ Párisban van, míg a telep Cristolțel községben. Cégjegyzők Simonis de Dirdezele Bernard és Guy Frote. A vállalatot Erdély és Bánát területére Grosz Géza és Holländer Károly nagyváradi cég képviseli.

Stern S. Endre kefe- és meszelőgyár Oradea. A legelső kefégyár egész Erdélyben, mely évtizedekkel ezelőtt modern berendezésével nagy feltűnést keltett szakkörökben. Gyártmányai egész Erdélyben és a Bánátban, sőt ma már a Regátban is jól be vannak vezetve.

Societate Anonima Béltelki Faipar Satu-Mare. Hosszu évek óta működik ez a vállalat a szakmában és ez idő alatt létjogosultságáról tett bizonyosságot. Ma a legjobbnévű cég a környékbeli piacokon, fejlődését a vezetés korrektségének köszönheti.

Silk selyemszövőde, Timișoara. Cégtulajdonosok: Stern Lipót, Stern Imre és Kertész Izidor. Gépi berendezése teljesen modern, főként selyemszalagokat állít elő. Foglalkoztatott munkások száma 25—30.

Schwartz Farkas és Fiai, Oradea. Fűszerengros cég és modernül berendezett szikvizgyár. A fűszerüzlet cca 35 éve a szikvizgyár cca 15 éve áll fenn. Mindkét vállalatot Schwartz Farkas és Fiai Schwartz Sándor és László vezetik modern kereskedői szellemben.

Satu-Marei dugógyár Guth A. és Fiai, Satu-Mare. Első ebben a szakmában az egész országban. Folyton terjeszkedő üzeme létjogosultságának egyik legbeszédesebb bizonyítéka. A vezetés szakavatott kezekbe van letéve.

Steinmetz Baruch, kézmű-áru en gros, Sighetul-Marmăției. A cég 1880-ban alakult kisebb tőkével, a tulajdonosok szorgalmával és fáradhatatlan munkásságával fejlesztették azt a mai nivójára. Nagyban és kicsinyben árusítanak, stabil ve-

vőkörük biztosítja forgalmuk állandóságát. Tulajdonosok: Steinmetz Áron és Saul.

Sörgyár »Háromcserfa«, Sibiu. A vidék legismertebb sörgyára. Adott kereteiben korrektséggel és becsülettel fejt ki élénk tevékenységet. Ügyfelei pontos és lelkiismeretes kiszolgálásával szerezte meg magának azt a jó nevet, melyet továbbra is fenntartani legfőbb törekvése.

Societate Anonimă Româna pentru întreprindere electrotehnică, electrochimicăși mecanică »Energia« București. A vállalat 1913-ban alakult, a kolozsvári fiókja 1925 óta van bejegyezve. Részvénytőke 17 millió lei. Telefon- és rádiókészülékeket és műszaki cikkeket állít elő. A kolozsvári telepen körülbelül 50—60 munkást foglalkoztat. Fiókgyártelepe van még Temesvárt is.

Societate Anonimă »Frigul« vágóhid és husexport Episcopia—Bihor jud. Bihor. Háboru utáni alakulás, mely főként állatok exportjára alakult. Nagyarányú üzemei vannak, kivételre szánt cikkei a világ minden piacán kerülnek eladásra. Elfogadott üzletelveik rigorozus érvényesülésével érte el ez a vállalat forgalmának és fejlődésének elismerésreméltó nivóját. Dr Amigó Dezső igazgató kereskedelmi képzettsége kitűnően érvényesül a vállalat vezetésében.

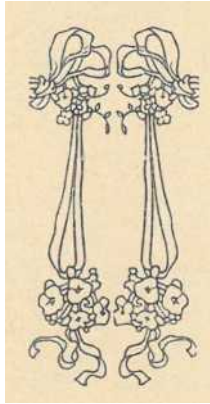
Özv. **Spitzer** Sámuelné utóda Grosz Salamon szalmakalap-

gyár, Turda. A vállalat 1922-ben alakult, jólvezetett ipari vállalat, mely a szakmában jó hírnévnek örvend.

Spreng Farkas cipő- és kalapüzlet, Oradea. Alapítási év 1919. Régi üzlet, mely előbb Spreng Testvérek cég alatt ment. A polgári osztály szive-

sen látogatja, ebből rekrutálódik nagyszámu vevőköre. A szolid vezetés a kitünő üzleteredményben jut méltó kifejezésre.

Stanca Antal, Praid, (jud. Odorheiu) fűrészüzem. A fűrészüzem napi munkateljesítménye fél waggon faanyag feldolgozása.

Szatmári Vas- és Vasáru-behozatali Rt. Satu-Mare. Alapítási év 1922. Táviratcim: »Fierimport« Alaptőke 5 millió lei, tartalékalap: 650.000 lei. nyereség: 892.652 lei, 10.000 darab részvény, osztalék: tizenhat százalékos. Vezérigazgató; Melchner Hermann, aki az igen jól megválasztott tisztviselő kartól támogatva kiváló szaktudással és szorgalommal vezeti a vállalatot és érdemének tekinthető a vállalat fejlődése. Igazgatóság: Dr. Andrei Dobosi, Samuil Lipschitz, Herman Melchner, Dr. Octavian Popp, Maurițiu Reiter, Béla Rosenfeld, Eugen Sabo. A vállalat, amely az ottani »Casa Noastră« bankkal áll érdekközösségben, 1922-ben alakult s ezen rövid pár év alatt akkora fejlődést ért el, hogy ma már a vasszakmában Erdély és Bánát egyik legszámottevőbb cége. Vasosztálya vasárúknak kizárólag nagybani eladásával, géposztálya pedig mindenféle mezőgazdasági gépek, u. m. Máv. cséplők, traktorok, autók stb. eladásával foglalkozik.

Szántó Dezső és Fia redőny és kályhagyára Oradea. Táviratcim Szántógyár. Alapítási év 1897. Előállít vas és esslingeni faredőnyt, vasárut, épületvasalást és takaréktűzhelyeket. A szabadalmazott »Zephir« kályhát gyártja, mely fatüzelésű, légfűtéses, folytonégő kályha és éppen ezen tulajdonságainak köszönheti világhírét és páratlan közkedveltségét. Bel- és külföldön sok ezer kályha van forgalomban.

Szidon József grafikai intézet, litografia, réznyomda, bádogdobozgyár Lugoj. Táviratcim »Litografia Sidon«. Alapítási év 1900. Törvénytől függetlenül bejegyezve. Tulajdonos: Szidon József üzemét szaktudással, kereskedői érzékkel és a legsolidabb alapon vezeti. Munkájának eredménye az üzem fejlődése.

Szőllősi Samu szeszgyára, likőr-, rum- és pálinkagyár, bor és sörkereskedés. Odorheiu. Táviratcim Szőllősi Odorheiu. A céget a jelenlegi tulajdonosa alapította 1893-ban és azóta törvénytől függetlenül be van jegyezve. Fokozatosan fejlesztette, úgy, hogy ma a vállalathoz tartozik 3 mezőgazdasági szeszgyár, 1 likőr és rumgyár. Évi forgalom 50—60 millió lei. Mindhárom szeszgyár kapacitása évi 2—2 ezer hektoliter. A likörgyáré 1500 hektoliter. A gyártott cikkek mennyisége a szakma ismert rossz konjunkturája miatt jelenleg ennek mintegy tizedrésze. Munkások létszáma mintegy 60. A vállalat alapítója Szőllősi Samu. Jelenleg azonban fia, dr. Szőllősi Ödön vezeti. 1916-ban a közgazdaság és közjótékonyág terén szerzett érdemeiért nemességet kapott »felsőboldogfalvai« előnévvel.

Szudrics-Petroszi Erdőkitermelő Rt. Oradea. Alapítási év 1902. Ipariüzem, Mureni-Mici községben. A vállalat 1902-ben a görög kath. püspökség erdősegeit megvette kitermelésre, melyből ma is több ezer katasztrális hold van termelés

alatt. A rt.-nak 45 km. hosszú iparvasútja van és 4 km. hosszú drótkötél pályája. Az iparvasut forgalmát 7 gőzmozdonyral és 120 kocsival bonyolítják le. Évi termelés 12.000 wagon tüzifa és 25—30.000 m³ kitermelt fa. Vezérigazgató: Kolos Emil.

Szalontai konzervgyár, Kemény Testvérek, tojás, baromfi kiviteli és húsfeldolgozó üzem, Szalonta. Három évtized óta fennálló kitünően prosperáló kereskedelmi vállalat. Exportüzletekkel foglalkozik és legnagyobb ebben a szakmában. Telepe a legmodernebbül hűtőberendezéssel van ellátva. Külföldi állandó nexusa folyton izmosítja a vállalatot, mely folyton nő jelentőségében. A tulajdonosok igen mozgékony, agilis és széles látókörű kereskedők, akik általános népszerűségnek örvendenek korrekt üzleti eljárásuk miatt.

Szentgyörgy Sörgyár és lerakat, Lipova. »Berärie Sft. Gheorghe« Temesvári polgári sörfőzde rt. tulajdona.

Szegő Árpád borkereskedés és likörgyár, Braşov. Alapítási év 1901. Törvényszékileg bejegyezve. Érdekeltsege: »Veritás« likör- és gyümölcszörpgyárnál 32 százalékban. Alapítása óta állandó egészséges fejlődést mutat. Fejlődésének legfontosabb pontja a Brassóban Hosszu-uca 7—9. szám alatt levő ingatlanok megvásárlása 1909-ben. Munkások száma 10. Raktár: 5.000.000 lei. Évi forgalom: 20.000.000 lei.

Tulajdonos: Szegő Árpád. Az üzletet maga alapította és nagy hozzáértéssel és munkával állandóan fejleszti. Közéleti tevékenységének eredményeképpen Brassó város törvényhatósági tagja.

Szilágyi Eleonóra Likör, Rum és Puncsgyár, Első Erdélyi Pezsgőgyár Rt., Cluj. Calea Regele Ferdinand 104. Alapítási év 1919. Alaptőke 500.000 lei. Igazgató Löbli M.

Szénsavgyár, Oradea. Alapítási év 1906. Tulajdonos: Reich József.

Szizgyártók Egyesülete, Bistriţa. Alapítási év 1884. 25 tagot számláló egyesület tulajdona. Üzleti tőke; 2 millió lei, 17. HP., 50 munkás. Évente 60 tonna különböző bőr- és bőrönd-árut gyárt.

Szilágyi Lajos, textil és férfiruha kereskedés, Târgu-Mureş. Az üzletet 60 évvel ezelőtt alapították, amit a tulajdonos szolid alapon vezet.

Szabó Albert, üveg nagykereskedés, Arad. A legnagyobb és legelőkelőbb cégek egyike a szakmában, mely több évtizedes multjával méltán kiérdemelte azt a helyet, mit munkásságával és szolid üzleti elveivel biztosított magának.

Székelykereszturi Bányai János, Cristur, geológus tanítóképzői tanár, aki született 1886-ban, Kézdivásárhelyen. A Földtani intézet munkatársa. Az Erdélyi Gazdasági Egylet tagja s mint ilyen talajismeret-

köréből mint szakelőadó tart előadásokat. Abrudbányai tanárs később igazgató korában az aranytartalmu érczek mikroszkopi vizsgálatával specializálta magát. Új módszerekkel mutatott rá a folyóvizekben kihasználatlanul heverő értékeinkre. A Székelyföldre hazakerülve, ezidőserint mint egyedüli kutató, ásványviz kutatásokkal foglalkozik, amelyeknek tudományos feldolgozásain kívül a közgazdasági vonatkozásait propagálja. Így az utóbbi időben e tárgyból jelennek meg tudományos és közgazdasági szakmunkái. Szaktanulmányait a jénai egyetem földtani intézetében és berlini bányászakadémiaán tökéletesítette. Jelenleg geológiai szakirodát tart fenn s magáncélokra bányakutatásokat vállal. Erdély és elsősorban a Székelyföld ásványvizeinek tudományos és kataszterszerű részletes feldolgozása, mely hivatva lesz bázist szolgáltatni a praktikus kihasználásuknak is, mivel Erdély közgazdaságának sarkalatos pontját e természeti kincsek tökéletes kihasználása képezi.

Szebeni Faipar, Sibiu. A szakmában előnyösen ismert, kitűnően vezetett vállalat. Üzeme a legmodernebb berendezésű, első helyen áll országunk faiparában.

Szőnyegáruház Arad. A legnagyobb szőnyegáruház az ottani piacon, melynek dusan felszerelt raktárában feltalálhatók a legszínesebb izléses kivitelű külföldi és belföldi szőnyegek, butorszövetek, ágyte-

ritők, asztalterítők, hencsertakarók a kelet színeinek legnagyobb pompájában. A fenti cég tulajdonosa Domány.

Szeszgyár Rt. Târgu-Mures. Az erdélyi szeszipari vállalatok legjelentősebbeinek egyike, mely régebben igen nagy szerepet játszott gazdasági életünk fejlesztésében. Most is az adott viszonyok közepette is a legnagyobb mértékben igyekszik hivatásának megfelelni.

Szatmári Fatermelő és Gőzfűrés Rt. Satu-Mare. A vállalat 1917-ben alapított Szénkereskedelmi Rt. név alatt, majd 1921-ben változtatta át céget a fenti névre. Főtelep: Satu-Mare. Tulajdonát képezi a Luna-forrás néhány ezer hold kitermeletlen erdőtelepe.

Szigeti és Salamon cég Cluj. Faáru és építkezési anyagraktár. A cég törvényszékiileg be van jegyezve és már évek óta a legjobb hirmévknek örvend. Szolid és reális alapon vezetett üzlet, amely nagy forgalmat bonyolít le. A cégtulajdonosok abszolút jó bonitásuk, megbízható, szorgalmas egyének.

Sziklay János fűszerkereskedés, Sighetul-Marmației. Kis keretben indult meg ez az üzlet, ma azonban üzletének kiterjedésével nagyobb raktárt létesített, hogy kiterjedt vevőköre szükségletét kielégíthesse.

Szalmakalapgyár, Tulajdonos Grosz Dávid, Satu-Mare. A vállalat 1918-ban alakult. Modernül berendezett üzem, mely 40 munkást foglalkoztat.

Gyártmányai nagy keresetnek és közkedveltségnek örvendenek.

Szövetkereskedés. Grünfeld Henrik, Satu-Mare. A cég 1920 óta áll fenn, előnyösen ismert, jól bevezetett üzlet a szakmában.

Szikkvizgyárosok Szindikátusa. Hivatalos címe; Erdélyi és Bánáti szikkvizgyárosok Szindikátusa. Székhelye; Oradea. Alakult a szikkvizgyárosok érdekeinek védelme céljából 1924 évi Január 23-án. Működését megkezdette 1925 Január hó 1-én. Elnöke: Dr Váli Péter, az oradeai Váli szikkvizgyár tulajdonosa. Az igazgatóság ezidőszerinti tagjai: Zimmermann Menyhért, Oradea, Földessy Lajos, Arad, Révész József Arad, Schwartz Sándor, Oradea, Krausz Adolf, Cluj és Somogyi Károly, Timișoara. A szindikátus élénk együttműködést fejt ki a bucurești szikkvizgyárosok szindikátusával valamint a szén-savgyárak központi szervezetével. Rövid működése alatt már is sikerült a szikkvizipar sérelmét enyhíteni.

Szövőgyár Rt. Dej. A textilipart méltán képviseli ez a jól vezetett üzem. Gyártmányai elismerten jóminőségű áruk és keresettek az ország valamennyi piacán. A vezetés szakszerűsége garantálja további működésének és fejlődésének zavartalanságát.

Székelyudvarhelyi favárlalat Odorheiu. A tulajdonos Klein Zsigmond. Főként épület

és tűzifa kereskedéssel foglalkozik és bár az építkezésben mutatkozó általános stagnáció, ennek a cégnek az aktivitását is megbénítja, szilárd üzleti elvei mellett ma is kitart, hogy további prosperitását biztosítani tudja.

Szántó és Lőrinczy, autó és mezőgazdasági gépek, Oradea. Alapítási év 1928. Tulajdonosok: Szántó Ernő és Lőrinczy. Képviseli a cég a Clayton és Schutleworth, továbbá a HoL herr és Schrantz gépgyárakat és a Citroen, Hup-Mobil, Steyer-Werke és Packard automobilgyárakat. Mindketten igen agilis kereskedők, akik szakavatott - sággal és körültekintéssel vezetik üzletüket.

S. Friedmann Textil és szövetkereskedés, Sighetul-Marmăției. Több mint egy évtizede áll fenn ez a jóhírű detailüzlet. Dusan felszerelt raktárával kiterjedt vevőköre szolgálatára áll.

Szeszgyár Szászrégen, Farkas Mendel Fiai. A szeszgyárat ezelőtt 60 évvel Farkas Mendel alapította. Jelenlegi cégtulajdonosok Farkas Hermann és Farkas Imre. A cégnek fűrészsüzeme és nagyobb erdősége is van. Erdélyben úgy közzgazdaságilag mint társadalmilag az első között foglalnak helyet.

Székely és Réthy Erdélyrészi Butorgyár Rt., Târgu-Mures. A vállalat 1907-ben mint családi részvénytársaság alakult meg 125.000 korona tőkével. Ma már felemelt alaptőkével dolgozik megnagyobbított

üzeme az erdélyi butorgyarak legelső sorába emeli. Áruai főként a Regátban találhatnak kiterjedt piacra. A vállalat a Marosvásárhelyi Agrárbank érdekkörébe tartozik.

Szemfedélyvár Első Erdélyi Rt., Satu-Mare. A legelső és ugyszólván egyedülálló vállalat ebben a szakmában. Előállít a legszebb kivitelben művirágokat, koszorúkat, csokrokat, cikkei igen kelendők és az egész ország piacán nagyon keresettek.

Szovata-fürdő Rt. Târgu-Mureș. Központi iroda április 1-től, október 1-ig: Szovata; Október 1-től, április 1-ig: Târgu-Mureș Piața Regele Ferdinand 38. Alapítke 10,000.000 lei. Tartalék 142.000 lei. Igazgatóság dr Deleu Victor, dr Vesean Ion, dr Sturza Marius, dr Poruțiu Petre, dr Moldovan Iuliu, Illyés Stăfan, Desila Virgil, dr Popescu Adrian. Ügyvezető igazgató: Pașca Teodor. A részvénytársaság birtokában van számos villa és szálloda Szovata fürdőn. A vezetőség sokat tett az egyébként a terméshéztől is megáldott közkeveltségnek örvendő fürdőhely felvirágoztatása érdekében.

Székely és Margittai, Lăzarea (jud. Ciuc). Alapítási év 1916. Bejegyezve a brassói törvényesszéknel, tulajdonosok: Székely Hermann, Margittai Arthur és Margittai Béla. A cégnek Temesváron, Splaiul M. Dreghici I sz. alatt eladási irodája van. Központi iroda és üzem székhelye Lăzarea, (Jud. Cuc).

1916-ban vették át a Brassóbertaláni Gőzfűrészt Rt.-ot 2 kerettel, amely évi 320 waggon fűrészt árut és ládadeszkát termelt, feldolgozott faanyag: fenyő, bükk és tölgy. 1925. év közepén a cég megvette a gyulafehérvári Kereskedelmi Bank tulajdonát képező, »Moliftul« elnevezés alatt működő 2 keretes gőzfűrészt és vámörllő malmot és ezt 3 keretre egészítette ki. Jelenleg a fűrészen fenyőgömbfát dolgozik fel. Évi teljesítménye 500 waggon fűrészt áru és cca 100 waggon széldeszka és egyéb melléktermékek. A vámörllő malom 24 órás teljesítménye cca 1 waggon. A brassói üzemet 1926-ban szüntette be a cég, mikor is a gépeket leszerelte, miután a fűrészt nyersanyaggal ott nem tudták ellátni. 120 lóerős gőzgép 1 drb 24, 1 drb 18 és 1 drb 14-es keret, 5 körfűrészt, gyalugép és más kisebb famegmunkáló gépek. Malomban sikszita, malomhengerek és kövek. Villanygépek és motorok, esztergapad stb., átlag napi 80 gyári munkás, 8 tisztviselő és munkavezető.

Szameth Róbert üvegáru nagykereskedés, Lugoj. Tulajdonos: Szameth Róbert. Nagy forgalommal dolgozó üzlet.

Szegő és Grünfeld művirág és koszorúgyár, Oradea. Alapítási év 1922. Tulajdonosok: Szegő Antal, Grünfeld Jakab és Winkler N. Előállít sirkoszorut, mülevelet, müvirágot, kalap és szobadiszeket, paraszt csokrokat, mirtus csokrokat stb. a legszebb kivitelben. Befekte-

tett tőke 1,500.00 lei. Munkásainak száma 80—100, tisztviselők és utazók száma 10.

Székpataki Erdőipar Rt. Braşov. Alapítási év 1921. Távirati cím »Ofa« Alaptőke 10 millió lei. Vezérigazgató: Stekl Alfréd. Igazgatók: Reichfeld Izsó és Lefkovics Sándor. Az »Ofa« Országos Fatermelő vállalata.

Szentgyörgyi János első nagyszebeni kakaó, csokoládé és cukorkagyár, Sibiu. Alapítási év 1919. Cégtulajdonos: Szentgyörgyi János. 15 HP. 10—12 munkást foglalkoztat. Gyártmányai: kakaó, mindenemű csokoládé és commerzcukorka. Jól berendezett modern gyár.

Szabadsajtó Könyvnyomda és Lapkiadó Rt. Satu-Mare. Alapítási év 1868. Táviratcím: »Szabadsajtó« Alaptőke 1 millió lei, tartalék 30.000 lei. 1868-ban mint kisebbszerű nyomdavállalat alakult, amely azonnal megkezdte a »Szamos« című lapnak hetenként egyszer 4 oldal terjedelemben való megjelenítését. A «Szamos» később hetenként kétszer, majd háromszor jelent meg, míg 1911-ben Szabadsajtó Részv.-társaságá alakulván át a »Szamos« napilappá fejlődött. A részvényesek abban az időben a volt munkapártnak a tagjaiból rekrutálódtak. A lap szép fejlődésen ment át és 1928-ban elérte az átlagos 8000 példányszámot. Ugy szintén szépen fejlődött a vállalat nyomda vállalkozása is, amennyiben ez a nyomda ma

Északrománia legnagyobb grafikai üzeme, amely szedőgépekkel dolgozik, üzletei könyveket gyárt és könyvek kiadásával is nagy mértékben foglalkozik. Dr. Halász Sándor vezérigazgató, született 1892-ben, a »Szamos« politikai napilapnak hosszú éveken át segédszerkesztője volt. Kiváló munkásságának eredménye a vállalat mai szép prosperálása. A vállalat 14 nyomdai és 2 szedőgéppel dolgozik. Előállít napi- és hetilapokat, különböző nyomtatványokat, üzleti és szépirodalmi könyveket. Évi forgalma 8 millió lei. Munkások létszáma 44.

Szénássy System papírárú és fűzetgyár, Oradea. Alapítási év 1912. Táviratcím: »System.« Előállít könyveket, iskolafüzeteket, noteszeket a legegyszerűbb és legfényűzőbb kivitelben albumokat, registereket. Vonatozó intézet. Az üzem gépi berendezése 20 H. P., a foglalkoztatott munkások száma 30—40.

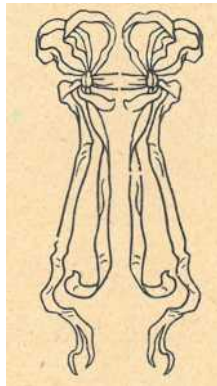
Szőlőbirtokosok Pincegazdasága Rt, Aiud. Táviratcím: »Winklerpince«. Alapítási év 1851. Alaptőke 1,250.000 lei. Tartalék 720.000 lei. Nyereség 276.933 lei. 5000 darab részvény. Osztalék 18 százalék. Igazgató: Winkler Gyula. Helyettes igazgató; Nagy Sándor. Igazgatóság: Dr Garda Kálmán, dr Müller Jenő, Weinrich Károly, Pop Aurél, Molnár Gyula. Felügyelő bizottság Szigeti Béla elnök, U. Kovács Endre, Ambrus Dezső, dr Müller Zoltán. Az üzlet 1851-től 1913-ig Winkler János cég alatt állott fenn, mi-

kor is a helybeli bortermelők kivánságára és bevonásával jelenlegi cég alatt részvénytársasággá alakul át Winkler János vezetése mellett, kinek elhalálása után a vezetést fia, Gyula vette át 1922-ben. A vállalat be van rendezve cca 50 vagon bor beraktározására, melyek közül a kiválóbb minőségeket palackban, a többit hordóban hozza forgalomba. 10 munkással dolgozik. Winkler Gyula igazgató, szőlőbirtokos, az ottani Kisegítő Takarékpénztár Rt. és az Épület és laka-

tosárugyár rt. igazgatóságának tagja.

Szövött és kötöttáru nagykereskedés Aranyi és Adler cég Oradea. Cégtulajdonosok Aranyi Albert és Adler Sándor. Képviseleteik vannak müncheni, Frankfurti és chemnitzi cégektől. Reális alapon dolgozó kereskedők.

Szabó Jenő női divatárunagykereskedés Cluj. Táviratcim: »Szabótext». Alapítási év 1908. Erdély legnagyobb szakmabeli üzletének egyike.

Temesvári Áru és Érték-tőzsde. (Lloyd bíróság) Elnök: Totis Rezső belga konzul, Gyapjuipar Rt. Timișoara igazgatója. Igazgatók: Lindner Ármis, Löffler Béla, Aczél Gyula gabonakereskedő, Balla Hugó bankvezérigazgató, Baruch Izidor gyarmatáru nagykereskedő, dr Baltescu Ioan »Steg« igazgató, Benedikt Norbert »Turul« cipőgyár igazgatója, Bilitz Sándor Mundus-Borlova-Armenis vezérigazgatója, Blasian Victor mérnök, egyetemi tanár, Brebenar Vasile malomigazgató, Carabas Romulus bankigazgató, Csongor György bankigazgató, Deutsch Arnold gabona nagykereskedő, Domastanu Gheorghe nyugalmazott tábornok, Dornhelm Jenő textilnagykereskedő, Kabos Ármin könyvnyomdatulajdonos és papirkereskedő, Kecskeméti Sándor optikus, Kimmel Sándor szeszgyári igazgató, Klein Zsigmond gabonakereskedő, Klein Ernő textilgyári igazgató, Klein Jenő mérnök építész, Klein Victor textilgyári igazgató, Körper Mór malomigazgató, Kun Richard szeszgyári igazgató, Latter Mihály téglagyár tulajdonos, Lázár Livius bankigazgató, Lukács Iván kötöttárugyár igazgató, Lupu Alexandru bankigazgató, dr Miklósi Kornél mérnök, villamosam igazgatója, Nyiri Jenő bankvezérigazgató, Oprea Joan bankvezérigazgató és a Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, Popescu Marius utazási iroda tulajdonos, Popper Zsigmond bankvezérigazgató, Prochaszka Eduard malomigazgató és földbirtokos, Reisz Alfréd gabona-

nagykereskedő, Rothbart Jakob szesz és likőrnagykereskedő, Rotter Béla gabonakereskedő, Szana Zsigmond angol konzul, bankvezérigazgató, Szobotka Imre földbirtokos, Tedeschi Béla vaskereskedő, Vidrighin Ștefan mérnök vízmű és csatornázási üzem igazgató, Weinberg Ferenc gabonaszindikátus igazgatója. Titkárság: dr Blázs Adolf főtitkár, dr Erdély Lajos jogügyi titkár, Lampartei István gazdasági titkár, dr Spitz Bertalan titkár.

Tabak Sámuel »Favorit« szalaggyár, Brașov. Alapítási év 1924. Tulajdonos Tabak Sámuel. Speciális gyári üzem, csomagoló szalaggyár. 1928. évben kibővítve angol rendszerű gép harisnyagyári üzemel is.

Transilvania Butorgyár, épületfa és építkezési anyagraktár Cluj. A céget alapította 1920-ban Rosner Márton 1 millió ötszázezer lei tőkével. Cégtulajdonosok jelenleg Rosner Márton, Friedmann Márton és Betegh Ernő, akik mindnyájan egyénileg is vagyonos emberek. A butorgyár egy 7 holdas saját tulajdonukat képező területen fekszik, amely fekvőség teljesen tehermentes. A butorgyár a területtel együtt cca 25 millió lei tőkét képvisel. Munkáslétszám 300. Négy komplett garnitúra modern felszerelésük van. Gyártási minőség: commerc árú 20 százalék, furniros és nehezebb butorok 80 százalék. A gyártott butor első osztályú és a minőségben vezetnek az egész országban. —

Gyártanak még iroda és iskolai cikkeket engrossban, szállodai berendezéseket és nagyobb intézmények, szanatóriumok berendezéseit. A butorgyár tulajdonosai Romániában hitelképesség tekintetében is a legnagyobb bizalmat élvezik. A gyártott cikkek minősége pedig a külföldi gyártmányokkal felveszi a versenyt. A Transsylvania butorgyár érdekközösségéhez tartozik még a Tűziforgalmi Rt. is, amelyben a Transsylvania Butorgyár tulajdonosai 50 százalékban részesek és ahol Betegh Ernő utján képviseltetik magukat. A Tűziforgalmi Rt.-nak 4 millió lei alaptőkéje és 800.000 lei tartaléktőkéje van. 50 százalékban Peris Arthur van érdekelve a Tűziforgalmi Rt.-nál. A vállalat erdőkitermeléssel is foglalkozik. Dés és Csucsá vidékén végez most is nagyobb erdőkitermeléseket és évente cca 5—6 ezer vagon tűzifát forgalmaznak, melyet nagyobb részt közintézményeknek szállítanak. Ezen tűziforgalmi vállalat is úgy anyagi, mint morális tekintetben megbízható cég. Meg kell említenünk még a vállalat egyik tagját, Rosner Mártont, akinek köszönhető különösen a butorgyár fellendítése, aki szorgalmával és szaktudásával nagyon előmozdította eme nagyszabású gyárvállalat fejlődését.

Tartler Ottó, acéárúk, Sibiu. A cég tevékenysége szolid üzleti principiumok teljes érvényesítésének jegyében folyik le. Ugy áruinak minősége, valamint azok keresettsége ga-

rantálják a forgalom állandó nivójának fenntartását, amihez hozzájárul a tulajdonos korrekt eljárása is.

Tordai Bitumen művek, Turda. Nagyipari vállalat, kiterjedt üzemmel, nagy munkateleppel. Főképpen közmunkák készítésével foglalkozik és újszólván teljesen konkurrencia nélkül áll az egész országban. Munkálatait a legnagyobb precizitással végzi, ami a legnagyobb biztosítékot nyújt a megbízó számára. Tulajdonos: Faragó Miksa.

Terménynagykereskedés Jakober és Társai, Satu-Mare. Cégtulajdonosok: Jakober Benjamin, Fürst Lajos és Gerő Sándor. Erdély legnagyobb terménykereskedőinek egyike, mely szolid alapon nagy üzleket bonyolít le.

Triska J. zongora lerakat, Cluj. A zeneművelő publikum teljes bizalma fordul ezen cég felé. Világhírű zongoragyarak képviselését bírja és raktáron tartja a legfinomabb gyártmányú koncert zongorákat is. Üzleti szoliditása egyben biztosítja vevőkörének állandó növekedését is. A vállalat maga is gyárt elsőminőségű zongorákat.

»**Terézia**« gőzhengermalom rt. Becicherecul-Mic. A vállalat 1908-ban alakult. Részvénytőke 7,500.000 lei. Érdekeltségéhez tartozik a Kétfelei-Malom. Központi iroda: Temesvár, ügyvezető-igazgató: Adler Lajos.

Tg.-Mureși Kereskedelmi és Iparkamara. Elnök: Russu Ioan,

főtitkár: dr. Biró József, kerület: Marostorda, Csik, Székelyudvarhely és Háromszék megyék.

„**Technica**“ műszaki cikkek, motorbicikli és bicikli kereskedés, Oradea. Alapítási év 1927. Cégtulajdonos Háber Béla. Foglalkozik motorkerékpár, kerékpár, gramofon stb. eladásával, képviseli a Bayerische Motorenwerket és ezenkívül is néhány előkelő külföldi képviselője van.

Treis téglagyár, Jimbolia. A környék legrégebb hasonló üzemének egyike. Modernül van berendezve, előállított áru tartósságuknál és tűzálló voltuknál fogva igen keresettek. Az építkezésben tapasztalható általános stagnáció természetesen korlátozza a vállalatot tevékenységének teljes kifejtésében.

„**Technicomp**“ gépképviselet. Oradea. Alapítási év 1927. Tulajdonos Weisz Gyula. Több jelentős képviselője vannak a gépszakmában. Többek között a Saugling porszívógépgyár. A tulajdonos a legszolidabb alapon vezeti az üzletet.

Tontsch & Haydl ecsetgyár, Medias. Régen bevezetett ipari vállalat, mely évtizedes működése alatt azt igazolta, hogyan lehet szolid bázison egy vállalat erejét növelni és jóhírért megalapozni. A tulajdonosokat a legkorrektebb üzleti elvek vezetik üzemük irányításában és mindég arra törekszenek, hogy ügyfeleivel fennálló nexust mindjobban szorosabbra fűzze.

Tüzifa és épületfa lerakat Gonda és Feldmann, Oradea. Szolid és reális alapokon nyugvó üzlet, tulajdonosok általános bizalomnak örvendenek.

Trattner Sámuel, kereskedelmi ügynök és bizományi lerakat, Satu-Mare. Évtizedek óta jól bevezetett ügynökség, főképpen a fűszer és gyarmataru szakmában dolgozik, elsőrendű külföldi képviselői Ivánnak, köztük a budapesti Szent István Tápszer vállalat Rt.

Triumpf cipőgyár, Oradea, Cégtulajdonosok: Leitner Lázár és Mannhard Jenő. A cég gyártmányai ár és minőség tekintetében versenyképesek. Egész Romániába szállítanak és szép forgalmat bonyolítanak le. Cégtulajdonok komoly jó nevű kereskedők.

Termény és műszaki kereskedés. Barta Árpád, Sft. Gheorghie. A cég 1921 óta van bejegyezve.

Târnava-mare megyei Kereskedelmi és Iparkamara Brasov Elnök: Schreiber Vilhelm, Álelnök: Mincu Gheorghie, Főtitkár: Binder Ernő. Kerület: Braşov, Făgăraş, Târnava-mare megyék.

Textil lerakat, Essigmann János, Sighişoara. Több mint három évtizeddel ezelőtt alapította ezt a kitűnő hírű üzletet a jelenlegi tulajdonos édesapja, aki szorgalmával és kitartó munkásságával fejlesztette azt mai nivójára. Engros-ban dolgozik, a vidéki piacot teljesen meghódította magának szolid üzleti elveivel.

Tenner Imre nyersbőrke-reszkedő, engros, Timișoara—Arad. Egyik legnagyobb cég a szakmában, mely főként export céljaira dolgozik igen jó eredménnyel. A tulajdonos évek óta működik a szakmában és mint elismerten kitűnő szakember olyan irányt adott üzletének, mely a jövőbeni sikerét is biztosítja.

Traversa Faipari vállalat, Brașov. Alapítási év 1928. Tulajdonosok: Schauer Ernő, Ittu Silvius, E. I. Shilton és Ilie Marin. Vezérigazgató: Schauer Ernő. Nagyipari vállalat a Korneti Jud. Olt 4000 hektáros tölgy, bükk és fenyőerdő kitermelésére.

„Tip-Top“ harisnyagyár, Oradea. Alapítási év 1927. Tulajdonos: Back Bernát. Alig 2 éve, hogy ez a vállalat alakult és máris gyártmányai tökéletességével magára vont az összes szakmabeli nagyvállalatok figyelmét. Üzeme, mely kis arányban indult meg, rövid idő alatt szépen tökéletesítette, megfelelő szakemberek beállításával gyártmányai kivitel és finomság tekintetében versenyképesé lettek és ma már cikkei még regáti piacokon is közkedveltségnek örvendenek. A tulajdonos teljes munkaerejét ma már ezen vállalatának kívánja szentelni és a közeljövőben nagyarányú üzembővítés terve kerül végrehajtásra.

Temesvári Filart paszománagyár, Timișoara. Nemcsak a Bánátban, hanem az egész országban speciális válla-

lat, mely a legszebb kivitelű, izléses paszományaival első helyet biztosította magának a szabóiparban annyira nélkülözhetetlen cikk előállítására tekintetében. Jól vezetett és jó hírű üzem, mely sikerét cikkei kitűnő minőségének köszönheti.

Tesătoria Ardeleana S. A., Cluj. Alapítási év 1923. Részvénytőke 8 millió lei. A gyár száda és egyéb textilanyagokat gyárt, termelése 150,200.000 méter anyag. Foglalkoztatott munkások száma 50.

Terménykereskedelmi iroda Oradea. Régi, szolid jónevű cég. Belföldön is, külföldön is a legnagyobb bizalmat élvezi, ami a cégtulajdonos: Krausz Sándor korrekt üzleti eljárásának tudható be.

„Tramar“ Export-Import, Timișoara. 1919-ben alapított, amikor is a wieni Tramar céggel tartott fenn érdekközöséget. Jelenlegi tulajdonosok: Salamon Henrik a cég alapítója és dr Sas Ernő. Fűszer, gyarmataru, festék és vegyicikkek nagyban eladásával foglalkozik.

„Turul“ cipőgyár Rt. Timișoara, alapítási év 1901, táviratcim: »Turul Timișoara«, alaptőke 45 millió lei, tartaléktőke 26,900.000 lei, nyereség 14,139.168 lei, 225 ezer drb. részvény, osztalék 25 százalék. A Banca Națională-tól 15 millió lei hitelt élvez. Vezérigazgató: Benedict N. Norbert, született Znaimban 1871-ben, kereskedelmi tanácsos, a Turul cipőgyár Rt. Temesvár vezérigazgatója, igaz-

gatósági és végrehajtó bizottság tagja, a Bánáti Keztyügyár Rt. Timișoara elnöke, a Wilhelm Kux & Brüder A. G. Wien igazgatósági tagja, a Brtinner Schuhfabrik A. G. Brünn igazgatósági tagja, a »Margina« falepárló Rt. Timișoara igazgatósági tagja, alelnöke a Bánáti Gyárosok szövetségének és választmányi tagja a Kereskedelmi és Iparkamarának. Mint fiatal gyakornok 1887-ben kezdi meg a szakmában való tevékenységét a Fränkel Alfréd cipőgyárában Mödlingben. Amikor 1900-ban Fränkel Alfréd megalakítja a Turul cipőgyárat Temesváron, mint igazgató kerül az új vállalathoz. 15 éve vezérigazgatója a vállalatnak. A vállalat szakszerű és lelkiismeretes vezetésén kívül, ilyenirányu súlyos elfoglaltsága mellett jótékonyan gondoskodik munkásairól. Mintaképe a felvilágosult modern ok és célszerűen gazdálkodó, széles áttekintéssel bíró gyakorlati közgazdásznak, aki úgy a vállalattal mint munkásaival szemben kiváló érdemeket szerzett magának.

Ügyvezető igazgató: dr Jakobi Kálmán, született Kolozsvár 1881, Tanulmányai: gimnáziumi érettségi, jogtudományi doktor, ügyvéd. Turul cipőgyár rt. ügyvezető igazgatója és igazgatósági tagja, Gyöngyház ipar rt. igazgatósági tagja, Turul cipőgyár rt. Budapest igazgatósági tag. Kux Vilmos és Testvérei cipőgyár rt. Wien, igazgatósági tagja. Mint a Munkásbiztosító pénztár igazgatója megszervezi a népbetegségek elleni küzdelmet, a

tüdőbetegek és csecsemővédő dispensaireket létesít. Temesvár városának főispánja a Károlyi kormány idejében. 10 éven át lapszerkesztő volt Kolozsváron, 15 éven át Munkásbiztosító pénztár igazgatója. 1923-ban a Turul Cipőgyár Rt. vezértitkára, 1925-ben a Turul Cipőgyár Rt. ügyvezető igazgatója. Oroszlánrésze van a vállalat szociális intézményeinek kezdeményezésében és megteremtésében. Igazgatóság: Engel Pál, kemencei Acél Rezső dr, lovag Anhauch Miksa, Augenföld Lajos, Benedict N. Norbert, Brancovici M. Cantacuzino N. B., dr Cosma Aurél, Drosso N., Epstein Sándor, sztamorai-moravica Frey Sándor Károly dr, dr Szubroane Avram, dr Jakobi Kálmán, dr Abadeanii Pál, Rosenberg Arthur. dr Schuller Lajos. Jogtanácsos: dr Jakobi Kálmán.

Fiókok és bizományi lerakatok: Arad, Alba-Iulia, Baia-Mare, Bistrița, Brașov, Carei-Mare, Cernăuți, Cluj, Deva, Dej, Fogaras, Gheorgeni, Galați, Lugoj, Odorhei, Oradea-Mare, Petroseni, Satu-Mare, Sibiu, Sighetul-Marmației, Sighișoara, Târgul-Mureș, Turda, Timișoara: Gyárváros, Belváros, Józsefváros, Aiud, Baila-Herculane, București, Buziás, Gerla, Hațeg, Lipova, Orăștie, Revesli, Sannicolaul-Mare, Simleul-Silvaniei, Sfântu-Georghe.

A részvénytársaságot Alfréd Fränkel mödlingi cipőgyáros 1901-ben 1,200.000 korona alaptőkével alapította. Tőkeemelések: 1906-ban kétmillió korona, 1911-ben hárommillió koronára, 1916-ban hatmillió koronára,

1921-ben 7,500.000 leire, 1925-ben harmincmillió leire, 1927-ben negyvenötmillió leire. A kezdő termelés 150 pár volt, mely a fokozatos kiépítése és modern technikai berendezése által 3000 párra emelkedett. A gyár szociálpolitikai intézményei: A tisztviselők nyugdíjalapja. A munkások kölcsönsegély és tartalékalapja. Sportegylet. Dalegylet. Gyermekotthon, melyben a munkások gyermekei a munkaidő alatt gondozásban, nevelésben és étellemezésben részesülnek. Napi gyártás krb. 1500 pár cipő minden minőségben a legegyszerűbb munkáscipőtől a legfinomabb luxus cipőig. Teljesítő képessége napi 5000 pár cipő. A munkások létszáma krb. 800 és a tisztviselőké 80. Vezérigazgatóhelyettes: Kemenczei dr Aczél Rezső, született Temesváron 1882-ben július 3., a Turul-cipőgyár Rt. vezérigazgató-helyettese. Igazgatósági tagja a következő vállalatoknak: Titania-cipőgyár Rt. Budapest, Wilhelm Rux Bruder A. G. Wien, Alfaco Schuh A. G. Wien, Brunner Schuhfabriks A. G. Brünn, Bánáti Keztyűgyár Rt. Timișoara, Pallas Bank és Kereskedelmi Rt. Timișoara. 1905 óta működik a vállalatnál. Jogvézettség után 1908-tól ügyvezetőigazgató és igazgatósági tag, azután vezérigazgató-helyettes lett.

Tipografia și Librăria Românească S. A. Oradea. Alapítási év 1922, részvénytőke 2 millió lei. Nyomda, litografműintézet könyvkötészet. Az

igazgatóság tagjai: dr Radu Jakab pápai prelátus, Dumitrescu György a Bihoreana vezérigazgatója, Papadouff Teodor a Banca Romaneasca nagyváradi fiókjának igazgatója, dr Zigre Miklós senator, dr Lázár Aurel volt miniszter és Bota György tankerületi főigazgató. A vállalat a Bihoreana bank érdekeltségéhez tartozik.

Textilipar Rt. Timișoara. Részvénytőke 6 millió lei. A részvénytöbbség Klein Frigyes és Ernő kezében van. A vállalat az évtizedekkel ezelőtt alakult jóhírű Weisz József cég jogutódja, mely modern alapra fektetve és körültekintő vezetés által a Bánát legjelentősebb ipari vállalatává fejlesztetett.

Tungsrám Rt. Cluj. A villanyipar fellendítésében jelentős szerepe van ennek a vállalatnak. Gyártmányai elsőrendű minőségűek és ebben rejlik népszerűségének titka is. Finkelstein igazgató vezetése és korrekt üzleti eljárása csak növeli a vállalat eddigi jóhírét.

Tessler Simon posztókereskedő, Sibiu. Évek hosszú során át dolgozik a textilbranchban, kereskedői agilitása és szorgalma lendítette fel az üzletet, mely ma a legjobban bevezetett cégek egyike a szebeni piacon.

Temesvári Kereskedelmi és Iparkamara. Nemcsak Románia legrégebb ilyen intézménye de a régi Magyarország legelső kamaráinak is egyike volt. Az

1850-ben kiadott császári patens alapján 1852-ben alakult. Titkárai között van Pesty Frigyes a híres történelemtudós. Számos izben rendezett ipari, mezőgazdasági, borászati és állati kiállításai közül kimagasló az 1891 évi országos kiállítás, melyen szeptember 16-án Ferenc József király is megjelent. E kiállításon 3200 kiállító és közel 300.000 látogató vett részt. (Molin: Camera de Comerț și Industrie a Banatului). Ujjászervezéséig a kamara élén állottak: elnökök: Baader Henrik 1922-ig; alelnökök: Schwartz Fülöp bornagykereskedő 1919-ig és Deutsch R. Rezső kereskedő 1926-ig. A kamarák ujjászervezéséről szóló új törvény értelmében a tagok 1926 tavaszán új igazgatóválasztmányt választanak. Az 1922 évtől a bánáti közgazdasági élet egyöntetű választott Oprea János, volt vármegyei prefektus, pozícióját az egyöntetű választás még inkább megerősíti. A legmagasabb kitüntetések tulajdonosa. Ugy a királyi család és a régens tanács, mint a szélesebb körű lakosság előtt osztatlan nagyrabecsülésnek örvend s szakszerű vezetése alatt a kamara hatalmas fejlődésnek indul. A kereskedelmi osztály alelnökéül viszont az érdekeltek Kun Richárdot a Temesvári Kereskedők Egyesülete és az Arad—Bánsági, később az Erdélyi és Bánsági Kereskedelmi Testületek elnökét választják meg. Az ipari osztály alelnökéül Baltescu János dr, a Resicai Vasművek igazgatóját választják.

Az ügyeket 50 tagú választmány intézi. Jog szerinti tagjainak száma 11. Levelezőtárog száma: 20. A szűkebb igazgatóság tagjai: Oprea János elnök, Baltescu János dr, Kun Richárd, alelnökök és Dobrovicescu Stamate, a Banca Naționala temesvári fiókjának igazgatója. A kamara vezértitkára Lendvai Jenő 25 éve áll a titkárság élén. Irodalmi, szakíró munkássága, kezdeményező ereje, reformtörekvései közgazdászaink elsőjévé avatják. »Keleti Lloyd« címén havonta háromszor megjelenő szakújságot szerkeszt és ad ki. A kamara tisztikara: titkár: Kókay Károly, osztályfőnökök: Arzenovici Zoltán, Dringea Aurel és Popovici János. A kamarák ujjászervezéséről szóló törvény következtében a temesvári kereskedők régi kerülete kettéoszlott s a 75 éves egységből levált a caraszeverini külön kamarai kerület. 1926 óta helyiségei ujonnan épített négy emeletes székházában nyertek elhelyezést. A palota Székely László műépítész tervei szerint a »Lloyd-sor«-on épült 22 millió lei költséggel. A kerület kettéválása ellenére évi budgetje 14 millió leire rug, melyből ipari és kereskedelmi tanfolyamok létesítésére, szakiskolák fenntartására nagy összegeket költ. Havonta hivatalos közleményt ad ki »Buletinul Camerei de Comerț și Industrie, Timișoara« címen.

Temesvári Lloyd-társulat, Temesvár. Alakult 1865-ben, buziási Eisenstädter S. Ignác kezdeményezésére, a társadalom

minden rétegből résztvevő 225 alapító taggal. 1868 óta terménycsamokot és választott-bíróságot tart fenn. Terménycsamok 1869-ben értékpapír-ügyletekre is kiterjesztette hatáskörét, miáltal valóságos tőzsdévé alakult át. A csakhamar virágzásnak indult társulatot 1873-ban alapjaiban megrendítette a híres bécsi krach, amikor is tagjainak száma 300-ról 50-re apadt le és több évi aléltóság mellett kénytelen volt terménycsamoka tevékenységét is szüneteltetni. Ez 1878-ban újra megnyílt, de régi szerepét azóta sem nyerte vissza, mert a gabonakereskedelem utíránya a Délvidék közlekedési hálózatának fejlődése folytán másfelé terelődött. Kivétel volt a nyolcvanas évek eleje, amikor Temesvár és vele együtt a társulat a Duna-államokkal történő gabonakereskedelemben néhány évig ismét vezérszerepet játszott. Rövidesen a román impérium átvétele után, nevezetesen 1922 óta, a »Temesvári Áru-és Értéktőzsde« a fennálló intézkedések következtében nem működik. Arnnál állandóbb emelkedést mutat a társulat a társadalmi erők összesítése terén, a »Lloyd Klub «-bán egyesítve a legteljesebb nemzetiségi összhangot ápoló társadalmi és gazdasági tényezőket. A Lloyd Klub háznagya, Kun Richárd, az erdélyi és bánági kereskedelmi testületek elnöke. Ugyancsak kiváló mértékben fejlődött a társulat választott bírósági intézménye. A választott bírósági működés az első harminc évben 1885-ben érte el tetőfokát, ami-

kor is az iktatókönyv 223 akta elintézéséről beszél. A nagymérvű fejlődés ékes példája, ha e számmal összehasonlítjuk az 1927. évi jelentést, mely nem kevesebb, mint 2633 peres ügy elintézéséről számol be. A Duna-államokban ily tevékenységet csupán Bécs, Budapest és Pozsony választott bírósága mutat fel. 1927-ben az első tanács 206, a második tanács 180 napon át tárgyalt. A Lloyd társulat taglétszáma az 1927. évi kimutatás szerint 743 rendes és 193 látogató, összesen 950 tag. A társulat történetében döntő fontossággal bír hatalmas méretű, háromemeletes székházának építése az 1910—1912. években, báró Ambrózy István elnöksége, nagypéli Sternthal Salamon vezérigazgatósága idején. A palota Baumhorn Lipót budapesti műépítész tervei szerint Temesvár kellős közepén épült, ahol addig mocsaras, üres térség terült. A »Lloyd« felépítését fővárosi jellegű palotasor kiépülése követte, mely ma a város szíve és a népszerű »Lloyd«-sor nevet viseli. A társulat történetével teljesen összeforrt a néhány év előtt nyugalomba vonult Neubauer Vilmos társulati titkár 1873-tól kezdődő 50 éves eredménydus működése. A jelenlegi vezetőség: elnök: Totis Rezső belga konzul, a Gyapjuipar Rt. vezérigazgatója, a romániai közgazdaság egyik vezéralakja; első igazgató: Lindner Ármin, volt városi tanácsnok, bankigazgató; második igazgató: Löffler Béla fatermelő és gabonakereskedő. A negyven főnyi választmány tagjai együt-

tal a választott bíróság tagjai. A titkárság tisztjeit betöltik: Balázs Adolf dr, volt táblai tanácselnök, a titkárság vezetője; jogügyi titkár: Erdélyi Lajos dr, volt törvényszéki bíró; gazdasági titkár: Lamparter István; titkár: Spitzer Bertalan dr.

Trigarszky Testvérek, szállítók, Sibiu. Régi cég a szakmában. Kitűnően beszervezve nemcsak a helyi, hanem az egész erdélyi piacon.

Temesvári és az Arad-Bánáti Kereskedők Egyesületeinek Szövetsége, Timișoara. Felismerve szükségét az együttes fellépésnek, Kun Richárd, a Temesvári Kereskedők Egyesületének elnöke kezdeményezésére 1922 január 8-án Temesvárott tartott nagygyűlés keretében hét bánáti egyesület megalakította a Bánáti Kereskedő Egyesületek Szövetségét, mely Arad-Bánáti K. E. Sz. végleges címét az Aradi Kereskedők Körének csatlakozása alkalmával még az alakulás évének decemberében nyerte el. A szövetség elnöke Kun Richárd, társelnökei: Faragó Rezső, az Aradi Általános Takarékpénztár rt. vezérigazgatója Arad és Grünbaum Soma, a Krassói Takarékpénztár rt. vezérigazgatója Lugos, voltak. A szövetségi titkár tisztét Engel-Endre Károly, a Temesvári Kereskedők Egyesületének titkára töltötte be. A szövetség kötelékébe tartozó egyesületek az Erdélyi és Bánáti Kereskedelmi Testületek Szövetsége 1927 október 23-iki megalakulásakor beléptek ugyan

nagyobb egységbe, de földrajzi helyzetüknél fogva még ma is ragaszkodnak az őket védelmével és tanácsával mindég hűségesen támogató temesvári egyesülethez, mint az Arad-Bánáti Kereskedők Egyesületeinek Szövetsége központjához. E szorosabb körhöz tartozó egyesületek a Temesvári Kereskedők Egyesületén és az Aradi Kereskedelmi Testületen kívül: a Csákovai Kereskedők Egyesülete, elnök: Scheirich Mihály; Detajárasi Kereskedői Egyesület, elnök: Uhrmann Alfréd; Lippai Kereskedők Köre, elnök: Huszarek György; Lugosi Kereskedők Egyesülete, elnök: Grünbaum Soma, Nagyszentmiklósi Kereskedők Egyesülete, elnök: Prohászka Lajos; Önálló Kereskedők Egyesülete Orsova, elnök: Nobel Mór; Kereskedelmi Egyesület Resica, elnök: Mureșan Axiția; Zombolyi Kereskedők Egyesülete, elnök: Wersching Dániel. A szövetség működésének kiemelkedőbb mozzanatai: 1922 május 7-én Lugoson tartott nagygyűlés állást foglalt a lakbérleti törvény és kisgrafikosok kérdéseiben; 1922 szeptember 17-én Resicán tartott kongresszus és kétnapos társaskirándulás. A kongresszus állást foglalt a gyakori egyházi ünnepek kötelező szünnapjai ellen; 1922 december 3-án Aradon tartott nagygyűlés állást foglalt egy új adórendszer és a forgalmi adó enyhítése érdekében, valamint a kamionázs monopólium és az árszabályozó intézkedések eltörléséért; 1923 január 28-án a Pella-féle áruzsoratórvény

elleni temesvári tiltakozó nagygyűlés; 1923 szeptember 30-án a Nagyvárad-i Kereskedelmi Csarnok részvételével Temesvárod, az országos árumintavásár idején tartott kongresszus, mely alkalommal Kun Richárd, szövetségi elnök először bontotta ki a Közgazdasági Párt eszméjének lobogóját; 1924 november 23-án Temesvárod tartott nagygyűlés a kényszeregyezségi eljárás szabályozása, a vámszabadraktárak létesítése, a forgalmi adó eltörlése és a Vadul Comercial törvénybeiktatása tárgyában. A szövetségi munka egyik legszébb állomása a kereskedelmi és iparkamarák új törvényével foglalkozó orsovai kongresszus 1925 május 31-én, két napig tartó aldunai kirándulással, melyen több mint 200 kiránduló vett részt. A Szövetség gyakran volt vendége a Nagyvárad-i Kereskedelmi Csarnoknak s több Nagyváradon tartott kongresszuson a Csarnokkal közösen foglalt állást a vámtarifa módosításai, a magas bankkamatok, az üzletberek felszabadítása stb. általános kérdésekben.

Timișoarai Kereskedők Egyesülete, 1928 január 15-iki közgyűlésén megválasztott tisztikar. Igazgatóság: Baruch Izidor, Deutsch R. Rezső, Dornhelm Jenő, Kabos Ármin, Schön Ede, Stachler Ádám, Ungár Ármin, Légrády István, Szenes Dezső. A választmány által választott tisztikar: Kun Alfréd pénztáros, Neumann Alfréd ellenőr, Kornis Károly könyvtáros, dr Pausz Róbert háznagy.

Titkár: Engel Endre Károly.
Ügyész: dr Böhm Árpád.

Engel Endre Károly, szül. 1893 Timișoara. 1920 óta vezeti az egyesület ügyeit és ez idő alatt értékes szolgáltatásokat tett az egyesületnek. Széleskörű és alapos szaktudással rendelkező nagy intelligenciájú ember, aki a bánáti közgazdasági élet egyik legértékesebb egyénisége. 1922 óta az Arad Bánáti kereskedői Egyesületek Szövetségének és a Rum és Likörgyárosok Országos Egyesületének is titkára. Publicistikai és szépirodalmi téren is értékes tevékenységet fejt ki. A Temesvári Hírlap belső munkatársa, a Középeurópai Lloyd bánáti szerkesztője és számos bel- és külföldi lap közgazdasági tudósítója, a temesvári Arany János és Erdélyi Helikon tagja.

Tordai Cementgyár, Turda. Évek hosszú sora óta áll fenn ez a vállalat, mely cikkeit az egész országban hozza forgalomba. Az építkezés lanyhasága miatt nem fejtheti ki munkássága teljes kapacitását, azonban korlátozott üzleti tevékenysége mellett is jóhírének teljes megőrzésére törekszik.

Thomas Scheeser & Galtz »Vasudvar« vasnagyáruház, Brașov. Alapítási év 1889. Tulajdonosok Tomas Alfréd, Scheeser Ernst és Galtz Eduard. Konyha és gazdasági eladási osztály, általános vas cikkek osztálya, vasbutorok, építkezési anyagok.

Texta Rt. Arad. A vállalat alakult 1925-ben. Jelenlegi alap-

tökéje 5 millió lei. Gyártmányai a fehér pamutáru. Munkáslétszám 50. Igazgatók és főrészvényesek Bernstein Dezső és Martin Pál.

Theil József, Szalámigyár, Sibiu. Alapítási év 1918. Cégtulajdos Theil József. Üzleti tőke kb. 20 millió lei. Szalámi és hentesárugyár a legmodernebb berendezéssel. 15 HP. 50 munkást foglalkoztat.

Tekerőpataki Gőzfűrészt Rt. Valea-Strâmbei (jud. Ciuc) Alapítási év 1922, alaptőke 1 millió lei. 1922-ben 1 kerettel épült, 2 évi működés után egy újabb kerettel bővült. 1927-ben 5 járatu malmot épített, azóta mindkét tüzem állandóan működik. A fűrészgyár naponta 50 m³ gömbfát vág fel, a malom 10 óra alatt 50 mázsát őröl. Munkások létszáma 50—60. Vezérigazgató: Ifju Kósa Bertalan. A szatmári Kósa Bertalan faipari és kereskedelmi vállalatnak volt beltagja. A vezetése alatt álló vállalat részvényei 75 százalékanak tulajdonosa. A vállalat alapítása, mint annak fejlesztése kizárólag az ő érdeme.

Teutsch Viktor utódai bőrnagykereskedés Braşov. Alapítási év 1850. Tulajdonos Róth József és Gráf András. A cég érdekeltségei: Minerva vegyipar Efax cipőkrém gyár, Krunderna Roth & Co. nyersbőr engros.

Transylvanla Furnir lerakat Arad. Alapítási év 1926. Tör-

vényszékileg bejegyezve. Tulajdonosok: Bartos Miksa és dr Salzbürger Sámuel kétmillió lei értékű áruraktárral jelentékeny forgalmat érnek el.

Transylvanla Faipari és Fakereskedelmi Rt. Târgu-Săcuesc. Szakma: fűrészgyár. Alapította Bajkó Barabás fakereskedő ötmillió lei alaptőkével. 1923-ban. Az alaptőkét 1926-ban huszmillió leire emelték fel. A részvények többsége a Bajkó-család kezében van a Brassói Ált. Takarékpénztárral karöltve. Vannak fűrészzei: Kézdivásárhelyen, Papolcon, Gelencén, Hosszufaluban, Barátoson. A vállalat igen jól van vezetve. Kötelezettségeinek pontosan tesz eleget. Erdői vannak Ozsdolán, Bikszádon, Berecken. A társaság öszvagyona cca harmincmilliót tesz ki.

Textil-Centrală, textil és fehérmű, Oradea. Alapítási év 1925. Táviratcim: Textil-centrala. Tulajdonosok: Dr Silberstein Emil és Rosenzweig Lipót. Textil és fehérműek eladásával foglalkozik. Raktárának értéke kb. 3.500.000 lei, évi forgalom 12 millió lei. Érdekeltségek: Áruforgalmi Rt. Oradea, Körösparti Áruház és Glücksmann Ármin utóda, Oradea. A céget Dr Silberstein Emil és Rosenzweig Lipót alapította, akik hozzáértéssel és körültekintéssel fejlesztik tovább.

»**Thomas**«, Sör- és likörgyár, Sibiu. Tulajdonosok: Binder Gusztáv mérnök, Merch M. Dr Merch V. és Binder Péter.

Az utóbbi években nagy fejlődésnek indult a vállalat. Medgyesen szalámi gyára van »Media« név alatt. Számos fiókja és lerakata van.

Teutsch Gyula, Gépgyár és vasöntöde, Braşov. Alapítási év 1860. Tulajdonosok: Teutsch Julius, Walter és Hermann. Nagyipari gépgyár és vasöntöde.

Therapia Sanatorium. Arad. Alapítási év 1916. Alapító Dr Mann Adolf. Háboru után Dr Mann sógora Dr Windholz Béla vette át a sanatorium vezetését, később pedig meg is vásárolta. Modern berendezéssel és szép parkkal áll a betegek rendelkezésére. Egyike a legkeresettebb szanatoriumoknak.

Temesvári Kátrányipar Rt. Timişoara II. Calea Biziasului 19. Táviratcim: »Teerindustrie«. Alapítási év 1916. Alaptőke kétmillió lei. Tartaléktőke 2,470.000 lei. Nyereség 159.625. 10.000 darab részvény. Hitelt élvez a Creditul Industrialtól 500.000 lei kp. és 1,000,000 eskompt. Vezérigazgató Reiter Arnold. Igazgatóság Reiter Arnold, Domasnianu György ny. tábornok. Fiókgyár: Ploesti. Alapítási év 1925. Alapítása óta állandóan fejlődik és fejlődésének fontosabb mozzanatát jelölik a fiók-alapítások. Gyárt: fedéllemezt, szigetelő lemezt, kátránytermékeket és kenőanyagokat. Kátránydestilláció. Felszerelés: 3 nagy desztillációs kazán a kátrány és gyanta desztillációhoz. 2 gép fedéllemez és szigetelőgyártáshoz. Teljesítőképesség

napi 3 vagon. Munkások létszáma 55—60.

Textila Gráf Testvérek textiláru kereskedelmi vállalat Braşov. Alapítási év 1922. Tulajdonosok: Gráf Artur és Gusztáv. Szövet, textil és rövidáru nagyáruház. A temesvári Gyapjuipar Rt. képviselte. Komoly, szakképzett, korrekt kereskedők, akik belföldön és külföldön jó nevet szereztek maguknak.

Textil-import Arad. Alapítási év 1927. Tulajdonos: Berger Ferenc és Eichner Vilmos.

Tellmann W. & Co. posztógyár, Braşov. Alapítási év: 1864. Tulajdonosok: Tellmann Vilmos örökösei, dr Flechtenmacher Károly, Scheeser Péter, Maer Emánuel, Hesshaimer Adolf, Rein Tódor. Vezérigazgató: Rein Tódor, beltag, akinek a vállalat fejlődése sokat köszönhet. Nagyipari posztógyár, 30 szövőszék, 140 munkás.

Török Géza, Aiud. Alapítási év 1924. Üzleti tőke 2 millió lei. A vállalatot jelenlegi tulajdonosa Török Géza alapította s csak kis méretek között dolgozott 2 évig. Később fejlődött úgy, hogy teljesítő képessége ma már igen jelentékeny. Török Géza 25 éves gyakorlattal bír a szakmában, vezető tisztviselője volt tekintélyes vállalatoknak. Ládagyártással foglalkozik és termelő képessége heti 2 vagon. Munkások létszáma 10—15.

Transylvania Armatura és Gépgyár Rt. Târgu-Mureş.

Teudloff és Ditrich, budapesti cég alapítása. Fenti céggel 1921 év óta van cégjegyzve. Alapítóke: 4,500.000 lei. Igazgatóság: Perechide M. Soepkez Richard, Dr Starcea Ioan, Taussig Oszkár mérnök, Engel Paul, Korner Gusztáv, Dr Harsia Ioan, Dr Hurmuzsaki Alexandru. Max de Anchauch. Obel Félix, Pikler Heinrich, ügyvezető igazgató Kolbert János mérnök, aki a vállalatot szakértelemmel és szorgalommal vezeti. A vállalat 50—60 munkással, vas és fémöntődével dolgozik.

Torda-Aranyosszéki Agyagipar, Turda. A szakmában a legjelentősebb az egész országban. Gyártmányai vezetnek még a külföldi hasonló gyártmányokkal szemben is, sőt finomság, tartósság és kivitelbeli izlés tekintetben sokszor felülmúlják. Ma a legkelendőbbek gyártmányai belföldön és csak a mostoha gazdasági viszonyok gátolják meg abban, hogy cikkeit főként exportra szánja.

Thomas E. K. Kalap és se-lyemszallagár, Temesvár. Alapítási év 1865. Távirati cím »Ekthomas« Tulajd. Wilhelm Péter. A vállalatot Thomas Emanuel Károly, aki jönevű morva polgárcsaládból származott, alapította. Tulajdonképpen ez egy kisebb kalapüzlet volt mely műhellyel volt kapcsolatos. Két év múlva az üzlet fejlődése megkívánta, hogy felcserélje helyiségeit, majd 1871-ben a város főutcájában találjuk a vállalatot. A kiválóan szorgalmas tulajdonos tág teret talál működése teljes kifejtésére és

különös gondot fordít arra, hogy a kor igényeivel lépést tartson. Évtizedes kitaró és áldozatkész munka meg is hozta gyümölcsét, a vállalat folyton nőtt terebélyesedett és anyagilag erősödött. 1882-ben az alapító elhunytá után helyét fia Emil foglalta el, aki mindenben az apja szellemét követte és minden erejével arra törekedett, hogy az apja örökségét nem csak megőrizze, de tovább is fejlessze. Thomas Emil Bécsben szerzett szakismeretet, ahol finomult izlésével döntő szerepet vitt a divat kialakulásában. Tapasztalattal párosult szaktudását ettől kezdve apja vállalatának felvirágoztatására fordította. Az épület jól meg volt alapozva, csak további kiépítésen kellett tervszerűen dolgoznia. A divat új iránya a vállalat modernizálását is megkövetelte. 1905-ben a Józsefvárosba tette át a gyár székhelyét, ahol a tulajdonosnak módjában állott mindazokat a terveket keresztülvinni, miket a gyár fejlesztése érdekében szükségesnek tartott. 1919-ben Thomas veje, Wilhelm Péter társult a vállalatba. Új fontos éra következett be ezzel a vállalat történetébe. Wilhelm külföldön szerzett tapasztalatait igyekezett érvényesíteni és egyben előkészítette a vállalat második fejlődési korszakát. Mint egyedüli tulajdonos szervező tehetségével, kitaró munkásságával emelte vállalatát a mai nivóra. 1923-ban saját gyárat, üzletet és házat építtetett. Az üzemet gőz, villany és gázerőre a legmodernebben berendezte, majd

selyem- és szalagszövődét állított fel 28 drb. 6 méter szélességű jaquard-székekkel, apreturával és festődével. Főként csak engrossban árusítja kítűnő, a külföldi cikkel abszolút versenyképes gyártmányait.

Török Samu szesz és sörgyár, Târgu-Săucuesc. A szeszgyárat alapította apja Török Sándor földbirtokos és szeszgyáros. A sörgyárat alapította Török Samu a jelenlegi tulajdonos 1905 körül, modern felszereléssel. Befektetett tőke 3 millió lei.

Gróf **Teleki** Ádám. Téglagyár és Cserépgyára, Mureşnoara. Alapítási év 1925. Alaptőke 7 millió lei. Alapítója és tulajdonosa: gróf Teleki Ádám. Gyártási képessége évente 1 millió drb téglá és 1 millió 500 ezer drb cserép.

Transilvania Faipar és Kereskedelmi Rt. Braşov. Alapítási év 1919. Alaptőke 5 millió lei. Vezérigazgató; Bajkó Barabás. Ügyvezető-igazgató: dr Bajkó Zsigmond. A vállalat tulajdona: Hosszufalu, Kézdivásárhely és Pakolczi fűrészgyárak, raktárak és egyéb erdőüzemek.

Temesvári Sörfözde Rt. Timişoara. Alapítási év 1868. Táviratcím: Bererie. Alaptőke: 16,000.000 lei. Tartaléktőke 20 millió lei. Nyereség: 5,976.315 lei. 80.000 darab részvény. Osztalék 35 százalék. Igazgatóság: Elnök: Szana Zsigmond. Tagok: Arzenovich Gyula, Dr Cosma Aurel, Dienermann Vil-

mos, Fleissig Sándor, Dr Imbroane Nicolai, Kimmel Gyula, Kimmel I. Sándor. Lázár Simon. Prof. Al. Petrescu, Dr Raducanu Ion, Soepkez Richard, Uhrmann Alfréd, Prof. Dr Ion Angheliescu. Kereskedelmi igazgató: Szidon Oszkár. Műszaki igazgató Grossmann Miksa. Aligazgatók: Helfrich Lajos, Müller Henrik. Cégjegyzők; Drexler Sándor, Herzl Kálmán. Jogtanácsos: Dr Szenes Emil. Fiókok: Abrud, Aleşd, Anina, Arad, Baia-Mare, Biled, Bistriţa, Brad, Buziaş, Carei-Mare, Caransebeş, Carpiniş, Cluj Ciacova, Craiova, Deta, Faget, Gataia, Gurahonţi, Haţeg, Huedin Hunedoara, Jimbolia, Lipova, Lovrin, Lugoj, Margita, Mediaş, Nichişoara, Oradea, Oraviţa, Orşova, Periam, Petroşani, Recaş, Reşiţa, Salonta-Mare, Satu-Mare, Săvărsin, Simeria, Sigheutul-Marmaţiei, Şimleul-Silvaniei Tâşnad, Târgu-Jiu Turnu-Severin, Valea lui Mihai, Vinga, Vasiova, Vişău de sus, Vulcan. Modernül átszervezve 1911-ben. Állandóan fejlődik. Teljesítőképesség 200.000 hl. sör és 10.000 vagon műjég. Ismert sörmárkák: Casino, Corvin, Record Specială, Englisch Porter. Munkáslétszám: 180, A gyár nagyszabású fejlődése Szidon igazgató érdeme.

Tordai Sörgyár rt. Turda. Több mint négy évtized óta fennálló vállalat, mely 15 millió lei alaptőke és 3 millió lei tartalék felett rendelkezik. Modern felszerelése és üzemi berendezése lehetővé teszi, hogy gyártmányait a többi belföldi gyártmányokkal versenyképessé tegye, a vezetés korrektsége

mindinkább hozzájárul a vállalat gyártmányainak népszerűsítéséhez is.

Textília Áruforgalmi és bi-
zományi Rt. Sighetul-Marma-
ției. Alapítási év 1926. Tör-
vényszékieg bejegyezve. Alap-
tőke 2 millió lei, ebből csak 1
millió lei van befizetve. 100
darab részvény á 10.000 lei
névértékben. Mermelstein Dávid
vezérigazgató. Igazgatóság:
Fried Hermann Sighetul-Mar-
mației, Goldstein Móric Felső-
visó, Mermelstein Adolf Sighe-
tul-Marmației. A 20 szövőszék-
kel felszerelt szövőgyár jól
prosperál, tricokonfectionálással
és pamutfonal kikészítésével is
foglalkozik. A szövőgyár ha-
vonta cca 300.000 lei értékű
árut produkál. Munkáslétszám
szövőgyárban 30, kötöttáru-
gyárban 20—30. Kizárólag
nagyban értékesíti termékeit
Mermelstein a Favorit Kefegyár
Rt. Sighetul-Marmației igazga-
tósági tagja.

Temesvári Gyapjuipar Rt.
Timișoara. Alapítási év 1905.
Fiókok: Arad, Cluj, Sibiu, Ora-
dea, Lugoj. Vezérigazgató:
Totis Rezső. A vállalat az évek
folyamán európai viszonylatban
is a legnagyobb ipari vállalatá
fejlődött. Óriási gyártelepén kü-
lönféle osztályok működnek így
a szövőde, festő és mosó osz-
tályokkal, posztógyár 250 fonó-
székkel, kötő és szövőgyár,
szallaggyár és konfekciós osz-
tály. Részvénytőke 60 millió lei,
tartalékok 20 millió lei.

»Textila« Kötöttáru-gyár,
Rupea Cohalm. (Jud. Tárnava-

Mare.) Alapítási év 1920. Tu-
lajdonos: Fuciu György. A
Banca Economica S. A. igaz-
gatója, Rupea, Schlosser Albert
és Dvorak Fritz, az Antal és
Dvorak brassói manufaktúr cég
tulajdonosai.

Tittes Pál sörnagyraktár és
műjéggyár, Brașov. Alapítási
év 1884. Tulajdonos özv. Tittes
Pálné. Üzemvezető Tittes Ervin.

Téglagyár Rt. Șag. Alapi-
tási év 1898. Alaptőke 600.000
lei, tartalék 324.800 lei, nyere-
ség 257.186 lei, 1200 darab
részvény, osztalék 13 százalék.
Sági Takarékpénztár Rt.-től él-
vez 400.000 lei hitelt. Vezér-
igazgató Rácz Géza, akinek
érdeme a vállalat eredményes
működése. Előállított cikkek:
kézi, fali és cseréptégla. Telje-
sítőképeség: 2 millió darab 1
évben. Munkások száma 30.

»Tricotage« Kötőszövő üzem
Cluj. Alapítási év 1927. Alap-
tőke 1,200.000 lei. A vállalatot
az Erdélyi Zsidó Árvagondozó
alapította és a vezetőség ér-
deme, hogy az alapítási (1927)
év 2,000.000 lei forgalmával
szemben ma már évi 4,000.000
lei forgalmat mutat fel. Évi ter-
melés mintegy 4,000.000 lei ér-
tékű. Munkások létszáma 40.

Tompa és Farkas cserép-
edénygyár Turda. Jömenetelű,
rentabilis iparvállalat, melynek
cikkei egész Erdélyben be van-
nak vezetve.

Tunner Kornél, Timișoara,
kőüzem és raktár. Alapítási év
1875. Törvényszékieg beje-
gyezve 1906. Üzemberendezés:

60 H. P. Szívógázmotor, 60—80, munkások létszáma. Foglalkozik az összes kőfaragó és kőszobrászati munkákkal, valamint termékeinek eladásával. Raktárának értéke 25,000.000 lei. Évi forgalom 3—5,000.000 lei. Tulajdonos: Tunner Kornél, képesített szobrász. Bel- és külföldi szakiskolákat végzett és ezzel párhuzamosan mint kőfaragó és kőszobrász dolgozott. Érdeme a vállalat modern géperőre való berendezése és nagy hozzáértéssel és szorgalommal való eredményes továbbfejlesztése.

T. Balogh Timișoara. Elsőrendű bel- és külföldi képviselői vannak. Cégtulajdonos korrekt és szorgalmas kereskedő, akinek régebben Szegeden paprikaőröl malma volt.

Tartler Alfréd, fűszer, gyarmatáru, rövidáru, textil és papírnagykereskedés, Brașov. Alapítási év 1864. Tulajdonos: Tartler Alfréd. Papirosztály vezetője: Petersberger Erich. Rövidáruosztály vezetője: Ifju Tartler Alfréd.

„**Teba**“ Pamutszövőipari Rt. Arad. Alapítási év 1926. Alapítóke 3,000.000 lei. Igazgatóság: Dr Bergmann Walter ügyvezető igazgató, dr Rácz Sándor, Molnár István Timișoara, Molnár Béla Timișoara, Julius Omeryan, T. Severin. A gyár 150 munkást foglalkoztat.

Tordai Üvegyár Rt. Turda. Táviratcim: Sticlă. Alapítási év 1922. Alapítóke tizennégy-millió lei. Tartalék 18,861.853 lei. Nyereség 1,331.288 lei.

Osztalék 6 százalék 28.000 darab részvény. Hitelt élvez: Banca Națională, CREDITUL Industrial de la Cluj Központi Kereskedelmi és Ipari Bank Rt.-től. A vállalatot a cluji Központi Kereskedelmi és Ipari Bank Rt. kezdeményezésére nevezett pénzügyintézet és a cluji Agrár Bank Rt. alapították és a részvények többsége az alapító intézetek tulajdonában van. A vállalat fejlődésének története, mintaképe a szakszerűen, lelkiismeretesen és nagy körültekintéssel vezetett, vállalat tervszerű haladásának. A termelt és eladott mennyiség évről-évre nő. Ma körülbelül háromszorossá teszi ki annak a jelentékeny mennyiségnek, amit az alapítást követő 1923. évben termeltek és eladtak. Alapítókéjét nyolcmillió leiről mindjárt az alapítás után néhány hónappal emelték fel a mai összegre. A vállalat gyártmányai kiválóak, nagy keresettségnek örvendenek az egész országban és erősen versenyeznek a külföld legjobb gyártmányaiival. Bucureștiben nagy lerakata van. A vállalat vezérigazgatója dr Comșa Ionel, aki egyben vezérigazgatója a cluji Central banknak. Páratlan energiával és szaktudással vezeti és fejleszti a vállalatot. Az ő érdeme az, hogy ma már a gyár Románia legnagyobb és legmodernebbül berendezett gyára, amely 800 munkást foglalkoztat és gyárt évente 6—7,000.000 kgr. fehér, félfehér, zöld és kék, mindenféle fuvott, préselt és kristály üvegarut. Évi forgalma cca 100—120,000.000 lei.

Utazó Kereskedők Egyesülete, Temesvár. Eredetét tulajdonképpen a régi Délmagyarországi Utazók Egyesületéből származtatja, mely 1908-ban alakult s amelynek évek hosszú során Klein Dávid, a Klein, Dénes és Társa cég tulajdonosa volt elnöke. Az egyesület működésében a háboru után hosszú stagnáció állott be, majd teljesen reorganizálódott és 1926 áprilisában ujjaalakult s azóta független és más egységbe nem tartozó erkölcsi és jogi személy. Tagjainak száma közel 400. Diszelnökei: Szana Zsigmond, Totis Rezső, Kun Richard, Oprea János és Dornhelm Jenő. Elnök: Henz József. Ügyvezető-elnök: Grünberger Lajos. Al-elnökök: Reinfeld Zsigmond, Schwarz Lajos, Schönfeld Nándor. Főtítkár: Messinger Mór. Ügyész: Steiner Béla dr. Fennállása óta »Utazó« cimen havi szakfolyóiratot ad ki, melynek szerkesztője Steiner Béla dr. ügyész. A lap nevét a közeljövőben »Mercur« névre változtatja. Az egyesület intézményei: 1. Betegsegélyezési intézmény Temesvár összes orvosainak bekapcsolásával. 2. Halálzási segélyegylet, a tagok részéről minden halálozás alkalmávali díjösszeg befizetése rendszerével. 3. Állástalanokat segélyező intézmény. 4. Ingyenes állasközvetítői intézmény. További alapítása a nyugdíj-csoport, melyben csak beiratkozottak vesznek részt, de ahova a kereskedelmi téren működő nem tagok és alkalmazottak is tartozhatnak. Az egyesület tagjainak az ország összes szálló-

dáiban, vendéglőiben és fürdőiben átlagosan 10—25 százalékos kedvezményt biztosít. Most van folyamatban az egyesület kebelében az ügynöki csoport országos viszonylatban való megszervezése.

Ujaradi Sörgyár, báró Nopcsáné, Dréher-Haggenmacher Nagyvárad Sörgyár Rt. bérlete Aradul-Nou. Ugy amaz, mint nagyvárad Dréher-Haggenmacher Sörgyár Rt., mint ezen vállalat bérlője. Fiók stb. nincs, csupán több nagyobb sör lera-kata, ahol a raktárosok saját számlájukra dolgoznak. A gyárat alapította 1762-ben Ötvenes Lovász és örökség utján jutott előbb a gróf Zelenski és 1907-ben báró Nopcsa Elekné tulajdonába. Jelenlegi bérlő 1923-ban vette bérbe 10 évre és modernül átalakította a mai kor igényeinek megfelelően. A bérlet igazgatója Löwy Mór a bérlet átvétele óta, ahova a nagyvárad sörgyártól lett áthelyezve és így a vállalatnál már 20 éve működik. 100 HP. felszerelve, saját villamos motorokkal, sör, maláta és jéggyári berendezéssel. Gyártott cikkek: sör 7000—25.000 hlterig, maláta 100—130 vagon, malátacsira 4—5 vagon és jég 80—100 vagon. Állandó munkáslétszám 30—50.

Üvegyárosok Szindikátusa (Erdélyi és Bánáti). Ez a Szindikátus Brassóban, 1922 szeptember 4-én alakult meg. A háborus konjunktura megszűnésével bekövetkezett gazdasági válság és a hiányos vámvédelem a szindikátus meg-

alakulásában résztvevő gyárak felét üzeimeik beszüntetésére kényszerítette. Ma már csak a következő öt gyár alkotja a szindikátust: Tordai Üvegyár Rt., »Vitrometan« Rt. Medgyes, Feketeerdői Üvegyár Rt., Losch József Tomești és Fleissig Testvérek Felek. A tordai és medgyesi üvegyárak földgázzal, a többiek fával tüzelnek. A regátban az üvegyárak pakurát használnak. Az említett gyárak főleg fehér üveget készítenek, a két földgázüzemi gyár zöld üveg gyártásával is foglalkozik. Egyetlen gyár sem specializálta még magát s így az összes gyárak az üvegiparban szokásos valamennyi cikket gyártják. A regáti és bukovinai gyárak nem tartoznak ugyan ebbe a szindikátusba, de fontosabb kérdésekben egyöntetűen járnak el. A medgyesi és diszószentmártoni táblaüvegyárak sem tagjai a szindikátusnak, mert kizárólag táblaüveget gyártanak. A szindikátus elnöke: Dr Csáki Vilmos, a »Vitrometan« igazgatója, szindikusa: Weinhold Henrik, az Erdélyi Gyáriparosok Szövetségének titkára.

»Union« Kalapgyár Rt., Jimbolia. A vállalat 1908-ban alapított, »Union« elnevezés alatt 1918 óta létezik. Részvénytőke 3,750.000 lei, tartalék 2,000.000 lei. Napi termelés 250 kalapforma, 100 kész kalap. Munkások száma 200. Gyártmányai kitűnő minőségüknél fogva az egész ország valamennyi piacán könnyen plasztrozhatók.

»Unio« Rt. Carei-Mare. Alap-tőke 1 millió lei. A vállalat szappan és olajgyártással foglalkozik, azonkívül terménykereskedést folytat. Gépi berendezése és nyers, valamint kész áruja nagy értéket képvisel. A vezetés szakavatott kezekbe van letéve.

Üvegnagyraktár, Frenczel Ferenc Oradea, Str. Vlahuța 44. Régi bevezetett üzlet. Tulajdonos ügyes, szorgalmas szakember.

Ügynökségi és Képviselői Iroda. Tulajdonosok: Barna Testvérek Arad. Előkelő belföldi és külföldi képviselői vannak a cégnek. Barna Ferenc, a cég tulajdonosa komoly és szolid kereskedő.

Unió textil en gros, Timișoara. A temesvári piac egyik legjobban bevezetett üzlete. Dusan felszerelt áruraktárában vevőköre mindennemű textiláru szükségletét megtalálja. Áru elsőrendű minőségüknél fogva igen keresettek és ebben továbbá a szolid kiszolgálásban leli magyarázatát az a népszerűség, amit ez a kuláns cég az egész Bánátban élvez.

Utazók Egyesülete (Erdélyi és Bánáti) Oradea, Str. Take Ionescu. Az Erdélyi és Bánáti Kereskedelmi Utazók Egyesületének tagjai igen szép gazdasági és kulturális munkát végeznek. Az egyesület keretén belül Információs irodát tartanak fenn. Nyugdíj egyesületük van és Utazók Lapja című folyóiratuk jelenik meg, amely

lapot dr Zoltán Jenő nagyváradi ügyvéd szerkeszt. Az egyesület elnöke Silbermann Andor a Fibra Rt. vezérigazgatója, aki önzetlen és fáradságot nem ismerő szorgalmas munkájával az egyesületet egy gazdasági mint kulturális téren nagyon felvirágoztatta.

Ujságkiadó Rt. Braşov. A Brassóban német nyelven megjelenő »Kronstädter Zeitung« napilapkiadója. Alapítási év 1920. Alaptőke: 150.000 lei. Altruista vállalat.

Ursus Sörgyár Rt. Cluj. 1927-ben Czell Konrád kivált a braşovi Czell Frigyes Fiai, Dr Czell Vilmos csoportból és önálló részvénytársaságot alapítva, a fenti név alatt átvette a csoport cluji sörgyárát. Alaptőke 35 millió lei. Ügyvezető igazgatók: Stotz Gusztáv, aki szakismerteit Schweizban, szakmabeli gyáraknál töltött hosszú idő alatt szerezte és mielőtt jelenlegi állását elfoglalta a fentemlített csoport cluji sörgyárának volt műszaki igazgatója. Czell Konrád szakismereteit szintén külföldön szerezte és ezelőtt a Czell házak braşovi telepeit igazgatta. A gyár vezetése így a legjobb kezekben van és a vezetőség tudását dicserí az a tény, hogy az Ursus sörök forgalombahozataluk után meglepetésszerű gyorsasággal hódítottak nagy fogyasztó közönséget maguknak és ma is közkedveltségnek örvendenek. A vállalat igazgatóságának tagjai: Éder János, Braşov, Teutsch Henrich, Braşov, Scherg Frigyes, Braşov, Hessheimer

Adolf, Braşov. Czell Konrád, Schiel Sámuel, Braşov, Beer Hugó, Braşov és Dr Tuşa Gábor ügyvéd. A cég brassó székhellyel van bejegyezve.

Uhl Jakab Fiai tézstaneműgyár Sibiu Alapítási év 1900. Cégtagok: Uhl József és Uhl Rudolf. Gyárt: főleg makarónit és más száraz tézstaneműt. Egyike a legnagyobb romániai szakmabeli gyáraknak. 50—60 munkást foglalkoztat. Legmodernebbül van felszerelve. Évi forgalma 25—30,000.000 lei.

Uzinele de modelat și emailat S. A. R. (zománcedény gyár) Mediaş. Táviratcim »Uzinele«. Alapítási év 1921. Alaptőke hatvanmillió lei. Tartalékok 17,500.000 lei. Nyeres. 7,135.905 lei. Vezérigazgató Rificzes Rudolf. Igazgatóság Weiss Henrick, Glatt Mátyás. Felügyelőbizottság Mandel M., Comşa G. Const. Tatucu Antal. Jogtanácsosok dr Binder Vilmos és dr Popovici Eusebie. Fiók: Csernovitzban. A vállalat »Westen« elnevezés alatt 1921 december 17-én alakult hatmillió lei alaptőkével és ugyanabban az évben nyerte el a szükséges működési engedélyt. A cég 801—1921. szám alatt lett az ilfovi törvényszéken bejegyezve. 1924 év áprilisában az alaptőke hatvanmillió leire lett felemelve és teljes összegben befizetve. Ugyanezen évben a vállalat részvényei a bucaresti tőzsdén be lettek vezetve. 1927 júniusában a cég szöveg fentire változtatott át. A vállalat folyamatos fejlődést mutat, havi forgalom huszmillió lei. A gyár a

legmodernebb gépekkel van felszerelve, miáltal termelőképességét hathatósan fokozta. Napi termelés 8.000 kg., mely felfokozható 15.000 kg. napi termelésre. Foglalkoztat 80 tisztviselőt és 1000 munkást. A gyár beépített területe 30.000 m², az kb. harminchárommillió lei értéket képvisel. Gépek és berendezések mérleg szerinti értéke negyvenhatmillió lei.

Uhrmann Henric, nyomda, tipografia, könyv- és papirkereskedés, Timișoara. Tulajdonos Kabos Ármin. A tulajdonos kiváló közgazdasági munkásságával országos nevet szerzett magának.

Unirea Rt. Cukorkagyár, Cluj. Alapítási év 1920. Alapítóke 1,500.000 lei. Igazgató: Romanovici Grigore.

Uzinele Textile Românești, Sebes-Alba. A vállalat 1926-ban alakult, az alapításban résztvett a német iparban előkelő szerepet vivő G. A. Bahner, Lichtenstein Calluberg harisnyagyár, mely a berendezési munkálatokat végezte és a szükséges munkásokat beállította. Előállítja a »Lisys« és »Elite« védjegy alatt forgalomba kerülő legfinomabb flórharisnyákat és speciális cikke a Romániában eddig ismeretlen selyemgyapjuharisnya, mely a világ legfinomabb műselyméből készül. Alig 2 év alatt kiterjedt vevőkörre tett szert elsőrendű gyártmányai révén. Az üzemet saját villanytelepe látja el a szükséges ipari árammal és ma már több 100 munkást

foglalkoztat. Új modern gépi berendezése, továbbá a legmodernebb elvek alapján készült építkezések ezt a vállalatot ipari életünk egyik jelentősebb gyárává emelik.

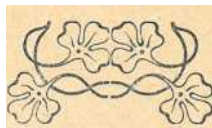
Unterer és Gierlich Téglagyár, Sibiu. Tulajdonosok: Unterer Félix és Thomas Gierlich. Alapítóke 2,000.000 lei. 60—80 munkást foglalkoztat. Saját gyárépülete van, amelynek értéke cca 1,500.000 lei.

„**Unirea**“ Const, Teodorescu & Co., villanyáramszolgáltatató-telep, Brașov. Alapítási év 1924. Tulajdonosok: Gen. C. Teodorescu, Col. C. Rosianu, N. Brancean, N. Teodorescu és V. Tanassiu.

Unio Vaggongyár Rt. Satu-Mare. Alapítási év 1921. Alapítóke 40,000.000 lei. Tartalék 9,400.000 lei. Nyereség 10,244876 lei. Osztalék 20 százalék. Igazgatóság: Eugen Barbul, a cluji egyetemi könyvtár igazgatója, Dr I. Karl Barbul prefect, W. Dinermann, a Banca Moldova București vezérigazgatója, dr Dobosi Andor ügyvéd Satu-Mare, Iohann Drosescu mérnök-igazgató București, Augustin Frențiu primar Satu-Mare, Alex Lichtinger a Comp. Continentale de Export bucurești cég igazgatója, N. Miclescu mérnök a »Creditul Extern« A. G. bucurești igazgatója, Mihael Manoilescu államtitkár București, Traian Moțaș mérnök, a »Creditul Extern« A. G. igazgatója, Mihael Popovici miniszter București, dr Otto Pop vezérigazgató Satu-Mare, dr Michael Pop

ügyvéd Satu-Mare, Moritz Reiter jun. a Casa Noastra igazgatója Satu Mare, Szabó Jenő igazgató Satu-Mare, General Valeanu miniszter Bucuresti. Felügyelőbizottság: Ioan Popp tanár Satu-Mare, dr Teofil Dosa alpolgármester Satu-Mare, dr Titus Demian ügyvéd Satu-Mare, Iohann Franco főkönyvelő, a Casa Noastra aligazgatója Satu-Mare. A vállalat alapítása óta a leggyorsabb tempóban fejlődik. Eredetileg főfoglalkozási ága a vagonjavítás volt, de ma már vagongyártással is foglalkozik nagy arányban. 1923-ban, tehát alapítása után két évvel, 10 évre érvényes szerződést sikerült kötnie a CFR-rel személykocsik javítására, ami természetesen az alaptőke felemelését és megfelelő berendezkedést tett szükségessé. Miután az elért üzleti eredményekkel bebizonyította a vállalat, hogy a nagy befektetés kitűnően jövedelmez, 1927-ben újabb szerződést sikerült kötnie a CFR-rel, amely 20 évre érvényes és tárgya nem javítás, hanem személy- és teherszállító vagonok gyártása és szállítása. A részvényesek, akik

az elért eredményeket látva, amúgy is a legteljesebb bizalommal viseltetnek a vezetőség iránt, késedelem nélkül igyekeztek az ehhez a 20 évre szóló évi kb. 250,000.000 leit forgalmazó üzlethez szükséges feltételeket megteremteni. Így az alaptőkét 20,000.000 lei-rel fel emelték és lehetővé tették ezzel a vállalatnak egy 3060 négy-szögméter terjedelmű gépcsarnok és egy 1980 négy-szögméter munkaterem felépítését. Ezenkívül számos kisebb építkezést is eszközöltek, úgy, hogy a vállalat beépített területei összesen 14.353 négy-szögmétert tesznek ki. Ugy az épületek, mint az új erőközpont (650 HP. dieselmotor és a megfelelő generator) és a kiegészítésként beszerzett nagyszámu munkagép, még 1927-ben üzembe lettek állítva. A vállalat összesen 1377 munkást és tisztviselőt foglalkoztat. Foglalkozik még a vállalat a legkülönfélébb fémalkatrészek, lakatosárúk, monométerek, stb. gyártásával. A vállalat meglepő teljesítménye Szabó Jenő igazgató korrekt, szorgalmas munkásságának tudható be.

Vitrometán Üvegyári Művek Rt. Mediaş. Alaptőke 15 millió lei, tartaléktőke 1,630.000 lei, nyereség 2,901.883 lei, 30 ezer darab részvény, osztlék 15 százalék. A Banca Naţională-tól 5 millió lei hitelt élvez. Elnök: A. Boiu senator. Vezérigazgató: dr Csáki Vilmos. Kereskedelmi igazgató: Barabás János. Jogtanácsos: dr Wilhelm Binder. Napi termelő-képesség kb. 26.000 darab palack (mohazöld) Munkáslétszám 470. Gyárt mindennemű fehér, öblös, préselt üvegárut, konzerv, gyógyszer, kozmetikai üvegeket. Dr. Csáki igazgató kiváló szakember a külföldön szerzett tapasztalataival nagyban hozzájárult a gyár fejlődéséhez.

»**Vulcan**« gépgyár, Aiud, (betéti társaság) Alapítási év 1918. Távirati cím »Vulcan« Alaptőke 7 millió lei. Alakulásakor csak néhány munkagéppel dolgozott szerény keretek között. 1924-ben bővítették a vállalatot és 2 új munkagépet szereztek be. 1927-ben Farkas György új beltág hozott még 27 munkagépet, úgy hogy a vállalat ma modern berendezéssel, vas és rézöntődével minta asztalossággal, lakatos műhellyel, kovács műhellyel, szerelő műhellyel és gépteremmel dolgozik. Eddig főképpen benzinmotorok és cséplőgépek gyártásával foglalkozott és emellett mindenféle gazdasági gép javítását, átalakítását eszközölte. Kereskedelmi vezető: Schoppelt Ede, technikai vezető: Farkas György. Schoppelt Ede,

hivatásos vaskereskedő, a Sfa-tul Negustoresc alelnöke, több egyesületnek tagja, a vállalatnak egynegyed részben tulajdonosa. Farkas György tanulmányait a budapesti és drezdai műegyetemen végezte, míg gyakorlati ismereteit különféle bel és külföldi nagy üzemeknél szerezte, több kulturális egyesület tagja, a vállalatnak egynegyed részben tulajdonosa. Tulajdonosok még Farkas György neje és Bauer Nándor vaskereskedő 1—1 negyed részben. Havi 20 tonna apró öntés, vas és egyéb fémekből, évi 20 garnitúra cséplőgép előállítás. Nagy javítások és malomépitések, ugyszintén vasvázás építkezések eszközlése. Átlagos munkáslétszám 50—80 szakmunkás.

Weisz és Irsai textilnagykereskedők, Arad. Alapítási év 1921. Tulajdonosok: Weisz Lipót és Irsai Lipót. Importált és belföldi áruját egész Erdély területén adja el.

Wlaat & Wlaat uridivat és általános textiláruház, Braşov. Az Inka védjegyű Codleai (jud. Braşov) fehérneműgyár tulajdonosa. Betéti társaság. Beltagok: Wlaat Mihály és neje, kültag Burzenlander Bank Braşov.

Vulcan, Téglá, Cserép és agyagáru gyár, Blaj. Az ottani Patria pénztintézet tulajdonosa, 110 HP, 60 munkással dolgozik.

Vadász & Co. Kocsigyár Rt. Oradea. Alapítási év 1906. Részvénytőke 1,200.000 lei. Igazgató: Vadász Albert. A vállalat az alapításkor Vadász és

Grósz elnevezés alatt alakult, amely az évek folyamán hatalmas gyárteleppé fejlődött. A kocsí összes kellékeit a gyár állítja elő, nagyszámu munkást foglalkoztat a lakatos, bogsnár, kovács, fényező és lakkozó mőhelyeiben és egy egész külön osztályt alkot a vállalat nikkelező osztálya. A gyár évente nagymennyiségő különféle kocsikat, köztük a legszebb kivitelő luxus-kocsikat állítja elő és külföldre is szállit. Az utóbbi években teljesen átépítette telepét, autókarszériák gyártására rendezkedett be. Továbbá képviseli az International Harvester angol autógyárat is.

„**Viha**“ paszomántgyár, Lugoj. Alapítási év 1920. Tulajdonosok: Háhn Oszkár & Visnovszky Károly. Betéti társaság.

Vince & Co, divatárakereskedés, Lugoj. Vince Gyula és Hirschl Ernő.

Veit & Hornanger, árpamálata gyár. Codlea jud. Braşov. Alapítási év 1912. Tulajdonosok: Veit & Hornanger cég és kereskedelmi Rt. Codlea. Igazgatók: Wilk Artur és H. Zemme.

Vákár Fivérek nagykereskedés, Gheorgheni. Jelenlegi tulajdonos Vákár László. Felsőkereskedelmi iskolai tanulmányainak befejezése után elébb mint banktisztviselő dolgozott majd 1918-ban átvette az üzletet, amelyet hozzáértéssel és szorgalommal fejleszt tovább. Nevezett a Gyergyói Első Takarékpénztár Rt. Gheorgheni felügyelőbizottságának tagja.

Városi Téglagyár Rt. Cluj. Calea Regele Ferdinand 38. Táviratcim; Téglaiipar. Alapítóke: négymillió lei, tartalék: 29.898 lei.

Wentzel G. és Testvére, szerszámárugyar. Codlea, jud. Braşov. Alapítási év. 1914. Tulajdonosok: Wentzel György és János.

Vas- és rézbutorgyár, Arad. Str. Ioan Rusu Şirianu 15. Fleischer Testvérek. Az általuk készített butorok teljesen külföldi mintára készülnek versenyképesek.

Vajna András és fiai, Covasna. Alapítási év 1917. Táviratcim: »Vajna fűrészgýár«. Alapítóke 500.000 lei. Nyereség 20.000 lei. A vállalatot Id. Vajna András alapította, aki később társul vette ifj. Vajna Andrást és Vajna Albertet. Alapítónak 1926-ban történt elhalálózása óta ez utóbbiak a vállalat tulajdonosai. 2 fűrészkettel, 3 körfűrészel, 1 gyalugéppel, 1 gözgéppel, 20 munkással évente 100 waggon fenyőfűrészarút termel.

Villamosmő Rt., Codlea. Jud. Braşov. Alapítási év 1902.

Weisz & Comp. Rt., Timişoara. Alapítási év 1913. Táviratcim: »Tapiserie«. Alapítóke: 4.000.000 lei. Vezérigazgató: Fejér Ernő. Igazgatóság: Gral Domasneanu, Colonel Szikaret, Adolf Ungar, Carol Fehér, Heinrich Rusznyák, Bernát Raduczi-ner. Fiókok: Timişoara: Belváros, Józsefváros, Gyárváros. Bucureşti; Str. Coltei 25. Mun-

káslétszám 60. Kézimunkaipari vállalat. Exportál és importál, amit kicsinyben és nagyban értékesít.

Weisz Testvérek Szallag-szövőgyár és Borkereskedelmi Rt. Sátu-Mare. Táviratcim »Lé-derweisz«. Alapítási év 1922. Alaptőke kétmillió lei. Tartalék egymillió lei. 2000 darab részvény. Osztalék 10 százalék. Igazgató: Berger Márton. Igazgatósági tagok dr Ehrenreich Lipót, özv. Weisz Zsigmondné, Berger Márton. Működését öt szövőszékkel kezdte meg és egy cikk gyártásával foglalkozott. A vállalat ma tizenöt szövőszékkel és megfelelő számú segédgéppel dolgozik, 60 munkást foglalkoztat és 8 cikket állít elő. Gyártmányai: műselyem, taffet, broche, ripsz, mosó fehérmű és adjusztáló szallag. Az ország egyik legreálisabban vezetett ipari nagyüzeme.

Widder és Erdélyi aranyműves, ékszerész órás és optikai üzlet Târgu-Mureş. 60 év óta fennálló üzlet, amelyet Widder Károly alapított. Ma egyedüli tulajdonosa Erdélyi Mór, aki szorgalmas, szakképzett kereskedő.

Weiszfeiler testvérek divatáru, papíráru, játék, rövidáru és a Pax reklámcikkek engross vállalata, Braşov. Alapítási év 1919. 1927 óta egyedüli tulajdonos Weiszfeiler Sándor.

Váli József szikvizgyár, Oradea. Alapítási év 1879. Táv-

iratcim: Váli Oradea. Cégtulajdonos: Dr Váli Péter. Szikvizgyárat néhai Váli József alapította. Az alapító elhalálása után 1901-ben az üzemet Dr Váli Péter vette át, aki azt szorgalommal és hozzáértéssel a mai nivóra emelte. A gyár közel 50 éve áll fenn, úgy hogy egyik legrégebb gyára Romániának. A gyárnak több mint 100.000 darab teljesen felszerelt szikviz üvege van forgalomban, napi teljesítmény 40—50.000 üveg szikviz.

Dr Váli Péter született 1882-ben Nagyváradon. Jogi tanulmányai elvégzése után ügyvéd lett, azonban a vállalat vezetését átvéve annak tovább fejlesztési programjának végrehajtása teljesen a kereskedelmi pályára való átlépést tette szükségessé. Az üzem kibővítési műveletei mindinkább igénybe vették Dr Váli Péter teljes munkaerejét és szervező talentumát úgy, hogy ma a gyár az ő vezetése alatt Romániában ebben a szakmában a legnagyobb fejlődött. Természetes, hogy a vállalat kibővítése újabb építkezéseket követelt, a régi gépi berendezés ujjal lett felcserélve, ami által a vállalat az ország egyik legmodernebb és egyben legnagyobb szikvizgyára lett. Dr Váli Péter társadalmi téren is élénk tevékenységet fejt ki. Mint a nagyváradi Gyermekbarát Egylet titkára a jótékonyág terén hervadhatatlan érdemeket szerzett, a különböző sportegyesületek életében pedig mindig önzetlen propagálója volt a szá nemes értelmében vett sport

kulturának. Közkedvelt egyéniségével minden közigazgatási és társadalmi egyesületben vezető szerepet játszik. Az Általános Takarékpénztár Rt. igazgatósági tagja.

Wermescher Sámuel Örökösei és Messer Elemér, Reghin. Alapítási év 1923. Távirat-cim: Wermescher Messer. Szeszgyár és finomító, denaturálótelep. Teljesítő képesség: 3000 hl. szesz. Munkások létszáma 10.

Wertheimer Maximilian Szesz, Rum, Likör Gyári és Mezőgazdasági Rt., Cluj. Alapítási év 1848. Alaptőke 2,062.959 lei. 16 H. P., 15 munkás. Évi 7500 hl. termelőképességű mezőgazdasági szeszgyár. Igazgatója: Weisz Béla, aki több vállalat igazgatósági tagja.

Ifj. **Weisz** Ignácz textilkereskedő, Satu-Mare. A cég 1911-ben alakult. Az évek folyamán az üzlet folyton nyert jelentőségében, üzletkörét állandóan szélesbitette úgy, hogy ma főképpen en grosban dolgozik. Konfekcióval is foglalkozik.

Weiszlovits Adolf és Fia, temetkezési vállalat, Oradea. Ez a maga nemében elsőrangú vállalat, csaknem egy évszázados multa tekinthet vissza. A vállalat 1858-ban alakult, annak 1907 óta Weiszlovits Lajos a tulajdonosa.

Wilhelm Klein rövidáru kereskedő, Oradea, Bulv. Regele Ferd. No 3. Alig van Nagyváradon kereskedő, aki olyan jó renométtel szerzett volna magának, mint ez a cég. Szorgalmá-

val és szakértelmével a kereskedői táborban az elsők között van. Anyagi bonitása is kifogástalan.

Vasnagykereskedés Konnert Heinrich Mediaş, 15 évvel ezelőtt bejegyzett cég. Képviselője a Fiat autóknak. Szolid és megbízható kereskedő.

Varrógép és kerékpárkereskedés, Oradea. Cégtulajdonos: özv. Hoffmann Mórné. Kerékpár alkatrész és gépkereskedés, Str. Delavrancea 40. Szolid alapon vezetett vállalat. A cég megbízhatósága folytán külföldön is a legnagyobb bizalmat élvez

Wohanka & Co. műszaki kereskedelmi Rt. Oradea. Alapítási év 1923, részvénytőke 3 millió lei, igazgató Fodor Imre. Foglalkozik főként a nagyipar számára szükségelt műszaki és berendezési cikkek eladásával. A vállalat reorganizálása óta jól prosperál és szolid üzleti elveivel stabil vevőkört biztosított magának.

Valenta J. Szövöde, Sibiu. Alapítási év 1927. Tulajdonos: Valența János. Gyárt: lószőrbetétszövetet és egyéb szabókellékeket. 16 munkást foglalkoztat. Évi forgalma 5—6 millió lei.

»**Victoria**« Kereskedelmi Rt. Oravița. Alapítási év 1921. Alaptőke: kétmillió lei. Tartalék: 126.479 lei. Az 1927. üzletévet eredményesen zárta. A vállalat 320,000 lei alaptőkével, 300 darab a 1000 leies részvénnel alakult. Alaptőkét időközben felemelték kétmillió leire. Fog-

lalkozik textilművek eladásával. Vezérigazgató: Berger Károly. Ügyvezető igazgatók: Belgráder Pál és István. Igazgatóság: dr. Baumann Izsó és Petry János. Az alkalmazottak száma 8.

»Viena« Cukorka, kétszer-sült és ostyagyár, Arad. Alapítási év 1928. Tulajdonos özv. Dózsa Dezsóné. 3 millió lei üzleti tőkével 6 millió lei forgalmat bonyolít le évenként. 50 munkást foglalkoztat.

Witting Testvérek gabona-kereskedők Braşov. Érdekközösségben a barcasági szász gazdasági egyesület brassói árucarnokával. Alapítási év 1926. Tul. Witting Richard és Henrik és a szász gazdasági árucarnok.

Wolansky, Timişoara. Alapítási év 1919. 7 modern gép, 9 Hp. Tőke 600.000 lei.

Weiss Albert Faáru és butorgyár, Sibiu. Alaptőke 1 millió lei. Tulajdonos: Rieger Arthur. Készít mindenféle butort és épületrészt. Foglalkoztat 25—30 munkást. 10 H. P.

»Venus« Fésűgyár Rt. Cluj. A belföldi iparvállalatok közül aránylag rövid idő alatt a legjelentősebbek sorába emelkedett. Cikkei ma már valamennyi belföldi piacon erősen keresettek, úgy, hogy csak fokozott termeléssel képes a megnövekedett szükségletet kielégíteni. Tulajdonos szolid és korrekt üzleti eljárásával nagy bizalmat élvez.

Wechsler Adolf és Tsa fűszerkereskedők rt. Oradea. Alapítási év 1874. A cég több, mint

50 évvel ezelőtt alakult Alapítói voltak Wechsler Adolf és Farkas Izidor. Fűszer és rövid-áru üzletük hamarosan dominálta nemcsak a megyét, hanem Erdélyt is. Csakhamar vezetőszerepet ragadott magához és legnagyobb lendületet akkor vett, amidőn Kurländer Jenő cégtársnak belépett. A cég 1918-ban alakult át részvénytársasággá.

Weisz Menyhért fűreszgyárak. Központ: Braşov. Fűreszek: Bélafalva, Nagyborosnyó és Zágon. Iparvasut: Bélafalva. Alapítási év 1911. Tulajdonos: Weisz Menyhért szorgalmas szakember.

»Vinegra« Rothstein Testvérek ecetgyára, közkereseti társaság, Târgu-Mureş, Alapítási év 1918. Alaptőke 350 ezer lei. Néhai Rothstein Fábán alapította, míg mai tulajdonosai és vezetői az alapító fiai Rothstein Vilmos és Márton. Fejlődő üzem. Tulajdonosoknak »Delta« név alatt grafit üzemük is van.

Vendéglősök Egyesülete Rt. Sibiu. Alapítási év 1912. Alaptőke 1 millió lei, nyereség 267.476 lei. Likörgyár, Szódavizgyár és Borpincék. Elnök: Ratzky Ágoston.

»Vestis« Román Rt. Braşov. Ruhaminta-kártyagyári vállalat. Alapítási év 1928. Alaptőke 4 millió lei. Igazgató: Szabó Andor. Főreszvényesek: Ageco Rt. Bucureşti, Krámer Testvérek Rt. Budapest és Róth N. Oradea.

W. O. & Westemean, Braşov. Alapítási év 1896. Tulajdonosok: Westemean Miklós, Viktor és Ottó dr. Férfi ruha áruház és külön nőidivat és konfekció áruház. A cég érdekeltisége az 1928-ban alapított Kristóf Neuner és N. W. & O. Westemean. Klagenfurti bőripari társaság.

We-Ego cipőgyár, Oradea. Táviratcím »Wego«. Alapítási év 1913. Tulajdonos Weisz Jenő. Előállít kizárólag luxus női cipőket. Motorikus erő 6 HP. Munkások száma 90—100. Heti termelés 500—600 pár, Fiókok: Oradea, Str. Nic. Jorga No. 8. és Bul. Reg. Ferdinand 3. Tulajdonos Weisz Jenő, szorgalmas korrekt kereskedő, aki az egész romániai piacon korrekt üzleti magatartásával a legjobb nevet szerezte magának. Női luxus cipő gyártmányai abszolút versenyképesek a külföldi hasonló gyártmányokkal.

Vogelsang M. Rt. kötöttárugyár Sibiu. Alaptőke tizenhatmillió lei. A vállalatát 1876-ban néhány harisnyakötőgéppel Vogelsang Mária alapította. A kis vállalat kezdetben inkább csak durvább harisnyákat készített. Később újabb gépekkel rendezték be jobb áru készítésére. A gyár vezetését átvették Adolf és Gusztáv, akik már a háboru előtti időben nagyfajta fejlesztették. A háboru utáni konjunkturát kihasználva és az azt követő kötöttáru divat rohamos fejlődést adott a vállalatnak. 1927-ben Rt.-gá alakult át tizenhatmillió lei alaptőkével. Háromemeletes gyárépületében

több mint 100 kötőgép van elhelyezve. 150 munkást foglalkoztat. Vezérigazgató Vogel-sang Gusztáv. A vállalatnál erősen érdeklve van az ottani Alg. Sparkassa. Fiók: Braşov.

„**Vesta**“ vegyigyár Rt., Oradea. Alapítási év 1920. Részvénytőke 3 millió lei. Igazgató: Dr Messinger Ármin és dr Schönfeld Mihály. A vállalat előállít vegyi- és gyógyszerkülönlegességeket. A Banca Romaneascăval áll összeköttetésben. Gyártmányai a temesvári mintavásáron 1923-ban kitüntetve. Képviselői vannak; Aradon, Bucureşti-ben, Brassóban, Szatmáron, Chisinauban, Jasiban, Constancában, Cernăuţi-ban. Üzemi gépberendezés 30 H. P. Munkások száma 25—30.

Voina Dumitru waggon, csavar és faárugyár, Braşov. Alapítási év 1919. Tulajdonos: Voina Demeter. Igazgató: Dr Voina János ügyvéd. A vállalat nagyipari üzem, 260 munkással, 460 H. P. A bukaresti D. Voina (volt Zirákus) waggon és gépgyár testvérvállalata.

Wulaszky Hermann, Hántolómalom, Sibiu. Alapítási év 1925. Táviratcím: Wulaszky Alaptőke: kétmillió lei. Nyereség: 300.000 lei. Árpagyöngyöt állít elő. Villanyerőre berendezett, németországi legmodernebb speciális gépekkel. Feloldozható képessége circa 60 vagon.

Welnreiter János, sörgyár, Târgu-Săucesc. Alapítási év 1880, Welnreiter György által

Jelenlegi tulajdonos Welnreiter János.

Vlahițai Szentkeresztbányai Vasbánya Rt. Központ: Brașov. Alapítási év 1925. Alaptőke 30,000.000 millió lei. A vállalat 1925. évben alakult át részvénytársasággá. A brassói Kamner & Jekelius vasnagyáruházzal érdekeltsege. Nagyipari vasbánya, vasöntőde.

Wilhelm kalapgyár, Timișoara III. Alapítási év 1911. távirati cím »Wilson« Egyéni cég és egyedüli tulajdonosa: Wilhelm János. Lerakat: Timișoara IV. Bulv. Carol I. No. 5. A gyárat jelenlegi tulajdonosa alapította és fokozatosan fejlesztette mai állapotáig. Gyártmányai: férfi-női és gyermek szalmakalap, kizárólag jobb minőségben. A legmodernebb gépfelszerelés, gőz, gáz és villanyra berendezve. Foglalkoztat 120—150 munkást. Mint speciális szalmakalapgyár Romániának ilyenmű legnagyobb vállalata. Évi forgalom cca 25 millió lei. Wilhelm János tulajdonos született 1883-ban Tor. Szécsányban. Tanulmányai: a Felső Kereskedelmi iskolai érettségi Szegeden 1902-ben. Végrehajtó bizottsági tag a Temesvári Első Takarékpénztár igazgatóságában, alapító tagja a Schwäbische Handels und Gewerbe Bank-nak Temesváron. Tanulmányai befejezése után mint banktisztviselő kezdte meg szépen ivelő pályafutását. Rövid idő alatt jelentős állásba jutott és 1911-ben amikor a jelenlegi vállalatát alapította, a Temesvári Bank és Kereske-

delmi Rt.-től lépett ki amelynek 5 éven keresztül volt a főtisztviselője. Inteligens modern nagyiparos, akit nagy áttekintőképesség és ernyedetlen szorgalom jellemez. Kitartó munkáját vállalata mai helyzete illusztrálja.

Városi Faüzem Timișoara. Alapítási év 1857. 1926-ig retorta-kemence üzemre volt berendezve. Ezen évben áttért a kettősgáz (Doppelgaz) gyártására, dr Strache tanár systemája szerint. A gyár igazgatója: Steiner Károly, aki 1904 óta van városi alkalmazásban. Ezen idő előtt három évig Szegeden működött.

Weisz Nándor és Társa, Diószeg, kereskedelmi és vámörölmalom. Alapítási év 1887. Tulajdonos háromnegyed részben Weisz Nándor, egynegyed részben Dr Nagy Józsefné. A malom a legmodernebbül van berendezve. Weisz Nándor komoly szakember, aki a terményszakmában is nagy üzleteket bonyolít le.

Wolfner bőrgyár, Cluj. Nemcsak belföldön, hanem külföldön is elismerten jó nevű vállalat. Modernül berendezett üzeme, nagy termelőképessége és gyártmányai kitűnő minősége európai viszonylatban is az elsők közé emeli a szakmában. A vezetés szakszerűségévé vall az elért üzlet eredmény is.

Vadász és Schönfeld Oradea. Erdély legnagyobb szőnyegáruháza. A legszebb külföldi cikkeket árusítják. Még

csak néhány éve, hogy megalakult a vállalat, most azonban már annyira kifejlődött, hogy több utazóval bonyolítja le Románia részére az eladásokat. Több külföldi céget is képviselnek és szolid üzleti eljárásuknál fogva a piacon feltétlen bizalmat élveznek.

Vasöntőde és Gépgyár Bandur Testvérek Carei-Mare. Igen jelentős vasipari vállalat. Egyedüli tulajdonos Bandur Bertalan, szakképzett és agilis vállalkozó, aki üzemét a legmodernebb gépekkel rendezte be és azt az évek folyamán a mai nivóra fejlesztette. Foglalkoztatott munkások száma 70.

Vasárüképviselő Hazenfeld Sātu-Mare. A legjobb és európai hírű gyárak és ipari cégek képviselőjét bírja a szakmában, bevezetettsége és szolid üzleti elvei biztosítják továbbra is azt a renomét, amit a cég eddig is élvezett.

Vadász Testvérek fakereskedők Oradea. Évek hosszú sora óta dolgoznak a szakmában és ez alatt az idő alatt a piac legjelentősebb cégévé fejlődött. Fatermelő üzemük van Kiskalotán. A cég érdekelt az időközben alakult Lignum-favállalatnál.

Vaskohi Márványgyár, Vascau. Néhány évvel ezelőtt alapított ez a kőipari vállalat, a vidék értékes kőanyagának kitermelésére. Az üzeme nagyszámu munkást foglalkoztat.

Wärdiger és Hoffmann, rolettagyár, Valea lui Mihai. Bi-

harmegye egyik kitünően prosperáló vállalata. Vidéki viszonylatban is igyekszik hivatásának megfelelni, ami a tulajdonosok agilitása és korrekt üzleti eljárásuk folytán sikerül is.

Weisz Jenő terménykereskedő, Satu-Mare. A szakmában évek óta sikerrel dolgozik és minthogy abszolút korrektséggel bonyolítja le üzleteit, renoméja egész Erdélyben a szakmában első helyen van.

Villamosmü Rt. Reghinul-Săsesc. Ennek az iparvállalatnak fontos szerep jutott Szászrégen fejlődésében. Állandó üzembővitéssel feladatát a leg-sikeresebben oldotta meg és így neki köszönhető a gazdasági fellendülés, ami ebben a virágzó erdélyi városban észlelhető.

Villamosmü Rt. Satu-Mare. Városfejlesztő szerepe a legnagyobb elismeréssel találkozik úgy a hivatalos körökben, valamint a nagyközönség körében, melyek átérzve azt befolyást, mit egy ilyen üzem a gazdasági élet kialakulására gyakorol, feladata és hivatása teljes kifejtésében hathatósan támogatja és iránta az eddigi munkájáért a leghálásabban emlékszik meg.

Városi Villamos Vasut Rt. Oradea. A vállalat 1901-ben alakult teherszállítás céljait szolgálta eleinte Városi Vasut vállalat néven, mit a Nagyvárad várossal kötött szerződés folytán kellett azt fokozatosan

elektromos üzemi személyszállításra berendezni. Több mint egynegyed század alatt a vállalat oly mérvű fejlődést mutat, mely páratlan a hasonló vállalatok között. Elsősorban Szmazenka Ernő fáradhatatlan buzgalmának köszönhető ez a nagyarányú fejlődés, aki számotvetve a kor követelményeivel folyton lépést tartott a nagyközönség igényeivel, sőt azt sokszor megelőzte. Méltó utódja Sas Emil igazgató és Stepheş főfelügyelő, akik páratlan szorgalmukkal, teljes munkaképességük erejével állanak vállalatuk szolgálatában. Ujabb és újabb kiépítési terveik kerülnek megvalósulásra és ma nincsen a városnak olyan kerülete, mely könnyen megközelíthető nem volna. A város közlekedési kulturájának fejlesztésében végzett nagy munkát Sas igazgató, akinek kiváló képességeit nemcsak működési területén ismerik el, hanem a külföldön is, ahol főként szaklapokban látják szívesen tudományos értekezéseit.

Weisz és **Fisch**, fűszer és gyarmatáru kereskedés, **Valea lui Mihai**, mely szükségszerűen terjesztette ki üzletkörét a vidéki kiskereskedők áruigényeinek kielégítésére. Ma nagy stílusban dolgozik és jelentős forgalmat bonyolít le. Közkereseti társaság, melynek tagjai **Weisz Ignác**, **Weisz Hermann**, **Fisch Géza** és **Fisch Sándor**.

Villanytelep, **Bistrița**. A vidék legjelentősebb ipartelepe, mely amióta fennáll a legnagyobb mértékben valóra váltotta azokat a reményeket, amiket tevé-

kenységéhez az ottani gépi üzemre berendezett vállalatok és közhatóságok fűztek. További fejlesztési programjának végrehajtása még jobban növeli ennek a jól vezetett üzemnek kitűnő hírét.

Villanytelep, **Gheorgheni**. Fontos szerepet tölt be ez az üzem Erdély eme részének ipari életében. A környékbeli vállalatok fejlődése, nagyrészt ezen telep zavartalan és tökéletes működésének köszönhető egyben nagyban hozzájárult a vidék községségeinek fejlődéséhez is.

Weisz és **Heller**, textilkereskedés, **Valea lui Mihai**. Csaknem egy évtized óta dolgozik ez a jóhírű cég az ottani piacon és ezidő alatt szoliditásának és kulantériájának adta mindenkor bizonyosságát. Cégtulajdonosok: **Weisz Áron** és **Heller Mór**, agilis fiatal-kereskedők, akiknek legfőbb céljuk megszerzett jóhírüket növelni.

Villanytelep **Rt. Sighetul-Marmației**, A vidék legnagyobb arányú ipartelepe. Modernül berendezett és a legnagyobb gondossággal vezetett üzeme az ország nagyobb városainak is mintaképül szolgálhatna. Organizációja a legtökéletesebb, ami főként **Dénes** igazgató érdeme. Neki köszönhető az a nagyvonalú fejlődés, amin ez a vállalat az évek folyamán átment.

Villamosmű, **Dej. Dés** város életének egyik legfontosabb eseménye ezen ipari üzem felállítása és üzembehelyezése volt. Amikor ez a vállalat meg-

kezdte működését, még sokan nem voltak tisztában azzal a jelentős és a város gazdasági életére kiható feladatai, amit teljesíteni kell. Ezen feladatát a legnagyobb mértékben megoldotta és működésének köszönhető az a fejlődési folyamat, mit ez a kitűnően vezetett üzem azóta megindított.

Vértes gyógyszerár, Lugoj. A piac legrégebbi gyógyszerárára, mely szakszerű vezetés mellett teljesíti közegészségügyi fontos hivatását.

Victoria kertgazdaság, Gerliczy István báró tulajdona, Oradea. Az első erdélyi mágánás, aki ipari vállalatok alapítását vette tervbe és azokat hozzáértéssel és kellő körültekintéssel vezeti báró Gerliczy István. Megalapította Nagyváradon az első modernül berendezett krepp-papírgyárat. Azonkívül virágkertészetet létesített és a legnemesebb virágok kultiválásával ki akarja küszöbölni egyes virágfajok importját. Borpincészete első helyen áll az országban, nemes borfajtái igen nagy kelendőségnek örvendenek, főként a Regátban. Báró Gerliczy tulajdonát képezi az Iris első erdélyi creppapírgyár, amely a legmodernebb gépekkel van felszerelve. Ilyen vagy hasonló gyár nincs egész Romániában. A vállalat irányításában tevékeny részt vesz Győrbíró Géza titkár, aki szorgalommal és munkával biztosítja a vállalat fejlődését. Hegedűs Gábor főkertész a Victoria kertgazdaságot vezeti. Báró Gerliczy István 33 éves

geszti születésű, jogi doktorátusa van és külföldi felső kereskedelmi akadémiát is végzett. Fáradhatatlan energiával igyekszik a romániai gyáripar kereteiben beilleszkedni.

Weinhold Heinrich Braşov. Tanulmányai: 1900—1920 közigazgatási tisztviselő, amikor mint főszolgabíró nyugalomba vonult, 1920 szeptembertől kezdve az Erdélyi Gyáriparos Szövetség titkára. Brassó megye és Brassó város tanácsának és a megyei állandó választmány tagja. Az Ugir végrehajtó bizottságának tagja. Az Erdélyi és Bánsági Üveggyárosok szindikátusának titkára.

Varga örökösök papirlemezgyár Cluj. Alig van a szakmában ehhez hasonlóan modernül berendezett vállalat. Gyártmányai főként a belföldi piacon nyernek könnyen elhelyezést, melyek minőségüknél fogva ki is szorították a hasonló külföldi gyártmányokat

Weisz és Harag rövidáru engros Sátu-Mare. A cég 1918-ban alakult. Cégtulajdonosok Weisz Vilmos és Harag Zsigmond. Nagy gondossággal és körültekintéssel vezetett üzlet, mely méltán megérdemli üzletfelei bizalmát.

Dr **Waldemar** Gust, Braşov. Erdélyi Gyáriparosok brassói csoportjának titkára. A barcsági munkaadók szövetségének szindikusa. A brassói torna- és sportegyesületnek elnöke. 1919-ben megválasztott az ugyanabban az évben alakult barcsa-

sági munkaadók szövetsége szindikusanak. 1923-ban átvette az Erdélyi Gyáriparosok brassói titkárságának vezetését is. 1920-tól 1923-ig az erdélyi vas- és fémiparosok szövetségének ügyvezető titkárja. A brassói és barcasági munkakonfliktusok eseteiben döntőbírói taggá választatik.

Vendéglősök, Kávésok és Szállodások Ipartársulata, Temesvár. Külön miniszteri felhatalmazás alapján elsőfoku iparhatóságként működő jogi személy, miként a képesítéshez kötött iparosok ipartestületei. Ilyen minőségben egyedüli az országban. Alakult 1893-ban. Alapítója: Schubert Péter, a társulat huszonöt éven át volt elnöke és mostani diszelnöke. Őt követte az elnöki székben 1923—1928-ig történt leköszönéséig Somogyi Károly, kinek nevéhez fűződik a társaság újabb felvirágozása és különösen a minisztériumokban élvezett befolyása. Mostani elnöke Mednyánszky István. Titkára hosszú időn át néhai Zwirn Mór. Halála után 1923 óta, a társulat főtitkára Becsky Dezső. A társulat jelenlegi taglétszáma, a vidékieken kívül 178. Amióta az egységes vendégipari szövetség Bukarestben megszűnt, csaknem egyedül képviselte a szakma érdekeit a szakminisztériumok előtt. A rokontársulatokkal küszöbön álló együttműködés során törekvése, hogy a szakma országos központja Temesvárra kerüljön. Hivatalos lapjául tekinti a Kolozsvártot megjelentő »Alimentarea« szak-

lapot, melynek szerkesztője: Szirmai Károly.

Weil paplan és wattagyár, Satu-Mare. A vállalat 1925-ben alakult mint a hasonló nevű kaszai cég lerakata, ma már mint önálló üzem működik. Jól bevezetett cég. kitűnő minőségű és szépen, izlésesen előállított cikkekkel. A vezetési Weil Izsák szakavatott kezébe van letéve.

Villamosmű Rt. Sibiu. Ezen vállalat alapításához fűződik Szeben fejlődésének legjelentősebb korszaka, mivelhogy is a villanyvilágítás bevezetése emelte ezt a várost a kultur városok sorába. Ipari vállalatai ettől kezdve modern alapon, gépi berendezésekkel ellátva, dolgoztak közgazdasági életünk továbbfejlesztésén, hogy felvehessék a versenyt a többi vállalatokkal. A Villamosmű ebből a szempontból kulturmissziót tölt be és fel nem sorolhatók működésének áldásthözö következményei. Dachler Zsigmond igazgató a közgazdasági élet terén évek óta fejt ki mélyreható tevékenységet, azonkívül a szász nép kulturális erejének megteremtésében nagy érdemeket szerzett.

Visói Fűrészárugyár. Tulajdonos Elefánt Sándor. Vișăul de sus (jud. Maramureș). A megye egyik legjelentősebb faipari vállalata.

Wasserstrom Sándor Téglá és Cserépgyár Oradea. A vállalat 40 éve áll fenn. Gyártási mennyiség egymillió téglá. Régi bevezetett, szolid vállalat. A

cég tulajdonosa saját nagyki-terjedésű földjét évek óta parcellázza és a további parcellázások is folyamatban vannak.

Városi Villamosmű Turda. A város fejlesztése érdekében kulturmissziót tölt be ez a vállalat. Kulturmissziója abban áll, hogy az üzem fennállása óta kulturlehetőséget teremtett, ipari üzemek alakulását és azok továbbfejlesztését tette lehetővé és végül a kulturigények meg-növekedésével az ipart és ke-reskedelmet modern új utakra terelte.

W. Faber romániai vezér-képviselője Boros Jenő, a Nagy-váradi Napló és a Nagyvárad napilapok vezérigazgatója. Ő képviseli a világhírű Brause tollhegygyárat Romániában és egyben tulajdonosa a Helfy József utóda zsák- és ponyva-raktárnak is.

„**Venus**” fésű- és gomb-gyár Rt., Jimbolia. Részvény-tőke egymillió lei. Előállít fésűt és gombot a legszebb kivitel-ben. A szakszerű vezetés biztosítja a vállalat prosperi-tását.

Weisz Adolf kézmű és rövid-áru kereskedő, Alba-Julia. Négy évtized óta áll fenn ez a köz-

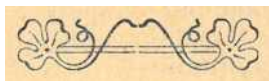
ismerten szolid cég, melyet ma az alapító fia, Weisz Jenő hozzáértéssel vezet tovább.

Wilhelm Balázs bor és szesz-nagykereskedő sörraktár, Gheorgheni. Háboru előtti alakulás. A cég az évek folyamán szoli-d üzleti elveinek teljes érvé-nyesítésével arra törekedett, hogy becsületes és korrekt üz-leti eljárásával szerzett általá-nos bizalmat fokozza. Balázs Vilmos a vidék közgazdasági életében előkelő szerepet visz és a társadalmi mozgalmakban szintén kiveszi részét.

Willand István fűszernagy-kereskedés, Sighetul-Marmației Négy évtizeddel ezelőtt alapí-tották.

Vámos Gyula harisnyagyár. Oradea. Alapítási év 1927. Ki-sebb gyári üzem. A gyártmányai nagy kelendőségnek ör-vendenek az egész ország vala-mennyi piacán. Folytonosan tö-kéletesíti cikkeit új modern gyártási mód bevezetésével.

Verő Alfréd mérnök képvise-li a Chevrolet automobilgyá-rat, garage Oradea. Új vállala-t, mely a tulajdonos szak-szerű vezetése mellett a leg-szebb reményekre jogosít.

Zernesti Celulozegyár Rt. Székhely: București, Str. Sft. Ionica 9. Üzemvezető igazgatóság: Brașov, Kut ucca 18. Gyártelep: Zernești, județul Brașov. Alapítási év 1890. Alaptőke: 30,000.000 lei, tartalék 18,205.828 lei, nyereség 6,193,578 lei. Vezérigazgató: Quittner Zsigmond. Igazgatók: Krebs Károly és Deutsch Ármin. 1927 évi termelés 1500 vagon celuloza.

Zeidner Henrik, könyv- és papírmagykereskedés. Brașov. Alapítási év 1863. Tulajdonosok: Zeidner Henrik, Károly és Hermann

Ziegler Emil, Baiersdorfer cikkek gyártása, Brașov. Alapítási év 1928. Tulajdonos: Ziegler Emil. Pebeco fogkrém és pipere cikkek gyártása. Üzletvezető: Schwartz Ottó.

Zsombolyai »Pannonia« Gőzmalom Rt. Jimbolia. Alapítási év 1894. Táviratcím »Pannonia« Jimbolia. Alaptőke hárommillió lei. Tartalék 1,499.644 lei. A részvényesek Zsombolya és környéki kisgazdák és magánosok. 1904-ben a részvénytőkét 100.000 koronáról 150.000 koronára emelték fel és a malmot két vagon teljesítőképességre alakították át. 1911-ben került a jelenlegi igazgató a malom élére és emelték fel a részvénytőkét 300.000 koronára. 1915-ben lett a malom a Braunschweigi »Anune Giesecke u. Konegen« malomépítő cég által rekonstruálva és a teljesítő képesség 300 q-ra felemelve. 1922-ben emelték fel a részvénytőkét 300.000 koronáról há-

rommillió leire. Ugyanezen évben bővült a malomtelep, a vállalat a városban üres telkeket vásárolt. 1927-ben teljesen új berendezéssel szerelték fel a malmot és kibővítették az épületeket. Az átalakítást ismét a németországi Anune-Giescke & Konegen cég végezte. A teljesítő képesség ma 4 vagon. A vállalat vezérigazgatója: Koch Mihály. A részvények 50 százalékanak tulajdonosa. A malom mai teljesítő képessége 400 q. Évente cca 800—1000 vagon búzát őröl. Évente circa 100 millió leit forgalmaz. Munkások száma 30—35.

Zboray és Dr. Andriska, szörmekereskedők, Oradea. Alapítási év 1922. Tulajdonképpen évtizedek óta fennálló szücsüzlet, melynek alapítója Zboray Gyula, Nagyvárad iparos és kereskedő társadalmának egyik kiváló alakja. Az üzlet vezetését 1922-ben vejére Dr. Andriskára bízta, aki nyugati modern szellemet vitt be az üzlet életébe. Kitűnő külföldi nexusok teremtésével üzletének olyan irányt adott, mely biztosítja nagyarányú fejlődését.

Zinz H. utódai Eitel és Ziriakus, fűszer és gyarmatárúengro, Brașov. Tulajdonosok: Eitel Lajos és Ziriakus Péter.

Zsalu és ablakredőnygyár Valea lui Mihai. Biharmegye egyik legjelentősebb iparvállalata, mely Deutsch József és Follmann Péter szakavatott vezérése mellett sikeresen dolgozik és továbbra is a legszebb eredményekre jogosít.

Zauderer Dániel posztókereskedő, Oradea. Alapítási év 1882. A kolozsvári Zauderer Sámuel posztó nagykereskedő cég fiókjaként alakult. Ma közkereseti társaság, melynek tulajdonosai Zauderer Dániel a cég alapítója, Roth Adolf és Edlitz Ede, valamennyien agilis, korrekt és megbízható kereskedők, akik évek hosszú sora óta korrekt üzleti eljárásukkal szereztek meg maguknak azt a jó hirt és közbecsülést, amit élveznek úgy belföldön, mint külföldön.

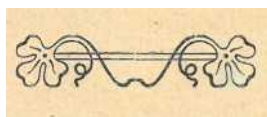
Zimmermann Menyhért, Alkalmi Szikvizgyár, Oradea. Alapítási év 1896. Higiénikusan felszerelt üzem.

Zernesti Papirgyár Rt. Braşov, Str. Castelului 138. Alapítási év 1861. Táviratcím »Papyrus«. Alaptőke 9 millió lei. Tartalék 9,400 000 lei. Nyereség 3,723.072 lei Igazgató: I. M. Schmidts. A Magyar Általános Hitelbank brassói fiókjának volt főtisztviselője, aki energikus és szorgalmas mun-

kájával ma egyik legnagyobb romániai gyárüzem igazgatója lett.

Zavislag és Vámos terménykereskedők, Oradea. Évek hosszú sora óta dolgoznak a termény branchban és mint exportőrök a külföldön is a legjobb hírnévnek örvendenek. Nagyszabású üzleteket bonyolítanak le és fáradhatatlan munkásságukkal osztatlan becsülést és elismerést élveznek.

Zentral Hotel, Arad. Az ország legtekintélyesebb ipari és kereskedelmi központjában van ez az elegáns, pompás kényelemmel berendezett szálloda, mely bátran felveheti a versenyt a metropolisok nagyszállodáival is. A Central szálloda szép teljes komforttal berendezett szobáival előkelő helyet biztosított magának és látogatottsága amellet tesz bizonyosságot, hogy az utazó publikum az igazgatóság részéről mindenkor előzékenységet és kiszolgálási pontosságot tapasztal.

III. RÉSZ

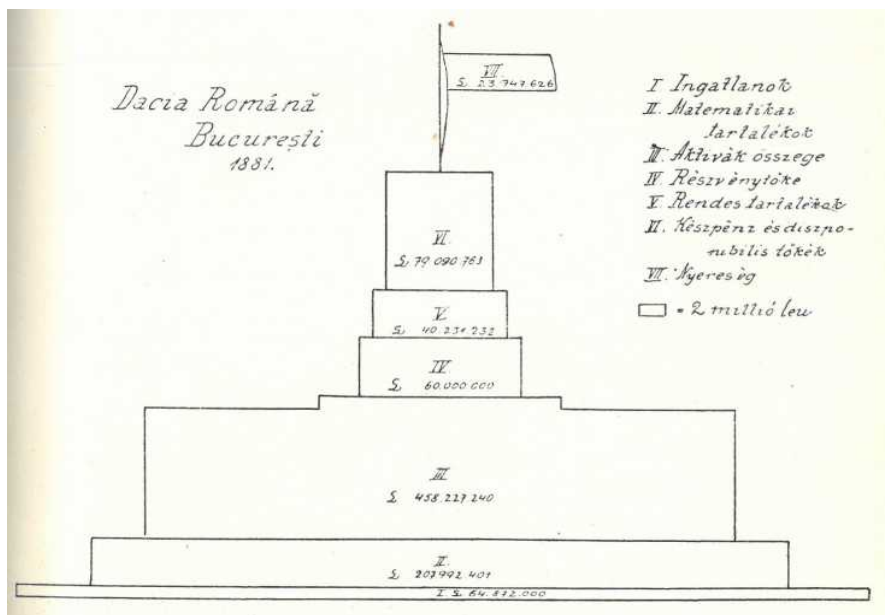
BIZTOSÍTÓ INTÉZETEK

Románia biztosító intézeteinek statisztikája

az 1927 évi december 31-én lezárt mérlegek alapján. (Rum. Lloyd 1928 évi 44. sz.)

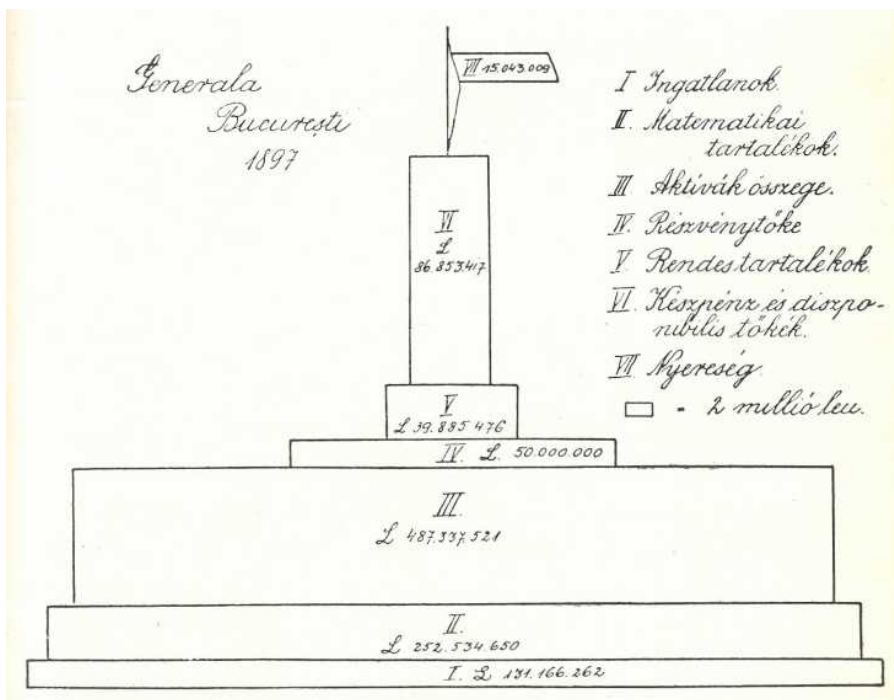
	Alapítási év	Részvénytőke	Rendes tartalékok	Matematikai tartalékok	Készpénz és diszponibilis tőkék	Ingatlanok	Aktívák összege	Nyereség
Dacia Română, București	1881	60,000.000	40,231.232	207,992.401	79,090.763	64,872.000	458,227.240	23,974.626
Generala, București	1897	50,000.000	39,885.476	252,534.650	86,853.417	131,166.262	487,337.521	15,043.009
Agricola, București	1906	40,000.000	9,178.122	66,386.514	26,881.216	34,580.990	189,021.082	5,876.470
Britania, București	1924	15,000.000	282.376	11,787.918	16,918.351	—	38,405.805	706.536
Belgo-Română, București	1922	12,000.000	435.910	27,659.575	450.194	—	58,588.769	—
Urania, București	1914	12,000.000	3,585.504	50,528.288	9,977.789	58,083.436	137,425.303	3,009.026
Asigurarea Românească, București	1924	12,000.000	2,560.311	106,422.874	17,796.640	19,484.967	131,438.806	2,035.580
Asigurarea Tărănească, București	1925	12,000.000	146.926	4,701.594	9,885.087	—	18,926.615	563.520
Prevederea, București	1919	10,000.000	11,828.268	62,662.807	47,334.180	2,000.000	106,573.435	4,014.808
Naționala, București	1882	10,000.000	9,296.208	108,442.666	33,576.146	13,969.163	546,372.541	3,205.984
Steaua României, București	1922	10,000.000	2,249.902	51,069.209	36,310.570	15,857.655	144,814.611	3,275.991
Franco-Română, București	1921	9,000.000	2,087.872	68,192.540	10,026.915	24,547.886	134,556.200	212.849
Ancora București	1868	5,000.000	950.000	70,064.151	9,541.690	14,144.702	106,417.862	786.971
Comp. Europ de Asig Bag., București	1922	5,000.000	441.467	3,655.801	14,442.524	—	14,979.066	1,389.487
Marina, București	1924	5,000.000	—	—	2,298.050	—	6,209.933	12.082
Lloydul Național Român, București	1923	5,000.000	—	—	16.665	—	5,638.123	—
Első Erdélyi Ált Biztosító, Cluj	1912	10,000.000	7,965.151	79,244.727	37,119.570	17,900.000	171,338.460	3,320.158
Fonciera, Cluj	1922	10,000.000	2,982.671	25,802.374	20,935.866	3,700.000	91,987.502	1,198.693
Minerva, Cluj	1922	10,000.000	56.655	6,478.819	2,963.233	6,361.435	20,726.288	101.158
Adriatica, Cluj	1882	5,000.000	—	38,745.990	13,647.472	9,000.000	58,156.349	—
Victoria Națională, Cluj	1920	5,000.000	125.000	6,046.486	710.520	5,034.050	14,137.273	66.422
Agronomul, Arad	1921	8,000.000	1,412.418	17,821.272	10,689.875	3,799.889	69,297.596	—
Lloydul Român, Timișoara	1921	3,000.000	4,429.840	9,405.835	3,022.497	4,707.847	22,167.230	213.423
Banca Transylvania, Sibiu	1868	3,000.000	2,243.875	29,402.953	20,484.705	2,318.660	55,940.807	1,601.968

România biztosító intézetei I.

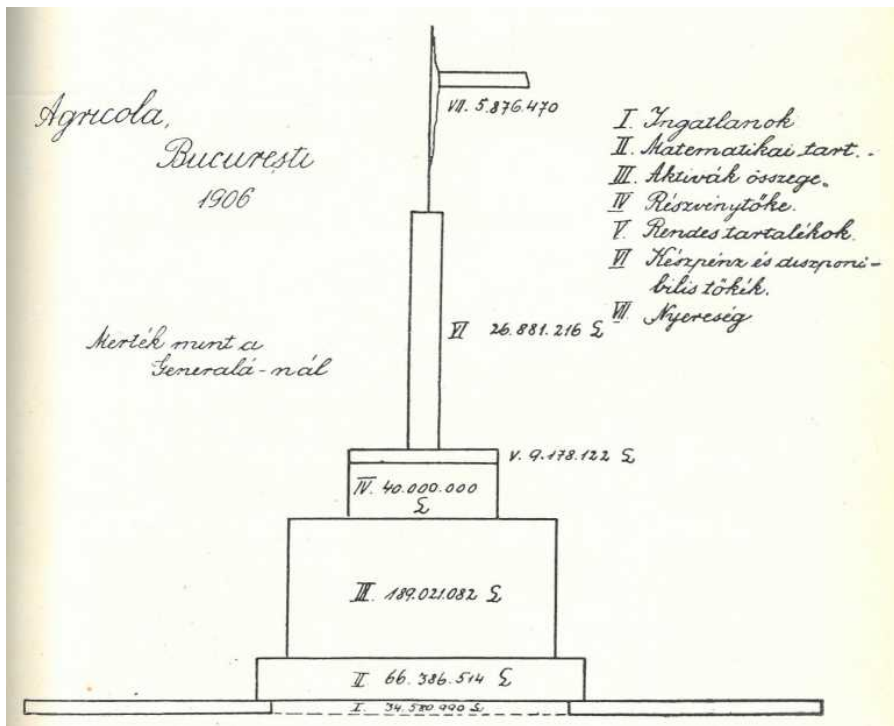
Legnagyobb alaptőke s a vállalat szilárdságát biztosító arányosság a mérleg egyes adatai között s a csaknem félszázados mult biztosítanak előkelő helyet e vállalatnak a belföldi biztosító intézetek között.

România biztosító intézetei II.

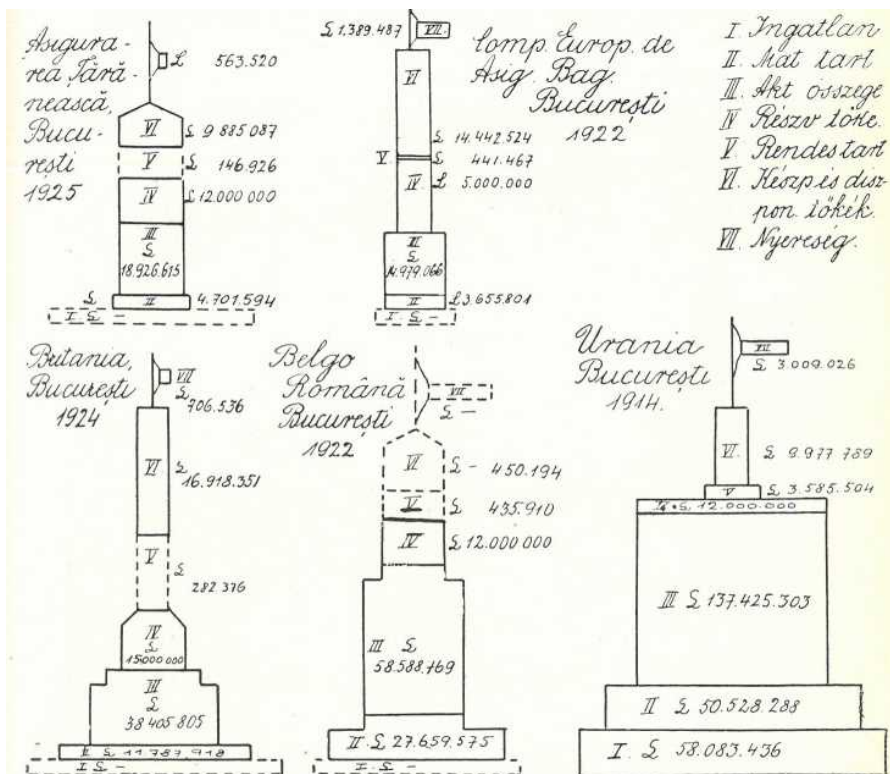
A Generala-ról tulajdonképen fölösleges többet mondani, mint hogy ő a Generala. Kisebb alaptőke mellett tartalékai, aktívái vetekesnek a legnagyobb intézettel vagy fölülmulják azt. Ingatlanainak értéke p. o. kétszerte nagyobb. Ilyen adottságok mellett relative kisebb nyeresége csak átmeneti állapot lehet.

România biztosító intézetei III.

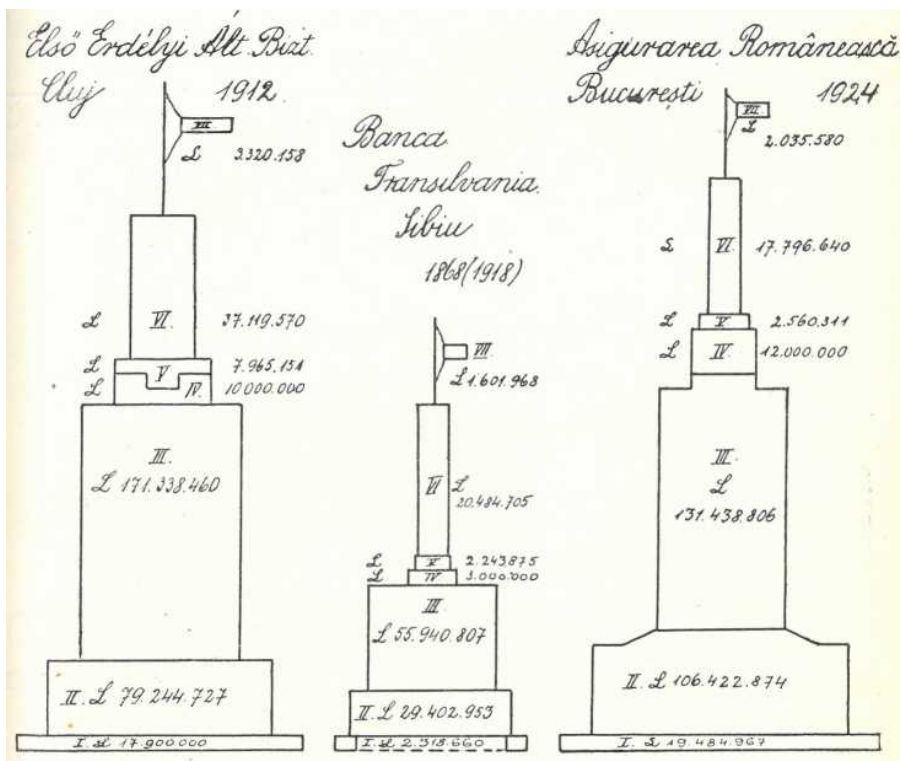
Nagy alaptőkéje mellett szerényebb arányait olyan tényezőkben kell keresnünk, amelyek nem állanak rendelkezésünkre. Mindenesetre a nagy és jól megalapozott intézetek közé tartozik.

România biztosító intézetei IV.

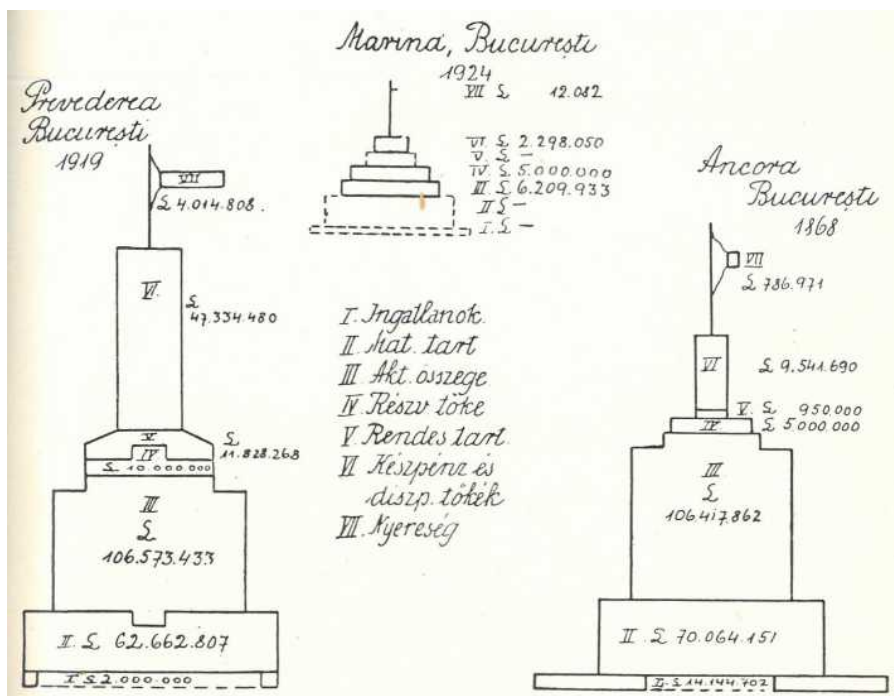
A kicsiny és fiatal intézetek egy csoportja, kivéve az Urániát, melynek arányai a nagy intézetekére hasonlítanak. Különösen a közelmult alakulásait kellene más szempontokból bírálnunk, mint a rendelkezésünkre állott mérleg-kivonat. A pontozott vonalak azt mutatják, milyen méretű volna az illető elem, ha a Dácia alaptőkével arányos nagyságban volna meg. Mérték az előzőkkel egyezik.

România biztosító intézetei V.

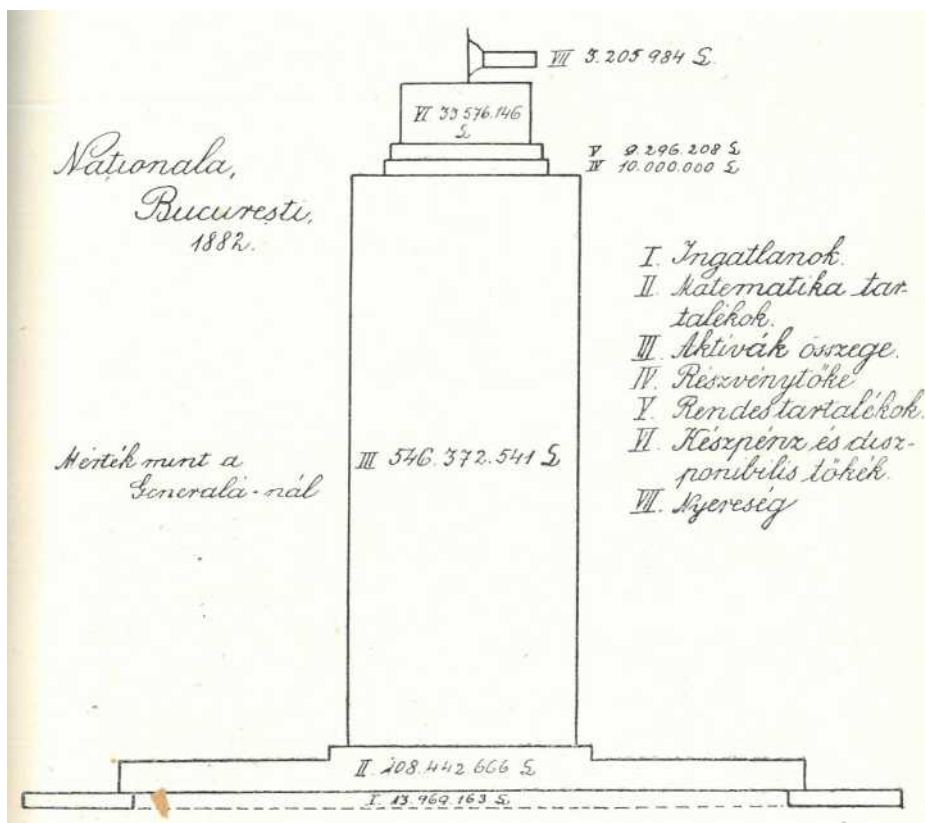
A mérték ugyanaz, mint a Generala-nál. Nagyobb intézetek, de maga az ábra mutatja, minden kommentár nélkül, hogy a legnagyobbakkal felveszik a versenyt szűkebb kereteik közt.

România biztosító intézetei VI.

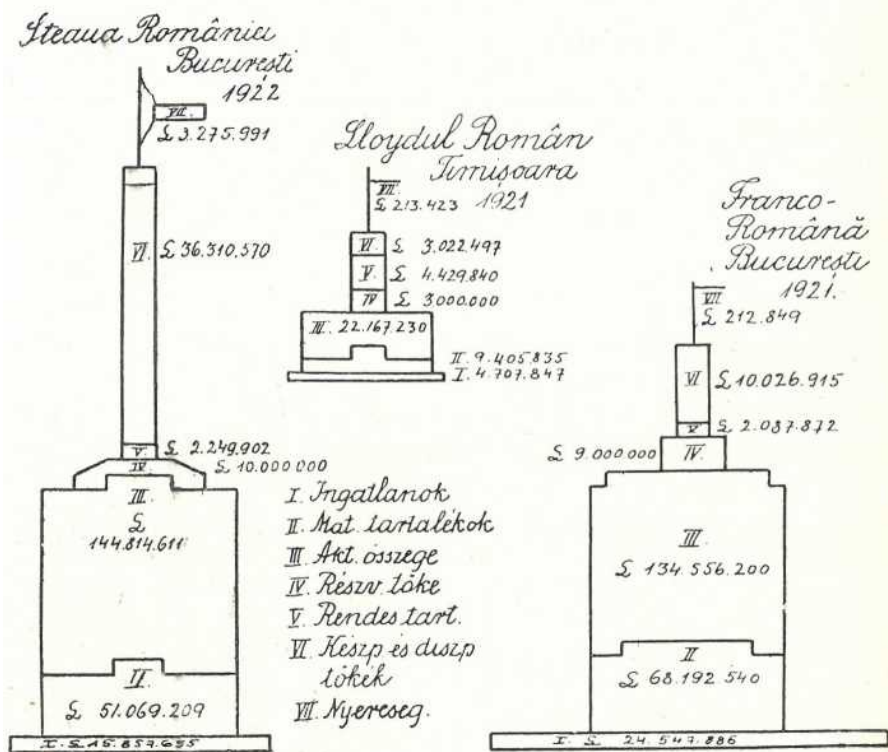
A Prevederea, Ancora intézetekre ugyanaz áll, mint az V. ábrán közöltekre. A Marina-ra nézve közelebbi adataink hiányoznak, fölteszük, neve után, hogy speciális szakmával is foglalkozik s speciális megítélésre volna szüksége.

România biztosító intézetei VII.

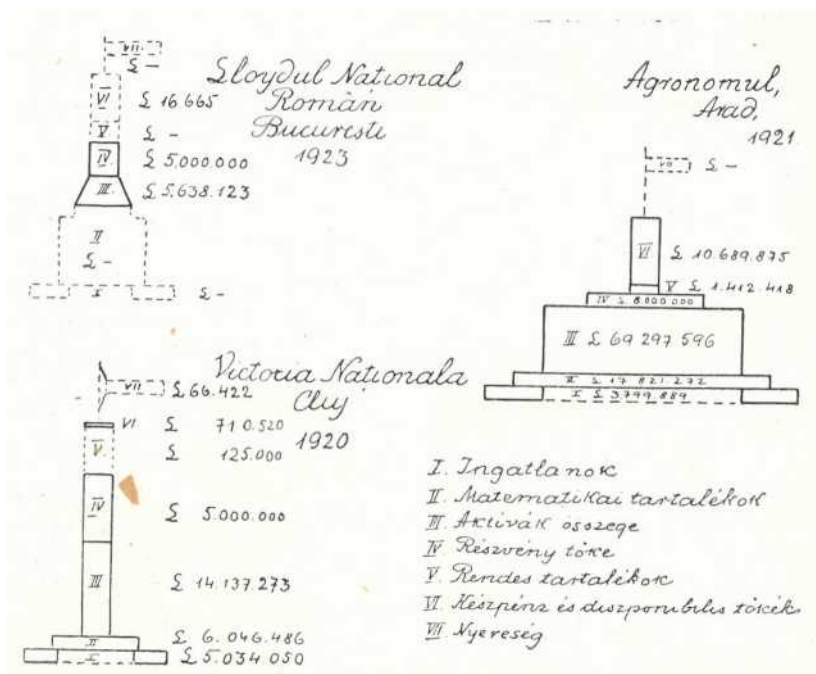
Alaptőkéje után itélve a nagyobbak közé tartozik. Aktíváit statisztikánk a legnagyobbak tünteti fel az összes intézetek közt. Méret mint a Generalánál.

România biztosító intézetei VIII.

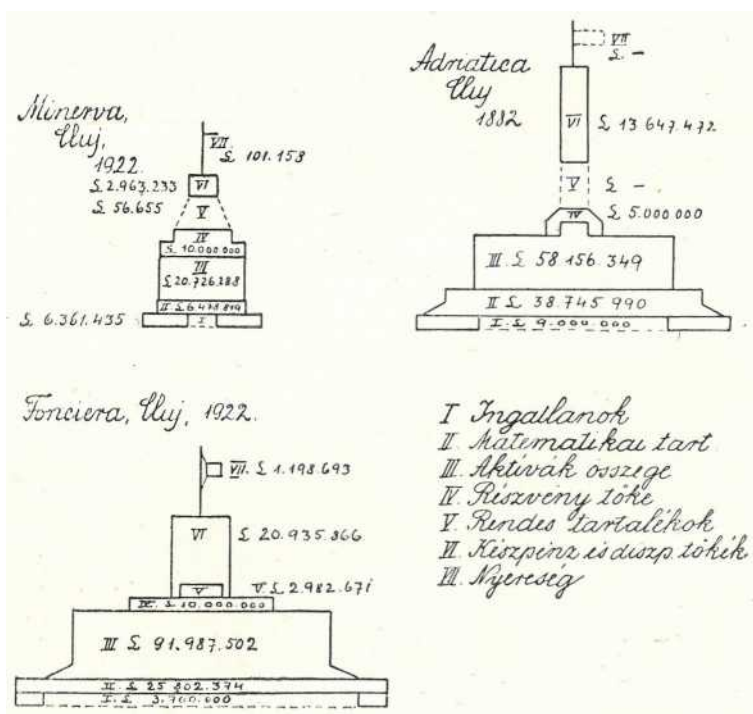
Ugyanaz a méret, mint a Generalánál s ugyanazok a megállapítások, mint az V. ábra intézeteinél. A filigrán Lloydul Român Timișoara mintha demonstratív célokra berendezett intézet volna. Ha méreteit husszorosan nagyítanók, kb. olyan képet kapnánk, mint a Dácia.

România biztosító intézetei IX.

Méretük mint a Generala-nál. Pontozott vonalak mutatják, hogy mekkorák lennének az illető tételek, viszonyítva a Dacia-hoz, az alaptőke arányában. Hogy működésük miatt szerényebb, különösen az aradi Agronomulnál, szintén olyan kérdés melynek megoldására a rendelkezésünkre álló anyagnál részletesebb adatok volnának szükségesek.

România biztosító intézetei X.

Méreték mint a Generala-nál. Pontozott részek mint a IX. ábrán.

Fonciera és Adriatica ábráihoz nem kell magyarázat. Anyavállalataik a biztosítási szakmában határainkon túl is ismert nevek. A Minerva aránylag nagy alaptőkével közepes intézet benyomását kelti.